

TARTU ÜLIKOOL

Sotsiaal- ja haridusteaduskond

Ühiskonnateaduste instituut

KONTAKTID TRADITSIOONILISTE
MEEDIAKANALITEGA FACEBOOKI KAUDU

Magistritöö (30 EAP)

Autor: Liis Velsker

Juhendaja: Ragne Kõuts, PhD

Tartu

2014

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	3
I TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHA	6
1.1. KLASSIKALISED VAATED MEEDIA JA AUDITOORIUMI SUHTELE.....	6
1.2. UUE TEHNOLOOGIAGA KAASNENUD MUUTUSED MEEDIA JA AUDITOORIUMI SUHETES.....	12
1.3. FACEBOOK KUI VAHENDUSKANAL	19
1.4. EESTI MEEDIAKANALID FACEBOOKIS	22
1.5. UURIMISKÜSIMUSED.....	29
II MEETOD JA VALIM.....	30
2.1. VALIM	30
2.2. INTERVJUUDE LÄBIVIIMINE.....	34
2.3. INTERVJUUDE ANALÜÜS.....	38
III TULEMUSED	40
3.1. MEEDIAKANALITE JÄLGIMINE TRADITSIOONILISEL VIISIL	40
3.2. FACEBOOKI JA ÜLEJÄÄNUD SOTSIAALMEEDIA KASUTUS	45
3.2.1 Konto loomine.....	45
3.2.2 Sagedus ja veedetud aeg	47
3.2.3 Kasutusviis	50
3.2.4 Tegevused.....	53
3.2.5 Ülejäänud sotsiaalmeedia	55
3.3. MEEDIAKANALITE LAIKIMINE.....	57
3.4. FACEBOOKIS JAGATUD MEEDIASISULE REAGEERIMINE.....	67
3.4.1 Postitustele peale klikkimine.....	68
3.4.2 Edasi jagamine	71
3.4.3 Kommenteerimine ja laikimine	75
3.5. SÕPRADE ROLL INFO LIIKUMISEL FACEBOOKIS.....	77
3.6. VAHENDUSKANALI FUNKTSIOON.....	82
3.7. KOKKUVÕTE.....	85
IV JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON.....	89
4.1. JÄRELDUSED.....	89
4.2. DISKUSSIOON.....	93
KOKKUVÕTE	95
SUMMARY.....	98
KASUTATUD KIRJANDUS	101
LISA 1. EESTI MEEDIAKANALID FACEBOOKIS.....	105
LISA 2. INTERVJUU KAVA	111
LISA 3. INTERVJUUDE TULEMUSED FORMAALSEL KUJUL	114
3.1 Noorte grupp.....	114
3.2 Täiskasvanute grupp	119
LISA 4. INTERVJUUDE TRANSKRIPTSIOONID.....	121
LISA 5. LISAKÜSIMUSED KAHELE VÄLJAANDELE.....	283

Sissejuhatus

Viimastel aastatel võib traditsiooniliste meediakanalite “veebistumise” juures täheldada üht olulist tendentsi: inimesed jõuavad meediasisuni üha rohkem oma – algselt suhtlemise eesmärgil loodud – sotsiaalvõrgustiku konto kaudu. Reutersi ajakirjandusinstituudi iga-aastane online-uudiste raport kinnitab lisaks nutitelefonide ja tahvelarvutite revolutsioonile uudiste tarbimises seda, et internetis leitakse regulaarselt uudiseid aina rohkem sotsiaalmeedia kaudu (Newman & Levy 2013). Näiteks Hispaanias leidis 2013. aastal juba 45% inimestest online’is uudiseid sotsiaalvõrgustike nagu Facebooki kaudu, Itaalias 38% ja USAs teeb seda kolmandik (ibid.). FB on tõusnud suure osa internetis edastatud uudiste vahenduskanaliks (Newman & Levy 2013: 61).

Kuigi ajakirjandustööstus on viimasel kümnendil vaevelnud omamoodi eksistentsiaalses kriisis nii vähenevate tiraažide kui ka tehnoloogiliste uuenduste tõttu, usuvad mitmed optimistlikult meelestatud investorid ja ettevõtjad, et meediabisnis on oma õitsengu alguses (Tate 2014). USA tarkvaraarendaja ja esimese laialdaselt kasutatava veebibrauseri looja Marc Andreessen ennustab ajakirjandusäri buumi – internetipõhise ajakirjandusturu enam kui kümnekordset kasvu järgneva 5 kuni 10 aastaga (ibid.). Need samad platvormid, mis mõjusid laastavalt trükiajakirjandusele, on Andreesseni arvates kasvatanud ja tugevdanud olemasolevat veebiuudiste auditooriumi – nõudlus ületab juba praegu pakkumise (ibid.).

Siiski pole selge, kas inimesed tahavad veebi kaudu saada rohkem professionaalseid uudiseid või teateid sõpradelt. Facebook, Twitter, Instagram jt suhtlusvõrgustikud pakuvad traditsioonilistele meediakanalitele tõsist konkurentsi – inimeste tähelepanu hajutatakse mitme veebilehekülje vahel. Seda enam on meediaorganisatsioonide huvides kehtestada end ka nendes sotsiaalmeedia keskkondades võimalikult palju. Facebookis ajakirjanduslikku sisu postitades loodetakse suurendada auditooriumi ning ühtlasi tõsta meediabrändi mainet (Hermida et al 2012, Kõrgesaar 2011).

Kui traditsioonilised meediakanalid nagu trükiväljaanded, tele- ja raadiojaamad ning nende toodetud saated hakkavad pakkuma oma tooteid FBs, muudab see auditooriumi

ja kommunikaatori vahelist suhet aina kahepoolsemaks. Magistritöö eesmärk on üha levinuma Facebooki kasutamise kontekstis selgitada seda, kuidas inimesed sotsiaalsõrgustiku kaudu traditsiooniliste meediakanalitega kontakti otsivad ehk neid “Facebooki keeles” “laigivad”. Milliseid traditsioonilisi meediakanaleid nad Facebookis laigivad? Mis neid selleks ajendab? Kuidas seostub traditsiooniliste meediakanalite tarbimine “traditsioonilisel viisil” samade kanalite laikimisega FBs? Seejuures tasub vaadata, kas FB keskkonnana soosib auditooriumi ja meediakanali kahepoolset suhet – kui aktiivselt kasutajad ajakirjanduslikke tooteid vahenduskanalis kommenteerivad?

Info liikumist ja uudisvoogu kujundab suhtlusvõrgus lisaks iga kasutaja personaalne sõpradevõrgustik. Seega tasub uurida, kuidas nn sõbrad veebikeskkonnas ajakirjandusliku sisu tarbimist mõjutavad – kas kasutaja eelistab pigem vaadata sõbra jagatud uudislugu või usaldab ta enam meediabrändi?

Varasemad artiklid ja arvamused sel teemal ennustavad välismedias, et sotsiaalmeedia võtab uudistetoostuse koha peagi üle (Lairs 2012, Travlos 2012). Antud töö olulisus peitubki eesmärgis pakkuda ettekuulutuste kõrvale empiirilisele uuringule tuginevat selgitust, kuidas ja mil määral tehnoloogilised muutused trügivad sotsiaalmeedia kaudu inimeste tavapärasesse praktikatesse traditsiooniliste meediakanalite tarbimisel.

Magistritöö koosneb neljast suuremast blokidest. Esimeses, teoreetilistes ja empiirilistes lähtekohtades analüüsitakse erinevaid lähenemisi auditooriumi ja meedia suhetele, toetudes motivatsiooniteooriatest peamiselt tarvete ja tasude kontseptsioonile. Edasi arutletakse uue tehnoloogiaga kaasnenud muutuste üle meedia ja auditooriumi suhetes ning mõtestatakse auditooriumi käitumist sotsiaalmedias. Empiirilise lähtekohana antakse ülevaade taustauuringust, milles vaadeldi Eesti traditsiooniliste meediakanalite FB lehti. Ülevaates tuuakse välja, millistel suurematel eestikeelsetel traditsioonilistel meediakanalitel ja nende väljunditel on FBi konto ning kui aktiivselt nad seal tegutsevad.

Teine blokk kirjeldab magistritöö meetodit – semistruktureeritud intervjuud – ja valimit – kahte vanusegruppi erinevast põlvkonnast. Samuti selgitatakse, kuidas viiest koolist üle Eesti valimisse õpilased hangiti ning lisaks 20 täiskasvanuga vesteldi. Tulemuste osas esitatakse semistruktureeritud intervjuude põhjal saadud tulemused. Töö lõpetavad autori järeldused ja kokkuvõte. Magistritöö lisadest võib leida muu hulgas intervjuu kava ja transkriptsioonid.

Tänan oma juhendajat Ragne Kõutsi, kes igas magistritöö valmimise etapis mind aitas ja nõustas. Tänan Tartu Hugo Treffneri gümnaasiumi, Otepää gümnaasiumi, Viljandi gümnaasiumi, Kuristiku gümnaasiumi ja Nõmme gümnaasiumi, kes andsid võimaluse õpilasi intervjuuerida, samuti igat noort ja täiskasvanut nendest 72st, tänu kellele uuring sündis. Lisaks tänan oma perekonda ja lähedasi, kes mind kogu selle perioodi vältel toetasid.

I TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD

“Traditsioonilist” meediakasutust nagu trükiväljaannete lugemine, telerivaatamine, raadiokuulamine on kommunikatsiooniuuringute kaudu põhjalikult uuritud pikki aastaid. Auditooriumi moodustumisele on lähenetud erinevate teooriate alusel, seda on kirjeldatud mitmesuguste mudelitega. Ent internetiseerumine on loonud meediaorganisatsioonidele võimaluse saada auditooriumiga kontakti teisel viisil – nutiseadmete, arvutite abil. See muudab oluliselt ka auditooriumi ja kommunikaatori vahelist suhet, kuna auditooriumil on võimalik ise aktiivsemalt meediakanaliga kahepoolset suhet luua. Käesoleva töö eesmärk on kirjeldada selle suhte muutumist, toetudes klassikalistele meediakasutuse uuringutele ning analüüsides nii teoreetiliselt kui ka empiiriliselt, kuidas meediakasutus sotsiaalvõrgustiku Facebooki kui “vahemeediumi” sekkumise läbi muutub.

1.1. Klassikalised vaated meedia ja auditooriumi suhtele

Abstraktse mõiste “auditoorium” juures vaieldakse enamasti selle üle, kas auditooriumi peaks käsitlema kui isoleeritud üksikisikute massi või sotsiaalset gruppi, samuti, kas auditoorium on aktiivne või passiivne (McQuail 2003). Kui varasemad koolkonnad nägid auditooriumi pigem passiivse ja mõjutatavana ning ilma valikuvabadusteta (propaganda poolt mõjutatud), siis hilisemad lähenemised vaatavad meediatarbijat aktiivse osalejana, kes on oma mõtestatud valikute ja otsuste autor. FBi kasutaja kuulub kindlasti viimaste hulka – tal on eeldatavasti kõik vabadused teha veebikeskkonnas täpselt nii palju valikuid, kui ta ise soovib.

Traditsiooniliste meediakanalite auditooriumid on Facebookis kahtlemata segunenud ja nende moodustamisele ei ole lihtsat kirjeldust või üht teoreetilist selgitust. Meediatarbimise miks-küsimusele vastust otsides võib rõhuda erinevatele teguritele ja determinantidele. Strukturaalne lähenemine eeldab, et meediakasutust kujundavad suhteliselt konstantsed sotsiaalsed faktid (elukoht, sugu, haridus, sissetulek jne) ja meediastruktuuri elemendid (kanalid, sisu, valikuvõimalused) ning meediasüsteem säilitabki pakkumise ja nõudmise vahelist tasakaalu (McQuail 2003: 344). Selle vaate

järgi mõjutavad igapäevaselt konkreetseid kanali- ja sisuvalikuid pakutava meediasisu igapäevane menüü ja esitamise vorm; hetke asjaolud (nt vaba aja hulk, meediatoodete tarbimise võimalikkus) ning sotsiaalne kontekst (nt perekonna ja sõprade mõju) (McQuail 2003: 345). Antud mudeli kitsaskoht peitub selles, et see ei arvesta auditooriumipoolse motivatsiooniga. Weibull (1985, McQuail 2003 kaudu) katsetas seda mudelit lehelugejate peal ja leidis, et kui isik on motiveeritud saama konkreetset tasu, siis puudutab teda meediastruktuur vähem. Nii on meil kõigil suur vabadus kalduda kõrvale samadest sotsiaalsetest ja meediastruktuurist tulenevatest mallidest ning teha FBs täiesti ootamatuid või uurijale teadmata põhjusega valikuid (McQuail 2003).

Antud töö juhindubki Facebookis traditsiooniliste meediakanalitega kontakti saamise uurimisel pigem funktsionalistlikust lähenemisest, et massimeedia tarbimine on ratsionaalne ja motiveeritud käitumine, millel on üksikisiku jaoks kindel funktsioon või kasu (McQuail 2003, Katz et al 1974). Huvi keskmes on individuaalne käitumine, eriti teadete valiku, vastuvõtu ja neile reageerimise osas.

1940ndatel individualistlik-funktsionalistliku teooriana tekkinud tarvete ja tasude kontseptsioon küsis peamiselt, mis otstarbel inimesed meediat kasutavad. 20 aastat hiljem edasi arendatud tarvete ja tasude kontseptsioon lähtub peamiselt järgmistest eeldustest (McQuail 2003: 346):

- Auditoorium on aktiivne ning valib kanalit ja sisu teadlikult, eesmärgipäraselt – see tähendab, et kanal valitakse teatavate konkreetsete rahulduste saavutamiseks.
- Auditooriumi liikmed on oma meediaga seotud vajadustest teadlikud. Need vajadused tekivad nii personaalsetel kui ka sotsiaalsetel asjaoludel. Auditoorium saab oma motivatsiooni väljendada.
- Auditooriumi moodustumisel on esteetilistest või kultuurilistest teguritest tähtsam määraja personaalne kasu.
- Auditooriumi moodustamise olulisemaid tegureid saab mõõta.

Katz et al (1974: 20) leidsid, et auditooriumi meediavaliku protsess on seotud (1) sotsiaalse ja psühholoogilise päritoluga (2) vajadustega, mis genereerivad (3) ootusi (4)

massimeedia või teiste allikate suhtes, mis viivad välja (5) erinevatele meediakasutuse mustritele (või teiste tegevustega tegelemisele), andes tulemuseks (6) vajaduse rahuldamise (7) jt tagajärjed, mis on ilmselt enamasti ettekavatsemata.

Katz ja Gurevitch kategoriseerisid koos Haasiga (1973: 166-167) teabevajadused viide peamisesse gruppi:

1. Kognitiivsed vajadused – informatsiooni, teadmiste ja üldiste arusaamadega seotud vajadused.
2. Afektiivsed vajadused – vajadus esteetiliste, naudingut ja emotsioone pakkuvate kogemuste järele.
3. Isikulised vajadused – staatuse, stabiilsuse, kindlustunde ja usalduse vajadus.
4. Sotsiaalsed vajadused – vajadus olla ühenduses perekonna, sõprade ja ümbritseva maailmaga.
5. Eskapismi vajadus – vajadus tulla välja oma sotsiaalsest rollist, maandada pingeid.

Traditsiooniline meedia peaks teenindama justkui ühiskonna vajadusi informatsiooni, lõdvestuse, seltskonna, meelelahutuse või põgenemise järele (McQuail 2003). Suurem osa meediakasutuse isikliku motivatsiooniga tegelevatest teooriatest peab oluliseks mõtet, et meedia pakubki hüvesid, mida ootavad auditooriumi potentsiaalsed liikmed.

Tarvete ja tasude käsitlust kritiseeriti omal ajal peamiselt funktsionalistliku kallutatuse pärast. Kontseptsioon ei anna põhjuslikke seletusi meedia valikule ja tarbimisele ning on viletsalt prognoositav (McQuail 2003: 348). Vilets prognoositavus tuleneb tõsiasiast, et suur osa meediakasutusest on nõrgalt motiveeritud ja sõltub konkreetsetest asjaoludest – uurijatel on väga keerukas leida loogilist suhet meeldimise/eelistuse, tegeliku valiku ja hilisema hinnangu vahel (ibid.).

Teabevajadused arenevad sedamööda, mida keerukamaks ja vaheldusrikkamaks muutub inimtegevus ja ühiskond ning mida enam inimene puutub kokku uute olukordade ja nähtustega – inimestevahelise suhete korraldamise käigus tekivad vajadused mitmesuguse iseloomuga teabe järele (Lauristin & Vihalemm 1977: 9). Selleks et püüda määrata, millest oleneb massimeedia potentsiaalsete auditooriumi gruppide kujunemine reaalseks auditooriumiks, tuleb selgitada, mis üldse ajendab inimesi massimeediavahendite poole pöörduma? (Lauristin & Vihalemm 1977)

Lauristin & Vihalemm (1977: 45-46) on toonud välja järgmised massimeedia poole pöördumise ajendid ehk nn teabevajaduse liigid:

- Vajadus olla informeeritud – massimeedia aitab inimesel tekitada tunnet, et ta on n-ö eluga kursis. Teatud määral loob see isegi osavõtutunde kõigest, mis toimub inimese lähemas ja kaugemas ümbruses ning annab kindlustunde.
- Ühendatuse vajadus – püüd olla seotud teiste inimestega ühiste eesmärkide, probleemide, tegevuste kaudu.
- Vajadus sotsiaalse eneseteostuse järele – oma ühiskondlike püüdluste ja ideaalide teostamise järele.
- Prestiigi vajadus – tänu informeeritusele saavutatakse teatav lugupidamine. Retsipient rahuldab seda vajadust ka siis, kui osutatakse avalikult tähelepanu nende gruppide tegevusele, nendele sündmustele ja nähtustele, millega ta ise seotud on.
- Sotsiaalse toetuse vajadus – massimeediast otsitakse kinnitust oma seisukohtadele ja käitumisele.
- Tunnetuslikud vajadused – õppida tundma ümbritsevat maailma, selle minevikku ja tänapäeva, rahuldada oma uudishimu.
- Utilitaarsed vajadused – suur osa massimeedia sisust, nt ilmaennustus, võib olla abiks igapäevaste isiklike ja ühiste probleemide lahendamisel.
- Esteetilised vajadused – massimeedias sisalduvad kunstiteosed võivad olla esteetiliste elamuste allikaks.
- Emotsionaalne lõdvestus – massimeedia võib olla seotud vajadusega välja lülitada igapäevaelu probleemidest ja vastuoludest, et alandada psüühilist pinget, korvata emotsioonidevaegust ja lahutada meelt.
- Intellektuaalne lõbu – meelelahutust pakub ka huumori, satiiri, iroonia, igat liiki vaimukuse vastuvõtmine, mõne loo sisu ja vormi keerdkäikude tabamine.

Chicago koolkond rõhus meedia sidustamisfunktsioonile – arvati, et teatud meediumite kasutamine soodustab inimeste omavahelist sidusust, tekitab kogukonda kuulumise tunnet, inimestevahelist usaldust jms (Kõuts & Seppel 2012). Shah et al (2001, Kõuts & Seppel 2012 kaudu) leidsid, et massimeedia poole pöördumine selleks, et olla kursis kogukonna eluga, kasvatab indiviidi sotsiaalset kapitali.

Meediakasutusel on arusaadavalt hulga teisi lähenemisi. Näiteks Zillmann (2000, Hasebrink 2012 kaudu) pakub välja nn meeleolu teooria, mille järgi valivad inimesed konkreetses situatsioonis oma meeleolu loomiseks kõige sobivama meedia pakutud sisu, mis on antud momendil saadaval. FBi juures võib eeldada, et meeleolul on roll meelelahutusliku sisu tarbimisel. Kui eelpool toodud koolkonnad kaldusid auditoriumi nägema tarbija positsioonis või isegi propaganda poolt mõjutatud ohvrina, siis hilisem vastuvõtu-uuringute koolkond peab meediakasutust igapäevaseks sotsiaalse interaktsiooni osaks (McQuail 2003: 353). Inimesed liituvad auditoriumiga mitmesugustel sotsiaalsetel põhjustel (nt vestluses osalemise või igapäevase rutiini korraldamise eesmärgil) niisama palju kui mõne kommunikatiivse väärtuse või eesmärgi nimel nagu uudiste hankimine (ibid.). Võib eeldada, et see lähenemine kehtib ka Facebooki kasutamise puhul – sõpradega arvamuste vahetamiseks jagatakse uudiseid ja jälgitakse meediakanaleid.

Praegusel ajal peetakse meediakasutuse uurimisel siiski kõige silmapaistvamaks lähenemiseks tarvete ja tasude kontseptsiooni (Hasebrink 2012), millest lähtub eeskätt ka antud töö.

Kogu selle komplitseerituse sees esineb aga ka stabiilsust ja olukordi, kui inimeste ja meedia kokkupuude viib vastastikkuse rahulduseni ning kontakt kujuneb püsivaks (McQuail 2003). Üldiselt ei koge auditorium oma suhet massimeediaga problemaatilisena. Vabaduse ja mitmekesisuse tingimustes valivad auditoriumid oma meedia-allikad vastavalt isiklikule eelistusele ja arusaamadele, mis on oluline ja huvitav (McQuail 2003: 362). Sellest hoolimata on vaadeldavas suhtes vaja ka auditoriumipoolset jõupingutust, ette võib tulla ebamugavust. Näiteks võib auditoriumi liige olla tugevalt mõjutatud sõprade ja perekonna meediavalikutest – see tähendab olukorda, kus terve majapidamise peale on sõlmitud üks pakett konkreetsete telekanalitega, koju on tellitud üks ajaleht jne. Ka Facebookis on kasutaja otseselt mõjutatud oma “sõprade” ehk sõbralisti liikmete valikutest – teiste laigitud meediasisu kujundab kasutaja uudisvoogu ning selle info ignoreerimiseks peab kasutaja tegema lisapingutusi, kustutades sõprade hulka, piirates nähtavate postituste arvu jm. Üksikliikme jaoks võibki tekkida suhtest meediaga suur soovimatu teadetevoog (McQuail 2003: 363). Facebookis võib samuti tekkida hoomamatu uudisvoog. Kuid

auditooriumil võib meediaga suhetes tekkida vastupidi ka teatav fänlus – näiteks kiindumus mõnda teleseriaali või tegelasse (McQuail 2003: 364). Eelduslikult väljendatakse Facebookis samuti oma fänlust teleseriaale ning -sarju jm laikides.

Traditsiooniliste meediakanalite suhe auditooriumiga tänu tehnoloogia muutustele kahtlemata muutub. Suhtlus on interaktiivne ehk kahepoolne – auditooriumil on võimalus anda tagasisidet, sekkuda meediatoodangusse ja selle levitamisse, kommenteerida artikleid või jagada Facebooki postitusi edasi. Auditooriumi tegevus liigub passiivselt vastuvõtult info otsimise, konsulteerimise ja interaktsiooni suunas – üksikisikud teevad suuremaid valikuid ja jõupingutusi kommunikatsioonis osalemiseks (McQuail 2003: 108).

Interaktiivsusel on online-meedia ajastul üha kaalukam roll, näiteks veebiartiklid sünnivadki sageli lugejate vahetute kommentaaride põhjal. Tagasiside annab vastuvõtjale tunde, et ta on kommunikatsiooniprotsessiga seotud (Fiske 1990: 22). Facebooki juures on oluline mõista, et ka auditoorium mõjutab väljaannet, andes oma tagasisidet viimase jagatud toodetele laikides. Mida enam jälgijad kanali jagatud postitust laigivad, seda rohkemate jälgijateni see info Facebookis jõuab. Seega aitab auditoorium sisuliselt ka sel viisil meediabrändil sisu levitada.

Meediaorganisatsioon kommunikeerub auditooriumiga Facebookis enda toodetud meediasisu linkidega jagades. Kommunikatsiooni võib kujutleda protsessina ehk lihtsustatult info liikumisena A-lt B-le (Fiske 1990: 39). Facebooki vaadeldes võib paralleeli tõmmata ka esmase lineaarse kommunikatsiooni mudeliga – arenev tehnoloogia tekitab “müra” info edastamisel (Shannon ja Weaver 1963). Näiteks seavad sotsiaalvõrgustikud tehnoloogilised piirangud sellele, kuidas info levib. Facebook valib, milline kasutaja teise kasutaja sõnumit enda uudisvoos näeb. Kui väljaanne promob oma kontol loodud meediasisu, siis seadistab Facebook, kui suur osa väljaande jälgijatest postitust oma uudisvoos näeb.

1.2. Uue tehnoloogiaga kaasnenud muutused meedia ja auditooriumi suhetes

Traditsioonilisteks massimeedia kanaliteks loetakse pika ajalooga meediume nagu ajalehed, ajakirjad, film, raadio, televisioon (McQuail 2003). Interneti (ja *World Wide Webi*) nn “uue meedia” nimetus on praeguseks paradoksaalselt vana – see võeti kasutusele 1960ndatel aastatel. Juba 80ndatel polnud saladus, et erinevaid meediume on üksteisest tunduvalt raskem eristada kui varem (McQuail 2003). Teatud meediavormid hakkasid levima erinevate kanalite kaudu, vähendades vormi algset ainulaadsust (ibid.).

Selged piirjooned meediumite vahel on ähmastunud – televisioon, raadio, trükimeedia on kolinud internetti ja suures osas tarbitakse nimetatud kanaleid juba rohkem digitaalsel platvormil kui algsel tehnoloogilisel lahendusel. Inimeste kogemuse erinevate meediavormidega muutub – mõni jälgib televisiooni rohkem iPadist ja nutitelefonist kui telerist või hangib trükimeedia veebiväljaandest uudiseid hoopis videote, mitte enam tekstide kaudu. Juba McQuail mõtiskles 1983, millised võiksid olla meediumite tunnetatud kasutamismõimalused auditooriumi liikme ja üksikisiku vaatenurgast? Antud töö kontekstis on paslik küsida, kuidas auditoorium erinevaid kanaleid omavahel ühildab ning kuidas mõjutab digitaalmeedia ja suhtlusvõrgustik tema traditsiooniliste meediakanalite tarbimist?

Meediakasutuse uuringud keskenduvad paljuski ühe meediakanali uurimisele, nagu televisiooni vaatamisele, ajalehtede lugemisele, interneti kasutamisele või konkreetsele žanridele nagu telemängud ja seriaalid või spetsiifiliste toodete tarbimisele. Nõnda jääb varju see, kuidas erinevaid meediume ja pakutavat sisu valitakse ja omavahel ühildatakse. Hasebrink (2012) arvab, et rohkem tähelepanu peaks pöörama kogu meediakasutuse uurimisele ja heaks lähenemiseks on sellele meediarepertuaari kontseptsioon. Mõiste *media repertoire* ehk meediarepertuaar tähendab kogu meediat, mida inimene regulaarselt igapäevaselt kasutab (Hasebrink 2012: 2).

Internet on tehnoloogiana andnud inimestele võimaluse olla ühenduses nii erinevate algselt traditsioonilisel kanalil levivate meediakanalitega kui ka teiste

auditooriumiliikmetega. Just ühendatus on märksõna, mis iseloomustab ka sotsiaalvõrgustikke. Öeldakse, et kommuun tekib siis, kui kolm või rohkem inimest saavutavad ühise sotsiaalse kontakti (Chayko 2002). Kommuun ei pea tekkima füüsilisel territooriumil – see võib olla ka vaimne ja emotsionaalne kuulumine mingisse gruppi, millel tekib kollektiivne identiteet. Sotsiaalvõrgustikud on arendanud inimestevahelist ühendatust üle riigipiiride, muutnud ühendatuse sõltumatuks kohast, ajast, rahvustest, religioonidest jms. Internetikommuunis ei pruugigi teiste sõbralisti liikmetega näost-näku kohtuda (ibid). Tehnoloogia käitub seega justkui “sillana”, mis inimesi ühendab (Chayko 2002: 42).

Sotsiaalvõrgustik on ka koht, kus auditooriumil on võimalus väga erinevaid meediabrände ja tooteid ühes kohas jälgida ja neid n-ö omavahel ühildada. Iga auditooriumi liige näeb enda personaalses FBi uudisvoos oma valitud meediakanalite postitusi. Sealsamas on tal võimalus liikuda edasi kanali enda veebilehele või Facebooki sees infot kommenteerida, jagada, laikida. Tal on võimalus olla traditsioonilise meediakanaliga Facebooki kaudu ööpäev läbi ühenduses ja saada vajadusel seal toimiva kohta mobiiltelefoni teateid.

Hiljutised uuringud näitavad, et sotsiaalmeedial on teabe ehk informatsiooni vahendajana üha kandvam roll – paljude kasutajate jaoks on see muutumas nende esmaseks infoallikaks ning osa inimesi on ühiskonnaga ühenduses pelgalt sotsiaalse võrgustiku kaudu (Newman & Levy 2013, Westerman et al 2014, Fortunati et al 2014, Schweisberger et al 2014). Sotsiaalmeediaks nimetatakse sealjuures kõikvõimalikke vahendeid ja teenuseid, mille abil inimesed saavad internetis suhelda (Boyd 2008). Sotsiaalmeediaks võib pidada nii veebipõhiseid mänge, blogisid, e-maile, foorumeid kui ka sotsiaalvõrgustikke. Sotsiaalvõrgustikud pakuvad kasutajale järgmisi võimalusi (Boyd & Ellison 2007): 1. luua piiritletud keskkonnas avalik või pooleldi avalik profiil; 2. koostada nimekiri teistest kasutajatest, kellega ollakse ühenduses ja toimub mingi suhtlus; 3. vaadata ja muuta oma kontaktide listi ja vaadata teiste kasutajate omasid.

Sotsiaalmeedia jääb uudiste hankimise platvormina veel traditsioonilistest meediakanalistest maha, kuid keskmiselt 16% inimeste jaoks on see Reutersi vaadeldud üheksas riigis televisiooni, raadio ja trükimeedia kõrval esmane infoallikas – see on märkimisväärne tulemus (Newman & Levy 2013). Uudiseid tarbitakse üleüldse üha

rohkem online-meedia kaudu. Reutersi vaadeldud riikides on poolte 18–44aastaste jaoks online-meedia esmane uudiste allikas. Samas kui üle 45aastaste jaoks on peamine infoallikas televisioon ja online'i eelistab neljandik vanemast vanuserühmast (ibid.)

Reutersi instituudi üheksast uuritud riigist leiti 2013. aastal kõige enam veebiuudiseid sotsiaalmeedia kaudu Brasiilias (60% leidis online-uudiseid sotsiaalmeediast), järgnesid Hispaania (45%), Itaalia (38%) ja USA (30%) (Newman & Levy 2013). Oluliselt teisel kohal olid veebiuudisteni jõudmisel otsingumootorid nagu Google. Vanuseliselt ilmnis selge tendents: vanuse kasvades leiti aina vähem uudiseid sotsiaalmeediast ja üha rohkem otsingumootori kaudu. Kõige enam leiab sotsiaalmeediast uudiseid noorem põlvkond – 44% vanuserühmast 18–24 (ibid.). Riikides, kus inimesed kõige enam uudisteni sotsiaalmeedia kaudu jõudsid, oldi ka kõige altimad sotsiaalmeedias uudiseid kommenteerima, edasi jagama ja nende üle arutlema (Newman & Levy 2013). Üldiselt kommenteerivad ja jagavad uudiseid sotsiaalmeedias aktiivsemalt nooremad vanuserühmad (ibid.).

Sotsiaalmeedia on eeskätt oluline meelelahutuse otsimise kanal, samas vähem tähtis poliitiliste või rahvusvaheliste uudiste hankimisel (Newman & Levy 2013). Siiski otsitakse sotsiaalsõrgustikest ka informatsiooni tõsiste teemade kohta ja ajakriitilist infot näiteks haiguspuhangute või looduskatastroofide korral (Sutter 2010, Westerman et al 2014 kaudu). Inimesed kasutavad sotsiaalsõrgustikke selleks, et koguda informatsiooni, jagada lugusid, arutleda probleemide üle (Fox 2011, Westerman et al 2014 kaudu).

2012. aastal viidi 1600 kanadalase seas läbi teadusuuring, mis selgitas, kuidas nad sotsiaalsõrgustikes traditsioonilist meediat tarvivad. Tulemused osutasid, et Facebookist ja Twitterist on saanud kohad, kust nad hangivad suure osa oma päeval tarbitavatest uudistest (Hermida et al 2012: 815). 71% teatas, et kasutab Facebooki just info hankimise eesmärgil – oluline oli sealjuures teiste arvamuste ja vaadetega tutvumine (ibid.). Samuti arvati, et Facebooki kaudu jõutakse mitmekülgsema informatsioonini kui pelgalt traditsioonilisi meediakanaleid kasutades (ibid.). Kaks viiendikku ütlesid, et jõuavad uudisteni sotsiaalsõrgustikus olevate sõprade postitatud linkide kaudu, üks viiendik ütles, et jõuab uudisteni meediaorganisatsiooni enda

postitatud uudiste kaudu ja üks viiendik vastas, et jõuab uudisteni nn sõbralistis olevate ajakirjanike lisatud veebilinkide kaudu (Hermida et al 2012). Hermida (et al 2012) uuringu tulemused osutavad, et märkimisväärne osa suhtlusvõrgustike kasutajatest kasutavad personaalset tutvusvõrgustikku, et infohulka kuidagi filtreerida, selle asemel, et usaldada professionaalsete ajakirjanike ja toimetuste tehtud valikut. Uuritud kanadalased eelistasid kaks korda suurema tõenäosusega linki, mille oli jaganud mõni sõber või pereliige kui meediaorganisatsioon (ibid.). Samas näitas uuring, et rohkem jälgib Facebookis professionaalsete meediaorganisatsioonide lehekülgi noorem põlvkond (ibid.).

Jagamine on muutunud üheks oluliseks uudiste tarbimise viisiks (Hermida et al 2012). Facebooki üks keskseid mõisteid ongi jagamine – iga kasutaja saab jagada ja vastu võtta informatsiooni, mida edastab tema sotsiaalsesse võrgustikku kuuluv liige, kes võib olla nii tema pereliige, sõber, tuttav kui ka võhivõõras, kellele ta on nn sõbra õigused andnud. Pea viiendik brittidest oli Reutersi uuringule eelnenud nädalal sotsiaalvõrgustikus või e-maili teel uudist jaganud (Newman & Levy 2013). Uudiste jagamisel on suurim tegija Facebook: 56% nendest brittidest, kes olid eelmisel nädalal mõnda uudist jaganud, tegid seda Facebooki kaudu (ibid.).

Kommunikatsiooni protsessi kirjeldamisel muutub sotsiaalmeedias oluliseks see, et informatsiooni hakkavad levitama ja looma tarbijad ise ehk kasutajad on nii info vastuvõtjad kui ka selle edastajad. Digitaalmeedia, näiteks blogid, koduleheküljed ja ka sotsiaalsed võrgustikud nagu Facebook on andnud igale kasutajale teatava klassikaliselt ajakirjandusele omistatava *gatekeeper*'i ehk väravavahi rolli (Schweisberger et al 2014, Westerman et al 2014). Kuna sisu jagavad ka sõbrad, peavad tarbijad langetama otsuse info tõesuse kohta. Bruns (2008, Westerman et al 2014 kaudu) on nimetanud kasutajate rolli *gatekeeper*'ilt ümber *gatewatcher*'iks. *Gatewatcher* saab näiteks Facebookis hallata, kes talle informatsiooni jagab – ta saab piirata sõprade arvu või vähendada, kui suur osa sõprade teabest tema uudisvoogu jõuab. Sundari (2008: 77, Westerman et al 2014 kaudu) arvates ongi kasutaja peamised kaks ülesannet seega järgmised:

1. Pidevalt organiseerida pakutava informatsiooni, meelelahutuse jms üleküllust;
2. Pidevalt monitoorida kasutajate usaldusväarsust, kuna sisu kvaliteedis ei saa olla kindel.

Üks olulisi küsimusi informatsiooni levikul sotsiaalmeedias on kahtlemata selle usaldusväärsus, mis muutub tähtsaks siis, kui tarbijad ise teavet jagavad (Haas & Wearden 2003, Westerman et al 2014 kaudu). Reutersi (Newman & Levy 2013) uuringu järgi on Suurbritannia inimeste jaoks Facebook kõige madalama usaldusväärsusega koht uudiste hankimise seisukohalt. Nimelt arvab vaid 1%, et sealne keskkond on väga usaldusväärne ja 7%, et see on üsna usaldusväärne. 43% peab seda kas pigem mitteusaldusväärseks või ei usalda üldse (ibid.). Seevastu näiteks 79% brittidest peab UK avalik-õigusliku ringhäälingu veebisaite pigem usaldusväärseks ning ajalehtede puhul arvab sama 60% (Newman & Levy 2013). Siinkohal muutubki oluliseks bränd – võib eeldada, et inimesed usaldavad Facebookis rohkem neid meediabrände, mida nad ka traditsioonilisel viisil kasutavad. Ehk antud traditsioonilise kanali usaldus kandub üle tema pakutavale veebisisule, sh Facebooki kontole. See tähendab, et ka uudisvoos pööratakse tähelepanu sellele, millise meediabrändi tootega on tegu.

Sundar (2008, Westerman et al 2014 kaudu) on leidnud, et inimesed kipuvad tihti usaldama ka tehnoloogilisi lahendusi, uskudes, et algoritmid ei sisalda emotsioone, mõtteid või eelarvamusi. Sundar toob välja, et algoritmid on erinevates IT keskkondades üles ehitatud eeskätt selliselt, et navigeerimisel kasutajat aidata. Näiteks Google News on seadistatud nii, et otsingumootor üritab kõige ees näidata kõige värskemad infot – kasutaja saab olla kindel, et see on kõige uuem teave tema uuritud teema kohta (ibid.). Westerman (et al 2014) järelavad, et nõnda võib väita, et allika usaldusväärsust peaks märkima värskus ja ajakohasus. Sotsiaalmeedia näib olevat mõeldud pigem neile, kes soovivad informatsiooni saada reaalajas (ibid.).

Kui võrrelda omavahel näiteks Twitteri ja Facebooki kasutajat, siis viimase tehnoloogiline platvorm teeb kasutajast pigem nn ringi uitaja, kes sirvib uudisvoogu ja liigub kontolt kontole, et vaadata teiste kasutajate postitatud kommentaare, pilte, videoid, tekste vm infot (Waddington 2012). Facebooki kasutajad on justkui avastamise režiimil (ibid.). Twitteri kasutaja jagab pigem ise suuremas koguses artikleid, videoid jm ega vaata nii palju teiste jagatud infot.

Veebi- ja sotsiaalmeedia arenedes moodustab üha suurema osa inimeste meediapäevast transmeedia, uuemas väljenduses ristmeedia, mis mitmesuguseid meediakanaleid ühendab. Näiteks viitab ristmeedia nähtustele, kus ajalehesisu hakkab levima üle uute platvormide mobiiliäppides, digilehena, iPadi rakendustena. Uued platvormid kaotavad meedia tarbimise juures aja ja koha piirid (Peters 2012). Kui meediakanalid pakuvad oma sisu ka mobiilsel platvormil, saab inimene igas paigas igal ajahetkel meediat tarbida (tingimuseks on veebi pääsetavus) (Ibrus & Scolari 2012, Peters 2012).

Ristmeedia tõusu olulise põhjusena nähakse kasutajate aktiivsuse ja nn omaloomeliste võimaluste kasvu: originaalne meediatoode paljuneb kõiksugu meediaplatformidel juba kas või seetõttu, et auditoorium, fännid jt paljundavad seda ise – remiksivad, modifitseerivad, tutvustavad ja jagavad sõpradele (Ibrus 2010). Kaasaegsed meediatootjad püüavad auditooriumidega suhet ja otsekontakti tugevdada, et kõnealusest nn kogukondlikust loovjõust ühel või teisel moel kasu lõigata (ibid.). Selline vahetu kontakt tähendab, et auditoorium on interneti kaudu meediaga suhetes vabam kui varem ning tal on üha rohkem valikuvõimalusi – seda võib nimetada meediapluralismiks (Ibrus & Scolari 2012). Ibruse (2010) arusaama järgi on peamiseks põhjuseks, miks meediatootjad sellistest strateegiatest on üha enam haaratud, vajadus saavutada kontakt kaasaegsete, platvorme ja kanaleid pidi killustuvate auditooriumidega. Ristmeedia on uudistetoimetustes nüüdseks üsna tavapärane nähtus, seda kasutavad nii kommertskanalid kui ka avalik-õiguslik ringhääling.

Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi teadus- ja üliõpilastööd on näidanud, et peamised tegevused, millega koolilapsed ja noored sotsiaalvõrgustikes on hõivatud, on kommunikatsioon ja informatsiooni hankimine (Siibak 2009, Mangus 2010). Mangus (2010: 97) jagas oma magistr töö tulemusena sotsiaalsete võrgustike kasutamise peamised põhjused ja eesmärgid neljaks. Olulisim motiiv, miks 16 uuritavat (vanusegruppides 18-22 ja 28-32) endale mõnes sotsiaalvõrgustikus konto löid, peitus suhtlemise funktsioonis. Võrgustikke kasutati eelkõige eesmärgiga hoida end kursis sõprade ja tuttavate tegevustega, samuti jagada teistele informatsiooni enda tegemiste kohta. Sotsiaalvõrgustik etendas ka kontaktraamatu rolli – sealt leiab kõige kiiremini inimese kohta infot. Lisaks mainiti põhjusena soovi välismaal elavate tuttavatega kontakti hoida. (ibid.).

Teine kogum põhjuseid oli seotud informatsiooni saamisega (Mangus 2010). Võrgustikke kasutati erinevate ürituste ja spetsiifiliste teemade kohta info hankimiseks, samuti teadete, kutsete ja reklaami edastamiseks. Kolmanda eesmärgina tõi Mangus välja meelelahutuse funktsiooni ning neljandana oli konto loomise eesmärk seotud loovuse ja eneseväljenduse võimalustega – sotsiaalsed võrgustikud andsid kasutajale võimaluse eneserepresentatsiooniks. Sotsialvõrgustikus on seega eeskätt oluline sotsiaalne kontekst ja indiviidi sotsiaalsed suhted. Siibak (2009: 51) lõi sotsialvõrgustikes mulje loomisest neljaastmelise mudeli:

1. Keskkonda monitooritakse, et selgitada, millised väärtused ja ootused on teistel kaaslastel keskkonnas, pärast mida luuakse strateegia nende saavutamiseks;
2. Ennast esitletakse kindla strateegia järgi, mis juhiks teiste arvamusi oma personaalsete või sotsiaalsete eesmärkide täitmise suunas;
3. Hinnatakse oma eneserepresentatsiooni strateegia mõju teistele;
4. Teistelt saadud tagasiside põhjal kas jätkatakse loodud strateegia kasutamist või alustatakse uuesti 1. punktist.

1.3. Facebook kui vahenduskanal

Kuna traditsiooniliste meediakanalite jälgimise kohta sotsiaalsõrgustikes ei ole väga palju teada ning eelkõige puuduvad uuringud Eesti traditsiooniliste meediakanalite kohta Facebookis, siis tuginetakse järgnevas peatükis suuresti autori läbiviidud taustauuringule. Taustauuring oli lähtekohana vajalik selleks, et tõlgendada Facebooki kasutajate intervjuudest saadud teadmisi.

Traditsiooniliste meediakanalite jälgimise uurimiseks valiti platvormiks ehk vahendusmeediumiks Facebook. Seda peamiselt Facebooki laia kasutajaskonna tõttu – Facebook on suurima kasutajaskonnaga sotsiaalsõrgustik Eestis ning seal tegutseb kõige enam traditsioonilisi meediakanaleid (Metrix.Station 2014). Ka Reutersi uuring toob Facebooki välja kui kõige olulisema “vahenduskanali” (Newman & Levy 2013).

2004. aastal Ameerikas toonase üliõpilase Mark Zuckerbergi ja tema ühiselamu kaaslaste asutatud sotsiaalne sõrgustik Facebook (FB) loodi eesmärgiga teha Harvardi ülikooli tudengitele veebis oma n-õ suhetevõrgustik (Vargas 2010). Sama võrgustik levis kiiresti üle maailma. 2014. aasta märtsikuu andmete järgi võib öelda, et pea iga kuues inimene planeedil Maa on aktiivne Facebooki kasutaja ehk külastab keskkonda vähemalt korra kuus – just seesuguse näitaja saab, kui jagada maakera rahvaarvu Facebooki 2013. aasta andmete järgi vähemalt korra kuus külastanud inimeste arvuga 1,23 miljardit (Facebook Reports...2013, Wordlometers...2014).

2013. aasta IV kvartalis käivet 63 protsendi võrra 2,59 miljardi dollarini kasvatanud ettevõtte ärimudel toetub jagamise funktsioonile – mida rohkem inimesed infot online'i üles riputavad, seda rohkem raha Facebook reklaamist teenib (Vargas 2010, Facebook Reports...2013). Iga 20 minutiga jagatakse Facebookis miljon linki (Socialbakers 2014). Zuckerberg on loonud omamoodi jagamise ajastu (*the age of sharing*) ning ütleb oma motona, et “püüab maailma muuta avatumaks paigaks” (Vargas 2010). “Facebooki missioon on anda inimestele võimalus jagada ja muuta maailma avatumaks ja seotumaks. Inimesed kasutavad Facebooki, et olla ühenduses oma sõprade ja perega, avastada, mis maailmas toimub ning avaldada ja väljendada seda, mis neile korda läheb,” kommenteerib kompanii oma väärtusi (Facebook...2014). Igal Facebooki

kasutajal on olemas oma kindel rahas mõõdetud väärtus – kõik oleneb kasutaja profiilist, sõpradest, tegevusest Facebookis (Ibrus & Scolari 2012, Foxnews...2012). Sisuliselt on kasutajad justkui meedia tööjõud (*media labour*), keda kriitikute sõnul Facebook ekspluateerib (Ibrus & Scolari 2012: 155-156). Ent erinevalt tööjõust Marxi järgi ei saa need töölised materiaalselt kasu – nende tegevust motiveeritakse mitteäriksel viisil. Majandusliku kasu asemel muutub oluliseks sotsiaalne prestiiž ja tunnustus (Ibrus & Scolari 2012).

2007. aastal mõistis FB eesotsas Zuckerbergiga, et nad saavad sotsiaaltööstuses pakkuda platvormi teistele teenusepakkujatele (Vargas 2010). Esmalt haarasid sellest võimalusest veebimängud eesotsas suurematega nagu FarmVille ja Mafia Wars. 2010. aasta kevadel liikus Facebook traditsiooniliste meediakanalite juurde, tutvustades teenust Open Graph. Sellest ajast alates said näiteks CNNi lugejad näha Facebookis, milliseid artikleid nende sõbrad on lugenud, millised on neile meeldinud ja milliseid nad on jaganud (ibid.). Teenusepakkujad loodavad nüüd, et võidavad tarbijaid tänu laikimistele ja sheerimistele juurde. Zuckerbergi kõige värske missioon on võidelda USA riikliku julgeolekuagentuuri NSA tegevuse vastu, kes väidetavalt Facebookis tegutsevaid inimesi jälgib ja luurab (Wilson 2014). Mõistagi on alati suure arutluse all ka privaatsus Facebookis (Vargas 2010). Inimesed jagavad Facebookis suheldes või oma profiilil isiklikku infot, millele pääsevad ligi võõrad, kes infot nende vastu ära võivad kasutada.

Mõned põhimõisted seoses Facebookiga:

Share ehk jagama – vajutades jagamise nupule edastatakse kogu URL leheküljest, mida tahetakse saata.

Like ehk meeldima – Facebook käivitas meeldimise nupu 2009. aastal ning selle tähendus peaks olema “meeldima” või “soovitama”. Antud töö kontekstis tähendab see ka “jälgimist”, kuna meediaorganisatsioonide profiili ülaosas “like” nupule vajutades hakkavad kasutajad saama selle brändi postitusi oma uudisvoogu.

News Feed ehk uudisvoog – see on pidevalt uuenev nimekiri postitustest, mida on teinud inimesed ja leheküljed, mida kasutaja Facebookis jälgib.

Profile ehk profiil – registreeritud kasutaja saab luua endale virtuaalse profiili, kus on isiklik informatsioon selle isiku kohta.

Timeline ehk ajatelg – tegemist on sisuliselt isiku profiiliga, millel näeb lisaks isiku andmetele ka kogu tema tegevuste ajalugu, jagatud pilte, videoid, artikleid jpm.

Follow ehk jälgima – vajutades jälgimise nupule annab kasutaja teada, et ta soovib teise kasutaja postitusi oma uudisvoos igal juhul näha.

Teise kasutajaga saab Facebookis suhelda kolmel viisil: reaajas *chat*'is, privaatsetes kirjades või tehes avalikke postitusi ja neid ka kommenteerides. Kõige selle juures on oluline mainida Facebooki – nagu iga veebilehekülje – loodud algoritme, mille alusel kasutajatele valitud informatsiooni pakutakse. Paraku puuduvad täpsemad selgitused, mille alusel kasutaja laigitud ja jälgitavad leheküljed uudisvoogu jõuavad – eeldatavasti on see seotud kasutaja tegevusega võrgustikus.

2013. aasta 9. oktoobri andmete järgi on Eestis aktiivseid (külastab vähemalt korra kuus) Facebooki kasutajaid 520 000 – seda siiski koos nn võltskontodega ehk mõni inimene on loonud mitu kontot (Socialtimes 2014). Nendest 53,8% on naised ning 46,2% mehed (ibid.). Kõige rohkem on kasutajaid vanusevahemikus 26–35 (142 000), vanuses 13–18 on neid 76 000 ja vanuses 19–25 130 000. Vanusegrupis 36–45 aastat oli 90 000 kasutajat, rühmas 46–55 üle 50 000 ning üle 65-aastaste seas 12 400. Üle poolte kasutajatest külastab Facebooki ka mobiiltelefoni kaudu. (Socialtimes 2014)

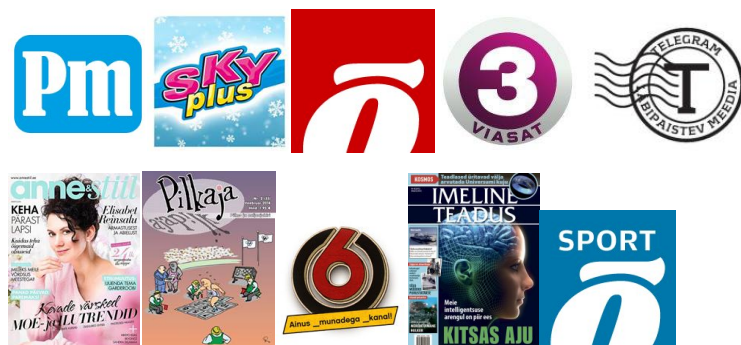
Eriti populaarseks muutus Facebookiga liitumine Eestis 2009. aastal ning liitumist põhjendati peaaesjalikult tundega, et mitte liitudes jäädakse justkui millestki ilma (Mangus 2010). “Toodi välja, et vastasel korral jääksid nad ilma teatud infost ja uudistest eelkõige just inimeste isikliku elu kohta ning paljudest jututeemadest” (Mangus 2010: 41). Konto loomine oli algselt seotud sotsiaalse survega, kuna kasutaja tehti tihti sõprade survele (ibid.).

1.4. Eesti meediakanalid Facebookis

Facebooki on teiste seas kolinud ka Eesti traditsioonilised meediakanalid – trükiväljaanded, telekanalid, raadiojaamad ja teised meediabrandid ning seda kõike eesmärgiga kasvatada oma potentsiaalset auditooriumi. Kõrgesaar (2011) uuris bakalaureusetöös, miks kolisid Facebooki päevalehed Postimees, Eesti Päevaleht ja Õhtuleht. Ta leidis oma töös, et kuigi väljaannete peatoimetajad ning ajakirjanikud pidasid Facebookiga liitumist turunduslikuks sammuks, ei tunnistanud seitsmest intervjuueeritavast ükski, et nad selle kaudu ainult turundusega tegeleksid. “Keskmesse seatakse hoopis uudiste edastamise funktsioon ja jõudmine nendeni, kes varem ehk nn käeulatusest välja jäid,” järeldas Kõrgesaar (2011: 67-68). Päevalehtede peatoimetajad ja ajakirjanikud nentisid, et neil ei ole Facebookis kindlat tegevuskava – oluline on kohal olla ning kõik muu selgub katsetamise läbi (ibid.). Kõrgesaar (2011) tõstatas probleemina asjaolu, et ükski meediaettevõtte ei olnud enda jaoks määratlenud, kas Facebookis tehakse n-ö ajakirjandust või turundust. Seega kombineeritakse seal tema hinnangul kõike (2011: 68): “antakse edasi ajakirjanduslikku sisu ehk säilitatakse oma positsioon tähtsa infoallikana; tehakse oma toodetele ehk lugudele reklaami; kommunikeerutakse lugejaga; laiendatakse turgu ja tugevdatakse brändi.” McQuail (2003: 350-351) toob enda loodud meediavaliku integreeritud mudelis meediapoolse mõjutegurina muu hulgas välja tähelepanu püüdmise, mis tähendab meediatoodete intensiivset turundust, reklaami. See tegur viitab ka Facebookis toimuvale, kuhu meediabrandid suures osas ongi kolinud turunduse jaoks – auditooriumi kasvatamiseks, inimeste tähelepanu püüdmiseks.

Praeguseks võib öelda, et Facebookis on esindatud pea kõik suuremad Eesti traditsioonilised meediakanalid. Suurema jälgijaskonnaga paistavad silma just üksikud kanalid. 17.03.2014 seisuga on suurima jälgijate arvuga Eesti fännileht Facebookis ajaleht Postimees – 112 672 (Metrix.Station 2014). Postimees edestab ka selliseid suurfirmasid nagu mobiilioperaator EMT (72 784) või jaekett Selver (69 913). Traditsioonilistest meediakanalitest on üldnimekirjas teisel kohal Sky Plusi fännileht (89 850) ja kolmandal Power Hit Radio fännileht (51 188).

Laikijate arvu poolest olid 10 esimest meediabrändi märtsis 2014 järgmised (Socialbakers 2014):

Tuleb märkida, et Socialbakersi statistikas on ebatäpsusi. Näiteks ei arvesta Socialbakersi edetabel meedia kategoorias Power Hit Radiot jälgijaskonda, mis paigutuks muidu 3. kohale. 7. kohal üllatab Facebooki-põhine huumori lehekülg Pilkaja, mis on ennast kategoriseerinud meedia alla. Lisaks nähtub, et Socialbakersi tabelis ei kajastu telesaated, mis mahtusid antud töös tehtud taustauuringu esikümnesse (“Ringvaade”, “Pealtnägija”, “Pilvede all”) ning raadiojaam Star FM ja ajaleht Eesti Päevaleht (vt lisa 1).

Käesoleva töö tarbeks intervjueeritud ajalehtede toimetajad märgivad praegu, et Facebookil on märkimisväärselt suur roll lugejaskonna kasvatamisel (vt lisa 5). “Paljude jaoks on Facebook peamine infokanal,” tõdes töö autorile saadetud vastustes Postimehe peatoimetaja asetäitja. Reinap kirjutas: “Teatud lood saavad väga suure hulga lugejatest Facebookist. Kuna otsekülastajate arv ja ka Google’ist jm tulijate arv nii väga kiiresti ei muutu, kui uudiseid ei ole, siis Facebookis mõne üldhuvitava või põneva loo, pildi, videoga on võimalik saavutada suuri muutusi lugejanumbris.” Ka Reinap mainis Facebooki algoritme, mis teevad valiku nii meediakanali kui ka kasutaja eest – Facebook soosib nende uudiste levikut, kus on suurem lugejate reaktsioon ehk meeldimiste ja kommentaaride arv. “Viimasel ajal on Facebook loonud süsteemi, mis ei näita paljusid postitusi peaaegu kellelegi. Sa võid küll olulisi valitsuskoalitsiooni uudiseid Facebooki panna, aga neid näeb vaid mõni üksik inimene. Samas, kui panna teatud töötavad lood Facebooki, siis näitab süsteem ka töötavate lugude puhul seda värviga ning näitab ka seda laiemale hulgale. Ehk sisuliselt sunnib Facebook ka Postimeest pigem postitama kollasemaid lugusid.” Vaadeldes Postimehe Facebooki, siis praegu teeb väljaanne Facebookis päevas 5-10 postitust, mis sisaldavad online-

keskkonda lisatud artikleid (jagatakse nii paberlehes algselt avaldatud kui ka online'i jaoks loodud artikleid) (vt lisa 1). Kui inimene klikib artiklile, satub ta automaatselt Postimehe veebikeskkonda.

Kuid Facebooki on kolinud ka avalik-õiguslik ringhääling. Suurväli (2011) uuris magistritöös, kuidas avaliku-õigusliku televisiooni (ETV, YLE, BBC võrdluses) saated kaasavad Facebookis jälgijaid. Suurväli (2011: 40-41) lõi kolm kategooriat, kuidas ringhääling Facebookis fänne kaasab:

- leebeim kaasamine – toimetus jagab linki, et fännid saadet vaataksid;
- leebem kaasamine – toimetus küsib muljeid saate kohta;
- väheaktiivne kaasamine – toimetus esitab sisulisi küsimusi, palub mingil teemal arvamust avaldada;
- aktiivne kaasamine – toimetus kutsub vaatajaid saate ja selle valmimisel osalema.

Lisaks jagas Suurväli (2011) postitused kaheks laadi alusel: personaalsed ehk isikustatud ja institutsionaalsed ehk umbisikulisel. Tema jaoks tähendas personaalne laad, et Facebooki teeb postituse toimetuse ajakirjanik oma nime alt.

Selleks et hinnata, milliseid Eesti traditsioonilisi meediakanaleid on FB-d kasutaval inimesel üldse võimalik jälgida, kaardistasin esmalt Facebookis lehekülge omavad Eesti meediakanalid (kanalite nimekiri koos kanali jälgijate arvu ja postituste sagedusega on toodud lisa 1). Meediakanalite nimekirja koostamisel lähtusin printsiibist, et vaadeldud saaksid kõik Eesti suuremad traditsioonilised eestikeelsed meediakanalid. Ajalehtede puhul lähtusin Eesti Ajalehte Liidu liikmeslehtede nimekirjast (vt www.eall.ee) ja lisasin mõned liitu mittekuuluvad suurema jälgijaskonnaga väljaanded (Keskus, Mürileht, Sirp) ning FBs eraldi lehte omavad väljaannete osade toimetused (Õhtuleht Sport, Postimees Sport), ka online-toimetused nagu Elu24, millel oli eraldi Facebooki leht. Seda põhjusel, et neil toimetustel võib olla arvestatavalt suur jälgijaskond. Ajakirjade nimekiri kujunes samuti välja Ajakirjade liidu liikmete alusel, mille tiraažid avaldati märtsis 2014 (Eesti Ajalehtede Liidu....2014). Välja jätsin ajakirjalaadsed väljaanded (ristsõnad ja telekavad) ja lisasin suurema jälgijaskonnaga ajakirja Kodu & Aed. Raadiojaamade nimekirja koostamisel võtsin allikaks Lutsi (2011) ülevaate “Eesti raadiomaastik 2009”, kus on toodud 10

kuulatavamad eestikeelset raadiojaama. Lisasin nende kanalite 17. novembri seisuga eetris olnud saated, millel oli olemas oma FBi leht. Välja jätsin ülejäänud venekeelsed raadiojaamad, kohalikud ning piirkondlikud raadiojaamad ja kristlikud raadiojaamad, kuid nimekirja lisasin veel Spin FMi, millel oli FBs suurem jälgijaskond. Telekanalite nimekirja koostamisel lähtusin Digilevi TasutaTVs (vt www.tasutatv.ee) näidatavatest eestikeelsetest telekanalitest, millele lisasin Kanal 2 sōsarkanalid Kanal11 ja Kanal12 ning TV3 sōsarkanali TV6, samuti nende 17. novembri seisuga eetris olnud eestikeelsed omasaated, millel oli eraldi FBi leht.

Kuna traditsioonilise meediakanali Facebooki postituste jälgimist inimeste poolt selgitab ka kanali enda aktiivsus keskkonnas, markeerisin aktiivsuse määratlemiseks antud FBi lehtede puhul järgnevad aspektid: lehe laikijate hulk ühel ja samal kuupäeval¹, postituste sagedus ja laad. Postituste sageduse märkisin paari eelnenud kuu postituste vaatluse põhjal hinnanguliselt – keskmiselt mitu korda päevas, nädalas või kuus kanal postitusi tegi. Kaasamise ja laadi määratlemisel lähtusin Suurvälja (2011) mudelist. Kohandasin mudelit ja analüüsisin laadi lisaks suhtlusstiili järgi, kuna ajakirjaniku nime alt postitakse harva (leiab üksikuid näiteid nagu “Kahekõne” ja Indrek Treufeldt). Seega märkisin, kas postitus on kirjutatud pigem ametlikus (viisakas, teietav, keeleliselt korrektne) või mitteametlikus stiilis (personaalne, sinatav, kasutatakse slāngi, emotikone).

FBi kontot omas 17. novembril vaadeldud traditsioonilistest meediakanalitest kokku 69, kõikide saadete ja toimetustega kokku 150. FBi konto oli 26 ajalehel, lisaks oli veel kümnel toimetusel või erilehel omaette FBi leht. Facebooki konto oli 24 ajakirjal. Kōigil 11 vaadeldud eestikeelsel raadiojaamal oli oma FBi leht ning konto oli ka kokku 20 raadiosaatel (15 neist tulevad Raadio 2 eetrist). Seitsmel üleriigilisel eestikeelsel telekanalil oli oma FBi leht ning kokku 51 omasaatel. Facebooki leht puudus 4 kohalikul ajalehel, 3 ajakirjal ja ühel telekanalil (Tallinna TV) (vt lisa 1).

Suurim jälgijaskond oli 17. novembril ajalehel Postimees: 103 197. Teisel kohal oli raadiojaam Sky Plus (83 494) ja kolmandal Power Hit Radio (47 584). Ajalehtedest

---

¹ Kuna ajakirjade nimekirja korrigeeriti, lisati 10 ajakiri hiljem, mistōttu on neil jälgijaskond märgitud 17. novembri asemel 10. mai.

olid jälgitavuselt järgmised suuremad Õhtuleht (43 523) ja Eesti Päevaleht (25 841). Ajakirjadest ületasid 10 000 piiri kaks väljaannet: Anne & Stiil (15 444) ja Cosmopolitan (13 683). Kõige populaarsem telekanal oli TV3 (32 243) ning saated “Ringvaade” (38 644), “Pilvede all” (36 024) ja “Pealtnägija” (27 536). Maakonnalehtede jälgijate arv jäi tagasihoidlikumaks ning ükski neist ei ületanud 5000.

Tegevuse aktiivsuse ja meediakanali jälgijaskonna vahel nähtub seosena, et suurema jälgijaskonnaga meediakanalid postitavad ka FBi sagedamini, näiteks Postimees iga päev üle 5 korra. Nii suure sagedusega postitas Eesti meediakanalist Facebooki 6 erinevat meediakanalit: Eesti Päevaleht, Õhtuleht, Äripäev, Postimees, Eesti Ekspress ja Elu24 (kuulub Postimehe alla). Vähemalt iga päev postitasid ka teised suurema jälgijaskonnaga meediakanalid ja saated nagu Sky Plus, Power Hit Radio, “Ringvaade”, “Pealtnägija”. Vähemalt iga päev postitas Facebooki kokku 64 meediakanalit või nende väljundit, 3-4 korda nädalas 41.

Postituste laadi ja kaasamist analüüsid näis tähelepanuväärne, et kõige suurema jälgijaskonnaga meediakanalite seas oli neid, kes ei kaasanud postitustes auditooriumit üldse. Näiteks suurima jälgijaskonnaga Postimees ei kaasanud lugejaid vaadeldud perioodil Facebookis kordagi – lingile lisati vaid üldjuhul kopeeritud tsitaat jagatavast artiklist või napp kommentaar. Kordagi ei palutud lugejatel oma arvamust avaldada või näiteks üleskutsele vastata. Ka suhtlusstiil oli formaalne. Sellest võib järeldada, et auditooriumi moodustumist Facebookis ei mõjuta niivõrd inimeste kaasamine – hoolimata vähesest kaasamisest moodustub ikkagi suur jälgijate hulk. Kõige suurema osakaalu moodustasid mittekaasavad postitused maakonnalehtede seas, kes valdavalt teatasid vaid, et neil ilmus värske ajaleht.

Kõige aktiivsemad kaasajad olid Facebookis raadiojaamad (Raadio 2, Sky Plus, Power Hit Radio, Retro FM, Star FM, Raadio Elmar), kes oma Facebooki-lehekülgede jälgijaid programmiga otseselt sidusid. Näiteks kutsusid raadiojaamad üles raadiosaatesse helistama, soovilugu paluma või osalema mõnes ürituses/projekti, mida antud raadiojaam või -saade parasjagu korraldas. Ajakirjadest olid aktiivsed kaasajad Pere ja Kodu ning Eesti Naine, kes näiteks lugejate arvamusi oma artiklites kasutasid, kutsudes neid üles kirjutama, fotosid saatma vms. Telesaadetest olid aktiivsed

“Kodutunne”, “Rääkimata lugu”, “Saladused” jt, kes kutsusid FBI jälgijaid ühel või teisel moel saate tegemisel osalema. Pigem jäid kaasavaks ehk olid aktiivsed või väheaktiivsed 7 ETV saadet. Aktiivne oli näiteks “Vabariigi kodanikud”, kes kutsus debateeritavaal teemal saate ajal kirjutama/helistama. Raadiojaamade suhtlusstiil oli Facebookis personaalne ehk sinatav ja sõbrasuhte stiilis. Personaalne suhtluslaad oli suuremal osal ajakirjadest, samuti kommertstelekanalitel. ETV saadetest 15 suhtlusstiil oli formaalne, üheksal pigem personaalne.

Vaadeldud Eesti traditsioonilistest meediakanalitest ja nende väljunditest koostas töö autor illustratiivse joonise.

1.5. Uurimisküsimused

Magistritöö eesmärk on üha levinuma Facebooki kasutamise kontekstis selgitada seda, kuidas ja miks inimesed sotsiaalsõrgustiku kaudu traditsioonilisi meediakanaleid jälgivad ehk “Facebooki keeles” laigivad. Hasebrink (2012) rõhutab, et oluline on selgitada ka seda, kas kasutajad valivad kindlat tüüpi meediat ja konkreetset meediabrändi või valivad nad hoopis teatavat sotsiaalset konteksti. Iga päev valime hulga erinevate tehnoloogiliste kanalite seast endale sobiva meediumi, erinev sisu täidab meie eesmärged – mõnikord planeeritult ja refleksiivselt, teinekord automaatselt ja mõtlematult (Hartmann 2009). Järgnevalt on toodud antud uurimustöö peamised uurimisküsimused.

- Milliseid traditsioonilisi meediakanaleid ja nende väljundeid Facebookis jälgitakse?
- Mis ajendab laikima Facebookis traditsioonilisi meediakanaleid ja nende väljundeid?
- Kui aktiivselt tarbitakse meediasisu Facebooki kaudu ning seda jagatakse ja kommenteeritakse? Kuidas mõjutab sõrgustik Facebookis meediasisu tarbimist?
- Millise kanali kaudu eelistatakse tarbida ajakirjanduslikku toodet – kas pigem traditsioonilise või vahenduskanali kaudu?

II MEETOD JA VALIM

Meediakasutuse uuringuid iseloomustab kontseptuaalne lõhe kahe paradigma vahel (Hasebrink 2012) – ühelt poolt tehakse laiaulatuslikke, suure valimiga standardiseeritud uuringuid, mis ei anna meediakasutuse praktikate kohta eriti põhjalikke kirjeldusi, teisalt viiakse läbi väikese valimiga süvaintervjuusid, mille põhjal ei saa teha üldistusi laiemale populatsioonile. Tänapäeval pälvib sotsiaal- ja humanitaarteaduslikes uuringutes üha suuremat tähelepanu kvalitatiivse ja kvantitatiivse uurimismeetodi kombineerimine (Creswell 2003). Kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete uuringute suundi nähakse rohkem teineteist täiendavate (kontiinumina) kui võistlevatena – praktikas on lähenemisviise raske selgepiirilisel teineteisest eristada (Hirsjärvi et al 2005: 127, Laherand 2008). Uurijad panevad ette, et kahe uurimismeetodi vastandamisest tuleks loobuda (Hasebrink 2012, Laherand 2008, Niglas 2004).

Hasebrink (2012) kombineeris inimeste meediarepertuaaride uuringus kahte lähenemist: kvalitatiivsed andmekogumised üksikutelt isikutelt, et konstrueerida erinevad meediarepertuaarid ning seejärel standardiseeritud küsitlused, mis hindaksid meediaga seotud käitumist esindusliku valimi alusel. Kombineeritud uuringuid iseloomustavad märksõnad “ümberkujundatavus”, “järjepidevus” ja “samaaegsus” (Creswell 2003: 13). Käesolevas magistritöös oli uuringu läbiviimisel oluline aspekt samaaegsuse mõiste – uuritavatelt hangiti informatsiooni vestluse käigus nii kvantitatiivse kui ka kvalitatiivse analüüsi tarbeks.

2.1. Valim

Kvalitatiivse uuringu aluseks ei ole üldpopulatsioonist konstrueeritud statistiliselt esinduslik valim, vaid uuringu osalised valitakse vastavalt sellele, kui olulised nad tunduvad uuritava teema seisukohast vaadatuna (Laherand 2008: 53). Antud uuringu eesmärgist lähtuvalt oli kõige otstarbekam intervjuuerida kahte põlvkonda. Peamise valimigrupi moodustas noor põlvkond ehk need, kelle meediatarbimist ilmestab suur internetis veedetud aeg ja Facebooki aktiivne kasutamine. Valik langes Tulva (1994)

elukaare teooria järgi nooruse kesketappi ehk 16–19 eluaastat, mil noor veel otsib oma mina- ja maailmapilti. Kokku intervjuueriti 52 gümnaasiumiastme (10.–12. klass) kooliõpilast. Põhjus, miks intervjuusid viidi läbi nõnda palju, peitus eesmärgis tulemusi ka statistiliselt analüüsida ning järeldusi veidi enam üldistada.

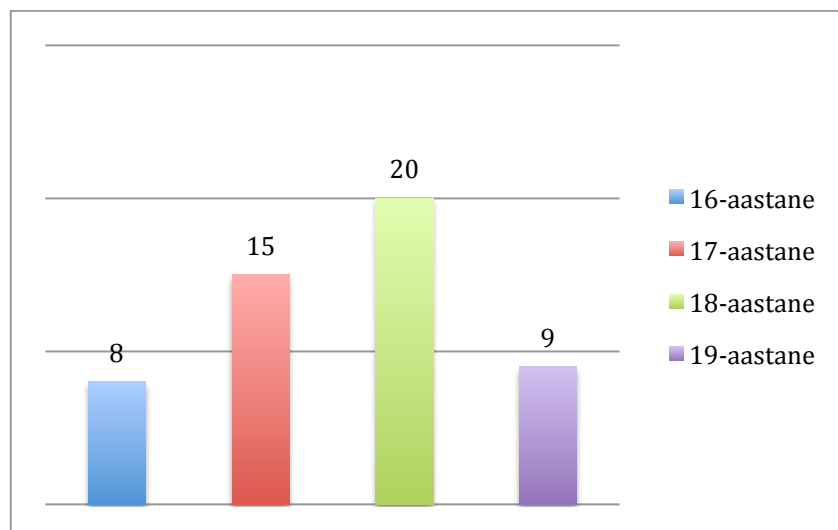
Noorte grupi homogeenseteks tunnusteks oli:

- Ühealisus (16–19 eluaastat)
- Haridustase (keskharidus omandamisel)
- On Facebooki kasutaja

Sooliselt jagunesid õpilased peaaegu võrdselt: 25 poissi ja 27 tüdrukut.

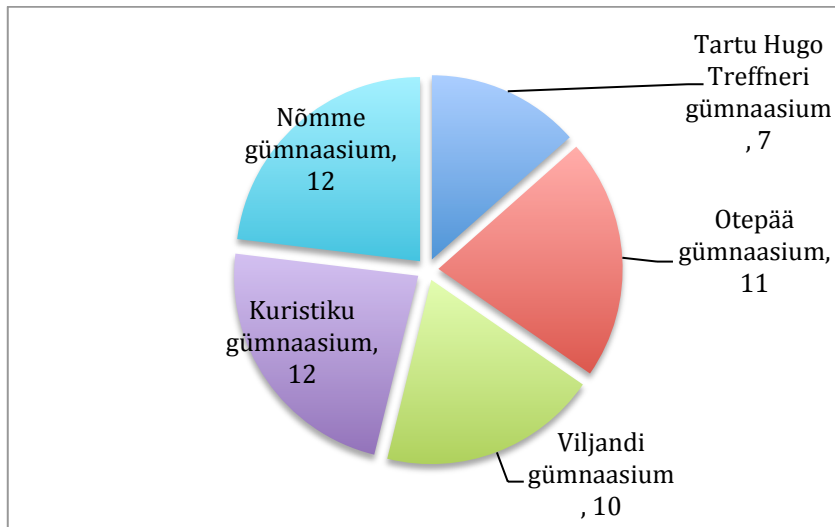
Noored erinesid elukoha ja õppeasutuse poolest. Kõik õpilased õppisid eestikeelsetes koolides, ent intervjuude tegemisel tuli välja 10 uuritavat, kes olid venekeelse meediaruumi mõjualas, mainides rohkem venekeelsete meediakanalite jälgimist ja/või Vene suhtlusportaali kasutamist. Kuristiku gümnaasiumis oli 7 ning Nõmme gümnaasiumis 3 kakskeelset õpilast.

Kuigi kooliõpilased esindavad üht põlvkonda, on iga aasta noore arengus määrava tähtsusega, mistõttu esitatakse täpsemalt ka 52 õpilase vanuseline jaotuvus. Kõige rohkem, ligi 39% vastajatest olid 18-aastased. Pea kolmandik vastajatest oli 17.

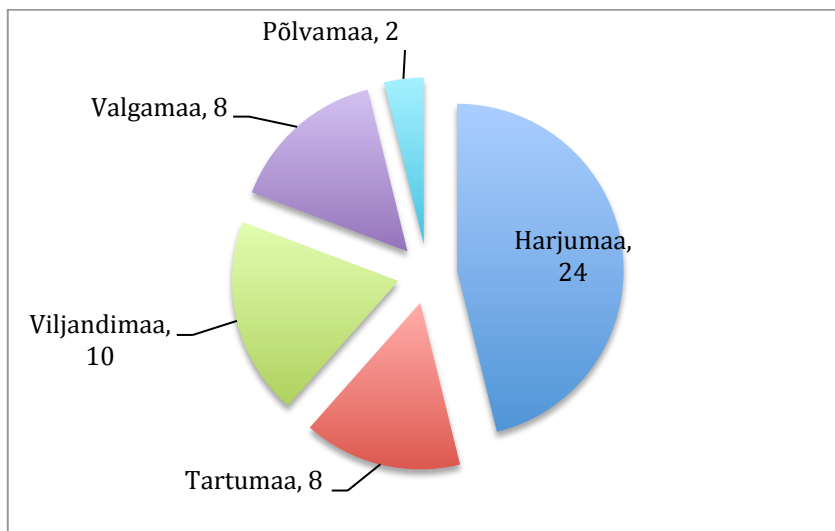
Joonis 2. Intervjuueritud õpilaste vanused (n=52).

Vastajad koguti viiest erinevast gümnaasiumist. Kõige enam oli õpilasi Nõmme ja Kuristiku gümnaasiumist (12) – mõlemad on Tallinna koolid. Üldiselt jagunesid õpilased koolide vahel enam-vähem võrdselt.

Joonis 3. Intervjueeritud õpilased koolide lõikes (n=52).

Intervjueeritavaid õpilasi üritati leida võimalikult erinevatest Eesti piirkondadest – ülekaalukalt kõige enam ehk 24 noort elasid siiski Harjumaal. Järgnevalt on toodud õpilaste elukoht maakondade järgi. Kahe elukohaga vastaja puhul läks arvesse peamine või esimesena öeldud elukoht.

Joonis 4. Intervjueeritud õpilaste elukohad (n=52).

Selleks et noori paremini kirjeldada ja võrrelda teise eagrupiga, võeti valimisse ka järgmine põlvkond ehk 15 aastat vanemad inimesed alates 31. eluaastast kuni 46. eluaastani. Bühleri (Tulva 1994: 10) elukaare viie järgu alusel olid valimis esindatud 15–25aastaste (mil indiviid on koge- ja otsiv) ning 25–45/50aastaste (mil indiviid on sihikindel, tema tegevus on suunatud ja eesmärgipärane) rühmad.

Kuna täiskasvanuid otsiti uuringusse mugavusvalimi kaudu, siis oli kokku 20 vastaja seas siiski ka paar nooremat ja vanemat intervjuueeritavat. Valimi suurus on uuringuks üldiselt sobiv siis, kui selle abil saab adekvaatse vastuse uurimisküsimusele. Praktikas selgub osalejate arv uuringu käigus vastavalt sellele, kuidas see edeneb ja millal tekib hetk, et ei teki enam uusi kategooriaid, teemasid või seletusi (Laherand 2008: 67). Nõnda hangiti spordiklubis tehtud vestlustele juurde täiendavalt 4 intervjuud, et vastused oleksid ammendavamad.

Täiskasvanute grupi homogeenseteks tunnusteks oli:

- Elukoht (valdavalt Harjumaa, kahel juhul Raplamaa ja ühel Pärnumaa)
- On Facebooki kasutaja (1 täiskasvanu puhul tuli intervjuuerides välja siiski, et ta ei ole Facebooki aktiivne kasutaja)

Sooliselt jagunesid täiskasvanud võrdselt: 10 meest ja 10 naist.

Täiskasvanute vanus jäi vahemikku 27–51. Valdav osa täiskasvanutest olid 34–41aastased. Täiskasvanute keskmine vanus oli 39 eluaastat. Kõige enam ehk üheteistkümnel täiskasvanud intervjuueeritaval oli kõrgharidus, seitsmel keskeriharidus, ühel rakenduskõrgharidus ning ühel keskharidus. Järgnev tabel kirjeldab täiskasvanud intervjuueeritavate rühma veel detailsemat, tuues välja ka nende nimetatud töövaldkonna/ameti.

Tabel 1. Intervjueeritud täiskasvanud

Kood	Sugu	Vanus	Elukoht	Haridustase	Töövaldkond/amet
M26	Mees	34	Tallinn	keskeriharidus	kindlustusspetsialist
M27	Mees	37	Tallinn ja Lõuna-Eesti	keskeriharidus	Kaubandus/müük
N28	Naine	41	Tallinn	keskeriharidus	Kaubandus
N29	Naine	39	Raplamaa	keskeriharidus	müügivaldkond
N30	Naine	39	Raplamaa	kõrgharidus	fotograafia
M28	Mees	36	Viimsi	kõrgharidus	ehitus
M29	Mees	40	Tallinn	keskeriharidus	metallitööstus
M30	Mees	31	Tallinn	kõrgharidus	ehituslane müügikaubandus
M31	Mees	41	Tallinn	kõrgharidus	ehitus
N31	Naine	38	Tallinn	kõrgharidus	logistika
N32	Naine	35	Tallinn	kõrgharidus	jurist
M32	Mees	46	Tallinn	keskharidus	tööstus
M33	Mees	51	Tallinn	kõrgharidus	kütuseäri
M34	Mees	31	Pärnu	keskeriharidus	ehitus
N33	Naine	30	Rae vald	kõrgharidus	optometrist
N34	Naine	30	Tallinn	keskeriharidus	büroojuht
N35	Naine	47	Tallinn	kõrgharidus	turism
N36	Naine	27	Tallinn	kõrgharidus	koolitusjuht
M35	Mees	44	Tallinn	kõrgharidus	jurist
N37	Naine	48	Rae vald	rakenduskõrgharidus	personalitöö

2.2. Intervjuude läbiviimine

Magistritöö uuringu tarbeks viisin läbi 72 semistruktureeritud individuaalintervjuud (intervjuude transkriptsioonid on lisas 4). Kvalitatiivse meetodi kasuks otsustasin seetõttu, et tegemist oli veel osaliselt tundmatu valdkonnaga – polnud teada, kui aktiivselt Facebookis meediakanaleid praegu jälgitakse ja sellest johtuvalt ei saanud ette mõelda järgmisi küsimusi. Intervjuu annab võimaluse vastuseid täpsustada ning intervjueeritav võib eelduslikult rääkida rohkem, kui küsija küsib (Hirsjärvi et al 2005:

192). Samuti võis eeldada, et vastuseid on väga erinevaid – semistruktureeritud intervjuu annab andmekogumismeetodina võimaluse saada mitmekülgset informatsiooni (Berger 2000). Antud töö huvides oli hankida põhjalikumat teavet kui pelgalt küsitluse käigus oleks saanud. Intervjuu annab ka rohkem võimalusi vastuste tõlgendamiseks kui postküsitlus (Hirsjärvi et al 2005: 192). Laherand (2008) toob välja, et kvalitatiivset andmeanalüüsi tuleks kasutada siis, kui ollakse huvitatud sündmuse detailidest, mitte ainult kõige sagedamini esinevatest joontest.

Andmete kogumiseks kasutasin standardiseerimata ehk etteantud vastusevariantideta semistruktureeritud intervjuud. Semistruktureeritud intervjuu kava koostas teemablokkide ja võtmeküsimuste kaupa, kuid nende järjestus ja sõnastus oli vaba. Intervjuu (vt lisa 2) koosnes järgmistest teemablokkidest:

1. Facebooki üldine kasutamine

Annab taustainfo selle kohta, millal ning mis põhjusel intervjuueeritav tegi konto sotsiaalvõrgustikku Facebook ja kui palju ta seal aega veedab ning millega tegeleb.

2. Eesti meediakanalite jälgimine Facebookis

Intervjuu järgmises osas uurisin, milliseid traditsioonilisi Eesti meediakanaleid intervjuueeritav Facebooki kaudu jälgib ehk laigib. Eesti traditsiooniliste meediakanalite kõrval selgitasin lisaks, milliseid veebiväljaandeid ning välismaiseid meediakanaleid intervjuueeritav FBs jälgib.

3. Meediasisu valimine/jagamine Facebookis

Pärast kanalite jälgimise kaardistamist selgitasin, mis on kasutaja ajend meedia jälgimiseks Facebooki kaudu. Samuti küsisin, kuidas intervjuueeritav jõuab Facebooki kaudu erineva meediasisuni ning kuidas ta seda ise levitab ja jagab ehk sheerib.

4. Traditsiooniliste meediakanalite kasutamine

Neljanda teemablokina kogusin infot selle kohta, mil määral ja milliseid meediakanaleid jälgib intervjuueeritav traditsioonilisel viisil – kas loeb ajalehti ja ajakirju, vaatab telerit ja kuulab raadiot.

Magistritöö intervjuu kava (vt lisa 2) koosneb küllaltki palju kinnistest küsimustest. See tähendab, et läbiviidud semistruktureeritud intervjuud olid suuresti siiski struktureeritud ja formaliseeritud ankeeti meenutava vormiga – paljud küsimused olid kindlaks määratud järjekorras ning osad neist said vastuseks “jah” või “ei”. Selle põhjuseks oli soov koguda materjali kvantitatiivse analüüsi jaoks. Sellegipoolest

üritasin intervjuerides säilitada võimalikult palju vaba vestluse kulgu (Berger 2000: 112). Kuna intervjuu oli semistruktureeritud, siis ei saanud hiljem intervjuusid päris üks-ühele võrrelda.

Kvalitatiivseid uuringuid on kõige teravamalt kritiseeritud reliaabluse osas (Laherand 2008). Reliaabluse tagamiseks kasutati Laheranna (2008) väljatoodud neljast võimalusest – info triangulatsioon, uurijate triangulatsioon, teooria triangulatsioon ja metodoloogiline triangulatsioon – esimest ja viimast. Antud magistritöö raames viisin noortega läbi intervjuusid Tallinnas, Tartus, Viljandis ja Otepääl kokku kuuel erineval kuupäeval. Täiskasvanuid intervjuerisin küll ainult Tallinnas, kuid kahes erinevas keskkonnas kolmel erineval kuupäeval. Metodoloogiliselt tõin juba välja, et kasutasin kvalitatiivse ja kvantitatiivse meetodi kombineerimist. Sellele kaasnes põhjalik andmeanalüüs.

Kõik intervjuud viisin läbi perioodil 22. november 2013 – 10. märts 2014. Intervjuud tegin neljas erinevas linnas: Tallinnas, Tartus, Viljandis ja Otepääl.

Õppeasutustega lepidi intervjuude tegemise kuupäev ja aeg varem kokku. Kõik intervjuud olid individuaalintervjuud ja toimusid koolipäeval õppetöö ajal või ka vahetunnis – seda eelnevalt kooli ja õpetajatega kokkuleppel. Õpilased saatis intervjuerija juurde õpetaja. See toimus kas õpilaste enda initsiatiivil (kes ise avaldas soovi vestelda) või õpetaja kirja pandud nimekirja alusel – kõik intervjuud olid vabatahtlikud, mitte kohustuslikud. Intervjuud toimusid privaatsetl kas mõnes tühjas õppeklassis või koridoris.

Täiskasvanute hankimisel kasutas autor mugavusvalimit. Autor leppis kokku valitud spordiklubiga Tallinnas, et tohib intervjuerida valitud kuupäevadel ja kellaajal (hommikust õhtuni) asutuse külastajaid. Intervjuerija pöördus spordiklubis sinna saabuvate või lahkuvate külastajate poole, kes olid talle võõrad, esitles ennast ja küsis, kas inimene on nõus uuringus osalema. Nõusoleku saades viidi intervjuu läbi kohe spordiklubi fuajees. Seega polnud neile 16-le intervjueritavatele uuringu kohta enne ette teatatud. Lisaks leppis autor tuttava kaudu kokku ka ühe mittetulundusühinguga, et tohib seal 4 töötajat intervjuerida – antud töötajaid teatati intervjuerija tulekust ja intervjuu teemast ette. Intervjuud toimusid inimeste töökabinettides.

Kõigile intervjuueeritavatele selgitati enne intervjuueerimist personaalselt ja koolides ka kogu klassile, mis otstarbel neid intervjuueeritakse, kes on uurija ning mis on tema töö eesmärk. Osalejatele lubati anonüümsust. Kõik intervjuud salvestati diktofonile ning selle kasutamist põhjendati uuritavale. Enne intervjuud anti põgus ülevaade, millistel teemadel küsimusi esitatakse. Igale intervjuule oli kaasa võetud uurija isiklik sülearvuti, mille kasutamise võimalust uuritavale pakuti – näiteks soovi korral oma Facebooki kontot vaadata, kui vastused ei meenu. Intervjuude tegemisel näis, et uuritavad ei avaldanud selleks soovi ja see tundus nende jaoks ebaturvaline, samuti puudus kahes koolis võimalus Wi-Fi kasutamiseks. Seega vastas suur osa intervjuueeritavatest siiski ilma arvutist andmeid kontrollimata. Intervjuud tehes püsib alati oht, et vastaja ei mäleta kõike, mida küsitakse, päris täpselt (Berger 2000: 124). Osa uuritavatest vaatas intervjuu jooksul oma Facebooki kontot isikliku mobiiltelefoni kaudu.

Intervjuude tegemine möödus õppeasutustes hoogsalt ja plaanide järgi. Keerukam oli intervjuude tegemine spordiklubis, kus uuritav pidi intervjuueeritavaid ise otsima – seejuures tuli leida valimisse vanuse poolest ja homogeense tunnuse ehk Facebooki kasutamise poolest sobivaid inimesi. Arvestada tuli intervjuust keeldumisega, peamiselt põhjendati seda ajanappusega.

Intervjuude kestus varieerus suuresti – sõltuvalt intervjuueeritava vastustest 5 minutist poole tunnini. Keskmiselt oli intervjuu pikkus umbes 15 minutit. Kõige rohkem tehti ühel päeval 12 intervjuud – tähelepanu fookusseerimine muutus edasi uurija jaoks raskeks. Seega jäi ühel päeval tehtud intervjuude arv enamjaolt alla 10. Intervjuude läbiviimine oli oodatult ajamahukas – aega võttis nii intervjuude ettevalmistamine, uuritavate leidmine ja sobiva kohtumisaja kokku leppimine, intervjuude läbiviimine ja hilisem transkribeerimine. Kõik intervjuud transkribeeriti käsitsi arvutist helifaile kuulates.

2.3. Intervjuude analüüs

Antud magistritöös kogusin materjali kvalitatiivsel viisil, ent andmete analüüsimisel kombineerisin nii kvalitatiivset kui ka kvantitatiivset meetodit. Seega tegin valiku, milliseid andmeühikuid on võimalik, aga ka vajalik välja tuua arvuliselt ning milliste alateemade juures pole kvantitatiivne analüüs vajalik, vaid olulisemaks muutub kvalitatiivne sisu.

Kvantitatiivselt analüüsisin ja esitasin nt info, kui kaua intervjuueeritavad Facebookis aega veedavad, milliseid traditsioonilisi meediakanaleid nad seal jälgivad jm. Selleks et kirjeldada, kuidas inimesed Facebooki kaudu traditsioonilisi meediakanaleid jälgivad, millised on nende meedia tarbimise ajendid või millist meediasisu nad ise jagavad, analüüsisin intervjuusid kvalitatiivse sisuanalüüsiga. Tekstianalüüs esitati väljavõtetega valitud intervjuulõikudest. Kvantitatiivse analüüsi juures esitati samuti selgitavaid lõike ja näiteid intervjuulõikudest. Eesmärk oli tulemustest pakkuda rikast kirjeldust, mis edastab põhjaliku teabe uuritava teema kohta (Laherand 2008).

Kvalitatiivset tekstianalüüsi tehes kasutasin Maxqda tarkvara. Analüüsi alustasin nn avatud kodeerimisega. Avatud kodeerimine on kvalitatiivse analüüsi osa, mis keskendub kategooriate loomisele ja neile nime andmisele (Strauss & Corbin 1990: 62). Avatud kodeerimise ajal võeti andmestik “juppideks” laiali, iga transkriptsiooni vaadeldi eraldi ning võrreldi teistega, tekstiosade vahel otsiti sarnasusi ja erinevusi. Kodeerimisel ei ole kindlat reeglistikku, mis määrab, kuidas seda peab tegema – kõik sõltub materjalist (Berger 2000: 121). Kodeerimise peamine eesmärk on luua analüüsi lihtsustav korrastatud süsteem (Laherand 2008). Läbivalt esinesid erinevates intervjuudes tabelis 2 toodud koodid (vt tabel 2). Andmetesse märgiti koode kokku 2083.

Intervjuude analüüsimisel kasutati horisontaal- ja vertikaalanalüüsi. Horisontaalse *case-by-case* meetodi abil sai analüüsida ühe intervjuueeritava vastuseid läbi intervjuu. Vertikaalne *cross-case* meetod tähendas, et ühe teema vastuseid sai võrrelda eri intervjuude lõikes. Töös kasutati manifestset analüüsi, mis tähendab, et vaadeldi eelkõige otsesõnu väljaöeldud tekstiosasid.

Tabel 2. Intervjuude kvalitatiivse analüüsi koodide süsteem analüüsiks Maxqda tarkvara abil

Kategooria	Kood
Facebooki kasutus	<ul style="list-style-type: none"> • Konto loomine • Aeg • Tegevused • Pidevalt sisselogitud • Mobiiliga kasutamine • Ülejäänud sotsiaalmeedia
Meediakanalite jälgimine	<ul style="list-style-type: none"> • Laigitud kanal • Laikimise põhjus • Meediasisuga postituste avamine • Huvi • Kommenteerima • Sheerima • Loosimine/reklaam • Postituste piiramine • Hinnang kanalitele Facebookis
Sõpradevõrgustik	<ul style="list-style-type: none"> • Sõprade hulk • Sõprade kustutamine/piiramine • Sõbrad jagavad
Meediatarbimine	<ul style="list-style-type: none"> • Trükiväljaannete lugemine • Telerivaatamine • Raadiokuulamine • Online-meedia • Välismeedia • Vahenduskanal • Interneti kaudu • Seriaalid veebis • Mobiiliäpid

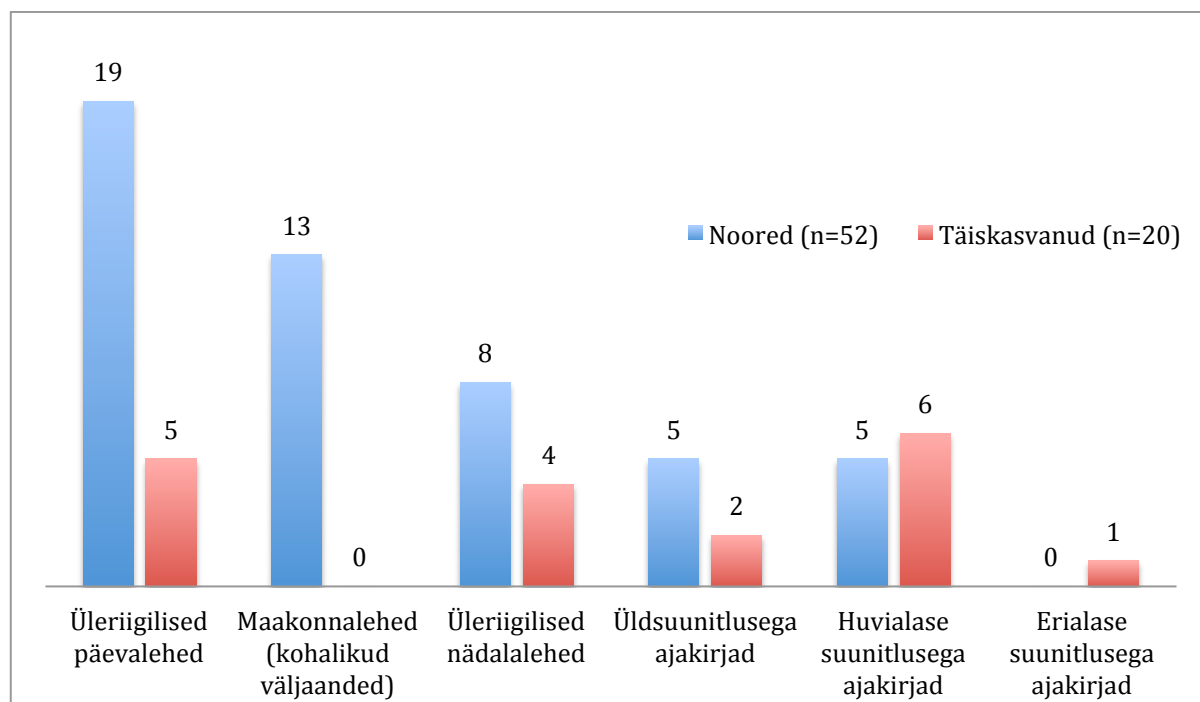
III TULEMUSED

Järgnevalt esitan intervjuude abil kogutud info õpilaste ja täiskasvanute kontaktide kohta traditsiooniliste meediakanalitega nii tavapärasel viisil kui ka Facebookis. Kvantitatiivselt toon andmeid Facebooki kasutamise mahtude kohta (nt veedetud aeg, külastamise tihedus, mobiiliga kasutamine, ühenduses olemine) ja meediakanalite jälgimise kohta (kui palju laigitakse traditsioonilisi meediakanaleid – ajalehti, ajakirju, raadiot, televisiooni, aga ka veebimeediat ja välismaiseid meediakanaleid). Kvalitatiivsed tekstikatked aitavad selgitada ja põhjendada kasutamise viise ja mahtusid.

3.1. Meediakanalite jälgimine traditsioonilisel viisil

Trükiväljaanded

Intervjuude põhjal selgus, et koju oli tellitud mõni trükiväljaanne 52st noorest 35-l ja 20st täiskasvanust 13-l. Jooniselt 5 on näha, et õpilaste hulgas olid need valdavalt üleriigilised päevalehed ja maakonnalehed, samas kui täiskasvanutel pigem huvialase suunitlusega ajakirjad ja üsna samas mahu ka üleriigilised päeva- ja nädalalehed.

Joonis 5. Intervjueeritud õpilaste ja täiskasvanute kodusesse tellitud trükiväljaanded liikide lõikes (väljaannete liigitamisel oli aluseks Vihalemm 2004).

Tabelist 3 nähtub, et õpilaste trükiväljaannete loetelu on täiskasvanutega võrreldes kitsam huvialase suunitlusega ajakirjade osas, kuid üleriigiliste päevalehtede, nädalalehtede ja üldsuunitlusega ajakirjade puhul on mõlemal rühmal väljaannete loetelu sarnane ning valitud kanalid kattuvad suures osas (vt tabel 3).

Tabel 3. Kodus kättesaadavad trükiväljaanded

	Õpilased (n=52)	Täiskasvanud (n=20)
Üleriigilised päevalehed	Postimees (14); Õhtuleht (3); Eesti Päevaleht (2); Äripäev (2)	Postimees (3); Äripäev (2); Eesti Päevaleht (1)
Maakonnalehed	Sakala (7); Otepää Teataja (3); Valgamaalane (1); Nõmme Sõnumid (3); Leole (1)	-
Üleriigilised nädalalehed	Eesti Ekspress (5); Maaleht (3)	Eesti Ekspress (4); Maaleht (1); Sirp (1)
Üldsuunitlusega ajakirjad	Cosmopolitan (3); Pere ja Kodu (1); Top Gear (1)	Kodu & Aed (2); Elukiri (1); Kodutohter (1)
Huvialase suunitlusega ajakirjad	Imeline Teadus (3); Tehnikamaailm (1); Tennis (1)	Imeline Teadus (2); Imeline Ajalugu (1); Tehnikamaailm (1); Eramu & Korter (1); Akadeemia (1); Diplomaatia (1); Vahitorn (1)
Erialase suunitlusega ajakirjad	-	Maksumaksja (1)

Kui täiskasvanud üldjuhul kinnitasid, et nad ka kõiki koju tellitud trükiväljaandeid loevad, mõni rõhutas, et lausa otsast otsani, siis noorte puhul näis, et kuigi koju oli ajalehti või ajakirju enam-jaolt tellitud, siis neid nii palju ei loetud. Näiteks Maalehe ja Äripäeva puhul öeldi selgelt, et neid ei loeta, kuid teised pereliikmed tellivad.

N10: “Jah, no üks on muidugi see Otepää Teataja. See käib nagunii. Siis Postimees vahest ikka eee, mis seal veel oli, ma ei mäleta. Noh neid on ikka päris palju, ikka igasuguseid tuleb. Ma neid väga ei loe. /.../Maaleht mul vahepeal vanaemal käib ja siis vahepeal nad laenutavad, ema võtab vahepeal./Kas sa loed ka neid paberväljaandeid?/Mitte väga, sellepärast et ega mul aega väga ei ole.”

M27: “Eesti Ekspress, Imeline Ajalugu, Imeline Teadus. Kõik./Kas Te neid ka loete?/Loen, otsast otsani.”

Televisioon

Telerivaatamise osas tasub vähemalt noorte puhul tuua välja selge tendentsi jälgida telekanalite toodetud sisu suurel määral interneti kaudu – kohati rohkem kui traditsioonilise meediumi ehk teleri kaudu. 16 õpilast ütlesid, et ei vaata üldse telerit või teevad seda enda sõnul väga harva (kuni paar tundi nädala jooksul), ühel õpilasel polnud üldse elukohas telerit. Ülejäänud jälgisid telerit enamjaolt 1-2 tundi päevas. Küll aga tunnistasid 28 noort, et on vaadanud mingeid telesaateid internetist arvutiga ja mobiiliäpist või KordusTV-st järele.

N2: “Ja, ma arvutist vaatangi telerit ja kõiki sarju ja filme. Peamiselt vaatan ERRi siis kordusest.”

N5: “Ma ei viitsi alla minna, mobiilist vaatan. Mul on äpid ka alla tõmmatud, näiteks TV3 äpp. Ja siis telekast vaatan salvestuse pealt ka mõnikord.”

Leidus vaid üks noor, kes enda sõnul on hakanud aina rohkem telerit vaatama.

N7: “Ja, viimasel ajal ma olen isegi rohkem hakanud vaatama. Et eelmine aasta ma nagu põhimõtteliselt ei vaadanud üldse telekat, aga see aasta on nagu huvitavamad saated minu arvates olnud ja siis ma vaatan rohkem. /.../ Muidu ma vaatasin “Kättemaksukontorit”, aga see oli see hooaeg nii igav, et seda ma eriti ei vaatanud. Siis ma vaatan Kanal 2 pealt, siis ma vaatasin seda Indiat, “Kaks kanget Indias”, siis esmaspäeviti ma vaatan neid tippmodelle. Ma lihtsalt vaatan sellepärast, et nad minu jaoks on – ma tean, et see on nii ebaviisakas –, minu jaoks need inimesed on nii lollid lihtsalt. Et siis ma lihtsalt naeran nende üle. Aga nagu, ma lihtsalt nagu huvitav on jälle, selles mõttes, et mis nad teevad või niimoodi. Ja siis, mis ma veel vaatan... Siis ma vaatan “Pealtnägijat”. Kolmapäeviti ma tavaliselt õpin sel ajal, aga siis ma nagu õpin tavaliselt allkorrusel ja siis mul tavaliselt nagu ema vaatab seda või isa ja siis ma nagu kuulan. Ja siis, kui mingi huvitavam asi on, siis ma ka vaatan seda. Ja siis “Ringvaadet” vahepeal.”

Telerist jälgisid noored pigem Eesti kommertskanaleid Kanal 2 ja TV3, kuid vaadati ka ETV saateid – ühte väga domineerivat kanalit või saateformaati ei selgunud. Noored kippusid eelistama meelelahutuslike saadete vaatamist nagu “Su nägu kõlab tuttavalt” jt. Märkimisväärselt paljud noored vaatavad välismaist Fox Life'i kanalit. Telerivaatamisel tuli selgelt esile venekeelne meediaruum nendel noortel, kes olid kakskeelsed ja kelle kodus jälgiti Vene kanaleid. Vene telekanalite vaatamist nimetas 5 õpilast.

N21: “Ee 3+, siis see Pervõi Baltiiski, siis mingi veel üks venekeelne. Siis mõnikord Animal Planet ja siis nagu kõik vist umbes. /Aga Eesti telekanaleid otseselt ei jälgi?/ Mkm, ei.”

Õpilaste seas oli omamoodi fenomen välismaal toodetud telesarjade vaatamine interneti vahendusel – tervelt 39 noort kinnitas, et vaatab välismaiseid teleseriaale kas veebist alla laadides või otse üle interneti. Näis, et antud tegevusele kulus ka suur osa nende n-ö meediapäevast.

N25: “Ma vaatan läbi interneti “Grey Anatoomiat” ja siis ma vaatan järgi ka veel “Scoopsi” Ja “Doctor Whod” vaatan ka. Et need neli asja, mis ma vaatan internetist.”

Täiskasvanud nentisid samalaadselt noortega, et ajanappuse tõttu nende telerivaatamisele kulutatud aeg väheneb. Täiskasvanute puhul selgus erinevalt noortest üks formaat, mida telerist õhtuti vaadatakse – päevauudised. 20 täiskasvanust 18 ütlesid, et vaatavad telerist õhtuti uudiseid, neist 13 vaatavad “Aktuaalset kaamerat”. Seega jälgis täiskasvanute rühm telerist rohkem uudistesaaateid kui õpilased. Noortest enam rõhutasid täiskasvanud, et vaatavad eestikeelseid telekanaleid, peamiselt ETVd, kuid ka Kanal 2 ja TV3 nimetati korduvalt. Mainiti ka erinevaid välismaiseid telekanaleid nagu Fox Life, History Channel, Discovery, TV1000. KordustTV ja järelevaatamise võimalust kasutasid televisiooni puhul 8 täiskasvanut. Kolm täiskasvanut ütlesid, et vaatavad veebi kaudu välismaa teleseriaale.

M26: “Aina vähem. Aega ei ole. Et see on, minu arvates on see aja raiskamine. Ainuke asi, mida ma kindlasti tahan vaadata, on “Aktuaalne kaamera” ja need spordi uudised ka seal, aga ülejäänud ei ole oluline.”

Raadio

Raadiot noored erinevalt televisioonist interneti kaudu ei kuulanud, leidis üksikuid erandeid. Üldiselt pidasid õpilased end väiksemaks raadiokuulajaks. Noored ütlesid, et kuulavad raadiot kas ainult autoga sõites või hommikuti enne kooli minekut – mingeid konkreetseid raadiosaateid ei kuulatud, vaid pigem mängis raadio taustamuusikaks. Kõige rohkem nimetasid õpilased raadiojaamu Sky Plus, Spin FM, Power Hit Radio, Star FM ja Raadio 2. Üks noor tõi siiski välja, et kuulab arhiivist Raadio 2 saadet “Hallo, kosmos!”. Paaril korral mainisid noored, et kodus kuulavad teised pereliikmed Kuku raadiot või Vikerraadiot.

N27: “Mu isa kuulab Vikerraadiot ja siis ma paratamatult kuulen ka sama.”

Täiskasvanud kuulasid raadiot sarnaselt õpilastega peamiselt autoga sõites, teine oluline kuulamiskoht oli tööl olles. Kodus kuulati raadiot enamasti ainult hommikuti. Täiskasvanute raadiokanalite valik oli noorte omast mõnevõrra laiem. Kõige rohkem toodi välja Sky Plusi, Retro FMi ja Raadio 2, mitu korda mainiti ka Vikerraadiot, Kuku Raadiot, Power Hit Radiot ja Raadio Uunot. Valdavalt mängis ka täiskasvanutel raadio siiski taustaks ja infot sealt nii palju ei hangitud.

M30: “Kui autoga sõidan, siis ma kuulan ja kui kontoris olen, siis ta mängib lihtsalt taustaks. /.../ Hommikul ma kuulan Sky Plusi kuni kümneni. Peale seda kuulan Raadio 2.”

N36: “Kuulmine ja kuulamine on kaks erinevat asja. Hommikul ma tulen tööle ja panen raadio käima, aga ma ei saaks öelda, et ma selle raadiojaama ühtegi saadet teaksin. Sky Plusis on hommikuprogramm, kui ma hommikul tööle sõidan, aga muid saateid, ma ei oska öelda, et ma jälgiksin mingeid konkreetseid saateid.”

Vaid üks täiskasvanu ütles, et jälgib erinevaid raadiosaateid, mida ta Podcastina alla laeb – 51-aastane M32 jälgib kuute erinevat raadiosaadet, lisaks uudiseid.

*M32: “Kui ma kuulan järele, noh siis on....see list on päris pikk. Aga muidugi esmajärgus need eestikeelsed ee, alates “Digitunnist”, “Kahvlist” ee, siis ee see “Olukorrast riigis”, “Keskpäevatud”, “Rahvateenrid” jne jne. Need, mis see spordisaade seal Kukus oli, see eem.../”**Mehed ei nuta**”/.”*

Intervjuude põhjal tundus, et suure osa õpilaste ja ka täiskasvanute jaoks on sarnaselt esmaseks uudiste allikaks traditsiooniliste meediakanalite kõrval veebimeedia ehk online-väljaanded. Internetis domineerisid infoallikatena Postimehe veebiversioon ja veebipõhine Delfi. 7 õpilast ja 1 täiskasvanu jälgisid uudiseid mobiiliäpi kaudu.

M29: “Esimene allikas...vast Postimees, veebiväljaanne. Ja edasi on õhtused uudised televiisorist.”

Kuigi noorte kodusesse telliti palju maakonnalehti, siis lugesid nad ka samade väljaannete veebilehekülgi.

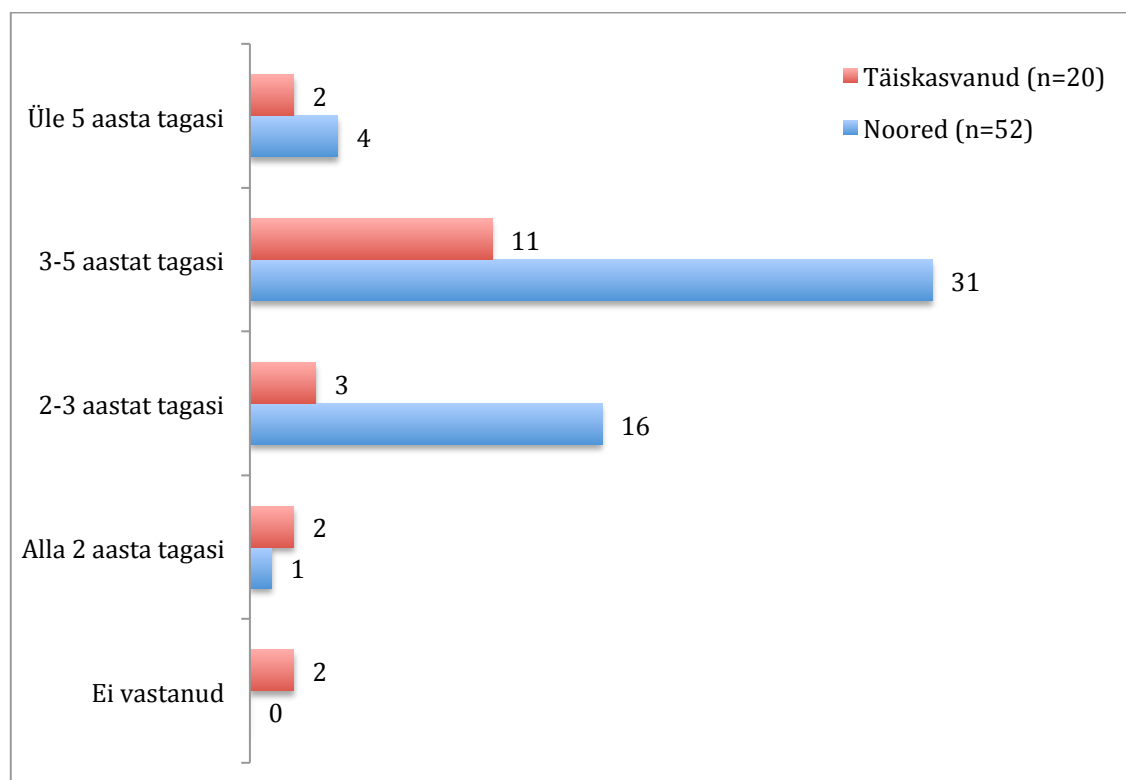
M12: “Kui kohalikke, siis ikka Sakala veebilehele.”

3.2. Facebooki ja ülejäänud sotsiaalmeedia kasutus

Seda, kuidas uuritavad Facebookis traditsiooniliste meediakanalitega kontakti otsivad, peab vaatama ka nende üldise FBi kasutamise kontekstis. Ilmselt mõjutab intervjueeritavate traditsiooniliste meediakanalite valikuid FBs ka keskkonnas veedetud aeg, tegevused jms. Seega uuriti intervjuudes esmalt, milline FBi kasutusviis noori ja täiskasvanuid iseloomustab. Valitud andmeühikud esitatakse joonistel.

3.2.1 Konto loomine

Noortel on täiskasvanutega võrreldes Facebookiga pikaajalisem kogemus (vt joonis 6). Kõige rohkem leidus õpilaste seas neid, kel jäi konto loomine 3–5 aasta tagusesse aega ehk aastatesse 2008–2010, vaid üks noor (M25) ütles, et lõi konto hiljem ehk aasta tagasi. Täiskasvanud intervjueeritavate seas oli noortega võrreldes rohkem hiljem Facebookiga liitunud. Üks täiskasvanu oli Facebookiga ühinenud kõigest poolteistkuud enne intervjuu toimumist, N28 samuti aasta varem. Kõige enam jäi täiskasvanutel siiski sarnaselt noortega konto loomine 3–5 aasta tagusesse aega.

Joonis 6. Facebooki konto loomise aeg.

Peamine Facebooki konto loomise põhjus oli nii õpilaste kui ka täiskasvanute jaoks sõprade surve. Õpilased ütlesid, et konto tuli teha, sest sõbrad keskkonda kasutasid. 8 täiskasvanut tõdesid, et kasutaja tegemisel avaldati otsest välist survet – nad kas said kutse sõpradelt või sugulastelt või mõjutasid neid lapsed. Surve oli ka teatud määral tööalane (kuigi seda otsesõnu ei tunnistanud, siis paljud tegutsesid Facebookis töö tõttu).

N25: “Ma arvan, et see oli mu parimate sõbrannade surve, et seal saab nagu suhelda.”

N28: “Sellepärast, et minu laps küsis mu käest, et kuidas sa mõitled müüa oma asju, kui sul ei ole Facebookis firma kontot. Aga firma kontot ei saanud teha ilma enda kontot tegemata.”

Kahe täiskasvanu puhul ilmnas, et nad polnudki päris ise kasutajat teinud.

M34: “Hah! Mina ei teinudki. Mulle tehti, mulle tehti.”

Teisalt põhjendasid nii õpilased kui ka kaks täiskasvanut sarnaselt, et konto loomisel oli tegu n-ö loomuliku üleminekuga – sõbrad liikusid Rate’ist Orkutisse, Orkutist Facebooki.

M10: “Põhjus oli selles, et tollel ajal oli kuulus Orkut ja Orkuti inimesed kadusid ära, läksid Facebooki üle nagu kunagi läksid kõik Rate’ist Orkutisse ja siis Orkutist Facebooki ja ma läksin teiste pärast.”

N36: “Seetõttu, et enamik inimesi oli sinna juba ära kolinud. Kõiksugu muud portaali olid ennast juba ammendanud. Kuigi alati öeldakse, et ma ei lähe sinna uude portaali, siis lõpuks ikka jõudsin Facebooki.”

Õpilaste puhul selgus eraldi, et sama kooli õpilastel võis keskkonnaga liitumine olla üheaegsem – näiteks kõik Hugo Treffneri gümnaasiumi 7 õpilast liitusid rohkem kui 3,5 aastat tagasi.

M1 (Hugo Treffneri gümnaasiumi õpilane): “Ma arvan, et sellest on nüüd siis...oota 1-2-3 (loetleb sõrmedel) juba mingi 3,5-4 aastat tagasi.”

N1 (Hugo Treffneri gümnaasiumi õpilane): “See oli ee siis, ma mõtlen, mis aasta see oli. See oli pärast 8. klassi. Ma käisin Soomes ja siis seal sõbrannadel kõikidel oli ja siis ma tegin ka. Aga see oli siis 9-10-11 (loetleb)... no kuskil 3,5 aastat tagasi äkki.”

Seitsmel korral tõid õpilased erinevalt täiskasvanutest välja, et Facebooki konto tegemine oli otseselt tingitud info vajadusest (huviring, treening, koolitöö) ehk et ilma kasutajata oleks vajalikust teabest ilma jäänud – seda põhjust nimetasid eranditult tüdrukud. Viis õpilast ütlesid, et neil oli Facebooki kasutajat vaja koolitööks. Kolm

neist olid Nõmme gümnaasiumi õpilased (N27; M23; M25) ning kaks Kuristiku gümnaasiumi noored (N20; N23), kes kasutasid Facebooki õpetaja ja klassikaaslastega suhtlemiseks kommuunides ja *chat*'is.

N10: "Ja, see oli sellepärast, et meil oli, ee käisin siis veel rahvatantsus tol ajal, et meil tehti sinna kommuun ja sealt sai nagu olulist informatsiooni. Ja siis pidin tegema endale konto, et see informatsioon jõuaks ka minuni."

N20: "Meil oli, no ma suhtlen mõnede õpetajatega ja siis klassikaaslastega ja meil on nagu grupp seal Facebookis ja ma ei tea, see aitab."

Paar õpilast ning üks täiskasvanu tõid põhjuseks ka soovi olla kursis erinevate üritustega või saada sünnipäevakutseid.

N5: "Ma mäletan, et see oli alguses üldse sellepärast, et kõik sünnipäevakutsed tehti Facebooki. Ja siis ma mõtlesin, et kõik ütlesid, et sa ei tulegi peole. Ma mõtlesin, et mis peole. A sa said ka kutse. Ma mõtlesin, et mis kutse."

M28: "Ee seal sõbrad hakkasid, et üritusi organiseerima, et läbi selle."

Ühel juhul oli konto loomine otseselt seotud tehnoloogiaga – Otepää õpilasel tekkis kaks aastat tagasi võimalus kasutada kodus internetti.

N11: "Ma arvan isiklikult sellepärast, et siis mul tekkis võimalus nagu internetis käia. Mul enne ei olnud internetti, et siis tekkis võimalus."

3.2.2 Sagedus ja veedetud aeg

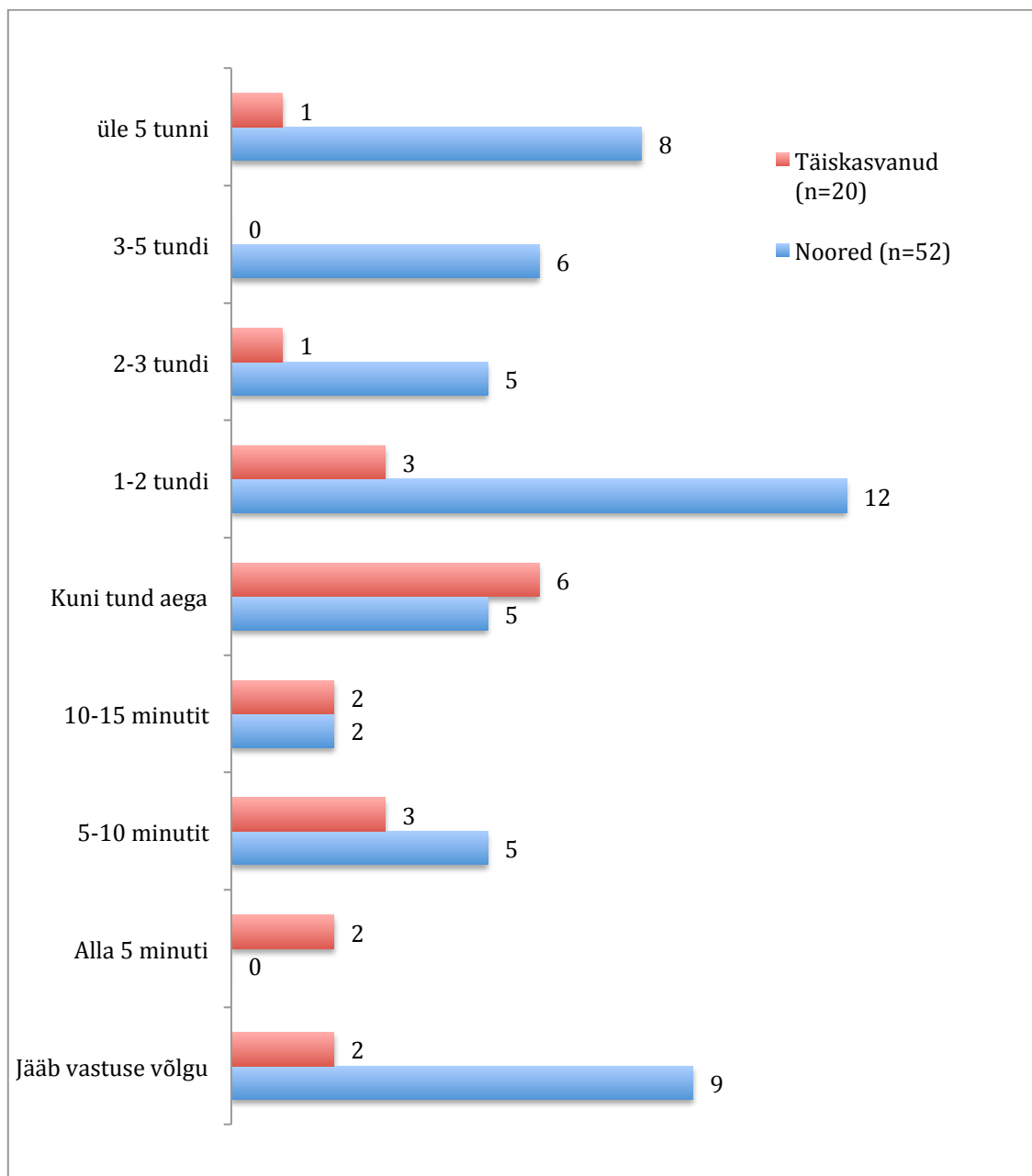
Facebook kuulub noorte igapäeva – 52 noorest vastajast 50 kinnitasid, et külastavad Facebooki vähemalt iga päev. Ülejäänud kahest vastajast üks (N11) ütles, et külastab Facebooki peaaegu iga päev ja teine (N10), et läheb Facebooki korra nädalas. Mõlemal juhul oli tegu Otepää gümnaasiumi tüdrukutega. Valdavalt oli tendents külastada Facebooki rohkem kui kord päevas.

Facebook kuulub olulisel määral ka täiskasvanute ellu – 20 intervjuueeritud täiskasvanust 14 ütlesid, et külastavad Facebooki iga päev. Kahel juhul (N29, M32) külastati Facebooki paar korda nädalas, ühel korral (N34) 2-3 korda nädalas, ühel korral (M34) üks kord nädalas ning ühel juhul (N36) igal tööpäeval.

Märksa raskem oli mõlemas vanusegrupis Facebookis veedetud aja osas selgusele jõuda. Üles püüti märkida Facebookis “aktiivselt” veedetud aega ehk mitte aega, kus veebisait lihtsalt teiste akende taustal lahti on. Mõni intervjuueeritav eristas seda mõistet täpsemalt, teine mitte. Selge ajalise jaotuse tegemist häiris asjaolu, et märkimisväärt osa noortest jäi vastuse võlgu (9), öeldes näiteks, et veedetud aeg oleneb päevast ja kõigub väga palju. Statilistilise jaotuse tegemisel valis autor 9 ajavahemikku – kui vastaja nimetas näiteks, et mõnikord külastab 15 minutit, aga kui kellegagi Facebookis suhtleb, siis kulub 2 tundi, läks arvesse pikem potentsiaalselt veedetud aeg ehk 2 tundi. Kui oli etteantud ajavahemikku ületav aeg (näiteks 2–4), märgiti see üles taas maksimum järgi ehk ajavahemikku 3–5 tundi. Kui inimene nimetas mitut tegevust, kuid ainult üht kirjeldas ajaliselt, läks aeg kirja vaid ühe tegevuse põhjal. Üle 5 tunni alla liigitati ka need vastajad, kes kinnitasid, et on Facebookiga sisuliselt 24 tundi ööpäevas pidevas ühenduses.

Jooniselt 7 näeb, et täiskasvanud veedavad Facebookis märkimisväärselt vähem aega kui noored. Täiskasvanud hindasid oma Facebookis aktiivselt veedetud aega kõige enam ajavahemikku “kuni tund aega”. Märkimisväärt osa õpilasi veedab Facebookis üle tunni aja päevas – vähemalt 31 intervjuueeritavat. Täiskasvanute rühmas oli kaks vastajat (N32; M31), kes kinnitasid, et nende Facebooki külastus jääb päevas alla 5 minuti. Noorte seas selliseid uuritavaid polnud.

Joonis 7. Facebookis veedetud aeg.

Kui suhtlust ei toimu, logitakse Facebooki sisse ning veedetakse seal tüüpiliselt aega 5-15 minutit, mis kulub enamjaolt uudisvoo sirvimisele, teiste kasutajate piltide vaatamisele ja muule. Vähem Facebookis aega veetvate noorte hulgas leidis ka üks, kes jõudis enda sõnul 5 minuti jooksul ka suhelda – privaatstes vestluses kirju lugeda ja neile vastata.

N10: "Täiesti oleneb. Tavaliselt, kui ma lihtsalt vaatan informatsiooni kiirelt ära, siis ma olen mingi umbes noh kuskil 10-15 minutit."

M4: "Ee üle 5 minuti kohe kindlasti ei ole. Lihtsalt käin korra sisse ja vaatan ära, mis kirjad on tulnud, saadan vastu."

Tähelepanuväärne on seegi, et üks noor intervjuueeritav tõi välja, et üritab Facebookis isegi aega vähem veeta.

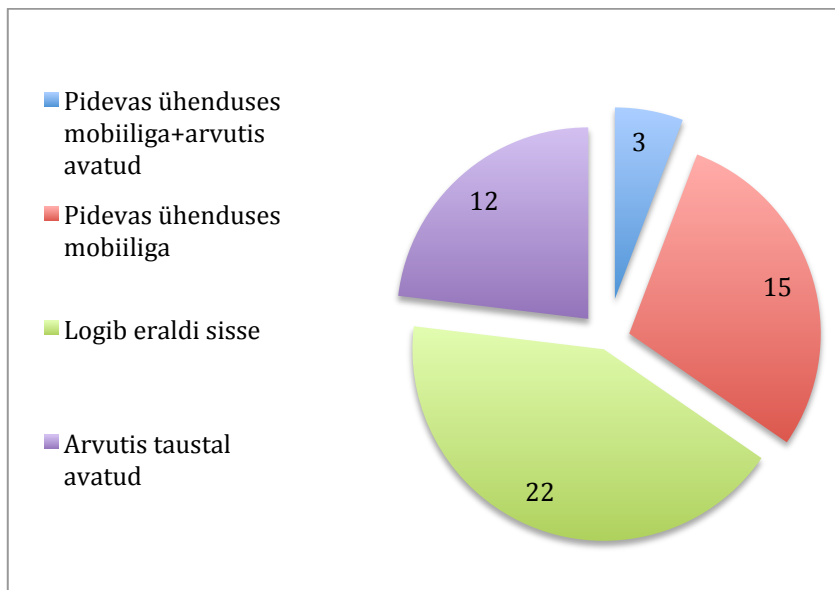
N18: “Mm...noo...mingi aasta tagasi ma olin äkki terve päev seal, aga nüüd ma nagu üritan vähem olla üldse nendes sotsiaalsõrgustikes. Ma ei tea, ma ei taha enam olla, silmad nagunii ei näe enam. No ma kannan prille ja sellepärast ma ei taha kaua olla.”

Täiskasvanute puhul oli veedetud aeg, nagu eelpool mainitud, märksa tagasihoidlikum. Noortest vähem kulus neil aega suhtlemisele ja rohkem uudisvoo, postituste, ürituste vaatamisele, millest võib erinevus ka tingitud olla.

N36: “Ma ei ole selles suhtes väga aktiivne kasutaja, et ma ise väga palju postitusi ei tee. Ma hoian silma peal, et mis toimub ja mis üritused on, siis ehk mingi tunni päevas.”

3.2.3 Kasutusviis

Noorte ja täiskasvanute Facebooki kasutus on erinev – seda nii FBga kontaktis olemise viisi kui ka tegevuste poolest, mida FBs tehakse. Noorte kontakt FBga on oluliselt tihedam ja tegevuste loetelu pikem ja mitmekesisem. FBga kontaktis olemiseks on olemas üldjoontes neli võimalust, millest kõik olid kasutusel noorte ja vaid 2 täiskasvanute seas. Rohkem kui pooled noortest on Facebooki kogu aeg sisselogitud, kolm õpilast tunnistasid, et on Facebooki sisselogitud kahel platvormil korraga – keskkond on avatud nii arvutis kui ka mobiiltelefonis (vt joonis 8). Täiskasvanutest 3 olid FBi pidevalt sisselogitud – üks arvutis ja kaks mobiiltelefoni ja/või iPadi kaudu.

Joonis 8. Noorte ühenduse pidamine Facebookiga (n=52).

Peamine noorte grupp (15+3) eelistab Facebooki sees hoida pigem mobiiltelefonis. Kui Facebookis toimub teatud tegevus (näiteks keegi kirjutab, saadetakse mõni mängutaotlus jm), siis mobiiltelefon annab sellest teada kas nii nagu SMSi saabudes või visuaalse teate kaudu.

M9: “Ma vaatan siis (telefoni – L.V.), kui kirjad tulevad. Mul tuleb sinna ülesse teade ja ma kohe näen ja vastan.”

Teine noorterühm (12+3) jätab Facebooki muude tegevuste (näiteks õhtuti õppides) kõrval või ka kogu päeva vältel avatuks.

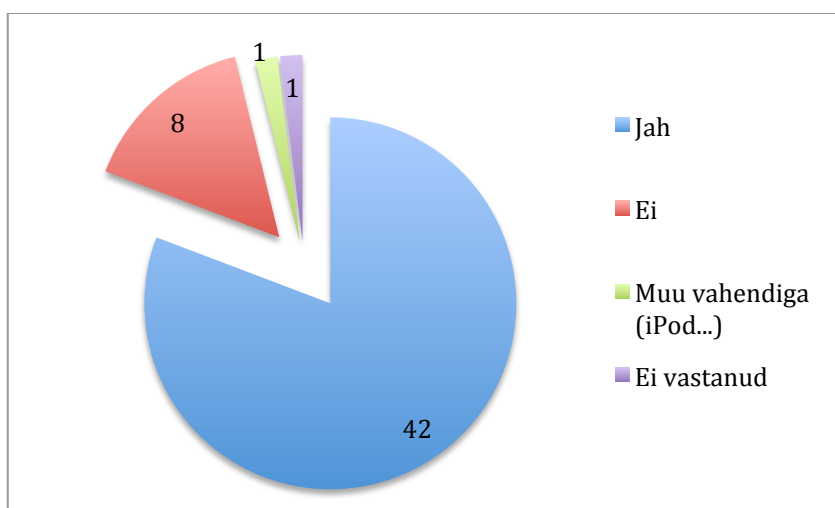
N23: “No tihti on see, et mul on Facebook sees, aga ma samal ajal õpin. Et ma nagu järjepidevalt ei vaata teda, aga ta lihtsalt on mul sees. Nii et tihti on see, et kui ma lähen koolist koju, õpin midagi, mingi kella 4-5 aeg äkki, 6 aeg. Ja siis kuni õhtul magama lähen, äkki 11 aeg. Sellessuhtes, et tundides tuleb päris palju, mingi 5-6 tundi. Aga see ei tähenda, et ma kogu aeg seal midagi aktiivselt teeksin.”

Täiskasvanutest oli N30-l Facebook kogu päeva vältel arvutis avatud. Pidevalt sisselogitutest oli ühel mehel Facebook pidevalt sees kas iPadis või mobiiltelefonis ning teisel mobiiltelefonis. M35-le saabus teade telefoni ka meediaväljaannete mobiiliäppidest uudiste kohta.

M35: “Ma käin Facebookis iga päev, aga peamiselt telefoni kaudu. Arvuti kaudu ma väga tihti ei käi, kuivõrd Facebook jookseb mulle otse telefoni. Seal on ju näha, kui mulle mingeid asju saadetakse ja ma loen ka uudiseid.”

Joonis 9 näitab, et noored külastavad Facebooki palju mobiiltelefoni kaudu. Intervjueeritud õpilastest tervelt 42 ütleb, et käib Facebookis ka mobiiltelefoni kaudu (arvestati ka need, kes tegid seda väga harva või olid kunagi ammu teinud, mitte regulaarselt ja pidevalt). Ühel (M5) juhul kasutati mobiiltelefoni asemel tehnilise vahendina iPodi.

N4: "Issand, ma... ma arvan, et ma olen Facebooki sõltlane (naerab laginal). Ei, täiesti tõsiselt. Mul varem polnud nagu nutitelefoni. Ma sain nutitelefoni alles mingi eee kuu aega tagasi ja siis varem ma nagu ei saanudki aru. Mõtlesin, et miks nad istuvad kogu aeg, tundide ajal inimesed istuvad telefonis. Õpetaja ütleb, et kuulge teate, palun pange telefonid ära, me ei saa tunnis tööd teha, onja. Mõtlesin, et kuidas see võimalik on. Siis ise sain telefoni, siis on lihtsalt nii, et hakkad mingeid muid asju vaatama, a saad nii palju asju sellest telefonist teha."

Joonis 9. Noorte Facebooki kasutamine mobiiltelefoniga (n=52).

Õpilastest neli (N1; N16; N20; M20) möönsid, et kasutavad Facebooki rohkem telefonis kui arvutis.

N20: "Ja, isegi rohkem käin mobiiliga kui arvutiga."

M20: "Ma arvan, et ma mobiiltelefoniga ainult käingi, ma arvutis ei käi."

Taas leidis üks noor, kes üritas end enda sõnutsi "võõrutada" liigsest mobiili kasutamisest.

M22: "Mul oli enne iPhone, siis ma käisin rohkem, aga ma tegin endale, et end võõrutada natuke mobiiltelefonist. Siis netivaba kuu. Siis see tähendab, et midagi peale helistamise ja sõnumite telefoniga ei tee."

Noored kasutasid mobiilis Facebooki eeskätt suhtlemise eesmärgil ja kuus intervjuueeritavat tõid välja, et kasutavad mobiilis ainult Facebook *chat*'i.

N3: Seda Facebooki lehte otseselt ei vaata, aga see noh Facebook messenger, et siis seal suhtlen. Noh et kui keegi kirjutab, siis ma kirjutan kohe vastu.

M2: "Eee, mobiiltelefonis ma kasutan Facebooki ikka peamiselt ainult chat'imiseks. Esiteks mu smart phone on väga vana ja ta sureb."

Täiskasvanutest kasutab Facebooki mobiiltelefonis üle poolte ehk 11, nendest siiski kaks (M27; N35) väga harva, kuid üks peamiselt jällegi ainult nutiseadme kaudu.

3.2.4 Tegevused

Kui noorte jaoks on ülekaalukalt peamine ja domineeriv tegevus Facebookis sõbralistis olevate inimestega suhtlemine, siis täiskasvanute jaoks on see tähtsuselt teisel kohal. Siiski nentisid nii noored kui ka täiskasvanud seda, et Facebooki roll suhtlusvahendina on suurenenud, seda peamiselt MSN Messengeri ja Skype'i arvelt.

M1: "Nüüd on see suhtlusvahendiks rohkem muutunud. Et enne oli küll MSN põhiline, aga nüüd... ma ei tea Skype ei ole enam nii, mul nagu nii palju tuttavaid ei olegi. Aga Facebookis on kõik olemas ja kõik on seal alati või nagu, kui vaja on, siis sees ja saab alati rääkida. Kõige kiirem on Facebookis rääkida."

N2: "Ajaliselt ta on mul tihti moblas lahti ka, sest viimasel ajal ta on põhiline see suhtlusmeedium, sest et keegi ei käi Skype'is."

Maal, täpsemalt Valgjärvel elav õpilane tõi välja, et Facebookis rääkimine on tema jaoks elukoha tõttu ainus viis, kuidas sõpradega kooliväliselt suhelda.

N9: "Ma ainult räägin põhimõtteliselt sõpradega seal. Et no kuna ma elangi nii täiesti nagu kuskil, noh täiesti teistest kaugemal, siis mul ei olegi võimalik nagu teistega väljas käia või niimoodi, et siis ongi ja ainuke alternatiiv see, et ma räägin nendega Facebookis."

Üks noor intervjuueeritav tõi välja, et Facebooki kaudu suhtlemine on kohati võtnud üle mobiiltelefoni klassikalised põhifunktsioonid nagu helistamine või SMSi saatmine.

M2: "Kui kedagi väga kätte on vaja saada, siis ma kasutan pigem seda, sest mobiiltelefon on alati kuskil teises toanurgas. Kui ma nii või naa olen arvutis, siis see on palju mugavam."

Suhtluse juures ilmnes multitasking (või “rööprapsimine”) ehk et Facebookis suheldi ülejäänud argitegevustega paralleelselt.

N2: “Eem, kui ma räägin kellegagi, siis võib täitsa olla kaks tundi järjest, aga siis ma samal ajal teen mingit muud asja.”

N7: “Ma ei teagi, otseselt ma niimoodi, ma tegelen muude asjadega, näiteks õpin. Aga mul lihtsalt nagu see seisab lahti.”

Vestlustes ei osale mitte ainult kaks osapoolt, vaid paari noore intervjuueeritava sõnul on neil Facebookis grupivestlus, kus osaleb rohkem osapooli.

N8: “Räägin enda sõpradega või meil on nagu klassiõdedega siukene nagu grupp, kus me omavahel lihtsalt nagu räägime igasugu asjadest ja siis nagu väga harva käin vaatan noh, et mis seal teised on teinud.”

Täiskasvanute rühma jaoks oli noortega võrreldes suhtlus veidi vähem tähtis. Siiski leidis neidki, kelle jaoks oli suhtlemine kõige olulisem FB-i funktsioon – M34 kasutab näiteks võrgustikku ainult suhtlemiseks.

M34: “Ma käin Facebookis ainult, ütleme siis Facebooki messengeris inimestega suhtlemas. Ei mingit sellist, noh kedagi jälgida või laikida või...absoluutselt null, täiesti. Minu jaoks on ta lihtsalt, ongi täiesti ainult messengeri jaoks.”

Teine peamine tegevus on noorte jaoks Facebookis uudisvoo sirvimine ehk soov sõprade tegevustega kursis olla, vaadata nende jagatud pilte ja postitusi (M16, N27 jt). Selle motivatsiooniga kasutajad külastavad võrgustikku ajaliselt vähem ja suurem osa ajast kulub neil uudisvoo läbi vaatamisele. Kaks peamist tegevust FBs ei ole üldjuhul teineteist välistavad – ka suhtlejad veedavad aega uudisvoogu sirvides. Vaid üks õpilane kinnitas, et tema ei sirvi uudisvoogu kunagi.

N10: “Tavaliselt ma lihtsalt vaatan informatsiooni kiirelt ära. Ma arvan, et ma võrdselt nii suhtlen kui ka vaatan neid pilte ja uusi postitusi – teen mõlemat.”

M9: “Ma nagu niisama news feed’i ei sirvi.”

Täiskasvanud intervjuueeritavate jaoks on vastupidiselt noortele peamine tegevus just uudisvoo sirvimine ehk postituste vaatamine. Seda tegevust nimetasid 13 täiskasvanut.

N36: “Põhiliselt ongi, et vaatad, kes millega toimetab, kas on mingeid põnevaid uudiseid, asju. Minu vanusegrupp juba pigem jagab selliseid huvitavaid artikleid ja siis nagu lihtsalt suhtlus sõpradega.”

M35: "Esiteks ma vaatan uudiseid ja samamoodi ma loen neid asju, mis on minule nagu saadetud minu sõprade poolt. Rohkem ma nagu suuremaid asju ei tee."

Uudisvoosse tulevaid teateid nimetasid nii õpilased (M11; N14; N17; N22; N24; M25) kui ka mitu täiskasvanut korduvalt "uudisteks" – seda sõltumata sellest, kas tegemist oli ajakirjandusliku tootega või lihtsalt mõne sõbra pildiga.

M11: "Suhtlen, vaatan uudised ära online'ist, mis seal on."

N17: "No ongi nagu uudiste vaatamisele või midagi, et mis uut on."

Lisaks töid noored tegevustena välja laikimist, piltide vaatamist, videote vaatamist, postitamist, auhinnakampaaniates ja reklaamides osalemist.

M13: "Vaatan üle, mida teised teinud on ja siis laigin teiste pilte."

N16: "No ma vaatan igasuguseid, näiteks meie koolil on klassirühmad, mis meil seal toimub, teiste pilte ja mis teised on kirjutanud ja siis veel ise panen pilte välja."

Kaks täiskasvanut mängisid Facebookis mängu, noortest tõi selle ise esile vaid üks.

N31: "Mm sõprade info, mida nad jagavad. Siis need mängud on seal näiteks, mida ma mängin hea meelega. Ja rohkem polegi nagu."

M30: "Mängin mängu (hakkab naerma)."

Kaks korda mainisid täiskasvanud tegevusena sünnipäevaõnnitluste edastamist.

N35: "Ma ainult vaatan, et mis seal kes on midagi saatnud, kas on mingeid kirju mulle tulnud, mingeid teateid vahel keegi kirjutab. Ja siis vahel on kellelgi sünnipäev, siis saadan sinna õnnitlusi."

Täiskasvanud kasutasid FBi ka tööalaselt (õpilased seda mõistagi ei nimetanud). Tööalane tegevus tähendas nii tööandja asutuse reklaamimist Facebookis kui ka ise ettevõtjana oma firma promomist. Tööga sidusid FBi kasutamist 4 täiskasvanut.

M27: "Meil on selle firma, noh enda omaga, siis on ka firma ju see n-ö Facebooki konto. Et kõik see kogu moos kokku."

3.2.5 Ülejäänud sotsiaalmeedia

Eestikeelsete noorte ja samuti täiskasvanute seas oli konkurentsituult peamine sotsiaalmeedia kanal, mida kõige aktiivsemalt kasutati, Facebook. Kui enamik noortest

(39) on siiski teinud konto ka mõnes teises sotsiaalmeedia kanalis, siis täiskasvanutest mainis teise sotsiaalmeedia keskkonna kasutamist vaid kaks vastajat (N28, N36) – mõlemal juhul oli selleks Skype.

Kuristiku gümnaasiumis oli 7 ning Nõmme gümnaasiumis 3 kakskeelset õpilast, kes teise emakeelena rääkisid vene keelt. Nendest 7 mainisid, et kasutavad venekeelset sotsiaalvõrgustikku VKontakte. Lisaks mainis M5, et tegi VKontaktesse kunagi konto, kuid nähtavasti ei ole seda kasutanud. Intervjuudest selgus, et kakskeelsete õpilaste jaoks oli VKontakte peamine sotsiaalvõrgustik, mille kõrval nad märksa vähem kasutasid Facebooki – seda ajendatud soovist ende kursis hoida eesti keelt kõnelevate sõprade ja kooli tegevusega.

N22: “See VKontakte, see Vene oma, seda kasutan. Ja no see ongi vist kõik. Ikka peamised on need: Facebook ja VKontakte. /Kumba sotsiaalvõrgustikku sa ajaliselt rohkem kasutad?/ Ikka seda VKontakte, mis on Vene oma.”

Populaarsemad teised sotsiaalvõrgustikud on noortel Twitter, Instagram, Tumblr, mainiti ka suhtluskeskkondi Snapchat, Skype ja Line. Kokku oli 13 sellist õpilast, kes ei kasutanud teisi sotsiaalvõrgustikke – selles arvestuses on mõned noored, kes mainisid Google+, Gmaili või Youtube'i. Seda põhjusel, et neid keskkondi ei defineerita niivõrd suhtlusvõrgustikena, kuivõrd e-maili- ja videokeskkondadena. Kolmel noorel oli FBi kõrval ainult Skype'i kasutaja. Teiste võrgustike mittekasutamist põhjendati peamiselt eesmärgi või otstarbe puudumisega.

M4: “Ei, ei kasuta. Ei näe mõtet, see on suhteliselt aja raiskamine minu arvates.”

Tööst tulid välja 5 õpilast, kes olid endale küll Twitteri konto loonud, kuid tunnistasid ise, et ei kasuta keskkonda praktiliselt üldse. Autorile tundus, et peamine põhjus oli selles, et keskkonda ei kasutanud ka nende sõbrad ning neil puudus konkreetne põhjus või eesmärk, miks Twitterit kasutada.

N5: “Aga Twitteriga on see asi, et pikka aega ma olen mõelnud, et peaks selle ära kustutama. See on ikka täiesti mõttetu asi minu meelest. Ja miks kedagi peaks huvitama, et ma lähen nüüd poodi. See on nii nõme tegelikult (muigab).”

N10: “Ma olen endale Twitteri konto teinud ja, aga minu arvates mul ei ole seal vaata palju tuttavaid ja siis ma ei käi seal. Aga jah, ei käi.”

3.3. Meediakanalite laikimine

Eesti traditsioonilise meediakanali või selle traditsioonilisel kanalil leviva väljundiga kontakti otsivate noorte hulk on FBs märkimisväärselt suur – 40 õpilast jälgib vähemalt ühte kanalit või selle väljundit (vt tabel 4). Täiskasvanute hulgas oli jälgijate osakaal mõnevõrra tagasihoidlikum, jäädes alla poole – 8. Keeruline oli jaotust teha portaaliga nagu Tarbija24, millel on Postimehe paberväljaandes teatud nädalapäevadel oma küljed – antud töös liigitati see siiski veebiväljaannete alla. Küll aga arvestati selles arvestuses ajalehtede toimetusi nagu Õhtuleht Sport või konkreetseid telesaateid.

Peamine põhjus, miks Facebookis meediakanaleid ei laigitud, oli soov vähendada info üleküllust ja piirata teadetevoolu. Seda põhjust nimetasid noortest enam täiskasvanud (6).

M35: "Aga mul on pigem need äpid. Ühtepidi võibolla sellepärast ka, et seda infot tuleb muidu liiga palju. See muudab keeruliseks minu suhtlemise minu enda sõpradega. Mul enamik inimesi, kes mul seal nagu on, on mul tuttavad ja kui mul tuleb tohutult palju uudiseid, siis ma võibolla minetan oma sõbrainfo ära."

Erinevalt täiskasvanutest ei tahtnud noored intervjueritavad, et nende virtuaalne jalajälg kõigile näha oleks.

M2: "Sellepärast, et mulle ei meeldi nagu oma tegemisi kõigile nähtavaks teha seal võrgus. /.../ See on lihtsalt, et ma tahan, et internetis oleks minu jalajälg võimalikult välja, seepärast, et ma tunnen end kuidagi imelikult, kui ma kõike laigiksin ja sheeriksin."

N18: "Mingit...ei, Facebookis mitte. Ma ei taha, et kõik teaksid, et mulle meeldib "Vampire Diaries". Et poisid nagu naeravad selle üle."

Neli täiskasvanut ja üks noor põhjendasid mõne kanali mittelaikimist – ka siis, kui oli juba hulga kanaleid laikinud – sellega, et pole laikimise funktsiooni enda jaoks lihtsalt veel avastanud ja kasutavad võrgustikku muul eesmärgil.

M1: "Ma olen siis oma vanades harjumustes kinni – ma ei ole nii elektrooniliseks muutunud."

M32: "Ei ole kusjuures jah. Ma ei ole võibolla enda jaoks lihtsalt avastanud seda varianti."

Tabel 4 näitab, et noored ja täiskasvanud otsivad Facebookis kontakti üsna erinevate meediakanalitega. Traditsioonilistest meediakanalitest on mõlemast rühmast küll kõige rohkem intervjueeritavaid (32 õpilast ja 6 täiskasvanut) laikinud trükimeediat, kuid kui üleriigilisi päevalehti olid laikinud rohkem kui pooled noortest ehk 28 õpilast, siis täiskasvanutest ainult 3 intervjueeritavat. Kui eelnevalt tuli välja, et täiskasvanud olid koju tellinud noortest enam huvialase suunitlusega ajakirju, siis FBs laikisid selle kategooria ajakirju rohkem noored. Noored tõid kokku välja 13 erinevat FBs laigitud ajalehte või -kirja, täiskasvanud 8. Kõige enam laigiti trükiväljaannetest Postimeest, mis käis ka mõlemas eagrupid kõige rohkem trükitud kujul kodus. Noored olid FBs kontakti otsinud samade maakonnalehtedega, mis neil paberlehena koju olid tellitud.

Eestikeelseid telekanaleid või -saateid laikisid noored traditsioonilistest meediakanalitest, samuti veebiväljaannetest ja välismeedia kanalitest, kõige vähem ehk 20 noort jälgis neid FBs. Täiskasvanutel jäi televisioon nelja kontakti otsinud inimesega viiest meediakanalist 2.-3. kohta jagama. Kokku laikisid noored FBs 16 erinevat eestikeelsest telekanalit või –saadet, täiskasvanud 6. Vaadeldes meediabrände, siis televisiooni juures selgus, et FBs laigitakse enam-vähem samas mahu nii telekanalit kui ka telekanalite toodangut ehk saateid. Mõnel juhul laigiti pigem rohkem meediabrändi ehk kanalit ennast (TV3; Kanal 2) ja teisel juhul rohkem selle kanali toodangut (ETV). Just ETVd laigiti kanalina kõige vähem – FBs otsiti kontakti rohkem ETV toodanguga. Populaarseim telekanal oli TV3. Telesaadete juures ilmnas, et kui täiskasvanud eelistasid traditsioonilisel viisil tarbida eelkõige eesti telekanaleid, siis FBs otsisid nad peaaegu eranditult kontakti samuti ETV ja ETV saadetega. Samas ei otsinud ükski täiskasvanu kontakti FBs oma kõige eelistatuma formaadiga – 18 täiskasvanut 20st ütlesid, et vaatavad telerist kõige rohkem uudistesaadet, 13 “Aktuaalset kaamerat”. Ka ükski õpilane polnud uudistesaaetega FBs kontakti otsinud.

Raadio puhul otsitakse kontakti seevastu jaamaga, mitte saatega. Kui raadiojaamade jälgimine traditsioonilisel viisil näitas, et pigem kuulavad rohkem raadiot täiskasvanud, siis FBs laikimine näitab taas vastupidist – tervelt 25 noort laigib ühte või mitut raadiojaama ning üks lisaks raadiosaadet, täiskasvanutest ei ole Facebookis mitte ükski intervjueeritav raadioga kontakti otsinud. Ülekaalukalt populaarseim raadiojaam oli Facebookis Sky Plus.

Lisaks traditsioonilistele meediakanalitele uuriti, milliseid Eesti veebiväljaandeid FBs laigiti ning millise traditsioonilise kanali juurde see võib kuuluda. Sarnaselt trükiväljaannetele, raadiojaamadele ja telekanalitele ilmnes ka veebiväljaannete juures üks, mis teisi pikalt edestas – Delfi. Kokku nimetasid noored 9 erinevat veebiväljaannet, täiskasvanud 4. Noortest oli vähemalt ühte (või mitut) veebiväljaannet laikinud 23 õpilast (20 Delfit või Delfi portaali, 5 Postimehe portaale), täiskasvanutest 4.

Selleks et näha, kui suur on Eesti meediakanalite kõrval ka välismeedia kanalitega kontakti otsimine FBs, loetleti kvantitatiivselt kokku, kui mitu inimest on üldse erinevaid meediakanaleid laikinud. Tulemustest nähtub, et väga paljud õpilased laigivad FBs erinevat välismeediat – 32 õpilast ütlesid, et on laikinud mõnda välismeedia kanalit või välismaist meediatoodet. Sama palju oli ka kõige populaarsema kategooria ehk Eesti trükiväljaannete laikijaid noorte seas. Seevastu täiskasvanutest oli FBs välismaise meediakanaliga kontakti otsinud vaid üks intervjuueeritav (kanal oli History Channel). Välismeediast moodustavad noorte puhul märkimisväärse osa just välismaised teleseriaalid, millest kõiki ei osatud nimetada ning mistõttu neid ka tabelis 4 eraldi üles ei loetletud – nende kanalite määratlemine polnud ka antud uuringu eesmärk.

Tabel 4. Facebookis laigitud meediakanalid ja nende väljundid

	Õpilased (n=52)	Täiskasvanud (n=20)
Vähemalt ühte Eesti traditsioonilist meediakanalit või selle väljundit laigib	40	8
Üleriigilised päevalehed	Postimees (24); Õhtuleht (7); Eesti Päevaleht (2)	Postimees (3); Eesti Päevaleht (1); Äripäev (1); Õhtuleht (1)
Maakonnalehed	Sakala (3); Valgamaalane (2); Otepää Teataja (1)	-
Üleriigilised nädalalehed	Sirp (2); Eesti Ekspress (1)	Eesti Ekspress (1)
Üldsuunitlusega ajakirjad	Cosmopolitan (2); Mood (1); Stilist (1); Sensa (1); Top Gear (1)	Kodu & Aed (1)
Huvialase suunitlusega ajakirjad	Horisont (1); Tehnikamaailm (1); Imeline Ajalugu (1); Oma Hobu (1); Jooksja (1); Digi (1); Basketball (1)	Sõdurileht (1); Diplomaatia (1)
Erialase suunitlusega ajakirjad	-	-
Raadio	Sky Plus (18); Power Hit Radio (4); Star FM (3) + Sky Plusi raadiosaade "Hirmufaktor" (1)	-
Televisioon	TV3 (11); ETV saated ("Ringvaade" (3), "Pealtnägija" (2), "Mõistlik või mõttetu" (2); "Üheksandikud" (2)); TV3 saated ("Kättemaksukontor" (2), "Su nägu kõlab tuttavalt" (2), "Eesti otsib superstaari" (1), "Kartulid ja apelsinid" (1), "Eesti otsib superstaari" (1)); Kanal 2 (5); Kanal 2 saated ("Pilvede all" (1), "Saladused" (1), "Eesti tippmodell" (1)), TV6 (3); ETV (2)	ETV (1); TV3 (1); ETV saated ("Klassikatahed" (1); "Ringvaade" (1); "Riigimehed" (1); ENSV (1))
Veebiväljaanded	Delfi (16); Delfi portaalid (Noorte Hääl (2); Forte (1); Delfi Sport (1)); Postimehe portaalid (Elu24 (4); Tarbija24 (1)); Telegramm (3); Tankla (2); Ruupor (1)	Delfi (2); Postimehele kuuluv Tarbija24 (1); Telegramm (1); Buduaar (1)
Välismeediat laigib	32	1

Meediakanalite laikimise põhjustena eristusid 12 põhjuste gruppi. Meediakanalite laikimise ajendid võib laiemas plaanis jagada kaheks: ühed, mis tulenevad infovajadusest ja teised, mis lähtuvad pigem huvist meediakanali enda või selle väljundi/toote vastu. Esimesel juhul huvitub FBi kasutaja järgmistest aspektidest: info kiirest hankimisest, aktuaalse info hankimisest, endale huvipakkuval teemal info hankimisest, geograafiliselt ja psühholoogiliselt lähedasel teemal teabe kogumisest või meelelahutuse ja kõneaine saamisest.

Teiselt poolt laigitakse meediakanaleid FBs kas harjumusest meediakanalit kasutada või usaldusest meediabrändi vastu, soovist saada teavet meediakanali või pigem konkreetse meediatoote tegemiste kohta. Arvestatav on ka turunduse mõju ehk erinevad auhinnakampaaniad, mille tulemusel meediakanaleid laigitakse. Selleks et tulemusi oleks hõlpsam jälgida, jagas uuringu autor meediakanalite laikimise ajendid erinevatesse kategooriatesse – enamik erinevatest välja toodud põhjustest esines vähemalt kaks korda ehk valikuid põhjendati sama ajendiga korduvalt.

Esmalt nähtus, et meediakanalite jälgimise valik ei olnud osa noorte uuritavate jaoks kaalutletud otsus – “like” vajutati möödaminnes ning hiljem seda ei mäletatud enam. Leidis hulk kahtlejaid, kes polnud päris kindlad, mida ning mis põhjusel nad laikisid (M5; N6; N10; N11; M8; M12; N19). 7 noort jäid intervjuu käigus endapoolse põhjenduse tehtud valikule FBs võlgu.

M9: “Ma ei tea niimoodi. Sealt tuleb niimoodi, paned laigi ära ja ma ei tea küll. /.../ Vist tunde järgi.”

N15: “Ma ei tea, need asjad käivad nii möödaminnes. Praegu ei tule küll ette.”

Info kiire hankimine

FBi kui vahenduskanali juures hindavad kasutajad kõrgelt info kiire hankimise funktsiooni. Kuivõrd eelpool tulemustes selgus, et paljud noored, samuti täiskasvanud on Facebookiga pidevas ühenduses ööpäev läbi, siis soovitakse samas keskkonnas saada ajakirjanduslikku sisu justkui eelisjärjekorras. 6 intervjuueeritavat (N6; N7; N9; M8; M11; M21) tõid laikimise juures otsesõnu välja info “kiire” hankimise vajaduse. Nendest neli laikisid Facebookis online-väljaannet Delfi – seega näis, et veebipõhise Delfi juures hinnati just kiirust. Põhjust mainiti siiski ka Postimehe puhul.

N7: *“Mm, ma ei tea, võib-olla sellepärast, et kui ma olen, siis tavaliselt tuleb ikka, näiteks Delfi ja Õhtuleht panevad kõige kiiremini neid uudiseid üles. Et siis ma olen seal Facebookis sees ja siis tuleb uudis, et aa, midagi on juhtunud. Näiteks eile oli see mingi Tallinki asi seal varises. Et siis ta viskas kohe sinna ette nagu. Et siis ma nagu näen neid, mis mingid pommuudised on. Et siis nagu kohe näen neid lugeda värkisärki.”*

M11: *“Postimeest olen küll, sest siis on lihtne, uudised tulevad kohe läbi, kuigi ma külastan ka kodulehte ja vaatan ka paberikandjal, aga seal on hea, kohe tulevad uudised ja asjad.”*

Kursis hoidmine

FBi tajuti ka keskkonnana, mille kaudu on hea päevakajalise infoga end kursis hoida. Näiteks ühte trükiväljaannet oli vahetult enne intervjuud laigitud ajalehe endaga aset leidnud skandaali tõttu. Kaks naissoost õpilast (N1; N4) hakkasid Facebookis Sirpi laikima ajalehega tol ajal seotud skandaali tõttu, kuna soovisid end sündmuste arenguga kursis hoida.

N1: *“Sirpi – eriti nüüd, kui see Sirbi draama tuli, siis sellel oli kuidagi lihtsam kogu aeg hoida silma peal. Uudised tulevad jooksvalt.”*

Viidates olukorrale, kus telerit ei vaadata, tõid N13 ja M13 välja, et nende jaoks on laikimise peamine põhjus soov “asjadega” ehk päevakajaliste teemadega kursis olla.

N13: *“Ma arvan, et infot saada lihtsalt, et päeval mis juhtub, et ikka järje peale jääda, kui telekat ei vaata.”*

Geograafiline lähedus

Kohalikke väljaandeid oli FBs laikinud kokku 6 noort, nendest 2 elukoht oli Valgamaal, 1 Põlvamaal ja 3 olid pärit Viljandimaalt. Vaid üks tõi neist ise laikimise ajendina välja vajaduse kohalike uudiste järgi.

M8: *“Sakala on kohalik ajakirjandus, sellepärast.”*

Psühholoogiline lähedus

Kuigi ükski intervjuueeritav seda ajendit ise välja ei toonud, tundus autorile, et meediakanali laikimise ajendiks võib olla ka psühholoogiline lähedus. Kuristiku gümnaasiumis laikisid kaks õpilast FBs ETV teledokumentaali “Üheksandikud”. Dokumentaal filmiti aga samas Kuristiku gümnaasiumis. Noored kirjeldasid, et saates osalesid nende kooli- ja klassikaaslased, sõbrad ja õpetajad ning sel põhjusel nad seda

ka vaatasid ning nägid FBs saates toimuva kohta pidevalt sõprade postitusi. Näis, et laikimise ajend võis seega olla psühholoogiline lähedus.

N18: “Aa, näiteks meie koolis olid need “Üheksandikud” ja vot sellest ETVst jagati kogu aeg neid “Üheksandikke”. /.../ Ja, ma vaatasin. Mu klassivennad on seal.”

Sundus ja kohustus

Kuigi ka ühegi laikimise puhul ei selgunud, et see oleks otsese sundimise või mõne kohustuse tõttu tehtud valik, julgub autor arvata, et see võib saada noore jaoks ajendiks. Nimelt töid kaks noort intervjueeritavat Kuristiku gümnaasiumist välja, et kuigi nad “Üheksandikke” ja “Välisilma” FBs ei laikinud, siis vaatasid nad saateid telerist ja internetist järgi, sest neil oli saadete jälgimist tarvis meedia- ja ühiskonnaõpetuse tundides. Kuna kaks õpilast olid “Üheksandikke” laikinud, võib järeldada, et mingi mõju oli ka õpetaja antud kodutöödel.

N16: “Ei ole. Saadet ma vaatasin, sellepärast et oli vaja meediatunnis (muigab). Meil oli vaja teha selle kohta ee mingi kirjeldus ja siis pidi vaatama.”

N18: “Eelmisel aastal oli mul vaja Ühiskonnaõpetuses vaadata see “Välisilm” ja seda ma vaatasin ka.”

Huvipakkuv temaatika

FBis kui vahenduskanalis nähti võimalust otsida ja hankida juurde teavet endale huvipakkuval teemal. Kokku põhjendasid 8 noort vähemalt ühte oma valitud kanalitest põhjendusega, et neid huvitab seal pakutav sisu. Eelkõige tuli see välja nišiajakirjade juures nagu Tehnikamaailm, Psühholoogia Sinule, aga ka veebiväljaannete Forte, Telegramm või telesaate “Mõistlik või mõttetu” juures. Toodi esile ka välismaiseid teadus- ja psühholoogiaajakirju.

M1: “Aga ma olen ühte ETV saadet “Mõistlik ja mõttetu” – seda olen laikinud ja tema postitab pidevalt neid. See mulle meeldib. Mulle meeldib, et see on loodusega seotud, puudutab.”

M8: “Tehnikamaailm, sest tehnika huvitab, on midagi põnevat lugeda.”

Ka üks täiskasvanu toonitas oma valiku põhjendamisel isiklikke huvisid.

M30: “Sest need (Diplomaatia ja Sõdurileht – L.V.) on selle valdkonna lehed, mis mind huvitavad n-ö: diplomaatia ja sõjandus. Selle pärast. Kuna ma koolis õppisin ka rahvusvahelisi suhteid, et siis nagu on suht südamelähedane.”

Meelelahutus ja kõmu

Õhtulehe, Postimehele kuuluva Elu24 ja ka Delfi Noorte Hääle puhul toodi 4 korral otseselt välja vajadus kõmulise ja meelelahutusliku sisu järele.

N23: “Noorte Hääles, seal on päris huvitavaid artikleid. Siis vahepeal oli näiteks hästi palju neid piinlikke juhtumisi inimestega. Siis ma neid lugesin ja naersin üksinda arvuti taga.”

N9: “Ja siis no Õhtuleht on lihtsalt, et kui seal on mingitest tuntud inimestest juttu, et siis saab nagu nendest ka kohe teada.”

Kõneaine ja sotsiaalne kasulikkus

Postimehe (samuti Delfi) puhul viidati lisaks sotsiaalsele kasulikkusele – informatsiooni funktsioonile kõneainena ja sellele, et sama meediaväljaannet tarbivad ülejäänud eakaaslased.

M13: “Seal tulevad vahepeal sellised põnevamad uudised, siis ikka vaatan üle, et olla asjadega kursis, teistega siis rääkida sellest.”

N26: “Ikka nagu jälgid, et mis toimub. Ma arvan, et see on selline kõige põhilisem koht, kus jälgitakse n-ö maailmas toimuvat, ma arvan. Minuvanused vaatavad küll päris palju. Kui minna arvutiklassi, siis suht paljudel on Postimees ees.”

Harjumus ja meediabrändi usaldus

Osa uuritavatest tegutsesid FBs meediakanaleid valides teadlikult traditsiooniliste kanalite tarbimisharjumuste järgi. 8 noort intervjuueritavat rõhusid raadiojaamade Sky Plusi, Power Hit Radio ja Star FMi, samuti telesaadete “Ringvaade”, “Pealtnägija” ja “Mõistlik või mõttetu” ning päevalehtede Postimees ja Õhtuleht puhul, et laigivad neid Facebookis sel põhjusel, et tarbivad sama meediabrändi ka traditsioonilise kanali kaudu. Lisaks põhjendati online-väljaande Delfi Spordi laikimist sellega, et sama veebilehte loetakse ka muidu. Seega näis autorile, et need noored intervjuueritavad näitavad laigiga ühelt poolt oma kanalieelistust, kuid käituvad peamiselt harjumuste eeskujul – nähes võimalust laikida, teevad nad seda oma traditsiooniliste kanalite tarbimisharjumuste järgi.

N8: “Ee, Sky Plus võibolla sellepärast, et peres põhimõtteliselt kuulatakse seda või nagu autoga kogu aeg Sky Plus on peal. Hommikul, kui kooli lähed, siis kuulad jälle mingi Sky Plusi uudiseid.”

N11: “Eem, Star FM võibolla sellepärast, et ma kuulan seda kõige rohkem ja Kanal 2 võibolla sellepärast ja TV3 võibolla sellepärast, et ma vaatan neid hästi palju.”

Valiku põhjendamisel rõhuti (N8; M6) ka otsesõnu meediabrändi usaldusväärsusele. Kaks noort jälgisid Facebookis Postimeest, kuna see on nende jaoks kvaliteetne trükiväljaanne. Seega usaldavad nad ka selle väljaande FBI lehte ja postitusi. N8 peres telliti Postimeest paberil koju, M6 kodus mitte, kuid mõlemad lugesid seda online'is.

M6: "No sellepärast, et mulle ei meeldi väga selline kollane ajakirjandus. Siis ma tahaks, et mulle ei postitata mingit jama sinna kogu aeg."

N8: "No Postimees on minu meelest ee, no see on nagu kvaliteetne ajaleht."

Usaldus oli veelgi olulisem täiskasvanute jaoks. Üks naissoost vastaja rõhus kõikide oma valitud ajalehtede – Postimees, Eesti Päevaleht ja Eesti Ekspress – usaldusväärsusele. Teine naissoost vastaja tõi laikimisel põhjusena välja harjumuse lugeda Delfi veebiportaali.

N35: "No sellepärast, et need on minu meelest sellised Eesti meediamaaastiku kõige põhilisemad tegijad, Postimees eelkõige, Eesti Päevaleht ka. Ja noh nädalaleht Eesti Ekspress. Nad on kõige usaldusväärsemad ja nende nagu infot mina usaldan."

Fänlus

Välismaiste telesarjade juures tuli välja, et noored intervjuueeritavad tahavad mõne välismaise seriaali laikimisega Facebookis eeskätt välja näidata oma meeldivust antud toote suhtes. Seega oli nende jaoks olulisem näidata oma eelistust ja vähem tähtis sealt kanalilt saadav info FBs. Noored kirjeldasid, et kõige enam saavad nad välismaiste seriaalide FBI lehelt infot selle kohta, millal tuleb välja uus hooaeg või episood, samuti millised näitlejad vahetuvad.

N4: "Jaa, see ee, oota. "Vampire Diaries" ja siis seal oli, see "Friends" oli, aga noh see on ammine see. Ei, neid välismaised ikka on, sest kui ma noh käisin laagrites palju sel ajal, siis laagri jooksul vaatasid terve hooaja ära. Siis sai ikke laike pandud neile./Kas sa tahad nende postitusi ka jälgida või sa paned lihtsalt laigi, sest ta sulle meeldib?/Ei, et ta mulle meeldib."

Paar noort tõi välja, et mõnda seriaali n-ö fännates saab FB kaudu endale vajalikku informatsiooni märksa kiiremini ja mugavamalt kätte.

N1: "Nendel seriaalidel, mis praegu jooksevad, tuleb kas mingeid spoilereid või mingeid intervjuusid näitlejate kohta ja neid on vahepeal väga huvitav lugeda. Et see on nagu jah hästi mugav minu jaoks. Ma saan nii palju mugavamalt infot kätte ja kiiremini."

Eestikeelse telesaate “Pealtnägija” ja teleseriaali “Kartulid ja apelsinid” juures toodi kaks korda esile soovi hoida end kursis saate tegemistega ehk näha n-ö kaamera taha. Ka välismaiste seriaalide juures kirjeldasid noored paaril korral, et nad saavad infot, kuidas seriaali tehti.

M3: “Ma vist kunagi olen, et kui...noh sealt “Pealtnägijast” ikka tuleb neid huvitavaid artikleid ja mis nad on seal teinud.”

M8: “Et mis see näitleja näiteks tegi ja kuidas proovid läksid, kuidas neil võtted lähevad ja siukseid asju.”

Kahe täiskasvanu puhul ilmnes laikimisega soov näidata, et neile teatud meediakanal või selle pakutav toode meeldib.

*N35: “Sest see (“Klassikatähed” – L.V.) tundus mulle, kui ma seda vaatama hakkasin, nii äge asi ja igasmõttes, saade oli äge ja-ja targad ja tublid noored inimesed, muusikud, kunstnikud. Et seda ma kohe tundsin, et pean laikima. Vat siis, kui ma vahel tunnengi, et mingi asi on tekitanud sellise tugeva emotsiooni, siis ma nagu tahan seda nagu teistega jagada, ütleme nii. /**Ehk ma saan aru, et Te tahate näidata, et see Teile meeldib.**/ Jaa, et jah, et öelda, et mulle meeldis. Just.”*

Meeldetuletuse vajadus

Üle kümne korra ilmnes ühe FBs laikimise põhjendusena noorte soov saada kanalilt n-ö meeldetuletusi. See tähendab, et telekanalite (TV3) ja -saadete puhul soovitakse meeldetuletust, et saade on eetris. Välismaiste seriaalide suhtes ootavad noored (täiskasvanud välismaiseid seriaale FBs ei jälgi ega ka üldiselt veebis) teavet, millal nad saavad uue osa alla laadida. Lisaks jagavad TV3 ja Kanal 2 ka oma järelvaatamise võimalust FBs.

M1: “Vot need leheküljed tulevad mul küll kohe kogu aeg seinale. Siis võibolla endal läheb isegi meelest ära. Mõtlesid kaks tundi tagasi, et sa tahtsid seda vaadata ja nüüd läks meelest ära, siis Facebook tuletab meelde. Võibolla sellepärast ma ei laigi ka neid nii palju. Siis ei saa mitte midagi ära unustada enam.”

N7: “Seal (TV3s – L.V.) vahepeal jagab, et näiteks, kui mingi saade hakkab, siis nad nagu kirjutavad või midagi sarnast sinna ja siis ma nagu “ohh, jess, hakkab” ja siis ma lähen vaatan telekast jälle nagu. Aga ma nagu niimoodi põhjusega nagu otseselt ei laikinud, et ma nüüd tahan seda jälgida.”

FBi konto jälgimine tuletas ka trükiväljaannete lugejatele meelde, millal ilmuvad neile huvipakkuvad nišiajakirjad.

N9: “Ja siis no, ma ei tea, mulle endale see psühholoogia ajakiri (Psühholoogia Sinule – L.V.) meeldib ja siis ma tean kohe, kuna seda raamatukogust võtta. Et kui see nagu huvitav on.”

Turunduse ja reklaami mõju

Laikimist mõjutas kahtlemata ka meediabrändide turundustegevus FBs. 5 noort intervjueeritavat tunnistasid, et liitusid traditsioonilise meediakanaliga selle reklaamkampaania käigus. Kolmel juhul oli tegu Sky Plusi (ühe jaoks lisaks ka “Hirmufaktori”), ühel korral Postimehe ja ühel korral TV3-ga liitumisel. Siiski kinnitasid veel mitu uuritavat, et on mingil moel auhinnakampaaniates osalenud, jagades mingit meediabrändi postitust vms. Täiskasvanutest polnud keegi sel põhjusel mõne meediakanaliga liitunud.

M1: “Sky Plus on sellepärast, et ma kuulan ka, aga see mingi mäng oli. See oli mingi mäng, et sa pead laikima Sky Plusi.”

M9: “Ma arvan, et ma Postimeest laikisin kunagi seepärast, et seal oli iPadi kampaania.”

3.4. Facebookis jagatud meediasisule reageerimine

Facebooki teadetevoolu osas ilmnes omamoodi vastuolu. Kuivõrd valdav osa intervjueeritavatest – eriti suur osa täiskasvanutest – kurtis Facebookis liiga suure infovoo üle ja seda toodi ka peamiseks põhjenduseks, miks meediakanaleid FBs ei laigitud, siis intervjuude põhjal näis, et igapäevaselt uuritavatele väga suures koguses meediasisu siiski FBi uudisvoogu ei jõua. Kasutajad ise kurtisid, et mõne laigitud meediabrändi postitused ei jõua üldse uudisvoogu. Nende noorte puhul, kes arvuliselt hindasid, kui mitu ajakirjandusliku sisuga postitust nendeni Facebookis meediakanalite ja sõprade kaudu jõuab, jäi keskmiseks veidi üle 5 postituse ööpäevas. Täiskasvanud hindasid meediasisuga teadete arvu enam-vähem samaks.

FBi kasutajad tegid oma uudisvoogu sirvides valikuid, mida avada ja edasi lugeda või vaadata ja kuulata. Vaid üksikud noored tunnistasid, et loevad kõik vahenduskanalis jagatud postitused läbi. Kuigi üks noor alguses kinnitas, et ei klikki ühegi meediasisuga postituse peale, siis arutluse käigus jõudis ta siiski järeldusele, et nädalas korra ta ilmselt ühe ajakirjandusliku sisuga postituse FBi kaudu ikka avab.

M24: “Null. /Sa ei loe ühtegi?/Ei, ma ei viitsi./Aga mispärast?/Sellepärast, et ma vaatan pealkirja, et kas see huvitab mind ja kui ei huvita, siis ma ei vaata. Võib-olla jah, nädalas korra loen mingi asja läbi.”

Leidus kolm täiskasvanut, kes kinnitasid, et vaatavad Facebookis ainult pealkirju ega ava ja loe ühtegi meediaga seotud postitust rohkem edasi. Valdavalt tehti enda jaoks ikkagi mingi valik ja postitusi avati. Nii noored kui ka täiskasvanud pakkusid kõige enam, et klikivad FBs jagatud meediasisuga postitustest peale veerandile või pooltele.

M22: “Ma arvan, et see on suht väike, kuna alati ei satu nende peale, ei scrolli sinna alla nii kaugele, et näeksid kõiki postitusi. Ma arvan, et see võib olla mingi 20-25%.”

M31: “Ma vaatan lihtsalt, et pealkirjad või midagi üle, aga rohkem mitte midagi. Niimoodi nagu sisse ma sinna ei lähe, sest see mulle tundub nagu aja raiskamisena.”

3.4.1 Postitustele peale klikkimine

Ajakirjandusliku sisuga postituse avamine sõltus mitmest kriteeriumist. Jagatud postituste puhul vaadatakse nii algallikat, jagajat kui ka konkreetset postitust ennast ning seda, kui palju see teiste kasutajate tähelepanu on keskkonnas pälvinud. Siiski näis, et allikakriitiliselt käitus keskkonnas vähemus. Esmajärgus vaadeldakse konkreetset postitust ennast. Esimesena pälvib tähelepanu pealkiri ja selle all olev lühike sissejuhatav lõik. Tervelt 26 noort ja 6 täiskasvanut nimetas postitusele peale klikkimise ja avamise otsuse langetamise ühe kriteeriumina pealkirja. Mainiti ka juuresolevat fotot. Nimetatud kriteeriumid toodi eeskätt välja just artiklitele peale klikkimisel, kuid eeldatavasti kehtivad need ka meediakanali FBi laetud videofailide jm puhul.

M19: “Ma ei oskagi öelda, pealkiri on see, mis kutsub lugema.”

M35: “Kui mulle tundub atraktiivne pealkiri, siis ma reeglina loen läbi.”

Postituse juures vaadati edasi teemat ehk kas antud valdkond kasutajat huvitas. Eelistatud teemadering oli väga lai ning mis ühe jaoks oli eelistatud, see võis teise jaoks võis olla vastupidi mitte huvipakkuv. Selgeid tendentse siinkohal ei olnud ja tundus, et väga kitsaid nõudmisi teemavaldkonnale siiski ei esitata. Noored ja täiskasvanud tõid huvidena välja nii sise- kui ka välispoliitikat, majandust, sporti,

haridusvaldkonda, krimiuudiseid, kultuuriteemasid. Samuti kitsamaid valdkondi – tehnoloogia, teadus, loodus, meditsiin. Leidus mõistagi neidki, kes ütlesid, et neid uudiseid üldse ei huvita – selliseid oli siiski noortest vaid kaks. Suur osa täiskasvanutest huvitus spordivaldkonnast. Kuna täiskasvanuid hangiti mugavusvalimi meetodil spordiklubist, siis oli neil ilmselt suurem huvi ka spordi vastu. Lisaks rõhutasid täiskasvanud noortest enam veel sotsiaalteemasid ja -probleeme.

M27: “Noh võibolla ongi sellised noh spordiga seoses, ee....spordiga ja ütleme siis, noh kui on mõni eriti kuum teema siin üldse elus.”

N35: “No näiteks sellised, noh ka poliitilised sündmused, mis on hästi päevakajalised just antud hetkel. Ja no üldse igasugused uudised, mis on nagu hästi aktuaalsed ja kui ma näen, et midagi uut sellest kirjutatakse, siis noh tahangi lugeda. Või mõnikord ka eluolu, inimeste eluolu puudutavad teemad, mingid sotsiaalsed probleemid – need ka huvitavad mind.”

Üldiselt rõhutati postituste avamisel uudise “olulisusele”. Näis, et postituste olulisuse hindamise kriteeriumid võivad ühtida ka Hennoste (2008) uudisväärtuse kriteeriumitega. Nii töid uuritavad esile psühholoogilist lähedust – noored avasid postitusi, mis olid seotud kooliga. Kumbki eagrupp tõi välja postitused, mis puudutasid mingil moel sõpru või lähedasi. Nii Tallinnas kui ka väljaspool Harjumaad elavad noored töid välja geograafilise läheduse. Kolmandaks oli kahtlemata oluline teema erakordsus – traagilised õnnetused, uskumatud juhtumised jms. Leiab viiteid ka prominentsusele (eeskätt seltskonnauudised) ja aktuaalsusele.

N23: “Aga noh ma loen vist rohkem neid, mis nagu võiksid mind puudutada. Ehk siis näiteks seal lapsed või noored või koolid või mingid huvitegevused või mingid üritused kusagil näiteks lehes on ja. Rohkem sellised, mis puudutavad mind.”

M14: “Jällegi sellised, mis on Lasnamäega seotud ja sellised./.../ No sellised, nagu öeldakse “õnnetus müüb” ja sellised asjad.”

Teine märkimisväärne tähelepanu tõmbaja on Facebookis see, kui paljud teised kasutajad samale postitusele FBs on reageerinud – mida rohkem oli postitusel teiste kasutajate laike, kommentaare või edasi jagamisi ehk sheerimisi, seda suurema tõenäosusega ka antud kasutaja selle avas, kuna seda “olulisem” positus talle taas tundus. Sealjuures on oluline aja mõiste – mida lühema ajaga on postitus teiste kasutajate seas tähelepanu pälvinud, seda suurema tõenäosusega seda taas vaadatakse. Teiste kasutajate tähelepanule viitas ka üks täiskasvanu.

N7: “Siis, kui mingi üks asi on, noh mingi mõttetu uudis on ju, minu jaoks

alguses, aga siis ma vaatan, et hullult palju sõpru on jaganud, siis ma nagu loen ka selle läbi. Siis ma nagu vaatan, mis see on.”

M6: “Ei ja, ma vaatan küll, et kas see tekitab nagu, et kui seda laigitakse, kui palju on laike all. Siis ju on parem asi, loogiliselt võttes. Et noh siis peab vaatama aega ka, et kuna ta postitatud on. Et kui ta on paar sekundit tagasi pandud ja laike ei ole, siis on teada, et ei ole tulnud veel.”

Loetletud kriteeriumitest edasi läheneti juba allikakriitiliselt ehk vaadati, kust info pärineb. Taaskord rõhutati mõne meediabrändi – eeskätt Postimehe – puhul, et kuna tegemist on usaldusväärse meediabrändiga, siis suurema tõenäosusega see avatakse.

M1: “Ma vaatan juba esimene asi, et kust see tuleb.”

N6: “Ma arvan, et ma loeks ikka mõlemad läbi, aga ma enne võtaks Postimehe oma, kuna see on usaldusväärsem.”

Jagaja juures muutus oluliseks see, et mida lähedasem on inimene, kes infot jagab, seda suurema tõenäosusega postitus avatakse (vt ptk 3.5.).

Mitu korda mainiti ka Zillmanni teooriaga sobituvat meeleolu aspekti – noored nimetasid postituste avamisel oluliseks oma tuju antud ajahetkel.

M1: “See vist oleneb, milline tuju on – kas sa tahad vaadata, mida ta on laikinud või ei taha.”

M15: “Ma arvan, et see oleneb täiesti nagu hetkeolukorrast. Et, kui mul nagu tol hetkel, mõtlen, et noh võiks lugeda või no jääb niimoodi kuidagi silm peale. Näiteks tunduvad huvitavad ajalooga seotud asjad, näiteks mõned artiklid – need ma loeks kindlasti läbi. Aga kuidas tuju on.”

Veel võib postituste avamine sõltuda tehnoloogilisest lahendusest. Toodi välja, et mobiiltelefonist ei ole lihtsalt nii mugav artikleid lugeda ja ka Wi-Figa ei pruugi alati piisavalt hea ühendus olla, lisaks saab aku tühjaks.

N4: “Näiteks, kui ma olen telefoniga, noh mul on praegu arvuti katki, siis kui ma olen telefoniga, siis ma eriti nagu ei hakka lahti võtma neid, sest seal on nagu veits raskem lugeda ja koolis nett pole nii hea, et hoida kauem lahti ja noh aku saab tühjaks. Aga muidu, kui mul ikka aega on ja pakub huvi, siis ma ikka võtan lahti.”

3.4.2 Edasi jagamine

Need Facebooki kasutajad, kes keskkonnas mõne meediakanali toodangut ise edasi jagasid ehk sheerisid, võtsid sellega justkui mingi rolli täita. Enamjaolt nad seda endale ka teadvustasid. Märkimisväärselt suur oli siiski nende hulk, kes enda sõnutsi pole mitte kunagi FBs mõne meediakanali pakutava sisuga postitust edasi jaganud – 22 noort ja 6 täiskasvanud intervjuueeritavat. Valdav osa nimetas end väga harvaks jagajaks (korra kuus või harvem), määretledes enda pigem vaatleja ja jälgijana ning eelistades laikida. Seega jäid vaid üksikud aktiivsed jagajad. Peamiselt öeldi, et FBs jagatakse rohkem infot iseenda tegevuste kohta, mitte meediateavet. Suure osa moodustasid mittejagavatest noortest kakskeelsed õpilased, kes enda sõnutsi jagasid infot pigem Vene suhtlusportaalil VKontakte. Samalaadselt meediakanalite laikimisele põhjendati ka vähest sheerimist sooviga hoida oma nn virtuaalset jälge võimalikult väiksesena. See viitab, et väheaktiivselt käitutakse pigem just privaatsuse säilitamise huvides.

N5: “Facebook on tegelikult selline, et seal on liiga palju isiklikku informatsiooni üleval. Et ma ei tahaks väga, et täiesti suvaline inimene võib ikkagi sinu kohta päris palju teada saada. Ma ise olen ka ikka teiste leheküljele läinud ja vaadanud, mis nad jagavad ja siis ma mõtlen, et issand jumal. Siis ma mõtlen, et ma ei tahaks seda.”

M11: “Ma pole ka väga tihe postitaja, pigem nagu jälgija ja vaatleja staatuses seal. Ise ei ole väga aktiivne postitaja.”

Teisalt leidus ka jagamise funktsiooni kritiseerijaid, kes ei näinud sel tegevusel perspektiivi.

M1: “Ei, mulle ei meeldi üldse see. Ei. Ma vist olen võib-olla heal juhul ühte artiklit sheerinud, aga ma ei tea, see tundub siuke pooltobe minu arust, aga ma ei tea.”

M2: “Ei postita ka. See ongi mul lihtsalt, et mis teised on rääkinud ja siis suhtlemiseks. Aga ise mulle ei meeldi väga midagi sellist sinna postitada, ma tunnen ennast imelikult. Ma ei tea, võibolla mu sõprusringkond on peamiselt selline, kes...jah, minusugused, kellele ei meeldi jagada ja sheerida ja laikida kõike.”

Leidusid üks noor ja üks täiskasvanu, kes eelistasid laikimisele sheerimist. M26 jagas FBs umbes 3-4 korda nädalas peamiselt terviseteemalisi artikleid, mis ta leidis Delfist.

M26: “Ma pigem olen ise jaganud. Ei laigi seal väga midagi./.../ Kui see

artikkel mulle meeldib, siis ma jagan jah tavaliselt.”

N2: “Kui on mingi minu minu meelest oluline uudis, mida ma tahan, et teised ka näeksid, siis ma sheerin, aga ma üldiselt ei laigi ega kommenteeri.”

Edasi võib neid harvu jagajaid vaadelda teatud rollides. Nn rollid said määratletud selle põhjal, kuidas intervjuueeritavad ise kirjeldasid, mis eesmärgil nad midagi jagasid FBs ning mida konkreetset nad olid hiljuti sheerinud. Rohkem oli jagatud ikkagi trükiväljaannetest saadud infot, harvem telesaadete ja raadio kohta.

Sõnumitooja

Esmalt muutub tavakasutaja Facebookis mõistagi omamoodi sõnumitoojaks ja informeerijaks – näis, et ka noored tajusid seda positsiooni. Siinjuures on oluline aspekt taas kiirus – infot jagati just siis, kui keegi teine ei olnud sellele FBs veel tähelepanu pööranud. Tähtis ei ole ainult kiirus, vaid ka mõjukus, olulise informatsiooni edastamine.

N4: “Kui see on tõesti midagi, millest ma arvan, et teised inimesed ei ole veel teadlikud, et ma arvan, et ma olen esimene, kes seda võis lugeda. Siis ma jagan seda. Aga kui ma olen näinud, et juba mingi 4-5 minu sõpra on seda jaganud, siis ma ei hakka ise jagama seda, nagu miks? /.../ Ma ei jaga sellepärast, et laike saada. Ma mõtlen, et lihtsalt sellepärast, et teisi kiiremini informeerida.”

M8: “Veebilehelt vist ikka, sest nagu rohkem jagatakse neid traagilisemaid ja mis nagu haaravad rohkem. /.../ Mis mõjutab rohkem inimesi, neid jagatakse rohkem.”

Moekuulutaja

Informeerija roll võis kitsamalt tähendada ka seda, et üritatakse moekuulutaja kombel sõpru kurssi viia kõikvõimalike uuendustega – uute tehnoloogiliste seadmete müügile tulekuga, uue seriaali hooaja ilmumisega ja muu taolisega.

M8: “Jah, kui Tehnikaamaailmas on mingi uus tehniline vidin välja tulnud, siis seda jagan ja mõnda põnevat uudist, mis mind ja minu sõpru mõjutab.”

Arutleja ja teema püstitaja

Arutleja jagab meediateavet eesmärgiga avaldada oma arvamust ja mõtiskleda oma auditooriumi ees antud teemal. Arutleja võib tahta üles tõsta mõnda teemat, et teised oma mõtteid avaldaksid või pöörata tähelepanu vähe kajastatud teemale. Autorile tundus, et arutleja jagab pigem artikleid, mis ühtivad tema enda seisukohtadega – seega

võib ta olla ka mõne isiku või rühma toetaja positsioonis. Arutleja alla kuulub ka lugemissoovituste jagaja, kes tahab teistele edastada lihtsalt “head kirjatööd”.

N1: “Viimati oli see Sirbi meeleavalduse pildid, et need olid väga-väga lähedad ja kuna ma ise tegelen fotograafiaga, siis see nagu rohkem läks hinge.”

N3: “Mingit kooliteemalist ma vist sheerisin, kus oli midagi nende haridusreformide kohta. Et kuna mind see puudutab, siis selle kohta ma avaldan arvamust ka.”

M3: “Mõnikord, kui on mingi hästi hea uudis olnud ja tundub kuidagi niimoodi, et on jäänud vähe kajastamata, ma jagan küll.”

M32: “No vot see, mis mulje artikkel mulle endale jätab, eks. Et kui ma tunnen, et see on hästi kirjutatud, et mulle läheb nagu väga hästi peale, siis ma nagu panen sinna oma kommentaari juurde ja panen sinna Facebooki lingi ka üles, et minu arvates nagu hea, et lugege. /.../ Mis see oli viimane artikkel, mida ma jagasin, oli see Allan Martinson, kui ta ironiseeris seda ee maksumuudatuste asja, siis seda ma näiteks ise jagasin, ja-ja siis jagasin ka ükskord seda Sten Tamkivi mingit “Mis oleks kui”, oli üks artikkel tal.”

N35: “Ja siis olen ka jaganud paar korda näiteks Andrus Kivirähki kolumni ja siis veel mingisuguseid...jah ja üldse mingisuguseid kolumne, mis mulle on meeldinud. Vot neid, mõned olen veel jaganud. Alles hiljuti jagasin veel ühte sellist kolumni näiteks. Lembit Ulfsaki kolumn või mingi lugu oli. Seda ma jah jagasin Facebookis.”

Manitseja

Manitseja eesmärk on jagamisega kedagi hoiatada, korrale kutsuda või teavitada millestki eluliselt vajalikust. Üks noor tõi välja, et tema sõbrad jagavad palju manitsevaid postitusi. Manitseja juurde võib tuua ka teatava harija või õpetaja positsiooni – mitu täiskasvanut jagasid terviseteemalisi artikleid.

M8: “Siis mingid liiklusõnnetused, kui midagi on juhtunud ja seda jagad, et sõbrad ka vaataksid, mida mitte autoga teha.”

N10: “Üks oli see, et mingi tuntud, ma ei mäleta, äkki Ukraina ajakirjanik oli alguses selline noh hästi kena sellise välimusega, aga siis tal tekkis anoreksia ja mingid sellised asjad ja siis ta kartis, noh hirmud igasugused. Siis ta hakkas solaariumit kasutama ja siis seal oli nagu võrdlus, milline ta oli enne, et ta oli tõesti hästi kena, blondid juuksed, ja siis milline ta oli pärast, et ta oli tõesti hästi kõhn ja selline. Noh ühesõnaga nagu tänapäeva noored kasutavad hästi palju solaariumit. Lihtsalt nagu, ma ei tea, tundus selline õpetlik lugu, et siis panin.”

Meelelahutaja

Meelelahutaja ainuke eesmärk on jagamisega teisi naerutada. Meelelahutaja rollis olid olnud 3 noort ja ka 2 täiskasvanut. Meelelahutaja jagab ka ehmatavaid või jahmatavaid, pisut šokeerivaid teateid.

N9: “See oli siis, kui nüüd see ee...see Paul Walker ära suri ja siis nüüd tahetakse seda, arutatakse, et see Justin Bieber läheb tema asemele. Seda ma jagasin (naerab). See tundus mulle nii ajuvaba. Aga jah, muud vist ei ole, viimasel ajal ei ole muud küll jaganud.”

N31: “Pigem mingeid naljaartikleid. Et mingeid ee eriti idiootlikke nagu väljendusi või mingeid siukseid.”

Tähelepanu tõmbaja

Tähelepanu tõmbaja soovib oma jagamistega tõmmata iseenda või oma lähedaste tegemistele teiste kasutajate tähelepanu. Kõige enam ehk neljal korral toodi seda välja sporditeemaliste artiklite jagamisel, mis olid seotud mõne lähedase isikuga. Tähelepanu tõmmati ka teistes olukordades, nt korraldati kontserti ja sellega seotud artiklit jagati FBs.

M10: “Ma kaldun arvama, et kaldub spordivaldkonda, et kuna ise ka tegelen, siis huvitab selline asi. Viimati ma jagasin Postimehe videot, kuna mul vend tegeleb sportliku vabavõitlusega, siis Postimees tegi nagu videoblogi ja mul vend ka osales seal võitlejana ja siis ma vaatasin kõiki neid videoblogisid ja jagasin neid.”

N12: “Viimane, mida ma jagasin, oligi see, et me korraldame seda heategevuslikku kontserti ja siis sellest oli artikkel, seda ma jagasin.”

Firma promoja

Ühe täiskasvanu kaudu tõusis esile, et Facebooki kaudu üritatakse ka omaenda isiklikke töötegemisi promoda ja teha näiteks reklaami enda firmale vms.

N28: “Minu arvates on see niivõrd tüütu. Tähendab minule on nii tüütu, kui ma teen jälle lahti ja seal on sada asja ja siis igaks juhuks vaatad üle. Et ma lihtsalt ei taha teisi tüüdata. Noh, kui ma jagan, siis ma jagan jah mingeid firma asju, et jube soodsalt saad, et noh, aga see on ka kõik.”

Uurija küsimusele, millist meediateabega postitust Te viimati olete jaganud, vastati korduvalt kadunud koera või pere otsivate kassipoegade teemalistele postitustele viidates (seda mainisid eranditult ainult naissoost õpilased ja üks täiskasvanu: N5; N21; N25; N29), samuti korteriotsinguga seotud või muudele kellegi abistamiseks ja

aitamiseks loodud postitustele. Nende algallikas polnud aga mõni meediakanal, vaid eraisik, organisatsioon vms.

N5: “Ee, ma jagan pigem selliseid uudiseid, kus keegi vajab abi. Et näiteks, kui kellelgi on koer või kass kadunud ja siis ta on ka siit samast kandist, siis ma olen jaganud ja siis, kui kellelgi põleb kodu ära või keegi on õnnetuses viga saanud, et siis on kontonumber ja selliseid asju.”

Jagamise osas tuli intervjuudest mitu korda välja teinegi huvitav asjaolu – meediasisu jagatakse ka privaatsetes vestlustes. See tähendab, et üks kasutaja lisab teisele kasutajale URL lingi mõne konkreetse artikli või videoklipiga vms.

N23: “Tihti ma saadan neile just chat’is neid, et mitte nagu seinale. Et siis nad nagu vastavad ja noh naeravad või noh kommenteerivad midagi.”

3.4.3 Kommenteerimine ja laikimine

FBs reageeritakse postitustele peamiselt laik nuppu vajutades ning kommenteerijaid on selge vähemus. 34 noort ja 11 täiskasvanut ei kommenteeri enda sõnul FBs meediateavet sisaldavaid postitusi. Leidus siiski üks noor, kes eelistas laikimisele kommenteerimist. Sellegipoolest selgus, et kui mitte ükski uuringus osalenud intervjuueeritav ei kommenteerinud uudiseid meediakanalite koduleheküljel, nt Postimehe kommentaariumis, siis FBs kommenteeriti artikleid vms juba märksa suurema tõenäosusega. Seega inimesed eelistasid veebiväljaande lehe asemel kommenteerida Facebookis.

M22: “Laikimise koha pealt ma laigin suht paljusid asju, aga ei kommenteeri.”

N12: “Ja, ikka. Kui mulle meeldib või kui mul midagi öelda on, siis ma ikka kirjutan sinna alla. Aga no tavaliselt ma seal nagu, kui on nagu need online-ajalehed, siis seal ma küll ei kommenteeri midagi, aga Facebookis neid jagamisi ikka.”

Üldiselt välditi siiski meediakanali enda jagatud postituse all kommenteerimist – pigem tehti seda sõbra sheeritud viite all.

M32: “Kui keegi on kommenteerinud kuidagi mingisuguseid päevasündmusi ja see mulle ka korda läheb, siis ma kas laigin või ka kommenteerin.”

Noored ütlesid korduvalt, et neile meeldib FBs meediakanali ja sõprade jagatud postituse all teiste inimeste kommentaare lugeda.

N8: “Aga ee jaa, ma loen kommentaare, mida inimesed kommenteerivad, et mis

nende arvamus on. Noh vahest ma mõnikord vaatan, et ohhoo sellel uudisel on nii palju kommentaare, siis loen kommentaare.”

Mittekommenteerimist põhjendati väga erinevate argumentidega. Küll tekitas see infomüra ning ei tahetud teisi tüüdata; kommenteerimisel kui tegevusel polevat hea maine; kommenteerimiseks ei ole ise piisavalt tark (see läks suuresti eelmise põhjusega vastuollu); negatiivse kommentaariga ei tahetud teist kasutajat solvata.

M5: “Laigin pigem rohkem. Et ma ei oska kommenteerida sinna midagi, kui seal on väga palju inimesi kommenteerinud korraga. Siis see on mõttetu minu arust.”

M3: “Ei ma, seal (veebilehe kommentaarium – toim) ma ei kommenteeri, sest ma ei tea, ei tundu selline koht, kus oma mõtteid avaldada. Ei tundu, et sellised inimesed, kes seal kommenteerivad, ei jäta just väga intelligentset muljet. Siis ei näe mõtet sinna jätta midagi.”

N2: “Ei ole nagu põhjust olnud. Ma ei arva, et mul oleks midagi nii tarka öelda.”

N24: “Ma arvan, et ma ei ole Postimehe suhtes nagu piisavalt tark, et midagi seal öelda. Postimees tundub ikka nagu selline haritud inimest leht. Näiteks Õhtulehes ma võiksin midagi kommenteerida, aga ma ei ole teinud.”

N8: “Ei no mõnikord mõtleks küll, et ahh tahaks öelda midagi, no kaua sa jagad, et noh, mida sa mõtled, kui sa jagad onja. Aga siis pigem mõtlen, et ah, hoia keelt tagasi, et et pärast saab muidu võibolla valesti aru ja midagi. Ja siis no ma mõitlesin, et okei, las jagab.”

Kommenteerimist kui tegevust tõlgendati millegipärast justkui vastuarvamuse esitamisenä. Ehk kui jagatud artikli sisuga nõustuti, siis vajutati laik, kui aga sellega ei oldud nõus, siis nähti pigem vajadust kommenteerida.

M15: “No kui mulle meeldib see postitus või nagu, kui ma arvan sama või noh, ma ei tea, siis, kui ta oli huvitav, siis ma ikka laigin jah. Või kui mul on mingi vastuarvamus n-ö, mida on vaja öelda, et tundub vajalik, siis ma kommenteerin.”

N34: “Kui ma olen kas täiesti teisel arvamusel või siis arvan, et jagaja on sisust ehk veidi liiga ühekülgselt aru saanud.”

Noored tõlgendasid laikimist otsetõlke järgi “meeldimisena” – nii tekitas paaris intervjuueeritavas küsimusi see, miks FBs laigitakse negatiivseid uudiseid. Ehk laikimist nähakse selgelt seoses oma meeldimise (heakskiidu, nõustumise) näitamisega.

N5: “Kunagi ma ei laigi selliseid õnnetuste asju. Ma ei saa üldse aru, et kuidas inimesed saavad neid laikida, et kas nad mõtlevad nagu teistmoodi, et kas nad mõtlevad siis, et ah see ongi nüüd lahe või siis tõesti, et see on nii ootamatu uudis. Miks nad sinna üldse laigi panevad, ma ei saa kunagi aru. Näiteks, kui keegi surma saab ja siis on laik sellele. Sellest ma ei saa kunagi aru.”

Sõpradega suhtlemisel on laikimine ka teatav tunnustuse näitamine. Näiteks tõi üks noor välja, et tema jaoks on otseselt positiivne tagasiside see, kui sõbrad tema jagatud postitusele reageerivad.

N1: "Kuna ma ei jaga väga tihti, siis enamasti, kui ma midagi teen, siis see tagasiside on suurem. Et kindlasti, kui ma jagaksin seda tihedamini, siis paljud vaataksid, et ah, jälle ta teeb midagi, et ma ei hakka vaatama. Et kuna ma ei tee seda väga tihti, siis ikka nagu laigitakse ja ma kuulen pärast ka, et "oo täiega lahe oli see". Et ma ikkagi saan tagasisidet selle kohta, et see ei ole selline spämm."

Taas töid noored esile, et mida lähedasem inimene on jagaja kasutaja jaoks, seda suurema tõenäosusega ta avaldab ka oma arvamust ja kommenteerib. Seda mainis ka üks täiskasvanu.

M31: "Sõltub kes. Et kui mingisugune lähem ringkond on, ütleme vend, õde, kes iganes, no siis küll. Aga niimoodi, niimoodi ma nagu ei kiirusta väga kommenteerima kaugemate inimeste nagu postitusi. No see on vastastikkune selline, et ikka mingi lähiringkond vastastikku kommenteerib."

N9: "No see oleneb, kellel inimesel see on. Et kui ta mul väga tuttav ei ole, siis ma ei hakka seal midagi kommenteerima, aga kui mul oma arvamus selle kohta on, siis ma jah isegi tema... Vahepeal isegi on nende Õhtulehtede ja Postimehe, nende all, mida nemad on nagu jaganud, nendele olen ka vahepeal kirjutanud, kui nagu tõesti on enda arvamus mingist asjast."

N25: "Tavaliselt, kui ma annan tagasisidet, siis nendele, kellega mul toimub regulaarne suhtlus. Need, kes on kõrvalisemad, nii-öelda endised klassikaaslased, seal ma enamalt jaolt ei anna mingit tagasisidet."

3.5. Sõprade roll info liikumisel Facebookis

FBi kasutajad eelistavad ajakirjanduslikku sisu tarbida pigem sõprade kui meediakanalitega kontakti saamise kaudu. 16 noort ja 6 täiskasvanut pöörab enne tähelepanu sellele ajakirjandusliku sisuga postitusele, mida jagas tema sõbralisti liige. 8 noort eelistab vaadata väljaande jagatud postitusi. 4 noort ja üks täiskasvanu leidsid, et kõik sõltub ikkagi konkreetsest postitusest (pealkiri, teema). Osa jäi vastuse võlgu. Tervelt 4 (kõik meessoost) täiskasvanut ütlesid, et ei vaata FBs üldse sõprade jagatud meediateavet, nendest kolm ei laikinud Facebookis ka mitte ühtegi meediakanalit. Seega ei kasutanud nad FBi lihtsalt sel eesmärgil. Toodud jaotus puudutas ainult neid intervjuueeritavaid, kellelt autor küsis ja uuris, kumma kaudu ta meediatoodet FBs

eelistab tarbida. Vaid üksikud venekeelse meedia mõjualas olevad noored ütlesid, et nende sõbrad ei jaga FBs meediasisu. Intervjuudes ei küsitud, kas pigem vaadatakse FBs sõprade kohta käivat n-ö isiklikku infot või ajakirjanduslikku sisu. Paaril korral mainisid siiski nii noored kui ka täiskasvanud, et vaatavad FBs peaausjalikult oma lähedaste kohta käivat infot ja “uudised” neid seal ei huvita. Autorile tundub, et eeskätt tahetakse Facebookis hankida infot oma sõprade tegemiste kohta ja alles seejärel tarbida ajakirjanduslikku toodet.

N10: “A artikleid tegelikult väga ei jagagi, pigem ikka enda pilte ja niimoodi.”

N25: “Ma arvan, et seal jagatakse pigem selliseid arvamusedlugusid või siis mingeid blogipostitusi. Siis keegi on jälle oma hinge puhtaks rääkinud nii öelda. Selliseid asju jagatakse, aga uudiseid enamjaolt mitte.”

Kui aga meediasisu FBi kaudu tarbitakse, siis eelistatakse seda teha läbi sõbralisti liikmete. Sõprade eelistamist põhjendatakse peaausjalikult ühise väärtussüsteemi ja samade huvidega. Sõber on järelikult teinud juba mingi valiku – ta on selekteerija. See, et sõber jagab, annab postitusele justkui lisandväärtuse. Kõlas ka põhjendus, et meediakanal jagab kogu oma sisu ilma valikut tegemata.

N3: “Mõnesmõttes seda, mida sõber jagab, sest et küllap siis noh, ikkagi minuvanused, et küllap siis on teema, mis peaks minule ka huvi pakkuma. Et noh Delfi jagabki seda, mis on noh kõigile mõeldud sellessuhtes. Ma arvan, et rohkem tõmbab pilku ikkagi sõbra jagatud.”

M2: “Nende maitset ma saan ilmselt usaldada, kuna ma tean, et nad on normaalsed inimesed ja niimoodi.”

Ka täiskasvanud leidsid, et FBs tasub rohkem tähelepanu pöörata sõprade jagatud postitustele.

N35: “Ma ei tea, eks ma arvan, et võibolla isegi sellele, mida sõbrad saadavad, ikka neid rohkem vaatan millegipärast. No mulle tundub, et kui ma praegu niimoodi ennast tagasi nagu mõtlen, et siis ma võibolla neid, mis sõbrad saadavad, isegi rohkem vaatan, sest et siis mul alati tekib nagu selline tunne, et ta on nagu midagi sealt leidnud, eksju. Vaata väljaanne saadab lihtsalt niisama, aga kui keegi on juba leidnud, siis on seal järelikult midagi on, et midagi tasuks vaadata.”

Kuigi suur osa sõpradest osaleb uuritavate hinnangul FBs erinevates auhinnakampaaniates, jagades seetõttu spämmi ja rämpspostitusi, siis intervjuudest selgus, et meediasisu jagatakse ikkagi antud hetkel aktuaalsetel ja olulistel teemadel – seda tõid välja ka täiskasvanud.

M2: *“Igasugu sellised nagu hetkesündmused, mingid suured uudised. A la näiteks see, et jalgpalli MMi ERR ei kajasta. Seda ikka laigiti ja sheeriti, sellepärast et see on lihtsalt hästi suur asi, mis äkitselt mitte kuskilt tuli või siis selle Erik-Niiles Krossiga, kellega metsikult häda oli siis, kui see alguses tuli, siis seda nägin oma uudistevoos järgi. Mingeid selliseid mõttetuid artikleid nagu ei näe väga. Kõige hiljutisem või hilisem oli mingi fotoseeria mingi jutt Eesti kultuuritegelastest. See, mis neil oligi – mingi teip näo oli peale pandud. Ma ei tea, kas sa tead seda. Seda ma mäletan, aga see oli ka paar päeva tagasi. Peale seda pole nagu mingeid mõistlikke uudiseid olnud.”*

M35: *“Üldiselt aktuaalsed teemad. Täna näiteks Ukrainaga seotud teemad on väga olulised ja jagamisobjektid. Samamoodi tänane valitsus, ma ei julge seda kriisiks pidada, ja uued läbirääkimised. Väga palju informatsiooni tuleb ka sellest.”*

Välismaiste seriaalide kohta noorte hinnangul avalikke postitusi nii palju ei tehta ning telekanalite ja raadiojaamade asemel vahendatakse rohkem trükiajakirjandusest pärinevat infot. Telekanalite ja raadiojaamade puhul jagavad sõbrad rohkem postitusi loosimistega seoses või ka konkreetsetes telesaates toimuva kohta.

N13: *“Just nagu näiteks, et “Sinu nägu kõlab tuttavalt”. Selle kohta nad on suht palju postitanud. Et kuidas Ott Leplandid ja kes nad seal on, midagi teevad. Selle kohta on ilmunud suht palju viimasel ajal.”*

Meediakanali postituste eelistajad viitasid oma valitud kanali usaldusväärsusele. Vastupidiselt sõprade eelistajatele ütlesid kanali eelistajad, et sõbrad jagavad kõike, aga meediakanal teeb mingi valiku.

M3: *“Pigem seda, mida on Postimees jaganud, sest noh, sõbrad jagavad vahepeal ikka igasugust kräppi. Et noh Postimehel on tavaliselt ikka mingid mõistlikud uudised seal jagatud.”*

N9: *“No pigem ma vaatan ikkagi Postimeest, et ta tundub nagu usaldusväärsem (muigab).”*

Telekanali juures toodi välja, et sõbra soovitusel jääb väheks – vaja oleks ka antud saate kohta mingit reklaami, trailerit vms.

M1: *“Kui keegi ütleb, et see on väga hea, siis ega ma ainult selle pärast ei lähe seda vaatama, ma tahan mingit reklaami näha. Aga reklaam jõuab minuni telekanali kaudu. Ma arvan, et sellist tutvustust tahan ma rohkem telekanalilt, siis ma läheks vaataks selle üle.”*

Facebookis muutus väga oluliseks see, kes konkreetne sõber on. Mida lähedasem on kasutaja jaoks jagaja, seda suurema tõenäosusega tema jagatavat infot tarbitakse, sh

meediasisu. Jagaja juures toodi välja erinevaid kriteeriume. Esmalt on oluline, kui “lähedane” isik ta on – kas tegemist on sugulase või väga hea sõbraga. Teisalt olid jagaja juures olulised ka muud kriteeriumid, näiteks vanus, sugu, haritus. Lisaks mainiti ka varasemat kogemust selle jagaja jagatud infoga.

N25: “Oleneb inimesest, et kui see on keegi lähedane inimene, siis ma loeksin tema oma ennem. See uudiste oma jääb pigem nagu selliseks formaalseks asjaks ja see, mida sõber jagab, tema näitab n-ö austuse selle asja vastu ja ju see on siis lugemist väärt, kui tema seda juba ära märgib.”

N26: “Oleneb inimesest. Kui ma tean, et see inimene on haritud inimene, siis ma ikka teen lahti.”

Taas on oluline mitme teguri koosmõju – kui meediasisu jagab mitu sõpra või sõbrale lisaks ka meediakanal, siis seda suurema tõenäosusega see postitus avatakse.

M6: “Oleneb võib-olla sõbrast ja siis...ma ei tea kah. Oleneb sõbrast jah. No jah, kui sõber jagab ja Postimees jagab, siis sa mõtled, siin peab küll midagi huvitavat olema.”

N7: “Eile oligi see Tallinki asi. Seda vist jagati, ma ei tea, üle 20 sõbra vist jagas seda. Kõik jagasid seda, et ah, ma pean Soome minema, ma nüüd ei julge sõita ja selline loll teema käis kogu aeg. Siis ma mõtlesin, et issand jumal küll.”

Intervjueeritavate hinnangul tulevad FBs esile, kes konkreetsetl on sõpradest aktiivsemad meediasisu jagajad, samuti laikijad, kommenteerijad. Ükski antud töö uuritav ei tunnistanud, et oleks ise väga aktiivne ning kuulub nende aktiivsete sõprade sekka. Üldiselt hinnati, et aktiivseid sõpru on sõbralistis umbes 10-20 ringis, mõni mainis ka, et on märganud paari üksikut. Enamjaolt oli noortel sõbralistis üle 100 inimese. Keskmine sõprade arv oli noortel sõbralistis ümardatult ligi 453 ja täiskasvanutel ligi 328 (öeldud vahemiku puhul läks arvesse potentsiaalselt suurem).

N8: “No, see on nagu...on välja kujunenud sellised teatud inimesed, kes lihtsalt jagavad kõike, igasuguseid asju, mingeid ajalehe artikleid jagavad. Ja siis mõnikord vaatad, et appi, kui palju seda jagatakse juba. Aga see on nagu, et mitte kõik, umbes mingi 20 inimest on sellised hästi aktiivsed, kes kogu aeg jagavadki kõike.”

Kahe noormehe sõnul olid FBs aktiivsemad just tüdrukud. Noored tõid korduvalt välja, et aktiivsemad jagajad on neist vanuse poolest nooremad – alg- ja põhikooli õpilased. Nn sarijagajad levitavad noorte sõnul FBs palju “Kättemaksukontori” postitusi.

M7: *“No ma ei peaks ennast kuigi aktiivseks Facebookis. Aga noh, sõpru on palju Facebookis. Osad on aktiivsed, osad ei ole. Osad on ikka kõvasti aktiivsemad, eriti tüdrukud.”*

N9: *“No see oleneb minu arvates pigem vanuseastmest. Et need, kes on nagu noh nooremad, mingi no klassi kaupa on 7–9 klass, need on täiesti nagu, nad on nagu mingid sarijagajad. Nad nagu kogu aeg midagi jagavad, aga aga ma arvan, et minuvanused, meie nagu pigem enam ei jaga neid asju.”*

Igal Facebooki kasutajal on keskkonnas oma välja kujunenud reputatsioon ja maine. Tundus, et teiste kasutajate tegevust hinnati ja sildistati või lahterdati – seda nii noorte kui ka täiskasvanute poolt. Kui infot jagab sõber, kes seda väga tihti ei tee, siis tundus uuritavatele, et see peab olema oluline info.

N4: *“Nagu, kui on inimene, kes tavaliselt ei jaga väga tihti ja kes jagab mingit lugu, siis see peab mingis mõttes tähtis või eriline olema. Siis ma kindlasti loen seda. Sest kui see ei ole see, kes iga päev jagab midagi.”*

N36: *“Selles suhtes, et kindlasti on välja kujunenud, et kes jagab aktiivsemalt oma pilte ja oma tööd. On selliseid, kes sellist infot kunagi ei pane, pigem jagavadki mingisuguseid arvamusi. Kes jagab niisama, kes avaldab oma arvamust või tahab tekitada justkui diskussiooni. Võib öelda küll, et mõnelt inimeselt tulevad oluliselt sisulisemad asjad või oluliselt huvipakkuvad asjad kui mõnelt teiselt.”*

Negatiivne kogemus kellegi jagatud infoga jäeti meelde.

N2: *“A ükskord, viimane kord ma vaatasin just hästi lolli postitust. Mul oli see Naine24...oli mingi kümme põhjust, et miks eesti mehed on halvad või midagi sellist. Ja siis ma natuke huvi pärast vaatasin ja kommentaarides keegi oli pannud, et number 3 on nii tõsi vms ja siis, aga see oli kohutav. Ma ei tee seda enam kunagi. Ehk see oleneb nagu sellest isikust ka.”*

Sõbralisti juures võis täheldada, et noored intervjuueeritavad nentisid, et sõbralistist on vaid osa neile lähedased isikud ja kõik ei olegi “sõbrad” selle klassikalises tähenduses. Sama tunnistas ka mitu täiskasvanut.

M11: *“Sellest numbrist neid, kellega ehk mingi kord kuu või paari jooksul kokku puutun, on 40-50 protsenti. Kuna ma tegelen ka mõne organisatsiooniga, siis on seal sellepärast päris palju inimesi, liikmeid. Et kõik ei olegi sõbrad.”*

M34: (muheleb) *“Ütleme niimoodi, et see sõbralist on selline, et ega ma ise ei ole kedagi sõbraks võtnud. Mind on nagu sõbraks võetud ja siis ma lihtsalt olen ta kinnitanud, aga ega mind eriti ei huvita, millega nad tegelevad. Et ütleme oma sõbrad, kellega me suhtleme, siis selleks on telefon.”*

6 noort tunnistasid, et on oma sõpru Facebookis kustutanud. 10 noort olid sõprade jagatud info piiramiseks neid kas blokeerinud või vähendanud nende tehtud postituste jõudmist oma uudisvoogu.

M4: "Ma puhastasin enda sõbralisti ära, ebavajalikud inimesed võtsin välja ja kokku on kuskil 80 nagu nii-öelda lähemat inimest, kellega ma siis nagu kontakti tahan hoida."

N25: "Ma just koristasin ja nüüd on 105. /.../ Just. Ma käisin vahetusaastal ja ma sain sealt väga palju sõbralisti juurde, aga ma enam nendega üldse ei suhtle ja ma arvan, et nad ei pea teadma, mida ma teen. Siis ma nagu võtsin nad sealt kõik ära."

Täiskasvanud piiravad samuti oma sõbralisti FBs. Üks täiskasvanu oli sõpru kustutanud, viis olid sõprade tegevusi kuidagi piiranud, kas neid või nende mängutaotlusi blokeerinud või uudisvoost eemaldanud.

M30: "Ma ei tea, ma nagu ei näe otsest vajadust, et jee, nüüd jälle laigin ja-ja siis no ma olen päris palju oma sõpru ära kustutanud, kes nagu reostavad liialt palju. Umbes, et vaata, ma pildistasin seent ja vaata, nüüd teine seen ja oi ilus seen. Issand jumal, kamoon noh. Et siis ma lihtsalt, noh sorri. Mul pole vaja seda oma seinale reostama seda, et-et siis ma lihtsalt mõned oma tuttavad olen ära kustutanud."

M29: "Jah, ma olen teatud inimesed nagu, kes liiga palju mingisuguseid asju jagavad, massiliselt, siis lihtsalt need inimesed blokeerin lihtsalt ära. Et ma ei taha nende seda saada, et igasugused mängud ja-ja noh, ma ei tea, seal teinekord tuleb nagu järjest, midagi jagatakse, et noh täiesti valimatult. Lihtsalt blokeerin need inimesed ära nagu."

Üks täiskasvanu polnud sõprade piiramise võimalustest nagu uudisvoost eemaldamine ka teadlik.

M34: "Seda saab teha vä? (naerab) Ma räägin, minule on Facebook, on täiesti must maa. Minule on see, et ta minu jaoks on ta, lihtsalt ongi see, et näen, inimene suhtleb minuga. Ei, mina ei loe, ei laigi."

3.6. Vahenduskanali funktsioon

Facebook ei ole vahenduskanalina noorte ja täiskasvanute esmaseks infoallikaks muutunud. Noorte esmaseks infoallikaks on online-väljaanded (tähendab ka traditsiooniliste meediakanalite veebilehti). Täiskasvanud hangivad samuti esmalt informatsiooni kõige enam veebiväljaannetest, vähem traditsioonilistest

meediakanalitest ehk raadiost, televisioonist ja trükiväljaannetest. Facebooki kui vahenduskanali puhul selgus, et nii noored kui ka täiskasvanud eelistavad uudiseid lugema minna ikkagi konkreetse traditsioonilise meediakanali veebiväljaande lehele, mitte FBi uudisvoogu.

M9: “Ma lähen pigem otse postimees.ee.”

N35: Ja, siis lähen veebilehele endale, mitte Facebooki lehele. Tavaliselt jah.”

Kahe õpilase vastustest nähtus, et nad hangivad uudiseid esmalt Facebooki uudisvoost ning seejärel jäävad valitud uudiskeskonnas uudiseid edasi tarbima.

M8: “No üldjuhul on nii, et Facebookis saan mingi väikese kirja ära lugeda, mis Delfis olnud, siis ma hakkan Delfit lugema.”

Traditsiooniliste meediakanalite FBi lehti külastasid nii noored kui ka täiskasvanud väga harva või pigem üldse mitte – selleks pidi olema konkreetne vajadus või põhjus. Facebookis eelistati ajakirjandusliku sisuga postitusi vaadata uudisvoost.

M12: “Hästi harva, siis, kui on vajadus.”

Kuigi ühest küljest leiti, et teadetevool on Facebookis üldiselt väga suur, siis sooviti, et nende meediakanalite, mille FBi lehte on laigitud, postitused jõuaksid pigem rohkem uudisvoogu. Valdav osa noori jäi postituste sagedusega rahule, kuid mõni nentis, et postitusi võiks sagedamini tulla. Laigitud traditsiooniliselt meediakanalilt keegi vähem postitusi uudisvoogu saada ei tahtnud. Siiski rõhuti, et on hea, kui meediakanal mingi valiku Facebookis oma toodangust ära teeb ega jaga kõike valimatult.

N8: “Ma ei tea, ma arvan, et see on hea, kui ei lähe liiga tihedaks.”

Taas vihjati varem mainitud FBi sätetele, mis osa valikuid keskkonna kasutaja eest ära teevad. Noored kurtsid, et just Postimehe postitused ei jõua nende uudisvoogu. Samuti peljati, et kõikide muude postituste sees võivad traditsiooniliste kanalite teated “ära kaduda”, neid ei märkagi.

M1: “Aga ma tean, et need uudised nagu ei ilmuta ennast sinna (mõtleb uudisvoogu – L.V.). Võib-olla siis ma kasutaksin rohkem./Et sulle tundub, et sinna uudisvoogu ei tule neid artikleid nii palju?/ Jah. Nagu minu arust ei tule sinna üldse Postimehes midagi.”

N4: “Kuigi ma ei tea, millest see oleneb, kuidas see minu uudisvoos kajastub, kui tihti nad jagavad. Võib-olla nad jagavad tihti, aga mina ei tea. Minul tuleb seda harvemini.”

Kui väljaanne hakkas postitama liiga sageli, siis võisid noored laigi ka eemaldada. Mõnelt meediakanalilt oli laigi eemaldanud 7 noort, kuid mitte ükski täiskasvanu. Laik oli eemaldatud välismaiselt ajakirjalt Vogue ja veebiväljaandelt Elu24. Üks noor oli ka piiranud meediakanalite postituste arvu uudisvoos. Üldiselt öeldi, et kui laik on pandud, siis see kanal on järelikult ikkagi meeldinud ja ebameeldivatest postitustest keriti lihtsalt üle.

N1: “Ei ma enamasti olen unlike’inud neid, kui väljaanne ei meeldi. Ma ei jäta neid niisama... aga ma ei oska vist sedasi välja tuua, ma ei mäleta, mida konkreetselt. Pigem võibolla mingid sellised asjad, mida ma alguses laikisin, kui Facebooki tulin ja siis ma praegu vaatan, et appikene, miks see mul on seal. Et mingid sellised asjad, mis tagantjärele tunduvad väga halvad valikud.”

M31: “Ma mõtlen, ma mõtlen...tegelikult ega väga nagu ei ole. Ma olen lihtsalt nagu tuima näoga neid edasi kerinud ja niimoodi nagu unlike’inud ei ole jah.”

Postituste kvaliteedi hindamisel näis, et enamik ei pööra postituste sisule ehk jagatud tekstile URL aadressi ülaosas eriti suurt tähelepanu. Kui autor palus noorel kirjeldada, kuidas traditsiooniline meediakanal postitusi jagades auditooriumiga suhtleb või oma postitusi kommenteerib, tekkisid pigem stamphinnangud: Õhtuleht kollasem, aga Postimees ja Eesti Päevaleht tõsisem. Siiski näis, et paari noort meediakanali jagatud postitused tõesti häirisid – seda toodi välja raadiojaama Power Hit Radio ja veebiväljaande Delfi puhul.

M10: “See oleneb täiesti inimesest ja ta oleneb mingil määral nagu väljandest ka. Et kui võtta Postimees või Eesti Päevaleht, siis jagatakse ikka midagi tõsisemat. Õhtulehes võib leida midagi sellist, et inimene hammustas koera, et midagi sellist jaburat.”

*M6: “Mul see Power Hit Radio oli kunagi, aga eks ta on nagu jäänud. Nüüd ma vaatan, et kui lolle postitusi seal pannakse./**Millised need postitused on?**/ Sellised noh, nagu labased kõik postitused. Et noh, see nagu veidike iseloomustab seda kuulajaskonda ka./.../ Ei no nad (mõtleb Postimeest – L.V.) vahepeal ikka üritavad pressida siin mingit mõttetut uudist läbi. Siis ajab küll närvi ja mõtled juba vahepeal, et mis sa ikka laigid, et võtad maha juba. /.../ Ei no see, nad jagavad vahest nagu mõttetuid uudiseid lihtsalt, mis kõmu tekitavad. Seda sama ma mõtlengi, et nad võiksid nagu valida, mida nad jagavad. Et noh, kui oleksid head uudised. Et noh, kui oleksid head uudised, tähtsad uudised, mis on nagu reaalselt tähtsad, noh, kui nad neid postitaksid ja need oleksid nagu huvitavad, siis.”*

Selgus, et paar intervjuueeritavat hindasid vahenduskanalit kohana, kus nad just sõprade kaudu jõuavad nende meediakanaliteni, mida muidu ei tarbi.

M3: “Sõltubki jälle teemast, sest et ma pigem klikkan nendele veebilinkidele, mida ma ise ei külasta, näiteks Delfi või Õhtulehe omad.”

M1: “Jah. Need on põnevad, sest ma ise ei viitsi väga majandusuudiseid lugeda. Siis, kui keegi juba jagab midagi Tarbija24, siis ma ikka juba vajutan sellele peale ja vaatan, viin end kurssi ruttu. Ma ise ei viitsi otsida ja kui keegi otsis juba minu eest välja, siis vot neid ma loen küll jah kindlasti.”

Üldiselt jäädakse pärast Facebooki postituse avamist uude veebikeskkonda edasi ja loetakse näiteks teisi väljaande artikleid. Siinkohal muutus takistuseks tehnoloogia – mobiiltelefoniga polnud veebikeskkonnas nii mugav nt uudiseid lugeda, mistõttu pöörduti pärast artikli lugemist Facebooki tagasi.

N14: “Kui aega on, siis küll, aga kui ma olen linnaliinibussis, siis lihtsalt loengi selle uudise ära ja lähen Facebooki tagasi. Või on juba vaja maha minna, siis panen telefoni üldse ära.”

3.7. Kokkuvõte

Traditsiooniliste meediakanalitega kontakti otsimisel Facebookis saab eristada 5 gruppi. Peamiselt eristusid tüübid aktiivsuse alusel, gruppide moodustumisel vaadati ka nende huvi ja motivatsiooni meediat tarbida ning Facebooki kasutamise eesmäärke, peamisi tegevusi.

Kahe eagrupi vahel seisnes peamine erinevus aktiivsuses – õpilased veetsid Facebookis rohkem aega, jälgisid selle kanali kaudu rohkem erinevaid meediakanaleid. Täiskasvanud tunnistasid, et polnud kõiki Facebooki pakutavaid võimalusi veel enese jaoks avastanud ning kuna nende Facebookis veedetud aeg jäi tagasihoidlikumaks, nad ei olnud FBga pidevas ühenduses ega sinna kogu aeg sisselogitud, siis ei otsinud nad vahenduskanali kaudu ka nii paljude meediakanalitega kontakti. Lisaks pelgasid täiskasvanud noortest enam FBs liiga suurt infovoogu.

Kategooriad ei ole absoluutsed – osa intervjuueeritavaid vastab mitmele tüübile. Kõige rohkem sobitusid noored kahte esimesse tüüpi. Tabelis 5 on jaotus tehtud kõige aktiivsemast tüübist kuni kõige passiivsemani.

Tabel 5. Intervjuude põhjal kujunenud meediakanalitega kontakti otsimise tüübid FBs

<p>1. Arvamusavaldaja ja sõnumitooja – aktiivne</p>	<p>Kõige aktiivsemalt otsis Facebookis traditsiooniliste meediakanalitega kontakti see kasutaja, kes oli ka ise FBs meediasisu jaganud. Peamiselt võtsid jagajad endale sõnumitooja või arutleja ja teemapüstitaja rolli, aga ka manitseja ja tähelepanu tõmbaja rolli.</p> <p>Arvamusavaldaja ja sõnumitooja meediakanalite laikimise ajenditeks võivad olla nii infovajadusest tulenevad ajendid nagu info kiire hankimine (eriti veebiväljaannete laikimisel), kursis hoidmine (päevalehtede laikimisel), kõneaine, geograafiline lähedus (maakonnalehtede laikimisel) kui ka kanalist lähtuvad ajendid nagu harjumus ja meediabrändi usaldus, meeldetuletuse vajadus.</p> <p>Selle grupi esindaja oli Facebookiga pidevas ühenduses mobiili kaudu või oli tal sotsiaalsõrgustik arvutis taustal avatud. Lisaks veetis ta Facebookis rohkem aega. Arvamusavaldaja ja sõnumitooja kasutas Facebooki valdavalt sõpradega suhtlemiseks, kuid sirvis ka uudisvoogu – ta ühildas mõlemat, olles oma käitumisega igas aspektis pigem aktiivne.</p> <p>Selle grupi esindajal käis kodus trükiväljaandeid (peamiselt üleriigilisi päevalehti ja maakonnalehti) ja ta oli pigem nende lugeja. Arvamusavaldaja ja sõnumitooja võib olla suurem telerivaataja, aga ei pruugi. FBs võib ta sõprade jagatud postituste kõrval rohkem usaldada meediakanali jagatud postitust ning vaadata pigem seda.</p> <p>Siia gruppi sobituvad paar täiskasvanut, kes olid FBs meediasisu jaganud eesmärgiga arvamust avaldada ja teemat püstitada. Nad olid FBs mõne üksiku meediakanaliga kontakti otsinud. Nendel täiskasvanutel oli suurem huvi jälgida traditsioonilist meediat ka traditsioonilisel viisil – nad lugesid päevalehti, vaatasid eestikeelseid telekanaleid, eriti ETVd ja kuulasid raadiot.</p>
<p>2. Sõpradega suhtleja – üsna aktiivne</p>	<p>Sõpradega suhtleja kasutab Facebooki selleks, et sõbralistis olevate inimestega suhelda. Sõpradega suhtlejad jagunevad omakorda kaheks: väiksem osa kasutab FBI ainult suhtlemiseks (nt Facebooki chat'i mobiiltelefonis) ega jälgi uudisvoogu praktiliselt üldse mitte – seega nemad ei otsi ka kontakti traditsiooniliste meediakanalitega. Teine suurem grupi osa suhtleb Facebookis samuti peamiselt sõpradega, kuid sirvib ka uudisvoogu ja jälgib seda, mida sõbrad jagavad – nad on suure tõenäosusega Facebookis kontakti otsinud mõne meediakanaliga.</p> <p>Aktiivsemad sõpradega suhtlejad veedavad Facebookis päevas rohkem kui tund aega ning suur osa neist on FBga mobiilis pidevas ühenduses. Kui mõni sõber sõpradega suhtlejale kirjutas, tuli talle ka sellekohane teade telefoni.</p> <p>Sõpradega suhtleja avab Facebookis enne sõprade jagatud</p>

	<p>ajakirjandusliku sisuga postitusi, põhjendades seda ühiste huvide ja väärtushinnangutega. Ta otsib Facebookis kontakti palju välismeediaga, eeskätt välismaiste telesarjadega, kuna jälgib neid interneti kaudu.</p> <p>Siia rühma kuulusid mõned üksikud täiskasvanud, kuigi suhtlemine ei olnud täiskasvanute jaoks FBi kasutamisel tähtsuselt esimesel kohal. Need täiskasvanud ei laikinud FBs meediakanaleid, kuna suhtlesid ainult sõpradega.</p>
3. Uudisvoo sirvija ja vajaliku info hankija – vähem aktiivne	<p>Uudisvoo sirvija ja vajaliku info hankija peamine tegevus Facebookis on uudisvoo sirvimine, sõbralistis olevate inimeste piltide ja postituste vaatamine. Vajaliku info hankija kasutab Facebooki selleks, et hankida vajalikku informatsiooni näiteks huviringis ja sporditreennis osalemiseks, koolitöödeks või sünnipäevakutsete saamiseks. Selle tüübi esindaja lõi Facebooki konto sealt talle igapäevaeluks vajaliku teabe saamiseks.</p> <p>Uudisvoo sirvija on vähem aktiivne, kuna ta ei otsi FBs traditsiooniliste meediakanalitega nii palju kontakti – pigem keskendub ta sellele, mida uudisvoos jagavad tema enda sõbrad.</p> <p>Uudisvoo sirvija gruppi kuulusid need, kes nii Facebookist kui ka traditsioonilistelt kanalitelt otsisid eeskätt meelelahutust. Nad vaatasid rohkem kommertstelekanaleid ja telešousid ning täitsid meediasisu jagamisel meelelahutaja rolli.</p> <p>Uudisvoo sirvija veedab Facebookis vähem aega, on keskkonnas korraga sees 5-15 minutit või kuni tund aega, kuid võib FBi külastada ka mitu korda päeva jooksul.</p> <p>Valdav osa täiskasvanuid kuulub sellesse gruppi, kuna täiskasvanute peamine tegevus Facebookis oli uudisvoo sirvimine ja enda kursis hoidmine sõprade tegevustega. Siiski võisid seda tüüpi esindavad täiskasvanud laikida ka mõnda meediakanalit.</p>
4. Vene meediaruumi tarbija – üsna passiivne	<p>Vene meediaruumi tarbijate hulka kuulus 10st intervjueeritud kakskeelset õpilasest 7. Nendest vaid üks oli kontaki otsinud Eesti traditsioonilise meediakanaliga – ETV telesaatega “Üheksandikud”, mida filmiti tema enda koolis (ajend psühholoogiline lähedus). Selle grupi puhul tuli välja, et laikimine võib olla ajendatud sundusest või kohustusest, nt meediatunnis pidid õpilased jälgima ETV saateid “Üheksandikud” ja “Välisilm”.</p> <p>Kakskeelsed õpilased tunnistasid, et kasutavad Facebooki kõrval rohkem venekeelset sotsiaalvõrgustikku VKontakte. Facebookis veetsid kakskeelsed õpilased korraga aega 5 minutit ja päevas kokku kuni tund aega.</p> <p>Osa Vene meediaruumi tarbijatest käis Facebookis klassikommunis suhtlemas. Nõnda olid nad Facebooki konto algselt loonud vajaliku teabe saamiseks. Siiski suhtlesid selle tüübi esindajad FBs ka oma eestikeelsete sõpradega.</p> <p>Traditsioonilisel viisil jälgisid Vene meediaruumi tarbijad rohkem Vene telekanaleid ja raadiojaamu – üks rühma liige</p>

	<p>oli FBs näiteks laikinud venekeelset raadiojaama Eestis Sky Radio. Mõnel oli siiski koju tellitud ka eestikeelseid trükiväljaandeid.</p> <p>Antud uuringus ei kuulunud sellesse gruppi ükski täiskasvanu.</p>
5. Krooniline vähene huvituja – passiivne	<p>Kaks noort intervjuueeritavat tunnistasid, et neid ei huvita üldse uudised ega meedia. Sarnane vähene huvi ilmnes veel paari õpilase puhul. Samuti tunnistasid mitu täiskasvanut, et neid ei huvita meedias toimuv.</p> <p>Krooniline vähene huvituja ei ole motiveeritud Facebookis traditsiooniliste meediakanalitega kontakti otsima, kuna ta ei tarbi neid ka eriti traditsioonilisel viisil. Kroonilised vähesed huvitujad ütlesid näiteks, et vaatavad telerit kanaleid klõpsutades – neil puudus kindel lemmiksaade, vaid nad otsisid telerist meelelahutust. Krooniline vähene huvituja külastab Facebooki harvem ja veedab seal vähem aega.</p>

IV JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON

Intervjuudest saadud tulemuste najal saab teha järeldusi, milliste meediakanalitega Facebookis kõige enam kontakti otsitakse ning kuivõrd näitab laikimine auditooriumi aktiivsust ja passiivsust suhtes meediakanaliga. Tulemused annavad aluse diskussioonis hinnata, kas Facebooki tähtsus võib uudiste vahendajana tõusta.

4.1. Järeldused

Milliseid traditsioonilisi meediakanaleid ja nende väljundeid FBs jälgitakse?

Facebookis kui vahenduskanalis otsitakse kõige rohkem kontakti trükimeediaga, mida tõestab ka autori enda tehtud taustauuring – kõige kõrgem keskmine laikijate arv oli üleriigilistel päevalehtedel, kes ka FBi kõige sagedamini postitasid. Noored laikisid FBs palju kohalikke väljaandeid. Kuigi mõlemas vanuserühmas oli traditsioonilistest meediakanalitest kõige rohkem laigitud trükimeediat, siis kui üleriigilisi päevalehti olid laikinud rohkem kui pooled noortest ehk 28 õpilast, laikis täiskasvanutest üleriigilisi päevalehti ainult 3 intervjuueeritavat. Kui täiskasvanud tellisid koju noortest enam huvialase suunitlusega ajakirju, siis FBs laikisid huvialase suunitlusega ajakirju rohkem noored. Noorte aktiivsus oli laikimisel märgatavalt kõrgem ja nende kanalite valik mitmekesisem.

13 korral langes noorte FBs tehtud valik kokku selle ajalehe või ajakirjaga, mis oli ka traditsioonilisel ehk trükitud kujul koju tellitud (täiskasvanutest kolmel). Seega võib öelda, et trükimeedia puhul otsitakse Facebookis rohkem kontakti väljaannetega, mida koju ei tellita, kuid arvestaval määral laigitakse ka samu väljaandeid. Kokkulangevus oli suur just päevalehtede ja maakonnalehtede juures, kuid ka ajakirjade tellijad laikisid samu väljaandeid FBs.

Hasebrink (2012) rõhutas, et oluline on uurida, kas kasutajad valivad konkreetset meediabrändi või sotsiaalset konteksti. Iga traditsioonilise meediakanali, samuti veebiväljaannete puhul, selgus üks meediabränd, mida ülekaalukalt teistele eelistati – kas Postimeest, Sky Plusi, TV3 või Delfit. Postimehe puhul näis, et laikimine võis tulla ka sotsiaalsest kontekstist – õpilased viitasid, et teised nendega ühealised tarbisid seda

väljaannet lihtsalt kõige rohkem. Televisiooni puhul nähtus, et telekanali saadetega võidakse otsida rohkem kontakti kui kanali endaga (nt ETV). Ka TV3 saated olid jälgitavuse poolest väga populaarsed, telekanalit ennast laigiti sooviga saada erinevate saadete kohta meeldetuletusi. Noored otsisid raadiojaamadest kõige enam kontakti Sky Plusiga, kuna kuulasid seda ka traditsioonilisel viisil kõige rohkem.

Õpilased laikisid lisaks FBs väga aktiivselt välismaiste meediakanalite toodangut, mis viitab ka noorte üldise meediatarbimise omapärale – autorile tundus, et õpilaste meediarepertuaarist moodustab märkimisväärse osa välismaiste teleseriaalide vaatamine interneti vahendusel.

Aktiivsuse ja huvide alusel loodi (vt tabel 5) viis Facebookis meediakanalitega kontakti otsimise tüüpi:

1. Arvamusavaldaja ja sõnumitooja – aktiivne
2. Sõpradega suhtleja – üsna aktiivne
3. Uudisvoo sirvija ja vajaliku info hankija – vähem aktiivne
4. Vene meediaruumi tarbija – üsna passiivne
5. Krooniline vähene huvituja – passiivne

Valdav osa noortest kuulusid esimesse kahte gruppi ning kõige vähem viiendasse. Täiskasvanud esindasid kõige enam 3. tüüpi.

Mis ajendab laikima Facebookis traditsioonilisi meediakanaleid ja nende väljundeid?

Traditsiooniliste meediakanalitega kontakti otsimine on Facebookis tasude ja tarvete teooria kohaselt motiveeritud tegevus ja laikimise ajendiks on konkreetne soovitud tasu või hüve (Katz et al 1974). Facebookis meediakanalite jälgimise valikul kehtib üheselt McQuaili (2003: 362) tõdemus: “Vabaduse ja mitmekesisuse tingimustes valivad auditooriumid oma meedia-allikad vastavalt isiklikule eelistusele ja arusaamadele, mis on oluline ja huvitav”.

Vähemalt ühte eestikeelset Eesti traditsioonilist meediakanalit laikis 40 õpilast ja 8 täiskasvanut. Intervjuude käigus selgus 12 erinevat meediakanali (ka veebiväljaannete

ja välismeedia) laikimise ajendit: info kiire hankimine; kursis hoidmine; geograafiline lähedus; psühholoogiline lähedus; sundus ja kohustus; huvipakkuv temaatika; meelelahutus ja kõmu; kõneaine ja sotsiaalne kasulikkus; harjumus ja meediabrändi usaldus; fänlus; meeldetuletuse vajadus; turunduse ja reklaami mõju.

Meediakanalite ajendid ühilduvad nii Lauristini & Vihalemma (1977) toodud teabevajaduse liikidega kui ka Katzi, Gurevitchi ning Haasi (1973) kategoriseeritud teabevajaduste gruppidega. Viimaste järgi olid FBs laikimise ajendid eeskätt kognitiivsed ehk vajadus informatsiooni ja teadmiste järele; samuti sotsiaalsed ehk vajadus olla ühenduses perekonna, sõprade ja ümbritseva maailmaga. Lauristini & Vihalemma (1977) järgi võib FBs laikimise ajenditena välja tuua veel lisaks tunnetuslikud vajadused – see on nt uudishimu mõnes telešõus toimuva suhtes jm; sotsiaalse toetuse vajadus – noored otsisid kanalitest kinnitust oma arvamustele ja jagasid seda infot edasi; emotsionaalne lõdvestus – Facebooki tajuti keskkonnana, kus on võimalik meelt lahutada.

Auditooriumi suhe mõne meediakanaliga võis Facebookis kujuneda fänluseks – laigiga näidati ühelt poolt eelistust, heakskiitu ning otsiti teisalt endale meeldiva meediatoote kohta lisainformatsiooni. Näiteks huvitas noori, kuidas mõnda telesaadet või seriaali toodeti, nad soovisid hankida rohkem teavet näitlejate kohta.

Kui aktiivselt tarbitakse meediasisu Facebooki kaudu ning seda jagatakse ja kommenteeritakse? Kuidas mõjutab sõprusvõrgustik Facebookis meediasisu tarbimist?

Analoogselt Kanada uuringuga (Hermida et al 2012) avati Facebookis enne see ajakirjandusliku sisuga postitus, mida jagas sõber ehk suurem osa soovib Facebookis infot saada sõbralisti liikme kaudu. Samuti tuli Kanada autoritega samalaadselt välja, et käitumist mõjutab Facebookis suhete hierahia võrgustikus (ibid.). Kuigi Facebooki sõbralistis oli noortel keskmiselt ligi 453 sõpra ja täiskasvanutel pea 328, siis tihe suhtlus käis vaid teatud osaga sellest. Seega tekivad laiema sõprusvõrgustiku sees omaette grupid, kes teineteise tegevusi aktiivsemalt jälgivad, kommenteerivad, jagavad – üleliigsete liikmete tegevust kas piiratakse, blokeeritakse või kustutatakse nad

sootuks. Intervjueeritavad tõdesid, et sõbralistis tõusevad esile konkreetsed aktiivsemad jagajad, neid nimetati ka “sarijagajateks”. Antud töö valimist ühtegi “sarijagajat” ei selgunud. Siibaku (2009) mudeliga ühildub tulemus, et teiste kasutajate tegevust Facebookis jälgitakse ja monitooritakse ning negatiivne kogemus kellegi jagatud postitusega jäetakse meelde – nii on igal kasutajal Facebookis oma reputatsioon ja maine (Mangus 2010).

Suurem osa Facebooki kasutajatest jääb tagasihoidlikuks ja eelistab Facebookis kommunikeerida “like” nuppu vajutades, mis sümboliseerib ka heakskiitu, nõusolekut. Kommenteerima asutakse siis, kui jagatud infoga ei olda nõus – kommenteerimine on juskui vastuarvamuse esitamine. FBi kaudu ajakirjandusliku toote tarbimist ja postitustele peale klikkimist võib seostada Hennoste (2008) järgi uudisväärtuse kriteeriumitega. Inimesed tahavad ka Facebookis saada ajakohast, päevakajalist, lokaalset, erakordset ja prominentset teavet – suurema tõenäosusega avavad nad nendele kriteeriumitele vastavaid postitusi.

Meediasisu edasi jagamisel võtab kasutaja eelduste järgi teatava rolli. Antud töös määratleti need järgnevalt: sõnumitooja; moekuulutaja; arutleja ja teema püstitaja; manitseja; meelelahutaja ja šokeerija; tähelepanu tõmbaja ning firma promoja.

Millise kanali kaudu eelistatakse tarbida ajakirjanduslikku toodet – kas pigem traditsioonilise või vahenduskanali kaudu?

Facebook ei ole vahenduskanalina Eestis õpilaste ja täiskasvanute esmaseks infoallikaks veel saanud. Esmase infoallikana nimetab suurem osa noortest online-meediat, täiskasvanud hangivad samuti esmalt informatsiooni kõige enam veebiväljaannetest, vähem traditsioonilistest meediakanalistest.

Auditoorium ootab Facebookilt kui vahenduskanalilt vahendaja funktsiooni. Vahenduskanalis ei külastata meediakanalite FBi lehekülgi – pärast laikimist oodatakse, et meediakanali postitused jõuavad ise uudisvoogu. Ei saaks öelda, et vahenduskanal tugevalt soosiks kahepoolset suhtlust auditooriumi ja meediakanali vahel – meediakanalite postitusi Facebookis ei kommenteeritud pea üldse.

Sellegipoolest näis, et suurema tõenäosusega kommenteeritakse meediatoodet Facebookis kui meediakanali veebilehel. Seega võib Facebook vähemal määral siiski interaktiivsust soosida.

Kui mõne meediakanali postitus FBs avatakse, siis jäädakse selle meediakanali veebikeskkonda sageli edasi – taas on Facebook meediakanalite jaoks koht, mille abil auditooriumi suurendada (Kõrgesaar 2011). Facebooki hinnati kohana, kus tänu sõpradele jõutakse nende meediakanaliteni, mida muidu ise ei tarbita.

M3: “Sõltubki jälle teemast, sest et ma pigem klikkan nendele veebilinkidele, mida ma ise ei külasta, näiteks Delfi või Õhtulehe omad.”

4.2. Diskussioon

Sotsiaalvõrgustikul Facebook on nii noorte kui ka täiskasvanute Hasebrinki (2012) mõiste järgi meediarepertuaaris oluline koht. Võib öelda, et see on muutunud arvestatava hulga inimeste jaoks eraldiseisvaks “kanaliks” – pigem küll mitte esmaseks uudiste hankimise vahenduskanaliks nagu Reutersi uuring viitab (Newman & Levy 2013), kuid keskkonnaks, mille kaudu ollakse ühenduses ümbritseva maailma, oma kogukonna ja osalt ka meediaruumiga. Kui 52st noorest 50 külastab FBI mobiiltelefoniga, 27 hoiab Facebooki järjepidevalt sisselogitud olekus, 15 on keskkonnaga 24 tundi ööpäevas ühenduses ning vähemalt 31 veedab sotsiaalvõrgustikus aktiivselt päevas üle tunni aja, siis on selge, et Facebooki potentsiaali ei tasu alahinnata. Tulemused annavad aluse prognoosida, et Facebookist võib kujuneda oluline uudiste vahendaja – ka praegu soovitakse Facebooki kaudu maailmas toimuvaga end kursis hoida.

Meediatarbijate jaoks on oluline, et Facebookist saaks kätte “kõige olulisema kõige kiiremini”. Seega tasub FBs tegutsevatel traditsioonilistel meediakanalitel seda vajadust oma valikute tegemisel arvesse võtta. Intervjuudest nähtus, et kasutaja usaldab enda jaoks usaldusväärse meediabrändi tehtud valikuid, mis ühtib ka Reutersi instituudi online-uudiste raportis tehtud järeldustega (Newman & Levy 2013). Westermani (et al 2014) toodud leidudega ühtib ka tulemus, et usaldusväärselt

mõjuvad kasutajate jaoks info “värskus” ja “ajakohasus”. Samas tasub arvestada, et Facebookis mõjutab meediatarbijat oluliselt tema sõprusvõrgustik – see, millised teised kasutajad on tema sõbralistis ja kui aktiivselt ta nendega suhtleb.

Vahenduskanali puhul ei saa üle ega ümber Facebooki enda mõjust info liikumisele keskkonnas. Uuringu tulemustest tuli selgelt välja, et ka tarbijad ise kogevad ja tajuvad, kuidas laigitud meediakanalite postitused ei jõua soovitud määral uudisvoogu. Nii nagu Postimehe peatoimetaja asetäitja (vt lisa 5) autorile tunnistas, sekkub Facebook meediakanalite jagatud info liikumisse, tehes valikud, kui suure auditooriumini millised ajakirjandusliku sisuga postitused jõuavad. Seega oleks kahtlemata meediakanalite huvides välja selgitada, kuidas Facebook infot levitab ja millist “müra” keskkonnas tekitab (Shannon ja Weaver 1963). Antud asjaolu muutub seda määravamaks, kui Facebook on hakanud pakkuma võimalust raha eest postitusi veelgi suurema auditooriumini levitada.

Kokkuvõte

Käesolev magistritöö “Kontaktid traditsiooniliste meediakanalitega Facebooki kaudu” analüüsis, miks otsib auditoorium traditsiooniliste meediakanalitega – ajalehed, ajakirjad, raadio, televisioon – kontakti sotsiaälvõrgustiku kaudu. Reutersi 2013. aasta online-uudiste raport viitab, et internetis hangitakse uudiseid üha rohkem sotsiaalmeedia kaudu – 16% inimeste jaoks on sotsiaalmeedia muutunud traditsiooniliste meediakanalite kõrval nende esmaseks infoallikaks (Newman & Levy 2013). Reutersi instituut tituleerib Facebooki internetis edastatud uudiste “vahenduskanaliks” (ibid.).

Magistritöö eesmärk oli Eestis kõige levinuma sotsiaälvõrgustiku Facebooki kasutamise kontekstis selgitada, milliste meediakanalitega ja mis põhjustel auditoorium Facebooki kaudu kontakti otsib ehk “Facebooki keeles” “laigib”, antud töös ka “jälgima” tähenduses. Sealjuures uuriti, kui aktiivselt meediasisu Facebooki kaudu tarbitakse ning jagatakse, samuti kuidas mõjutab sõprusvõrgustik Facebookis meediasisu tarbimist. Millise kanali kaudu eelistatakse tarbida ajakirjanduslikku toodet – kas pigem traditsioonilise või vahenduskanali kaudu? Kas FB keskkonnana soosib auditooriumi ja meediakanali kahepoolset suhet – kui aktiivselt kasutajad ajakirjanduslikke tooteid vahenduskanalis kommenteerivad? Teoreetiline lähtepunkt oli, et auditooriumi ja kommunikaatori ehk meediakanali suhe on tehnoloogiliste muutuste tõttu muutunud kahepoolsemaks. Auditooriumi tegevus on liikunud passiivselt vastuvõtult info otsimise, konsulteerimise ja interaktsiooni suunas – üksikisikud teevad suuremaid valikuid ja jõupingutusi kommunikatsioonis osalemiseks (McQuail 2003: 108).

Ülevaate saamiseks tuli esmalt kaardistada, milliste suuremate eestikeelsete traditsiooniliste meediakanalitega on Facebookis üldse võimalik kontakti saada. Taustauuring näitas, et 17.11.2013 oli Facebooki konto kokku 69-l suuremal Eesti traditsioonilisel eestikeelsel meediakanalil, koos kõikide traditsioonilisel viisil edastatavate väljunditega (toimetuste, saadetega) 150-l. Jälgijaskonna suuruse poolest moodustasid 17.11.2013 esiviisiku ajaleht Postimees (103 197 laikijat), raadiojaamad

Sky Plus (83 494) ja Power Hit Radio (47 584), ajaleht Õhtuleht (43 523) ning ETV telesaade “Ringvaade” (38 644).

Magistritöö käigus viidi läbi 72 semistruktureeritud intervjuud 52 noore ning 20 täiskasvanuga, kes olid Facebooki kasutajad. Valimi moodustasid viie gümnaasiumi õpilased vanuses 16–19 aastat viiest Eesti maakonnast ning peamiselt Harjumaal elavad täiskasvanud, kelle keskmine vanus oli 39 aastat. 52st intervjuueeritud õpilasest käis kodus mõni trükiväljaanne 35-l ja 20st täiskasvanust 13-l. Noored jälgisid telerit paljuski interneti kaudu ja vaatasid pigem kommertskanaleid, täiskasvanud jälgisid televisiooni rohkem traditsioonilisel viisil ning eelistasid rahvusringhäälingu kanalit. Raadiokuulamist iseloomustas mõlemas eagrupid saate-eelistuste puudumine ehk taustamuusika kuulamine.

Intervjuude käigus kaardistati esmalt, milliseid meediakanaleid Facebookis laigitakse, seejärel selgitati, mis põhjusel auditoorium kanaleid jälgib. Magistritöö lähtus tarvete ja tasude teooriast ehk funktsionalistlikust lähenemisest, kus meediatarbimine on motiveeritud tegevus, auditoorium on aktiivne ning valib kanalit ja sisu teadlikult, eesmärgipäraselt. Ajendite kategoriseerimisel olid lähtepunktiks ka Lauristini ja Vihalemma (1977) toodud teabevajaduse liigid.

Tulemused osutasid, et vähemalt ühe Eesti traditsioonilise eestikeelse meediakanaliga on Facebookis kontakti otsinud 40 õpilast ja 8 täiskasvanut. Noored laigivad traditsioonilisi meediakanaleid Facebookis aktiivsemalt ning nende kanalite valik on täiskasvanutega võrreldes mitmekesisem. Kõige enam jälgis kumbki vanuserühm Facebookis trükimeediat (32 noort ja 6 täiskasvanut). 13 korral langes õpilastel Facebookis laigitud trükimeedia väljaanne kokku koju tellitud ajalehe või ajakirjaga. Iga traditsioonilise meediakanali, samuti veebiväljaannete puhul, selgus üks meediabränd, mida teistele ülekaalukalt eelistati – Postimees, Sky Plus, TV3 või Delfi. Televisiooni puhul võidakse telekanali toodetud saatega otsida rohkem kontakti kui kanali endaga (nt ETV). TV3 saated olid telekanali kõrval samuti väga populaarsed, TV3 laigiti peamiselt ajendiga saada erinevate saadete kohta meeldetuletusi. Noored otsisid kõige enam kontakti raadiost Sky Plusiga, kuna kuulasid seda ka traditsioonilisel viisil kõige rohkem. Autorile tundus, et õpilaste meediarepertuaarist

moodustas märkimisväärse osa välismaiste teleseriaalide vaatamine läbi interneti – FBs laikisid õpilased sama palju välismeediat kui Eesti trükimeediat.

Laikimise aktiivsuse ja teiste kategooriate alusel loodi viis Facebookis meediakanalitega kontakti otsimise tüüpi aktiivsemast passiivsemani: arvamusalaldaja ja sõnumitooja; sõpradega suhtleja; uudisvoo sirvija ja vajaliku info hankija; Vene meediaruumi tarbija; krooniline vähene huvituja. Uuringus kategoriseeriti 12 laikimise põhjust: info kiire hankimine; kursis hoidmine; geograafiline lähedus; psühholoogiline lähedus; sundus ja kohustus; huvipakkuv temaatika; meelelahutus ja kõmu; kõneaine ja sotsiaalne kasulikkus; harjumus ja meediabrändi usaldus; fänlus; meeldetuletuse vajadus; turunduse ja reklaami mõju.

Meediatarbimist Facebooki kaudu mõjutab oluliselt sõprusvõrgustik – enne avatakse sotsiaalsõrgustikus sõbra poolt jagatud ajakirjandusliku sisuga postitus. Samuti tuli välja, et käitumist – kommenteerimist, laikimist, sheerimist – mõjutab Facebookis suhete hierahia. Mida lähedasem on inimene, seda suurema tõenäosusega postitusele klikitakse peale ning sellele reageeritakse.

Uuringust selgus, et Facebook oli esmaseks infoallikaks veel väheste auditooriumiliikmete jaoks, otsesõnu tunnistasid seda kaks õpilast. Vahenduskanalis ei külastatud traditsiooniliste meediakanalite FBi lehti, vaid sooviti infot senisest rohkem saada oma uudisvoogu. Intervjueeritavad eelistasid Facebookis meediakanalite postitusi valdavalt mitte kommenteerida, kuid tegid seda siiski suurema tõenäosusega FBs kui meediakanali kodulehekülje kommentaariumites.

Käesolev magistritöö annab alusteabe, mille põhjal uurida edaspidi, kuidas traditsiooniliste meediakanalite tarbimine sotsiaalsõrgustike vahendusel ajas muutub. Usun, et Facebooki roll esmase infoallikana ja uudiste vahendajana tõuseb lähiaastatel oluliselt. Magistritöö annab traditsioonilistele meediakanalitele teavet, kuidas auditooriumini Facebooki kaudu jõuda ning millised on auditooriumi ootused meediakanalite Facebooki lehtedele.

Summary

The master thesis “Contacting Traditional Media via Facebook” examined why is the media audience looking for contacting traditional media outlets – newspapers, radio, television – via social networks. The Reuters Institute Digital News Report 2013 indicates that consumers find more and more news through social media – 16% of people in 9 countries consider social media alongside traditional media as their primary news source. Reuters Institute refers Facebook as “intermediary for a large proportion of news journeys online” (Newman & Levy 2013: 61).

The objective of the master thesis was to explain which of media outlets and for what reason the audience is seeking to contact or as the Facebook users say “like” in the context of the most widely used social network in Estonia Facebook. It was important to study how actively the media content is consumed and shared through Facebook, as well as the impact of friends network on media consumption. Which medium is preferred considering consuming media content – would consumers rather approach to traditional media outlets or to the intermediary? Does Facebook as a medium promote two-way relationship between audience and media outlets – how actively users comment on media content on Facebook? Theoretical starting point was that the relationship between the audience and the communicator (media outlet) has become more bilateral as a result of technological change. Audience activity has moved from passive reception to searching for information, consultation and interaction – individuals are increasingly making effort in order to participate in communication process (McQuail 2003: 108).

The first step for getting an overview was to map out what are the main traditional Estonian media outlets which can be contacted via Facebook. Background study indicated that the total account of traditional Estonian media outlets on Facebook were 69 as of 17.11.2013, with all outputs included the number was 150. According to the number of followers the top five were national newspaper Postimees (103 197); radio stations Sky Plus (83 494) and Power Hit Radio (47 584), national newspaper Õhtuleht (43 523) and Estonian Public Broadcasting TV show “Ringvaade” (38 644).

The data of the master thesis was gathered by 72 semi-structured interviews with 52 adolescent and 20 adults who were Facebook users. The selection consisted of secondary school students aged 16–19 years from five counties and adults whose average age was 39 years and who were mainly residents of Harjumaa. Print newspapers or magazines were home delivered to 35 students out of 52 and to 13 adults out of 20. Youngsters watched more commercial TV stations and their television consumption was characterized by a large amount of time spent on Internet-based TV service. Adults preferred watching Estonian Public Broadcasting channel ETV and were not so keen on watching television through Internet. Both of the age groups preferred radio as a background music provider.

During interviews it was mapped out which media outlets were liked on Facebook, after what it was explained why the audience chooses to follow them. Theoretical framework of the masters thesis based on the uses and gratification theory as a functionalist perspective where the audience is active and motivated and selects media content deliberately and by a purpose. The starting point for categorizing the inducements of liking were also the type of information needs presented by Lauristin & Vihalemm (1977).

The results of the masters thesis indicated that 40 students and 8 adults had been looking for a contact with at least one of the traditional Estonian media outlets via Facebook. Students liked traditional media outlets on Facebook more actively and their choice of media outlets was more diverse. Both age groups liked mostly print media pages. For 13 times students had liked on Facebook the same newspaper or magazine which was also delivered to their home. In each of the category of traditional media, as well as online-media, one media brand was by far more preferred than others – Postimees, Sky Plus, TV3 and Delfi. Media consumers might prefer liking TV shows instead of the TV station (e.g. ETV). The production of TV3 was also very popular on Facebook alongside the channel which was mainly liked in order to get reminders about the program. Young people searched for a contact actively with radio station Sky Plus which was also the most popular radio station in the traditional way of listening. It seemed that students' repertoire of media accounted for a significant portion of foreign TV series which were viewed through the Internet. Students liked foreign media on Facebook as much as the Estonian print media.

On the basis of activity of liking traditional media on Facebook and other categories the types of contacting media via Facebook were created: “the messenger”; “the gossip”; “the newsfeed browser and supplier of necessary information”; “consumer in Russian media space”; person with chronic lack of interest in media”. The inducements of liking were also categorized into 12 groups: “the rapid acquisition of data”; “keeping up to date”; “geographic proximity”; “psychological closeness”; “obligation”; “interest in the topic”; “entertainment and gossip”; “social utility”; “media habits and brand trust”; “being a fan”; “need for the reminder”; “impact of the marketing and advertisement”.

Media consumption via Facebook was greatly affected by the friends network – users prefer to open media content which was shared by a friend. The closer the person is the more likely user clicks onto the post and responds (comments, likes) to it.

The study showed that Facebook was the primary news source for only a few members of the audience. Users tend not to visit the pages of media outlets on Facebook, they want more information showed on their news feed. The interviewees preferred not to comment on Facebook posts by a traditional media outlet, still they did it on Facebook more likely than on the website of a traditional media outlet.

This thesis provides the basic knowledge about the traditional media consumption via Facebook which has to be further studied. I believe that the role of Facebook as a primary news source and intermediary will grow in the next few years. The master's thesis reveals the expectations of the audience for the traditional media on Facebook.

Kasutatud kirjandus

1. Boyd, D. M. & N. B. Ellison. (2007). Social Network Sites: Definition, History and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13:(1) 210-230.
2. Boyd, D. M. (2008). *Taken Out of Context. American Teen Sociality in Network Publics*. Doktoritöö. Berkeley: University of California.
3. Berger, A. A. (2002). *Media and Communication Research Methods: An Introduction to Qualitative and Quantitative Approaches*. Thousand Oaks [etc.]: Sage.
4. Chayko, M. (2002). *Connecting. How We Form Social Bonds and Communities in the Internet Age*. New York: State University of New York.
5. Creswell, J. W. (2003). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Thousand Oaks [etc.]: Sage.
6. Custom Research Baltic pressiteated, URL (kasutatud veebruar 2014) http://www.gfk.com/gfkbaltic/public_relations/press_releases/index.ee.print.html
7. Digilevi TasutaTV kodulehekül, URL (kasutatud mai 2014) <http://tasutatv.ee>
8. Eesti Ajalehtede Liidu kodulehekül, URL (kasutatud aprill 2014) <http://www.eall.ee/tiraazhid/>
9. Facebooki fännilehed. Metrix.Station. URL (kasutatud aprill 2014) <http://metrix.station.ee/?act=facebook>
10. Facebooki kodulehekül, URL (kasutatud märts 2014) <https://www.facebook.com/facebook?v=info>
11. Facebook Reports Fourth Quarter and Full Year 2013 Results, URL (kasutatud märts 2014) <http://investor.fb.com/releasedetail.cfm?ReleaseID=821954>
12. Fiske, J. (1990). *Introduction to Communication Studies*. London; New York: Routledge.
13. Fortunati, L. & M. Deuze & F. Luca. (2014). The New About News: How Print, Online, Free, and Mobile Coconstruct New Audiences in Italy, France, Spain, the UK, and Germany. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 19:(2) 121-140.
14. How Much are You Worth to Facebook?. (2012). *Fox News*, URL (kasutatud aprill 2014) <http://www.foxnews.com/tech/2012/05/16/how-much-are-worth-to-facebook/>
15. Hartmann, T. (2009). *Media Choice: A Theoretical and* York: Routledge.

16. Hasebrink, U. & H. Domeyer. (2012). Media repertoires as patterns of behaviour and as meaningful practices. A multimethod approach to media use in converging media environments. *Paper to appear in Participations*.
17. Hennoste, T. (2008). *Uudise käsiraamat*. Tartu: Tartu Ülikooli kirjastus.
18. Hermida, A. & F. Fletcher & D. Korell & D. Logan. (2012). SHARE, LIKE, RECOMMEND. *Journalism Studies*, 13:(5-6) 815-824.
19. Hirsjärvi, S. & P. Remes & P. Sajavaara. (2005). *Uuri ja kirjuta*. Tallinn: Medicina.
20. Ibrus, I. (2010). Kõik räägivad ristmeediast. Intervjuu Argentina-Hispaania semiootika ja meediateaduste professori Carlos Alberto Scolariaga. *Sirp*, URL (kasutatud aprill 2014)
http://www.sirp.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=11053:koik-raeagivad-ristmeediast-&catid=9:sotsiaalia&Itemid=13&issue=3308
21. Ibrus, I. & C. A. Scolari (toim). (2012). *Crossmedia Innovations: Texts, Markets, Institutions*. Frankfurt am Main [etc.]: Peter Lang.
22. Katz, E. & J. G. Blumler & M. Gurevich. (1974). Utilization of Mass Communication by the Individual. Blumler, J. G. & E. Katz (toim). *The Uses of Mass Communications: Current Perspectives on Gratification Research*. Beverly Hills; London: Sage, lk 19-31.
23. Katz, E. & H. Haas & M. Gurevitch. (1973). On the Use of the Mass Media for Important Things. *American Sociological Review*, 38: 164-181.
24. Kõrgesaar, G. (2011). *Facebook ajakirjandusliku funktsiooni täitjana päevalehtede toimetajate arvates*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.
25. Kõuts, R. & K. Seppel. (2012). *Meedia- ja kommunikatsiooniteooria ülevaade*. Tartu: University of Tartu.
26. Laherand, M.-L. (2008). *Kvalitatiivne uurimisviis*. Tallinn: OÜ Infotrükk.
27. Laird, S. (2012). How Social Media Is Taking Over the News Industry. *Mashable*, URL (kasutatud mai 2014) <http://mashable.com/2012/04/18/social-media-and-the-news/>
28. Lauristin, M. & P. Vihalemm. (1977). *Massikommunikatsiooni teooria*. Tartu: Tartu Riiklik Ülikool.
29. Luts, J. (2011). Eesti Raadiomaastik 2009. *Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi aastaraamat*, lk 66-72.

30. Mangus, H. (2010). *Sotsiaalse kapitali kogumine sotsiaalsete võrgustike veebikeskkondades*. Magistritöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.
31. McQuail, D. (2003). *McQuaili massikommunikatsiooni teooria*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
32. Newman, N. & D. A. L. Levy. (2013). *Reuters Institute Digital News Report. Tracking the Future of News*. Oxford: University of Oxford.
33. Niglas, K. (2004). *The Combined Use of Qualitative and Quantitative Methods in Educational Research*. Doktoritöö. Tallinn: TPÜ Kirjastus.
34. Peters, C. (2012). Journalism to Go. *Journalism Studies*, 13:(5-6) 695-705.
35. Rattasepp, S. & T. Maran. (2007). *Kommunikatsiooni teooria*. Tartu Ülikooli semiootika osakond, Eesti Looduseuurijate Selts.
36. Schweisberger, V. & J. Billinson & T. M. Chock. (2014). Social Media as Information Source: Recency of Updates and Credibility of Information. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 19:(2).
37. Shannon, C. E. & W. Weaver. (1963). *The Mathematical Theory of Communication*. Urbana and Chicago: University of Illinois Press.
38. Siibak, A. (2009). *Self presentation of the "Digital Generation" in Estonia*. Doktoritöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.
39. *Socialbakersi kodulehekülg*, URL (kasutatud veebruar 2014) <http://www.socialbakers.com/reports/regional/november-2013-social-media-report-facebook-pages-in-estonia>
40. *Socialtimesi kodulehekülg*, URL (kasutatud aprill 2014) <http://socialtimes.me/stat/EE>
41. Strauss, A. & J. Corbin. (1990). Coding Procedures. *Basics of qualitative research: grounded theory procedures and techniques*. London [etc.]: Sage, lk 61-142.
42. Suurväli, P. (2011). *Kuidas kaasavad avalik-õigusliku televisiooni saated Facebooki abil vaatajaid*. Magistritöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.
43. Tate, R. (2014). Marc Andreessen Thinks the News Business Is About to Grow 1,000 Percent. *Wired*, URL (kasutatud aprill 2014) <http://www.wired.com/2014/02/big-boom-news-change-read/>
44. Travlos, D. (2012). Facebook and Google are Better Positioned than Traditional Media...and How Traditional Media Can Fight Back. *Forbes*, URL (kasutatud mai 2014) <http://www.forbes.com/sites/darcytravlos/2012/12/15/facebook-and-google-are-better-positioned-than-traditional-media-and-how-traditional-media-can-fight-back/>

45. Tulva, T. (1994). *Sotsiaaltöö küsimusi. Inimese elukaar*. Tallinn: Bit.
46. Vargas, J. A. (2010). The Face of Facebook. *The New Yorker*, URL (kasutatud märts 2014)
http://www.newyorker.com/reporting/2010/09/20/100920fa_fact_vargas?currentPage=a
[II](#)
47. Vihalemm, P. (toim). (2004). *Meediasüsteem ja meediakasutus Eestis 1965–2004*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
48. Waddington, S. (2012). Share This. *The Social Media Handbook for PR Professionals*. United Kingdom: Wiley.
49. Westerman, D. & P. R. Spence & B. Heide. (2014). Social Media as Information Source: Recency of Updates and Credibility of Information. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 19:(2) 171-183.
50. Wilson, S. (2014). Mark Zuckerberg Tells Barack Obama He is “Frustrated” Over US Government Surveillance. *The Telegraph*, URL (kasutatud aprill 2014)
<http://www.telegraph.co.uk/technology/mark-zuckerberg/10697059/Mark-Zuckerberg-tells-Barack-Obama-he-is-frustrated-over-US-government-surveillance.html>
51. *Wordlometersi* kodulehekül, URL (kasutatud märts 2014)
<http://www.worldometers.info/world-population/>

Lisa 1. Eesti meediakanalid Facebookis

Traditsiooniline meediakanal	Toimetuse/väljund	Jälgijaid 17. november	Postituste sagedus	Postituste mudel* (kaasamine ja suhtluse laad)
Ajalehed:				
Postimees		103 197	Iga päev üle 5 korra	Leebeim, formaalne
	E24	803	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, formaalne
	Juhtimine	2820	Nädalas paar korda	Leebeim (ainult link), formaalne
	Tarbija24	1966	Iga päev mitu korda	Leebeim, formaalne
	Tallinncity	1038	Iga päev keskmiselt korra	Väheaktiivne, personaalne
	Postimees Sport	1964	Iga päev mitu korda	Leebem, formaalne
	Naine	7227	Iga päev mitu korda	Väheaktiivne, personaalne
	Elu24	19 695	Iga päev üle 5 korra	Väheaktiivne, personaalne
Eesti Päevaleht		25 841	Iga päev üle 5 korra	Leebeim, formaalne
	LP	2884	Iga päev keskmiselt korra	Leebeim, formaalne
Õhtuleht		43 523	Iga päev üle 5 korra	Väheaktiivne, personaalne
	Õhtuleht Sport	5479	Iga päev üle 5 korra	Leebem, personaalne
Äripäev		8437	Iga päev üle 5 korra	Aktiivne, personaalne
Eesti Ekspress		16 513	Iga päev üle 5 korra	Väheaktiivne, personaalne
Maaleht		6668	Iga päev mitu korda	Väheaktiivne, personaalne
	Aialeht	2409	Iga päev keskmiselt korra	Väheaktiivne, personaalne
Tartu Postimees		2958	Iga päev keskmiselt korra	Leebem, formaalne
Pärnu Postimees		4075	Iga päev keskmiselt korra	Väheaktiivne, personaalne
Sakala		2538	Iga päev keskmiselt korra	Leebeim, formaalne
Virumaa Teataja		1632	Iga päev keskmiselt korra	Väheaktiivne, personaalne
Järva Teataja		1926	Iga päev mitu korda	Leebem, formaalne
Valgamaalane		1017	Iga päev mitu korda	Väheaktiivne, personaalne
Harju Elu		-	-	-
Hiiu Leht		751	Iga päev keskmiselt mitu korda	Leebeim, formaalne

Elva Postipoiss	-	-	-
Lääne Elu	2028	Iga päev keskmiselt korra	Leebem, formaalne
Meie Maa	1695	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, formaalne
Põhjarannik	197	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, formaalne
Raplamaa sõnumid	816	Iga päev keskmiselt korra	Leebeim, formaalne
Vali Uudised	-	-	-
Sõnumitooja	326	Nädalas keskmiselt paar korda	Leebem, formaalne
Saarte Hääl	1468	Iga päev mitu korda	Leebeim, formaalne
Vooremaa	-	-	-
Võrumaa Teataja	1194	Iga päev mitu korda	Leebem, formaalne
Linnaleht	560	Nädalas keskmiselt korra	Leebeim, formaalne
Õpetajate leht	921	Nädalas 3-4 korda	Leebem, formaalne
Eesti Kirik	1151	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, formaalne
Sirp	2554	Nädalas paar korda	Aktiivne, formaalne
Keskus	4257	Nädalas paar korda	Leebeim, formaalne
Müürileht	5547	Iga päev mitu korda	Leebeim, formaalne
Ajakirjad:			
Kroonika+Nädal	2328	Nädalas korra	Leebem, formaalne
Kodu & Aed	2704	Peaaegu iga päev	Väheaktiivne, formaalne
Aed	1410**	Üks kord kuus	Väheaktiivne, personaalne
Maakodu	1373**	Nädalas paar korda	Leebem, formaalne
Kalale	1054**	Nädalas paar korda	Väheaktiivne, formaalne
Pere ja kodu	6860	Iga päev keskmiselt korra	Aktiivne, personaalne
Elu Lood	-	-	-
Oma Maitse	3507	Iga päev keskmiselt korra	Leebem, formaalne
Kodutohter	1492	Iga päev keskmiselt korra	Leebem, formaalne
Kodukiri	1571	Nädalas 3-4 korda	Väheaktiivne, formaalne
Tervis Pluss	3285	Nädalas 3-4 korda	Väheaktiivne, personaalne
Cosmopolitan	13 683	Iga päev mitu korda	Väheaktiivne, personaalne
Naised	2254	Iga päev keskmiselt korra	Leebem, personaalne
Anne&Stiil	15 444	Iga päev keskmiselt korra	Leebem, personaalne
Eesti Naine	1476	Nädalas 3-4 korda	Aktiivne, personaalne
Maret	3171	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, personaalne

Tiiu	-	-	-
Tervisetark	124**	Pole ühtegi postitust	-
Sensa	4219**	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, personaalne
Imeline Teadus	8967**	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, formaalne
Imeline Maailm	4490**	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, formaalne
National Geographic Eesti	2432**	Kuus paar korda	Leebeim, formaalne
Autoleht	3932**	Nädalas korra	Leebeim, formaalne
Top Gear	2694	Peaaegu iga päev	Väheaktiivne, personaalne
Digi	774**	Sel aastal korra	Leebeim, formaalne
Tehnikamaailm	1549	Nädalas korra	Leebem, formaalne
Tallinn This Week	-	-	-
Raadio:			
Vikerraadio	2917	Iga päev keskmiselt korra	Leebeim, formaalne
Labor	11 373	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, personaalne
Raadio 2	9308	Iga päev keskmiselt korra	Aktiivne, personaalne
Hommikuprogramm	4296	Iga päev keskmiselt korra	Aktiivne, personaalne
Rahva Oma Kaitse	1051	Paar korda kuus	Leebeim, personaalne
Siin me oleme	860	Nädalas 3-4 korda	Leebeim
Hallo, kosmos!	7907	Iga päev mitu korda	Leebeim, personaalne
Puust ja punaseks	186	Paar korda kuus	Leebeim, formaalne
Tramm ja buss	736	Nädalas keskmiselt korra	Leebem, formaalne
Leviosuti	113	Nädalas keskmiselt korra	Leebeim, personaalne
Tjuun in	1465	Nädalas keskmiselt korra	Leebeim, formaalne
Röntgen	433	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, personaalne
Muusikanõukogu	390	Nädalas keskmiselt korra	Leebem, personaalne
Progressioon	489	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, personaalne
Kaabel	758	Paar korda kuus	Leebem, personaalne
Vibratsioon	804	Nädalas paar korda	Leebem, personaalne
Punkpolitsei	523	Nädalas paar korda	Leebeim, formaalne
Bashment	423	Kuus korra	Leebeim, personaalne
Klassikaraadio	2459	Iga päev mitu korda	Leebeim, formaalne
Sky Plus	83 494	Iga päev mitu korda	Aktiivne, personaalne
Naistekas	21 622	Iga päev keskmiselt korra	Aktiivne, personaalne

	Hirmo Faktor	15 589	Iga päev mitu korda	Aktiivne, personaalne
	Check-in	1510	Nädalas 3-4 korda	Aktiivne, personaalne
	Retro FM (enne Raadio 3)	2517	Iga päev mitu korda	Aktiivne, formaalne
	Star FM	24 520	Iga päev mitu korda	Aktiivne, personaalne
	Power Hit Radio	47 584	Iga päev mitu korda	Aktiivne, personaalne
	Spin FM	14 763	Paar korda kuus	Leebem, personaalne
	Kuku Raadio	1818	Iga päev keskmiselt korra	Väheaktiivne, personaalne
	Mehed ei nuta	2066	Nädalas 3-4 korda	Väheaktiivne, personaalne
	Raadio Uno	13 801	Iga päev keskmiselt korra	Väheaktiivne, personaalne
	Raadio Elmar	16 190	Iga päev keskmiselt korra	Aktiivne, personaalne
Telekanalid:				
	ETV	15 573	Iga päev keskmiselt korra	Aktiivne, formaalne
	Aktuaalne kaamera	4370	Nädalas 3-4 korda	Väheaktiivne, formaalne
	Terevisioon	17 978	Iga päev keskmiselt korra	Aktiivne, formaalne
	Ringvaade	38 644	Iga päev keskmiselt korra	Vähemaktiivne, personaalne
	Pealtnägija	27 536	Iga päev keskmiselt korra	Vähemaktiivne, formaalne
	Vabariigi kodanikud	1432	Nädalas korra	Aktiivne, formaalne
	Kahekõne	260	Nädalas korra	Leebem, personaalne
	Osoon	1775	Nädalas korra	Leebem, formaalne
	Maahommik	931	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, personaalne
	Mõistlik või mõttetu	1841	Iga päev keskmiselt korra	Leebeim, personaalne
	Puutepunkt	4249	Nädalas 3-4 korda	Leebem, personaalne
	Vaba tahe	257	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, formaalne
	OP	1095	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, formaalne
	Mi	412	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, personaalne
	Eesti Top 7	2336	Nädalas 3-4 korda	Leebeim, formaalne
	Kirjandusministeerium	3768	Nädalas 3-4 korda	Leebem, personaalne
	Prillitoos	605	Kuus paar korda	Aktiivne, personaalne
	Kapital	1154	Kuus korra	Leebeim, formaalne
	Üheksandikud	1394	Nädalas keskmiselt korra	Leebeim, formaalne
	Riigimehed	4310	Nädalas 3-4 korda	Aktiivne, formaalne
	ENSV	6399	Iga päev keskmiselt korra	Leebeim, personaalne
	Jüri Üdi klubi	1314	Iga päev keskmiselt	Leebeim, formaalne

			korra	
	Tähelaev	526	Nädalas korra	Leebeim, formaalne
	Ajavaod	35	- (1 sissekanne)	Leebeim, formaalne
ETV2		2765	Iga päev keskmiselt korra	Leebiem, formaalne
Kanal 2		18 568	Iga päev mitu korda	Leebem, personaalne
	Reporter	1208	Iga päev mitu korda	Leebeim, formaalne
	Stereo	353	Nädalas 3-4 korda	Leebem, personaalne
	Ärapanija	3427	Kuus korra	Leebem, personaalne
	Kuldvillak	654	Paar korda kuus	Leebeim, personaalne
	Rooli Võim	938	Paar korda kuus	Aktiivne, personaalne
	Hooaeg	9087	Iga päev keskmiselt korra	Aktiivne, personaalne
	Mis? Kus? Millal?	1538	Nädalas 3-4 korda	Aktiivne, personaalne
	Kodutunne	22 563	Nädalas 3-4 korda	Aktiivne, personaalne
	Rääkimata lugu	4552	Nädalas 3-4 korda	Aktiivne, personaalne
	Saladused	7285	Nädalas korra	Aktiivne, personaalne
	Eesti tippmodell	6035	Iga päev keskmiselt korra	Leebem, personaalne
	Süvahavva	3365	Nädalas 3-4 korda	Leebem, personaalne
	Kelgukoerad	8085	Nädalas 3-4 korda	Leebem, personaalne
	Pilvede all	36 024	Nädalas 3-4 korda	Leebem, personaalne
	Heeringas veenuse õlal	2589	Nädalas 3-4 korda	Aktiivne, personaalne
	Kaks kanget	1530	Nädalas 3-4 korda	Leebem, personaalne
	Naabriplika	1774	Nädalas 3-4 korda	Leebem, personaalne
	Saare sosinad	720	Paar korda kuus	Leebem, personaalne
	Aiasaade	4794	Iga päev keskmiselt korra	Aktiivne, personaalne
Kanal11		3266	Nädalas korra	Leebem, personaalne
Kanal12		1547	Iga päev keskmiselt korra	Leebem, personaalne
TV3		32 243	Iga päev mitu korda	Leebem, personaalne
	Seitsmesed uudised	2225	Iga päev keskmiselt korra	Leebeim, formaalne
	Su nägu kõlab tuttavalt	23 080	Iga päev keskmiselt korra	Aktiivne, personaalne
	Me armastame Eestit	2180	Nädalas 3-4 korda	Leebem, personaalne
	Faktuaalne kaamera	782	Iga päev keskmiselt korra	Leebeim, formaalne
	Kolmeraudne	318	- (postitused jäävad aastasse 2011)	Leebeim (ainult link), formaalne
	Eesti kõige-	408	- (postitused jäävad	Leebeim, formaalne

	kõige		kevadesse 2013)	
	Kättemaksuk	17 645	Nädalas 3-4 korda	Leebem, personaalne
	ontor			
	Kõige	3310	?	?
	naljakamad			
	koduvideod			
	Võimalik	522	Nädalas 3-4 korda	Aktiivne, personaalne
	vaid			
	Eestimaal			
TV6		10 374	Nädalas 3-4 korda	Leebem, personaalne
Tallinna TV		-	-	-

* määratleti Suurvälja (2011) magistritöös loodud mudeli põhjal, laadi juures vaadati ka suhtlustiili – ametlik vs mitteametlik.

** jälgijate arv märgiti 10. mail.

Lisa 2. Intervjuu kava

Tere!

Alustame Facebooki üldisest kasutamisest.

1. Millal Te Facebooki kasutaja tegite?
2. Miks Te Facebooki konto tegite?
3. Kui tihti Te Facebooki külastate?
4. Kui pikalt Facebookis tavaliselt korraga aega veedate?
5. Millis(t)ele tegevus(t)ele Teil Facebookis kõige rohkem tavaliselt aega kulub?
6. Kui suur on Teil Facebooki sõbralistis olevate inimeste arv?
7. Kas külastate Facebooki ka mobiiltelefoniga? Kui tihti?
8. Kas kasutate ka teisi sotsiaalvõrgustikke? Milliseid?

Nüüd räägime pisut sellest, milliseid ajalehti ja ajakirju Te Facebookis olete laikinud.

9. Kas olete laikinud Facebookis mõnda üleriigilist või kohalikku ajalehte?
10. Kas olete laikinud Facebookis mõnda väljaande toimetust (Naine24, Elu24, Tarbija24, LP vm) või veebiväljaannet?
11. Kas olete laikinud mõnda ajakirja?
12. Kas olete laikinud mõnda välismaist ajalehte või ajakirja? Millist(eid)?
13. Miks laikisite just seda(neid) väljaannet(ndeid)?
14. Miks ei ole ühtegi väljaannet laikinud?
  - a. Kuidas hangite informatsiooni?
15. Kas olete mõnda ajalehte/ajakirja kunagi varem veel laikinud, kuid seejärel laigi eemaldanud? Mis põhjusel?
16. Kas väljaannete jagatud postitused jooksevad Teie uudisvoogu (*newsfeed*)?
  - a. Kas olete seadistanud, kui palju postitusi väljaandelt saate? (*all updates, most updates, only important, don't show in newsfeed*)
    - i. Miks?
  - b. Kui suure osa neist läbi loete?
  - c. Mille põhjal otsustate lugeda?
17. Kui soovite näiteks uudiseid lugeda, kas lähete selleks pigem väljaande Facebooki leheküljele või ajalehe/ajakirja enda veebileheküljele? Miks?
18. Kas külastate selle(nende) väljaande(nete) Facebooki lehekülgi(e)? Kui tihti?
19. Kas jagate väljaannete Facebooki postitusi?
  - a. Näidake ajaloost, millist postitust viimasena jagasite. Miks Te seda postitust jagasid?
20. Kas laigite või kommenteerite väljaannete Facebooki postitusi?
  - a. Kas eelistate kommenteerida väljaande veebilehel või Facebookis? Miks?
  - b. Mis Teile postituste juures meeldib/ei meeldi?
  - c. Milliseid teateid või infot võiksid ajalehed ja ajakirjad Facebookis jagada?
21. Kas jagate väljaannete artikleid Facebookis?

- a. Näidake ajaloost, millist artiklit viimati jagasite. Miks Te seda artiklit jagasite?
  - b. Kui tihti uudiseid jagate?
  - c. Millise sisuga need tavaliselt on?
  - d. Kuidas Teie sõbralistis olevad inimesed nendele postitustele reageerivad?
22. Kas Teie sõbralistis olevad inimesed jagavad või laigivad väljaannete Facebooki postitusi või artikleid?
- a. Näidake oma uudisvoost, milliseid artikleid nad täna viimati jaganud/laikinud on. Mis Te arvate, miks nad just selliseid artikleid jaganud/laikinud on?
  - b. Kui palju selliseid postitusi ööpäevas Teie uudisvoosse ilmub?
    - i. Kui suure osa neist läbi loete?
  - c. Milliseid artikleid sõbrad kõige rohkem jagavad/laigivad?
23. Kas olete märganud, kes on sõbralistis aktiivsemad jagajad/laikijad?
24. Kas vaatate pigem sõbra soovitatud või väljaande jagatud artiklit? Miks?
25. Kas Teil on koju tellitud ajalehti/ajakirju? Milliseid?
- a. Kas eelistate neid lugeda paberilt või internetist?
  - b. Kas loete uudiseid mobiiliäpist?

Räägime nüüd telekanalitest ja telesaadetest ning raadiost.

26. Kas olete Facebookis laikinud mõnda üleriigilist või kohalikku raadiojaama?
27. Kas olete Facebookis laikinud mõnda raadiosaadet?
28. Miks olete valinud selle(neid) raadiokanali(d)/saate(d)?
29. Miks ei ole valinud ühtegi raadiojaama ega saadet?
30. Kas Te kuulate raadiot?
- a. Kui tihti Te raadiot kuulate?
  - b. Milliseid raadiojaamu Te kuulate?
  - c. Kas kuulate raadiot internetist?
31. Kas olete Facebookis laikinud mõnda Eesti telekanalit?
32. Kas olete Facebookis laikinud mõnda kodumaist telesaadet?
33. Kas olete Facebookis laikinud mõnda välismaist telekanalit?
34. Kas olete Facebookis laikinud mõnda välismaist telesaadet?
35. Miks olete seda(neid) telekanalit(eid)/telesaadet(eid) laikinud?
36. Miks Te ei ole ühtegi telekanalit ega -saadet laikinud?
37. Miks olete valinud selle(neid) kanali(d)/saate(d)?
38. Kas olete mõnda tele- või raadiokanalit või saadet kunagi varem veel laikinud, kuid seejärel laigi eemaldanud? Mis põhjusel?
39. Kas Te vaatate telerit?
- a. Kui tihti Te telerit vaatate?
  - b. Milliseid telekanaleid ja -saateid Te jälgite?
  - c. Kas ja mil määral vaatate välismaiseid teleseriaale?
  - d. Kas vaatate telesaateid pigem telerist või internetist? Miks?

40. Kas telekanalite/raadiojaamade/saadete jagatud postitused jooksevad Teie uudisvoogu (*newsfeed*)?
- a. Kas olete seadistanud, kui palju postitusi Te konkreetsetelt telekanalilt/raadiolt/saatelt tahad saada? (*all updates, most updates, only important, don't show in newsfeed*) Miks?
  - b. Mille põhjal otsustate jagatud infot vaadata?
41. Kui soovite vaadata/kuulata värsket raadio- või telesaadet, kas lähete selleks pigem saate Facebooki leheküljele või veebileheküljele või ootate ära hoopis konkreetse saate? Miks?
42. Kui tihti külastate nende kanalite Facebooki lehekülge?
43. Kas laigite või jagate telekanalite või raadiokanalite või saadete Facebooki postitusi?
- a. Näidake ajaloost, millist postitust olete viimasena laikinud/jaganud. Miks Te seda postitust laikisite/jagasite?
  - b. Mis Teile postituste juures meeldib/ei meeldi?
  - c. Millist infot saate postitustest?
  - d. Millist informatsiooni võiksid raadiod ja telekanalid Facebookis jagada?
44. Kas jagate ja laigite tele- ja raadiosaateid, mida ise esmalt nägid ja kuulasid telerist, raadiost või internetist?
- a. Kui tihti infot jagate?
  - b. Millise sisuga need postitused tavaliselt on?
  - c. Kuidas Teie sõbralistis olevad inimesed nendele postitustele reageerivad?
45. Kas Teie sõbralistis olevad inimesed jagavad või laigivad Facebookis telekanalite/raadio või saadete kohta käivat informatsiooni?
- a. Näidake oma uudisvoost, milliseid postitusi nad täna viimati jaganud ja/või laikinud on. Mis Te arvate, miks nad just selliseid postitusi jaganud ja/või laikinud on?
  - b. Milliseid postitusi sõbrad kõige rohkem jagavad?
  - c. Kui palju selliseid postitusi ööpäevas Teie uudisvoosse ilmub?

Suur aitäh!

Lisa 3. Intervjuude tulemused formaalsel kujul

3.1 Noorte grupp

Noo red	Laigib Eesti trükim eediat	Laigi b Eesti veebi välja anne t	Laig ib Eest i raad iot	Laigib Eesti telekanali t või - saadet	Laigib välism aa kanalit	Kui tihti/kaua aega veedab	Mo biili ga kas uta min e	Tegevused	Sõ pr ad e arv	Vä lis ma a sar jad vee bis	Kodus ajalehti/ ajakirju
M1	Postimees	Tarbij a24	Sky Plus, Hirmufaktor	“Mõistlik või mõttetu”, “Eesti tippmodell”, “Eesti otsib superstaari”	Mad Men, Weeds	iga päev/kogu aeg sisse logitud/6 tundi päevas aktiivselt	jah	suhtleb chatis peamiselt/loeb ka uudised läbi	350	jah	jah (Cosmopolitan)
N1	Postimees, Sirp, Stilist, Mood	-	-	-	Vogue, Revenge jt	iga päev/kogu aeg mobiiliga ühenduses/oleneb täiesti	jah	suhtleb peamiselt	591	jah	ei
M2	Päevaleht	Delfi	-	-	-	iga päev/kogu aeg lahti/vaatab 15 min uudisvoogu ja siis suhtleb chatis	jah	vaatab postitused üle uudisvoost/vähem suhtleb	200 - 300	jah	ei
N2	Postimees	Ruupor	-	-	Doctor Who, Star Trek, The Big Bang Theory	iga päev mitu korda/kogu aeg lahti, ka mobiilis sees/kui räägib, võib kuluda 2 tundi, uudisvoogu vaatab 5 minutit	jah	suhtleb peamiselt/ka informatsiooni saamine, ürituste kohta info leidmine, enda kursis hoidmine	500 +	jah	jah (Postimees)
M3	Postimees, Digi	-	-	“Pealtnägija”	Family Guy	iga päev mitu korda/kogu aeg mobiiliga ühenduses/ 5-10 minutit	jah	vaatab uudisvoogu/suhtleb ka sõpradega	781	jah	jah (Postimees, Äripäev, Ekspress, Digi, Imeline Teadus)
N3	-	Delfi	Sky Plus	-	(välismaised seriaalid, nime ei öelnud)	iga päev mitu korda/vaatab, kas midagi on muutunud	jah	suhtleb põhiliselt (vaatab ka uudisvoogu)	?	jah	jah (Sakala)
M4	-	-	-	-	-	iga päev mitu korda/ 5 minutit korraga	jah	suhtleb	80 (enne kustutamist 500)	ei	jah (Äripäev)
N4	Postimees,	Delfi	Sky Plus	-	Vampire Diaries,	iga päev/kogu aeg avatud mobiilis/2-4	jah	suhtleb chatis	700 -	jah	jah (Maaleht,

	Õhtuleht, Sirp, Otepää Teataja, Valgamaalane, Jooksja				Friends	tundi			800		Postimees)
N5	-	Elu24	Sky Plus	-	Kaks ja pool meest	iga päev mitu korda/kogu aeg sees	jah	suhtleb	900	jah	jah
N6	Postimees, Cosmopolitan	-	Sky Plus	TV3, "Saladused"	Fox Life, Vogue	iga päev/kogu aeg sees/ tund aega aktiivselt	jah	suhtleb	700, pea aegu	jah	ei
M5	Õhtuleht	Delfi, Forte	Sky Plus, Power Hit Radio	TV3, Kanal 2, "Ringvaade"	Forbes, (välismaised sarjad, nime ei öelnud)	iga päev/kogu aeg lahti	ipodiga	suhtleb	300 +	jah	jah (Imeline Teadus, Tehnikamaailm)
M6	Postimees	-	Power Hit Radio	-	Top Gear	iga päev/kogu aeg lahti	jah	suhtleb	410	jah	ei
N7	Õhtuleht	Delfi, Elu24	Sky Plus	TV3, "Kättemaksu kontor"	(välismaised seriaalid, nime ei öelnud)	iga päev/kogu aeg seisab lahti/pooltteisttundi päevas sees	jah	suhtleb	600	jah	jah (Eesti Ekspress)
N8	Postimees	-	Sky Plus	TV3	-	iga päev 4-5 korda/veedab päevas aega 3-5 tundi	jah	suhtleb	300	ei	jah (Postimees)
N9	Postimees, Õhtuleht, Tankla, Valgamaalane, Psühholoogia Sinule	Delfi	Sky Plus	TV3, "Pilvede all"	-	iga päev/kogu aeg sees mobiilis/3-4 tundi	jah	suhtleb	600	ei	jah (Maaleht ja Postimees)
N10	-	Delfi	Sky Plus	-	Fox Life	korra nädalas/10-15 minutit või 1-2 tundi	ei	vaatab pilte ja postitusi ning suhtleb võrdselt	350	ei	jah (Postimees, Otepää Teataja)
N11	Postimees, Sensa, Tankla	Delfi	Star FM	TV3, Kanal 2, "Me armastame Eestit", "Sunnägu kõlab tuttavalt", "Ringvaade"	-	peaaegu iga päev/1-2 tundi	jah	suhtleb ja mängib mängu	270	ei	jah (Otepää Teataja)
N12	-	-	-	-	-	iga päev/1-2 tundi	jah	suhtleb peamiselt/kommuunides vahetab infot	700	jah	jah (Otepää Teataja, Valgamaalane, Postimees, Õhtuleht)
M7	-	-	-	-	Doctor Who,	iga päev/kogu aeg lahti	jah	suhtleb chatis	600	jah	jah (Postimees)

					How I Met Your Mother						
M8	Postimees, Sakala, Tehnika maailm	Delfi	-	-	Supernatural (veel välismaised, nime ei öelnud)	iga päev 3 korda vähemalt/kogu aeg taustal lahti	jah	suhtleb peamiselt	300 - 400	jah	jah (Eesti Päevaleht, Maaleht)
M9	Postimees, Õhtuleht, Sakala	Delfi	Sky Plus, Raadio 2	"Kartulid ja apelsinid"	-	iga päev/kogu aeg lahti/2-3 tundi aktiivselt	jah	suhtleb peamiselt	?	ei	jah (Sakala, Miki Hiir, Cosmopolitan)
N13	Postimees	-	Sky Plus	-	Berlin Tag und Nacht, Köln-Fünzig Sechszig, Siebzig, Monk	iga päev/3 tundi	jah	suhtleb peamiselt	297	jah	jah (Sakala, Leole)
M10	Postimees, Õhtuleht	Delfi, Elu24	Sky Plus	-	How I Met Your Mother	iga päev/3-4 tundi päevas lahti taustal - siis, kui arvutit kasutab	jah (ainult Facebooki chati)	suhtleb peamiselt	530	jah	jah (Sakala)
M11	Postimees		Sky Plus	TV3	Forbes	iga päev/1,5 tundi või rohkem, kui suhtleb	jah	suhtleb/vaatab uudised üle	800	ei	jah (Sakala, Postimees, Eesti Ekspress)
N14	Õhtuleht	-	Star FM	"Kättemaksu kontor"	Seventeen (välismaised sarjad, nime ei öelnud)	iga päev/?	jah	vaatab uudiseid läbi	200	jah	jah (Sakala)
N15	Sakala, Sensa	Delfi	-	-	Sõbrad	iga päev/3 tundi	jah	suhtleb ja osaleb aruteludes	475	ei	jah (Sakala, Postimees)
M12	-	-	-	TV3, TV6	The Guardian Sport (välismaised komöödiasarjad, raadiojasmad)	iga päev/kogu aeg lahti/tund aktiivselt	jah	suhtleb	1000+	jah	ei
M13	-	Delfi	Sky Plus	-	-	iga päev 2-3 korda/1-2 tundi	?	vaatab üle uudisvoo ja laigib teiste pilte	200	jah	ei
N16*	-	-	-	-	TLC	iga päev/iga 3 tunni tagant/pool tundi	jah (arvu	vaatab gruppides	100+	jah	jah (Hooaeg)

						päevas	tis ei käi peaa egu üldse Face book is)	(klassikommu un) toimuvat, teiste pilte ja postitusi, paneab ise pilte			
N17	-	-	-	-	-	iga päev 1 kord	ei	vaatab uudised üle ja külastab klassigruppi	60	ei	jah (Tennis)
N18 *	Cosmopo litan	-	Powe r Hit Radio	ETV, “Üheksandik ud”	-	iga päev/püüab mitte nii palju käia enam	jah	suhtleb ja käib klassigrupis ja mängib Candy Crushi	350	jah	jah (Cosmopoli tan)
N19 *	jah (ei mäleta nimetada)	-	Sky Radio	-	-	iga päev/5 minutit vaatab korra	jah	vaatab klassigruppi ja postitatud videoid	300	jah	ei
N20 *	-	-	-	-	-	iga päev/5 minutit vaatab korra	jah	suhtleb ja külastab klassigruppi ja vaatab videoid	100 +	jah	ei
N21 *	-	-	-	-	(välismai sed seriaalid, nime ei öelnud)	iga päev 5 korda/ei ole kaua, vastab kirjadele	jah	vaatab sõprade postitusi ja pilte ja saadab kirju	500	jah	ei
N22 *	-	-	-	“Üheksandik ud”	-	iga päev/poolt tundi kuni tund	jah	vaatab uudiseid, pilte, videoid	200 - 300	jah	jah (Postimees, Hooaeg)
N23 *	-	Delfi Noort e Häääl, Elu24	Spin FM	-	Vampiiri päevikud	iga päev/5-6 tundi lahti, aga pole kogu aeg aktiivselt sees	ei	suhtleb ja käib gruppides (nt klassigrupp)	100	jah	jah (Õhtuleht)
M14	-	Delfi Noort e Häääl	-	-	(välismai sed seriaalid, ei mäletanu d täpsemalt)	iga päev/kogu aeg taustal lahti (umbes 10 tundi)	jah	suhtleb chatis	300	jah	jah (Postimees)
M15	Postimees	Telegr amm	-	Kanal 2	How I Met Your Mother, Two and a Half Man	iga päev/kuni 3 tundi, kui suhtleb, muidu 20 minutit	jah	suhtleb	550	jah	ei
M16	-	-	-	-	-	iga päev/5-10 minutit	ei	vaatab postitusi (harva suhtleb)	80	ei	ei
M17	Top Gear	-	-	-	Top Gear, Simpsoni d, Family	iga päev/10 minutit, aga võib taustal mitu tundi lahti olla	jah	suhtleb ja vaatab, mida sõbrad teevad	ei tea	jah	jah (Imeline Teadus, Top Gear)

					Guy, Cleveland Show						
N24	Postimees, Oma Hobu	Delfi	Sky Plus, Radio Mania, Star FM	“Su nägu kõlab tuttavalt”	-	iga päev/üle 2 tunni	jah	suhtleb ja vaatab uudiseid	205	ei	jah (Nõmme Sõnumid)
N25	Postimees, Horisont	Telegramm	-	ETV, “Pealtnägija”, “Ringvaade”, “Mõistlik või mõttetu”	Doctor Who, Grey Anatoomia	iga päev/2 tundi	ei	kommuunides suhtleb ja saab vajalikku informatsiooni ja teadmisi	105	jah	ei
M18	Postimees	-	-	TV3, TV6	CSI, Dexter, Simpsonid	iga päev/kogu aeg sees mobiilis/2-3 tundi aktiivselt	jah	suhtleb	420	jah	ei
N26	Postimees	-	-	-	Hannibla, Breaking Bad	iga päev/kogu aeg sees mobiilis	jah	suhtleb põhiliselt ja vaatab üritusi	1000 (ligi)	jah	jah (Postimees, Õhtuleht)
M19	-	-	Sky Plus	-	-	iga päev/tund aega	jah	suhtleb suurem osa ajast	ei tea	jah	jah (Postimees)
M20	Postimees, Basketballe	Delfi, Delfi Sport, Telegramm	-	-	NBA TV	iga päev	jah	suhtleb põhiliselt	1000+	jah	ei
N27	-	-	-	-	-	iga päev/tund aega	jah	loeb teiste postitusi	80	ei	jah (Postimees, Eesti Ekspress, Nõmme Sõnumid)
M21	Postimees, Eesti Päevaleht, Imeline Ajalugu	Delfi	Sky Plus	TV3, Kanal 2	(välismaised seriaalid, nime ei öelnud)	iga päev/pool tundi kuni tund	jah	vaatab, mida inimesed jagavad	750	jah	ei
M22	Postimees, Eesti Ekspress	-	Spin FM, Power Hit Radio	TV3, TV6, Kanal 2	How I Met Your Mother, The 70s Show (teadus- ja psühholoogiaajakirjad - ei mäleta nime)	iga päev/tund aega	ei (tegi netivaba kuu)	suhtleb põhiliselt ja vaatab pilte	1100-	jah	jah (aiaajakirjad, Kodu ja Pere, Eesti Ekspress, Nõmme Sõnumid)
M23*	Postimees	-	-	-	-	iga päev? (ütleb: päris tihti)	jah	suhtleb põhiliselt	500+	jah	jah
M24	-	-	-	-	-	iga päev/maksimum	ei	suhtleb	600	ei	jah

*						pool tundi		põhiliselt ja käib klassigrupis			(Postimees, Eesti Päevaleht)
M25*	-	-	-	-	-	iga päev 2 korda/maksimum pool tundi päevas	ei	vaatab uudiseid ja kirjutab	200	jah	ei

3.2 Täiskasvanute grupp

Täiskasvanud	Laigib Eesti trükim eediat	Laigib Eesti veebiväljaannet	Lai gib Eesti raadio t	Laigib Eesti telekanalit või -saadet	Laigib välismaakanalit	Kui tihti/kaua aega veedab	Mobiiliga kasutamine	Tegevused	Sõprade arv	Välismaa sarjad veebis	Kodus ajalehti / ajakirju
M26	-	-	-	-	-	iga päev/5-10 minutit	jah	suhtleb ja reklaamib end tööalaselt (kasutab nii isiklikku kui ka tööalast kontot)	1000 (ligi)	ei	ei
M27	-	-	-	-	-	iga päev/kuni 2 tundi	jah (väga harva)	kasutab rohkem tööalaselt, oma firma kontol	405-410	ei	jah (Eesti Ekspress, Imeline Ajalugu, Imeline Teadus)
N28	-	-	-	-	-	iga päev/kuni 10 minutit	ei	haldab firma lehekülge	paarkümmend	ei	jah (Postimees, Äripäev)
N29	Äripäev, Postimees, Õhtuleht, Kodu & Aed	Delfi, Budu aar	-	TV3	-	paar korda nädalas	ei	vaatab uudised üle	400	ei	jah (Eramu& Korter ja Aed&Kodu)
N30	Paar ajakirja (nime ei meenuta)	Teleg ramm	-	-	-	iga päev/kogu aeg arvutis lahti	jah	suhtleb chatis	700+	ei	jah (koduajakirjad)
M28	-	-	-	-	-	iga päev paar korda/maksimum 15 minutit korraga	ei	vaatab, mida teised kirjutanud on	200-300	?	?
M29	-	-	-	-	-	iga päev/10 minutit	ei	vaatab oma huvialaga ehk spordiga seotud uudiseid (postitusi)	100	ei	ei
M30	Diplomaatia, Sõdurile	-	-	-	-	iga päev 2 korda (hommikul ja õhtul)/tund	jah	mängib mängu, hoiab end kursis sõprade tegevustega	407	ei	jah (Diplomaatia,

	ht					hommikul, tund õhtul					Vahitorn)
M31	Postimees	Delfi	-	-	-	iga päev vähemalt korra/korraga vaid minut	jah	vaatab uudised üle ja soovib sünnipäeval õnne	180	ei	ei
N31	-	-	-	-	Histry Channel	iga päev mitu korda/tund aega päevas kokku, veedab aega enda sõnul "liiga palju"	jah	vaatab sõprade infot ja mängib mängu (tegutseb koerte tõuühingu kommuunis)	110	ei	ei
N32	-	-	-	-	-	iga päev korra/3 minutit korraga	ei	vaatab kirju ja vastab neile	ei tea	?	jah (Sirp, Akadeemia, Maksimaksja)
M32	-	-	-	-	-	paar korda nädalas/15 minutit	ei	vaatab, mis toimub (kaks kontot, üks isiklik, teine spordiklubi jaoks?)	30	jah	jah (Eesti Ekspress)
M33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ei	ei
M34	-	-	-	-	-	korra nädalas/telefonis näeb, kui keegi kirjutab/võib vestelda kuni 2 tundi	jah	suhtleb ainult (ei laigi vms)	200+	ei	jah (Eesti Ekspress ja Maaleht)
N33	-	-	-	-	-	iga päev/pool tundi päevas	jah	vaatab sõprade üles pandut ehk uudiseid ja suhtleb klientide ja sõpradega	500	jah	ei
N34	-	-	-	"ENSV"	-	2-3 korda nädalas/15-20 minutit korraga	ei	loeb teiste staatuse ja vaatab pilte	280	?	jah (Tehnika maailm, Äripäev)
N35	Postimees, Eesti Päevaleht, Eesti Ekspress	Tarbijat24	-	"Klassikatahed", "Ringvaade"	-	iga päev 3-4 korda/5-10 minutit korraga	jah (väga harva)	vaatab talle saadetud kirju, teiste tegevust ja soovib sünnipäevadel õnne	128	ei	jah (Postimees)
N36	-	-	-	-	-	tööpäeviti iga päev mitu korda/5 tundi nädalas kokku	jah	hoiab silma peal, millega sõbrad tegelevad ja mis on uudist ning mis üritused toimuvad	400-500	jah	jah (Õhtuleht)
M35	-	-	-	ETV, "Riigimehed"	-	iga päev/maksimum pool tundi	jah (peamiselt telefoni kaudu)	vaatab uudiseid ja loeb kirju, mida sõbrad on talle saatnud	556	ei	jah (Päevaleht)
N37	jah (ei mäleta nimetada)	-	-	-	-	iga päev/5-30 minutit	ei	suhtleb peamiselt	80	ei	jah (Postimees, Elukiri, Kodu & Aed, Kodutohter, Imeline Teadus)

Lisa 4. Intervjuude transkriptsioonid

Intervjuu 1

Intervjuu toimumiskoht: Hugo Treffneri gümnaasium

Aeg: 22. november 2013

Intervjueeritav (M1):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Tartu

Intervjueerija: Millal sa endale Facebooki konto tegid?

M1: Ma arvan, et sellest on nüüd siis...oota 1-2-3 (loetleb sõrmedel) juba mingi 3,5-4 aastat tagasi. Peaks olema.

Mäletad sa, mis põhjusel Sa toona endale kasutaja tegid?

M1: Jah, sest mu sõbranna ütles, et kõik juba hakkasid tegema, mina ei tahtnud teha, aga siis järjest rohkem inimesi läks Facebooki üle ja siis ma läksin ka ikka.

Mhm. Kui tihti sa Facebooki külastad?

M1: Igapäevaselt...

Kui palju sa seal aega veedad?

M1: No ma arvan, et ma olen niimoodi, et kui ma isegi õhtul teen midagi muud, siis ma võin seal olla ikka mingi 6 tundi online vähemalt.

Kogu aeg on Facebook sisse logitud?

M1: Jah-jah.

Millistele tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub? Kas sa jagad ise seal postitusi või vaatad teiste omi või hoopis mängid mängu...

M1: Ei ma kasutan isegi, nüüd on see suhtlusvahendiks rohkem muutunud. Et enne oli küll MSN põhiline, aga nüüd... ma ei tea Skype ei ole enam nii, mul nagu nii palju tuttavaid ei olegi. Aga Facebookis on kõik olemas ja kõik on seal alati või nagu, kui vaja on, siis sees ja saab alati rääkida. Kõige kiirem on Facebookis rääkida.

Sealses chatis?

M1: Chatis peamiselt. Ma ise väga aktiivne jagaja küll ei ole. Ma loen need uudised küll kõik läbi, aga...ma ei tea.

Kui palju sul sõbralistis liikmeid on?

M1: Umbes ma ei tea 350.

Kas sa mobiiltelefoniga ka külastad Facebooki?

M1: Jah. Mitte nüüd nii tihti, aga vahepeal ikka. Nutitelefon on olemas.

Kas sa mõnda teist suhtlusvõrgustikku ka kasutad?

M1: Kas Instagram läheb ka sinna alla?

I: Instagram läheb ka sinna alla...

M1: No Instagramis on konto olemas ja nüüd on see, mingi uus moodne asi on see Snapchat, vot. Ja siis...Twitterit ma ei kasuta. Facebook on ikka põhiline.

Aga Orkut, Rate?

M1: Need läksid, kadusid ära.

Äkki sa logiksid oma Facebooki sisse ja vaatad, et milliseid ajalehti või ajakirju Sa oled Facebookis *like*inud.

(logib oma Facebooki kontole sisse)

M1: Ma ei tea, kas ma üldse mingeid ajalehti olen *like*inud. Ma arvan, et ma olen Postimeest *like*inud, midagi muud ei ole. Ma arvan, ma ei ole kindel. Jah, Postimeest olen ma *like*inud kindlasti. Aga minu arvates nad ei anna eriti uudiseid või annab või? Mul tuleb vähemalt ajalehtede mingeid neid.

Aga kas sul seal näiteks Õhtulehte või Päevalehte või Eesti Ekspressi ei ole?

M1: Ei ma neid *like*inud kindlasti ei ole.

Kas sa mingeid kohalikke ajalehti ei ole *like*inud nagu Tartu Postimees?

M1: Ei ma olen ise muidu pärit teisest Eesti kandist. Ma olen Kesk-Eestist. Seega siis ma loen

seda lehte rohkem kui Tartu Postimeest.

Millist lehte?

M1: Järva Teatajat.

Kas sa Facebookis ka oled *like*'inud Järva Teatajat?

M1: Ei ole. Ma lihtsalt loen seda.

Siis internetist jah?

M1: Mhmm.

Kas sa veebiväljaannet Delfit oled Facebookis *like*'inud?

M1: Ma pean vaatama, sest ma iseenesest Delfi fänn ei ole. (otsib *like*'itud ajalehti jätkuvalt) Issand, ma ei olegi *like*'inud midagi muud! (hüüatab arvutit vaadates) Ma jah eriti aktiivne *like*'ija just ei ole. Ma olen nagu harjunud, ma loen igalt poolt mujalt ja siis mulle Facebookis ikka *like*'imine ja *share*'imine väga ei istu. Väga harva. Võinoh ma ei tea.

Ega mõnda välismaist ajakirja või väljaannet ei tule ette?

M1: (raputab pead)

Kui sa näiteks uudiseid tahad lugeda, siis kas esimesena lähed pigem väljaande kodulehele?

M1: Jah, seal käin ma igapäevaselt. Facebooki kaudu ma ei usu, et ma üldse. Aga ma tean, et need uudised nagu ei ilmuta ennast sinna (mõtleb uudisvoogu – L.V.). Võib-olla siis ma kasutaksin rohkem.

Et sulle tundub, et sinna uudisvoogu ei tule neid artikleid nii palju?

M1: Jah. Nagu minu arust ei tule sinna üldse Postimehest midagi.

Kas su sõbralistis jagavad teised mingeid ajalehtede artikleid?

M1: Ja, isegi eile alles Sirbi kohta oli midagi.

Mäletad sa, mis postitus see oli täpsemalt?

M1: See oli see Sirbi kohta. See oli meeleavalduse kohta. Selle ma lugesin juba ise enne ära kuskilt ja siis ma nägin, et keegi jagas.

Millised on tüüpilisemad teemad, mille kohta sõbrad Facebookis artikleid jagavad?

M1: Tähendab, täiesti kahte suunda on, sest sõbrad on kas Treffnerist...nemad enamjaolt jagavad siukest intellektuaalsemat asja vist, mis ikka on. No Postimehest arvamused artikleid jagavad. Ja siis teine seltskond on siuke, noh nagu Elu24 stiilis. No siukest nalja pärast. Mitte, et nad seda usuksid, aga seda minu arust üsna palju tuleb ette, et Elu24 jagatakse midagi, siukses stiilis. Välismaa nendest portaalist tulevad paljud.

Aga sa ise ei ole Elu24 või midagi sarnast *like*'inud?

M1: Ei, aga ma loen seda küll. (naerab)

Aga siis mitte Facebookist.

M1: Kas Facebookist saab neist lugeda? Ma pean kohe vaatama. (võtab arvuti)

Sa saad Elu24 täitsa eraldi võtta.

M1: Ma tean jah, et telefonis on küll nii, mul on see äpp olemas. Postimehe sellele on ka.

Kui tihti sa telefonist lähed niimoodi äpi kaudu uudiseid lugema?

M1: Ma ei tea, harva. Pigem mul on siuke traditsioon, et õhtul loen Postimeest. Postimees.ee läheb sisse ja siis loen. Võib-olla seepärast. No see on harjumuse asi.

Kas sa Postimehe veebiuudist lugedes ka artikli all seda *like*'id või *share*'id?

M1: Ei, mulle ei meeldi üldse see. Ei. Ma vist olen võib-olla heal juhul ühte artiklit *share*'irinud, aga ma ei tea, see tundub siuke pooltobe minu arust, aga ma ei tea.

Kui su sõber jagab mingit artiklit, siis kas sa alati vaatad seda?

M1: Ei. Ma vaatan juba esimene asi, et kust see tuleb. Ei noh ja pealkirja järgi peamiselt ikka.

Kas sa neid jagatud postitusi kommenteerid ka kuidagi Facebookis või loo all?

M1: Ei, ma vist olen suht passiivne selles osas, teiste tülitamises.

Kas sa oled kuidagi märganud ka, et keegi on sõbralistis palju aktiivsem ja kogu aeg jagab või et mõni on aktiivsem ja mõni vähem?

M1: Minul neid tuttavaid...neid uudisteasju minu arust ei ole, et võiks öelda, et nüüd igapäevaselt keegi, et jah kogu aeg, et lugege nüüd seda ja lugege seda. Õnneks. (mõtleb) Võib-olla siis on ka raske eristada seda, et ei vaata nii väga, et mis asi see nüüd nii väga on, vaid võib-olla on nagu üritus. Siis nagu automaatselt osadest lähed kindlasti, kerib juba edasi.

Sa isegi ei pane tähele, mis seal enam on. Võib-olla see on hea artikkel, aga ma vaatan, et see on lihtsalt *share*'d, siis ma kerin edasi juba. Nii et Facebooki miinused.

Oled sa muidu vaadanud, et milliseid uudiseid ajalehed peamiselt Facebooki postitavad?

M1: Nagu Facebookis vä? Ma praegu vaatan. (naerab laginal) Ma arvan, et kõige tähtsamat ikka.

Milliseid teemasid väljaanded võiksid Facebookis jagada või milliseid teemasid Sina sealt lugeda tahaksid?

M1: Mmm (mõtleb)... No selles mõttes, et telefoni näitel ma võin kohe öelda, et kui lähed netti, siis tuleb neil üks peauudis kohe, ilmub. Et noh ma arvan, see on kõige aktuaalsem teema Eestis või maailmas võiks tõesti kohe tulla. Ja noh, need teised asjad. Ma ise olen spordi fänn, et siis vähemalt seal telefonis saab kohe sporti eraldi vaadata, minna. Sealt tuleb ka. Ma ei tea, kui sa juba ajalehte loed, siis võiksid kõik tulla vist. Kõige tähtsam võib-olla peab esiplaanil olema ja siis igast artiklist on ka paar rida. Oi näe, Tarbija24. Kas see läheb ka selle alla? Okei, see tuleb mul ka igalt poolt vist või ei. Ma loen vist nii palju Elu24 uudiseid, et ma satun igale poole mujale ka. Aga vot neid ma loen küll.

Kas inimesed jagavad Tarbija24 uudiseid?

M1: Jah. Need on põnevad, sest ma ise ei viitsi väga majandusuudiseid lugeda. Siis, kui keegi juba jagab midagi Tarbija24, siis ma ikka juba vajutan sellele peale ja vaatan, viin end kurssi ruttu. Ma ise ei viitsi otsida ja kui keegi otsis juba minu eest välja, siis vot neid ma loen küll jah kindlasti.

Kas Sa sõpradega omavahel veebivestlustes suheldes ka uudistelinke jagad?

M1: Uudistest ikka väga nähe, nagu asjalikest uudistest.

Aga näiteks Elu24 või muude meelelahutusportaalide uudistest?

M1: Elu24 jagame küll. (naerab) See oleneb vist sõpradest.

Kas spordi kohta ka niimoodi linke jagatakse?

M1: Siis peab olema kaks spordihuvilist. Aga ei, pigem sa küsid, kas sa oled lugenud seda ja siis saadad lingi. Ma väga ei harrasta seda Postimehe artiklite...see on pigem siuke mina ja ajaleht õhtul.

Kas Sul on koju ka tellitud mingeid ajalehti või ajakirju?

M1: Praegu ei käi enam, aga mul on käinud küll Eesti Päevaleht, käis hästi kaua. Ja Postimees käis ka. Ainult ajakirjad käivad praegu vist. (pobiseb hästi vaikselt) Kõige enam ma eelistan, kui käiks kodus tegelikult. Mulle meeldib paberi peal lugeda.

Meeldib paberi peal lugeda?

M1: Mulle meeldib väga, siis on veel suurem kohustus. Internetis sa lähed pealkirjast üle ja siis paberi peal vähemalt ikka, siis on veel kindlam värk igal õhtul, et sa võtad selle kätte ja hakkad lugema. Siis sa loed veel rohkem.

Millised ajakirjad Sul kodus käivad?

M1: Meil käib praegu Cosmopolitan kodus. (naerab)

Kas sa loed selle läbi?

M1: Ei, mina loen selle läbi jah. Harin ennast. (naerab)

Aga sa Facebookis ei ole *like*'inud Cosmopolitani näiteks?

M1: Ei, ma ei ole üldse neid *like*'inud. Ei. See võiks päris huvitav olla Facebookis. Ma olen siis oma vanades harjumustes kinni – ma ei ole nii elektrooniliseks muutunud. Ajaleht on ikka leht.

Kas sa ajakirja eelistad ka trükitud kujul lugeda?

M1: Ikka ja. Enamjaolt need leheküljed on sellised neil, et kõike ei saa minu arvates üldse lugedagi või kui saab, siis see ei ole see sama ikka. Mulle meeldib paber rohkem.

Kas sa seda ka näed, kui keegi on lihtsalt *like*'inud mõne väljaande postitusi?

M1: Mhm, no need tulevad, need vist sätetest olenevad. Osad tulevad suurelt, aga muidu need tulevad, vahest harva siit väiksest sellest (osutab paremal küljel olevale uudisteaknale – toim) näen ka. See vist oleneb, milline tuju on – kas sa tahad vaadata, mida ta on *like*'inud või ei taha. Siin praegu on ka keegi 9GAGis midagi *like*'inud, aga ma arvan, et mind ei huvita see eriti. Võibolla mõni päev huvitab.

Küsin nüüd natukene ka raadio ja televisiooni kohta. Äkki sa oskad öelda, kas sa mõnda raadiojaama või konkreetset raadiosaadet oled Facebookis *like*'inud.

M1: Mul on tunne, et Sky Plus tuli siin *like*'ide juures välja, jah. Teisi ma ei ole. Sky Plus on sellepärast, et ma kuulan ka, aga see mingi mäng oli. See oli mingi mäng, et sa pead *like*'ima Sky Plusi, siis ma... (uurib oma Facebooki kontot) ma võin kohe vaadata. Siis ma Hirmufaktorit olen ka *like*'inud sellepärast, aga ma ei kuula seda kunagi.

Kas seda saadet sa *like*'isid ka mõne loosimise käigus?

M1: Ja, järelikult. Aga vot see on tegelikult teine asi, miks keegi *like*'ib, sest see on mingi loos. Kui sa tahad võita, siis sa *like*'id. Kõike *like*'id, et võita. Teisi raadiojaamu ma pole kindlasti *like*'inud. Telesaadetest ma ei ole taaskord, ma vist ei pea seda vajalikuks. Ma Eesti superstaari *like*'isin, millegipärast, et uudiseid saada rohkem ja siis ma *like*'in Eesti tippmodelle, sest et ma ei tea, miks ma seda *like*'isin. (naerab) No ma vaatan ka seda, aga ma ei tea, miks ma seda *like*'isin otseselt, sest ma tõesti ei *like*'i neid.

Mis põhjusel sa näiteks superstaari saadet *like*'isid? Kas sa tahtsid mingit infot saada sealt?

M1: Jah, ma vist lootsin, et sealt tuleb võibolla rohkem neid kommentaare või lihtsam...jah, siis on nagu lihtsam, et ei pea kohe internetist minna otsima pärast neid asju, vaid on ühel leheküljel kõik paigas. Tippmodellidega on sama asi. Vot need leheküljed tulevad mul küll kohe kogu aeg seinale. Siis võibolla endal läheb isegi meelest ära. Mõtlesid kaks tundi tagasi, et sa tahtsid seda vaadata ja nüüd läks meelest ära, siis Facebook tuletab meelde. Võibolla sellepärast ma ei *like*'i ka neid nii palju. Siis ei saa mitte midagi ära unustada enam.

Kas sa muidu raadiot n-ö makist kuulad või arvuti kaudu?

M1: Põhiline raadio kuulamine on siis, kui sa autoga sõidad või autos lihtsalt oled – siis läheb raadio kindlasti käima. Ühtegi kindlat saadet nagu ma ei kuula kunagi ja siis arvatavasti, kui ma käin jooksmas, siis ma panen ka raadio. Ma ei kuula otseselt muusikat, vaid raadiot.

Mis kanaleid sa kuulad peamiselt?

M1: Ma arvan, et Sky Plus ikka millegipärast. Uunot ka, aga neid asjalikumaid või ma ei tea, neid ma ei pane. See ongi nagu meelelahutus pigem, raadio.

Kui palju sa Sky Plusi postitusi tähele oled pannud?

M1: Ei, need ei ole üldse silma jäänud. Kas nad postitavad üldse midagi vä? Ma tean, et seda olen *like*'inud, aga ma pole midagi näinud. Võibolla see on ka, et ma automaatselt lähen mööda neist. Ah ei ma nägin küll seda üks päev! (hüüatab uudisvoogu sirvides)

Kas sa oled kunagi seadistanud, kui palju sa mingilt meediaväljaandelt tahad postitusi saada?

M1: Ei, ma ei ole. Ma olen pigem juba vältinud *like*'imist järelikult siis. Ei ma ei ole veel selle peale üldse tulnud, et piiranguid panna. Pole asi nii hulluks läinud.

Aga oled sa *like*'imise hetkel mõelnud, et ma seda ei *like*'i, et muidu mul tuleb neid postitusi nii palju?

M1: Ma olen vist täitsa kindel, et... ma ei mäleta küll, millel, aga ma olen paaril asjal võtnud *like*'i maha, sellepärast, et ühekorra *like*'id, aga pärast hakkab nii palju seda... noh mitte mingit seost ei ole sellega, siis pigem mitte midagi juba.

Kas sa mingeid telekanaleid ka Facebookis *like*'inud oled?

M1: Ei ole, ma kohe vaatan. Aga ma ei tea, Kanal 2 – ma arvan, et ma ei ole seda *like*'inud... Ei, jumal tänatud, ei ole. Ühesõnaga, siis ei ole. Aga ma olen ühte ETV saadet “Mõistlik ja mõttetu” – seda olen *like*'inud ja tema postitab pidevalt neid. See mulle meeldib. Mulle meeldib, et see on loodusega seotud, puudutab.

Mida nad Facebookis jagavad?

M1: Nad jagavadki hästi palju siukseid kas loodusega seotud või populaarteaduslikke artikleid hästi palju. Näiteks ma avastasin mingi nähtamatu selle kiivri kohta mingi artikli. Siis eile oli vist, et kuidas sinu magamisasend sinu tervist mõjutab. Ma ei tea, kas nad tõesed on, aga see on selline natukene kasulik lugemine. Jah, ei häiri.

Ega sa mingeid päevakajalisi saateid ei ole *like*'inud nagu “Ringvaade” või “Pealtnägija”?

M1: “Pealtnägijat” kindlasti ei ole, “Ringvaadet”... ka ei ole. Ma tõesti *like*'ind vist siis, kui mäng on. (muigab) Ma ei tea, ma ei taha neist nii palju teada või... sest ma ise muidu, mulle meeldib ka telekat vaadata.

Kui tihti sa vaatad telerit?

M1: Nüüd ma vaatan vähem, sest mul hetkel ei ole telekat, aga muidu mina olin selline, kes kell 9 pani "Aktuaalse kaamera" käima ja vaatas pigem sealt uudised ära, veel juurde.

Kas sa internetist vaatad telesaateid?

M1: Ja, nüüd ma vaatan Eesti Televisiooni kindlasti. Mitte kogu aeg.

Kas sa vaatad seda kordusena või otse?

M1: Ei ma vahepeal teatud saateid vaatan pigem otsa. Kanal 2 ja TV3 ma vaatan paari asja kordusena küll, seriaale.

Kas sa mingeid seriaale või sarju, eesti- või välismaiseid oled Facebookis *like*'inud?

M1: Ja-ja. Välismaiseid olen küll.

Näiteks?

M1: Mad Men, Weeds – kõik, mis Fox Life kanalilt on tulnud, olen *like*'inud. Aga ma usun, et neid on liiga palju, et ma ei tea, miks ma neid olen *like*'inud. See on see mingi õhtu tuju. Ma olen vaadanud just ja siis Facebook on lahti olnud, ma olen *like*'inud. Seepärast ma pole ka rohkem *like*'inud, sest mulle otseselt ei meeldi need. Need on siuksed ka, millest ma kerin edasi. Mul on täiesti suva, et see näitleja on see tegelane nüüd. Kui ma nangun, ma ei viitsi arvutist vaadata neid, vaatan telekast, siis mul on täiesti suva, et mingi järgmise hooaja teises osas on see kostüüm sellel seljas. Nagu noh, mida ma teen selle teadmise? Mitte midagi, olgem ausad. Või et juba ühele on selle hooaja esilinastus. Ma nii suur fänn ei ole, et peaks vaatama. Sellepärast ma rohkem ei *like*'i, sest mul on täiesti suva ausalt öeldes. Ma ei tea, kas see Facebook määrab neid postitusi, kui see seriaal populaarsem on või ma alateadvusest kannan teistele inimestele neid. Osad inimesed kindlasti sellepärast ei *like*'i, sest mis ta ikka selle 100 *like*'iga ütleb. Las ta olla selle 99 peal.

Kas sa mõnikord arvutist ka vaatad seriaale?

M1: Siis, kui mingi hoog tuleb peale. Neid, mida ma *like*'inud olen, neid ma olen kindlasti vaadanud mingi hetk. Neid, mida ma ei ole *like*'inud, neid ma olen ka mingi hetk. Harva.

Aga mingeid kodumaiseid sarju, "Kättemaksu kontorit" näiteks?

M1: Vaatasin, aga nüüd on nagu harvemaks jäänud. Ma ei oska põhjust tuua, miks. Võibolla on mingi periood seljataga. Muidu ma vaatasin kõiki: "Pilvede all", "Kättemaksu kontor". Ega neid rohkem ei olegi. Mingil ajal ikka olen. Ma ei tea, ma ei taha kõike arvutisse viia siis järelikult.

Kui sa tahad mingit teleseriaali näha, kas sa pigem ootad selle arvutist ära või hakkad netist otsima?

M1: Ma ei tea, ma olen ikka selline olnud, et ma olen telekast kõike vaadanud. Ma ei ole viitsinud niimoodi vaadata neid. Kui ma tean, et mulle meeldib see, siis ma vaatan hooaja ära.

Kas inimesed Facebooki sõbralistis ka jagavad mingit infot telesaadete kohta?

M1: Vähe. Pigem vaatavad seda ise kodus. Nagu ma kuulen koolis, kui inimesed räägivad seriaalidest, kuidas uus hooaeg tuleb ja nad vaatavad seda, seda ja seda. Aga Facebookis nad ei jaga niimoodi neid seriaale üldse.

Kas nad ei *like*'i ega jaga nende kohta postitusi?

M1: Mkm.

Kas pigem vaadatakse välismaiseid seriaale või kodumaiseid?

M1: Välismaiseid kindlasti, vähemalt minu sõbralistis. Eesti omadest seriaale väga ei vaadata, mõnda saadet võibolla, see "Su nägu kõlab tuttavalt". Aga mitte Facebooki kaudu. See on see, millest nad räägivad, aga Facebookis keegi väga. Kui, siis ainult Elu24 uudiseid.

Vaata näiteks mõnda viimati jagatud uudist või artiklit.

M1: Hmm, laulud, neid on palju alati, siis 9GAG on alati. Aga siin polegi üldse uudiseid praegu. (vaatleb oma uudisvoogu) Aa, nii, keegi on Delfit jaganud. See on müüjate kohta, aga seepärast, et ta ise on ka müüja. Ta on ise ka müüja, järelikult see puudutas teda isiklikult. "Mõistlik ja mõttetu" paistab siin, Facebookist loobumise kohta artikkel ("Facebookist loobunute pihtimused" – L.V.). A seda ma tahtsin lugeda, seda ma vist pärast homme loen. Täna õhtul loen läbi.

Siin on vist Tarbija24 uudisega tegelikult tegu.

M1: Ta jagab igalt poolt neid uudiseid, hästi erinevat. See on Eesti oma, tavaliselt on välismaalt. Siin on mingi tervise kohta, ma käin loodusklassis ka, nii et huvitab.

Kui keegi sõbralistis jagab või soovitab mingit n-ö meediasisu, näiteks telesaadet, siis kas sa lähed pigem seda vaatama või seda, mida telekanal ise soovitab?

M1: Ma ei tea, see on võibolla võrdne. Kui keegi ütleb, et see on väga hea, siis ega ma ainult selle pärast ei lähe seda vaatama, ma tahan mingit reklaami näha. Aga reklaam jõuab minuni telekanali kaudu. Ma arvan, et sellist tutvustust tahan ma rohkem telekanalilt, siis ma läheks vaataks selle üle. Kui inimene jagab, siis ma saan vähemalt teada sellest ja ma lähen otsin üles.

Sa oled abiturient. Kelleks sa siis saada tahad, tahad loodussuunal jõätkata?

M1: Pigem mitte, kuigi ma käisin hambaarstil varjuks ka, see oli päris siuke huvitav. Meedia on palju põnevam, kui seal oskaks midagi teha.

Aitäh!

Intervjuu 2

Intervjuu toimumiskoht: Hugo Treffneri gümnaasium

Aeg: 22. november 2013

Intervjueeritav (N1):

Sugu: Naine

Vanus: 19

Elukoht: Tartu

Millal sa endale Facebooki konto tegid?

N1: See oli ee siis, ma mõtlen, mis aasta see oli. See oli pärast 8. klassi. Ma käisin Soomes ja siis seal sõbrannadel kõikidel oli ja siis ma tegin ka. Aga see oli siis 9-10-11(loetleb)... no kuskil 3,5 aastat äkki.

Kui tihti sa Facebooki külastad?

N1: Ma arvan, et iga päev ikka.

Kui palju sa seal aega veedad?

N1: Oleneb täiesti, ka ma kasutan seda lihtsalt inimestega suhtlemiseks või... ma arvan, et ma niisama eriti ei ole, et ma pigem suhtlen inimestega.

Ma saan aru, et rohkem kulub aega just suhtlemisele.

N1: Jah.

Kui palju sul sõbralistis inimesi on seal?

N1: Eem, ma ei ole kindel üldse. Ma arvan, et kuskil 500, peaaegu 600. 591 (kontrollib arvutist ja märgib, et internet on koolis väga aeglane – L.V.)

Kas sa telefoniga ka Facebooki külastad?

N1: Jah.

Kui tihti sa telefoni kaudu Facebooki logid?

N1: Ma arvan, et tihedamini kui arvutis, et alati siis, kui ei ole umbes midagi teha või kui mingi teade tuleb, siis ta on mul kogu aeg ühenduses, siis ma vaatan.

Kui keegi sulle näiteks kirjutab, siis sul tuleb ka Facebooki teade?

N1: Jah.

Kas sa muid sotsiaalvõrgustikke ka kasutad, Instagrami näiteks?

N1: Instagrami kasutan, ee... blogi ei ole päris suhtlusvõrgustik, aga jah, blogi ka. Mis seal veel on...eriti mitte. Flickeris on ka kasutaja, aga ma ei ole eriti aktiivne seal. A ja Tumblr ka.

Kas sa Facebookis mingeid ajalehti oled like'inud?

N1: Ja, olen küll. Postimeest, siis Vogue'i, aga noh see on ajakiri rohkem, siis Sirpi – eriti nüüd, kui see Sirbi draama tuli, siis sellel oli kuidagi lihtsam oli kogu aeg hoida silma peal. Uudised tulevad jooksvalt.

Kas sa mõnda ajalehe toimetust või veebiväljaannet ka oled like'inud?

N1: Mmm, Stilist on. Ee, minu meelest muud ei ole isegi. Mood on, aga muud ei ole.

Kas need like'itud väljaannete postitused jooksevad sinu uudisvoogu ka?

N1: Jah.

Kui suure osa nendest postitustest sa läbi loed ja avad, n-ö peale klikid?

N1: Mm oleneb pealkirjast, kas tundub huvitav või mitte. Et päris alati ei kliki peale.

Kas sa neid postitusi ka ise *like*'id või kommenteerid?

N1: Ee, ma *like*'in või jagan neid, kui need on väga head, aga enamasti ma nagu proovin hoida neid lahus. Et ma nagu ei jaga kõike Facebookis, see on lihtsalt peamiselt suhtluseks.

Millist uudist sa viimati Facebookis ise jagasid?

N1: Viimati oli see Sirbi meeleavalduse pildid, et need olid väga-väga lahedad ja kuna ma ise tegelen fotograafiaga, siis see nagu rohkem läks hinge.

Kas sa mõnikord jagatud postitusi ka kommenteerid?

N1: Ei, mitte eriti.

Kuidas sa pigem jagad artikleid – kas oled seda enne ise lugenud kuskilt ajalehest või *share*'id Facebooki postitust edasi?

N1: Ei ma ikka nagu... ma eriti paberkandjal ei loe, et ma pigem loen arvutist ja siis ma võtangi arvutist kuskilt selle lingi ja siis panen selle Facebooki ja jagan nagu. Et see ei ole otseselt Facebooki kaudu.

Kas sul koju ka mingeid ajalehti on tellitud?

N1: Postimees käis, aga kuidagi, kuna see ei jõua hommikul enne kooli minuni enamasti, et hommikul lugeda seda ja siis, kui ma õhtul loen, siis ma võin samahästi lugeda ka kuskilt internetist päeva jooksul. Et siis me otsustasime vanematega, et sel ei ole mõtet. Neil on võimalus tööil ka lugeda, et siis on lihtsalt ahju kütmiseks läheb see. (naerab)

Kas mingeid muid ajakirju ei ole koju tellitud?

N1: Ei käi kodus.

Kas sinu sõbrad ka Facebookis artikleid jagavad?

N1: Oleneb kindlasti sõbrast. Et mõned on väga aktiivsed jagama kõike, mida nad loevad ja kommenteerima kõike, mida nad loevad, aga sellel... mind otseselt ei häiri, kui neil inimestel nagu... ma tean, et nad ei jaga midagi mõttetut. Selles mõttes, et seal ei ole päris neid suvalisi artikleid, et aeg-ajalt ma ikkagi vaatan ja need on huvitavad.

Oled sa kuidagi mõne väljaande või sõbralisti liikme puhul piiranud, kui palju postitusi sa tahad temalt saada?

N1: Jaa. (muheleb) Kindlasti neid inimesi, kellega ma rohkem ei suhtle, aga kunagi on nagu ühendust võtta nendega. Võibolla läheb nende kontakti kunagi vaja ja siis ma olen kuidagi *news feed*'ilt maha keeranud, aga siis ma leian nad ikkagi üles. Ma nagu näen neid andmeid ikka, see ei ole, nagu ma ei ole neid päris ära kustutanud.

Mõne väljaande puhul oled samuti piiranud seda?

N1: Ei ma enamasti *unlike*'in neid, kui väljaanne ei meeldi. Ma ei jäta neid niisama...

Aga oled sa mõnda väljaannet *unlike*'inud, mis sulle ei meeldi?

N1: Ja, ma olen küll, aga ma ei oska vist sedasi välja tuua, ma ei mäleta, mida konkreetset. Pigem võibolla mingid sellised asjad, mida ma alguses *like*'isin, kui Facebooki tulin ja siis ma praegu vaatan, et appikene, miks see mul on seal. Et mingid sellised asjad, mis tagantjärele tunduvad väga halvad valikud. (muigab)

Milliseid uudiseid sa *like*'itud Postimehe puhul tavaliselt läbi loed?

N1: Arvamuslood ja siis need igasugused sellised katastroofide ja õnnetuste lood, et need nagu jäävad silma. Neid kahjuks tuleb liiga tihti ka.

Millised teemad vähem huvitavad, mida tavaliselt ei loe?

N1: Eem...sport. (naerab) Jamh.

Kui sa ise postitusi jagad, siis kuidas su sõbrad neile reageerivad – kas nad kommenteerivad, *like*'ivad või jagavad veel edasi?

N1: Kuna ma ei jaga väga tihti, siis enamasti, kui ma midagi teen, siis see tagasiside on suurem. Et kindlasti, kui ma jagaksin seda tihedamini, siis paljud vaataksid, et ah, jälle ta teeb midagi, et ma ei hakka vaatama. Et kuna ma ei tee seda väga tihti, siis ikka nagu *like*'itakse ja ma kuulen pärast ka, et “oo täiega lahe oli see”. Et ma ikkagi saan tagasisidet selle kohta, et see ei ole selline spämm.

Näita, mida sa oled viimati jaganud. Ahjaa, viimane oli see Sirbi uudis.

N1: Jaa, see Sirbi asi. A siis mu üks paralleelklassivend otsib endale korterit ja kuna see on väga hea sõber, siis ma otsustasin aidata ja see on saanud väga palju tagasisidet. Seal on vist mingi 600-700 jagamist olnud. Et see on nagu tõesti väga lahe. Ja siis üks lihtsalt kunstiline video. Ka üks fotograaf.

Millistelt lehekülgedelt sa selle materjali leidnud oled?

N1: Eee, selleni ma vist jõudsin ühe oma sõbra kaudu ja muidu kuidagi lihtsalt internetis jõuad selliste asjadeni välja. Siis see pedofiilia asi oli huvitav, et kuidas loodi see interaktiivne tüdruk. Siis mis siin veel on... Ma ei ole muidu jaganud eriti midagi. Mind on igal pool taggitud, aga siin on mingi loosimine. Ma loosimistes eriti ei osale – mingi kaks korda olen loosimises osalenud ja ühe korra ma võitsin kleidi ja teine kord oli see vist kellegi palvel, aga üldiselt nagu ma ei osale loosimistel ka. Mul ei ole nii palju loosiõnne. (muigab)

Kas teised sõbralistis osalevad loosimistes?

N1: Ja, neid ikka on küll. Aga kui ma loosimist jagan, siis ma kas väga-väga tahan seda saada või see on kellegi tuttava oma, mida ma aitan levitada. Muidu ma sedasi ei osale igal pool.

Kas sa telekanaleid või raadiojaamu või näiteks konkreetseid telesaateid oled Facebookis like'itud?

N1: Eee, telesaateid olen küll. Kuna ma vaatan üsna palju seriaale, siis seriaalid küll tulevad.

Milliseid seriaale sa oled like'itud?

N1: Oi, neid on väga palju. Et siin on väga palju noorteseriaale, väga palju neid, mida ma ei vaata üldse.

Aga Eesti telesaateid ei ole like'itud?

N1: Ma ei vaata neid üldse. Nagu ma ei satu teleka ette väga tihti. Mu isa on rohkem teleka vallutanud ja siis, kui ma tahan midagi vaadata, siis ma vaatan arvutist pigem.

Kas sa arvutist Eesti telesaateid ka järele vaatad?

N1: AKd aeg-ajalt vaatan, aga üldiselt ma jah ei ole Eesti saadetega väga kursis.

Näiteks Facebookis ei ole kunagi AK kontot vaadanud?

N1: Ei ole.

Need on nüüd siin seriaalid jah? (vaatame tema Facebooki)

N1: Need on seriaalid rohkem jah, siin on fantaasiat ja põnevust. Mingeid Reality-showsid ma eriti ei vaata. Pigem selline midagi teistsugust.

Kas sa nende seriaalide postitusi ka vaatad/jälgid?

N1: Oleneb. Osadel seriaalidel ma olengi selle ära pannud, et nad *news feed*'i ei tuleks, aga üldiselt ja nagu. Nendel seriaalidel, mis praegu jooksevad, tuleb kas mingeid spoilereid või mingeid intervjuusid näitlejate kohta ja neid on vahepeal väga huvitav lugeda. Et see on nagu jah hästi mugav minu jaoks. Ma saan nii palju mugavamalt infot kätte ja kiiremini.

Kas sa neid samu seriaale ka mõnikord telerist välismaistelt kanalitelt vaatad?

N1: Ei, arvutist.

Arvutis sa tõmbad need alla ja vaatad kohe hooegade kaupa?

N1: Jah. No kui ma hooajaga n-õ järje peal olen, siis ma vaatan ühe osa kaupa, aga praegu on näiteks üks seriaal "Revenge", millega ma ei ole veel n-õ järele jõudnud ja siis ma võin küll vaadata mitu-mitu osa järjest. (naerab)

Aga telerist näiteks Fox Life'i või selliseid kanaleid ei vaata?

N1: Ma vaatan nagu Fox Life'i seriaale just nagu ise. Neid mul ei ole konkreetselt like'itud ei ole, kanaleid.

Kas sa mingeid raadiojaamu ei ole like'itud Facebookis?

N1: Ei ole, ma isegi ei tea, miks.

Kui palju sa kuulad raadiot üldse?

N1: Autoga sõites.

Milliseid jaamu sa siis kuulad?

N1: Raadio2, siis Klassikaraadio ja siis aeg-ajalt, kui on pikem sõit, siis mingit Spin FMi vms, kus on rohkem tümpsu. Et pikal teel selline tavaline raadiosaade Raadio 2 võib olla väga uinutav. Mulle meeldib midagi energilisemat kuulata siis.

Kas sa raadiot arvutist ka kuulad?

N1: Ei ma ei ole üldse arvutist kuulanud. Aeg-ajalt koristades panen mingi raadio tööle, aga enamasti mitte.

Kas su sõbralistis teles ja raadios nähtud või kuulnud saadete kohta ka mingit infot jagavad?

N1: Vist isegi ei jaga. Et see ei ole mulle eriti küll silma paistnud.

Aga kui sul mõni sõber jagab mingit uudist või infot mõne seriaali kohta või sa vaatad seda, mida jagab see telekanal või saade ise?

N1: See tõesti oleneb väga sõbrast. Et kui ta on keegi, kelle maitset ma usaldan, siis ma vaatan seda, mis mu sõber jagab. Üldiselt ma panen silma rohkem peale sellele, mis tuleb väljastpoolt just nendelt kanalitelt.

Aitäh!

Intervjuu 3

Intervjuu toimumiskoht: Hugo Treffneri gümnaasium

Aeg: 22. november 2013

Intervjueeritav (N1):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Tartu

Mäletad sa, millal sa endale Facebooki konto löid?

M2: Lõin algselt väga ammu, aga siis ma lõpetasin selle kasutamise täiesti eelmise aastani vist ja eelmise aasta hakkasin uuesti kasutama. Muidu ta oli mul väga Facebooki alguse aastatest saadik.

Miks sa vahepeal kasutamise lõpetasid?

M2: Ma ei näinud mitte mingit mõtet või noh see oli see aeg, kui keegi veel seda ei kasutanud. Ma olin üks nendest väga varajastest, kes kasutama hakkas ja siis ei olnud seal mitte midagi põnevat. Siis ma lõpetasin kasutamise ja nüüd ma hakkasin uuesti kasutama lihtsalt sellepärast, et seal oli nii palju materjali, rahvas hakkas ka seal käima.

Kui tihti sa Facebooki külastad?

M2: Ma hoian teda põhimõtteliselt alati taustal lahti.

Kui kaua sa seal tavaliselt aega veedad?

M2: Aega vä? Vähe. Ma arvan, et umbes korra jõuan koju, siis vaatan mingi 15 minutit läbi selle, kas midagi huvitavat on ja siis n-ö jätan ta lihtsalt lahti, et kui keegi tahab suhelda või miskit. Ma ei teagi. Mässan.

Millistele tegevustele sul seal kõige rohkem tavaliselt aega kulub aktiivselt kasutades?

Kas sa seal vaatad postitusi või mängid mängu või...?

M2: Mänge üldse ei mängi. Jah, vaatan kõik postitused ja asjad üle, mis mul sinna *news feed* ile tulevad. Jätan asja sinnapaika. Kui kedagi väga kätte on vaja saada, siis ma kasutan pigem seda, sest mobiiltelefon on alati kuskil teises toanurgas. Kui ma nii või naa olen arvutis, siis see on palju mugavam.

Kas sa muidu mobiiltelefoniga ka lähed muidu Facebooki?

M2: Eee, mobiiltelefonis ma kasutan Facebooki ikka peamiselt ainult chattimiseks. Esiteks mu *smart phone* on väga vana ja ta sureb ja ma lihtsalt ei mäleta enam oma parooli! (üritab oma Facebooki kontole sülearvutiga sisse logida – L.V.)

Kui keegi on sulle kirjutanud, siis kas sul tuleb mobiiltelefoni ka teade selle kohta?

M2: Tulevad küll jah, aga enamasti ma ei pane neid tähele, kuna telefon mul häält ei tee ja pole internetis üldse. Enamuse ajast ma lihtsalt ei vaata seda, sellepärast et ma ei viitsi ja siis, kui ma koju jõuan, siis ma vaatan kõik lihtsalt üle. Et jah.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M2: Põhimõtteliselt Google+'is on konto, aga seda ma väga ei kasuta. Kunagi olin Orkutis natuke, aga ma ei ole nagu väga sellega tegelev, et Facebook on hetkel põhimõtteliselt ainus, kuigi tegelikult see on jah pigem vajadusest, kuna kõik nagu suhtlus kolis sinna ümber ja siis ma päris ilma ei tahtnud ka jääda. Muidu, kui oleks midagi, a la Facebook messenger eraldi, siis ega mul väga mingit põhjust Facebookis olla ei oleks.

Küsin natuke meedia kohta. Kas sa mõnda ajalehte või ajakirja oled Facebookis *like*'inud? Näiteks Õhtulehte või Päevalehte või Postimeest või...

M2: See on nüüd...äää...ma arvan, et ma Päevalehte *like*'isin, aga enamasti ma olen oma *like*'idega ka väga konservatiivne, et ma ei postita.

Mis põhjusel sa oled n-ö konservatiivne?

M2: Sellepärast, et mulle ei meeldi nagu oma tegemisi kõigile nähtavaks teha seal võrgus. Et lihtsalt on nii nagu on.

Aga mõnda sellist online-toimetust ei ole *like*'inud nagu Elu24?

M2: Ei. Mkm.

Aga näiteks Delfi?

M2: Delfi on see teine, mis ma mõtlen, et ma võib-olla olen. Postimeest ma olen kindlasti mõtelnud ükskord, et ma peaks, aga siis ma jätsin selle sinnapaika, sest Päevalehe ma tegin ja.

Miks sa just Päevalehe valisid?

M2: See on see, et ma loen seda peamiselt. Et nagu ma ei tea, see on kuidagi nii igakuiselt sattunud. Et ma umbes kuidagi salvestasin nemad *bookmark's tabi* (mõtleb Google Chrome'i veebilehitsejat kasutades – L.V.) kõige esimesena, see on esileht mul alati siis.

Kas sul kodus ka ajalehti või ajakirju käib?

M2: Äkä. Ei, ei käi või nagu minu meelest meil pole kunagi väga käinud, sest kuna meil on arvuti internetivõrk väga-väga varajasest ajast olemas olnud, siis põhimõtteliselt kohe, kui tekkisid uudistesaidid, internetis hakkasime kasutama neid. siis mu vanemad väga nagu ei....noh pole kunagi olnud sellised, kes pead vaevaksid selle üle, mis siin ilmas toimub. Et kõik, mis nad teada tahtsid, tuli teisi teid pidi. Ja siis mul ei olnud ka põhjust.

Sa ütlesid, et sa Facebookis ei *like*'i väga meediaväljaandeid ka. Mis põhjusel?

M2: See on lihtsalt, et ma tahan, et internetis oleks minu jalajälg võimalikult välja, seepärast, et ma tunnen end kuidagi imelikult, kui ma kõike *like*'iksin ja *share*'iksin. Isegi need mõttetud võistlused, et *like*'i ja *share*'i ja siis midagi võita. Et ma väga ei taha neist osa võtta.

Aga oled kunagi osalenud?

M2: Natuke olen, mingi kus auhind oli natuke liiga hea, et mitte teha, aga enamjaolt see on. Nagu mulle lihtsalt ei meeldi, vabandust väljenduse pärast, aga teiste seina täis p*sandada.

Sa ei jaga seega ise Facebookis üldse mingeid uudised?

M2: Ei. Loen ise ja...

Aga iseenda mõtteid?

M2: Ei postita ka. See ongi mul lihtsalt, et mis teised on rääkinud ja siis suhtlemiseks. Aga ise mulle ei meeldi väga midagi sellist sinna postitada, ma tunnen ennast imelikult.

Kui sa Päevalehte *like*'isid, siis kas sa tahtsid, et need uudised sinu uudisvoogu jookseksid?

M2: Põhimõtteliselt ma arvan, et kui ma midagi *like*'in, siis see peab nagu üsna hea ja mõistlik asi olema. See oleks ilmselt jah mõistlik.

Kas sa kuidagi seadistanud ei ole, et kui palju postitusi sa tahad uudisvoos näha?

M2: Väga ei ole. Ma pole viitsinud sellega tegeleda, kuna ma kasutan seda nii vähe, et see, kuidas ta praegu on, on täiesti sobiv. Jah.

Kui palju sul sõbralistis üldse inimesi on?

M2: Liiga palju. Äkki umbes, ma arvan, et 300, 200-300.

Kui aktiivselt nemad uudiseid jagavad?

M2: Psh, väga vähe aktiivselt. Ma olen isegi üllatunud, sellepärast, et kui ma vahepeal vaatan teiste Facebooki või midagi, siis kas neil on kordades rohkem sõpru kui mul on või neil on sõbrad, kes lihtsalt kõike jagavad. Aga ma olen sageli nagu...võinoh on need, kes alati vähegi kõigist võistlustest osa võtavad või kõike jagavad või *share*'ivad, kus midagi võita saab, aga muidu mingeid mõistlikke postitusi leiab väga harva või üldse, et keegi midagi postitaks. Natuke spami ja muud midagi. Ma ei tea, võibolla mu sõprusringkond on peamiselt selline, kes...jah, minusugused, kellele ei meeldi jagada ja *share*'ida ja *like*'ida kõike.

Kui nad mingeid uudiseid ikka jagavad, siis millistel teemadel nad seda peamiselt teevad?

M2: Igasugu sellised nagu hetkesündmused, mingid suured uudised. A la näiteks see, et jalgpalli MMi ERR ei kajasta. Seda ikka *like*'iti ja *share*'iti, sellepärast et see on lihtsalt hästi suur asi, mis äkitselt mitte kuskilt tuli või siis selle Erik-Niiles Krossiga, kellega metsikult häda oli siis, kui see alguses tuli, siis seda nägin oma uudistevoo järgi. Mingeid selliseid mõttetu artikleid nagu ei näe väga. Kõige hiljutisem või hilisem oli mingi fotoseeria mingi jutt Eesti kultuuritegelastest. See, mis neil oligi – mingi teip näo oli peale pandud. Ma ei tea,

kas sa tead seda. Seda ma mäletan, aga see oli ka paar päeva tagasi. Peale seda pole nagu mingeid mõistlikke uudiseid olnud.

Milliseid uudised Päevaleht peamiselt Facebookis jagab? Või millised on sulle meelde jäänud?

M2: Mmm...meelde ei ole väga midagi jäänud või noh mul ei tule ette küll. Enamasti ma ei teagi, kas ma olen nagu...peamiselt need asjad, millele ma peale klikin ja vähemalt loen, need on need, mida mu sõbrad postitavad, aga need nagu igasugu soovitusel ja see, mis EPL on postitanud, need ei ole nagu kunagi silma jäänud või ilmselt ma vaatan, et ai mõttetu, jätab sinnapaika ja siis vaatab edasi.

Ma saan aru, et pigem vaatad siis seda, mida sõber on ikkagi soovitanud.

M2: Jah, täpselt nagu. Nende maitset ma saan ilmselt usaldada, kuna ma tean, et nad on normaalsed inimesed ja niimoodi. Päris suvaliselt ei tule neid jah kerida.

Küsin veel raadio ja televisiooni kohta. Oled sa Facebookis *like*'inud mõnda telekanalit või raadiojaama või saadet?

M2: Raadiot ei... ma vaevu kuulan raadiot, sellepärast et kõik muusika, mida ma tahan, on kas Youtube'is või arvutis juba olemas ja siis nagu mulle ei ole kunagi meeldiv olnud mõte, et nagu on muusika ja siis keegi räägib sellele vahele ja siis on muusika edasi. Et pigem oleks nagu ainult muusika. Telekat ma ei vaata üldse enam viimasel ajal, mul pole kodus telekatki.

Taustaks ka raadio ei mängi?

M2: Ainult umbes autoga sõites ja sinnamaani ta jääb.

Kas sa internetist ei kuula ega vaata saateid järele?

M2: Psh, mingeid...see on ka pigem see, et ma pigem nagu olen õel ja kuri piraat ja ma tõmban endale umbes viis hooaega ja siis vaatan need korraka ära. Niimoodi.

Need on siis peamiselt välismaised seriaalid?

M2: Peamiselt on need jah välismaised kuulsamad sarjad, a la "Breaking Bad" ja "Games of Thrones" jne.

Aga mingeid eestimaised seriaale?

M2: Ei, üldse mitte jah.

Aga mingeid uudistesateid?

M2: Uudistesateid ma vaatan nii palju, et kui ma vähegi maal vanaema-vanaisa juures olen ehk siis, mis on enamasti suvest, siis seal vaatan ma kogu aeg "Aktuaalset kaamerat", kuna seal ei ole, nagu kusagilt mujalt uudiseid ei saa, seal mul arvutile ligipääs...seal on umbes paar arvutit ja neis alati on juba keegi ees ja siis ma isegi nagu pigem lähen ujuma ja teen selliseid asju ja siis õhtul nagu on ikka mõnus nagu teleka ees vaadata "Aktuaalset kaamerat", et mis sündinud on, saab teada. Et päris nagu, kuigi ma lähen sinna, et nagu ennast muust maailmast välja lülitada, et ma siis täiesti välja lülitatud ei oleks. Et kui midagi väga ägedat toimub, et siis saab ikka kuulda. Et jah. Aga sellega piirdub mu uudistesaadete vaatamine.

Kas su sõbralistis jagatakse ka infot mingite telesaadete või seriaalide kohta?

M2: Mm jah, tegelikult noh peamiselt on need, mida ma juba vaatan, et siis "Breaking Badi" kohta on olnud terve ports soovitusi, sellepärast et see on see, mida kõik vaatavad ja kõik kiidavad, mina kaasaarvatud.

Kas sa neid sarju Facebookis ka *like*'inud oled?

M2: Ei ole. Facebooki *like*'id on umbes kõva 20 tükki ja enamasti neist või noh need on sellised väga kummalised asjad, mida ma *like*'in, mis nagu juhuslikult tuleb ette. Mingi hull meeltesegadus ja siis paned *like*'i ja siis jah.

Aga need ei ole meediaväljaanded?

M2: Mkm.

Kuidas sa nende seriaalideni üldse jõuad, mida sa hakkad vaatama? Kas sõbrad soovivad või leiad ise?

M2: Pigem leian ise, sellepärast et kuna ma olen selline internetiguru, et ma olen ju internetis sündinud ja interneti poolt kasvatatud, et siis kõik, mis vähegi toimub, igasuguseid kanaleid pidi – foorumid, Youtube'is need, keda subscribe'inud olen –, et kui kuulen, et midagi toimumas on, siis mina olen pigem see esimeste seas, kes kuuleb siis nagu kõik ülejäänud saavad hiljem teada. Ja siis ma Facebookis ei jaga, ma pigem, et kui ma mingit ägedat sarja näen, siis ma nagu isiklikult ütlen, et "A jou, see on päris äge", et vaadake vms.

Seriaale sa vaatad hooaega kaupa?

M2: Jah, et kaks võimalust on. On see, et kas ma satun väga algusest peale, siis ma vaatan kohe, kui need välja tulevad, vaatan niimoodi. Aga kui ma nagu hiljem avastan. Kui ma tean, et midagi on hea, aga pole aega vaadata, siis ma tõmban nii palju, kui teda on ja siis vaatan jutti enam-vähem.

Millised seriaalid sulle meeldivad? Millised on need, mida sa kindlasti ei vaataks, ei meeldiks?

M2: Need, mis kindlasti ei meeldiks – see on nagu väga lai mõiste. Et nagu on väga-väga palju asju, mida ma kindlasti ei vaataks, aga need on enamasti mingid halvad Ameerika komöödiasarjad, a la “The Big Bang Theory”, mis mind üldse ei huvita. Vaatan väga sageli igasugu sci-fi värki ja siis *fantasy*’t. “Game of Thronesi” ma näiteks hakkasin vaatama sellepärast, et esiteks ma kuulsin selle sarja kohta varakult head ja teiseks mul on nagu Djawadi raamatud ilusasti riiuli peal kõik läbi loetud ja ma olen nagu selle asjaga kursis. Aga siis muidu jah, kui peamiselt peale selle ja “Breaking Badi” on kuskil midagi, millegi kohta ma midagi kuulsin, siis vaatan. Igalpool oli mingi taustamüra. Peale selle on igasugu sci-fi’id, mis mind ennast lihtsalt huvitavad. Mind huvitab see teema ja siis ma otsin, mis meeldib, mida on teised kiitnud jne. Aga mu enda tutvusringkond ei ole mingitest sci-fi sarjadest huvitatud, need on enamasti vanad ja nendest mitte keegi ei räägi. See on rohkem nagu mu enda...otsin internetist ja vaatan, mis on hea.

Kui keegi midagi jagab, kas sa siis ka kommenteerid või annad kuidagi tagasisidet?

M2: Harva, aga aeg-ajalt küll. Siis, kui nagu midagi paremat teha ei ole ja siis, kui väga äge sõnavõtt käib kuskil kellegi vahel, siis ma viskan oma sõna sekka ja vaatan kõrvalt, kuidas asi hullemaks läheb. Niimoodi löbustan ennast. Aga üsna harva siiski. A üks asi, milleks ma veel Facebooki kasutan, on muidugi veel need igasugu grupid. See on kõige lihtsam viis, kuidas ma näiteks oma väitlustiimile selgeks teen, et okei, siis toimub midagi ja siis peame seda tegema ja seal käib nagu rohkem igasugu suhtlust ja värkisärki.

Ma saan aru, et kui sa ikkagi soovid uudiseid teada, siis sa lähed pigem väljaande veebileheküljele.

M2: Pigem netilehele jah. Mu esimesed kohad, kus ma uudist kuulen, on nagu igasugused foorumilaadsed kohad, kus väga kiiresti keegi leiab üles või nopib välja kõik, mis vähegi huvitav on ja siis. Aga need on ka välismaised, kuna need on igasugused välismaa saidid. Ja siis, kui ma nagu...igav on, siis ma ikka lähen vaatan, kas Päevalehe kodukale või Postimeest või Delfit või mis iganes parasjagu huvitavam tundub või vahepeal käin lihtsalt kõik läbi, sellepärast et saada just paremat pilti, mis just Eestis toimub.

Mis foorumites sa muidu käid?

M2: Ee või noh vähem foorumites, rohkem sellistes *imageport*’ides. Sellised toredad kohad nagu 4chan, kus ma olen väga kaua olnud, kus ma tegelikult ei oleks pidanud väga kaua olema, sest see on väga halb koht n-ö või noh kohati väga ebameeldiv, kohati on seal nagu hästi palju toredat vestlust ka. Ja siis teine on 4chon, mis on põhimõtteliselt sama mõte, et see on lihtsalt niisugune foorum, kuhu saab pilte postitada, aga seal on üks nagu alamkategoria, mis ongi uudistele mõeldud ehk siis sinna ilmuvad kõik maailma nagu uudised – kõik, mis nagu vähegi relevantne on – ülimalt kiiresti ja see on nagu palju mugavam kui nagu mingit uudistelehte lugeda. Lihtsalt sealt vaadata, et mis teised on juba välja noppinud, et mida nemad nagu tähtsaks peavad ja siis enamasti need ongi üsna tähtsad. Muidugi kõrvalmõjuna on see ka väga paremäärmuslik, aga enamasti uudiste teada saamist see ei sega. Pigem need kommentaarid, mis järgnevad, on lõbusad.

Kas sa külastad ka mingeid sarnaseid Eesti lehekülgi?

M2: Eesti omad, ei. Need on ikka välismaa omad, kust peamiselt igasugu uudised tulevad.

Aitäh!

Intervjuu 4

Intervjuu toimumiskoht: Hugo Treffneri gümnaasium

Aeg: 22. november 2013

Intervjueeritav (N2):

Sugu: Naine

Vanus: 18

Elukoht: Tartu

Kui tihti sa Facebooki külastad?

N2: Eem, päevas mitu korda. Ajaliselt ta on mul tihti moblas lahti ka, sest viimasel ajal ta on põhiline see suhtlusmeedium, sest et keegi ei käi Skype'is.

Ma saan aru, et peamiselt kulub aeg seal sul suhtlemisele.

N2: Jah. Ja ühtlasi informatsiooni saamisele, ürituste kohta näiteks, mis on minu arvates kõige olulisem. Ehk siis jah enda kursis hoidmine kõigega.

Kui kaua sa seal korraga tavaliselt aega veedad?

N2: Eem, kui ma räägin kellegagi, siis võib täitsa olla kaks tundi järjest, aga siis ma samal ajal teen mingit muud asja. Aga niisama viis minutit, kui ma ainult n-ö surfan. Siis ei lähe väga kaua. Ma üldiselt ei taha seal olla, ma väga hea meelega üldse kustutaksin oma konto ära, sest mind häirib see, et mind on nii lihtne kätte saada. Tahaks, et mul oleks ikkagi mingi selline privaatsus, mingi puutumatus, aga praegu seda ei ole, sest mul on tunne, et teised saavad mul kaelas elada, kogu aeg kohustusi anda, mida ma üldse ei taha ja siis ma tahaks vahepeal põgeneda. Vot.

Millal sa endale Facebooki kasutaja tegid üldse?

N2: Huvitav, kas see on siin ka kuskil kirjas (uurib oma kontot – L.V.). No umbes viis aastat tagasi. Jah, sest juba enne gümnaasiumi algust oli.

Mäletad sa, mis põhjusel toona kasutaja tegid?

N2: Sellepärast, et mul oli trenn ja siis selleks, et infot kiiresti vahetada, tegid nad Facebookis mingi grupi ja siis, kui mind seal ei olnud, siis ma ei saanud midagi teada.

Küsin natuke selle kohta, milliseid meediaväljaanded sa Facebooki kaudu jälgid. Kas sa oled Facebookis näiteks mõnda ajalehte või ajakirja like'itud?

N2: Ma ei tea, kas ma just like'itud olen...a Postimeest olen kindlasti like'itud, aga ei-ei....

Kas sa näiteks kohalikku lehte, Tartu Postimeest oled like'itud?

N2: Vist eraldi mitte, sest et ma uudiseid loen eraldi niikuinii päris põhjalikult. Nagu ma ei taha, no mulle ei ole oluline, et Facebookis tuleks ka kõik need uudised sinna.

Pigem lähed sa uudiseid lugema siis väljaande enda veebilehele.

N2: Jah, jah.

Kas sul Postimehe, mida sa like'isid, postitused jooksevad ka uudisvoogu?

N2: Ja, jooksevad.

Kas sa neid postitusi avad ja loed ka?

N2: Ja, aeg-ajalt, kuna ma väga põhjalikult ei veeda aega seal *scroll*'imise peale nagu ma ütlesin, siis seda juhtub nagu harva, aga kui vahepeal tuleb midagi, mis on põnev, siis ma seda ikka vaatan. Kokkuvõtteks seda ei juhtu väga tihti, sest ma ei tea, mul on tunne, et nad nii tihti ei pane ka neid asju sinna üle.

Kas sa neid postitusi ka kommenteerid või like'id?

N2: Kui on mingi minu minu meelest oluline uudis, mida ma tahan, et teised ka näeksid, siis ma *share*'in, aga ma üldiselt ei like'i ega kommenteeri.

Milliseid uudiseid sa näiteks oled viimati jaganud?

N2: Neid ei ole tükk aega olnud. Postimehe omadest kindlasti mitte. Mingid uuringud on, mis on tõesti mitte seotud, need on. Näiteks hiljuti oli mingi Euroopa sõnade kohta, et millised on nagu sarnased keelkonnad ja siis oli toodud näiteks mingid sõnad ja sellised kaardid. Vot.

Aga seda ei jaganud Postimees?

N2: Ei-ei-ei. Postimehe omasid vist ei ole. Ma võin vaadata enda *timeline*'i pealt, aga sealt vist ei ole.

Ajakirju ei ole eraldi like'itud või välismaiseid väljaandeid?

N2: Mkm.

Kui palju sul Facebookis sõbralistis üldse inimesi on?

N2: Üle 500.

Kas nemad jagavad Facebookis väljaannete postitusi?

N2: Mm...või noh mõned üksikud ikka on, kes jagavad, aga kuna nii palju on mingeid teisi mõttetuid asju, mida *share*'itakse, siis see üldiselt kaob sinna vahele ära.

Oled sa mõne inimese puhul piiranud ka postituste sagedust vms?

N2: A ei, kuna ma ise nii palju ise ei vaata seda, siis ää...seda *news feed*'i, siis nagu ei ole see nii väga häirinud. Ma pigem, kui ma uudiseid tahan, siis ma otsin ise ja ignoreerin kõiki neid mõttetuid asju, mida *share*'itakse. Oktoobris olen *share*'inud arvamusartiklit Postimehest, Triin Loide oma, "Hikikomori katkine aluspesu", aga rohkem vist väga ei ole.

Kas sul muidu kodus ka ajalehti või ajakirju käib?

N2: Ja, Postimees käib iga hommik.

Kas sa loed ka seda?

N2: Ja, iga hommik. Täna jäi vahele, sest ma magasin sisse täna.

Kas eelistad lugeda pigem paberlehest või online'ist?

N2: Ma pigem eelistan, mulle meeldib nagu füüsiliselt paberilt lugeda, aga mul on tunne, et see on muuseas selle tõttu, et minu jaoks paberlehe lugemine on oluline osa hommikust ja see on hullult hea viis, kuidas hommikut alustada. Aga kui me räägime sellest nagu infovahendist, siis ma pigem eelistan online'is lugeda, sest sa saad kiiremini info kätte, sa saad sorteerida seda, mida sa tahad. Sul on palju laiem valik ka. Selles mõttes, et ma jälgin mitte nagu ainult eestikeelsied väljaandeid, sest see nagu annab parema pildi sellest, mis maailmas toimub.

Milliseid välismaiseid väljaandeid sa jälgid?

N2: Peamiselt The Guardian, aeg-ajalt käin CNNis, Fox Newsis mitte nii väga. Muud mingid briti ajalehed ka, The Telegraphi vaatan. Siis Eesti omadest muidu ma vaatan veel Äripäeva ka ja siis E24. Siis, kui mul on hästi halb tuju, siis ma lähen Delfisse ja loen, kui lollid kommentaarid seal on ja siis läheb kohe tuju heaks.

Kas sa ise ka kommenteerid?

N2: Ei. Ei ole nagu põhjust olnud. Ma ei arva, et mul oleks midagi nii tarka öelda.

Kui su sõbrad midagi postitavad, siis kui suure osa sa nendest läbi loed?

N2: No kuna ma ei satu nende peale nii palju, seda ei juhtu tihti. Kui juhtub, siis ma vaatan ikka. No see oleneb muidugi, kes see inimene on olnud ka ja kui see on mingi... A ükskord, viimane kord ma vaatasin just hästi lolli postitust. Mul oli see Naine24...oli mingi kümme põhjust, et miks eesti mehed on halvad või midagi sellist. Ja siis ma natuke huvi pärast vaatasin ja kommentaarides keegi oli pannud, et number 3 on nii tõsi vms ja siis, aga see oli kohutav. Ma ei tee seda enam kunagi. Ehk see oleneb nagu sellest isikust ka.

Kas sa Facebookis mõnda telekanalit või raadiojaama oled *like*'inud?

N2: Vist ei ole.

Näiteks ETV, Kanal 2...

N2: Ei telekanaleid ei ole kindlasti. Raadiosaateid ka mitte. Jah.

Aga mingeid uudistesaaateid? "Ringvaade" või uudistesaaated?

N2: Ei ole. Jamh. Sest nagu ma ütlesin, ma põhilist infot Facebookist ei saa niikuinii.

Vaata, kas sa oled midagi *like*'inud.

N2: Ma ei tea, kust ma seda siit näen (vaatab ja otsib *like*'e). No ma ei tea, Toomas Hendrik Ilves, kes aeg-ajalt teeb midagi ja see on päris tore. No mingi noorteühing, Ruupor, nemad teevad ka asju, avaldavad mingeid artikleid. Ja rohkem nagu väga sellist ei olegi.

Kui suur telerivaataja sa oled?

N2: Ei vaata.

Kodus on teler olemas?

N2: On.

Kui palju sul seal kanaleid on?

N2: Ei no meil on see põhipakett, mingi kümnekonna ringis. Vahepeal käib nagu taustaks. Ja vaadatakse nagu ikka, aga mitte iga õhtu. Kui satub mingi "Pealtnägija" peale, siis vanemad vaatavad.

Kas sa internetist vaatad telesaateid?

N2: Ja, ma arvutist vaatangi telerit ja kõiki sarju ja filme. Peamiselt vaatan ERRi siis kordusest.

Mis saateid sa seal kordustest vaatad?

N2: "Pealtnägija", siis viimasel ajal olen hakanud vaatama seda "Välisilma", vot, nagu Eesti saadetest. Aga muidu meeldib täiesti mittepoliitilisi saateid arvutist vaadata. Uudistesaaeteid ka ei vaata rohkem.

Kas on mingeid välismaised seriaale või sarju, mida sa internetist vaatad?

N2: Jaa. Terve hunnik, tahate nimekirja vä.

Oled sa neid Facebookis ka *like*'inud?

N2: Mingeid olen. Mingeid Potteriga seotud asju, siis näiteks seda "The Big Bang Theory", "Star Trek", sellised asjad. Mingi "Doctor Who" on ka.

Kas sa nende postitusi oled ka vaadanud?

N2: No libistan silma üle, üldiselt nagu väga põhjalikult ei vaata. Ma pigem vaatan sarja kui seda, mis nad selle ümber teevad, kui see ei ole midagi väga ägedat.

Kas sa tavaliselt tõmbad endale terve hooaja kaupa neid või ootad ja vaatad osa kaupa?

N2: No see oleneb. Kui ma olen sarjaga järje peal, siis mul ei ole valikut, aga kui ma olen millegagi alustanud, siis ma tõmban hooaegade kaupa ja siis vaatan.

Kas sinu sõbralistis ka telesaadete või seriaalide kohta postitusi jagatakse?

N2: Mitte väga palju kusjuures. Mul nagu sõbrad vaatavad küll, aga siis me *share*'ime nagu niisama omavahel suhtluses, mitte nagu tervele Facebookile.

Kui sõbrad ka telesaadete kohta mingit infot jagavad, siis kuidas sa neile peamiselt reageerid?

N2: Mul on see, et ma peamiselt *share*'in. Üldiselt ei kommenteeri peaaegu kunagi, harva *like*'in ja kui ma *like*'in, siis ma tõenäoliselt juba *share*'in ka. Kui ma arvan, et see on piisavalt äge asi ja ma tahan, et minu sõbrad ka seda näeksid, siis ma *share*'in.

Oled sa vaadanud ka, et mida näiteks Postimees peamiselt jagab Facebookis?

N2: Sellised nagu välkuudislood lihtsalt, et mis oluline, kohe saaks teada. Aga ei, ma ei ole sellele tähelepanu pööranud.

Millistel teemadel sina neilt postitusi ootaksid või mida sulle meeldiks Facebooki kaudu lugeda?

N2: Ma just tahtsin öelda, et kohalikke uudiseid, aga siis tuli välja, et see on mu enda süü, sest ma pole neid *like*'inud. Aga ei, mina ei tunne puudust, sest ma jälgin neid niikuinii, lihtsalt mitte Facebookis.

Aitäh!

Intervjuu 5

Intervjuu toimumiskoht: Hugo Treffneri gümnaasium

Aeg: 22. november 2013

Intervjueeritav (M3):

Sugu: Mees

Vanus: 19

Elukoht: Tartu

Millal sa tegid endale Facebooki konto?

M3: Mmm, see oli 2010 suvel.

Mis põhjusel sa toona konto tegid?

M3: See oli täpselt selline hetk, kus eee..vähemalt minu jaoks see Facebook hakkas, noh kõik sõbrad läksid Orkutist siis ära ja siis ma ise tulin ka just Treffnerisse ja siis tundus, et siin on Facebookis just elu ja siis ma teingi endale.

Kui tihti sa Facebooki külastad?

M3: Ee..no käin seal ikka iga päev mitu korda.

Kui kaua sa seal aega umbes veedad?

M3: Eee..mm..no ma ei tea. Ma arvan, et ikka mingi noo üks kord võib ikka olla selline 5 minutit, 10 minutit. Aga neid on ikka noh mitu, mitu korda võib see niimoodi olla.

Mida sa seal Facebookis peamiselt teed?

M3: No ma vaatan, kas on seal *news feed*'is on asju või ja siis ja igast sõpradega suhtlen.

Kui suur sul seal sõbralistis inimeste arv on?

M3: Kohe vaatan. Eee 781.

Kas sa külastad Facebooki mobiiltelefoniga ka?

M3: Jah.

Kui tihti sa telefoniga Facebookis käid? Kas sul tulevad sinna ka teated Facebookis toimuva kohta?

M3: Noo ikka suhteliselt tihti, et...mulle tuleb ainult siis teade, kui keegi on mulle kirjutanud jah.

Kas sa kasutad mingeid muid sotsiaalvõrgustikke ka?

M3: Ei, mina neid Twitterit ja Instagramme, mina selliseid ei kasuta.

Küsin nüüd meediaväljaannete kohta. Kas sa mingeid ajalehti või ajakirju oled Facebookis *like*'inud?

M3: Eee, olen vist küll. Postimeest olen *like*'inud. Jah, muid vist ei ole. Ma arvan.

Kohalikke lehti, näiteks Tartu Postimeest ei ole?

M3: Tartu Postimeest ei ole. Digi olen vist ka. Jah. Ja rohkem vist ei tule ette küll, et oleks.

Kas sa neid Postimehe jagatud postitusi ka avad ja loed?

M3: Ee, vahepeal ikka klikkan küll, aga kuna ma ise käin Postimehe veebilehel ja siis loen ajalehte, et kui on midagi, mis on jäänud kahe silma vahele, siis loomulikult klikkan peale ja tundub huvitav.

Kas sa ise ka mingeid veebiuudiseid jagad?

M3: Mõnikord, kui on mingi hästi hea uudis olnud ja tundub kuidagi niimoodi, et on jäänud vähe kajastamata, ma jagan küll.

Mida sa näiteks viimati jagasid?

M3: Aa oi, ei mäleta. Vist ei suuda siit leida ka (kerib oma Facebooki profiili – L.V.).

Mitte siis väga hiljuti?

M3: Mitte hiljuti jah.

Mis teemal sa tavaliselt jagad uudiseid?

M3: See sõltub täiesti. Võib olla täiesti erinev, jah.

Kas sul kodus ajalehti või ajakirju käib?

M3: Ajalehti käib küll, käib Postimees. Äripäev või mingi Ekspress käib ka.

Kas sa neid loed ka?

M3: Mm jah, loen küll.

Et vaatad nii veebist kui ka loed paberist?

M3: Mm jah, et tihtipeale ma veebist ei viitsi neid pikemaid lugeda. Et neid mulle meeldib rohkem siis lehelt lugeda. Aga jah, et vaatan veebist üle ja siis jamh.

Kui tihti sa paberlehte loed?

M3: Üritan ikka iga päev lugeda. Tavaliselt märkan seda kuskil köögilaua peal ja siis võtan ikka kätte ja loen lehe läbi.

Kas sul sõbralistis inimesed jagavad mingeid uudised ja artikleid?

M3: Osad ikka jagavad küll, et noh mitte õnneks liiga paljud. Aga neid on ikka jah.

Kui suure osa sa nendest sõprade jagatud postitustest läbi vaatad? Mille järgi sa valiku teed?

M3: Sõltubki jälle teemast, sest et ma pigem klikkan nendele veebilinkidele, mida ma ise ei külasta, näiteks Delfi või Õhtulehe omad. Neid, kuhu ma ise ei satu, neid ma ikka vaatan.

Kas sa kuidagi nende jagatule reageerid ka?

M3: Noh, kui on hea artikkel, siis ma mõnikord *like*'in ka, et kui on huvitav, aga muidu tavaliselt mitte.

Kas sa muidu veebiuudiste keskkonnas kommenteerid?

M3: Ei ma, seal ma ei kommenteeri, sest ma ei tea, ei tundu selline koht, kus oma mõtteid avaldada. Ei tundu, et sellised inimesed, kes seal kommenteerivad, ei jäta just väga intelligentset muljet. Siis ei näe mõtet sinna jätta midagi.

Mille kohta sina Facebookis rohkem postitusi tahaksid väljaandelt saada?

M3: Võiksid äkki rohkem kas mingeid majandusuudiseid või tehnikauudiseid. Ma ei tea, võib-olla see on minu...ma ei ole uurinud, kas neil E24 on oma leht.

On küll.

M3: A okei, siis ma peaks hoopis seda *like*'ima.

Seda väljaannet sa loed kohe E24 aadressilt?

M3: Ee, vahepeal küll.

Aga kui jagavad uudist sõber ja väljaanne, siis kummale enne tähelepanu pöörad ja vaatad?

M3: Pigem seda, mida on Postimees jaganud, sest noh, sõbrad jagavad vahepeal ikka igasugust kräppi. Et noh Postimehel on tavaliselt ikka mingid mõistlikud uudised seal jagatud.

Kas sa mõnda telekanalit või -saadet või raadiojaama oled *like*’inud Facebookis?

M3: Ee “Pealtnägijat” olen.

Midagi muud ei ole Eesti saadetest?

M3: Vist ei ole küll. Ei ole.

Kas sa oled muidu “Pealtnägija” püsivaataja ka?

M3: Üritan seda ikka iganädalaselt vaadata.

Kas sa jälgid seda telerist?

M3: Jah, ikka telekast üritan vaadata.

Kui palju sa muidu telerit vaatad üldse?

M3: No ikka vaatan. Noh vaatangi teatud saateid nagu “Pealtnägija” ja ikka üritan neid uudiseid ka jälgida, aga noh väga vist ei olegi. No mingeid saateid ka ikka vaatan igavusest.

Facebookis oled just “Pealtnägijat” *like*’inud.

M3: Jah.

Kas sa neid uudised ka kuidagi teistega jagad, mida “Pealtnägijast” näed või mida saade ise on jaganud?

M3: Ma vist kunagi olen, et kui...noh sealt “Pealtnägijast” ikka tuleb neid huvitavaid artikleid ja mis nad on seal teinud. Ma neid olen ikka kunagi jaganud küll.

Mingeid välismaiseid seriaale või sarju ei ole *like*’inud?

M3: Ei, neid ma ei ole *like*’inud. Mingit “Family Guy’d” olen.

Kas su sõbralistis jagatakse telesaadete kohta mingit infot?

M3: Ei ole näinud küll.

Kas sa internetist ka vaatad mingeid telesaateid järele või siis mingeid seriaale?

M3: Mingeid seriaale küll, aga mitte eriti.

Vaatad sa neid niimoodi ühe osa kaupa või laadid juba kogu hooaja alla?

M3: Ei ma ikka üritan hooegade kaupa ära vaadata. Jällegi, et kuidas aega on ja siis pigem igavuse peletamiseks ja ajaviiteks.

Telerist ei vaata välismaiseid kanaleid või saateid?

M3: Fox Life’ilt vaatan vahepeal mingit “Kaks ja pool meest” ja Sony Entertainmenti ja “Simpsoneid” ja selliseid asju.

Kui palju kanaleid sul valikus on?

M3: No ma ei tea, kui palju seal digiboksil neid on, ikka on.

Kas sul kodus muidu mõnda ajakirja ka käib?

M3: Ee Digi käib. See on selline, mida mina loen. Vist aaa Imeline Teadus käib ka.

Kas sa neid oled Facebookis jälginud?

M3: Neid ma Facebookis ei ole jälginud.

Aga online’is?

M3: Ei ole.

Aga kui palju sa raadiot kuulad?

M3: Ainult siis, kui kas ise autoga sõidan või siis hommikul, kui vanemad panevad hommikul käima. Siis ma kuulan, aga...

Mis raadiokanal siis tavaliselt mängib?

M3: Ee raadios ma kuulan kas siis Sky Plusi või Spin FMi, et muusikat. Aga muidu kas Kuku on tavaliselt, hommikul uudised.

Internetist ei kuula raadiot?

M3: Internetist ei kuula.

Aitäh!

Intervjuu toimumiskoht: Hugo Treffneri gümnaasium

Aeg: 22. november 2013

Intervjueeritav (N3):

Sugu: Naine

Vanus: 18

Elukoht: Tartu/Viljandi

Kui tihti sa külastad Facebooki?

N3: Iga päev.

Kui palju sa seal aega veedad?

N3: Ee, tegelikult ei veeda väga palju, sest ma jõuan koju, siis ma käin ära, vaatan, kas on midagi uut. Siis ma enamjaolt õhtu jooksul noh väga ei käi ja siis mingi kuskil äkki enne, kui kinni panen, siis käin uuesti vaatan, et kas on midagi muutunud.

Millistele tegevustele sul seal aega kõige rohkem kulub?

N3: Suhtlemisele põhiliselt. Et noh see on põhiline suhtluskoht tegelikult.

Millal sa tegid endale üldse Facebooki konto?

N3: Ehh, issver. Eks ta põhikoolis oli. Siis, kui ta tuli enam-vähem, ma arvan. Kuskil siis kohe.

Mäletad sa ka, mis põhjusel?

N3: Kuna kõik tegid tegelikult.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

N3: Jah.

Kui tihti?

N3: Seda Facebooki lehte otseselt ei vaata, aga see noh Facebook messenger, et siis seal suhtlen. Noh et kui keegi kirjutab, siis ma kirjutan kohe vastu.

Kas sa muid sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N3: Ee Facebook ja Skype ainult. Mhm. Et netist mingeid muid ei ole. Ahja Twitter ka ikka ja.

Uurin natuke meediaväljaannete kohta. Kas sa oled Facebookis *like*'inud mingeid ajalehti või ajakirju?

N3: Ei olegi vist.

Aga näiteks veebiväljaannet Delfi?

N3: A Delfi on jah. A Postimeest ma loen niisama, Facebookis ei *like*'i.

Kas sul kodus käib mingeid ajalehti või ajakirju?

N3: Viljandi kodus käib. Jah. Seal ikka käib. Seal käib Viljandi oma Sakala leht, Postimees ei käi. Postimeest ma loen igapäevaselt netist just.

Kas sa Sakalat või mõnda muud kohalikku lehte ei ole *like*'inud Facebookis?

N3: Enda teada ei ole küll.

Aga mõnda sellist veebitoimetust nagu Naine24 või Delfi Publik või Noorte Hää?

N3: Ei, ainult ongi Delfi (uurib oma Facebooki kontot arvutist – L.V.).

Kui tihti sa Delfi postitusi loed, mis sulle uudisvoogu jooksevad?

N3: Kui teema on huvitav, siis vaatan küll. Noh olenebki temast.

Mis teemad sind huvitavad?

N3: Seda, mis on noh...näiteks viimasel ajal just see, kõik need kultuuriteemad, need Langed ja, mis on aktuaalsed. Et no sellist nüri poliitikat otseselt ei ava. Et seda, mis just pakubki huvi.

Kas sa nendele postitustele kuidagi reageerid, kommenteerid vms?

N3: Ei kommenteeri.

Kas sa ise oled Facebookis artikleid või uudiseid jaganud?

N3: Ma väga aktiivselt oma lehel ei *share*'i midagi, et ma pigem loengi läbi ja sinna ta jääb.

Aga kas sa üldse oled midagi jaganud?

N3: Ma arvan, et midagi ikka kindlasti olen. Et seda, mis äkki puudutas just mind kuidagi, aga et niisama vist väga... Mingit kooliteemalist ma vist *share*'isin, kus oli midagi nende haridusreformide kohta. Et kuna mind see puudutab, siis selle kohta ma avaldan arvamust ka.

Kas sinu sõbralistis inimesed jagavad artikleid?

N3: Kusjuures jagavad küll. Et olen näinud küll isegi ja sealt siis omakorda jõuan nende artiklite endani.

Kumba sa pigem eelistad või kummale tähelepanu pöörad – kas sõbra jagatud uudisele või väljaande jagatule?

N3: Mõnesmõttes seda, mida sõber jagab, sest et küllap siis noh, ikkagi minuvanused, et küllap siis on teema, mis peaks minule ka huvi pakkuma. Et noh Delfi jagabki seda, mis on noh kõigile mõeldud sellessuhtes. Ma arvan, et rohkem tõmbab pilku ikkagi sõbra jagatud.

Kas sa sõprade jagatud postitusi ka kuidagi kommenteerid või like'id?

N3: Ma väga ei kipu kommenteerima, et jah ma pigem olengi selline vaikne, et loen läbi jah.

Kui sa uudiseid soovid lugeda, siis kas sa pigem lähed Delfi kodulehele või Facebooki?

N3: Kodulehele. Et noh alati ongi, kui ma jõuan koju, siis esimese asjana läheb Postimees lahti ja Facebook lahti.

Oled sa kunagi mõne väljaande like'i eemaldanud või väljaannete uudistevoogu piiranud?

N3: Mingite asjadega on vist olnud, et kui on hästi tihedalt ja ainult leht ongi täis neid uudiseid, siis ma küll võtan like'i ära, et väsitav. Eriti noh, et kui ei ole midagi tarka ka.

Kas sõbralistis oled ka märganud kedagi, kes jagab väga palju?

N3: On küll. (muigab) Ma ei ole, ma ei tea täpselt, kust see kõik käib, siis ma tavaliselt kerin lihtsalt sujuvalt üle, kui ma näen, et ta on jaganud.

Millistel teemadel sõbrad tavaliselt üldse uudiseid jagavad?

N3: Need on hästi seinast seina, ma arvan. Kuna mul on ka hästi erinevaid sõpru, siis ongi, mõned jagavad poliitilisi asju ja noh praegu muidugi hästi palju liigubki seda Langi teemat. Et need ikka huvitavad.

Küsin natuke televisiooni ja raadio kohta ka. Kas sa mingeid telekanaleid või raadijaamu oled Facebookis like'inud?

N3: Mm, kanaleid ei ole ja raadiotest olen Sky Plusi ainult like'inud, ma isegi ei tea, miks. Ei no ta on mu lemmik vast ikka, aga isegi ei mäleta, miks ma teda like'isin.

Kui palju sa muidu raadiot kuulad?

N3: Ainult autos.

Mis jaama sa siis kuulad?

N3: Sky Plus.

Kas sa internetist kuulad raadiot?

N3: Ei kuula.

Aga Sky Plusi saateid ei ole like'inud?

N3: Ei ole vist. Ma ei tea neid saateid nii täpselt, et ma ei oska midagi like'ida.

Kui palju sa telerit vaatad?

N3: Ei vaata palju. Et ma vaatangi "Reporterit" ja noh, kui tuleb mingi hea film. Ma arvan, et sellega piirdub. Väga aktiivselt ei vaata.

Kas sa mingeid telesaateid oled like'inud Facebookis?

N3: Ja, telesaateid olen küll vist. Midagi kindlasti. Ainult ma ei tea, kui paljud neist Eesti omad on. Mul ei ole ühtegi Eesti seriaali, mida ma vaataks niimoodi, et igat osa pean vaatama.

Aga näiteks "Pilvede all" või "Kättemaksukontor" või "Kelgukoerad" vms?

N3: Vaatasin, aga siis ajapuuduse tõttu lihtsalt jäi hästi palju pooleli. Muidu ikka jah.

Kas sa telerist välismaiseid kanaleid jälgid?

N3: Ee, Foxi küll, aga mitte ka niimoodi, et nüüd teisipäeval kell 5 pean vaatama seda.

Kas sa Facebookis mingeid seriaale oled like'inud?

N3: Jaa, olen.

Mida näiteks?

N3: (näitab ekraanilt, milliseid on like'inud – L.V.)

Kas sa vaatad neid telerist või arvutist?

N3: Arvutist.

Kuidas sa üldse jõuad infoni, millist sarja vaadata?

N3: Et kuidas ma avastan sarja? Põhiliselt kuulen õe käest, aga ma ei tea, kust tema avastab. Põhiliselt ongi tutvusringkondadest, et keegi ütleb, et tema vaatas seda ja ma mõtlen ka, et peaks hakkama vaatama. No ja siis ma hakkam vaadata. Vaatan esimese osa ära, et kas meeldib või mitte. Et niimoodi ise ma ei otsi küll konkreetset, mis võiks olla hea või uuriks.

Kas sa mingeid sarju oled Facebookis ka jaganud või infot nende kohta?

N3: Ei ole, ma arvan.

Oled sa vaadanud, millist infot nemad jagavad?

N3: Ja, need, mille fänn ma rohkem olen, neid ikka vaatan.

Mille kohta need sarjad postitavad?

N3: Eee, näiteks on intervjuud nende tegelastega või on uudis, et hooaeg on hakkamas või on pilte lihtsalt. Et jah.

Kas sinu sõbrad on jaganud teleseriaalide kohta midagi?

N3: neid on märksa vähem, et nii väga sarjade kohta ei jagata küll minu meelest. Pigem ongi mingid uudised või asjad jah. Et sarjasid ma ei ole küll tähele pannud väga varem.

Mäletad sa mingeid viimaseid artikleid, mida jagati?

N3: Seda Rein Langi on Facebook täis. Praegu ei tule üldse midagi muud ette, kui see Sirbi asi.

Kas sa neid sõprade jagatud telesaateid ka like'id?

N3: Oleneb, kas ma tean esiteks seda ja kas see mulle meeldib. Et ma arvan, et kui mul on huvi selle asja vastu, siis ma ikka vaatan/loen. Kui mulle meeldib, mis siin on, siis miks mitte ka *like*.

Aitäh!

Intervjuu 7

Intervjuu toimumiskoht: Hugo Treffneri gümnaasium

Aeg: 22. november 2013

Intervjueeritav (M4):

Sugu: Mees

Vanus: 19

Elukoht: Tartu

Kui tihti sa külastad Facebooki?

M4: Igapäevaselt külastan Facebooki, sest seal toimub mul suhtlemine. Et ma...

Kui kaua sa seal ajaliselt oled korraga sees?

M4: Ee üle 5 minuti kohe kindlasti ei ole. Lihtsalt käin korra sisse ja vaatan ära, mis kirjad on tulnud, saadan vastu ja see on pigem nagu suhtlemiskeskond minu jaoks nagu e-mailiga.

Pikemalt ei vestle seal?

M4: Ei.

Millal sa endale Facebooki konto tegid üldse?

M4: Ee, eks see oli mingi kaks aastat tagasi.

Mäletad sa, mis põhjusel?

M4: Ei mäleta enam seda.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

M4: Jah, sest ma vaatangi neid sõnumeid.

Kas sa kasutad ka mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke?

M4: Ei, ei kasuta. Ei näe mõtet, see on suhteliselt aja raiskamine minu arvates.

Praegu sul siis Facebook on peamiselt ikkagi suhtlemiseks.

M4: Jah.

Kui palju sul sõbralistis on praegu inimesi?

M4: Ma puhastasin enda sõbralisti ära, ebavajalikud inimesed võtsin välja ja kokku on kuskil 80 nagu nii-öelda lähemat inimest, kellega ma siis nagu kontakti tahan hoida.

Enne siis oli rohkem sõbralistis inimesi?

M4: Ja, enne oli mingi 500 kanti. Ja siis see suvi mõtlesingi, et pole mõtet, ummistavad selle ajatelje nii ära.

Küsin trükimeedia kohta. Kas sa oled Facebookis mingeid ajalehti või ajakirju like'inud?

M4: Ei, ei ole.

Kas sul muidu kodus käivad ajalehed?

M4: Ee, jah. Käib praegu.

Mis sul koju on tellitud?

M4: Ee Äripäev.

Kas sa loed ka seda?

M4: Ei, mitte eriti.

Kui sa uudiseid soovid teada saada, siis kust sa neid esimesena hangid?

M4: Kui aus olla, siis uudised mind väga ei huvita. Mina elan vaikselt enda elu ja siis, mida ma kuulen vahepeal ja mis jääb kõrva, et siis kas raadiost või telekast – oleneb.

Kas sa mõne trükiväljaande veebilehel ka käid?

M4: Ei käi. Väga-väga harva, siis kui koolitööga on seotud midagi. Kas on vaja artiklialalüüs teha või midagi sellist. Siis.

Kas sinu sõbralistis inimesed jagavad mingeid artikleid?

M4: Ja, ikka jagavad.

Reageerid sa ka kuidagi neile?

M4: Ma lihtsalt, kui ma kiiresti üle vaatan, siis mul jääb nagu meelde, et mis see pealkiri oli. Et ma ei hakka süvenema, mis seal täpselt see sisu on.

Kui suure osa sa nendest uudistest avad ja loed?

M4: Vahepeal, siis kui tundub natuke huvitavam teema. Ja see on väga harva.

Millistel teemadel ja millistest kanalitest uudiseid kõige rohkem jagatakse?

M4: Eeh, igalt poolt tuleb seda. Igalt poolt.

Kas pigem Eesti lehekülgedelt või välismaa meediast?

M4: Mõlemat, mõlemat.

Mis teemad sind ennast rohkem huvitavad?

M4: Kuna ma ise tegelen filmindusega, siis pigem need teemad ja siis kuidagi militaarteemad, sellepärast et ma olen kaitseliitlane ja siis mind huvitab ka see teema.

Kui sõber mingit uudist jagab, siis kas sa ka kuidagi reageerid sellele, et *like*'id või kommenteerid või jagad edasi?

M4: Ei, ei, ei jaga. Ei jaga.

Küsin siis natuke veel raadio ja televisiooni kohta. Kas sa mingeid telekanaleid või raadiojaamu oled Facebookis *like*'inud?

M4: Ee ei. Facebookis küll ei kasuta. Ma kuulan neid arhiivist. Raadio 2 "Hallo, Kosmost" kuulan arhiivist.

Kas sa raadiot ka makist kuulad?

M4: Ja. Ma kuulan näiteks, kui autoga on pikad-pikad sõidud või suvel on traktoriga pikad tööpäevad ja siis.

Milliseid kanaleid sa siis kuulad?

M4: Oleneb täitsa, et see, mis hetkel sobib.

Aga internetist kuulad järele ka konkreetseid raadiosaateid.

M4: Ja, raadiosaateid. "Hallo, Kosmos" on üks põhilisi. Ja rohkem praegu ei meenu. "Hallo, Kosmos" on põhiline, mida ma kuulan järgi.

Kui palju sa telerit vaatad?

M4: Võib-olla paar tundi tuleb nädala jooksul kokku.

Mida sa sealt peamiselt vaatad?

M4: Ma vaatan tavaliselt kordusi, sellepärast et mulle tavaliselt ei meeldi reklaamid ja siis ma saan ruttu ära kerida.

Milliseid saateid sa siis peamiselt vaatad?

M4: Ee muidugi "Pealtnägijal" ei ole neid vaheklippe, aga lihtsalt ajaviiteks vaatan vahepeal "Simpsonideid" ja "Perepead", ajaviiteks.

Kas sa internetist ka mingeid saateid või sarju vaatad, näiteks "Pealtnägijat"?

M4: Ei. Mulle meeldib teleka taga, nii on mugavam.

Kas su sõbrad Facebookis telesaadete kohta jagavad mingit infot?

M4: Ee ei. Ma ei tea, ma ei mäleta küll.

Kas sa mingeid välismaiseid seriaale ka vaatad?

M4: Ei. Nagu midagi kindlat ei vaata. Kui midagi satub, mis huvi pakub, siis vaatan.

Kas sõbrad ei soovita näiteks Facebookis, et vaata seda sarja?

M4: Ee, ma ei pööra sellistele asjadele tähelepanu. Nad võivad soovitada, aga....ei järgi seda.

Kas sa telerist välismaiseid kanaleid jälgid?

M4: Ma vaatan pigem ajalookanaleid ja siis Discoveryt.

Kas sa internetist ka Discoveryt vaatad näiteks?

M4: Ei.

Aitäh!

Intervjuu 8

Intervjuu toimumiskoht: Otepää gümnaasiumi õpetaja kabinet

Aeg: 13. detsember 2013

Intervjueeritav (M4):

Sugu: Tüdruk

Vanus: 18

Elukoht: Otepää

Mäletad sa, millal sa endale Facebooki konto umbes tegid?

N4: Ei ma mäletan, et ma tegin, ma tegin hästi-hästi nagu vara, aga sellepärast, et ma mäletan, et kui mingil välismaa tuttavale oli ja siis, aga ma ei kasutanud seda. Ma ei saanud üldse aru, mis seal...seal oli ainult see, et profiilipilt oli ja vist oli see sein, aga see oli täiesti teistsugune kui see on nagu praegu. A see oli ikka issand...see oli samal ajal, kui Orkut tuli. Et see oli nagu tõesti väga vara. Siis ma ei kasutanud, aga ma ei tea... No praegu on 2013. Ma arvan, et mingi neli-viis aastat tagasi vä. Jah, viis aastat tagasi.

Miks sa tol hetkel endale konto tegid üldse?

N4: No selles mõttes, et ma vaatasin, et kõik inimesed hakkasid juba üle minema ja siis mõtlesid, et a Orkutis ei ole nii palju inimesi. See oli nagu, kõigepealt oli Rate, siis oli Orkut ja siis tuli Facebook peale. Jaa selles mõttes, et Orkutis ei olnud enam nii palju inimesi. Nad ei käinud seal nii tihti, siis vaata ei saanud suhelda. Et vastused tulid hiljem. Siis ma mõtlesin, et okei, peaks ikka Facebookis rohkem käima.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

N4: Issand, ma... ma arvan, et ma olen Facebooki sõltlane (naerab laginal). Ei, täiesti tõsiselt. Mul varem polnud nagu nutitelefoni. Ma sain nutitelefoni alles mingi eee kuu aega tagasi ja siis varem ma nagu ei saanudki aru. Mõtlesin, et miks nad istuvad kogu aeg, tundide ajal inimesed istuvad telefonis. Õpetaja ütleb, et kuulge teate, palun pange telefonid ära, me ei saa tunnis tööd teha, onja. Mõtlesin, et kuidas see võimalik on. Siis ise sain telefoni, siis on lihtsalt nii, et hakkad mingeid muid asju vaatama. A saad nii palju asju sellest telefonist teha ja siis okei, vaatad näiteks uuendusi ja siis ongi see, et aa uudis. Mul on näiteks nii, et kui sa *like*'id mingit, no ma olen pannud ennast *like*'ima mingit Postimeest ja uudiseid, et aa Delfis uudis, võtad selle lahti, et hakkad juba neid sirvima vaikselt. Et ma ei oskagi muud öelda.

Et aega kulub sellele.

N4: Ja, täpselt. Tegelt ongi.

Kui palju sul päevas võiks Facebookile aega kuluda?

N4: No selles mõttes, et õhtul, kui ma chatis olen, siis ma arvan, et päevas mingi...no ma arvan, halvematel juhtudel tuleb mingi neli tundi ära, vähematel juhtudel kaks. Või noh selles mõttes, et kõige vähem võib-olla tund aega. Ma arvan, et lihtsalt selle chatiga tuleb ka suht palju aega juurde. Et kui sa suhtled inimestega.

Peamiselt kulub sul aeg siis suhtlemisele.

N4: Ja, chatile ja. Või selles mõttes, et selle kaudu ma ei tea vaatangi, millega inimesed tegelevad vahest, kui rohkem aega on.

Kui palju sul Facebookis praegu sõbralistis sõpru on?

N4: Noh ma arvan, et mingi 700-800. A tegelikult mul on hästi palju selliseid ka, et kui ma olen hästi palju võtnud noortevahetustest osa, siis on ikkagi need, et sa inimesega kohtud kuskil noortevahetusel, siis sa lisad ta või noh ükskõik, sind lisatakse või sa ise lisad need, kellega sa rohkem suhtlesid, sõbralisti. Ja siis paljud on nagu sellest. Aga selles mõttes mul ei ole nagu selliseid sõpru, kellega, et kui ma, noh hästi palju on välismaa sõpru, aga Eesti sõpru ei ole selliseid, et kui nad mulle tänaval vastu tuleksid, siis ei oleks, et ma kõnniks neist tuima näoga mööda. Et ma selliseid olen nagu vaikselt kustutama hakanud, sest see on nii mõttetu

lihtsalt. Uudistevoog on juba selline, et sul tulevad need teated ja postitused sinna ja mõtled nagu, et see on täielik rämps minu jaoks isiklikult.

Kas sa muidu teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutad?

N4: Mm Twitter. Twitterit kasutan jah, sest Twitter on selline, et sinna läheb lihtsalt kõik pahn. Facebooki seinale ma ei viitsi nagu panna sellist asja.

Aga näiteks Instagrami?

N4: Jaa, Instagrami kasutan ka. No see, seda ma varem ei kasutanud, aga kui ma telefoni sain, siis hakkasin seda kasutama.

Küsin natuke ajalehtede kohta. Milliseid ajalehti ja ajakirju sa oled Facebookis eraldi *like*'inud?

N4: No näiteks Postimees, Õhtuleht. Hiljuti hakkasin Sirpi *like*'ima. Siis ee Delfi on seal. Ee, mul ei tulegi kohe meelde. A no ma ise suusatasin enne. Siis igast spordiajakirjad nagu Jooksja näiteks ja. No mis seal veel on. No ei tule niimoodi meelde.

Kas sa mõnda kohalikku lehte ka *like*'inud oled?

N4: Ja, no Otepää Teataja näiteks, Valgamaalane.

Sa võid neid siit arvutist otsida ja vaadata. Kas sa veel mingeid ajakirju oled *like*'inud?

N4: Eemh. Ma ei tea, ajakirju niimoodi ei ole. Ma eelistan ajakirju nagu paberkandjal lugeda, sest see on ikka see, et ma ei tea. Ajakiri mulle kuidagi paberkandjal meeldib rohkem. Ja ma kas või kulutan selle 3 eurot ja ostan selle Cosmopolitani või Anne&Stiili.

Kas sul kodus ka ajalehti ja ajakirju käib, mis on tellitud?

N4: Ja, meil käib. Mis see oli...see Maaleht ja Postimees käib. Aga kuna ma elan ise siinsamas ühikas ja mu kodu on tegelikult 25 kilti, siis ma käin vanaema ja vanaisa juures lehti lugemas, sest lehes on palju rohkem tegelt infot. Või noh hästi paljude lehtede puhul on netis ka, et sa pead maksma selle eest, osade artiklite puhul. Et siis jah.

Oled sa seda kuidagi seadistanud, et kui palju sa nendelt väljaannetelt Facebooki postitusi tahad saada? Oled sa kunagi ka mõnelt väljaandelt *like*'i eemaldanud?

N4: A ei ma mingeid niimoodi otseselt maha ei ole võtnud, sellepärast et ma olen *like*'inud ainult neid, mis ma pean enda jaoks vajalikuks ja asjalikuks. Et neid ma ei *like*'i, mis mulle ei meeldi.

Aga ei ole nii juhtunud, et *like*'isid midagi ja siis vaatad, et ei, seda ma ikka ei taha?

N4: Ja, no selles mõttes, et kui alguses mingi noh ajakiri, millega ma pole väga kursis ja siis mõtled alguses, et mingi üks lugu hästi meeldis, mõtlesid, et okei, hakkad *like*'ima. Ja siis pärast vaatad, et okei, sealt ei tule nagu midagi noh minu jaoks huvitavat ja siis olen ikka ära pannud. Aga ma otseselt ei tea, mis see küll olla võiks.

Kui paljusid sa nendest väljaannete postitustest *like*'id või kommenteerid?

N4: Ma ei kommenteereri eriti. Ses mõttes, et ma loen neid, mida seal kommenteeritakse, et mida inimesed kommenteerivad. Aga näiteks ma jagan küll – see on vist järgmine küsimus (naerab). Ma jagan küll, näiteks nagu neid, mis nagu mulle tähtsad tunduvad. Näiteks, kui on mingid spordiga seotud...või noh, millega ma olen ise otseselt kokku puutunud. Kui see on tõesti midagi, millest ma arvan, et teised inimesed ei ole veel teadlikud, et ma arvan, et ma olen esimene, kes seda võis lugeda. Siis ma jagan seda. Aga kui ma olen näinud, et juba mingi 4-5 minu sõpra on seda jaganud, siis ma ei hakka ise jagama seda, nagu miks?

Kui aktiivselt sul sõbralistis artikleid jagatakse? Kas sa oled märganud ka seal, kes on aktiivsem?

N4: No võib-olla, mina olen ise märganud, et võib-olla 2-3 on, kes pidevalt jagavad nii laule kui ka uudiseid, aga kui ka igasugust muud kräppi, mõttetuid naljavärke ja 9GAGi värke ja misiganes. Aga otse niimoodi ei ole, et on ikka nii, et enamus, noh inimesed on sellest aru saanud, et pole mõtet nagu rüüstada seda seina. Et pigem siukseid asjalikke asju.

Kui suure osa sa sõprade jagatust avad ja läbi vaatad?

N4: See oleneb täiesti, kuidas mul aega on. Näiteks kui ma olen telefoniga, noh mul on praegu arvuti katki, siis kui ma olen telefoniga, siis ma eriti nagu ei hakka lahti võtma neid, sest seal on nagu veits raskem lugeda ja koolis nett pole nii hea, et hoida kauem lahti ja noh aku saab tühjaks. Aga muidu, kui mul ikka aega on ja pakub huvi, siis ma ikka võtan lahti.

Näita mõnda viimatist uudist, mida sa oled jaganud.

N4: Ma arvan, et see on tükk aega tagasi, sest ma käisin just reisir, aga... siin on hästi palju pilte. Hästi paljud inimesed *tag*'ivad. Täiega paljud. Mm, aga kindlasti see oli kuskil (kerib Facebooki profiili).

Kas sa Sirpi hakkasid *like*'ima just selle skandaaliga seoses?

N4: Ja, kuna seda kajastati meedias nii palju. Muideks, ma just lugesin ühte artiklit ee majanduse tunnis, Andres Arraku poolt kirjutatud, et siis see tundus ka hästi-hästi huvitav. Siis ma mõtlesin, et peaks jagama rohkem. Oota, siin kindlasti on olnud. Ma ei tea, miks ta neid vahepealseid ei näita. A vot siin ma jagasin, kuna oli Kristiina Šmiguniga seotud, siis et üks suusataja oli pannud, nagu tegi seda sama testi, mida Kristiina Šmigun tegi suviti ja see oli nagu tema tasemest parem. (näitab sporti.postimees.ee kaudu jagatud artiklit – L.V.). Et spordialane.

Kas sa peamiselt jagad spordialaseid artikleid?

N4: Ei, see on nagu täiesti oleneb.

Kas sa mingeid meelelahutusportaale ka jälgid nagu Elu24 või Delfi Publik?

N4: Jaa, ma jälgin Delfi Publikut, aga ma neid meelelahutusega seotud asju eriti ei jälgi, sellepärast et ma tahaks ikkagi rohkem noh ikkagi siukeste...ma ei jaksa lihtsalt kõiki neid uuendusi läbi vaadata. Et kui ma tahan sealt midagi lugeda, siis ma lähen sellele leheküljele, sest kui nii paljusid asju jälgin, siis neid on liiga palju. Raske on järke pidada.

Kuidas sulle praegu tundub, kas väljaanded jagatavad artikleid liiga vähe või postitavad liiga palju?

N4: Ei, ma ei tea. Minu arust nad jagavad nagu, äkä, nende puhul on nagu suhteliselt normaalne. Kuigi ma ei tea, millest see oleneb, kuidas see minu uudisvoos kajastub, kui tihti nad jagavad. Võib-olla nad jagavad tihti, aga mina ei tea. Minul tuleb seda harvemini.

Kas sa külastad uudiste saamiseks ka väljaannete Facebooki lehekülge või lähed ikka nende veebilehele?

N4: Ja, ma lähen ikka nende kodulehele, et jah sellele lehele ma eriti palju ei lähe, sest kui ma olen juba lehel, siis ma saan kõik ühes. Ma kõiki teisi uudiseid näen ka seal.

Kui tihti sa nende väljaannete online-portaale külastad?

N4: No Postimeest, Delfit, ma arvan, et iga päev ja no hästi oleneb, kui palju mul aega on. Vahest on see, et okei, ma lähen loen lehti, ma lähen loen lehti, aga tegelt istun lihtsalt Facebooki chatis, kahjuks. Kahjuks nii see on.

Oled sa kunagi oma sõpru ka postitamise puhul piiranud?

N4: Jaa, ei ma olen muideks, kui see pole mu tuttav, kellega ma pole kaua aega suhelnud, vaid kellega lihtsalt mingi ühe korra tutvus oli, pannud sõbralisti, siis ma olen ta lihtsalt ära kustutanud, sellepärast et ma ei tea, see on tõesti rämps, mis sinna uudistevoogu tuli.

Kui sa pigem pöörad tähelepanu sõbra jagatud uudistele või väljaande jagatule?

N4: Ja, pigem nagu oleneb, milline sõber seda jagab. Nagu, kui on inimene, kes tavaliselt ei jaga väga tihti ja kes jagab mingit lugu, siis see peab mingis mõttes tähtis või eriline olema. Siis ma kindlasti loen seda. Sest kui see ei ole see, kes iga päev jagab midagi.

Küsin nüüd natuke televisiooni kohta. Kas sa oled mingeid telekanaleid või telesaateid Facebookis *like*'inud?

N4: Ee, ma ei *like*'i "Kättemaksukontorit". Ma ei vaata "Kättemaksukontorit". A siin oli midagi, mis ma jagasin. Et just hiljuti oli "Noorteprojektidega maailma avastama", see oli Õhtulehe artikkel. Et kuna ma olen ise just hiljuti käinud ka. Ma olen ikka jaganud, siin ikka tulevad. Aga mis see küsimus oligi... (mõtleb ja kordan küsimust – L.V.), et kuna ma ise telekat ei vaata juba noorest peale – mul ei ole lihtsalt aega olnud –, et kõike muud on vaja teha, siis ma ei vaata eriti telekat. Et ei.

Aga raadiot?

N4: Ja, raadiot. Et ma jälgin Sky Plusi.

Facebookis oled *like*'inud?

N4: Ja.

Kas ka mingeid Sky Plusi saateid konkreetsemalt?

N4: A ei, lihtsalt üldiselt.

Aga kas sa mingeid välismaiseid telesarju ei ole *like*'inud?

N4: Jaa, see ee, oota. “Vampire Diaries” ja siis seal oli, see “Friends” oli, aga noh see on ammu see. Ei, neid välismaised ikka on, sest kui ma noh käisin laagrites palju sel ajal, siis laagri jooksul vaatasid terve hooaja ära. Siis sai ikke *like*’e pandud neile.

Kas sa tahad nende postitusi ka jälgida või sa paned lihtsalt *like*, sest ta sulle meeldib?

N4: Ei, et ta mulle meeldib. Noh selles mõttes, et uudistega...vahest ikka, kui keegi näitleja vahetub või mingi uus näitleja tuleb. See.

Kas sinu sõbrad ka jagavad mingit infot telesaadete kohta? Et keegi jagab näiteks midagi selle kohta, mida ta “Pealtnägijas” nägi vms.

N4: Jaa, seda “Pealtnägija” värki on tegelikult olnud küll. Et noh, kui seal on...seal on alati mingid sellised lood, et sa mõtled, et kuidas see võimalik on. Aga ee, jah, noh, paljud mu sõbrad jagavad “Kättemaksukontorit” (naerab).

Kas sa sõprade jagatud postustele kuidagi reageerid ka?

N4: Ei, nendele “Kättemaksukontori” omadele ma ei viitsi reageerida enam. Aga “Pealtnägija” omadele küll.

Kas sa tavaliselt siis vaatad ka netist järele neid?

N4: Ja, ma vaatan küll. Vahest ma olen ikka neid osasid järgi vaadanud. Ma püüan kuidagi aega reguleerida nii, et mitte eriti rämpsua vaadata.

Kas sa oled ka seriaale või filme leidnud selle järgi, et keegi sõbralistis neid soovitab?

N4: Jaa, et kui keegi on näiteks, vahest postitatakse, et soovitage mulle midagi head mingit õudusfilmi või filmi vaatamiseks. Siis, kui sinna on hästi palju filme tulnud, siis ma vaatan, et millel, mis filmil on kõige rohkem *like*’e tulnud, siis ma olen tavaliselt selle filmi alla laadinud, kui mul vahest on aega olnud. Siis ma olen alla laadinud ja vaadanud jah. Ja tavaliselt ma ei ole pidanud pettuma.

Ühesõnaga ma sain aru, et telerit sa ei vaata.

N4: Ei vaata jah. Üldse mitte tegelikult.

Aga teler on olemas iseenesest?

N4: Ei, teler on olemas ja-ja.

Kas sa raadiot kuulad?

N4: Jaa, raadiot ma kuulan alati hommikuti. Ja noh vahest, kui ma teen endale hommikul süüa, siis ma panen selle televisiooni käima, aga ma ei vaata seda. Kuulan ainult.

Kas sa muid jaamu peale Sky Plusi veel kuulad?

N4: Ee see Power Hit Radio, aga selliseid, ei kuula eriti muid.

Kuidas sinu sõbrad tavaliselt su jagatud uudistele reageerivad? Kas nad *like*’ivad või kommenteerivad või jagavad ise edasi?

N4: Mm, ma ei tea, ma seda edasi jagamist ma pole eriti täheldanud. Vahest on see, et nad ei jaga minu linki edasi, vaid lähevad ise sellele lehele ja siis jagavad seda ise nagu. Ma olen seda tähele pannud. No oleneb täiesti teemast, et mis kellelegi korda läheb. Et no *like*’e ikka pannakse, aga ma ei jaga sellepärast, et *like*’e saada. Ma mõtlen, et lihtsalt sellepärast, et teisi kiiremini informeerida. Või ma ei tea.

Millistel teemadel sa ise tahaksid Facebooki kaudu informatsiooni saada?

N4: Seda on nii raske öelda. See nagu oleneb täiesti aastaajast, kas ma olen koolis, suvel ma ei tea käin tööl, täiesti nagu, millega ma parasjagu tegelen. Et noh, mis mulle nagu huvi pakub. Hästi midagi kindlat on raske öelda. Et noh, kui ma praegu olen majandusklassis, teen õpilasfirmat, siis praegu mulle pakuksid huvi igasugused majandusuudised ja sellealased teemad. Alati, kui ma näen mingit uudist õpilasfirmade kohta, siis ma alati loen seda onju. Aga ilmselt, kui ma selle projekti nüüd ära teen, siis ma ei tea, kas see...võib-olla ikka, no alguses ka, ma veidi lugesin ja hoidsin kursis end selle teemaga. Aga see oleneb täiesti jah ajast.

Aitäh!

Intervjuu 9

Intervjuu toimumiskoht: Otepää gümnaasiumi õpetaja kabinet

Aeg: 13. detsember 2013

Intervjueeritav (N5):

Sugu: Tüdruk

Vanus: 19
Elukoht: Otepää

Millal sa endale Facebooki konto tegid?

N5: Oota ma vaatan järgi, seal peaks olema. Kas 2008 või 2009 – siis, kui kõik ümber kolisid, siis ma tegin uue.

Mis põhjusel sa tegid endale konto?

N5: Tegin sellepärast, et keegi väga enam Orkutis ei käinud. Ma mäletan, et see oli alguses üldse sellepärast, et kõik sünnipäevakutsed tehti Facebooki. Ja siis ma mõtlesin, et kõik ütlesid, et sa ei tulegi peole. Ma mõtlesin, et mis peole. A sa said ka kutse. Ma mõtlesin, et mis kutse. Siis läksid vaatasin Facebooki ja siis vaikselt hakkasid kõik ümber kolima ja siis kolisin ka ja nüüd ma ei kujutaks ettegi ilma Facebookita.

Kui tihti sa Facebooki külastad praegu?

N5: Mul on tegelikult Facebook kogu aeg sees, aga ma seal vaatan, kui aus olla, kui tunnis on igav, siis söögivahetunnis ja siis õhtuti. Et põhimõtteliselt ei olegi päeva, kus ma Facebookis ei käi, sest mulle seal töökaaslased kirjutavad ja tööandja ja sellised tähtsad asjad on ka seal.

Õhtul logiid sa Facebooki siis juba arvutiga?

N5: Ma ei käi üldse põhimõtteliselt arvutis.

Kui keegi sulle näiteks kirjutab, siis kas sulle tuleb selle kohta telefoni ka teade?

N5: Jaa. Mulle tuleb selline...noh, kui mul hääletu peal on, siis tuleb värin, või kui ei ole, siis on piiks. Siin on 2009, tegin endale (vaatab arvutist järele, millal Facebooki kasutajaks sai – L.V.).

Millistele tegevustele sul seal kõige rohkem aega võiks kuluda?

N5: Rääkimisele, sest enam MSNi ei ole ja Skype'i ma väga ei kasuta, sest ma arvutis väga ei käi. Et pigem jah rääkimise peale.

Kui palju sul sõpru seal sõbralistis on?

N5: 900 või midagi. Ma olen muidugi puhastust ka teinud. Kuidagi ma vaatasin, et kui mul täiesti suvalisi inimesi on, siis ma olen ära kustutanud, aga 900 peaks vist olema umbes.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutad?

N5: Twitterit ja Instagrami. Aga Twitteriga on see asi, et pikka aega ma olen mõelnud, et peaks selle ära kustutama. See on ikka täiesti mõttetu asi minu meelest. Ja miks kedagi peaks huvitama, et ma lähen nüüd poodi. See on nii nõme tegelikult (muigab). Et jah, Twitter ja Instagram.

Küsin nüüd natuke selle kohta, milliseid väljaandeid sa Facebookis *like*'inud oled. Kas sa oled näiteks mõnda ajalehte või ajakirja seal *like*'inud?

N5: Eee...ma loen kõige rohkem Postimeest, aga ma ei saa aru, miks mul ainult Elu24 teated tulevad. Jah, et ma *like*'in Elu24, aga SL Õhtulehte või Postimeest ei – ma loen kas siis paberkandjal või siis vaatan uudised lihtsalt õhtul üle.

Kas sul koju ka ajalehti tellitud on?

N5: Mul käib vanaema juures, siinsamas linnas põhimõtteliselt. Ja siis ma vaatan alati üle kõik.

Kui sa uudiseid hangid, siis sa seega vaatad pigem väljaande veebilehele?

N5: Jah-jah, ma ei vaata kunagi Facebooki. Mkm.

Aga Elu24 uudised jooksevad sulle uudisvoogu?

N5: Jah, ju siis ma olen kunagi 2-3 aastat tagasi *like*'inud seda ja siis tulevad sellepärast.

Kas sa mingeid välismaiseid ajalehti või ajakirju oled Facebookis *like*'inud?

N5: Ei ole.

Kui sa veebiväljaandeid loed, siis kas sa ka nende uudiseid kunagi Facebookis ise jagad?

N5: Ee, ma jagan pigem selliseid uudiseid, kus keegi vajab abi. Et näiteks, kui kellelgi on koer või kass kadunud ja siis ta on ka siit samast kandist, siis ma olen jaganud ja siis, kui kellelgi põleb kodu ära või keegi on õnnetuses viga saanud, et siis on kontonumber ja selliseid asju.

Kuidas sõbralistis inimesed nendele postitustele reageerivad? Kas nad jagavad postitusi edasi vms?

N5: Ja, jagatakse küll edasi. Eriti, kui puudutab kellegi aitamist. Või näiteks, kui on leitud võtmed või telefon, siis olen ka jaganud. Niiviisi on ka, et kui keegi osaleb mingil konkursil, siis on kirjutatud sõnumitesse, et palun *like*'i ja jaga ja siis ma olen, noh, kui on hea tuttav, siis

ma olen jaganud seda. Näiteks mingilt filmifestivalilt osavõtmine ja siis, kui on, et mida rohkem *like*'e ja pilte on ka niiviisi, et mingilt konkursilt osavõtt.

Kas sa ise ka oled loosimistes osalenud?

N5: Kunagi, kunagi ma tahtsin telefoni saada, siis ma osalesin küll, ikka jagasin küll. Siis ma olen seda ka teinud, et kui piimapakil on peal kiri, et võida auto – neid kampaaniaid ja siis riiete omas olen ka osalenud. Aga nüüd enam, ei, ei taha ummistada Facebookis. Ma tean nagunii, et ma ei võida. Arvan, et aitab küll.

Kui tihti sinu sõbralistis inimesed artikleid või uudiseid jagavad?

N5: Noo siin nädal või poolteist nädalat tagasi oli see Facebook päris ummistunud, kui see Paul Walker sai surma, vaata. Siis oli ikka, kõik jagasid põhimõtteliselt. Ja siis uudis, midagi Eestiga seoses...näiteks Heiki Nabi, et ta võitis. Twitter oli seda täis ja Facebook ka. Et sellised asjad. Ja siis näiteks see ka, et Tartus üks naine pani oma elukaaslase põlema ja oma lapse ja siis seda jagati ka, et issand, kui haige, kuidas nii saab olla. Selliseid asju jagatakse ka.

Kas sa neid postitusi kommenteerid või *like*'id ka?

N5: Ee, ma ei kommenteeri. Kunagi ma ei *like*'i selliseid õnnetuste asju. Ma ei saa üldse aru, et kuidas inimesed saavad neid *like*'ida, et kas nad mõtlevad nagu teistmoodi, et kas nad mõtlevad siis, et ah see ongi nüüd lahe või siis tõesti, et see on nii ootamatu uudis. Miks nad sinna üldse *like* panevad, ma ei saa kunagi aru. Näiteks kui keegi surma saab ja siis on *like* sellele. Sellest ma ei saa kunagi aru.

Oled sa kunagi mõne väljaande puhul piiranud jagatavaid postitusi?

N5: Ma olen teinud niiviisi, et kunagi aasta tagasi, kui ma mõtlesin, et ma teengi Facebookis suurpuhastuse, siis ma vaatasin, et appi, mida ma olen postitanud, mis ma olen kommenteerinud. Kustutasin ja kustutasin, tund aega kustutasin oma lehelt asju. Mõtlesin, et issand jumal. Ja siis nüüd ma olen vaadanud, et misasja ma olen *like*'inud. Ma olen sellist muusikat *like*'inud, mis mulle üldse...mida ma ei kuulagi. Ma ei saa aru, et kuidas see võimalik on. Ja siis selliseid täiesti mõttetuid lehekülgi olen ka *like*'inud. Võib-olla see on sellepärast, et jagad mingit asja, siis sa pead enne *like*'i vajutama, et jagada. Võib-olla sellepärast.

Kas sa neid sõprade jagatud postitusi ka avad ja loed?

N5: Avan ja loen ja. Mind ikka huvitab, vaatan, et mis ja mida...vaatan videoid ka sellised. Vaatan näiteks *like*'ide arvu järgi – kui on hästi palju kommentaare ja *like*'e, siis läheb kohe vaatamiseks.

Mäletad sa, mida sa ise viimati jagasid?

N5: Ohho, ma ei mäletagi. Ma võin vaadata. Vaatan kohe järgi. Ma siin olen ikka. Eeff...ei olegi midagi jaganud. A, laulu jagasin ja see oli 26. oktoober. Aga uudiseid mul siin nagu polegi. Siin on pildid ja sünnipäevaõnnitlused.

Ega sa sõpru ei ole ära kustutanud seetõttu, et nad liiga palju jagavad?

N5: Bloki olen peale pannud sellistele, aga ma mõtlesin, et no oma koolist ikka lisab mõni väiksem tüdruk sõbraks, et okei, ma võtan ikka vastu. Ise väiksena tahtsin ka, aga kuna ikka täiesti debiilsusi, ütleme ausalt välja, nad postitavad, siis ma olen ikka kustutanud küll. Et näiteks “pane *like* ja ma ütlen, kui tähtis sa mulle oled” ja “pane *like* ja siis ma hindan su ilu”. Nagu appi, mul ei ole sellist asja vaja.

Küsin natuke televisiooni ja raadio kohta. Kas sa mingeid raadiojaamu või telekanaleid või saateid oled ise *like*'inud?

N5: Mm, ma just enne vaatasin sealt ja siis ma peaks olema Sky Plusi, sest et jah, seal...ja siis ma vaatasin, et filme. Üks film oli vist “Kaks ja pool meest”. Mul väga ei ole aega telekat vaadata.

Kodus on teler olemas?

N5: Kodus on telekas olemas, aga väga harva vaatan, ei jõua.

Kas sa televisiooni internetist ka vaatad?

N5: Ja. Nii vaatangi. Ma ei viitsi alla minna, mobiilist vaatan. Mul on äpid ka alla tõmmatud, näiteks TV3 äpp. Ja siis telekast vaatan salvestuse pealt ka mõnikord. Kui on parem film, siis tahaks ikka suurelt ekraanilt ka vaadata.

Kas sa mingeid telesaateid ka Facebookis oled jaganud, et vaadake näiteks

“Pealtnägijat”?

N5: A “Pealtnägijat” ma vaatan küll, aga Facebookis niiviisi ei jaga. Ma proovin viimasel ajal

üldse, et ma väga vähe jagan asju ja proovin oma *like*'e ka, et ma igat asja...

Miks nii?

N5: Facebook on tegelikult selline, et seal on liiga palju isiklikku informatsiooni üleval. Et ma ei tahaks väga, et täiesti suvaline inimene võib ikkagi sinu kohta päris palju teada saada. Ma ise olen ka ikka teiste leheküljele läinud ja vaadanud, mis nad jagavad ja siis ma mõtlen, et issand jumal. Siis ma mõtlen, et ma ei tahaks seda. Ma ei tahaks seda.

Kas sõbrad jagavad Facebookis mingite teles nähtud saadete või uudiste kohta informatsiooni?

N5: Ma ei tea, ma ei ole väga tähele pannud. Ma arvan, kindlasti jagavad. Ikka on jagatud. Kindlasti.

Kas ka mingite välismaiste seriaalide kohta?

N5: Ma ei...niiviisi välismaiste kohta ma ei teagi, pigem ikka Eesti omad. Vähemalt minul, aga ma ei tea, kuidas teistel on. Võibolla ma lihtsalt pole tähele pannud.

Kas sa raadiot kuulad?

N5: Ee jah, hommikuti. Hommikuti panen uudised. Siis ma saan väikse ülevaate enne, kui ma kooli lähen. Ja siis, kui ma trenni teen, siis ma kuulan ka raadiot. Ja suhteliselt tihti ikka kuulan.

Milliseid raadiokanaleid sa kuulad?

N5: Ma olen kuulanud Raadio 2. Siis ee Sky Plusi ja mõnikord Power Hit Radiot. Poweris mulle see ei meeldi, et liiga palju lugusid korratakse. Siis mul viskab see üle ja ma kogu aeg vahetan niiviisi. Et oleneb täitsa. Siis, kui ma vanaema kodus olen, siis ma kuulan Elmarit (naerab). Siis ma jah, lihtsalt...

Milliseid teemasid sa sooviksid, et meediaväljaanded Facebookis jagaksid?

N5: Natuke rohkem võiks olla häid uudiseid. Inimesed jagavad ikka seda, mis on halvasti läinud. Et ee selle asemel, et nagu kuskil mingi õnnetuse asja – okei ja, see on kurb ja me saame aidata, aga selle asemel oleks võinud Heiki Nabi asja jagada. Nagu selliseid häid asju. Pigem ikka jagatakse neid halbu asju. Mõtled, et kõik on nii halvasti, et miks nii palju õudseid asju juhtub. Pigem rohkem kajastada seda head poolt ka, mis siin ka juhtub. Neid uudiseid võiks ka olla.

Millised teemad sind ennast rohkem huvitavad?

N5: Spordi teemad huvitavad mind, kuna ma vaata ise teen ka sporti. Siis mul sõbranna sai noorte olümpial kuldmedali, siis ma jagasin seda. Vot selliseid asju. Need huvitavad. No tegelikult huvitab välismaa elu ka kohati, need kuulsused, aga samas see on see, et kui palju seal tõtt on. Alati kahtled, et kas nüüd uskuda või mitte.

Kas sa näiteks need Elu24 jagatud uudised loed läbi?

N5: Oleneb uudisest, oleneb täitsa uudisest, aga viimasel ajal ma...no ta jagab küll, aga ma lähen pigem kodulehele. Facebooki kaudu ma väga ei vaata neid.

Aitäh!

Intervjuu 10

Intervjuu toimumiskoht: Otepää gümnaasiumi õpetaja kabinet

Aeg: 13. detsember 2013

Intervjueeritav (N6):

Sugu: Tüdruk

Vanus: 18

Elukoht: Valgjärve

Räägi, millal sa tegid endale üldse Facebooki konto?

N6: Issand, ma ei mäletagi... Ma arvan äkki mingi 2-3 aastat tagasi.

Mäletad sa ka, mis põhjusel sa toona endale konto tegid?

N6: Kõigil oli.

Kõigil oli?

N6: Kõigil oli. Nagu sesmõttes, et kas sul ei olegi Facebooki? Nagu kus me siis suhtleme, kus me räägime?

Kui tihti sa päeva jooksul Facebookis käid?

N6: Käin ikka tundide vahepeal, aga ma ei ole niimoodi, et... mul on Facebook arvutis kogu aeg lahti, aga ma ei seal kohal kogu aeg. Et kui keegi kirjutab, siis ma vastan.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

N6: Ja, käin.

Kui palju sa ühes päevas umbes kokku võiksid Facebookis aega veeta?

N6: Mingi tund aega ikka vist.

Mis tegevustele sul Facebookis kõige rohkem aega kulub?

N6: Ma räägin inimestega, suhtlen.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad peale Facebooki?

N6: Twitterit.

Kui palju sul Facebookis sõbralistis on inimesi?

N6: Peaaegu 700, natuke alla vist. Viimati oli.

Küsin nüüd natuke selle kohta, milliseid ajalehti/ajakirju sa oled Facebookis *like*'inud.

Räägi, kas sa mõnda ajalehte oled Facebookis *like*'inud?

N6: Ma ei oska siit vaadata, ma ei tea, kuidas ma vaatan neid, mida ma *like*'inud olen, neid telesaateid ja asju. Ma ei ole kunagi vaatanud. (kommenteerib lap topis Facebooki lehitsedes) Postimeest olen. (mõtleb) Postimeest vist olengi ainult, sest ma teisi eriti ei loe, kollast ajakirjandust.

Kas sa veebiväljaannet Delfit oled *like*'inud?

N6: Delfit ma vaatan siis, kui mul on kiire. Seal ma saan kõik korraga kätte.

Kas sa mõnda ajakirja ka Facebookis *like*'inud oled?

N6: Ma arvan küll, kindlasti olen. Cosmopolitani näiteks. Ma pole kindel ka.

Konkreetselt mingeid toimetusi nagu Elu24 või Naine24 ei ole?

N6: Mkm (raputab pead). Ainult siis, kui keegi jagab, siis ma vaatan. Võib-olla jagan ise ka.

Kas sul kodus käib ajalehti?

N6: Ei käi.

Kas sa veebist loed trükiväljaandeid?

N6: Ainult Postimeest.

Kui tihti sa uudiseid ise Facebookis jagad?

N6: Ma jagan tegelikult vähe Facebookis üldse, sest ma eriti ei käi, aga ma jagan siukseid lahendamaid, huvitavamaid asju. Viimati oli näiteks see, et mehed on hakanud kreemi kasutama. Aga eriti ei jaga.

Kas sinu sõbralistis inimesed jagavad uudiseid?

N6: Jaa, kogu aeg, iga päev on mingi uus asi.

Milliseid postitusi nad tavaliselt kõige rohkem jagavad?

N6: Siukseid nagu kõige tuntumad, nagu mida hommikul räägitakse raadiost ja siis õhtul veel uudistest, "Reporterist" ja "Seitsmestest uudistest". Näiteks kui oli see, et Tartus see naine oli auto all ja siuksed nagu suuremad asjad ikka. Aga eriti siukseid nagu pisikesi asju ei jagata.

Kas sa alati vaatad seda, mida jagati?

N6: Mkm. Ma loen läbi, aga ma kõiki ei ava ja ei loe läbi.

Kas sa neid jagatud postitusi ka ise jagad edasi või *like*'id või kommenteerid?

N6: Oleneb, milline see on. Kui see mulle meeldib, siis ma kindlasti jagan. Kui ma arvan, et näiteks minu sõpru võib huvitada, siis ma ka jagan.

Kui suure osa sa Postimehe või Cosmopolitani jagatud uudistest läbi loed?

N6: Ma loen need ikka läbi.

Oled sa kuidagi seadistanud, kui palju postitusi sa mõnelt väljaandelt või sõbralt tahad saada?

N6: Ma olen mängutaotlusi ainult piiranud, aga muidu küll mitte. Kunagi ei tea, kuna keegi midagi lahendat jagab või huvitavat jagab.

Kui sa näed *news feed*'is, et kahte erinevat artiklit on jaganud keegi su sõbralistist ja Postimees, siis kumba sa enne vaataksid?

N6: Postimeest. Ma arvan, et ma loeks ikka mõlemad läbi, aga ma enne võtaks Postimehe oma, kuna see on usaldusväärsem.

Küsin ka veel televisiooni ja raadio kohta. Kas sa oled Facebookis mõnda tele- või raadiojaama *like*'inud?

N6: Sky Plusi, TV3e, Fox Life'i.

Kas sa kodus vaatad telerit?

N6: Väga vähe. Ma isegi ei vaata uudiseid telekast, ma kuulen neid pigem või loen nagu. Mul ei ole aega telekat vaadata ausalt öeldes.

Aga raadiot?

N6: Kuulan hommikuprogrammi. Sealt tulevad ka hommikul need uudised ja siis ülejäänud ma loen õhtul lihtsalt arvutist läbi.

Kas sa arvutist tele- või raadiosaateid järele vaatad?

N6: Raadiot ma ei kuula, aga "Saladusi" vaatan küll järgi. "Tippmodelle" ja siukseid asju, kui ma ei näe, välismaa sarju ka.

Kas sa "Tippmodelle" või "Saladusi" või muid tele- ja raadiosaateid oled Facebookis ka *like*'inud?

N6: Ma ei teagi. Mul ei tule küll praegu ise ette. Ma arvan, et "Saladusi" olen kindlalt *like*'inud.

Kas sa saadete kohta ka mingeid postitusi jagad?

N6: Ja. Ma jagan siis, kui Vaido Neigaus on "Tippmodelle" kommenteerinud, sest see on naljakas. Muidu ma eriti ei jaga selliseid asju.

Kas sa kuidagi kommenteerid saadete kohta käivaid postitusi?

N6: Oleneb. Tead, see täiesti oleneb. Noh kui huvitab või kui on midagi, mis mulle sümpatiseerib, siis ma kindlalt kommenteerin või avaldan arvamust, aga üldjuhul jah mitte.

Millise valdkonna teemad oleksid need, mida sõbrad võiksid jagada või väljaanne?

N6: Eeh ajaloost midagi. Ajaloolised sellised näiteks faktid või huvitavaid asju ajaloost. Ja siis ma ei tea, näiteks riiete kohta või juuste kohta asju. Välimuse kohta üldse. Rohkem vist polegi.

Kas sa mõnda välismaist moeajakirja ka oled *like*'inud?

N6: Vogue'i olen ka *like*'inud.

Aitäh!

Intervjuu 11

Intervjuu toimumiskoht: Otepää gümnaasiumi õpetaja kabinet

Aeg: 13. detsember 2013

Intervjueeritav (M5):

Sugu: Mees

Vanus: 17

Elukoht: Otepää

Millal sa tegid endale Facebooki konto?

M5: Mingi 2010 või 2011 äkki.

Mäletad sa ka, mis põhjusel toona endale konto tegid?

M5: Ma ei tea, niisama lihtsalt. Põhjust ei olegi selliste asjade jaoks.

Kui tihti sa Facebookis käid?

M5: Iga päev ikka.

Kui kaua sa seal päevas tavaliselt aega veedad?

M5: Noh, kui arvutis olen, siis on kogu aeg lahti.

Mis tegevustele sul kõige rohkem Facebookis aega kulub?

M5: Rääkimisele ikka.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

M5: Mul on iPod, tollega.

Kas sa muid sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M5: Twitter ja siis on mingi VK või KV vms, tead seda? Sinna sai tehtud kunagi kasutaja. (naerab)

Kui palju sul Facebooki sõbralistis inimesi on?

M5: Ma ei tea, üle 300 natuke vist.

Küsin selle kohta, milliseid ajalehti või ajakirju sa Facebookis oled *like*'inud. Kas sa mõnda suuremat päevalehte näiteks oled *like*'inud?

M5: Eesti omasid just vä?

Nii Eesti omasid kui ka välismaiseid.

M5: Eesti omasid vist väga ei ole siukseid *like*'inud, aga välismaiseid ajakirju küll.

Mhm. Näiteks milliseid?

M5: Mitte ajalehte, aga ajakirja just. No Forbes ja siuksed äri ja muusikaga seotud ja.

Kas sa mingeid Eesti ajakirju oled *like*'inud?

M5: Ma ei tea, ei tule ette vist kohe niimoodi. (mõtleb) Vist ei ole jah.

Kas sa veebiväljaannet Delfit oled *like*'inud Facebookis?

M5: No seda ikka jah. Õhtuleht vist peaks olema.

Kas sul kodus ka mingeid ajalehti või ajakirju käib?

M5: Ajalehti ei käi, ajakirju küll käib.

Milliseid?

M5: Imeline Teadus või mis ta nimi ongi, see tehnikaajakiri Tehnikamaailm.

Aga neid ei ole Facebookis otseselt *like*'inud?

M5: Ei ole. Ma ei teagi, kas neil on üldse Facebooki leht.

Kui sa üldiselt tahad uudiseid lugeda, siis millisele kanalile sa esimesena lähed?

M5: Facebookis vä?

Üleüldse, kas sa lähed delfi.ee-sse või..

M5: No ikka ajalehe enda lehele.

Kas sa ka ise ajalehtede või ajakirjade artikleid jagad Facebookis või *like*'id?

M5: Ma ei tea. No mitte eriti. No kui on mingi eriti siuke, noh.. südamelähedane teema, ütleme niimoodi. Siis vast. Aga mitte eriti jah.

Mida sa ise viimati Facebookis jagasid?

M5: Ma ei teagi. Neid on väga vähe olnud.

Aga millistel teemadel või mis põhjusel oled neid varem jaganud?

M5: Ma ei tea. Väga palju teemasid huvitab. Ma ei oska välja tuua ühte põhjust. On väga palju uudiseid, mis mind huvitavad.

Kui tihti sõbralistis inimesed mingeid uudiseid jagavad?

M5: Vahest tuleb ikka ette küll, et on mingeid artikleid seina peal nagu.

Milliseid lugusid nad jagavad?

M5: No oleneb nagu inimestest, mõned siuksed nagu naljaga, siuksed nagu.. ja siis tõsisemaid ka.

Kas sa tavaliselt avad neid ja loed läbi?

M5: No oleneb, mis teema on.

Aga kuidagi kommenteerid või *like*'id neid või jagad edasi?

M5: No vahepeal kommenteerin ikka jah.

Milliseid artikleid viimati Facebookis jagati?

M5: Mingi sõber pani siukse, et kanepi kasvatamine paneb meestel rinnad kasvama. (naerab laginal). Et see oli..

Mis allikast ta selle leidis?

M5: Õhtulehes oli vist artikkel.

Kui sõber ja väljaanne jagavad erinevat uudist, siis kumba sa eelistaksid lugeda?

M5: No Forte on ka *like*'itud mul. Seal on ka päris palju postitusi nagu Facebookis. Nood on päris huvitavad vahepeal, noid ikka.

Kas sa mingeid telekanaleid või raadiojaamu oled ka Facebookis *like*'inud?

M5: No Sky Plus ja Power, siuksed ja. TV3 ja Kanal 2. Peaks olema küll ma arvan.

Aga mingeid telesaateid?

M5: Vist mitte...

Aga seriaale?

M5: No seriaale küll jaa, kõvasti.

Eesti seriaale?

M5: Ei...no mõni võib-olla on.

Aga välismaiseid?

M5: On ikka jah. Palju.

Kas sa ka neid telekanalite või raadiojaamade postitusi kommenteerid või jagad või *like*'id?

M5: *Like*'in pigem rohkem. Et ma ei oska kommenteerida sinna midagi, kui seal on väga palju inimesi kommenteerinud korraga. Siis see on mõttetu minu arust.

Oled sa kuidagi seda piiranud või seadistanud, kui palju sulle kuskilt postitusi tuleb?

M5: Mkm. Ei ole.

Kas sa telerit või raadiot vaatad/kuulad?

M5: Ikka jah. Ikka.

Milliseid kanaleid sa telerist jälgid?

M5: TV3 ja Kanal 2 Eesti omadest ja siis siuksed Fox ja Fox Life, sellised, Discovery ja.

Kui palju sa raadiot kuulad?

M5: No autos ja. Kodus üldiselt mitte.

Milliseid postitusi telekanalid muidu üldse jagavad?

M5: No pigem ikka siis, kui on mingi õnnetus juhtunud või midagi sellist.

Kas on ka mingid teemad, mille kohta just sina tahaksid Facebookis postitusi meediakanalitelt saada?

M5: No majandus ja ütleme siuksed ja ajalugu huvitab mind väga ja igast siukseid põnevaid asju.

(Intervjueeritav otsib samal ajal Facebookis, mida ta veel on *like*'inud)

Ma vaatan, et sa Eesti omadest ka “Ringvaadet” oled *like*'inud. Oled sa ka “Ringvaatelt” mõnda postitust *like*'inud kunagi?

M5: Ei tule ette küll.

Kuidas sulle erinevate väljaannete postitamise sagedus tundub?

M5: Mina ei oska nii öelda. Ei häiri, et väga palju oleks või et väga vähe oleks.

Kas sa telesaateid internetist ka vaatad?

M5: Saateid või seriaale või?

Mõlemaid.

M5: No vahepeal seriaale ja filme olen ikka otsinud.

Aga telesaateid?

M5: Eriti vist ei ole. “Reporterit” ma olen käinud jah vaatamas. Mitte tervet saadet, aga klippe ja siukseid asju.

Kui sa näiteks tahad mingit telesaadet kordusest vaadata, siis kas sa pigem lähed telesaate veebilehele või vaatad Facebookist?

M5: Ikka kodulehele vist jah. No siukseid lehekülgi on ka olemas, kus saab filme vaadata ja saateid. Ma neid ka ikka kasutan.

Aga kas sa tele või raadosaadete kohta oled ka kunagi ise midagi jaganud?

M5: Ei olegi vist. Ei ole eriti.

Aitäh!

Intervjuu 12

Intervjuu toimumiskoht: Otepää gümnaasiumi õpetaja kabinet

Aeg: 13. detsember 2013

Intervjueeritav (M6):

Sugu: Mees

Vanus: 17

Elukoht: Otepää

Millal sa tegid endale Facebooki konto?

M6: See oli vist mingi ee 2008 äkki vä. Ma olin suht, ma mäletan, et suht esimesi või noh sõpradest suht esimeste seas, ma nägin.

Mäletad sa, mis põhjusel sa endale konto tegid?

M6: Ah, ma ei tea, kuskil midagi hakkas liikuma selle teema...kuskilt kuulsid, et Facebook ja siis mõtlesin, et teen ka.

Kui tihti sa Facebooki külastad?

M6: No iga päev.

Kui palju sa seal aega veedad?

M6: Ta on tavaliselt mul lahti, aga ega ma seal ei istu. Et mm, ma ei teagi.

Millistele tegevustele sul seal aktiivselt sees olles kõige enam aega kulub?

M6: Pigem suhtlemisele.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebooki külastad?

M6: Külastan küll jah.

Kui suur sul seal sõprade arv sõbralistis on?

M6: Ehhh, ma kohe vaatan. Oota, ma tahtsin vaadata, kuna ma liitusin. 2010 liitusin. Oli vist 2010, esimene aasta siin. Aga jah, mm praegu mul peaks mingi vist 400 sõpra. Ma ei ole kindel. 410 jah (vaatab oma Facebooki kontot – L.V)

Kas sa muid sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutad?

M6: Ei kasuta. Instagram mul on, ega ma eriti ei huvitu nendest.

Küsin natuke ajalehtede ja ajakirjade kohta. Kas sa oled mõnda ajalehte või ajakirja Facebookis *like*'inud?

M6: Ja, Postimeest.

Kas sa muid väljaandeid oled veel *like*'inud, näiteks Õhtulehte või Päevalehte...või kohalikku lehte?

M6: Õhtulehte ei ole. Ma olen vist ainult Postimeest.

Veebiväljaannet Delfit ei ole?

M6: Delfit ei ole.

Aga mõnda välismaist ajalehte või ajakirja?

M6: Mm, mõtlen. Ei ole vist.

Miks sa just Postimeest *like*'isid?

M6: No sellepärast, et mulle ei meeldi väga selline kollane ajakirjandus. Siis ma tahaks, et mulle ei postitata mingit jama sinna kogu aeg.

Kuidas sa Postimehe postitustega rahul oled?

M6: Ei no nad vahepeal ikka üritavad pressida siin mingit mõttetu uudist läbi. Siis ajab küll närvi ja mõtled juba vahepeal, et mis sa ikka *like*'id, e võtad maha juba.

Kuidas sulle nende postitamise tihedus tundub – kas postitusi on pigem liiga palju või vähe?

M6: Ei no see, nad jagavad vahest nagu mõttetuid uudiseid lihtsalt, mis kõmu tekitavad. Seda sama ma mõtlengi, et nad võiksid nagu valida, mida nad jagavad. Et noh, kui oleksid head uudised. Et noh, kui oleksid head uudised, tähtsad uudised, mis on nagu reaalselt tähtsad, noh, kui nad neid postitaksid ja need oleksid nagu huvitavad, siis.

Kas sul kodus käib paberkujul ajalehti või ajakirju?

M6: Ei käi kahjuks.

Milliseid veebiväljaandeid sa loed?

M6: No Postimeest loengi ja väga muud ei loegi.

Kui sa uudiseid soovid lugeda, siis kas sa pigem lähed enne Postimehe veebilehele või vaatad Facebooki?

M6: Ei no ma vahest satun nagu lihtsalt Facebooki kaudu noh kas või mingile Delfi artiklile või Õhtulehe või ükskõik millele. Aga üldjuhul jah, kui midagi on juhtunud, siis ma lähen vaatan Postimehe kodulehele.

Kui tihti sa need Postimehe jagatud artiklid ka läbi loed? Kas alati klikid peale?

M6: Alati ei klikka. Ikka vaatan, et mis seal pealkiri nagu.

Kas sa loo avades jääd ka uudistekeskonda edasi?

M6: No kui vahest kõrvale tuleb noh, kas või sama teema. Näiteks kui teema on tõesti huvitav ja samateemalised on kõrvale, siis sa nagu loed edasi vahest. Et jah.

Kas sa ise ka uudiseid Facebookis jagad?

M6: Ei jaga.

Milliseid uudiseid sinu sõbrad Facebookis jagavad?

M6: No see oleneb inimestest noh – kes nagu milline inimene on. Kui on selline bemmivend, siis nemad jagavad ikka mingit bemmiteemat, autoteemat ja selliseid. Igast erinevaid.

Kui suure osa sa nendest jagatud uudistest loed läbi?

M6: Ei no kui mul midagi teha ei ole, siis ma nagu huvi pärast loen vahest.

Millistel teemadel uudiseid sa tahaksid, et Facebookis jagataks?

M6: No ütleme, et globaalseid uudiseid, mis on nagu kõigile mõeldud ja muidugi kohalikud uudised, mis meil nagu siin riigipiires ja päris kohalikud, noh kodukandi piires. Sellised, mis on aktuaalsed. Et noh, et rohkem võiks selliseid olla. Ei viitsi mingit jama lugeda kogu aeg.

Kust sa kohalikke uudiseid hangid, kui soovid näiteks Otepää kohta lugeda?

M6: No meil see Otepää Teataja noh, see on ainult noh nagu paberkandjal. Netis teda vist polegi. A meil see Valgamaalane on ka netipõhjal, aga noh too on nagu nõme. Seal on nagu kõik, kui mingi huvitavam artikkel on mingist teemast, siis ta on tasuline kohe. Et siis sa ei saagi lugeda väga. Et mõttetu leht üldse. Et ei viitsi käia seal.

Kas sa oled kunagi ka mõnel väljaandel like'i eemaldanud?

M6: Ei ole.

Mis uudist sul viimati sõbralistis jagati?

M6: Praegu ma ei teagi. Ma ei tea, mida viimati on jagatud. Vaatan. Te mõtlete siin esilehel *timeline*'il?

News feed'il, üldises uudisvoos.

M6: Siin on Kaitseliidu kohta midagi jagatud.

Küsin natuke televisiooni ja raadio kohta ka. Kas sa oled Facebookis like'inud mingeid telekanaleid või raadiojaamu?

M6: Pff..telekanaleid ei ole, raadiojaamu. Mul see Power Hit Radio oli kunagi, aga eks ta on nagu jäänud. Nüüd ma vaatan, et kui lolle postitusi seal pannakse.

Millised need postitused on?

M6: Sellised noh, nagu labased kõik postitused. Et noh, see nagu veidike iseloomustab seda kuulajaskonda ka.

Kas sa mingeid tele- või raadiosaateid oled Facebookis like'inud?

M6: Ei ole, kodumaiseid ma küll ei ole eriti. Mingeid...

ETV telesaateid nagu "Ringvaade" või "Pealtnägija" ei ole like'inud?

M6: Ei ole. Mul on nagu "Top Gear" näiteks, aga noh see ei ole Eesti oma.

Kas sa oled like'inud veel mingeid välismaiseid telesaateid või sarju?

M6: Ma kohe vaatan. No siin on seriaale, aga saateid...Siin on "Top Gear" ja rohkem polegi.

Kas sa kodus telerit vaatad?

M6: Vaatan ikka. (muigab)

Kui palju sa telerit vaatad?

M6: Ma vaatan õhtuti tavaliselt.

Milliseid kanaleid sa vaatad?

M6: No oleneb, et mis, kust tuleb. Noh, kuna valikut on, siis maitse järgi lihtsalt valid, et mis kuskilt tuleb. Otseselt noh, no ikka maitse järgi, et kust mida paremat tuleb. Oleneb, mida otsida.

Kas sa telesaateid internetist ka järgi vaatad?

M6: Väga ei vaata. Kui midagi huvitavat jäi vahele, siis vahest võib-olla vaatan, aga see on nii harva.

Kas sa raadiot kuulad?

M6: Kuulan ikka jah.

Milliseid raadiokanaleid sa kuulad?

M6: No ma totaalselt käin raadios kanalist kanalis. Et noh, ma ei tea, mõned laulud on nii ära leierdatud, et ei viitsi kuulata neid. Et nagu põhimõtteliselt, mis tuleb ja kust. Ja noh, kui see laul on üle viskanud ammu, siis vahetad ära lihtsalt kanali.

Kas sa Power Hit Radio postitusi jälgid ka?

M6: Ta on mul like'itud. Ma huvi pärast jälgin, mis nad postitavad siis. Ma ei teagi, kus ta mul on, kusagil lehtede all.

Kas sa mõne telesaate või raadiosaate kohta oled midagi kunagi jaganud?

M6: Ei ole. Niimoodi suurelt jaganud ei ole.

Millist infot sa välismaise telesaate Facebooki lehelt saad?

M6: Infot nende postitustest vä? Pigem, kui ma *like*'in, siis seal peab juba midagi head olema. Niisama ei viska *like*'i, et "Top Gear" fännan.

Kas sa vaatad enne sõbra jagatud uudist või Postimehe postitust?

M6: Oleneb võib-olla sõbrast ja siis...ma ei tea kah. Oleneb sõbrast jah. No jah, kui sõber jagab ja Postimees jagab, siis sa mõtled, siin peab küll midagi huvitavat olema.

Vaatad sa ka, kui palju jagatud postitusel on kommentaare ja *like*'e?

M6: Ei ja, ma vaatan küll, et kas see tekitab nagu, et kui seda *like*'itakse, kui on palju *like*'e all, siis ju on parem asi, loogiliselt võttes. Et noh siis peab vaatama aega ka, et kuna ta postitatud on. Et kui ta on paar sekundit tagasi pandud ja *like*'e ei ole, siis on teada, et ei ole tulnud veel.

Kas sul sõbralistis tõusevad esile ka aktiivsemad jagajad?

M6: Ei kindlasti on jah.

Kui palju neid on umbes?

M6: Ei noh võibolla on teisi veel, aga ma ei teagi..

Kas sa oled piiranud ka, kui palju sa sõbralt postitusi tahad saada?

M6: Ei ole, ma lihtsalt...no kui ta tuleb, siis ta tuleb. Las ma vaatan, mis ta jagab siis. See räägib inimese kohta päris palju noh.

Milliseid postitusi sa väljaandelt Facebookis ootaksid?

M6: No, kui on midagi, no erakordset, midagi teistsugust, mis ei ole tavaline mingi no, ma ei tea, ma ei oska öelda, lihtsalt mingi lille pilt või no ma ei tea noh.

Milliste teemade vastu sa ise huvi tunnend rohkem? Kas näiteks sport või majandus või...

M6: Ma ei oska öelda niimoodi. Ma loen neid üldiseid ja siis, kui seal viskab spordiuudiseid või ma leian või näen, et keegi jagab ja kui see sporditeema ming huvitab, no mingi dopinguteema näiteks, et siis ma vaatan.

Aitäh!

Intervjuu 13

Intervjuu toimumiskoht: Otepää gümnaasiumi õpetaja kabinet

Aeg: 13. detsember 2013

Intervjueeritav (N7):

Sugu: Naine

Vanus: 17

Elukoht: Otepää

Millal sa tegid endale Facebooki konto?

N7: Mmh, ee, oota praegu on 2013, mingi 2010 võibolla või isegi 2009 varem, aga siis ma nagu tegin selle konto ära ja mõtlesin, et ah see on nii mõttetu ja siis ma mingi pool aastat alguses ei kasutanud seda. Ja siis ma mängisin seal mõned mängud ja siis ma rohkem ei kasutanud. Ja siis hakkas täiega inimesi tulema sinna ja siis ma hakkasin seal rohkem käima.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

N7: Ee, iga päev põhimõtteliselt, aga ma vahepeal, kui mul aega ei ole, siis ma ei lähe. Et ma nagu mingi ainult Facebooki pärast arvutisse ei lähe, aga muidu ma põhimõtteliselt olen iga päev.

Kui palju sa seal aega veedad?

N7: Ma ei teagi, otseselt ma niimoodi, ma tegelen muude asjadega, näiteks õpin. Aga mul lihtsalt nagu see seisab lahti. Et näiteks, kui keegi kirjutab, siis ma näen, aga nagu, kui ma nagu otseselt seal olen sees, siis ma arvan, et mingi, ma ei tea, poolteisttundi võibolla.

Millistele tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

N7: Suhtlemise peale läheb kõige rohkem aega.

Kui palju sul seal sõbralistis inimesi on?

N7: Ah ma ükspäev just vaatasin. See oli imelikult tõusnud – see oli 600 vist.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

N7: Mm jaa, vahepeal. Siis, kui ma tean, et mul on nagu vaja midagi teha või siis mingi uudis, aga muidu niimoodi tunni ajal ma küll ei ole nagu tavaliselt kõik on. Ma ei viitsi – see on mõttetu minu arvates.

Kas sa muid sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N7: Mm, Twitterit.

Küsin natuke meedia jälgimise kohta. Kas sa Facebookis mingeid ajalehti või ajakirju oled *like*’inud?

N7: Mm, ma olen ee Delfit *like*’inud ja siis Elu24 ja Õhtulehte. Siis mul vahepeal viskab neid sinna. Aga ma muidu põhimõtteliselt loen ise nagu neid lehti nagu niimoodi nagu sealt internetist. Ma nagu Facebooki kaudu lihtsalt lähen. Kui ma koju lähen, siis ma tavaliselt võtangi põhimõtteliselt lehed lahti, vaatan, mis uudised on olnud, ja siis hakkan igast asju tegema.

Kas sul kodus paberkujul ka mingeid lehti või ajakirju käib?

N7: Ee, Eesti Ekspress käib paberil.

Kas sa loed ka seda?

N7: Ma ei tea, minu arvates see on mõttetu leht. Mu vanemad loevad seda.

Kas sa mingeid välismaiseid ajalehti või ajakirju oled *like*’inud Facebookis?

N7: Ma ei tea, vist ei ole. Mkm, ei ole vist. Võibolla olen lihtsalt pannud. Ma ei tea, ma ei mäleta.

Aga räägi, miks sa just neid väljaandeid oled *like*’inud?

N7: Mm, ma ei tea, võib-olla sellepärast, et kui ma olen, siis tavaliselt tuleb ikka, näiteks Delfi ja Õhtuleht panevad kõige kiiremini neid uudiseid üles. Et siis ma olen seal Facebookis sees ja siis tuleb uudis, et aa, midagi on juhtunud. Näiteks eile oli see mingi Tallinki asi seal varises. Et siis ta viskas kohe sinna ette nagu. Et siis ma nagu näen neid, mis mingid pommunudised on. Et siis nagu kohe näen neid lugeda värkisärki. Aga ma ei tea, lihtsalt niisama.

Kui suure osa sa nende väljaannete jagatud uudistest sa läbi loed? Kas sa jagad neid ka ise edasi?

N7: Kui nagu uudis on huvitav, siis ma loen, aga ma ise ei jaga nagu. Ma ei ole mingi jagaja. Kunagi sõbraga tegime nalja, et seal on nagu need jagamismängud, et üks päev ainult jagasime. Aga siis me ei võitnud mitte midagi, siis me enam ei viitsinud jagada. Ma ei ole enam üldse jaganud.

Kas sa neid väljaannete jagatud postitusi *like*’id või kommenteerid?

N7: Aa, ei. Ma lihtsalt loen läbi, aga ma ei *like*’i ja midagi sellist ei tee.

Kui sa selle uudise läbi loed, siis kas sa jääd sinna keskkonda edasi ja loed teisi uudiseid ka või loed ainult seda konkreetset uudist, mida Facebookis jagati?

N7: Vahepeal, kui seal on nagu olnud enne, siis ma vaatan ka. Ja siis ma tavaliselt vaatan kommentaare ka, kes on kommenteerinud. Aga ma nagu ise ei kommenteerin. Ma ei viitsi niimoodi nagu.

Kui aktiivselt su sõbralistis uudiseid jagatakse?

N7: Osad on, nagu kindlad inimesed on, kes kogu aeg jagavad igasugu asju ja osad ei tee midagi. Lihtsalt, nagu minagi, vahivad ringi.

Milliseid väljaandeid nad peamiselt jagavad?

N7: Ma ei tea. Jagatakse tavaliselt mingeid neid naljapilte ja siis neid, noh neid jagamismänge jagatakse kõige rohkem. Et see ongi see, mis seal saastab nagu kõiki. Tähtsaid asju tuleb ka Facebookis ja siis see nagu, kõik kaob ära sinna sisse, sest seda pahna jagatakse nii palju seal.

Oled sa kuidagi oma sõbralisti arvu piiranud ka või sõpru blokeerinud?

N7: Ma vist olen küll. Need väiksed, kes neid mängutaotlusi või neid saadavad, need ma olen vist küll maha võtnud, aga muidu ma nagu ei ole.

Mis uudiseid sul sõbrad viimati jaganud on?

N7: Eile oligi see Tallinki asi. Seda vist jagati, ma ei tea, üle 20 sõbra vist jagas seda. Kõik jagasid seda, et ah, ma pean Soome minema, ma nüüd ei julge sõita ja selline loll teema käis kogu aeg. Siis ma mõtlesin, et issand jumal küll. Et üks laev ja...

Kas sa neid postitusi kommenteerisid või *like*’isid ka kuidagi?

N7: Ei ma kommenteerin nagu oma peas.

Milliste teemade või valdkondade kohta sina tahaksid, et väljaandeid uudiseid jagaksid?

N7: Ma ei teagi. Sellised mõttetud uudised, sellised nagu vahepeal jagatakse ka, mingi ma ei tea, kuulsustest. No näiteks nüüd viimati oli see, see briti hertsoginna see kaelakee, mis oli 25 eurot ja siis kõik lihtsalt rääkisid sellest. Mul oli lihtsalt niimoodi, no jumal küll! Isegi “Ringvaates” räägiti sellest. Mul oli “appi”. See on minu jaoks täielik lollus. Et sellised kõmu-uudised – need ei meeldi mulle. Mulle meeldivad sellised, mis nagu elus toimub, mis olulised uudised on.

Kas sa sõprade postitusi loed alati?

N7: Siis, kui mingi üks asi on, noh mingi mõttetu uudis onju, minu jaoks alguses, aga siis ma vaatan, et hullult palju sõpru on jaganud, siis ma nagu loen ka selle läbi. Siis ma nagu vaatan, mis see on.

Aga küsin natuke televisiooni ja raadio kohta ka. Kas sa Facebookis mingeid telekanaleid või raadiojaamu oled *like*’inud?

N7: Mm, TV3 ja Sky Plusi olen vist *like*’inud. Teisi ma vist ei ole.

Aga mingeid telesaateid?

N7: Ei...ei. Võibolla “Kättemaksukontor” (naerab) või ma vist niimoodi ei olegi. Ma olen inglisekeelseid, neid, mis on inglise sarjad, neid ma olen osasid *like*’inud.

Et välismaiseid telesarju oled *like*’inud?

N7: Jah.

Aga välismaiseid telekanaleid?

N7: Ei ole.

Kas sa telerit vaatad?

N7: Ja, viimasel ajal ma olen isegi rohkem hakanud vaatama. Et eelmine aasta ma nagu põhimõtteliselt ei vaadanud üldse telekat, aga see aasta on nagu huvitavamad saated minu arvates olnud ja siis ma vaatan rohkem.

Milliseid kanaleid sa vaatad?

N7: Ma vaatan ee...mis ma vaatan. Muidu ma vaatasin “Kättemaksukontorit”, aga see oli see hooaeg nii igav, et seda ma eriti ei vaatanud. Siis ma vaatan Kanal 2 pealt, siis ma vaatasin seda Indiat, “Kaks kanget Indias”, siis esmaspäeviti ma vaatan neid tippmodelle. Ma lihtsalt vaatan sellepärast, et nad minu jaoks on – ma tean, et see on nii ebaviisakas –, minu jaoks need inimesed on nii lollid lihtsalt. Et siis ma lihtsalt naeran nende üle. Aga nagu, ma lihtsalt nagu huvitav on jälle, selles mõttes, et mis nad teevad või niimoodi. Ja siis, mis ma veel vaatan... Siis ma vaatan “Pealtnägijat”. Kolmapäeviti ma tavaliselt õpin sel ajal, aga siis ma nagu õpin tavaliselt allkorrusel ja siis mul tavaliselt nagu ema vaatab seda või isa ja siis ma nagu kuulan. Ja siis, kui mingi huvitavam asi on, siis ma ka vaatan seda. Ja siis “Ringvaadet” vahepeal. Ja siis...

Kas sa raadiot ka kuulad?

N7: Ee hommikuti ja siis, kui ma koristan – siis mingi mis iganes raadio mul käib, see pole oluline.

Kas sa internetist saateid järele ka vaatad?

N7: Ja, ma vaatan, praegu ma vaatan järgi seda “Üheksandikud”, see saade. Sellepärast, et see on nii nõmedal ajal, see saade ja siis ma kogu aeg teen midagi sellel ajal. Ja siis ma vaatan seda sellepärast järgi. Ja siis vahepeal nagu, kui ma olen jälle kuskil ära olnud, siis ma vaatan järgi.

Kas sa mobiiltelefoniga ka saateid vaatad?

N7: Mkm, ei ma ei viitsi. Arvutiga on parem.

Oled sa Facebookis telesaadete kohta ka kunagi mingit infot jaganud?

N7: Mkm. Ma ei jaga üldse.

Aga kas sõbrad on jaganud?

N7: Ja, sõbrad ikka kõike. Seal jagatakse kõike.

Mida nad näiteks telesaadete kohta on jaganud?

N7: Põhimõtteliselt jagatakse seda, kui mingi tegelane ära läheb või mingi. Näiteks praegu on see hull teema, et “Kiiretesse ja vihastesse” tuleb see mingi Justin Bieber ja siis sellest terve Facebook lihtsalt räägib. Mina seda enam ei vaata, aga see lihtsalt tuleb. Kõik lihtsalt räägivad sellest kogu aeg. Ja siis see on vist praegu põhiteema, mis nagu jagatakse filmide kohta.

Sa rääkisid, et *like*’isid TV3. Miks sa just TV3 valisid?

N7: Mm, ma ei teagi. Ma kunagi, ma vist *like*'isin sellepärast, et seal oli mingi mäng vist. Mingi asi seal oli. Mingi asi vist oli jah, siis ma vist sellepärast *like*'isin, aga ma põhimõtteliselt nagu otseselt vist tähelepanu ei pööra. Seal vahepeal jagab, et näiteks, kui mingi saade hakkab, siis nad nagu kirjutavad või midagi sarnast sinna ja siis ma nagu "ohh, jess, hakkab" ja siis ma lähen vaatan telekast jälle nagu. Aga ma nagu niimoodi põhjusega nagu otseselt ei *like*'inud, et ma nüüd tahan seda jälgida.

Paljud *like*'ivad just välismaiseid seriaale. Kas sinu sõbralistis inimesed jagavad mingit infot ka nende kohta või soovitusi, mida vaadata?

N7: Mkm.

Kust sa leiad neid seriaale, mida vaadata?

N7: Ma ei tea, lihtsalt ma nagu klõpsin ka vahepeal seal telekas neid asju ja vaatan, et oh, see on huvitav. Siis näiteks sõbrad niisama räägivad, et "oh, eile oli mingi täiega lahe uus saade, onju" ja siis ma ka vaatan seda ja siis mõtlen, et ongi lahe. See ongi niimoodi umbes, et lihtsalt juhuse peale nagu.

Millisest kanalist sa uudiseid üldse esimesena hangid? Kas avad Facebooki või...?

N7: Ma olen, kõige rohkem lähen ikka sinna lehe peale otse. Näiteks lähen otse Postimehe peale ja otsin. Et sealt Facebookist küll üles ei leia, ma arvan.

Milliste teemade kohta sa tahaksid, et väljaanded uudiseid jagaksid?

N7: Ee, võibolla ongi nagu need küsimused, mis nagu maailmas on toimunud ja sellised asjad nagu. Et sellised tähtsad uudised. Et nagu Postimees väga ei kirjutagi neid nagu kõmu asju, mõttetuid uudiseid. Nad kirjutavad ikka tähtsaid uudiseid rohkem. Et sellised mind rohkem huvitavadki, et kollane ajakirjandus on, ma ei tea, mulle ei sobi.

Aitäh!

Intervjuu 14

Intervjuu toimumiskoht: Otepää gümnaasiumi õpetaja kabinet

Aeg: 13. detsember 2013

Intervjueeritav (N8):

Sugu: Naine

Vanus: 17

Elukoht: Tartumaa

Millal sa tegid endale Facebooki konto?

N8: Ma arvan, et ee...oota ma mõtlen. Äkki neli aastat tagasi vä. Siis, kui see vist. Umbes siis vist sai alguse.

Mis põhjusel sa endale konto tegid?

N8: Ee, sugulane vist lisas sinna mingeid pilte ja siis sellepärast.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

N8: Eem, kui tihti...no ma ei tea, päevas ikka mingi, ma arvan, et neli korda ikka. Ma arvan, et neli korda umbes, neli-viis korda.

Kui kaua sa seal aega veedad?

N8: Ajaliselt võibolla siis, ma ei tea, kas mingi kolm-neli tundi või viis tundi. Et oleneb nagu noh sellest, et kui palju on õppida, kui palju on vaba aega. Sellest oleneb.

Millistele tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

N8: No põhiliselt lähengi Facebooki sellepärast, et kui ma telefoniga käin näiteks, et ma räägin enda sõpradega või meil on nagu klassiõdedega siukene nagu grupp, kus me omavahel lihtsalt nagu räägime igasugu asjadest ja siis nagu väga harva käin vaatan noh, et mis seal teised on teinud. Et noh põhiliselt ongi see suhtlemise eesmärgil. Et mitte mingi postitamine või jagamine, et midagi võita.

Ma saan aru, et sa käid mobiiltelefoniga ka Facebookis.

N8: Mhm. No seal ongi nagu suhtlemise pärast.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N8: Jaa, Twitterit jah. Aga muud midagi.

Küsin, kas sa Facebookis mingeid ajalehti või ajakirju ka jälgid. Kas sa oled Facebookis mingeid Eesti ajalehti või ajakirju *like*’inud?

N8: Ee vist mitte. A Postimees on.

Aga näiteks veebiväljaandeid nagu Delfi?

N8: Ei ole.

Kas sa mingeid ajakirju oled *like*’inud?

N8: Ei, ma ei tea küll, et oleks. Pigem ma olen jälginud ee blogijate Facebooki lehti jamh, kes nagu blogivad nagu elustiiliblogijad. Aga rohkem ma nagu ei tea küll.

Kas need on nende isikute Facebooki kontod?

N8: Ei need on nagu, mkm. Ei, siis on nagu blogi Facebooki lehekülg, et ta nagu postitab sinna ka niimoodi.

Kas sul kodus käib mingeid ajalehti või ajakirju?

N8: Ee Postimees.

Kas sa seda loed ka?

N8: Siis, kui aega on, jah.

Millisest väljaandest või milliselt kanalilt sa üldse esimesena uudiseid hangid?

N8: Ee, no ma ei tea. Noh, kui kojugi jõuad, siis vahest on nagu, et ei ole üldse midagi aega midagi teha, aga tavaliselt siis no telekas, kas “Reporter” või “Seitsmesed uudised” või midagi sellist. Aga ma ei tea, netist siis võib-olla...oleneb, kui mulle raadiostki midagi kõrva jääb, kui ma näiteks bussiga sõidan, et siis lähen koju, mõtlen, et ah vaataks näiteks Postimehest. Noh seal on ikka rohkem artikleid nagu sellest, mis nagu ajalehes paberkanalil ilmub. Aga nagu, ma ei teagi. Võibolla siis Õhtuleht või niimoodi, natuke kõmulisemad uudised.

Aga Õhtulehte vaatad siis veebist?

N8: Mhmh.

Kui sa veebist uudiseid loed ja vaatad, kas sa neid ka ise kunagi jaganud või *like*’inud oled?

N8: Mkm. Ei ole.

Aga kommenteerinud?

N8: Ei ole.

Kas su sõbrad sõbralistis jagavad artikleid?

N8: No, see on nagu...on välja kujunenud sellised teatud inimesed, kes lihtsalt jagavad kõike, igasuguseid asju, mingeid ajalehe artikleid jagavad. Ja siis mõnikord vaatad, et appi, kui palju seda jagatakse juba. Aga see on nagu, et mitte kõik, umbes mingi 20 inimest on sellised hästi aktiivsed, kes kogu aeg jagavadki kõike.

Kui palju sul üldse sõbralistis on inimesi?

N8: Ma arvan, et mingi 300 või niimoodi.

Millistelt kanalitelt või allikatelt nemad neid artikleid jagavad?

N8: Õhtulehte ja selliseid, kus on mingeid kõmu-uudiseid põhimõtteliselt või siis...ja kui on mingid, tavaliselt on, ei ikka Õhtulehes on ka, kui on mingid kurvad sündmused või mingid traagilised õnnetused, siis neid ka jagatakse seal ja niimoodi.

Kas sa kuidagi reageerid ka nendele postitustele, kommenteerid või *like*’id?

N8: Ei no mõnikord mõtleks küll, et ahh tahaks öelda midagi, no kaua sa jagad, et noh, mida sa mõtled, kui sa jagad onja. Aga siis pigem mõtlen, et ah, hoia keelt tagasi, et et pärast saab muidu võibolla valesti aru ja midagi. Ja siis no ma mõtlesin, et okei, las jagab. Aga tavaliselt näiteks, kui mind väga häirib, kui mõni inimene jagab, siis ma ee niimoodi, et ma ei näe tema jagamisi või tema asju oma seina peal niimoodi. Et noh ainult valitud inimesed või nii. Või siis üldse kustutan sõbralistist ära, kui ta ei ole nagu eriti.

Aga kui sul keegi sõbralistis jagab mingit uudist või artiklid, kui suure osa sa nendest ka avad ja läbi loed?

N8: Ei jah, oleneb. Noh võib-olla pealkirja järgi või selle järgi noh, et no ikka loen, kui on midagi. Kui nüüd oli see, kus need neli inimest said avariis surma, siis ee noh seda lugessin kohe ja siis... Aga no mõni jagab igast sellist, et ma mõtlen, miks ta üldse jagab sellist. Et siis nagu ei loe. No sellised, mis nagu endale ka huvi pakuvad.

Milliste teemade vastu sul endal on suurem huvi, mida sa tahaksid lugeda?

N8: Mm, ma ei tea. See nagu oleneb nagu päevast ja ajast. Noh et teinekord on hea lugeda

midagi sellist kõmulist, aga samas ei taha kogu aeg lugeda midagi näiteks nagu traagilistest sündmustest. Pigem, ma ei tea, mulle meeldivad nagu uudised, mis on Eestiga hästi palju seotud või, ma ei tea, kas siis ajalooga või siis no nagu näitlejatega või noh midagi sellist, Eesti persoonidega.

Kultuuriteemad siis huvitavad ka sind?

N8: Jah, jah.

Küsin, et kas sa kunagi varem oled mingit väljaannet *like*'inud, aga siis selle eemaldanud?

N8: Ja, kindlasti ma olen teinud. Et mõnikord lihtsalt tuleb sealt sellist reklaami, et ma ei taha näha seda, et noh.

Milliseid väljaandeid sa oled kustutanud?

N8: Ma ei tea, võibolla ei olnud vist ajaleht või ajakiri, pigem ma ei tea, mingi teine lehekülj või siis mingi, no kas või mingi fännilehekülj või mingi siukene, mingi muusikaga seotud. Et üritan vältida seda *like*'imist, sest ma tean, milline rodu sealt tuleb neid.

Sa olid *like*'inud Postimeest. Miks sa just Postimeest otsustasid *like*'ida?

N8: No Postimees on minu meelest ee, no see on nagu kvaliteetne ajaleht. Et see ei ole nagu... Ma ei tea, kollast ajakirjandust on niigi palju, sa kogu aeg nagu, "Reporter" on põhimõtteliselt nagu kollane ja sa nagu, seal on nagu sellised uudised, mis võibolla rohkem kõnetavad mind või. Et noh mind ei huvita väga, kes kellega umbes käib või kes keda maha jättis.

Kui rahul sa oled Postimehe postitustega nii sisu kvaliteedi kui selle sageduse osas, kui tihti nad artikleid postitavad?

N8: Ma ei tea, ma arvan, et see on hea, kui ei lähe liiga tihedaks. Et näiteks ee, kui mõni blogijagi kirjutab hästi palju, iga päev kirjutab mingi selle noh postituse, siis seda ei jõua kogu aeg jälgida. Kui sa näiteks oled nagu paar päeva eemal, onju, siis tahaks tahaks nagu kõike järele lugeda, aga sa ei saa. Selles mõttes ma arvan, et see on hea, kui postitakse nagu niimoodi, nagu noh natuke vahedega, mitte niimoodi, et ei tule mingi päevas mingi kümme uudist järjest tudutudutudu (teeb häält, mis vihjab n-ö uudiste tihedale ilmumisele – L.V.) järjest onja, et siis nagu inimene satub segadusse nagu, et mida ma siin lugeda võiks nagu, et tähelepanu pöörata.

Kas sa mõnda telekanalit või raadiojaama oled Facebookis *like*'inud?

N8: Ee Sky Plusi, aga ee, noh appi, TV3 ja ma ei teagi, kas Kanal 2 on üldse mingit lehte seal, ma ei tea. Ja muud vist ei olegi. Ja, Sky Plus ja TV3 (kiikab Facebooki kontot – L.V.).

Kas sa mingeid konkreetseid saateid ka *like*'inud oled?

N8: Mkm. Ei.

Miks sa Sky Plusi ja TV3 just valinud oled?

N8: Ee, Sky Plus võibolla sellepärast, et peres põhimõtteliselt kuulatakse seda või nagu autoga kogu aeg Sky Plus on peal. Hommikul, kui kooli lähed, siis kuulad jälle mingi Sky Plusi uudiseid. Aga TV3 võibolla...ma ei mäletagi, kus see üldse alguse sai või miks ma nagu *like*'isin. Võibolla see oli ka, seal saab või nagu vahest tuleb meelde "aa täna on see saade või see saade", et vaja vaadata seda või siis nagu kommentaarid ja kohe tuleb mingit infot sinna, et selles mõttes. Ma arvan, et ma sellepärast, et seal nagu...noh "Kättemaksukontor" vist ja kas "Su nägu kõlab tuttavalt" oli ka vist seal, vot.

Kas sa nende kanalite postitustele ka kuidagi reageerid, et kommenteerid või *like*'id neid?

N8: Ee, noh, kui näiteks mõni see meeldib, siis ma ikka *like*'in. Aga ee jaa, ma loen kommentaare, mida inimesed kommenteerivad, et mis nende arvamus on. Noh vahest ma mõnikord vaatan, et ohhoo sellel uudisel on nii palju kommentaare, siis loen kommentaare. Et aga ise ma küll väga kommenteerima ei kipu neid uudiseid. Et pigem jamh, ei ole. No kui mul ongi midagi nagu negatiivset öelda, siis ma pigem noh leian kellegi teise, kellel on ka see sama öelda, miks ma pean siis äkki kordama seda mõtet.

Kas sa mingeid välismaiseid telesaateid, seriaale või telekanaleid oled Facebookis *like*'inud?

N8: Ee, ei ole.

Kui palju sa vaatad telerit?

N8: Vahest mõtlen, et tahaks rohkem vaadata, aga ee no põhimõtteliselt, mis ma vaatan, on

uudised või nädalavahetusel siis. Et ikka nagu. Või vahest käib lihtsalt taustaks või niimoodi. Ma ei tea, vahest ma lahendan ristsõnu teleka ees või midagi muud. Selles mõttes, et ei ole nagu andunud teleka fänn.

Aitäh!

Intervjuu 15

Intervjuu toimumiskoht: Otepää gümnaasiumi õpetaja kabinet

Aeg: 13. detsember 2013

Intervjueeritav (N9):

Sugu: Naine

Vanus: 17

Elukoht: Valgjärve

Millal sa endale Facebooki konto tegid?

N9: Konto tegin umbes 2011 äkki siis. Jah 2011 vist.

Mäletad sa, mis põhjusel sa endale konto tegid?

N9: Ma tegin sellepärast ja siis oli vist Orkut veel, aga sealt hakkasid inimesed kuidagi ära kaduma ja siis mind hakkas ka huvitama, kus need inimesed siis lähevad. Siis alguses mulle see Facebook üldse ei meeldinud ka, aga ma lihtsalt tegin, sellepärast et kõigil oli. Ja siis ma panin ja siis tulid sinna järjest sõbrad (naerab). Ja siis kuidagi oli see Orkut nii...

Kui palju sul praegu Facebookis sõpru sõbralistis on?

N9: Ee, ümardades vist mingi 600 äkki vä.

Kui tihti sa käid praegu Facebookis?

N9: No mul on, telefonis on ta sees. No sellepärast, kui mul on internet sees, siis on nagu Facebook ka kohe sees. Et siis on noh õhtul, kui ma koju lähen, siis on ta telefonis mingi, ma ei tea, ajaliselt on ta mingi 3-4 tundi siis äkki vä. Või noh, et ta on mul just nagu kõrval, et siis, kui keegi kirjutab, siis ma näen nagu.

Millistele tegevustele sul seal aktiivselt olles kõige rohkem aega kulub?

N9: Ma ainult räägin põhimõtteliselt sõpradega seal. Et no kuna ma elangi nii täiesti nagu kuskil, noh täiesti teistest kaugemal, siis mul ei olegi võimalik nagu teistega väljas käia või niimoodi, et siis ongi ja ainuke alternatiiv see, et ma räägin nendega Facebookis.

Kas sa kasutad teisi sotsiaalvõrgustikke ka?

N9: Ee Twitterit ainult, muud midagi.

Küsin natuke selle kohta, kui palju sa Facebookis meediat jälgid. Kas sa oled Facebookis mingeid Eesti ajalehti või ajakirju like'itud?

N9: Ee Postimees, Õhtuleht ja noh Delfit loen aeg-ajalt, et noh Delfi on see veebiajaleht.

Kas sa mõnda kohalikku ajalehte ka like'id?

N9: Ee vist selle Tankla (Valgamaa noorteportaal – L.V.) leht on ka, see on see Valga maakonna leht. Selle peaks olema minu arvates. Toda ma vist küll jah jälgin.

Aga mingeid ajakirju või meelelahutusportaale?

N9: Ajakirjadest mul on ainult see psühholoogia ajakiri (Psühholoogia Sinule – L.V.) vist. Et siis ma saan kuu lõpus teada, mis järgmises kuus seal nagu on. Muud seal vist ei ole jah. Ei ole.

Miks sa just need väljaanded oled valinud?

N9: No Postimees sellepärast, et need kõige tähtsamad uudised nagu, et neid kohe nagu n-ö teada saaksin. Ja siis no Õhtuleht on lihtsalt, et kui seal on mingitest tuntud inimestest juttu, et siis saab nagu nendest ka kohe teada. Ja siis no, ma ei tea, mulle endale see psühholoogia ajakiri meeldib ja siis ma tean kohe, kuna seda raamatukogust võtta. Et kui see nagu huvitav on. Muid ajakirju mul jah vist pole.

Kas sul kodus ka paberlehti käib?

N9: Ajalehti käib jah. Ee Maaleht käib ja Postimees ka käib.

Kas sa neid paberi peal loed ka?

N9: No Postimeest loen ainult no mõndasid asju, et mida vanemad näiteks ka näitavad ja mis tunduvad nagu huvitavamad. Et siis neid. Või mis on nagu koolis aktuaalne, mida õpetajad räägivad, et siis ma nagu kodus vaatan. Kas või loen siis järele või midagi.

Kui sa uudiseid tahad hankida, siis millist kanalit või väljaannet sa n-ö esimesena kasutad?

N9: Ma pigem ootan seda õhtust, seda ETV "Aktuaalset kaamerat", et too. Ja siis, noh kui ei näe vahepeal, siis pühapäeviti on minu arvates hea see, et nad võtavad nagu nädalauudised kokku. Ja, "Aktuaalne kaamera", et toda ma vaatan siis.

Kas sa ka mingeid artikleid Facebooki kaudu jagad?

N9: No see oleneb ee... Kui on mingisugusest, näiteks Õhtulehes mingid jaburatest mingid, ma ei tea, videod või mingid sellised asjad, siis vahepeal, aga enamus asju jagavad nagunii kõik inimesed. Ma pigem vaatan neid, kui ma jagan.

Mäletad sa, mida sa ise viimati jagasid?

N9: See oli siis, kui nüüd see ee...see Paul Walker ära suri ja siis nüüd tahetakse seda, arutatakse, et see Justin Bieber läheb tema asemele. Seda ma jagasin (naerab). See tundus mulle nii ajuvaba. Aga jah, muud vist ei ole, viimasel ajal ei ole muud küll jaganud.

Kui tihti su sõbrad sõbralistis Facebookis midagi jagavad?

N9: Noh, mida nooremad nad on, seda rohkem nad jagavad. Et nagu suuremad, nad noh väga, vanemad ei jaga. Aga need väiksemad, need jagavad igasuguseid asju. Aga noh õnneks neid saab ära võtta, et neid ei näita.

Kas sa oled neid kuidagi piiranud või kustutanud ka?

N9: Mhm. Noh seda, et ma ei näeks, mida nad teevad. Ja noh ma vahepeal võtan mõned inimesed ära ka, kes väga hulluks lähevad oma asjadega.

Millistel teemadel peamiselt Facebookis üldse jagatakse artikleid?

N9: No need kuulsused, ma arvan pigem. Või siis on, ma ei tea. No ja siis vanemad inimesed jagavad neid nagu, kui on mingi, noh nüüd oli see kultuuriminister vahetus ja no selliseid asju. Nagu poliitikat ka.

Kas sa alati avad need lingid ja loed läbi?

N9: Ee, kui on huvitav pealkiri, siis. Aga kui ta tundub, et noh ei ole huvitav, siis ma ei ava.

Kuidas sa neile postitustele reageerid – kas sa kommenteerid, jagad, *like*'id neid või ei tee midagi?

N9: No see oleneb, kellel inimesel see on. Et kui ta mul väga tuttav ei ole, siis ma ei hakka seal midagi kommenteerima, aga kui mul oma arvamus selle kohta on, siis ma jah isegi tema... Vahepeal isegi on nende Õhtulehtede ja Postimehe, nende all, mida nemad on nagu jaganud, nendele olen ka vahepeal kirjutanud, kui nagu tõesti on enda arvamus mingist asjast. Aga üldiselt nagu, et kui ma vaatan midagi, siis ma pean kindlasti kommenteerima – et seda ei ole. See on pigem nagu harva.

Kuidas sulle nende väljaannete postitused nii sisu osas kui ka postitamise tiheduse poolest tunduvad? Kas nad postitavad liiga tihti või pigem liiga vähe?

N9: No see oleneb minu arvates pigem vanuseastmest. Et need, kes on nagu noh nooremad, mingi no klassi kaupa on 7–9 klass, need on täiesti nagu, nad on nagu mingid sarijagajad. Nad nagu kogu aeg midagi jagavad, aga aga ma arvan, et minuvanused, meie nagu pigem enam ei jaga neid asju. Kui, siis on midagi hästi iroonilist või ajuvaba. Siis pigem. Et see on selline, noh see ongi, Facebook on meelelahutuse koht pigem, et siis nagu tõsiseid teemasid seal väga ei ole.

Aga kuidas sulle nende väljaannete enda jagatud postitused tunduvad? Et mida jagab näiteks Postimees ja Õhtuleht?

N9: No Õhtulehel on jah nii ja naa, aga Postimehel on küll nagu selliseid, et noh toda ma jälgingi noh põhimõtteliselt sellepärast, et siis saab nagu noh teada, mis maailmas toimub. Nagu, mis tõsiselt toimub, mitte mida need, ma ei tea, kuulsused teevad seal.

Kummale sa enne tähelepanu pööraksid – kas väljaande või sõbra jagatud artiklile?

N9: No pigem ma vaatan ikkagi Postimeest, et ta tundub nagu usaldusväärsem (muigab).

Millised teemad sind ennast rohkem huvitavad, mille kohta sa Facebookis tahaksid, et postitusi jagataks?

N9: No, kuna noh poliitika noh mingil määral, noh ikkagi võiks teada, kuna meil mingid ministrid vahetuvad või, ma ei tea, kes sealt tagasi astub või mis iganes. Et noh selliseid asju võiks kindlasti olla. Ja mhh...ma ei tea, no pigem jah nagu sellised tõsiseid asju, mitte et, ma ei

tea, kellel sündis nüüd laps või mida iganes. Et noh, mis on ikkagi riigi asjad, mitte nagu inimeste eraasju.

Küsin raadio ja televisiooni kohta ka. Kas sa Facebookis mingeid telekanaleid või raadiojaamu oled *like*’inud?

N9: Mm, telekanalit TV3, seda ma tean. Seda ma jälgin ja siis on, raadiost on Sky Plus vist vä. Jah, Sky Plus on.

Miks sa just neid oled *like*’inud?

N9: No Sky Plusil on, noh kui mingeid uusi laule tuleb või midagi sellist või siis, kui tulevad need, hommikuprogrammides on inimesed ja siis, kui tuleb minu jaoks huvitav inimene, et siis saan nagu kuulata teda, kas või järgi. Siis ee TV3-l on, ma ei tea isegi, kas Kanal 2-l on seda, et saab jälgida, ma ei tea. Aga TV3-l on noh igasuguseid, saateid tuleb sinna ja filme näiteks, mis tuleb ja igasuguseid asju. Ja siis see TV3 järelvaatamine, sealt saab.

Kasutad sa internetis telesaadete järele vaatamise võimalust ka?

N9: Jah, eriti suvel, sest suvel noh oli see, et siis sai valida, kuna sa vaatad, et no ei olnud tavaliselt aega. Aga kooli ajal, no mõnda asja ma vaatan järgi, et ma olen. Aga noh, no sinna tulevad vist mingi kahenädalase hilinemisega need ka. Ei, Kanal 2-l vist tuleb, ma ei tea. Aga no see oleneb, mõnda, mis neil nüüd uued sarjad tulid ja noh selliseid asju, et kui esimene kord ei näe, et siis. Aga nojah, vahepeal ikkagi põhimõtteliselt ka.

Kas sa oled ka telesaadete või raadiosaadete kohta kunagi mingit infot jaganud?

N9: Vahepeal mõnda isegi olen jaganud. Kui mingi huvitav, kas uus sari või midagi sellist või kui midagi on meeldinud. Aga no ma üldiselt nagu ei kommenteeri mingeid telekanaleid ja asju. Aga noh näiteks, kui mingisugune, ma ei tea, Sky Plusis on keegi hommikuprogrammis, mingi huvitav inimene, et siis, siis ma vahepeal noh, ma ei ole kommenteerinud, aga siis ma olen lihtsalt *like*’inud või niimoodi. Mingi keegi meeldib näiteks ja. Et siis.

Kui palju sa üldse telerit vaatad?

N9: Mm, väga vähe, ainult nädalavahetusteti. Et siis.

Milliseid telekanaleid ja saateid sa vaatad?

N9: No ma vaatan, no nädala sees ma vaatan “Pilvede all” ainult kolmapäeviti (muigab). Ja noh siis, kui toda ei ole, siis vaatan tavaliselt...

Kas sa “Pilvede all” seriaali Facebookis ka oled *like*’inud?

N9: Jah, toda olen *like*’inud. Aga muid saateid...no siis, kui on rohkem aega, siis ma vaatan seda supermodellide seda saadet, Eesti modellide saadet, aga rohkem ma ei vaata telekat. Ainult nädalavahetustel, kui on mingisugused, noh kui on lihtsalt aega rohkem, siis ma vaatan.

Aga “Aktuaalset kaamerat” vaatad ka?

N9: Jah, toda ma vaatan õhtuti. Jah. No too on mingisugune 15 minutit, et tolle aja ma tavaliselt ikka leian. Aga telekas, ma ei tea, ta on pigem nagu taustaks, kui on midagi, aga ma sealt ei vaata rohkem jah.

Kui palju sa raadiot kuulad?

N9: Raadiot ma kuulan palju, kui ma kooli sõidan bussiga, siis ma kuulan kõrvaklappidest ja noh või siis, kui me autoga kuskile sõudame, siis käib raadio ka. Rohkem ei kuula.

Kui palju tele- ja raadiosaadete või kanalite kohta Facebookis infot jagatakse?

N9: Nad kirjutavad, kui näiteks telekas on mingisugune see, mingi film tuleb ja siis sa paned endale nagu staatuseks selle, et nad vaatavad seda. Aga üldiselt, minu arvates seda väga ei jagata, neid sarju ja asju.

Aitäh!

Intervjuu 16

Intervjuu toimumiskoht: Otepää gümnaasiumi õpetaja kabinet

Aeg: 13. detsember 2013

Intervjueeritav (N10):

Sugu: Naine

Vanus: 17

Elukoht: Otepää

Millal sa endale Facebooki konto tegid?

N10: Ee, ma tegin selle mingi...issand, ma ei mäletagi. Ma arvan, et mingi kaks aastat tagasi.

Mäletad sa, mis põhjusel sa endale konto tegid tol ajal?

N10: Ja, see oli sellepärast, et meil oli, ee käisin siis veel rahvatantsus tol ajal, et meil tehti sinna kommuun ja sealt sai nagu olulist informatsiooni. Ja siis pidin tegema endale konto, et sellele informatsioon jõuaks ka minuni.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

N10: Praegu, no umbes korra nädalas, sellepärast et ma ei tea, mind see väga ei huvita. Noh lihtsalt vaatan selle olulisema informatsiooni ära ja.

Kui kaua sa seal ajaliselt oled sees?

N10: Täiesti oleneb. Tavaliselt, kui ma lihtsalt vaatan informatsiooni kiirelt ära, siis ma olen mingi umbes noh kuskil 10-15 minutit. Ja vahest pikemalt, siis, kui vaatan lihtsalt mingeid pilte ja niimoodi ka. Siis mingi tund-kaks maksimum.

Millistele tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

N10: Ma arvan, et ma võrdselt nii suhtlen kui ka vaatan neid pilte ja uusi postitusi – teen mõlemat.

Kas sa Facebookis mobiiltelefoniga ka käid?

N10: Ei. Mingi paar korda olen ainult kokku käinud seal.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N10: Ma olen endale Twitteri konto teinud ja, aga minu arvates mul ei ole seal vaata palju tuttavaid ja siis ma ei käi seal. Aga jah, ei käi.

Kui palju sul Facebooki sõbralistis on inimesi?

N10: Mm sõbralistis ee kuskil 350-400 midagi. 350 kuskil.

Küsin natuke selle kohta, kas sa mingeid teisi meediakanaleid ka Facebookis jälgid. Kas sa Facebookis ajalehti või ajakirju oled *like*'inud?

N10: Mm, enda teada mitte. Ma ei mäleta. Neid *like*'e on igale poole pandud. Jah. Delfit vist olen *like*'inud. Jah, rohkem ei ole.

Meelelahutusportaale nagu Elu24 või Delfi Publik ei ole *like*'inud?

N10: Vot ma ei teagi. Võimalik, et olen.

Sa võid logida, nagu enne ütlesin, vabalt minu arvutisse ja järele ka vaadata, kui sa soovid.

N10: Mhm.

Aga mingeid välismaiseid väljaandeid?

N10: Ma arvan, et ei ole. Ei tule ette praegu.

Kas sul kodus käib mingeid ajalehti või ajakirju?

N10: Jah, no üks on muidugi see Otepää Teataja. See käib nagunii. Siis Postimees vahest ikka eee, mis seal veel oli, ma ei mäleta. Noh neid on ikka päris palju, ikka igasuguseid tuleb. Ma neid väga ei loe.

Kas näiteks Maaleht käib ka kodus?

N10: Maaleht mul vahepeal vanaemal käib ja siis vahepeal nad laenutavad, ema võtab vahepeal.

Kas sa loed ka neid paberväljaandeid?

N10: Mitte väga, sellepärast et ega mul aega väga ei ole, aga kuna ma ise tegelen praegu meediaga, siis noh näiteks eelmine nädal ilmus minu üks lugu seal, siis ma üle pika aja lugesis. Et muidu väga mitte, noh ajanappus.

Milline sinu tehtud lugu seal ilmus?

N10: See oli direktoriga üks intervjuu.

Millisest kanalist või väljaandest sa üldse esimesena hangid uudiseid?

N10: Pigem vaatan telekast ja internetist ikka.

Kui sa loed internetist näiteks mingit artiklit, siis kas sa seda ka Facebookis oled jaganud?

N10: Paar korda olen jaganud. Siis, kui on mingi hea artikkel.

Mida sa näiteks hiljuti jagasid?

N10: Üks oli see, et mingi tuntud, ma ei mäleta, äkki Ukraina ajakirjanik oli alguses selline noh hästi kena sellise välimusega, aga siis tal tekkis anoreksia ja mingid sellised asjad ja siis ta

kartis, noh hirmud igasugused. Siis ta hakkas solaariumit kasutama ja siis seal oli nagu võrdlus, milline ta oli enne, et ta oli tõesti hästi kena, blondid juuksed, ja siis milline ta oli pärast, et ta oli tõesti hästi kõhn ja selline. Noh ühesõnaga nagu tänapäeva noored kasutavad hästi palju solaariumit. Lihtsalt nagu, ma ei tea, tundus selline õpetlik lugu, et siis panin.

Kui aktiivselt su Facebooki sõbralistis inimesed artikleid jagavad?

N10: Mm ikka jagavad jah. Päris tihti ikka. A artikleid tegelikult väga ei jagagi, pigem ikka enda pilte ja niimoodi.

Aga millistel teemadel nad artikleid jagavad ja kust väljaandest nad neid leiavad?

N10: Need on ikka mingid internetist saadud, mingid sellised suvalised artiklid. Mingi suhete teemal ja niimoodi.

Kas need on pigem välismaistelt lehekülgedelt?

N10: Mingi ikka Eesti sellised. No on ikka välismaa omasid ka olnud, aga pigem ikka meenuvad rohkem nagu Eesti, Elu24 ja mis need on.

Kas sa ise ka Elu24 või selliseid portaale loed?

N10: Mmm, ja vahest ikka ja.

Kui paljud sõprade jagatud artiklitest sa läbi loed? Kas avad artikli alati?

N10: Kui pealkiri...jah, kui pealkiri tundub hea, siis ikka vaatan jah. Loen läbi.

Kas sa nende postitustele ka kuidagi reageerid?

N10: Tavaliselt mitte väga. Lihtsalt loen läbi ja panen vahepeal *like*'i, aga ma tavaliselt kommenteerida ei viitsi.

Kas sa oled ka kuidagi mõnel sõbral piiranud seda, kui palju tema postitusi sinu uudisvoogu jookseb või üldse inimesi ära kustutanud, blokeerinud?

N10: Mm ei, niimoodi sellepärast otseselt ära ei ole küll kustutanud.

Küsin nüüd natuke televisiooni ja raadio jälgimise kohta ka. Kas sina oled Facebookis mõnda telekanalit või raadiojaama *like*'inud?

N10: Minu arvates mitte.

Aga mingeid välismaiseid telekanaleid?

N10: Ja, Fox Life võib seal olla küll.

Aga konkreetsemalt mingeid telesaateid või sarju, nii eesti- kui ka välismaiseid?

N10: Neid võib seal olla küll, aga ma täpselt ei mäleta. Jah.

Kas sa saadete või seriaalide kohta oled mingit infot jaganud või nende jagatud postitusi kommenteerinud, *like*'inud?

N10: Tavaliselt mitte.

Kas sinu sõbralistis jagatakse saadete kohta mingit infot või tehakse postitusi?

N10: Ei ole väga tähele pannud. Jah.

Kui palju sa telerit vaatad?

N10: Siis, kui ikka aega on. Et noh enamus aega läheb õppimise peale. Et ma jõuan tavaliselt päris hilja koju ka. Aga noh uudised ikka, "Reporterit" ja TV3, TV3 uudised, "Seitsmesed uudised" jah. Jah, et ikka niimoodi saab vaadatud.

Kas sa raadiot kuulad?

N10: Ja, hommikuti näiteks. Sky Plusi hommikuprogramm on üks, mis kindlasti on *like*'itud.

Kas sa nende *like*'itud meediakanalite Facebooki lehekülgi külastad ka?

N10: Ei satu sinna pigem.

Kuidas sulle nende kanalite, näiteks Postimehe või Sky Plusi postitused Facebookis meeldivad? Mida sa tahaksid, et nad seal jagaksid?

N10: Noh nad jagavad seal ikka igasuguseid asju.

Kas on teemasid, mida sa tahaksid, et nad jagaksid?

N10: No võiks ikka jah. See võiks kuidagi niimoodi olla, et on mingid valikud, et näiteks majandusteemad või kuidagi. Et noh midagi, mis ikka huvitab.

Kuidas sulle nende praegused postitused tunduvad? Loed sa üldse neid?

N10: Ega väga ei loe. Noh niimoodi pealiskaudselt lihtsalt vaatan üle.

Aitäh!

Intervjuu toimumiskoht: Otepää gümnaasiumi õpetaja kabinet

Aeg: 13. detsember 2013

Intervjueeritav (N11):

Sugu: Naine

Vanus: 17

Elukoht: Valgamaa

Millal sa endale Facebooki konto tegid?

N11: Hmm, see oli vist kaks aastat tagasi septembris, 2011 september.

Mis põhjusel sa Facebooki kasutaja tegid?

N11: Ma arvan isiklikult sellepärast, et siis mul tekkis võimalus nagu internetis käia. Mul enne ei olnud internetti, et siis tekkis võimalus.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

N11: Ee peaaegu iga päev.

Kui palju sa seal aega veedad?

N11: Mm oleneb täiesti päevast, aga koolipäeviti tavaliselt kaks tundi või tund aega.

Millele sul seal kõige rohkem aega kulub?

N11: Mm, seal on igast huvitavaid rakendusi. Tavaliselt igasugused astroloogilised ja siis mängud, mängu harvem. Ja siis üldiselt ikka, et suhelda saaks teistega.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebooki kasutad?

N11: Väga harva.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutad?

N11: Mm mhm, Rate.

Kui palju sul Facebooki sõbralistis praegu inimesi on?

N11: Ma arvan, et mingi 270 äkki.

Uurin nüüd natuke sinu meedia jälgimise kohta Facebookis. Kas sa oled Facebookis mõne ajalehe või ajakirja lehekülge *like*'inud?

N11: Mhm, Postimees.

Mõnda teist väljaannet ei ole veel *like*'inud, Õhtulehte või...?

N11: Delfit äkki ka.

Kas sa mingeid ajakirju ei ole *like*'inud?

N11: Mm, see uus ajakiri Sensa. Rohkem küll ei meenu.

Kas sa mingeid kohalikke väljaandeid või välismaiseid lehti ei ole *like*'inud?

N11: Eeh Tankla, Valgamaalane äkki. Ei Valgamaalast seal ei ole, Tankla.

Kas sul kodus paberlehti ka käib?

N11: Mmm, üldiselt me ei telli. Tuleb ainult Otepää Teataja.

Milliselt kanalilt või kust väljaandest sa esmalt uudiseid hangid?

N11: Ma vaatan nii sealt selle veebisaidi pealt kui ka telerist.

Kas sa ise jagad Facebookis artikleid?

N11: See oleneb täiesti temaatikast. Kui see mind puudutab, siis kindlasti.

Too mõni näide, mida sa näiteks viimati jagasid?

N11: Mm, sel nädalal mul küll midagi ei meenu. Ei tule meelde hetkel.

Kui aktiivselt su sõbralistis inimesed artikleid jagavad?

N11: Mmh, ma ei oska seda määratlust öelda. Suht tihti ikka.

Kas sa alati avad ja loed need jagatud uudised läbi?

N11: Ei, ma lihtsalt vaatan pealkirja ära ja siis vaatan, kas huvitab või ei huvita.

Mis teemad sind huvitavad, mida sa tahaksid lugeda?

N11: Mmm, võibolla midagi kohalike elu kohta või siis kõrval maakondades toimuva kohta.

Kuidas sa sõprade jagatud artiklitele reageerid?

N11: Üldiselt ma *like*'in väga vähe, ma kommenteerin.

Kummale sa pigem enne tähelepanu pööraksid, kas sõbra või väljaande jagatud uudisele?

N11: Mmm see oleneb kõik sellest, milline mul nagu see teavitus enne tuleb, et kas tuleb sõbra teavitus või tuleb Postimehe teavitus.

Kas sa oled ka sõpru kustutanud või piiranud seda, kui palju nende postitusi sa tahad näha?

N11: Üldiselt ma väga ei piira neid, aga ma lihtsalt vaatan need üle. Et ma tean nagu juba täpselt, kes nagu hullult palju neid postitusi teevad. Et siis ma lihtsalt ignoreerin neid.

Küsin ka pisut raadio ja televisiooni kohta. Kas sa oled Facebookis mõnda telekanalit või -saadet *like*'inud?

N11: Telekanaleid, olen vist TV3 ja Kanal 2. Mm raadiokanalitest on Star FM kindlasti.

Miks sa just neid kanaleid oled *like*'inud?

N11: Eem, Star FM võibolla sellepärast, et ma kuulan seda kõige rohkem ja Kanal 2 võibolla sellepärast, et ja TV3 võibolla sellepärast, et ma vaatan neid hästi palju. Et seal on minu jaoks huvitavad saated.

Mis saateid sa telerist peamiselt vaatad ja mis kanalitelt?

N11: Põhiliselt ma vaatangi tegelikult TV3 ja Kanal 2. Ma vaatan üldiselt hästi palju meelelahutust, aga mulle meeldivad need saated ka nagu seal TV3 on see "Me armastame Eestit" ja "Kuldvillak" Kanal 2. Sellised teaduslikud ja teadmist andvad saated. Võibolla sellised harivad.

Kas sa Facebookis mingit konkreetset saadet ka *like*'inud? Kas või näiteks "Me armastame Eestit".

N11: Mhm, olen küll.

Aga näiteks mõnda ETV saadet oled Facebookis *like*'inud?

N11: Ja, olen küll, "Ringvaadet".

Kas sa telesaateid veebist ka järele vaatad?

N11: Ma üritan võimalikult ee palju vaadata ikkagi telerist. Et see järgi vaatamine mulle eriti ei istu.

Aga jagad sa telerist või raadiost nähtud ja kuulnud infot?

N11: Mm see oleneb jälle teemast. Et kui see on mingi huvitav ja ma leian, et see võiks teisi huvitada, siis küll.

Milliste saadete kohta sa näiteks oled Facebookis midagi jaganud?

N11: Kindlasti "Me armastame Eestit". Ja siis see, mis lõppes, see pühapäeval...ee..."Su nägu kõlab tuttavalt"! Jah, just see.

Kas sa seda oled ka Facebookis *like*'inud?

N11: Mhmh.

Kuidas sa nende meediakanalite postitustega rahul oled, kas sa saad sealt infot, mida vajad?

N11: Mm Delfis ma olen tähele pannud, et nad jagavad seal igasugust *crap*'i. Et kõik, mis Delfi alla läheb, see on selline *crap*. Et noh sellised minu jaoks nagu sellised teabeallikad ikka Postimees ja sellised jagavad ikka üldiselt sellist informatsiooni, mis on tähtis ja vajalik.

Kuidas sulle nende kanalite postitamise sagedus tundub?

N11: Ma ei oska öelda. Selles suhtes, et ee mõnikord on küll, et nagu inimeste postitusi tuleb rohkem kui nagu Postimehe või teiste omi. Neid võiks tegelikult rohkem olla. Siis saaks rohkem teavet ka.

Aitäh!

Intervjuu 18

Intervjuu toimumiskoht: Otepää gümnaasiumi õpetaja kabinet

Aeg: 13. detsember 2013

Intervjueeritav (N12):

Sugu: Naine

Vanus: 16

Elukoht: Otepää

Millal sa endale Facebooki konto tegid?

N12: Ma ütleks, et mingi kolm. Natuke üle, nagu kolm aastat tagasi siis.

Mäletad sa, miks sa endale konto tegid?

N12: Ma mäletan, et mul oli Orkut ja siis kuidagi tundus, et kõik läksid sinna üle ja et noh, et seal nagu paljud need sõbrad, need ütlesid ka, et oo, et siin on sellised nagu lähedaid asju saab teha, igast pilte ja mingid mängud. Ja siis mõtlesin, et *wow!*, et proovin. Ja siis tegingi.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

N12: Igapäevaselt ikkagi, sest nii palju infot on seal tegelikult ju. Näiteks nagu isegi kooliasju saab sealt juba vaadata. Nii et praktiliselt terve elu keerleb selle ümber juba.

Kui palju sa seal päevas ajaliselt veedad?

N12: See oleneb sellest, et näiteks, kui ma kellegagi räägin seal, siis ikkagi paar tundi läheb tõesti ära, aga kui ma lihtsalt vaatan ja sellised asjad, siis no tegelikult ma ütleksin, et ikka päevas, et mingi kaks tundi läheb tõesti ära.

Millistele tegevustele sul kõige rohkem aega seal kulub?

N12: Ee suhtlen ja siis noh, et kui on näiteks mingi esinemine mul või sedasi, siis kõikides nendes kommuunides, siis nagu info põhimõtteliselt vahetub ja nii.

Kui palju sul sõbralistis inimesi on?

N12: Mul on mingi 700 seal.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad veel?

N12: Mm, mul on Twitter, aga ma seda ei kasuta. Ma mõtlesin, et teen selle. Siis tegin ära, mõtlesin, et no tõesti ma ei leia selle pointi, et ma lihtsalt kirjutan sinna, mida ma kogu aeg teen, aga mul on Instagram. Eeh, aga rohkem mul selliseid...Orkut on mul veel alles, aga seda ma ei kasuta. Aga ei ole jah, rohkem küll ei ole.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

N12: Ikka, jaa.

Kas sul tulevad ka mobiiltelefoni teated Facebookis toimuva kohta?

N12: Siis, kui ma panen neti sisse, siis tuleb ja siis ongi niimoodi, et isegi, kui ma lähen nagu arvutist ära vaata, siis tulevad ikka kõik need teated. Telefonis hakkab hullult niimoodi see hääl käima kõvasti. Kõik see tuleb ikkagi (naerab).

Küsin nüüd natuke, kas sa ajalehti ka jälgid Facebookis. Et kas sa oled Facebookis mõnda ajalehte või ajakirja *like*'inud?

N12: Ei ole, üldiselt ei ole. Kui ma loen ajakirju ja ajalehti, siis ma loen neid niimoodi, aga ma nagu Facebookis eriti ei *like*'i niimoodi.

Näiteks Delfit või Postimeest ei ole *like*'inud?

N12: (raputab eitavalt pead).

Kas sa muidu veebis loed mingeid väljaandeid?

N12: Ja. Õhtulehte loen. Siis ma vahepeal vaatan seal Delfit ja mingid välismaised on ka antud. No ikka.

Kas sul kodus käib paberkujul mingeid ajalehti või ajakirju?

N12: Ja. Postimees käib, siis käib Õhtuleht, siis käib see Otepää Teataja, Valgamaalane käib. Nii et käib.

Aga neid kohalikke ajalehti ei ole Facebookis *like*'inud?

N12: Ei, ei ole.

Kas sa mingeid veebis loetud uudiseid Facebookis ka jagad?

N12: Ee, kui on tõesti mingi huvitav või näiteks, noh kui endast on ka midagi kirjas, siis muidugi jagan (naerab). Ei no selles suhtes, et kui on, mida jagada nagu, no tõesti nagu tähtis minu meelest, siis ma ikka jagan.

Mida sa näiteks viimati ise jagasid?

N12: Viimane, mida ma jagasin, oligi see, et me korraldame seda heategevuslikku kontserti ja siis sellest oli artikkel, seda ma jagasin.

Kui aktiivselt su sõbralistis olevad inimesed meediasisu jagavad?

N12: Isegi osad jagavad. See oleneb täiesti, jällegi see, et mis uudis on. Üldiselt kommenteerivad ja niimoodi, siis osad isegi jagavad ka. Aga mitte nagu nii, et paljud neid jagavad.

Millistel teemadel nad kõige rohkem kipuvad jagama?

N12: Eeh no samas jällegi, kui saab midagi mingit pidi aidata või niimoodi, kui on midagi huvitavat, midagi uut, näiteks keegi nagu tutvavatest teeb siis nagu midagi lähedat, siis jagavad.

Kas sa tavaliselt alati avad need sõprade jagatud artiklid?

N12: No see oleneb. Tavaliselt ma võtan küll, tegelikult ma ikka vaatan seda ja siis loen läbi ja siis vaatan, kas ma jagan seda edasi või mitte. Kes teab muidu, mis seal on.

Kas sa neid jagatud uudiseid kommenteerid või *like*'id ka kuidagi?

N12: Ja, ikka. Kui mulle meeldib või kui mul midagi öelda on, siis ma ikka kirjutan sinna alla. Aga no tavaliselt ma seal nagu, kui on nagu need online-ajalehed, siis seal ma küll ei kommenteeri midagi, aga Facebookis neid jagamisi ikka.

Küsin veel televisiooni ja raadio kohta ka. Kas sa Facebookis mingeid telekanaleid või raadiojaamu oled *like*'inud?

N12: Ei ole.

Kas sa muidu telerit vaatad?

N12: Ikka.

Milliseid telekanaleid ja -saateid sa vaatad?

N12: Ee ma vaatan, no Eesti kanaleid ikka onju. Aga sealt vaatan rohkem seda Kanal 2 ja TV3. Siis ma vaatan Sony TVd, TLC ja kõik need sellised, Fox Life ja sellised, History ja mis seal on need. Ja siis ega ma rohkem ei vaata. Mingid filmikanalid on ka olnud, TV1000 ja sellised. ETVd ja siis väga ei olegi tegelikult. See ongi see, et kanaleid on nii palju, aga no ei vaata ikka enamust. Ja siis saated on ka sellised. Mulle meeldivad krimisaated, siis uudised muidugi vaatan ära onju. Hommik on eriti hea, kui nagu panen kooli jaoks valmis, siis "Terevisioon" käib. Siis on hea, kui kohe saab kõike vaadata. Ee ja siis on no sellised, näiteks see "Su nägu kõlab tuttavalt", need *show*'d nagu sellised ka, mis on huvitavamad. Ja filme.

Kas sa sarju veebist ka vaatad?

N12: Olen vaadanud küll.

Kas sa raadiot ka kuulad?

N12: Ee jaa, vahepeal tegevuse taustaks panen ikka käima. See on nagu ee, siis kui laul tuleb...vahepeal nagu see härib, et vahepeal nad räägivad liiga palju. Ei ole nagu uudiseid, ei ole laule, vaid see on selline vahepealne, lihtsalt räägivad mingi pool tundi. Siis ei saa üldse aru, mis toimub.

Siis vahetad kanalit?

N12: Jah (naerab). Aga üldse ma kuulan Powerit (Power Hit Radio – L.V.) ja ee Sky Plusi. Aga vahepeal, kui kuski käib midagi head, siis vahetan ringi.

Kas sa konkreetset mingit raadiosaadet ka kuulad?

N12: Ei. Jah, ma ei teagi, kuna need on. Vahepeal satub peale ja siis kuulad, aga niimoodi, et nagu, et oh, see nüüd algab, ma nüüd kuulan, nii ei ole.

Kas sa telekanalitelt uudistesaaeid ka vaatad?

N12: Ja, ikka. "Seitsmeseid uudiseid" vaatan ja "Reporterit", aga no vahepeal need olid suhteliselt samal ajal ja siis klõpsin niimoodi.

Kas sa internetist ka telesaateid järele vaatad?

N12: Ei, mul on see ee salvestamise peal. Jah, siis ma vaatan sealt, kui vaja on.

Kas sa ka mingite telesaadete või raadio kohta mingit infot või saateid oled jaganud?

N12: Eih. Ei jaga. Samas, kui mingid sellised saated, mida ei ole nagu telekas umbes, jäävad nagu pooleli, siis ma vaatan internetist edasi neid. Näiteks mingitelt lehekülgedelt.

Kas sinu sõbrad jagavad Facebookis televisiooni või raadio tegemiste kohta mingit infot?

N12: Võibolla viimati, mida ma nägin, oligi see "Su nägu kõlab tuttavalt". Mingi, kui loositakse selliseid asju mingite nende saadetega ja asjadega, siis neid nad jagavad, aga üldiselt muidu ei jaga.

Kas sa mingeid välismaiseid telesaateid või telesarju oled Facebookis *like*'inud?

N12: Ei ole. Ma nagu ei satu kuidagi Facebookis nende meediaväljaannete peale. Ma pigem nagu lihtsalt vaatan neid ja värki, aga otseselt nagu sealt ei vaata niimoodi, Facebookist.

Aitäh!

Intervjuu 19

Intervjuu toimumiskoht: Viljandi gümnaasiumi õpetajate tuba

Aeg: 19. detsember 2013

Intervjueeritav (M7):

Sugu: Mees

Vanus: 16

Elukoht: Viljandi

Millal sa endale Facebooki konto tegid?

M7: Mingi 5 aastat tagasi.

Mäletad sa ka, mis põhjusel sa tegid?

M7: Suvel ühes laagris, mingi kuu aega see kestis Taanis. Seal olid igasugused inimesed USAst ja neil oli kõigil Facebook ja ma ei olnud kuulnudki sellest ja siis nad soovitasid mulle ja siis koos tegime.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

M7: Korra päevas kindlasti.

Kui palju aega sa seal veedad?

M7: Mitte väga palju, aga ses mõttes, et kui ma olen arvutis, siis mul on Facebook lahti tagaplaanil. Et kui keegi kirjutab, siis ma saan seda teada.

Millistele tegevustele sa seal kõige rohkem aega kulutad?

M7: Suhtlemisele.

Et nagu chatis rääkimisele?

M7: Jah.

Palju sul sõbralistis on inimesi?

M7: Ma ei tea, ei kujuta ette, mingi 600.

Kas sa ka mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke külastad?

M7: Ei tea, Skype ja...

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid päeva jooksul?

M7: Vahest küll, kui on vaja rääkida mingitel teemadel teatud inimestega, kui tahan bändi teha.

Küsi ka selle kohta, et kas sa mõnda suuremat ajalehte oled ka laikinud Facebookis?

M7: Kas nagu ajalehe *page'i*? Ei ole. Ma olen vahel mõnda artiklit laikinud.

Aga nagu mingit kindlat ajalehe lehekülge?

M7: Ei ole.

Aga milliseid artikleid sa oled laikinud ja kelle kaudu sa nendeni jõudnud oled?

M7: Sõbrad Facebookis on nagu *share*'inud. Aga näiteks, mõtlen, ei oska nagu näiteks midagi tuua praegu. Ei tule ette midagi.

Kas sul muidu kodus käib mingeid ajalehti?

M7: Postimees käib.

Aga mingeid ajakirju ka?

M7: Ei käi.

Aga kust sa üldse loed uudiseid, kui sa tahad uudiseid lugeda?

M7: Mitte Facebookis. Siis ma lähen internetti, nende kodulehelt.

Ja mida sa loed siis, kas Postimeest või Delfit?

M7: Jah, Postimees või Delfi, aga ma väga palju ei loe ka uudiseid.

Miks sa väga ei loe?

M7: Ma ei tea, see niikuinii kuidagi jõuab sinuni, kellegi kaudu.

Kui sa loed mingit artiklit või uudist veebis, kas sa ka laigid neid?

M7: Kui see mulle väga ei meeldi, siis otseselt mitte.

Aga mõnda oled ikka laikinud ka. Aga jaganud?

M7: Olen küll paari.

Kas sa mäletad, mis teemadel sa oled jaganud?

M7: Mida ma olen jaganud? Ma ei mäleta küll. Vist ei tule ette.

Kui aktiivsed su sõbrad sõbralistis on? Kui palju nemad jagavad selliseid uudiseid?

M7: No ma ei peaks ennast kuigi aktiivseks Facebookis. Aga noh, sõpru on palju Facebookis. Osad on aktiivsed, osad ei ole. Osad on ikka kõvasti aktiivsemad, eriti tüdrukud.

Mis teemadel nad neid uudiseid nagu kõige rohkem jagavad?

M7: Uudiseid nagu poliitika ja ma ei tea, mingid maailma juhtumid võib-olla ja mingid naljaga seotud.

Mis allikatest need tavaliselt on, kust nad neid võtavad?

M7: Mingid uudiste koduleheküljed, ma arvan.

Aga eestimaised või välismaised ?

M7: Mõlemad.

Kas sa tavaliselt loed ka need alati läbi, kui need on jagatud?

M7: Mitte nagu alati.

Mille põhjal sa otsustad?

M7: Pealkirjast ja kui põnev see tundub. Üsna palju haiglasid asju jagatakse ka nagu Facebookis.

Oled sa kuidagi piiranud seda, et kui palju sa postitusi saad, võtnud ära mõnelt sõbralt, et sa ei taha tema neid jagamisi?

M7: Uudise kohta mitte, aga muidu olen küll ja.

Aga kui nad jagavad mingeid uudiseid, kas sa ka reageerid neile alati või kui sa loed neid, kas sa sellele inimesele annad ka mingit tagasisidet? Laigid tema postitust või kommenteerid seda?

M7: Ei, tingimata mitte.

Ega sa mingeid välismaa väljaandeid ei ole laikinud Facebookis? Nende ajalehtede või ajakirjade endi lehti seal Facebookis.

M7: Võib-olla mõnda olen, võib-olla mingit kitarri ajakirja. Ei vist ikka mitte.

Oskad sa öelda, miks sa ei ole?

M7: Seepärast, et kogu aeg tuleb aktiivset infot, mis tihtipeale mulle ei tundu nii põnev. Tähtsamad asjad tavaliselt ikka kuidagi jõuab, sest väga paljud on aktiivsemad, *share*'ivad ja annavad teistele teada.

Ma küsin veidi telekanalite ja raadio kohta ka. Kas sa mõnda telekanalit või raadijaama oled Facebookis laikinud?

M7: Telekanalit vist ei ole, aga mingit seriaali või midagi.

Aga milliseid teleseriaale sa oled laikinud?

M7: "Doctor Who", äkki "How I Met Your Mother"?

Aga neid välismaiseid telekanaleid sa otseselt ei ole laikinud, Fox Life jne?

M7: Ei.

Aga raadiojaamadest midagi ei ole?

M7: Ei.

Aga miks sa just seriaale oled laikinud?

M7: Mida siis veel laikida?

Palju sa muidu üldse telerit vaatad?

M7: Mitte väga palju, ma enamasti arvutist vaatan, kui ma kodus olen.

Kas sa arvutist vaatad ka järelvaatamisega televisiooni või sa vaatad just seriaale peamiselt?

M7: Ma nagu, mida ma soovin vaadata, ma tõmban nagu või kuskilt saan.

Ja peamiselt nagu seriaale või?

M7: Jah, ja nagu filme ka ja mida veel, uudiseid ka.

Aga kodus üldiselt ei vaata telerit või nii?

M7: Vahel ikka satud peale, aga enamasti aja ikka veedan arvutis.

Ma küsiks raadio kohta ka, et kas sa muidu kuulad üldse raadiot?

M7: Eesti raadiod mulle ei lähe väga peale, muusikavalik pole väga hea, et ma eelistan kõrvaklappe või midagi.

Kas kõrvaklappidest kuulad välismaist raadiot või nii?

M7: Oma muusikat.

Kui sa vaatad seriaale, siis kust sa üldse infot saad, et millist seriaali vaadata või kuidas sa jõuad mingite uuemate seriaalideni?

M7: Kindlasti on internetis või kas või telekas mingid reklaamid ja teine asi on, mida teised inimesed avaldavad, oma arvamust. Siin võib näiteks Facebooki näiteks tuua.

Et oled ka Facebookist infot saanud mõne seriaali kohta?

M7: Jah.

Mis infot need seriaalid ise Facebookis jagavad, kui sa neid oled laikinud?

M7: Näiteks, kui on mingid uued osad või uued *season* 'id või mingit nalja näiteks või teatud sketše ja siis jagatud.

Mis seriaale sa vaatad, kas komöödiaid või põnevikke?

M7: Pigem komöödiaid.

Kas muidu sinu sõbralistis mingit telesaadete või raadiojaamade postitsusi üldse jagatakse?

M7: Raadiojaamu ma olen küll näinud, mingeid playliste. Uudiseid jagatakse, Postimeest, Delfit, BBC.

Aitäh sulle!

Intervjuu 20

Intervjuu toimumiskoht: Viljandi gümnaasiumi õpetajate tuba

Aeg: 19. detsember 2013

Intervjueeritav (M8):

Sugu: Mees

Vanus: 17

Elukoht: Mustla, Viljandi maakond

Millal sa Facebooki konto tegid?

M8: 3-4 aastat tagasi.

Mäletad sa ka põhjust, miks sa toona üldse tegid Facebooki konto?

M8: Et inimestega suhelda. Kõik teised hakkasi kasutama ja siis hakkasin ka nendega koos.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

M8: Kolm korda päevas vähemalt.

Palju sa aega seal veeded umbes?

M8: Seda on raske öelda, see käib nagu kogu aeg taustal, aknad on lahti.

Mis tegevustele sa seal kõige rohkem aega kulutad?

M8: Jutu rääkimisele.

Kui palju sõpru sul on praegu sõbralistis?

M8: Ei tea, 300-400 äkki.

Kas sa ka mobiiltelefoniga Facebooki külastad?

M8: Mhmhm.

Kas sul on mobiiltelefon ühenduses Facebookiga? Kas mobiiltelefon annab sulle märku mingi alarmiga, et keegi on kirjutanud?

M8: Mitte kogu aeg.

Kas sa mingeid muid sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M8: Skype ja siis Twitter, rohkem ei ole.

Ma nüüd küsiksingi selle kohta, et milliseid ajalehti ja ajakirju sa oled laikinud Facebookis? Kas sa oled näiteks mõnda suuremat päevalehte laikinud?

M8: Postimees, Sakala, praegu nagu rohkem meelde ei tule. Aga leheteateid tuleb kogu aeg.

Kas sa ka mingeid veebiväljaandeid nagu Delfit oled laikinud?

M8: Jah.

Aga mingeid toimetusi, meelelahutuslikke nagu Elu24?

M8: Ei ole.

Ma küsiks veel ajakirjade kohta ka. Kas sa mõnda ajakirja oled laikinud?

M8: Tehnikamaailm kuulub sinna alla.

Oskad sa põhjendada ka, miks sa just neid väljaandeid oled laikinud?

M8: No Delfist jookseb hästi palju uudiseid läbi ja on kohe näha, mis päeva jooksul on juhtunud ja muud sellist. Sakala on kohalik ajakirjandus, sellepärast ja Tehnikamaailm, sest tehnika huvitab, on midagi põnevat lugeda.

Kui sa tahad uudiseid lugeda, siis kus sa neid loed? Kas lähed veebiväljaande lehele või saad juba Facebookist mingi info?

M8: No üldjuhul on nii, et Facebookis saan mingi väikese kirja ära lugeda, mis Delfis olnud, siis ma hakkan Delfit lugema.

Kas sul muidu kodus käib ka mingeid ajalehti?

M8: Eesti Päevaleht ja Maaleht.

Aga neid otseselt ei ole Facebookis laikinud?

M8: Ei.

Aga paberil sa loed neid muidu?

M8: Mingil määral küll.

Kas mingit välismaist ajalehte või ajakirja oled laikinud?

M8: Mul ei tule niimoodi meelde.

Oled sa mõnda ajalehte või ajakirja varem laikinud, aga oled laigi eemaldanud?

M8: Ajakirja ja ajalehe kohta küll mitte.

Oled sa näiteks seadistanud, et kui palju sul mingi ajaleht postitusi jagab?

M8: Ei ole otseselt.

Kuidas sulle muidu tundub, kas see postitamise sagedus on piisav või nad postitavad liiga tihti või liiga harva?

M8: Võiksid vist natuke tihedamini isegi olla.

Mis sa nende postituste sisu kohta ütled? Kui sa Postimeest ja Delfit võrdled, siis milliseid uudiseid nad jagavad ja kas need on huvitavad sinu jaoks?

M8: Delfi omadest mul tulevad kohe ette kõik need liiklusõnnetused, mis on nüüd olnud. Neid on hästi palju nüüd olnud. Et need on mingil määral põnevad, aga jälle traagilised ikkagi.

Kas sa ise ka mingeid uudiseid jagad edasi?

M8: Jah, kui Tehnikaamaailmas on mingi uus tehniline vidin välja tulnud, siis seda jagan ja mõnda põnevat uudist, mis mind ja minu sõpru mõjutab.

Mäletad sa näiteks, mida sa viimati oled jaganud?

M8: Ei tule niimoodi meelde.

Aga kui sa neid uudiseid jagad, kas sa ka kommenteerid neid või laigid?

M8: Mitte väga.

Kas sa pigem leiad neid uudiseid Facebookist, mida jagada või sa leida selle väljaande enda veebilehelt?

M8: Veebilehelt vist ikka, sest nagu rohkem jagatakse neid traagilisemaid ja mis nagu haaravad rohkem. Neid jagatakse rohkem ja siis sealt edasi läheb, et kõik need majandusuudised ja mis sealt tuleb. Neid nii palju ei jagata. Mis mõjutab rohkem inimesi, neid jagatakse rohkem.

Mis teemadel sa pigem uudiseid jagad?

M8: Kindlasti mingil määral majandusseisud, siis mingid liiklusõnnetused, kui midagi on juhtunud ja seda jagad, et sõbrad ka vaataksid, mida mitte autoga teha.

Kui aktiivsed muidu su sõbrad on nende uudiste jagamise kohapealt?

M8: No ikka jagatakse.

Kas sul on ka juhtunud, et sa oled eemaldanud, et sa ei taha tema postitusi näha?

M8: Ei ole.

Mis teemadel sõbrad jagavad uudiseid?

M8: Ongi majandus ja sealt tulevad liiklusõnnetused.

Kas sa neile ka reageerid kuidagi, kui sõber on jaganud, kommenteerid või laigid?

M8: Laik võib-olla.

Kas sa alati loed läbi selle uudise, mida sõber on jaganud?

M8: Mitte alati.

Mille järgi sa otsustad, et mida sa loed?

M8: Esiteks, et kas mul on hetkel kohe aega seda lugeda või siis seal on ka lühikokkuvõte, loen selle läbi ja kui mul rohkem infot ei ole vaja, siis ei loe.

Kui tihti sa nende väljaannete endi Facebooki lehekülgi külastad? Et lähedki selle Postimehe või Delfi Facebooki lehele?

M8: Paaegu üldse mitte.

Kumba sa enne vaatad, kas seda, mida jagab väljaanne või mida sõber jagab? Kumb sinu jaoks rohkem tähelepanu äratav?

M8: Ma arvan, et kui mulle on sõber jaganud, siis seal on rohkem infot, mis mind ka mõjutab. Seepärast ma loen sõbra oma enne. Üldjuhul on raske võrrelda, oleneb, kuidas see lühikokkuvõtte ja pealkiri on.

Kas sa muidu uudiseid mobiiliäpist ka loed?

M8: Delfit kasutasin.

Kas sa mõnda telekanalit või raadiojaama oled Facebookis laikinud?

M8: Ei.

Aga telesaateid, mingeid seriaale?

M8: Ainult välismaa saateid.

Oskad sa välja tuua mingeid, mida sa oled laikinud?

M8: "Supernatural", see on seriaal.

Kas see tuleb mingist kanalist, mida me siin Eestis ka näeme?

M8: Ei, minu teada mitte.

Palju sa üldse muidu telerit vaatad?

M8: Päevas 30 minutit ehk.

Mida sa peamiselt vaatad või mis ajal?

M8: Uudiseid ma vaatan, see on ETV või siis Kanal 2.

Aga raadiot, kas sa kuulad?

M8: Sky Plus, kui, siis natukene.

Kas sa telerit ka järelvaatamise või kordusTVga vaatad? Või internetist?

M8: Ei vaata.

Kas mingeid lemmiksaateid ei ole, mida vaatad pidevalt?

M8: Mingil määral "Supernatural" ja siis mingid komöödiasarjad, mida ma vaatan niimoodi.

Kui sa Facebookis oled laikinud neid seriaale, siis mis infot nemad seal jagavad?

M8: Näiteks millal tulevad uued osad välja, et mis see näitleja näiteks tegi ja kuidas proovid läksid, kuidas neil võtted lähevad ja siukseid asju.

Kus sa üldse saad seda infot, et mingi uus seriaal tuleb?

M8: Üks leheküljel on, kus on seriaalidest kõik nagu kokku pandud, et millal hakkavad välja tulema.

Kas su sõbrad jagavad muidu telesaadete kohta mingit infot? Mis saadete kohta?

M8: "Su nägu kõlab tuttavalt".

Mingeid veel?

M8: Äkki TV3-st mingeid uudiseid.

Mis uudist või teadet nad „Su nägu kõlab tuttavalt“ kohta edastavad?

M8: Kes keda mängib või mingit laulu, mis neile meeldis.

kas sa kuidagi neile reageerid ka, laigid või kommenteerid?

M8: Vahest ikka.

Aga muidu Facebookis ei külasta otseselt mingite telekanalite lehekülgi?

M8: Mitte väga.

Aitäh!

Intervjuu 21

Intervjuu toimumiskoht: Viljandi gümnaasiumi õpetajate tuba

Aeg: 19. detsember 2013

Intervjueeritav (M9):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Viljandi

Millal sa Facebooki konto üldse tegid omales?

M9: 2011 äkki.

Mäletad sa ka, mis põhjusel sa tegid ta tookord?

M9: Tollel ajal oli see täiesti uus asi ja ma tahtsin lihtsalt vaadata, tegin ta ära, aga mingi aeg ei kasutanud. Siis oli ju veel see Orkuti aeg. Mingi aja olin seal, aga siis hakkasid lõpuks inimesed kõik üle minema sinna. See tundus nagu loomulikum.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

M9: Tihti. Mul kodus arvutis ta on kogu aeg lahti, kuigi ma ei vaata teda kogu aeg.

Aga näiteks päeval koolis, kas ka?

M9: Ma nagu niisama *news feed*'i ei sirvi. Kirjad ja asjad loen läbi.

Aga ajaliselt oskad öelda, kui palju sa võiksid seal aega veeta?

M9: 2-3 tundi, ma ei tea.

Mis tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

M9: Chat, kirjutan. Täidab põhimõtteliselt seda MSNi funktsiooni, mis varem oli.

Aga mobiiltelefoniga käid ka Facebookis?

M9: Käin.

Kui tihti sa vaatad telefoniga Facebooki?

M9: Ma vaatan siis, kui kirjad tulevad. Mul tuleb sinna ülesse teade ja ma kohe näen ja vastan.

Aga mingeid muid sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M9: Twitterit, seda sirvin koolis ka ja Instagrami kasutan ka. Rohkem ma ei kasuta midagi.

Kas sa mingeid suuremaid ajalehti oled laikinud Facebookis?

M9: Jah, Postimees ja Õhtuleht ja Sakala ka.

Mingeid veel?

M9: Delfi ka, ma arvan.

Kas sa mingeid ajakirju oled otseselt laikinud?

M9: Ma kahtlen.

Aga välismaistest veel?

M9: Ma ei tea niimoodi. Sealt tuleb niimoodi, paned laigi ära ja ma ei tea küll.

Kas sul muidu kodus ka käib mingeid ajalehti?

M9: Jah, Sakala ja Miki Hiir ja Cosmopolitan.

Kas sa neid loed ka paberilt?

M9: Jah.

Oskad sa põhjendada, miks sa Facebookis just need oled valinud või laikinud?

M9: Ei tea. Ma arvan, et ma Postimeest laikisin kunagi seepärast, et seal oli iPadi kampaania. Teisi ka küll ei tea, vist tunde järgi.

Kas sa oled varem mõnda ajakirja laikinud ja siis otsustanud, et neid uudiseid ma ei taha?

M9: Ei, nüüd on Facebookis üldse mingid uued seadmed, et seda infot tuleb vähe peale tegelikult. Vanasti tuli kõik, mis kirjutati, aga nüüd tuleb see mingite kasutamisharjumuste järgi.

Et sa otseselt ei ole seadistanud, et kas sa tahad neid kõiki postitusi näha või mitte?

M9: Ei ole.

Kui sa uudiseid soovid lugeda, kas sa lähed siis Facebooki või otse Postimees.ee ?

M9: Ei, ikka otse Postimees.

Kui palju sa neid uudiseid, mida sa loed, ükskõik kas Postimehest või Delfist, laigid või jagad?

M9: Vähe, suht vähe. Ainult siis, kui midagi väga põnevat on.

Mäletad sa midagi, mida sa hiljuti oled jaganud?

M9: Kohe vaatan...ma ei tea küll...Ma jagasin hiljuti ühte Andres Arraku teksti, aga see ei lähe sinna arvesse. Ei olegi ammu midagi jaganud. Ma jagasin viimati Postimehe spordiversiooni enda uudist.

Mis teemal?

M9: Eesti parimast amatöör MMA võitlejast oli mingi film. Seda ma olen jaganud. Rohkem ma ei ole viimase kahe nädala jooksul jaganud.

Kas see uudis sind ka kuidagi puudutas isiklikumalt?

M9: Jah, mina teen seda filmimist.

Mis teemadel sa üldse uudiseid jagad?

M9: Ühiskondlikel ja poliitika ja sellised ja siis osad spordiasjad ka, mitte üldse palju.

Kuidas sulle väljaannete postitused tunduvad? Loed sa need uudised alati läbi ka, mis mingi väljaanne on jaganud?

M9: Ei.

Mille järgi sa otsustad, mida sa loed?

M9: Tunde järgi. Vahepeal oli see, et kui oli see Haapsalu õnnetus, siis tuli kaks nädalat järjest ja siis on seal need kommentaarid. Mulle meeldib tegelikult kommentaare lugeda.

Aga siis kommentaare selle veebilehe alt?

M9: Konkreetselt jah, selle lehe alt. Ma lähen Postimehe lehele ja loen sealt. Seal on värvikad tegelased.

Aga ise ka kommenteerid?

M9: Ei.

Aga väljaannete postitusi, kas sa neid ka kommenteerid või laigid?

M9: Ei.

Kui aktiivsed on su sõbralisti sõbrad jagamise suhtes?

M9: Mul neid vandenõuteoreetikuid on kõvasti, kes Telegrammi uudiseid jagavad. Telegrammi ma nuputan.

Kas sa neile uudistele ka kuidagi reageerid või kommenteerid?

M9: Ma loen need läbi ja mõtlen, et ...

Ja mis veel jagatakse?

M9: Postimees nagu domineerib. Arvatavasti on loetuim päevaleht. Seinast seina, ma arvan, et poliitika ja sport domineerivad. Kui mingi räige liiklusõnnetus on, siis seda pannakse ka. Muud ma nagu ei tea.

Reageerid sa neile ka kuidagi?

M9: Ei, neid on lihtsalt nii palju.

Millist postitust näiteks viimati jagatud on?

M9: Mida minu sõbrad jagavad? Kohe vaatame. Meil on tugevad arvutiprobleemid koolis. Enne oli õpilaste Wi-Fi, aga sinna tuli viirus sisse.

Mõnda sõpra ei ole niimoodi piiranud, et ei taha tema neid postitusi näha?

M9: Ei.

Kui jagab sõber või ajaleht mingit uudist, siis kumba sa pigem vaatad?

M9: Pigem nagu sõbra oma. Selles mõttes, et äkki on mingi ühise huvi teema.

Kas sul on ka mingi mobiiliäpp, millega sa loed? Tegelikult sa mainisid, et...

M9: Mul on Postimees jah.

Kas sa käid väljaannete endi Facebooki lehel ka n-ö uudiseid lugemas?

M9: Ma lähen pigem otse Postimees.ee.

Kas sa mingit telekanalit või raadiojaama oled ka Facebookis laikinud?

M9: Ma arvan, et ma telekanalit ei ole, aga ma Sky Plusi olen laikinud ja Raadio 2 ka. Vahepeal, kui Genka seal oli, siis tuli huvitavat asja. Rohkem ma arvan, et ei ole.

Aga mingitest välismaistest telekanalitest?

M9: Ei.

Aga telesaateid?

M9: Ma laikisin "Kartuleid ja apelsine". Mind huvitas, millest nad räägivad seal.

Mingeid veel?

M9: Ei. Ma ei vaata väga palju telekat. Ma vaatan "Kõrgede tormi", häbi tunnistada ja kolmapäeva õhtuti vaatan "Foorumit". Ja vahepeal ma vaatan, laupäeva õhtuti on vist multikad. "Jäaaega" ja... jõulude ajal on neid hea vaadata.

Kas sa internetist ka vaatad järgi mingeid telesaateid?

M9: Läheb mööda, siis läheb.

Aga mingeid seriaale?

M9: Ma seriaale ei vaata. Mul ei ole nii palju vaba aega. Kui sa hakkad neid vaatama, siis väidetavalt see tekitab nagu sõltuvust. Sa peadki need vaatama järjest ära. Pigem vaatan mingeid üksikuid filme, mida soovitatakse.

Kas Facebookis ka mingeid konkreetseid filme jagatakse või soovitatakse vaadata?

M9: Ei, mul on üks konkreetne sõber, kelle käest ma küsin.

Aga raadiot muidu kuulad sa?

M9: Ainult siis, kui autoga sõidan.

Kas sa telesaadete, näiteks “Kartulite ja apelsinide” kohta infot jagad Facebookis?

M9: Ma sügavalt kahtlen. Pigem mitte jah.

Aga millist infot Sky Plus ja Raadio 2 jagavad?

M9: Sky Plusist ei tule üldse peale, aga vahepeal oli, kui Raadio 2 “Haigla” poisid tegid mingit saadet, siis nendelt tuli see info, et neil on see saade väljas.

Kas sõbrad jagavad telekast nähtut?

M9: Mul üks eriti aktiivne tüdruk on, kes kogu aeg kõike kommenteerib, nii et natuke ikka.

Mis teemal ta muidu jagab neid?

M9: Ta jagas seda “Sajandi armastust”. Ta jagas seda linki, et ilge pläust, et terve laupäev tuleb telekast sellist pahna.

Ma küsin üldisemalt ka, et kui palju sind huvitab, mis teemad ajakirjanduses on?

M9: Huvitab, mu teine valik on tõenäoliselt ajakirjandust õppima minna. Kõigepealt tahakski minna Balti filmi- ja meediakooli montaaži ja valik on ajakirjandus.

Aitäh!

Intervjuu 22

Intervjuu toimumiskoht: Viljandi gümnaasiumi õpetajate tuba

Aeg: 19. detsember 2013

Intervjueeritav (N13):

Sugu: Naine

Vanus: 16

Elukoht: Suure-Jaani, Viljandi maakond

Millal sa tegid omale Facebooki konto?

N13: Äkki see oli mingi 2-3 aastat tagasi.

Mäletad sa, mis põjusel sa toona omale tegid üldse konto?

N13: Ma arvan, et niisama sõpradega. Lihtsalt, et kuidagi rohkem suhelda, kuigi MSN oli ka veel, aga siis ma ei käinud seal kuigi tihti. Mingi vedas, kui ma poole aasta jooksul korra käisin.

Aga kui tihti sa praegu käid?

N13: Praegu käin ikka iga päev. Ma ei käi niimoodi nagu sõbrad, et iga tund Facebookis. Ma ei jõua niimoodi ja ei viitsi ka. Lihtsalt õhtul, kui ma koju jõuan, siis ma vaatan.

Kui palju ajaliselt sa võiksid seal kokku veeta?

N13: Kolm tundi, ma arvan, õhtuti nagu ikka.

Millele sa ajaliselt kõige rohkem aega kulutad?

N13: Facebookis ise, ma arvan, et rääkimisele lihtsalt, et jutuajamisele jne.

Palju sul sõbralistis on sõpru?

N13: 300, alla 300 natuke, 297 vist.

Kas sa mobiiltelefoniga muidu ka külastad Facebooki?

N13: Jah, siis kui ma arvutit lahti ei võta, siis.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N13: Mul on Ask.fm.

Kas sa oled ka mõnda suuremat päevalehte ka laikinud?

N13: Vist oli Postimees, mis ma laikisin, aga ma ei tea ka täpselt.

Oskad sa põhjendada, miks sa laikisid?

N13: Ma arvan, et infot saada lihtsalt, et päeval mis juhtub, et ikka järje peale jääda, kui telekat ei vaata.

Kas sa muidu mingeid ajakirju ka oled laikinud, mingeid välismaiseid?

N13: Vist ei ole.

Oled sa varem mõnda ajalehte või ajakirja veel laikinud, mille laigi sa oled ära võtnud?

N13: Vist oli see Vogue, ma vist laikisin, aga selle laigi ma võtsin ära.

Miks sa laigi ära võtsid?

N13: Lihtsalt mind ei huvitanud enam ja ei pidanud enam vajalikuks.

Kas sul muidu kodus käib ka ajalehti või ajakirju?

N13: Jah, Sakala käib ja siis Leole ka, see on suurem maakonna leht.

Aga neid sa ei ole Facebookis laikinud?

N13: Ei ole jah.

Kui sa tahad uudiseid lugeda, kuhu sa kõigepealt lähed? Kas Facebooki vaatama, et mida seal on jagatud või lähed sa veebiväljaandesse või paberilt vaatad esimesena?

N13: Ma tavaliselt lähen kuhugi Delfisse vaatama, ma ei lähe Facebooki.

Aga Delfit ei ole Facebookis laikinud?

N13: Ei ole.

Aga kui sa uudiseid loed, kas sa jagad neid ka ise edasi?

N13: Tavaliselt ei jaga, kui midagi väga tähtsat on.

Mäletad sa midagi, mida sa oled jaganud?

N13: Selle poliitika tegelase, kes see viimati oli, ma ei mäleta ta nime...

Mandela või?

N13: Jah, seda ma vist jagasin.

Kuidas sul sõbralistis inimesed reageerivad, et kas nemad ka siis jagavad?

N13: Osad jagavad kindlasti, jah, osad jagavad. Mitte väga palju.

Kuidas sulle tunduvad need postitused, mida näiteks Postimees Facebooki postitab? Kas nende postituste sagedus on piisav?

N13: Minu arvates on piisav selline, ei ole liiga vähe ega liiga palju.

Mis mulje sulle need postitused on jättnud, et mis teemadel nad jagavad neid uudiseid?

N13: Nad jagavad nagu igasugustel teemadel minu arvates, seal on ka sellistel noortele huvitavatel teemadel. Viimasel ajal ei ole väga uurinud, mis nad sinna panevad.

Mis teemad sind ennast huvitavad?

N13: Mulle meeldivad sellised poliitilised teemad. Mulle meeldib poliitikast asju lugeda.

Eesti poliitika kohta või pigem välismaa?

N13: Ma huvitun praegu sellest Ungari värgist. Ma tahaks ikka teada, et mis seal nagu edasi juhtub.

Kui Postimees jagab mingit uudist, kas sa alati avad selle ja loed läbi?

N13: Seal on see väike osa ka, et nagu pealkiri ja siis nagu väike osa ja selle ma loen tavaliselt läbi. Ja kui seal midagi huvitavat ei ole, siis ma ei loe läbi.

Kas sa vaatad ka seda, mis see väljaanne ise on sinna juurde kirjutanud? N-ö tutvustuseks?

N13: Jah, just.

Kas sa neid artikleid, mida see väljaanne jagab, ka kommenteerid kuidagi?

N13: Ei.

Aga veebilehe enda kommentaariumis?

N13: Ka mitte.

Kui aktiivsed su sõbrad on Facebookis uudiste jagamisel?

N13: Väga palju ei jagata. Pilte jagatakse, aga selliseid uudiseid, neid ei jagata.

Kui nad jagavad midagi, mis teemadel nad kõige sagedamini jagavad?

N13: Vaesed väikesed loomad. See on kuidagi väga tihti ette tulnud, et aidake väikest looma.

Aga mingite uudiste kohta?

N13: Ei ole nagu otseselt midagi.

Kas sa neile postitustele, mida jagatakse, ka kuidagi reageerid, laigid või kommenteerid?

N13: Kui on, et aidake väikest looma, siis ma ei tee mitte midagi, sest see mind ei huvita väga või noh, väikesed loomad vajavad abi, aga mina ei näe seal nagu midagi, mida ma teha saaksin.

Oled sa kuidagi seadistanud nõnda, et mõnelt sõbralt võtad ära, et sa ei taha ta postitusi näha?

N13: Ei ole. Nad ei muutu häirivaks. Neid ei tule nii tihti ega midagi sellist, nad ei ole häirivad.

Kui sa kohalikke uudiseid tahad lugeda, siis kas sa võtadki paberlehe?

N13: Võtan kodus paberlehe ja loen.

Mäletad sa, mida su sõbrad uudisena on viimati jaganud?

N13: Ma arvan, et selle Nelson Mandela surmaga, selle matuste värgiga, kus see viipekeele inimene jamas.

Kui Postimees jagab mingit uudist või sõbrad jagavad ja need on erinevatel teemadel, siis kummale sa rohkem tähelepanu pöörad?

N13: Ma arvan, et sõbra omale, et ma arvan, et sa näed seda pigem, kui Postimehe oma. Sõbra oma on tuttavam, lihtsalt selline lähedasem.

Kas sa mingeid telekanaleid või raadiojaamu ka oled laikinud?

N13: Vist Sky Plus, aga pole väga kindel, võib-olla ma lihtsalt mõtlesin sellele.

Kui palju sa üldse raadiot kuulad?

N13: Siis, kui ma autos istun ja rohkem väga ei kuula.

Mis kanaleid sa kuulad?

N13: Sky Plusi.

Aga palju sa telerit vaatad?

N13: Viljandi kodus ma vaatan Eesti kanaleid, ETV jne ja siis kodus ma vaatan Saksa kanaleid, sest ma sündisin Saksamaal ja ma olen hollandlane.

Aga sa oled vist terve elu Eestis elanud?

N13: Ei, ma tulin 4-aastaselt Eestisse, et põhimõtteliselt terve nooruse ikka. Mul jah seda aktsenti väga ei ole, aga kodus ma vaatan siis Saksa uudiseid, seal on neid suht palju, mida ma vaatan.

Eesti kanalitest, mis telesaateid sa muidu vaatad?

N13: Saksa kanalitest igasugu uudiseid ja filme, aga Eesti kanalitest mitte midagi eriti. Vahel, kui enne trenni satub, siis "Kättemaksukontorit". Ühe korra olen modelle vaadanud, aga mõttetu ja Reporterit ka.

Kas sa muidu ka veebist kas tele- või raadiosaateid vaatad kas järgi või ka otse?

N13: Ma vaatan sarju nagu arvutist.

Kas eestimaiseid või välismaiseid?

N13: Välismaiseid.

Kas sa oled selliseid ka Facebookis laikinud?

N13: Ja, just välismaiseid.

Äkki nimetad veel mõnda?

N13: Saksamaal on selline "Berlin Tag und Nacht", seal üritatakse nagu tõsielu järgi teha, aga seal on nagu näitlejad ja veel üks on Saksamaal, "Köln-Fünfzig sechszig", see on taoline nagu eelmine. Monki ka.

Aga mingeid välismaiseid telekanaleid ei ole otseselt Facebookis laikinud?

N13: Ei ole.

Aga oled sa jaganud mingit infot, mis sa oled telekast või raadiost saanud?

N13: Ei ole.

Kas su sõbralistis inimesed jagavad infot, mida nad on telerist näinud?

N13: Mitte et ma ei mäletaks, aga ma osadele nagu väga tähelepanu ei pööra.

Aga mida nad nagu postitavad, kas uudiseid või mingeid sarju?

N13: Just nagu näiteks, et "Sinu nägu kõlab tuttavalt". Selle kohta nad on suht palju postitanud. Et kuidas Ott Leplandid ja kes nad seal on, midagi teevad. Selle kohta on ilmunud suht palju viimasel ajal.

Oled sa neile ka kuidagi reageerinud?

N13: Ei ole.

Aga oled sa neid lugenud või vaadanud?

N13: Ma mingit ühte olin vaadanud ja siis ma mõtlesin, et okei.

Aga seriaale, neid vaatad veebist?

N13: Jah.

Kui palju sind üldse huvitab, mis kuskil ajakirjanduses toimub?

N13: Ikka huvitab. Oleneb teemast näiteks, et mind see ei huvita, et moes on mingi kliše, et mingi modell suri ära, et seda ma nagu väga ei loe. Just sellised poliitilised värgid, et kuidas nagu maailma seis on üldse, nagu majandusega jne.

Kas see on seotud ka sellega, mida sa ise tahad õppima minna?

N13: See on seotud keeltega, ma arvan. Võib-olla ma tahan seda õppima minna, ma ei tea üldse, mida ma tahan õppima minna. Aga poliitika lihtsalt huvitab mind. Et peab ikka teadma, mis maailmas toimub.

Poliitikute või ajakirjanike blogisid ka loed?

N13: Otseselt niimodi ei ole. Ma vahel lihtsalt otsin mingit infot mingi poliitiku kohta.

Kui sa mingit värsket infot tahad, kuhu sa kõige esimesena lähed?

N13: Google ma arvan, kirjutad sisse ja siis nagu kõige täpsem, ma arvan, tuleb. See oleks kõige esimene asi, kust ma otsiks.

Aga aitäh sulle!

Intervjuu 23

Intervjuu toimumiskoht: Viljandi gümnaasiumi õpetajate tuba

Aeg: 19. detsember 2013

Intervjueeritav (M10):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Viljandi

Millal sa tegid omale Facebooki konto?

M10: Kolm aastat tagasi, umbes täpselt 3 aastat tagasi.

Mäletad sa, mis põhjusel sa toona omale tegid üldse konto?

M10: Põhjus oli selles, et tollel ajal oli kuulus Orkut ja Orkuti inimesed kadusid ära, läksid Facebooki üle nagu kunagi läksid kõik Rate'ist Orkutisse ja siis Orkutist Facebooki ja ma läksin teiste pärast.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

M10: Suhteliselt palju. Kui ma arvutis olen, siis. Päevas veedan arvutis kuskil 3-4 tundi. Facebook on lahti, aga kui palju seda just otseselt kasutad.

Mis tegevust sa Facebookis kõige rohkem kasutad?

M10: Sa nagu räägid kõige rohkem inimestega, sest ei ole enam MSN ja Skype, ei ole nii mugav mu arust. Põhimõtteliselt nagu ikka suhtlemiseks.

Kui palju sul sõbralistis on inimesi?

M10: 530 äkki.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka muidu kasutad?

M10: Twitterit ja Instagrami kasutan ja vist rohkem ei olegi.

Kas sa mobiiltelefoniga ka käid Facebookis?

M10: Ainult kasutan Messingeri äppi.

Kas sa oled laikinud mõnda päevalehte Facebookis?

M10: Postimeest vist olen jah, Õhtulehte olen.

Mõnd väiksemat, kohalikku lehte?

M10: Ei ole.

Mingeid ajakirju?

M10: Ei ole.

Aga mingeid veebiväljaandeid?

M10: Delfit vist olen.

Aga mingeid Naine24 või Publik24?

M10: Elu24.

Oskad sa öelda, et miks sa just neid väljaandeid, Postimees, Õhtuleht ja Elu24 oled laikinud?

M10: Mitte et nad mulle just meeldivad, aga võib-olla nagu kõmu pärast.

Kas sa mõne väljaandega ka mingi kampaania käigus liitusid?

M10: Vist mitte, nendega kindlasti mitte.

Oled sa varem mõnda ajakirjandulikke väljaannet laikinud ja eemaldanud selle laigi?

M10: Ei ole.

Kas sul kodus käib ajalehti?

M10: Sakala käib.

Loed sa seda ka?

M10: Loen küll.

Kui sa üldse uudiseid tahad lugeda, siis kuhu sa kõigepealt suundud? Kas sa võtad paberlehe kätte või loed netist?

M10: Viljandi eluga hoian end kursis ikka paberlehte lugedes, Sakala on nagu otsene leht. Kui ma uudiseid loen, siis tavaliselt ma loen Delfit.

Kui sa artikleid loed, kas sa neid ka edasi jagad Facebooki kaudu või laigid?

M10: Olen jaganud küll ja ilmselt olen ka laikinud.

Mida sa viimati oled jaganud?

M10: Ei mäleta.

Mis teemadel sa neid pigem võiksid jagada?

M10: Ma kaldun arvama, et kaldub spordivaldkonda, et kuna ise ka tegelen, siis huvitab selline asi. Viimati ma jagasin Postimehe videot, kuna mul vend tegeleb sportliku vabavõitlusega, siis Postimees tegi nagu videoblogi ja mul vend ka osales seal võitlejana ja siis ma vaatasin kõiki neid videoblogisid ja jagasin neid.

Mis sa arvad sellest, kuidas väljaanded oma artikleid Facebookis jagavad, sest nad kõiki uudiseid ei jaga?

M10: See on oleneb täiesti inimesest ja ta on oleneb mingil määral nagu väljandest ka. Et kui võtta Postimees või EP, siis jagatakse ikka midagi tõsisemat. Õhtulehes võib leida midagi sellist, et inimene hammustas koera, et midagi sellist jaburat.

Kuidas sa sagedust kommenteeriksid, kas postitatakse piisavalt palju?

M10: Ei saa öelda, et vähe on, aga ei ütleks ka, et palju on. Neid ikka jääb Facebookis silma tõesti.

Kas sa neid postitusi Facebookis ka kuidagi kommenteerid või laigid?

M10: Ei ole mitte kunagi vist kommenteerinud.

Kui aktiivsed su sõbrad on uudiste jagamisel või kommenteerimisel?

M10: On küllaltki aktiivsed.

Mis teemal nad jagavad uudiseid?

M10: On spordiinimesi, et tuleb spordiasju, aga Päevalehest tuleb nagu tõsisemaid asju ka. Umbes nagu, et mis riigil viga on ja.

Milliseid väljaandeid nad kõige rohkem kasutavad?

M10: Ma arvan, et ongi Päevaleht. Selliseid inimesi on ka, kes jagavad mingeid vandenõuteooriaid, Telegramm ja sellised asjad.

Kas sa alati loed need läbi, mis jagatakse?

M10: Ei loe.

Mille järgi sa otsustad?

M10: Mis nendesse Telegrammi asjadesse puutub, siis ma ise ka nagu mingitest vandenõuteooriatest uurisin, aga see on nagu nii inimese enda teha, et kuidas ta nendesse asjadesse usub. Ma vahel loen seda rohkem huumori pärast, et mida millestki arvatud on.

Kui sõbrad mingeid postitusi jagavad, kas sa annad neile ka mingit tagasisidet, kommenteerid neid või laigid?

M10: Laikinud ilmselt olen, aga ei kommenteeri tavaliselt.

Kui jagab mingi väljaanne uudist või sõber, siis kummale sa pigem tähelepanu pöörad?

Kumba sa pigem avaksid või loeksid?

M10: Ma arvan, et väljaande oma.

Ja miks nii?

M10: Ma ei oskagi täpset põhjendust tuua.

Kas sa mingeid väljaandeid ka mobiilis loed, mingi äpiga?

M10: Ei loe, aga ma vaatan NBA korvpalliuudiseid äpist.

Oskad sa öelda, kui palju sa veebist loed uudiseid?

M10: Päevas korra ikka loen. Kui ma ei avagi kõiki uudiseid, siis ma sirvin pealkirjad läbi.

Oskad sa tuua mingit teemat või uudist, mida viimati Facebookis hästi palju jagati, sõprade poolt siis?

M10: Ma arvan, et viimane uudis, mida kõikide sõprade seas palju jagati, oli see “Kiired ja vihased” Paul Walkeri surm.

Kas sa mingeid tele- või raadiojaamu ka otseselt oled laikinud?

M10: Äkki Sky Plus, telekanalitest vist ei ole.

Aga konkreetset mingeid saateid või teleseriaale?

M10: Eesti omasid ei ole.

Aga välismaa omasid?

M10: “How I Met Your Mother”?

Aga välismaiseid kanaleid?

M10: Ei ole.

Kui palju sa üldse telerit vaatad?

M10: Ma ei vaata päris iga päev, aga kui vaatan, siis mingi tunnike või kaks ikka pühendan sellele. Uudiseid ikka vaatan ka.

Mis kanalilt sa vaatad?

M10: Ma jõuan vaadata ainult AK-d. Ma trennist tulen ja mul lihtsalt ei ole aega.

Aga mingit kindlat lemmiksaadet ei ole, mida pidevalt vaatad?

M10: Praegu ei ole, muidu oli „Su nägu kõlab tuttavalt“, “Kuldvillakut“ üritan ka vaadata.

Aga neid ei ole Facebookis laikinud?

M10: Ei ole.

Palju sa raadiot kuulad?

M10: Hommikuti umbes 20 minutit ja see ongi kõik. Ei ole emal autot ja ei ole endal autot ja ei satu autoga ka väga palju sõitma.

Mis kanalit sa hommikuti kuulad?

M10: Sky Plus, ei ole otsest vahet, mis raadiot sa hommikuti kuulad, et need hommikuprogrammid on kõik sellisest tühjast-tähjast.

Kas sa oled mingit infot, mis sa telest või raadiost oled saanud, ka jaganud?

M10: Ma arvan, et olen, aga ma ei tea täpselt, mida.

Kas pigem mingite uudiste kohta või seriaalide kohta?

M10: Pigem seriaalide-sarjade kohta, mingite näitlejate kohta.

Kas sa veebist ka vaatad mingeid saateid järgi?

M10: “Kuldvillakut” olen vaadanud.

Kas sul sõbrad jagavad televisiooni või raadio kohta mingit infot?

M10: Ja, jagavad, raadiote kohta jagavad. Jagavad vahepeal mingite ürituste pileteid.

Aga televisiooni kohta näiteks?

M10: Ei tule praegu ette küll.

Mingite telesaadete kohta ei jagata?

M10: Vist mitte, vahepeal vist “Kättemaksukontori” kohta jagati mingeid asju.

Mis infot välismaised kanalid jagavad?

M10: Nad jagavad näiteks, et sel kuupäeval tuleb see osa välja ja filmitakse seda ja näitlejate kohta.

Kas sa neid ka jagad edasi?

M10: Vist ei ole jaganud.

Kui palju sa välismaiseid seriaale vaatad?

M10: Päris palju.

Kus sa nende kohta üldse infot saad?

M10: Peamiselt sõprade käest.

Kui palju sind üldse huvitab, mis kuskil ajakirjanduses või meedias toimub?

M10: Külmaks nagu ei jäta, et ajakirjanduse valdkonda on mulle soovitatud ka, et spordiajakirjanikuks nagu. Siis ma spordiuudiseid loen küllaltki palju internetist ja mõnede sportlaste blogide ja mõne nagu spordiajakirjaniku blogi.

Oskad sa mõnda välja ka tuua?

M10: Ott Järvela näiteks.

Aitäh sulle!

Intervjuu 24

Intervjuu toimumiskoht: Viljandi gümnaasiumi õpetajate tuba

Aeg: 19. detsember 2013

Intervjueeritav (M11):

Sugu: Mees

Vanus: 19

Elukoht: Viljandi

Millal sa tegid omale Facebooki konto?

M11: Ma ei mäleta, mis aastal see populaarseks sai. Ma ei olnud küll päris esimeste seas, aga mingi 4 aastat tagasi, et siis mingi 2009, ma arvan, oli see aasta.

Mäletad sa, mis põjusel sa toona omale tegid üldse konto?

M11: Ma arvan, et see oli seetõttu, et enamus reklaami läheb ikka suusõnaliselt laste seas selliste portaalide kohta. Omal ajal, kui olid Rate ja Orkut, siis kui Facebook tuli, oli samamoodi teiste soovitusel. Vaatasin üle, hakkas meeldima. Praegu on nagu elu osaks saanud. Seal on päris palju informatsiooni.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

M11: Ütleme nii, et kord päevas ikka. Ma ei ole seal tunde, aga tavaliselt ma käin seal ära, kui on vaja kellegagi suhelda. Suhtlen, vaatan uudised ära online'ist, mis seal on. Mänge ja sellist asja ma ei tee.

Palju sul ajaliselt võiks selle peale kuluda?

M11: Otseselt Facebooki peale ehk 1,5 tundi. Kui ma suhtlen kellegiga seal, siis läheb rohkem aega.

Kas kõige rohkem aega lähebki just suhtlusele?

M11: Pigem jah suhtlemisele, sest MSNi enam ei ole.

Palju sul sõbralistis on inimesi?

M11: Numbriliselt ma ei tea, ehk mingi 800. Sellest numbrist neid, kellega ehk mingi kord kuu või paari jooksul kokku puutun, on 40-50 protsenti. Kuna ma tegelen ka mõne organisatsiooniga, siis on seal sellepärast päris palju inimesi, liikmeid. Et kõik ei olegi sõbrad.

Kas sa muidu mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutad?

M11: Skype, aga mitte nii tihti. Kui tahad pikemalt rääkida sõbraga, siis pole mõtet helistada, siis võtan Skype, aga mõtlen, rohkem vist ei ole kah.

Twitterit ei ole?

M11: Ei, Twitterit ma ei kasuta.

Kas sa Facebookis mobiiltelefoniga ka käid?

M11: Jah, ma ikka vahel kasutan mobiili ka.

Kas sa oled laikinud mõnda suuremat päevalehte?

M11: Postimeest olen küll, sest siis on lihtne, uudised tulevad kohe läbi, kuigi ma külastan ka kodulehte ja vaatan ka paberkandjal, aga seal on hea, kohe tulevad uudised ja asjad.

Mis ajalehed ja ajakirjad sul kodus käivad?

M11: Kodus käib Sakala, aga vanemad toovad töölt ka õhtul Postimehe ja kord nädalas Eesti Ekspressi.

Kas sa neid ka loed paberilt?

M11: Jah, Sakala loen küll läbi ja Postimehest huvitavamad artiklid ja kui Eesti Ekspress tuleb, siis selle ka.

Sakalat sa otseselt Facebookis ei ole laikinud? Miks sa just Postimehe oled valinud?

M11: Eks see on võib-olla ka massimeedia surve, levinud leht ja rohkem reklaami saanud. Siin Sirbi skandaaliga seoses ma olen isegi seda lehte hakanud vaatama rohkem, mõned artiklid on päris huvitavad.

Just veebis siis?

M11: Ei, paberkandjal.

Ega sa sellist veebiväljaannet nagu Delfi ei ole laikinud Facebookis?

M11: Ei ole vist, ma täpselt ei tea, aga vist ei ole.

Aga mingeid ajakirju, välismaiseid näiteks?

M11: Forbes, aga muid vist mitte.

Oled sa mõnda väljaannet laikinud, aga eemaldanud selle laigi?

M11: Ei ole vist.

Kas sa oled seadistanud nii, et kui palju sa mingilt väljaandelt postitusi tahad saada?

M11: Ise ma mingeid piiranguid küll ei ole seadnud.

Kuidas sulle need postitused muidu tunduvad?

M11: Vaadates üldiselt seda Postimeest, siis mulle tundub, et sisu läheb järjest kollasemaks ja see kontseptsioon, mis paar aastat tagasi oli, ei ole enam päris see.

Kas seda sa näed Facebookis või ka veebist vaadates?

M11: Põhimõtteliselt veebis jah, õnneks pole päris Öhtuleht, aga ikkagi muutunud on nagu. Eks see ole ka sellepärast, et paberlehe kasutajate hulk väheneb ja tahetakse kaasata kõiki vanuseastmeid. Proovivadki kõike sellist, mis võiks rohkem pinget pakkuda.

Kui nad Facebookis jagavad mingit uudist, kas sa loed nad kõik läbi?

M10: Ei, kõike kindlasti ei loe.

Mille järgi sa valid?

M11: Kuna mulle poliitika meeldib, siis tavaliselt ma loen poliitilisi, kui mingid õnnetused on olnud, siis ma ikka vaatan. Inimestele ju ikka pakub huvi. Et, mis nagu juhtus, siis ma loen ka neid.

Kui sa tahad uudiseid lugeda, kas sa pigem lähed selle veebilehe enda lehele või hakkad Facebookist vaatama, mis toimunud on või mis uudiseid on?

M11: Ei, siis ikka veebilehele. Siis ma ikka panen Postimehe sisse ja lähen veebilehele.

Kas sa ka neid uudiseid jagad?

M11: Paar korda olen jaganud, kui on tõesti mingid väga huvitavad ja põnevad, siis ma olen jaganud.

Mida sa oled näiteks jaganud?

M11: Ma arvan, et mingi aramusartikkel järsku. Uudiseid ma ei mäleta, aga ma arvan, et mingi välispoliitiline teema.

Kas sa neid postitusi, mis Facebookis on, kuidagi laigid või kommenteerid?

M11: Vahel harva vist olen paari, muidu mitte. Mõnda uudist olen küll laikinud, kui on mingid saavutused või medal sportlastel. Kommenteerinud... ei ole nagu näinud vajadust sellele.

Kui aktiivsed sul sõbralistis inimesed on uudiste jagamisel?

M11: Mõningad ikka jagavad, oleneb ka uudisest muidugi. Kui see puudutab tutvusringkonnas kedagi, siis jagatakse kindlasti rohkem.

Kas on ka mõni hästi aktiivne jagaja?

M11: Ei ole märganud sihukest.

Et kes üksinda jagab tohutult palju kogu aeg?

M11: Uudiste puhul küll mitte, võib-olla mingeid teisi postitusi.

Mis teemadel uudiseid peamiselt jagatakse?

M11: (mõtleb pikalt)... ei kujutagi ette, spordisaavutusi, neid on ikka jagatud. Teine asi ongi võib-olla liiklusõnnetused, mis on noortega juhtunud. Neid on ikka jagatud, et teistele südamele panna. Siin Viljandis oli ülekaigurajal allaajamine, siis seda ka kohalikud inimesed ikka jagasid. Mis nagu ennast rohkem puudutanud on, neid on küll rohkem jagatud.

Kas sa muidu alati vaatad seda, mida sõbrad jagavad?

M11: See oleneb kõik uudisest. Neid ma olen küll kohe vaadanud, mis kõige lähemad sõbrad jagavad.

Kas sa ka reageerid neile, jagad neid edasi või kommenteerid või laigid?

M11: Vahel olen jaganud, aga kui mõned lähedased sõbrad on jaganud, siis olen ka kommenteerinud, aga see pole ka alati nõnda, et oleneb, mis mul sealt meeldinud on.

Oled sa kuidagi piiranud seda, kui palju sõprade postitused jõuavad sinna?

M11: Ei ole, piiranguid ei ole teinud, kuigi seda infot tuleb päris palju sinna, aga pole praegu probleemi olnud.

Kas sa mõnda telejaama või raadiokanalit ka oled laikinud Facebookis?

M11: TV3 vist küll, ma ei teagi, mis see põhjus võiks olla või miks, aga vist olen TV3, jah. Raadiokanaleid... Sky Plusi vist olen, kuna neil tuleb erinevaid aktsioone, nad korraldavad seal pidevalt ja hommikuprogramm, kus nad käivad seal kuskil ringi, huvitavad postitused ja pildid

tulevad vahepeal, konkursid ja mis iganes. TV3s on aga hästi arenenud see TV3 Player, et ma saan hästi järele vaadata erinevaid saateid. Ma loodan, et Kanal 2 ka kunagi järgi jõuab.

Palju sa muidu telerit üldse vaatad?

M11: Päris palju tegelikult. Kui sa nagu koju lähed, siis see nagu ongi taustaks, et kas sa teed süüa või midagi, siis ta mängib taustaks.

On sul mingeid kindlaid saateid, mida sa üritad telekast vaadata?

M11: Eks oleneb, mis saateid parasjagu jookseb, mulle meeldivad need erinevad kodumaised krimisarjad, „Ohtlik lend“ ja „Kelgukoerad“. Isegi seda uut sarja, apelsinid ja kartulid, seda olen vaadanud paar korda.

Kas sa Facebookis ei ole laikinud mingeid konkreetseid saateid?

M11: Ei, Facebookis ei ole. Ma ei ole viitsinud aega pühendada sellele, nende otsimisele jne.

Kui palju sa raadiot kuulad?

M11: Suhteliselt vähe, koolis ei kuula, päev otsa ära. Pärast veel trenn ja omad asjad. Et pigem jah, kui autoga kuskile sõidad. Autos käib nädalavahetusteti, vahel võib-olla kuskil olemistel või sõpradega. Õhtuti vahel panen Power Hit Radio, et kuulata head musi.

Internetist ka kuulad?

M11: Jah, ka netiraadiot.

TV3 kordus TVd oled ka vaadanud, kas telerist või internetisti?

M11: Internetist.

Oled sa ise telerist või raadiost kuulnud infot jaganud?

M11: Otseselt mitte, et kas telerist või raadiost, seda ma küll ei oska öelda. Pigem endaga seotud sündmused, mida olen kuulnud kellegi käest, aga ma pole ka väga tihe postitaja, pigem nagu jälgija ja vaatleja staatuses seal. Ise ei ole väga aktiivne postitaja.

Millist infot inimesed sõbralistis jagavad telesaadete või seriaalide kohta, kas nad üldse jagavad?

M11: Telesaadete kohta ma küll ei oska niimoodi välja tuua, aga raadiosaadete kohta ongi, kui on mingid huvitavad aktsioonid või tegevused ja mingid loosimised. See on nagu see, mis seal jagatakse.

Paljud mainivad, et nad on suured välismaiste seriaalide vaatajad, kas sina oled ka?

M11: Üks saade mulle meeldib küll jah, „Kaks ja pool meest“ ja „NCIS kriminalistid“. Aga ma nagu otseselt ei vaata. Kui mul tuleb vaba aeg, siis ma vaatan, mis telekast tuleb.

Facebookis ei ole laikinud mingeid seriaale?

M11: Vist mitte.

Kui palju sind huvitab, mis ajakirjanduses toimub?

M11: Väga palju huvitab. Infot tahad ju ikka teada, mis mujal maailmas toimub, et mida sisutihedamad ja mitmekülgsemad, siis on kindlasti põnev ja mida rohkem ajakirjanikud läbi mõtlevad, mida nad kirjutavad, siis on nagu hästi. Et ei peaks pärast ühe ja teise osapoole vahel intsidenti tekkima.

Mis valdkonna teemad sind kõige rohkem huvitavad?

M11: Sport, poliitika, ka majandus, need ma vaatan ikka õhtul läbi. Arvamusartiklid, et keegi on ehk midagi huvitavat kirjutanud.

Suur aitäh!

Intervjuu 25

Intervjuu toimumiskoht: Viljandi gümnaasiumi õpetajate tuba

Aeg: 19. detsember 2013

Intervjueeritav (N14):

Sugu: Naine

Vanus: 19

Elukoht: Viljandi

Millal sa endale Facebooki konto löid?

N14: Mingi kolm aastat tagasi äkki.

Mäletad sa ka, miks sa toona tegid selle ?

N14: Ei tea, lihtsalt tundus, et teistel on ja oli lihtsam suhelda ka. Rate hakkas ära kaduma.

Kui tihti sa Facebookis käid?

N14: Ma ei postita pidevalt, ma lihtsalt jälgin, mida teised teevad.

Kas sul tuleb ka telefoni teade postitusest?

N14: Kui midagi on minuga seoses, siis küll ja kui keegi mulle sõnumi saadab, siis ka.

Mis tegevustele sa kõige rohkem aega kulutad Facebookis?

N14: Uudiste läbivaatamine.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N14: Twitter ja Instagram, aga ma ei postita, ma lihtsalt jälgin teisi.

Kui palju sul sõbralistis on inimesi?

N14: Hea küsimus, mingi 200 äkki.

Kas sa oled laikinud Facebookis mõnda suuremat ajalehte?

N14: Õhtulehte olen.

Aga veebiväljaandeid nagu Delfi näiteks?

N14: Ei ole, aga ma nagu näen neid pidevalt, mida teised jagavad, siis ma ikka näen neid postitusi.

Mingeid ajakirju ei ole laikinud, mingeid välismaiseid?

N14: Seventeen Magazine, rohkem küll ei tule ette.

Oskad öelda, miks sa just Õhtulehte oled laikinud?

N14: Ma ei tea, vahepeal on seal hästi huvitavaid artikleid. Kuigi seda peetakse üheks kollasemaks ajaleheks Eestis, siis vahepeal seal on hästi huvitavaid asju.

Oled sa ise mingeid uudiseid jaganud?

N14: Paari asja olen küll, ja, mida on mõtet jagada ja mis võiks ka teisi puudutada.

Mäletad sa, mida sa oled jaganud kunagi?

N14: Näiteks siis jagasin, kui Varvara kadunud oli.

Kas sul kodus käib mingeid ajalehti?

N14: Sakala, mul ema on postiljon, siis ta toob kogu aeg.

Kas sa muidu neid loed ka?

N14: Ikka sirvin läbi ja vaatan, mis seal on.

Kui sa uudiseid soovid lugeda, siis mis on esimene kanal, kuhu sa pöördud?

N14: Ei tea, oleneb täiesti. Kui teatrisse tahan minna, siis vaatan ikka Ugala kodulehelt ja kontserti Aida kodulehelt.

Kas sa mõnda ajalehte oled varem laikinud, aga sa oled selle laigi eemaldanud?

N14: Ei tule ette küll.

Oled sa nõnda seadistanud, et tahad mingilt väljaandelt vähem postitusi saada?

N14: Ei ole.

Kui aktiivsed on su sõbrad Facebookis?

N14: Väga aktiivsed, jagavad palju ja räägivad palju.

Mis teemadel nad uudiseid jagavad?

N14: Ongi rohkem krimiuudised, kui midagi juhtus või, et see ja see on kadunud. Või midagi, mis on loomadega seotud.

Kas on silma ka jäänud, kust nad neid uudiseid kõige rohkem võtavad?

N14: Delfi, Elu24, rohkem glamuuriuudised, a la et kaks staari said kokku või on nagu paar jne. Selliseid kõmuasju võtavad Elu24-st.

Kas sa alati ka loed neid uudiseid?

N14: Oleneb, mis huvi pakub. Kui pealkiri ja teemad on huvitavad, siis küll.

Kas sa annad peale läbilugemist ka mingit tagasisidet jagajale?

N14: Ei anna, ma olen sessuhtes passiivne.

Kui sa avad artikli ja loed, siis kas sa vaatad selle väljaande teisi artikleid ka?

N14: Kui aega on, siis küll, aga kui ma olen linnaliinibussis, siis lihtsalt loengi selle uudise ära ja lähen Facebooki tagasi. Või on juba vaja maha minna, siis panen telefoni üldse ära.

Kui jagab uudist näiteks Õhtuleht või jagab sõber, kumba sa enne vaatad või kummale rohkem tähelepanu pöörad?

N14: See oleneb ka teemast. Ma põhimõtteliselt otsustangi pealkirja järgi, et kas ma üldse hakkangi lugema.

Kuidas sulle postituste sagedus tundub, kas Õhtuleht jagab piisavalt asju või peaks tihedamalt jagama?

N14: Ma arvan, et on piisav sagedus.

Kas see valik, mida nad jagavad, on see okei?

N14: See on üldiselt okei.

Kas sa mobiiliäppidest ka loed uudiseid?

N14: Lugesin kunagi, enam ei loe. Ma vahetasin telefoni ja ma ei ole siia tõmmanud.

Kas sa mingeid telekanaleid või raadiojaamu oled otseselt Facebookis laikinud?

N14: Ei ole, praegu küll ette ei tule.

Aga mingeid konkreetseid raadio- või telesaateid?

N14: Telesaateid küll, välismaa omasid ja mõned Eesti omad ka.

Näiteks mäletad mõnda Eesti oma?

N14: "Kättemaksukontor".

Kui palju sa telerit üldse vaatad?

N14: Väga vähe, siis, kui aega on. Mul on suhteliselt kiire elutempo ja pole eriti aega.

Kui sul aega on, siis mida sa vaatad?

N14: Ma vaatangi ainult siis, kui mul igav on, kui parasjagu midagi teha ei ole.

Kas välismaa kanaleid siis?

N14: Jah, kas Foxi pealt või Sony Entertainment.

Kas sa veebist ka vaatad?

N14: Ja, seda ühte Sony sarja ma vaatangi nagu internetist.

Kas sa seriaale tõmbadki internetist?

N14: Ma ei tõmba alla.

Kust sa saad infot nende seriaalide kohta?

N14: Enamasti sõbrad räägivad. Ma ise ka vahepeal käin Sony lehel.

Kui sa oled neid laikinud Facebookis, siis mida nad ise jagavad Facebookis?

N14: Seal nagu jagavadki, et *season premiere* tuleb js mingi uus sari tuleb ja a la täna õhtune episood ja midagi sellist.

Kas oled sa ise ka mingit sellist infot edasi jaganud?

N14: Ei ole.

Aga kas sõbrad jagavad?

N14: Kui, siis mõnede Eesti sarjade kohta, aga see on ka üpris minimaalne.

Kas sa mingid raadiosaateid oled laikinud?

N14: Star FMi hommikuprogrammi.

Kas sa kuulad seda hommikuti raadiost?

N14: Jah.

Raadiot internetist ei ole kuulanud?

N14: Ei ole.

Facebookis raadio kohta ei jaga uudiseid?

N14: Ei.

Kui palju sind üldse huvitab, mis ajakirjanduses või meedias toimub?

N14: Huvitab, lihtsalt aega jääb väheks.

Mis teemad need võiksid olla, mille kohta tunned rohkem huvi või tahad teada midagi?

N14: Moeteemad ja mis tänapäeval toimub.

Aitäh sulle!

Intervjuu 26

Intervjuu toimumiskoht: Viljandi gümnaasiumi õpetajate tuba

Aeg: 19. detsember 2013

Intervjueeritav (N15):

Sugu: Naine

Vanus: 18

Elukoht: Viljandi

Millal sa tegid endale Facebooki konto?

N15: Oh, kes seda mäletab, 2010. Ma arvan, et mingi 3-4 aastat tagasi. Siis, kui see laine tuli ja kõik hakkasid tegema endale.

Mäletad sa, mis põhjusel sa tegid selle?

N15: Teistel oli ka, pidi ju tegema.

Kui tihti sa praegu käid üldse Facebookis?

N15: Iga päev ikka.

Kui palju aega sa seal kulutad?

N15: Kui kokku võtta, siis päevas ehk kolm tundi. Vahepeal vaatad seda infot ja kõike. Ma arvan, et maksimaalselt kolm tundi.

Mis tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

N15: Kirjavahetus ja kõik sellised arutelud.

Arutelud – need on siis vestused mitme inimese vahel?

N15: Seda ka, aga ma mõtlen, et vestlus kommuunides, organisatsioonid ja sellised asjad.

Kui palju sul sõpru on sõbralistis?

N15: 475 vist, aga kas neid just kõiki saab sõpradeks nimetada...

Kas sa mobiiltelefoniga ka käid Facebookis?

N15: Jah.

Kas sa mingeid muid sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N15: Twitterit, Instagrami ka.

Kas sa oled suuremaid ajalehti laikinud Facebookis – Postimees, Eesti Päevaleht, Õhtuleht?

N15: Delfi on üks ja siis maakonnaleht Sakala.

Mingeid meelelahutusportaale ka oled laikinud nagu Elu24?

N15: Neid ei ole.

Kas sul muidu kodus käib ajalehti?

N15: Sakala ja Postimees.

Miks sa Delfit oled laikinud?

N15: Ma ei olegi nagu ise laikinud. Kui keegi on laikinud, siis mugavusest nagu paned sinna. Ise ma ei otsi, et võiksin midagi laikida või midagi sellist. Et kui ma tahan vaadata ajalehtede puhul, siis ma ikka lähen interneti lehele ja loen, mitte ei hakka Facebookis otsima.

Kui sa loed veebiväljaandes artikleid, kas sa neid ka jagad?

N15: Olenevalt artiklist. Kui on selline artikkel, mida võiks lugeda ja mida ma soovitan teistele, siis kindlasti.

Mäletad sa näiteks, mida sa viimati oled jaganud?

N15: Hästi ei mäleta, aga üks uudis ikka oli Tallinnas, seal selle klaasristi juurest, seal üks auto sõitis alla.

Kas see oli Delfist?

N15: See oli Postimehest.

Kas mingeid ajakirju oled laikinud Facebookis?

N15: Hiljuti ma laikisin naisteajakirja Sensat, võimalik, et on rohkem, aga mul ei tule hetkel rohkem meelde.

Oled mõne kampaania käigus ka liitunud mõne sellise väljaandega?

N15: Ei ole.

Aga oled sa mõnega liitunud ja seejärel eemaldanud, laigi ära võtnud?

N15: Ei ole.

Kui Delfi jagab mingeid uudiseid, kas sa alati loed need läbi, mis tulevad sinu uudisvoogu?

N15: Ei loe.

Mille järgi sa valid, mida sa loed?

N15: Pealkirja järgi. Ma olen telefoni tõmmanud Postimehe ja Delfi äpi ja siis uudise korral tuleb sinna üles mingi teade ja siis vaatan pealkirja järgi, et mis, kas tundub just huvitavam või mis oleks selline, et võiksin selle läbi lugeda.

Kas sa laigid või kommenteerid neid uudiseid, mis nad on jaganud?

N15: Ei, kommenteerinud ma ei ole.

Kui aktiivsed sul sõbralistis teised on, kui palju jagatakse artikleid?

N15: Ikka jagatakse.

Mis teemad või valdkonnad need on, mida kõige rohkem jagatakse?

N15: Ma ei oska neid valdkondi nagu öelda, aga jagatakse selliseid artikleid, mille kohta inimesel on oma arvamus. Hästi tihti on nii, et siis sinna jagamise alla tuleb selline arutelu, kus siis kas pööratakse seda väidet ümber või ollakse nõus.

Kas sa ka ise võtad sõna sellistes aruteludes?

N15: Oleneb, oleneb teemast täiesti.

Kui väljaanne jagab uudist ja sõbralistis olev inimene ka, siis mida sa esimesena vaatad?

N15: Ikka seda, kes sõbralistis on. Pigem ikka seda.

Mis põhjusel?

N15: Ma ei tea, ma arvan, et see oleneb jälle sellest kommentaarist või arvamusel, mis sinna juurde on kirjutatud. Kui inimene juba on võtnud vaevaks, et jagada, siis võib-olla on tõesti selline artikkel, mida võiks lugeda.

Kui sa oled vaadanud seda, mida Delfi jagab, siis kuidas sa hindad seda, mida nad on jaganud? Nad ei jaga ju kõiki uudiseid, mida nad toodavad, et kuidas see valik sulle tundub?

N15: Nii ja naa.

Mis teemadel nad jagavad uudiseid?

N15: Pigem ikka sellised intrigeerivad teemad, sellised, mis on päevakajalised ja mida inimesed tahavad lugeda.

Milliseid teemasid sa ise tahaksid, et seal postitatakse, mida sa tahaksid lugeda?

N15: Võib-olla sellised noorte ettevõtmised. Teine asi on välismaailm, et mujal maailmas, mis kus toimub ja Eesti mingid tähtsamad otsused, mis oleksid elementaarne, et inimene teab.

Kuidas sulle nende väljaannete postituste sagedused tunduvad? Kas on piisav või võiks rohkem olla?

N15: Ma ei tea. Kui ma neid laikinud olen, siis ma pole arvestanud, et ma Facebookist neid lugema hakkas. Kui ma uudiseid tahan lugeda, siis ma lähen ikka selle väljaande lehele või loen paberilt. Mul nagu eriti ei ole vahet, et nad sinna Facebooki tulevad.

Kas sa oled mõnda telekanalit või raadiojaama ka Facebookis laikinud? Või telesaadet või seriaali?

N15: Ma ei tea, need asjad käivad nii möödaminnes. Praegu ei tule küll ette.

Agas välismaiseid seriaale?

N15: "Sõpru" olen, aga ma hiljuti just mingid laigid eemaldasin ära ka, just filmide ja raadio koha pealt.

Mis põhjusel?

N15: See on nagu vahepeal muutunud, enam ei ole, et nii lahe-lahe.

Kas sa oled kunagi piiranud ka sõprade või väljaannete postitusi, et oled pannud piiri peale?

N15: Ei ole.

Kui palju sa telekat muidu üldse vaatad?

N15: Väga vähe, eriti viimasel ajal on nii kujunenud, et võib-olla nädalas mingi 1-2 korda. Mul lihtsalt ei ole aega. Uudised ja kõik sellise saab arvutist kätte või siis loen ajalehte. Raadiot ma kuulan võib-olla hommikuti, aga telekat ma ei vaata peaaegu üldse.

Mis raadiokanaleid sa muidu hommikuti kuulad?

N15: Sky Plus, tegelikult Raadio 2 on selline mõnus, mida võiks tegelikult kuulata.

Kui sa telekat vaatad, siis mis saateid ja mis kanalit sa üldse vaatad?

N15: Tavaliselt on nii, et kui ma vaatan, siis ma vaatan seda, mida teised vaatavad või siis kui on sellised asjad, et ma mõtlen, et seda ma kindlasti tahan vaadata. Mõnikord ka juhtub, et ma ei jõua vaadata. "Foorum" on näiteks üks selline või siis mingid mängufilmid või siis, kui mõni uus seriaal hakkab.

Kas sa internetist ka vaatad telekat?

N15: Olen vaadanud.

Kas sa neid välismaiseid sarju ka niimoodi vaatad, et tõmbad alla terve hooaja?

N15: Ei vaata.

Kas Facebookis sinu sõbrad jagavad ka mingit infot teles või raadios kuuldu või nähtu kohta?

N15: Rohkem jagatakse selliseid asju, kus mingi sõber on olnud selles uudises sees.

Kui palju sind huvitab, mis ajakirjanduses toimub?

N15: Huvitab ikka, ma ikka loen nii palju kui võimalik ajalehti. Ma tahaks raadiot ka kuulata, aga ma ei tea, see lihtsalt ei lähe, telekat tahaks ka vaadata.

Kui palju sind kohalikud uudised huvitavad?

N15: Kohalikud uudised on peamised. Esimene ajaleht, mille ma kätte võtan, ongi Sakala. Selle ma sirvin alati läbi.

Kas sa Sakalat veebist ka vaatad?

N15: Jah.

Aitäh!

Intervjuu 27

Intervjuu toimumiskoht: Viljandi gümnaasiumi õpetajate tuba

Aeg: 19. detsember 2013

Intervjueeritav (M12):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Viljandi

Millal sa löid omale Facebooki konto?

M12: 2-3 aastat tagasi.

Kas sa mäletad, mis põhjusel sa toona tegid omale konto?

M12: Kõik läksid Orkutist ära ja siis.

Kui tihti sa praegu üldse käid Facebookis?

M12: Siis, kui ka kodus olen, siis mul on Facebook kogu aeg lahti.

Kui palju sa aega veedad seal kokku?

M12: Võib-olla maksimum tund.

Mis tegevustele sa seal kõige rohkem keskendud?

M12: Vestlusele.

Kui palju sul sõbralistis on inimesi?

M12: Mingi üle 1000.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M12: Twitterit.

Kas sa mobiiliga ka käid Facebookis?

M12: Jah.

Kas sul ka kuidagi seadistatud, et sulle tuleb teade, kui keegi sulle kirjutab?

M12: Teatud piir tuleb tavaliselt sõnumitega ja siis tuleb ka teade, kui on mingi mängutaotlus.

Kas sa oled mõnda päevalehte laikinud Facebookis?

M12: Laikinud, ma ei kujuta ette, võib-olla.

Et täpselt ei mäeta?

M12: Ei.

Aga tulevad sulle uudisvoogu mingite väljaannete uudised? Oskad sa nimetada, millised?

M12: Sellised huvitavad artiklid, sellised ebatavalised, mida teised jagavad.

Need on siis just sõprade jagatud?

M12: Jah.

Kui palju sul neid uudiseid võiks olla, näiteks kui võtad tänase päeva lahti?

M12: Kuskil 5-6 tükki ikka tuleb.

Kas sul kodus käib paberlehti?

M12: Ei käi.

Kas sa veebist loed?

M12: Hästi harva, sest enamus lehtedel peab mingi kasutaja ostma.

Millist sa kõige rohkem eelistad, kui sa tahad midagi lugeda?

M12: Kõige rohkem loen Sockernetis.

Kas sa mingeid artikleid või uudiseid ka jagad Facebookis?

M12: Jagan edasi jah.

Mäletad sa, mida sa viimati jagasid?

M12: Ei mäleta.

Aga mis teemadel need on või mille kohta?

M12: Väga kaootiliselt, näiteks kui on mingi traagiline lugu või kui näiteks artikkel meeldib, siis ikka jagan.

Kust sa neid leiad, kas Delfist või Postimehest või?

M12: Pigem Delfist.

Kuidas sinu sõbralistis inimesed reageerivad? Kas nad kommenteerivad neid, laigivad või jagavad edasi?

M12: Vahest tulevad kommentaarid, siis, kui on midagi hästi naljakat.

Teemad on hästi erinevad?

M12: Täiesti seinast sein.

Kui sa loed uudiseid, siis mille vastu sa ise kõige rohkem huvi tunned?

M12: Spordi.

Oled sa ka kuidagi seadistanud, kui palju sa sinna uudisvoogu uudiseid tahad või oled sõpradel piiranud?

M12: Mõnedel kasutajatel olen.

Kas sa ka ajalehtede või ajakirjade Facebooki lehekülgi oled külastanud, et sealt uudiseid lugeda?

M12: Hästi harva, siis, kui on vajadus.

Kui sa kohalikke uudiseid tahad lugeda, siis kuhu sa lähed?

M12: Kui kohalikke, siis ikka Sakala veebilehele.

Kui palju sul sõbrad jagavad uudiseid?

M12: Mul on paar sõpra sõbralistis, kes hästi palju seoses poliitikaga jagavad. Mind poliitika nii väga ei huvita, ignoreerin neid, lähen neist mööda.

Mille järgi sa otsustad, et seda artiklit ma nüüd loen ja seda mitte?

M12: Pigem ikka pealkirja järgi.

Kas sa vaatad ka, kes on jagaja, otsustad sa ka selle järgi?

M12: Ei ole, mul ei ole selliseid sõpru, kellele vaatan otsa ja ütlen, et sinu uudiseid ma ei taha.

Mäletad sa ka, mis on olnud viimane teema, mida hästi palju on jagatud Facebookis?

M12: See oli see uudis nende eksamipunktide kohta, seda oli hästi palju.

Kas sa mingeid telekanaleid või raadiojaamu oled laikinud Facebookis või saateid?

M12: Võimalik, et mingisuguseid välismaa raadioid, mida ma vahepeal kuulan. Telekanaleid otseselt mitte, võib-olla TV3 või TV6 ka.

Kas sa kuulad raadiot netist ka?

M12: Väga harva.

Aga telerit?

M12: Mul on kindlad lemmiksaated, mida ma vaatan. Lihtsalt niisama ma ei vaata.

Mis saated sul on, mida sa vaatad?

M12: Komöödiasarjad ja jalgpalli vaatan ka.

Kas sa neid oled laikinud Facebookis?

M12: Jah, olen.

Mis informatsiooni nemad jagavad Facebooki lehel?

M12: Nad panevad iga kord välja, kui neil tuleb uus osa välja. Iga esmaspäev tuleb mingi teade.

Kas sa ka veebist vaatad neid sarju?

M12: Ma tõmban veebist ja siis vaatan.

Kas üldiselt jagatakse sinu sõbralistis seriaalide kohta infot?

M12: Viimane, mis oli, oli "Family Guy", et seal see koer suri ära.

Aga raadiost mingit saadet?

M12: Mul sõbrad kirjutavad vahepeal Twitteris, mis sealt raadiost tuleb.

Kas nad kuulavad Eesti raadiot?

M12: Jah, Raadio 2 või Sky Plus.

Sa oled TV3 ja TV6 jaganud, tead sa ka, mis infot nemad jagavad?

M12: Ei tea. See, mis uudistevoogu tuleb, seda ma näen. Ma ei käi eraldi vaatamas.

Kui palju sind üldse huvitab, mis ajakirjanduses ja meedias toimub?

M12: Eks ikka tuleb silma peal hoida. Kui mingi teema pakub huvi, siis ma lähen ja loen sealt.

Kas sa mingeid välismaiseid veebiportaale ka jälgid?

M12: Ma jälgin inglise ajakirja The Guardians spordiosa.

Kas sa mõnda blogi ka jälgid?

M12: Üks endine ajakirjanik, mitte et ta mulle meeldiks, see on omavaheline asi. Ta ütleb, et on endine Õhtulehe ajakirjanik ja talle meeldib inimesi maha teha. Ma jälgin seda.

Aitäh!

Intervjuu 28

Intervjuu toimumiskoht: Viljandi gümnaasiumi õpetajate tuba

Aeg: 19. detsember 2013

Intervjueeritav (M13):

Sugu: Mees

Vanus: 16

Elukoht: Viljandi

Millal sa Facebooki konto tegid omale?

M13: Kaks aastat tagasi.

Kas sa mäletad ka, mis põhjusel?

M13: Võib-olla sellepärast, et sõpradega suhelda.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

M13: Päevas paar-kolm korda ikka.

Kui palju sa seal aega veedad?

M13: Võib-olla tund-kaks.

Millistele tegevustele sa seal kõige rohkem aega kulutad?

M13: Vaatan üle, mida teised teinud on ja siis laigin teiste pilte.

Kas sa oled Facebookis mõnda suuremat ajalehte laikinud?

M13: Ei ole.

Mingeid ajakirju?

M13: Ei ole.

Välismaiseid ajalehti või ajakirju?

M13: Ei ole.

Aga veebiväljaandeid nagu Delfi näiteks?

M13: Jah, olen, aga muid ei olegi.

Miks sa just Delfi oled valinud?

M13: Seal tulevad vahepeal sellised põnevamad uudised, siis ikka vaatan üle, et olla asjadega kursis, teistega siis rääkida sellest.

Kas sul kodus käib ka mingeid ajalehti?

M13: Ei ole tellitud.

Kus sa uudiseid loed, kui tahad lugeda?

M13: Vahepeal Sakalat ostan, et siis lugeda. Kui vanavanemate juures käime, siis neil on tavaliselt lehti seal, saab lugeda.

Aga veebist, kas sa loed?

M13: Mitte väga palju.

Kas sa oled kunagi jaganud uudiseid, mida sa oled Delfist lugenud?

M13: Ei ole.

Kas su sõbrad sõbralistis jagavad?

M13: Ja.

Kui palju sul sõbralistis on sõpru?

M13: Umbes 200.

Kas sõbrad jagavad mingeid artikleid? Mäletad sa, mis viimane võis olla?

M13: Viimane võis olla Paul Walker? See autoavarii, mis seal juhtus, selle kohta.

Mis teemade kohta nad tavaliselt jagavad uudiseid?

M13: Erinevate, põhiliselt ikka selle kohta, mis välismaal juhtub.

Kas on ka mingeid kindlaid konkreetseid allikaid, kust nad neid võtavad?

M13: Ei oska öelda.

Kas sa ka alati loed seda, mida nad jagavad?

M13: Kui midagi huvitavat silma jääb, siis ikka vaatan.

Mille põhjal sa seda otsustad?

M13: Vaatangi üle, et kas spordiga või näitlejad või kuulsused.

Kas sa ka kommenteerid või laigid neid? Või jagad ise edasi?

M13: Ja, laigin võib-olla, kommenteerinud ma ei ole. Siis, kui kokku saame, siis kommenteerin.

Kas sa telekanaleid või raadiosaateid oled laikinud Facebookis?

M13: Ei ole.

Aga välismaiseid?

M13: Ei ole.

Aga raadiokanaleid?

M13: Sky Plus võib-olla.

Kui palju sa üldse telekat vaatad kodus?

M13: Viimasel ajal väga vähe, sest selle jaoks ei jätku aega.

Kui sa vaatad, siis mida sa üldse vaatad?

M13: Uudised ja siis mõnda eestimaist seriaali.

Näiteks?

M13: Kartulid ja mandariinid või apelsinid. Seda vaatasin viimati ja uudistest "Reporterit".

Aga mitte igal õhtul ei vaata?

M13: Võib-olla siis ka, kui vanemad kutsuvad, kui on midagi huvitavat, et siis ma lähen vaatan.

Mingit lemmiksaadet ei ole, et alati selle ajal lähed teleka ette?

M13: Ei ole.

Oled sa Facebookid mingit infot jaganud, mida nägid telekast?

M13: Ei ole.

Kas sa oled alla tõmmanud välismaised telesarju ja siis neid vaadanud?

M13: Ja, olen vaadanud „Sõpru“, siis „Troonide mäng“.

Kas neid sa oled Facebookis laikinud ka?

M13: Ei ole.

Kust sa üldse informatsiooni saad, et mingi uuem on tulemas?

M13: Sõbrad räägivad või siis öde ütleb mulle, kes on rohkem asjadega kursis või siis kuskil on mingid kuulutused.

Kas sõbrad jagavad ka Facebookis mingit infot saadete kohta?

M13: Ei ole tähele pannud.

Kas sa muidu üldse kuulad raadiot?

M13: Otseselt ei kuula, aga hommikuti raadio küll käib, siis, kui autoga sõidan.

Mis kanalit?

M13: Sky Plus ja võib-olla Elmarit vahepeal.

Kas sa internetist raadiot kuulad?

M13: Ei kuula.

Aga telesaateid järelvaatamisest?

M13: Harva, kui keegi on rääkinud midagi, et oli midagi huvitavat eile, siis saab vaadata.

Aitäh sulle!

Intervjuu 29

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N16***):

Sugu: Naine

Vanus: 17

Elukoht: Tallinn, Pirita

Millal sa endale Facebooki konto tegid?

N16: Jaah, see oli 2010.

Mis põhjusel sa endale konto tegid?

N16: See oli vist selleks, et mängida mängu.

Mis mängu sa seal mängida tahtsid?

N16: Oi...a seal oli mingi, ma olin siis väike, mingi riietumismäng oli seal.

Kui tihti sa praegu Facebookis käid?

N16: Iga päev, iga kolme tunni tagant kindlasti.

Kui palju sa seal aega veedad?

N16: No pool tundi, ma arvan, päevas kindlasti seal.

Millistele tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

N16: No ma vaatan igasuguseid, näiteks meie koolil on klassirühmad, mis meil seal toimub, teiste pilte ja mis teised on kirjutanud ja siis veel ise panen pilte välja.

Kui palju sul Facebookis sõpru on praegu?

N16: Öö vist üle 100 oli. A tavaliselt on need, kes ma tunnen neid.

Kas sa mobiiltelefoniga käid ka Facebookis?

N16: Jah.

Kui tihti?

N16: Mõnikord käin. Tegelikult ma ei käi üldse arvutis peaaegu Facebookis, ainult telefoni teel.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N16: Ja, VKontakte, Twitter, siis mm Instagram ja mis mul veel oli. Line'i kasutan, siis...siis vist ongi kõik. Rohkem ei kasuta.

Küsin ajalehtede ja ajakirjade kohta. Kas sa Facebookis oled mingeid selliseid suuremaid ajalehti nagu Postimees või Õhtuleht oled like'itud?

N16: Ei, selliseid ei ole.

Aga veebiväljaandeid nagu Delfi?

N16: Ei. Ma tean, ma olen like'itud mingit modelliagentuuri või selliseid asju. Muidu ma postitusi ei like'i, selliseid, kus on mingi Delfi või midagi sellist – ma ei vaatagi üldse!

Aga mingeid naisteajakirju?

N16: Ei ole. Ei ole. Ma nii väga seal Facebookis ei istu sellega.

Kui sa tahad uudiseid lugeda, siis kust või millisest kanalist sa esimesena üldse uudiseid hangid?

N16: Twitteris.

Twitteris?

N16: Jah.

Aga kas sa kuskilt artikleid ka loed?

N16: No ütleme, mulle üldse ei meeldi lugeda uudiseid või seda, ma vaatan telekast või kuulan raadiost ja ongi kõik.

Kui palju sa vaatad telerit?

N16: No nüüd ma vaatan vähe, enne ma vaatasin peaaegu iga päev. No võib öelda, et kolm tundi ma vaatan küll päevas kindlasti ja kui on vaja õppida, siis on jah, siis ei olegi aega selleks.

Milliseid saateid sa telerist vaatad?

N16: Ee no mul on need Vene saated, et kulinaariasaated või siis mingid riie saated, kus on erinevad siis, kus on näiteks dieetide kohta (purskab naerma).

Need on siis kõik Vene kanalitel?

N16: Jah, kõik on Vene kanalid. Eesti kanaleid ma ei vaata üldse. Ainult üks kord, kui ma vaatasin, kui ma olin seal publikus mingis saates. Ja siis ma vaatasin ennast sealt.

Kas sa raadiot kuulad?

N16: Ja, mõnikord kuulan. Näiteks, kui on talv, siis ei saa midagi muud kuulata.

Kui tihti sa raadiot kuulad?

N16: Raadiot, no nädalas võibolla ühe korra. Et see ei ole tihti. Mõnikord ma võibolla kuu aega ei kuula üldse seda. Mul on enda nagu playlist, kust kuulata.

Kas sa interneti kaudu ka mingeid tele- või raadiosaateid vaatad ja kuulad?

N16: Ee telesaateid... Ja, ma vaatan küll mõnikord. Et Youtube'is, kui pannakse sinna üles, siis sealt vaatan, kui on näiteks bussis kuhugi sõita või midagi sellist.

Kas sa nii ka mingeid seriaale vaatad, et laed need endale arvutisse?

N16: Arvutis. ja, vaatan küll. Et näiteks ja, näiteks need Animeed olid sellised, mulle enne meeldisid. Ja siis ma kogu aeg tõmbasin neid ja vaatasin ja veetsingi aega seal kogu aeg. A enam nii ei ole.

Kas sa mingeid Ameerika seriaale oled ka vaadanud niimoodi?

N16: Ameerika...olen küll, aga ma ei mäleta nende nimetusi. Need ei olnud mulle nii huvitavad. Lihtsalt vaatasin, tõmbasin lindiga edasi.

Milliseid Vene telekanaleid sa vaatad kõige rohkem?

N16: Ee esimene, see Pervõi Baltiski, RENT TV, 3+ ja NTV – need ongi põhilised.

Kas sa neid kanaleid oled Facebookis *like*’inud?

N16: Ei ole. Mkm. Ma üldse ei *like*’i selliseid. Ma ei *like*’i neid üldse. Mulle ei ole nagu see eriti huvitav. Vist TLCd olen ikka *like*’inud.

Kas sa kunagi mõne telesaate kohta midagi Facebookis jaganud ka oled?

N16: Ei, ma ei jaga üldse midagi.

Aga kui aktiivselt su sõbrad midagi jagavad?

N16: Ja, nad jagavad – no nendest tulebki see info kõige rohkem. Vaatan, pole mõtetki jagada, juba sealt tuleb.

Mille kohta nad peamiselt Facebookis jagavad?

N16: Euuf. Ma ei tea, mingid uudised olid seal need, et mingid need...las ma mõtlen. Tegelikult nad rohkem jagavad enda asju ja, et siis on. Et näiteks meil olid “Üheksandikud”, meie koolis filmiti ja siis need jagasidki enda omasid kõike.

Siis nad jagasid midagi saate kohta?

N16: Ja.

Kas sa ise ka oled seda saadet *like*’inud või jaganud selle kohta midagi?

N16: Ei ole. Saadet ma vaatasin, sellepärast et oli vaja meediatunnis (muigab). Meil oli vaja teha selle kohta ee mingi kirjeldus ja siis pidi vaatama.

Millistelt kanalitelt sõbrad veel infot jagavad Facebookis, kas näiteks Delfist?

N16: Ei olegi...a ja Delfit ja seda Naistekas. Postimees siis oli ka ja siis ongi kõik tegelikult.

Kui palju sul neid postitusi ööpäevas ilmub uudisvoogu?

N16: Ööhh. Ma ei tea, ma ei ole vaadanud. Ma nagu hästi kiiresti nagu vaatan. Võibolla 20, võibolla rohkem. Ma eriti ei vaata selliseid.

Kui paljud neist sa läbi loed?

N16: Mitte väga paljud. Näiteks, kui midagi huvitavat on, siis ma ikka vaatan. Kuigi enne ma pole üldse vaadanud neid, lihtsalt läksin edasi. Et see on mõttetu ja ongi kõik.

Mille põhjal sa otsustad, et selle avad ja loed pikemalt?

N16: Kooliga äkki siis midagi, midagi seal seotud või siis näiteks pidudega või mingi ilu või midagi sellist. Võibolla siis ma just vaatan. A näiteks ma ei vaata Facebooki teel neid uudiseid, aga ma vaatan selle VKontakte, sellist venelastele, kaudu. Siis sealt tulevad need uudised, et neid ma vaatangi sealt. Facebooki asemel ma kasutan VKontaktet ja siis sealt nagu tulevad mulle rohkem uudiseid, sealt ma vaatangi kõike. Et Facebookis ma ei jälgi eriti.

Kas sa mingeid Eesti või Vene veebiportaale loed, mis uudiseid edastavad?

N16: Ja, ma vaatan mõnikord Delfit, Postimeest, siis praegust on arvutis ka need.

Kas sa neid loed eesti või vene keeles või mõlemat?

N16: Ee mõlemat, jaa. Ma saan mõlemast aru. Et kui on eesti keele tunniks, näiteks arvutiõpetuseks vaja, siis ma vaatan eestikeelseid, siis on lihtsam. No siis loen vene keeles ka. No, kui on vaja ikka...ei ma samasuguselt ikka. Nii eesti keeles kui ka vene keeles – mõlemas keeles otsin infot ja loen.

Kas Teil koju ka ajalehti või ajakirju tellitud on?

N16: Ei, me ei telli. Meil tulevad need Stockmanni ja Kaubamaja need. Muidu me ei telli, meile ei meeldi see.

Aga ise sa, ma saan aru, uudiseid ja nii üldse ei jaga?

N16: Mkm. Ei, ma pole üldse peaaegu jaganud.

Aga eravestluses ei jaga sõpradele mingeid linke uudiste või saadetega?

N16: Ei, ma ei pane tavaliselt.

Aitäh sulle!

Intervjuu 30

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N17):

Sugu: Naine

Vanus: 17

Elukoht: Tallinn, Lasnamäe

Millal sa tegid endale Facebooki konto?

N17: Kolm aastat tagasi umbes.

Mäletad sa, miks sa tegid endale Facebooki kasutaja?

N17: Ma tegin selle vist Facebooki mängude pärast.

Kas keegi kutsus sind sinna mängima või...?

N17: Mu sugulane vist oli, jah.

Kui tihti sa praegu Facebookis käid?

N17: Üks kord päevas umbes.

Ja kui palju sa aega seal veedad?

N17: No, meil on seal nagu see klassigrupp ja siis ma vaatan, kas seal on mingeid uudiseid või midagi.

Millistele tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

N17: No ongi nagu uudiste vaatamisele või midagi, et mis uut on.

Kas sa muidu mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

N17: Ei käi.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N17: Ei kasuta.

Küsin natuke selle kohta, et kas sa meediat ka Facebooki kaudu jälgid. Et kas sa oled Facebookis mingeid ajalehti või ajakirju *like*'inud?

N17: Ei ole.

Aga näiteks veebiväljaannet Delfi?

N17: Ei ole.

Aga mingeid ajakirju?

N17: Ei ole, ma ei ole midagi *like*'inud.

Ei eesti- ega välismaiseid?

N17: Mkm.

Kas sul kodus käib mingeid ajalehti või ajakirju nagu trükitud kujul?

N17: Ei käi. No üks ajakiri käib, Tennis.

Kui sa tahad näiteks uudiseid lugeda, siis kuhu kanalile sa esimesena lähed?

N17: Mmm, Õhtuleht.

Ja siis sa lähed Õhtulehe veebilehele?

N17: Mhmh.

Kas sa mingeid artikleid näiteks Õhtulehest või mujalt oled Facebookis ka jaganud?

N17: Ei ole.

Kas sa üldiselt üldse jagad midagi Facebookis?

N17: Ei jaga.

Kui palju sul sõbralistis inimesi on Facebookis?

N17: Mm, umbes 60 vist.

Kas nemad jagavad mingeid artikleid Facebookis?

N17: No nad mõnikord jagavad küll midagi.

Kui tihti nad umbes midagi jagavad? Kui palju sul selliseid postitusi sinna ilmub?

N17: No ikka iga päev.

Kui paljud neist sa läbi loed?

N17: No mõne loen, mis mind huvitab nagu.

Mille põhjal sa otsustad, et seda sa loed?

N17: Ma vaatan, et...et millest seal nagu räägitakse. Noh pealkirja järgi nagu, et kas see võib mind huvitada või mitte.

Mida sul näiteks viimati seal Facebookis jagati?

N17: Mmm...(mõtleb) praegu ei tule küll meelde.

Millistelt lehekülgedelt nad võtavad neid artikleid, mida nad jagavad?

N17: Mm no näiteks Delfi on olnud ja Õhtulehes on ka mõnikord olnud midagi, aga.

Kas sa neile postitustele ka mingit tagasisidet annad – *like*'id või kommenteerid?

N17: Ei.

Kas sa oled märganud ka, kes on Facebookis aktiivsemad jagajad ja kes mitte või ei tule see esile?

N17: No ma pole seda nagu vaadanud niimoodi.

Küsin natuke televisiooni ja raadio kohta ka. Kas sa Facebookis mingeid telekanaleid või telesaateid oled *like*'inud?

N17: Ei ole.

Kas sa telerit muidu vaatad?

N17: No vahepeal ikka.

Mis saateid sa kõige rohkem vaatad?

N17: Mm, näiteks "Reporter". No selliseid meelelahutussaateid nagu. Mm näiteks "Su nägu kõlab tuttavalt" olen vaadanud.

Kui tihti sa "Reporterit" jälgid?

N17: No mõnikord, kui juhtub, et kui aega on.

Kas sa telerist välismaiseid telekanaleid ka vaatad?

N17: No mõnikord vaatan ühte seda uudistekanalit. See on vist see BBC News või midagi.

Kas sa telerist eesti- või välismaiseid seriaale ka vaatad?

N17: Mm, ma olen vaadanud seda "Sajandi armastust", mõnda osa.

Kas sa telesaateid internetist ka järele vaatad?

N17: Mkm, ei vaata.

Kui palju sa raadiot muidu kuulad?

N17: Ei kuula, ainult autos võib-olla, et kui isaga sõidan või vanematega.

Mis raadiojaam siis tavaliselt mängib, kui autoga sõidad?

N17: Mm, no see on väga harva, aga noh Star FM või Sky Plus.

Sa ütlesid, et sul käib kodus ajakiri Tennis. Kas sa ise mängid ka tennist?

N17: Jah.

Sellepärast on see koju tellitud ka?

N17: Ja, siis tuleb nagu ja.

Kas su sõbrad Facebookis telesaadete või raadiosaadete kohta ka mingeid postitusi teevad?

N17: Mm, minu arvates ei jaga, ma pole märganud.

Mis üldse võiksid need teemad olla või valdkonnad, et kui keegi Facebookis ükskõik millise meediakanali sisu jagab, siis mille vastus sa huvi tunneksid?

N17: Näiteks, mis on noortega seotud või midagi või siis näiteks...mm..moega või ma ei tea, midagi, võib-olla.

Aitäh!

Intervjuu 31

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N18***):

Sugu: Naine

Vanus: 16

Elukoht: Maardu

Millal sa endale Facebooki konto tegid?

N18: Ma tegin äkki mingi 3 aastat tagasi, aga siis ma ei kasutanud. Ma vaatasin, et no keegi ei kasuta ja siis pärast kuidagi hakkas see nagu, et kõik hakkasid seal Facebookis kasutama seda ja siis ma olin ka seal ja läks. No läks kolm aastat tagasi umbes.

Mäletad sa, mis põhjusel sa omale konto tegid?

N18: Ma nägin kuskilt või keegi ütles, et mingi Facebook on olemas, aga ma täpselt ei mäleta.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

N18: Iga päev.

Kui palju sa seal päevas aega veedad?

N18: Mm...noo...mingi aasta tagasi ma olin äkki terve päev seal, aga nüüd ma nagu üritan vähem olla üldse nendes sotsiaalsõrgustikes. Ma ei tea, ma ei taha enam olla, silmad nagunii ei näe enam. No ma kannan prille ja sellepärast ma ei taha kaua olla.

Millistele tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

N18: Ma suhtlen, no oma kooligrupis näiteks koduste tööde kohta küsin või siis mängin seda Candy Crash.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalsõrgustikke ka veel kasutad?

N18: Jaa, VKontakte, see on vene keeles. Siis enne oli Orkut, pärast oli Facebook ja praegu on Facebook ja VKontakte.

Kui palju sul praegu sõbralistis inimesi on Facebookis?

N18: 300, rohkem natuke, 350.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

N18: Jah.

Kui tihti sa mobiiltelefoniga käid Facebookis?

N18: No, kui võtan telefoni, siis kohe vaatan kõike. Noh kogu aeg käin, vaatan.

Küsin natuke selle kohta, kas sa oled Facebookis ka mingeid ajalehti või ajakirju

like'inud? Näiteks mingeid suuremaid päevalehti nagu Postimees või hoopis veebiväljaannet Delfi?

N18: Aa jaa, kunagi nagu *like*'isin igat asja, mis oli seal, aga pärast ma võtsin need oma *like*'id kõik ära, et mul ei tuleks sinna uudistesse, ei tuleks hästi palju erinevaid, mis mul ei ole vaja.

Mäletad sa, mis sa näiteks eemaldasid tookord?

N18: Mingit...Chaneli mingi. No sellised poed, Dior oli ja mingid kauplused. Mingi R-kiosk oli ka ja niimoodi, aga ma jätsin mingi Power Hit Radio alles. No seda pole ka vaja, aga ma jätsin lihtsalt.

Aga Delfit oled sa ka like'inud?

N18: Ma ei tea, mul ei ole, vist mitte, ma ei jätnud. Mul ei ole neid uudiseid seal.

Kas sa ise oled Facebookis mingeid artikleid jaganud?

N18: Ja, kuskilt midagi, kui on midagi kooli kohta või midagi huvitavat on, siis ma jagan ka. Noh näen, et sõbrad jagavad. Kui see väga huvitav on, siis ma jagan, aga tavaliselt mitte.

Mida sa näiteks ise viimati jagasid?

N18: Et mingi oli, et koolikottide kohta, et kaaluvad hästi palju ja õpetajad annavad liiga palju õppida. See oli ja siis mingid horoskoobid olid, mingi armuhoroskoop, ma ei tea.

Mäletad sa, kust sa need artiklid leidsid?

N18: No tavaliselt on mingi Delfi, Postimees – sellised, Elu24 äkki, sellised.

Kust sa ise üldse uudiseid loed või hangid?

N18: Tavaliselt... no enne ma lugesin Elu24, sest seal olid sellised naljakamad ja huvitavamad uudised. Pärast koolis pidin, nagu kooli pärast pidin lugema Postimeest, siis mingi riik.ee – no seal on sellised riigi kohta uudised. Ja praegu nagu, kui on vaja, siis ma vaatan lihtsalt nagu Delfist ja kõik.

Kas sa veebist mingeid Vene väljaandeid ka loed?

N18: Ei. Ei, kui mul tuleb lahti, kasuisa arvutist näiteks, siis vene keeles need uudised ma vaatan lihtsalt üle, aga tavaliselt eesti keeles mul on kergem lugeda. Vene keeles on noh, ma ei loe vene keeles.

Kas sul koju on tellitud mingeid ajalehti või ajakirju?

N18: Ajalehti mitte, aga ajakirju on – Cosmopolitan. Ja nüüd see vist lõppes ära juba või lõppeb varsti ära, see tellimus.

Kas sa loed ka seda?

N18: Jah, ma loen, aga seal on nii noh naljakad asjad kirjas. Lihtsalt nagu, kui on aega, siis ma vaatan.

Kas sa internetist ka loed Cosmopolitani?

N18: Aa jaa, Facebookis on!

Kas sa Cosmopolitani artikleid oled Facebookis jaganud?

N18: Ei, Cosmopolitani artikleid mitte.

Ma sain aru, et sa eemaldasid neid *like*'e seetõttu, et neid postitusi hakkas liiga palju tulema?

N18: Jaa ja siis nagu, kui inimene näiteks vaatab mu profiili ja näeb, et mul on neid hästi palju erinevaid mõttetuid *like*'e, siis nagu see on kuidagi imelik, aga kui ma võtan ära, siis on sellised tavaliselt. Noh et nagu vähem selliseid asju, mis nagu minu elust näevad, minu privaatsest elust näevad Facebookis. Sellepärast ma võtsin ära.

Aga kui tihti sa üldse jagad midagi Facebookis ise?

N18: Mm, äkki 1 kord kuus või võibolla, kahes kuus üks kord.

Kui aktiivselt su sõbrad meediasisu jagavad?

N18: No väiksemad, kes on mingi 12, need jagavad rohkem erinevaid asju. Aga need, kes on juba täiskasvanud, need ei jaga jah.

Kui palju sul selliseid jagatud asju tuleb ööpäevas uudisvoogu?

N18: No palju selliseid, eriti palju tuleb selliseid pilte ja asju ja seal on kirjas igasugused sellised tsitaadid, ma ei tea. Ja no mingi kaks või kolm uudist mingist ajalehest tulevad päevas, umbes niimoodi.

Kas sa loed need alati läbi?

N18: Ei. Ma vaatan, kui on huvitav see pealkiri, siis ma loen.

Millised teemad sind rohkem huvitavad, mida sa pigem vaatad?

N18: Ma vaatan enne...üldse ei huvita tehnoloogia ja sellised asjad, aga selle arvutiõpetuse pärast ma pidin vaatama ja siis meedia pärast ma pidin ka vaatama. Aga muidu, kui ma loen, siis ma loen mingit naistekat ja selliseid huvitavamaid.

Kas sa nendele sõprade postitustele kuidagi tagasisidet ka annad – kommenteerid või *like*'id?

N18: Ei, mitte kunagi.

Küsin televisiooni kohta ka. Kas sa kodus telerit vaatad?

N18: Ja, kui jääb aega, siis vaatan. Näiteks aasta tagasi ma vaatasin no rohkem kui praegu. Ma ei tea, miks.

Milliseid telesaateid sa rohkem vaatad?

N18: Ma vaatan...ma ei vaata Eesti kanaleid, ma vaatan Vene kanaleid alati ja ma vaatan, kui on mingi õhtul film, siis ma vaatan seda. Aga tavaliselt seriaale ma vaatan ainult arvutist, sest et no ta on lihtsalt mugavam.

Ja sa arvutisse tõmbad neid kohe hooegade kaupa?

N18: Jah, jah.

Milliseid seriaale sa näiteks jälgid?

N18: Vaatan...vaatasin hästi palju “Skins”, siis on “Supernatural”, “Vampire Diaries”. Neid on nii palju, ma ei oskagi öelda!

Kas sa mõnda neist oled Facebookis *like*'inud?

N18: Mingit...ei, Facebookis mitte. Ma ei taha, et kõik teaksid, et mulle meeldib “Vampire Diaries”. Et poisid nagu naeravad selle üle.

Kas sa oled Facebookis mingeid teisi telekanaleid või telesaateid *like*'inud? Või raadiot?

N18: Power Hit Radio ja kõik vist. Ma ei tea, äkki võibolla, kunagi oli ETV, aga ma ei tea.

Mis põhjusel sa Power Hit Radiot ja ETVd *like*'isid?

N18: Power Hit Radio sellepärast, et ma kuulasin Spin FMi ja Power Hit Radiot. Kogu aeg tulin koju, kuulasin raadiot. Praegu ei ole nii. Aga ETVd ma ei mäleta, miks ma panin *like*'i.

Kui palju sa praegu kuulad raadiot?

N18: Mm kui minu telefonis jääb nagu see muusika, nagu mis ma uuendan kogu aeg, vaatan uusi laule, siis ma tüdinen nendest ära, siis ma kuulan raadiot. No ja autos, kui on, ema paneb. Siis ma kuulan seda. Kõik.

Mis kanaleid sa siis kuulad?

N18: Power Hit Radio, Spin FM ja vanemad kuulavad ee mingit...mingeid Vene kanaleid. Seal on Vene laulud, mulle ei meeldi üldse need.

Kas sinu sõbrad jagavad mingit infot Facebookis tele- või raadiosaadete kohta?

N18: Aa, näiteks meie koolis olid need "Üheksandikud" ja vot sellest ETVst jagati kogu aeg neid "Üheksandikke".

Kas sa ise ka vaatasid seda?

N18: Ja, ma vaatasin. Mu klassivennad on seal.

Kas sa ise mingite seriaalide või saadete kohta jagad Facebookis infot?

N18: Ma jagan, mitte Facebookis, ma jagan seal VKontaktes. On sellised grupid just selle seriaali kohta ja kui mingid uudised tulevad, siis ma...kui see väga meeldib mulle, siis ma panen enda seinale sinna. Aga jah.

Aga Facebookis sa väga ei ole seriaale *like*'inud?

N18: Ei, ma olen lauljaid. Mingi Beyonce, Shakira, mingi Rihanna ja Avril Lavigne. Ma ei tea, kui ma olin väike, noh noorem.

Kas sa raadiot muidu internetist ka kuulad?

N18: Ja, kuulangi raadios seda Power Hit Radiot.

Kas sa telesaateid ka internetist järgi oled vaadanud?

N18: "Üheksandikke" vaatasin järgi ja mingit, ka mingeid ETV sarju. Eelmisel aastal oli mul vaja Ühiskonnaõpetuses vaadata see "Välisilm" ja seda ma vaatasin ka.

Kas sa seda "Üheksandike" saadet Facebookis ka *like*'isid?

N18: Ma *like*'isin seda ja. Aga ma ei jaganud midagi.

Kummale sa muidu üldiselt enne tähelepanu pööraksid – kas sõbra jagatud uudisele või mõne väljaande omale?

N18: Ee no jah, kui see sõber on mulle selline lähedane ja ma tean, mida teda huvitab, siis ma vaatan muidugi seda sama, mis mind ka huvitab. Aga kui mingit asja, mis mulle üldse ei meeldi, ma ei vaata seda.

Kas sa muidu mingit ajakirjanikku või kuulsust jälgid Facebooki kaudu?

N18: Ei, ei.

Aitäh sulle!

Intervjuu 32

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N19***):

Sugu: Naine

Vanus: 16

Elukoht: Tallinn, Lasnamäe

Millal sa endale Facebooki konto tegid?

N19: Mm mingi 3 aasta tagasi.

Mis põhjusel sa endale kasutaja tegid?

N19: Mm lihtsalt tahtsin olla sama äge (naerab). Ma ei tea, lihtsalt seal olid kõik ja suhelda sai ja.

Kas keegi kutsus sind sinna?

N19: Ja, mu sõbranna kutsus.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

N19: Ee, mitte eriti, ma olen ainult, noh enda klassigrupis. Ma olen rohkem selles VKs, vene keele omas.

Kui palju sa seal aega veedad?

N19: No mingi 5 minutit päevas. Vaatan korra ära.

Ja peamiselt käid siis just õppimisega seoses?

N19: Ja, mhm.

Või teed sa seal ka midagi muud?

N19: No mingeid videoid vaatan, kui midagi lõbusat.

Teistest sotsiaalvõrgustikest sa kasutasid VKd ja kas veel midagi?

N19: VK, Instagram. Ee mis veel, Line ja kõik vist.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

N19: Jah.

Kui tihti sa mobiiltelefoniga Facebooki vaatad?

N19: Kui Wi-Fi on.

Kui palju sul Facebookis sõbralistis on inimesi?

N19: No päris palju, mingi 300. Ma ei teagi neid pooli.

Kas sa oled muidu Facebookis mingeid ajalehti või ajakirju ka *like*'inud?

N19: Jah, aga ma ei mäleta, milliseid.

Ma võin sulle arvuti anda, et järgi vaadata.

N19: Ei ma ammu juba. Ma praegu ei istu seal nii kaua, et ei tea.

Kas sul muidu koju on tellitud mingeid ajalehti või ajakirju?

N19: Ee, ei. Vist ei. No ma ei loe midagi. Ma ei tea, mis vanemad...

Kui sa tahad näiteks uudiseid teada saada, siis kust sa esimesena vaatama lähed?

N19: Internetist vaatan.

Millistel lehekülgedel sa kõige rohkem käid?

N19: Vaatan Google'ist, mida vaja. Siis otsin sealt niimoodi.

Et mingit ühte kindlat ei ole?

N19: Ei ole. Mkm. Vaatan kõiki.

Aga mingeid venekeelseid portaale?

N19: Mkm. Ei vaata.

Kas sa ise mingeid artikleid või uudiseid jagad Facebookis?

N19: Mm mitte eriti.

Aga sõbralistis? Kui aktiivselt nemad uudiseid jagavad?

N19: Ee, ei ole eriti vist.

Küsin natuke televisiooni ja raadio kohta ka. Kas sa telerit muidu vaatad?

N19: No ei.

Üldse ei vaata?

N19: Vaatan mingeid muusikakanaleid. Ja kõik, et see on taustaks, muusika.

Milliseid muusikakanaleid sa jälgid näiteks?

N19: Mm, MTV, MCM. Mis veel on. Mkm, midagi rohkem.

Aga kas sa raadiot kuulad?

N19: Ei. Autos.

Mis kanaleid sa raadios kuulad?

N19: Power (Power Hit Radio – L.V.), Sky FM.

Kas sa näiteks neid kanaleid oled Facebookis *like*'inud?

N19: Jah, kui leian seal mingi, ma ei tea, mhh...mingi, noh et võita saab midagi, siis panen *like*'i mõnikord (naerab). Miks mitte? Äkki võidan (muheleb).

Kas sa oled ka kunagi midagi võitnud?

N19: Ei ole. Mu sõbranna on võitnud. Sellepärast ma proovingi – äkki tuleb! Ega mulle midagi sellest pole.

Mäletad sa ka, milliste lehekülgedega sa oled selliste kampaaniate käigus liitunud?

N19: Tele2s olen muidugi.

Aga mõnda raadiokanalit?

N19: Sky FMis. Midagi oli, aga ma ei mäleta, mida.

Kas sa internetist ka mingeid saateid või sarju järele vaatad?

N19: Kui on koolis vaja. Näiteks need "Üheksandikud", mis olid. Siis ma vaatasin neid arhiivist järgi.

Aga Facebookis ei *like*'inud neid otseselt?

N19: Ei, kui oli midagi, siis *like*'isin ikka.

Kas su sõbrad ka Facebookis jagasid mingeid postitusi "Üheksandike" kohta?

N19: Mm mkm. No, kes olid nendes "Üheksandikkudes", siis need *like*'isid ikka ja panid välja.

Need, kes ise seriaalis osalesid?

N19: Ja.

Kas sa neid postitusi ka kuidagi kommenteerisid või...?

N19: Panin *like*'i (muigab). Sest ma ei suhtle nendega eriti, lihtsalt on sõbralistis.

Kui palju sul ööpäevas tuleb selliseid artikleid või saateid või uudiseid?

N19: Mm, no praegu *like*'itakse kõige rohkem neid, näiteks Wine'e neid videoid, väikesed. Ja ega midagi sellist uudist ega midagi, mkm, ei usu.

Kas mingite seriaalide või saadete kohta sõbralistis jagatakse postitusi?

N19: Ei, vist ei. Ei tule praegu meelde.

Kas sa arvutist niimoodi välismaiseid seriaale vaatad, et tõmbad need alla internetist?

N19: Jah (naerab laginal).

Näiteks milliseid?

N19: Ma ei tõmba alla, ma vaatasin lihtsalt online. Näiteks, ma ei tea, "American Horror Story" ja mingeid filme ka, mis on uued. Ja kõik.

Aitäh!

Intervjuu 33

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N20***):

Sugu: Naine

Vanus: 16

Elukoht: Tallinn, Lasnamäe

Millal sa endale Facebooki kasutaja tegid?

N20: Amm, ma ei tea. Umbes mingi 2 aastat tagasi. Aga ma istun põhimõtteliselt nagu venekeelsetes ee jah.

Aga milliseid teisi sotsiaalvõrgustikke sa kasutad?

N20: Ee VKontakte.

See on siis põhiliselt?

N20: Ja, põhiliselt. Ma ei tea, kas Instagram loeb ja siis see Ask.fm ja kõik.

Miks sa endale üldse Facebooki konto tegid?

N20: Meil oli, no ma suhtlen mõnede õpetajatega ja siis klassikaaslastega ja meil on nagu grupp seal Facebookis ja ma ei tea, see aitab.

Kui tihti sa praegu Facebookis käid?

N20: Ma ei tea, ühe korra päevas võin käia.

Aga kui tihti sa VKontaktes käid?

N20: Aa no palju rohkem ikka. Ma ei tea, võibolla viis korda päevas või nagu nii.

Kui palju sa aega nendes portaalides veedad?

N20: No kui Facebookis, siis, ma ei tea, lihtsalt, no ma ei tea, 5 minutit ja kõik, aga VKontaktes, no, kui suhtlen kellegagi, siis võin tunni istuda ja võibolla isegi rohkem.

Millistele tegevustele sul nendes portaalides kõige enam aega kulub?

N20: Jaa, põhiliselt ma suhtlen sõpradega seal Facebookis ja VKontaktes ka, aga ma vaatan ka...ma tegelen nagu joonistamisega ja siis ma lihtsalt nagu vaatan neid *tutorials* ja midagi sellist.

Kes neid jagavad seal?

N20: Ee sõbrad ja ma ei tea, teised inimesed.

Kas VKontakte on Facebookile olemuselt sarnane?

N20: Ja, hästi sarnane. Peaaegu samasugune.

Kui palju sul kummaski portaalis sõpru on?

N20: No on sellised inimesed, kellega ma pole üldse elus kohtunud kunagi või mingisugused inimesed koolist, kellega ma ei suhtle, aga ma tean, et nad käivad minu koolis. Ja siis, aga, lihtsalt umbes 100, 100 millegagi.

Ja mõlemas umbes sama palju?

N20: Ja, ja. No võibolla Facebookis on natuke rohkem, sest eestikeelsed inimesed ei istu VKontaktes.

Kas sa muidu mobiiltelefoniga ka käid Facebookis?

N20: Ja, isegi rohkem käin mobiiliga kui arvutiga.

Küsin natuke meedia kohta. Kas sa Facebookis või ka VKontaktes oled mingeid ajalehti või ajakirju *like*'inud, nii eesti- kui ka venekeelseid?

N20: *Like*'inud ei ole, aga käinud nagu seal. Nagu vaadanud olen, aga *like*'inud ei ole.

Kas sul koju on tellitud mingeid ajalehti või ajakirju?

N20: Varem, mingi üks aasta tagasi mu vanemad tellisid, vist tellisid, kas Postimees, ma ei tea, kas nad tellivad seda või ei ole, aga praegu ei käi meil ajakirju üldse.

Kust sa üldse hangid või vaatad uudiseid?

N20: Nooh, ma ei tea. Delfi, siis Postimees ja kõik.

Kas sa neid uudiseid, mida loed, jagad ka Facebookis edasi?

N20: Ei, ma ei jaga neid.

Kas su sõbralistis inimesed jagavad artikleid?

N20: Aam, no...no mitte nii palju kui teised. No nagu, ma ei tea, mitte nii palju jagavad.

Kui palju neid postitusi ööpäevas su uudisvoogu Facebookis võiks ilmuda?

N20: Aamh, ma ei tea, viis tükki võibolla.

Kas sa loed need kõik alati läbi?

N20: No mitte alati, aga kui see teema mind huvitab, siis ma vaatan muidugi. Aga seda ei juhtu väga tihti.

Millised teemad sind võiksid huvitada rohkem?

N20: No mingisugused kunstiga seotud asjad või muusikaga või mingisugused huvitavad faktid.

Kui sa vaatad ja loed neid postitusi, kas sa siis ka kuidagi reageerid neile – *like*'id või kommenteerid vms?

N20: Mkm. Ei, ei kommenteeri ja ei *like*'i isegi.

Mäletad sa, mida viimati näiteks sõbrad jagasid Facebookis, mida meediast leidsid?

N20: Mmm, mul on üks sõber, kes jagab kogu aeg mingisuguseid kruiise ja. No ma ei tea, mingisugused, ei, mitte uudised, vaid lihtsalt mingisugused nagu ise kirjutatud värgid. Et nad ei jaga midagi eriti.

Küsin televisiooni ja raadio kohta ka. Kas sa muidu kodus telerit vaatad?

N20: Ee ja. Telekat vaatan, kui näiteks söögi teen ja kui perega istun ja sõön, siis vaatame telekat. Aga raadiot ma kuulan autos, aga autoga ma eriti ei sõida. Ma sõidan bussiga. Nii et raadiot ma ei kuula väga tihti.

Mis raadiokanalit sa autoga sõites satud kuulama?

N20: Mm, ma ei oskagi öelda. Et hmmh, meil on mingisugune Star FM, siis mingi D-FM. Ma ei oska eriti öelda, sest ma ei tea neid.

Aga milliseid telekanaleid sa vaatad?

N20: A telekast Kanal 2, siis TV3, siis venekeelne kanal on Esimene (Pervõi Baltiiski Kanal – L.V.) ja siis ETV ja siis mingi see Fox Life ja TLC, mingisugused sellised.

Milliseid telesaateid sa kõige rohkem vaatad?

N20: No kõige rohkem, ma ei tea, mis nagu ette satub. Aga mulle meeldivad mingisugused, nagu dokumentaalfilmid mulle meeldivad ja saated ka ja loomadega seotud need. Jah, Animal Planet.

Kas sa mingeid uudistesasteid ka vaatad?

N20: Ja, muidugi vaatan, aga ma ei tea, mitte väga tihti nagu.

Kas on mingi kindel uudistesade, mida sinu pere nagu rohkem vaatab?

N20: No see venekeelne, seal on need tavalised uudised ja siis mõnikord satun selle "Reporterit" saate peale, aga seda ei juhtu väga tihti.

Kas sa muidu Facebookis oled *like*'inud mingeid neid saateid või kanaleid?

N20: Ei, ei. Ma ei *like*'i Facebookis peaaegu midagi. Ainult, ma ei tea, sõprade fotosid *like*'in enamasti.

Aga Vene suhtlusvõrgustikus?

N20: Ei. Ei-ei.

Kas sa muidu telesaateid internetist kordusena järele ei vaata?

N20: Mkm, ei vaata.

Aga seriaale internetist?

N20: No seriaale ee vaatasin suvel arvutiga, aga praegu ei vaata eriti. Aga vaatan seriaale, mis nagu ei näita telekas nagu meil.

Kas mingeid Ameerika seriaale vaatad internetist?

N20: Jah, jah.

Milliseid näiteks?

N20: No näiteks ma vaatasin "The Walking Dead" ja siis mingid. Ooh, pean kohe mõtlema natuke. Siis "American Horror Story" ja kõik vist.

Aitäh sulle!

Intervjuu 34

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjuueritav (N21***):

Sugu: Naine

Vanus: 16

Elukoht: Tallinn, Lasnamäe

Millal sa endale Facebooki kasutaja üldse tegid?

N21: Mingi umbes 4 aastat tagasi, ma arvan.

Mäletad sa, mis põhjusel sa tegid endale konto?

N21: Kõikidel oli juba see nagu konto olemas ja siis ma arvasin, et teen ka endale.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

N21: Mingi viis korda päevas.

Kui palju sa seal aega veedad?

N21: Ma, lihtsalt ma vastan kirjadele, mis mulle tulevad. Nagu ma ei istu seal kaua.

Mis tegevused sul peamised on, mis sa seal teed?

N21: Ma vaatan postitusi, pilte nagu, mis mul sõbrad on lisanud ja siis nagu vastan kirjadele või kirjutan kirju.

Kui palju sul sõpru on Facebooki sõbralistis?

N21: Umbes 500 (naerab).

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

N21: Ja. Nagu mobiiltelefoniga tulebki nagu need teated, et nagu.

Kui mitu korda sa päeva jooksul mobiiltelefoniga Facebooki vaatad?

N21: Mingi 3-4 korda.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N21: Ja, VKd ja Tumblrit, seda, ja siis Youtube'i ja kõik vist.

Twitterit ei kasuta?

N21: A ja, Twitterit ka. Jah.

Küsin natuke selle kohta, et kas sa oled mingeid ajalehti või ajakirju *like*'inud

Facebookis? Kas sa oled näiteks selliseid suuremaid päevalehti *like*'inud?

N21: Võibolla mõnikord, kui on nagu sellised uudised, suuremad nagu siis loen läbi.

Aga kas sa niimoodi oled *like*'inud mõnda väljaannet, et selle uudised sinu Facebooki uudisvoogu ka jookseksid?

N21: Ei, ei-ei.

Kui sa tahad uudiseid lugeda või vaadata, siis kuhu sa üldse esimesena lähed või kust vaatad?

N21: Elu24.

Kas sa jagad ka mingeid uudised Facebookis, mis sa sealt loed?

N21: Nagu seda võibolla juhtub väga harva, nagu mitte alati. No ma ei loe lihtsalt uudiseid, ma vaatan rohkem telekast neid, nagu kuulan lihtsalt.

Kui tihti sa selliseid artikleid võiksid jagada?

N21: Mingi üks kord kuus või nii.

Mäletad sa, mida sa näiteks kunagi oled jaganud?

N21: Viimasena vist jagasin postitust, kui oli üks poiss kadunud. Nagu see oligi mingi kuu aega tagasi umbes.

Kas sul koju on mingeid ajalehti või ajakirju tellitud?

N21: Ei-ei, ei ole.

Kas sa lisaks Elu24-le veebis veel mingeid lehekülgi jälgid?

N21: Mkm, ei. Võibolla mõnikord vaatan Delfisse.

Kui aktiivselt su sõbrad Facebookis asju jagavad?

N21: Ei ole eriti nagu, ma ei ole väga tihti. Nagu mõned on, aga kõik.

Et on märgata, kes on aktiivsemad.

N21: Ja-ja-ja. Ja.

Kui palju sul päevas neid n-ö jagatud uudiseid tuleb sinna umbes?

N21: Võibolla mingi, ma ei tea, 2 tükki päevas umbes kuni.

Kas sa need postitused loed alati läbi?

N21: Siis, kui aega on, siis.

Mille põhjal sa otsustad, mida sa loed ja mida mitte?

N21: Lihtsalt näiteks, kui on mingi pilt või siis väga palju neid *like*'ijaid.

Kas sa oled kunagi mõnda väljaannet *like*'inud ja siis selle pärast eemaldanud?

N21: Ei, ei.

Küsin televisiooni ja raadio kohta ka. Kas sa kodus telerit vaatad?

N21: Nagu üldiselt ei vaata. Lihtsalt nagu, kui mu ema vaatab, siis ma lihtsalt kas vaatan pealt või kuulan nagu. Üldiselt nagu ei istu, ei vaata.

Millised telesaated telerist peamiselt mängivad?

N21: Ee, emal mingid Vene seriaalid (muigab).

Kas sa mingeid uudistesäateid ka muidu vaatad?

N21: Need, mis... Mõnikord vaatan CNNi. Nagu hommikul, kui on aega. Ja siis ema vaatab seda esimest kanalit, venekeelne (Pervõi Baltiiski Kanal – L.V.). Seda. Nagu kõik vist.

Milliseid telekanaleid te kodus üldse vaatate?

N21: Ee 3+, siis see Pervõi Baltiiski, siis mingi veel üks venekeelne. Siis mõnikord Animal Planet ja siis nagu kõik vist umbes.

Aga Eesti mingeid telekanaleid otseselt ei jälgi?

N21: Mkm, ei.

Kas sa muidu raadiot kuulad?

N21: Ei. Ainult siis, kui näiteks emaga kuhugi sõidan, siis.

Milliseid raadiojaamu sa autoga sõites kuulad?

N21: Ee, ma tean nagu seda raadio numbrit (sagedust – L.V.), aga ma ei mäleta, mis selle... See oli mingi Sky Radio, mingi selline.

Kas sa internetist vaatad mingeid telesaateid järgi või kuulad raadiot?

N21: Ee ei, ei.

Aga kas sa välismaiseid seriaale vaatad?

N21: Jaa, jaa.

Ja neid vaatad arvutist?

N21: Jaa, jaa.

Mis sarju sa näiteks vaatad?

N21: “Vampire Diaries” ja siis “Supernatural”. A ja siis need “Skinsid” ka.

Kas sa vaatad neid nii, et laed need hooegade kaupa alla arvutisse?

N21: Ja, nagu ma vaatangi nagu, millal tuleb see uus.

Kas sa mingeid seriaale ei ole *like*'inud Facebookis?

N21: Olen. Olen. Nagu neid, mida ma vaatasin, nagu, mis on nende lehekülg seal.

Millist informatsiooni nad jagavad üldse Facebookis?

N21: Millal tuleb välja uus osa ja nagu pildid või mingi *backstage* ja nii.

Kas sa neid postitusi ka *like*'id?

N21: Ja, mõnikord ja, jah.

Aga oled jaganud ka teistele?

N21: Olen mingi paar korda vist, kui oli mingi naljakas või selline asi.

Kust sa üldse leiad infot, et millist seriaali võiks vaadata?

N21: Facebook.

Kas sõbrad jagavad seda infot või kuidas?

N21: Jaa, ja-ja.

Ja kas sa alati hakkad vaatama ka, kui nad midagi soovitavad?

N21: Ei, nagu ma vaatan, kas nagu millest seal see seriaal nagu räägib ja siis, kui nagu see tundub mulle huvitav, siis.

Millist infot sõbrad telesaadete kohta üldse jagavad?

N21: Nad ei jagagi nagu põhimõtteliselt. Nagu uudiseid võibolla selliseid, nagu et politsei sõitis otsa. Mingi nagu selliseid rohkem.

Kas nad võtavad neid rohkem nagu telest või..?

N21: Ma arvan, et tele.

Kui oletada, et sulle mõni väljaanne või meediakanal seal ka jagaks uudiseid, siis kas sa pööraksid pigem tähelepanu sõbra jagatud uudisele või meediaväljaande omale?

N21: Sõbra.

Miks?

N21: Sellepärast, et nagu ma näen ju, et see on siis sõbral, mitte ma ei vajuta ju sinna, kust see tuli, sest mind huvitab ju ainult see uudis konkreetselt.

Kui sa sõbra jagatud uudise läbi loed, siis kas sa vaatad seal uudistelehel ka mingeid teisi artikleid/uudiseid/saateid?

N21: Mõnikord ja.

Aitäh sulle!

Intervjuu 35

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjuueeritav (N22***):

Sugu: Naine

Vanus: 17

Elukoht: Tallinn, Lasnamäe

Millal sa üldse tegid endale Facebooki konto?

N22: Ää, umbes 2011. aastal. Kolm aastat tagasi vist.

Mis põhjusel sa endale konto tegid?

N22: Noo kuna nagu põhimõtteliselt nagu sõbrad on kõik seal. Et nagu saaks ühendust pidada nagu.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

N22: No vähemalt kord päevas.

Kui palju sa seal aega veedad?

N22: Mm, no umbes võibolla tund aega, niimoodi. Võibolla pool tundi, ma ei tea, umbes nii.

Millistele tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

N22: Ee, no ma vaatan uudiseid, pilte, igasuguseid videosid niimoodi ja nagu pealkirja vahetust niimoodi vaatan.

Kui palju sul sõbralistis on inimesi?

N22: Ee 300 või 200 umbes.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

N22: Ja, ikka.

Kui tihti sa mobiiltelefoniga Facebookis käid?

N22: Mobiiltelefoniga no võibolla siinsamas, kui ma koolis olen, võibolla mingi kord päevas. Kui ma kodus olen, siis ma ikkagi lähen arvutiga.

Kas sa mingeid muid sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N22: Ja, ikka. See VKontakte, see Vene oma, seda kasutan. Ja no see ongi vist kõik. Ikka peamised on need: Facebook ja VKontakte.

Kumba sotsiaalvõrgustikku sa ajaliselt rohkem kasutad?

N22: Ikka seda VKontakte, mis on Vene oma.

Küsin selle kohta, et kas sa oled Facebookis mingeid meediaväljaandeid *like*'inud.

Näiteks, kas sa oled *like*'inud mingeid suuremaid ajalehti või ajakirju?

N22: Mm, vist ei ole ikkagi.

Aga näiteks ajakirju?

N22: Ajakirju ka vist mitte.

Kas sa mingeid veebiportaale või välismaiseid väljaandeid ei ole *like*'inud?

N22: Ei, vist mitte.

Aga kas sa VKontaktes oled mingeid ajalehti või ajakirju *like*'inud?

N22: Mkm, ajalehtedest üldiselt huvitatud pole.

Kas sul kodus käib mingeid ajalehti või ajakirju n-ö paberkandjal?

N22: Ja, ikka. See, mis see Kaubamaja oma mingisugune oli...Hooaeg! Ja, ja. See on näiteks üks. Mingid Postimehed tulevad ka, ma ei tea.

Kui sa tahad mingeid uudiseid lugeda või vaadata, kuhu sa esimesena lähed?

N22: No Delfisse äkki. Ja, rohkem sinna.

Kas sa seal loed pigem eesti keeles või vene keeles?

N22: Mõlemaid, täpselt mõlemaid. Nagu, kui ma vaatan alguses Vene oma, siis Eesti oma ja niimoodi.

Kas see info muidu seal kuidagi erineb ka?

N22: Erineb ja.

Kas sa mingeid uudiseid, mida Delfist oled lugenud, oled Facebookis jaganud ka?

N22: Mm, ei ole üldiselt.

Kas sinu sõbralistis on inimesed jaganud sealt artikleid?

N22: Ja, ma nägin küll, kui nad jagavad. Et on selliseid olnud.

Kui tihti su sõbralistis jagatakse üldse mingeid uudiseid?

N22: No mitte väga sageli. Tavaliselt on mingid pildid ja niimoodi, tavaliselt ei ole.

Ma saan aru, et tavaliselt tehakse postitusi enda kohta, mitte ei jagata meediast artikleid.

N22: Ja.

Kui mingeid postitusi tehakse, kas sa loed need kõik alati läbi?

N22: Mitte alati, ja.

Aga mille järgi sa otsustad?

N22: No võibolla pealt vaadates niimoodi loen nagu pealkirja. Siis vaatan, kas on nagu huvitav või mitte.

Kas sa oled märganud, kes on sõbralistis aktiivsemad jagajad?

N22: Ja. Meil on mõned õpetajad, kes on Facebookis ja nemad tavaliselt jagavad.

Nemad jagavad siis Eesti meediat?

N22: Eesti omasid ikka.

Küsin televisiooni ja raadio kohta ka. Kas sa muidu telerit vaatad?

N22: Meil on muidugi, aga ma vaatan suhteliselt vähe ikkagi. Et kui ma vaatan mingeid filme, pigem internetist.

Milliseid telekanaleid sa rohkem vaatad?

N22: No mingid ETVd ja need sellised nagu. Ja need Vene omad, see esimene kanal ja need.

Kas sa mingeid telesaateid internetist järgi ka vaatad?

N22: Ee, meil oli üks saade "Üheksandikud", mis selles koolis nagu filmiti. Neid ma vaatasin järgi nagu, kui ma ei jõudnud näiteks telekast vaadata või niimoodi.

Kas sa Facebookist ka "Üheksandikke" jälgisid?

N22: Ja, jälgisin. Ma nagu *like*'isin nende lehte, mis oli Facebookis.

Kas sa internetist selliseid seriaale ja sarju ka vaatad?

N22: Mm, oli jaa üks Vene seriaal, noorte oma oli. Seda ma vaatasin. Ja see “Supernatural” oli ka mul.

Aga neid ei *like*’i Facebookis või muid telesaateid ja kanaleid või hoopis raadiot?

N22: Ei, ei ole.

Raadio kohta küsin ka. Kas sa muidu raadiot kuulad?

N22: No kui ma maal olin vanaema juures. Nead nagu kuulavad tavaliselt seda raadiot, siis ma muidugi ka kuulasin. Aga tavaliselt ise mitte.

Aga internetist kuulad raadiot?

N22: Mkm, ei.

Aga kas sul sõbrad jagavad Facebookis mingite tele- või raadiosaadete kohta mingit infot?

N22: Mkm, ei ole kuidagi märganud.

Aitäh sulle!

Intervjuu 36

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N23***):

Sugu: Naine

Vanus: 18

Elukoht: Tallinn, Lasnamäe

Millal sa tegid endale Facebooki konto?

N23: Ma tegin ta päris mitu aastat tagasi. Äkki 5 ja siis ma ei tea, mis aasta see on. 2009, 2010, äkki sinnakanti kuhugi.

Mäletad sa, mis põhjusel sa endale konto tegid?

N23: Me üritasime sugulase telefonist saada mingit pilti minu arvutisse. Aga meil polnud juhtmeid ja siis see telefon kuidagi ütles, et Facebook. Siis mingi okei, vahet pole, teen endale kasutaja. Meil oli väga vaja neid saada, aga me lõpuks ikkagi ei saanud. Ja siis see konto jäi mulle ja tükk aega ei kasutanud, aga siis ma hakkasin kasutama mingi aeg.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

N23: No päris tihti, sest et noh tsätin sõpradega seal. Et ma otseselt midagi hullult ei mölla ja ei vaata ja ei postita ja nii. Aga jah sõpradega räägin ja siis seal on erinevad grupid ka, kus ma saan infot, näiteks klassi ja koori grupid. Et siis on vaja vaadata iga päev ikkagi.

Kui palju aega sa Facebookis võiksid veeta?

N23: No tihti on see, et mul on Facebook sees, aga ma samal ajal õpin. Et ma nagu järjepidevalt ei vaata teda, aga ta lihtsalt on mul sees. Nii et tihti on see, et kui ma lähen koolist koju, õpin midagi, mingi kella 4-5 aeg äkki, 6 aeg. Ja siis kuni õhtul magama lähen, äkki 11 aeg. Sellesuhtes, et tundides tuleb päris palju, mingi 5-6 tundi. Aga see ei tähenda, et ma kogu aeg seal midagi aktiivselt teeksin.

Kui palju sul praegu Facebooki sõbralistis on inimesi?

N23: Ma ei teagi, sest ma kõiki ei võta vastu ja ma kustutan neid vahepeal ära. Seal on tõsiselt sõbrad ikka ja peretuttavad ja nii. Et äkki saja ringis. Et mitte väga palju.

Kas sa mobiiltelefoniga käid Facebookis?

N23: Ei.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke kasutad veel?

N23: Mm, Skype.

Küsin natuke meedia jälgimise kohta Facebookis. Kas sa oled Facebookis *like*’inud mõnda ajalehte või ajakirja, näiteks Postimees või Päevaleht või Õhtuleht või?

N23: Ei, selliseid ei ole.

Aga veebiväljaandeid nagu Delfi?

N23: Delfi Noorte Häl on mul. Ee Elu24 – ma ei tea, kas see läheb ka sinna alla. Need kaks vist on, praegu tulevad meelde.

Kas sa veel mõnda ajakirja oled *like*'inud?

N23: Ee, mkm, ajakirju mitte. A nüüd mul tuli üks meelde – a see ei ole ajaleht.

Miks sa oled just neid väljaandeid *like*'inud, Noorte Häält ja Elu24?

N23: Noorte Hääles, seal on päris huvitavaid artikleid. Siis vahepeal oli näiteks hästi palju neid ee piinlikke juhtumisi inimestega. Siis ma neid lugesin ja naersin üksinda arvuti taga.

Kas sa kuidagi andsid nendele postitustele mingit tagasisidet ka – kommenteerisid ja *like*'isid ja jagasid edasi?

N23: Ma saatsin hästi palju linke sõpradele jah, et nad saaksid ka naerda.

Facebooki kaudu saatsid?

N23: Skype'is ja Facebookis.

Kas sa oled ka kunagi varem mõnda väljaannet veel *like*'inud, aga seejärel oma *like*'i ära võtnud?

N23: Ma tean, et ma olen lehtedega teinud nagu erinevate noh lihtsalt veebilehtedega, aga ma ei tea, kas need just ajalehed ja ajakirjad olid. Aga ma olen küll ära võtnud, sest et sealt tuli nii mõttetut jama.

Küsin sinult vahepeal, kas sul kodus käib mingeid ajalehti või ajakirju?

N23: Ee jaa, meil käib Õhtuleht.

Kas sa loed ka seda?

N23: Vahepeal, kui niimoodi aega on ja näiteks ootad midagi, siis sirvid seda ja loed midagi ikka.

Kui sa tahad uudiseid teada saada, siis millisest kanalist sa neid esimesena hangid? Kuhu esimesena lähed?

N23: No, kui selliseid tõsisemaid uudiseid, siis Postimees ikkagi. Aga kui, aga muidu ka näiteks Õhtulehe paberkandjalt, sealt. Seal on vahepeal selliseid lõbusamaid uudiseid, mitte nii tõsisel alati, minu meelest. Et siis jah, Postimees.

Miks just see?

N23: Sest et kõik mu sõbrad, kes loevad uudiseid, alati istuvad Postimehes.

Kas sa oled neid Postimehest leitud uudiseid Facebookis jaganud ka?

N23: Mm (mõtleb), Postimehe omasid vist mitte. Aga vahepeal on need, issand, ma ei teagi, mis selle nimi on, mis need on. Mitte Elu...jah Tarbija24, vot just Tarbija24. Jah, neid ma olen vist küll jah jaganud.

Mäletad sa, millist uudist sa sealt viimati jagasid?

N23: Mm, ma ei tea, kui suur....kus see oli. See oli mingi uudis, et laste kiipimine. Seda ma olen jaganud. Aga ma ei tea, millisest allikast see tuli.

Kui tihti sa üldiselt selliseid meediaga seotud asju jagad Facebookis?

N23: Mm, no rohkem ongi Noorte Hääle omasid. Ehk siis need ei ole otseselt uudised, need lihtsalt on mingid artiklid või seal on tihti mingid probleemid ja mured ja nii. Et siis neid tihedamini, aga selliseid, näiteks Postimehe uudiseid mitte väga palju.

Mis sulle nende Noorte Hääle postituste juures meeldib või mis ei meeldi? Millist infot nad üldse jagavad?

N23: No seal noh ongi Noorte Hääle ehk siis see ongi noortest hästi palju. Et siis ajakohane, teemakohane minu jaoks. Et sellepärast ma neid loengi. Aga seal, noh vahepeal näiteks on Noorte Hääle leheküljel on neid muresid ja siis mõned on küll ikka väga jaburad. Et need on nagu väga jaburad. Aga samas noh, inimesel on mure. Siis ta peab ikka kuskilt küsima. Siis seal on hästi palju neid mingeid kassivideosid näiteks. Neid on minu arvates liiga palju seal vahepeal.

Oled sa kuidagi piiranud ka mõnda väljaannet Facebookis, et ei taha kõiki postitusi saada?

N23: Ei ole.

Kas sõbrad ka su jagatud postitustele kuidagi reageerivad – kommenteerivad või *like*'ivad või jagavad edasi?

N23: Tihti ma saadan neile just *chat*'is neid, et mitte nagu seinale. Et siis nad nagu vastavad ja noh naeravad või noh kommenteerivad midagi. Siis ikka päris jah.

Kui aktiivsed su sõbralistis inimesed mingi meediasisu jagamisel on?

N23: Iga päev ikka mõni tuleb küll.

Kui palju sul umbes ööpäevas võiks tulla neid jagatud uudiseid?

N23: Ütleme siis 5 äkki.

Kui paljud neist sa läbi loed?

N23: Üksikud (muigab).

Mille põhjal sa otsustad, et mille sa avad ja läbi loed ja mille mitte?

N23: Pealkirja.

Mis teemad sind tavaliselt rohkem huvitavad ja millised eriti mitte?

N23: No pigem mitte võibolla mingid poliitikaasjad tihti või siis kuskil sõjateemad. Aga noh ma loen vist rohkem neid, mis nagu võiksid mind puudutada. Ehk siis näiteks seal lapsed või noored või koolid või mingid huvitegevused või mingid üritused kusagil näiteks lehes on ja. Rohkem sellised, mis puudutavad mind.

Oled sa mõnda sõpra pidanud seetõttu kustutama või n-ö blokeerima ka, et ta liiga palju jagab midagi?

N23: Mõnele ma vist olen küll pannud või ma ei ole. Ma olen lihtsalt blokeerinud, et neid mängutaotlusi. Aga et ta neid uudiseid või artikleid liiga palju jagab, ei seda vist ei ole.

Aga oled sa märganud, et mõni on Facebookis aktiivsem jagaja kui teised?

N23: Ja, kindlasti. Ja.

Oskad sa öelda ka, kui palju on sul sõbralistis neid, kes on väga aktiivsed artiklite jagajad?

N23: No, ei rohkem on ikka passiivsemaid. Et neid, kes tihedalt jagavad, neid on, ütleme 10 maksimum, äkki.

Mäletad sa, mis uudiseid su sõbrad Facebookis viimati jagasid?

N23: Just see laste kiipimine. Minu arvates hästi ajuvaba teema ja siis seda oli päris mitmetel.

Kui jagab mingit uudist näiteks Noorte Hääle või jagab mõni sõber, siis kummale sa enne tähelepanu pöörad?

N23: Pigem ikka sõber.

Miks nii?

N23: Sest et ta on mu sõber ja meil võivad olla ühised huvid ja siis Noorte Hääle lihtsalt noh. Tema ikka reklaamib kõike ju, mis tal on. Aga sõbral võib juba olla valitud midagi huvitavam.

Kas sa muidu mobiiltelefonist ka uudiseid loed?

N23: Mul ei ole nutitelefoni.

Küsin veel televisiooni ja raadio kohta ka veel. Kas sa Facebookis mõnda telekanalit või raadiojaama oled *like*-inud?

N23: Spin FM äkki ja rohkem ei ole.

Miks sa seda just *like*-inud oled?

N23: Sest ma kuulan seda vist kõige tihedamini. Vähemalt siis, kui ma *like*-isin, siis ma kuulasin seda kõige tihedamini.

Kui palju sa üldse kuulad raadiot?

N23: Ee, näiteks siis, kui mul on vaja lihtsalt muusikat, aga ma ei viitsi ise otsida oma *playlist*-idest ja nii. Siis ma panen raadio tööle. Aga viimasel ajal pole seda ammu juhtunud.

Kas sa telerit vaatad?

N23: Ja, aga vähe kuidagi.

Mida sa sealt peamiselt vaatad?

N23: No mulle väga meeldis "Pilvede all" ja siis seda "Eesti Tippmodell" vaatasin ja siis nüüd viimasel ajal rohkem polegi. A "Kättemaksukontorit" ma üritan netist järele vaadata.

Kas sa vaatad internetist palju telesaateid?

N23: Ma vahepeal, kui aega ei ole telerist vaadata, siis ma üritan ikka jaa netist järele vaadata saateid. Aga siis jah.

Kas sa telerist uudistesasteid ka vaatad?

N23: Siis, kui vahepeal kõõgis mängib näiteks ja kõõgis ise olen, siis ma ikka jään kuulama uudist lõpuni ja nii.

Mis kanalist see sel juhul on?

N23: See on "Reporter", Kanal 2 siis.

Kas sa mingeid telesaateid või seriaale oled Facebookis *like*’inud?

N23: Ei ole vist. “Pilvede all”...ei, ma ei usu, et ma seda olen.

Kas sa mingeid välismaiseid teleseriaale või sarju ka vaatad?

N23: Ja (muheleb).

Kas sa vaatad neid telekanalitelt või internetist?

N23: Arvutist.

Kas sa oled neid Facebookis *like*’inud?

N23: Ja.

Nimeta mõned.

N23: Üks on “Vampiiri päevikud”. Ee, ainult see vist ongi hetkel jah. Rohkem ei ole.

Oled sa vaadanud, millist infot nemad Facebookis jagavad?

N23: Ainult saate kohta. Või siis, kui need näitlejad on kusagil millegagi, näiteks kuskil auhinnagaaladel ja mingid õhtud näiteks, et 100 osa sai täis. Ja noh selliseid pilte rohkem ja uudiseid, millal tuleb uus osa.

Kas sa neid postitusi ka kuidagi kommenteerid või *like*’id?

N23: Ei, lihtsalt nad on seal.

Oskad sa põhjendada ka, miks sa oled seda seriaali *like*’inud Facebookis?

N23: Sest et ma jäin seda vaatama, kui ma mingi suvel haige olin. Ja siis ma voodis lamasin seal ja vaatasin ja siis, ma ei tea, kenad poisid olid (naerab).

Ma saan aru, et teles ja raadios kuulnud või nähtud info kohta sa Facebookis ei jaga midagi?

N23: Mkm.

Aga kas sõbralistis inimesed jagavad Facebookis mingit infot telesaadete ja sarjade kohta?

N23: Ei, ainult *like*’itud leheküljed vahepeal annavad mingit. Näiteks et tippmodell lõppes, et finaali oli, et siis nagu seda infot *like*’itud need leheküljed jagavad. Aga mitte sõbrad.

Kas sa need “Eesti tippmodell” jagatud postitused lugesid läbi?

N23: Mm, ei, vist mitte. Ükskord vaatasin sõpradega pilte. Kui ma ise osa ei näinud, siis me vaatasime lihtsalt, mis pilte nad tegid. Mitte väga.

Mis sa arvad, millist informatsiooni raadio- ja telekanalid võiksid Facebookis jagada?

Või mida sina tahaksid sealt lugeda?

N23: Mm no reklaami on niigi palju! Ma ei oska küll praegu midagi öelda, et mida veel võiks.

Aitäh sulle!

Intervjuu 37

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M14):

Sugu: Mees

Vanus: 17

Elukoht: Tallinn, Lasnamäe

Küsin alguses, et millal sa tegid endale Facebooki konto umbes?

M14: Umbes...umbes vist 2008.

Mäletad sa, mis põhjusel sa tegid endale kasutaja?

M14: Ei mäleta. Mkm.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

M14: Igapäevaselt.

Ja kui palju sa seal aega veedad?

M14: No see on taustal kogu aeg lahti. Ma ei teagi, mingi 10 tundi umbes.

Millistele tegevustele sul Facebookis kõige rohkem aega kulub ehk mida sa seal aktiivselt sees olles peamiselt teed?

M14: Mhm. Räägin inimestega.

Chat’i kaudu siis?

M14: Jah, *chat*'i kaudu.

Kui palju sul sõbralistis on inimesi?

M14: Oi, seda arvu...väike arv muidu, mingi 300 kandis.

Kas sa mobiiltelefoniga ka käid Facebookis?

M14: Ja, ikka.

Kui tihti sa mobiiltelefoniga Facebookis käid?

M14: Eem...päeva jooksul 12 tundi (naerab).

Ehk et ma saan aru, et ta on sul kogu aeg telefonis sees.

M14: Jah, kogu aeg sees.

Kas su telefon ka sellest teatab, kui Facebookis mingi tegevus toimub?

M14: Jah, siis väriseb.

Kas sa muidu teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M14: Twitterit küll, aga sinna ei postita eriti midagi.

Küsin natuke selle kohta, et kas sa oled mingeid meediaväljaandeid ka *like*'inud. Kas sa oled mingeid Eesti ajalehti või ajakirju näiteks Facebookis *like*'inud?

M14: Ei ole.

Aga veebiväljaandeid nagu Delfi või Elu24 vms?

M14: Vist Noorte Hää.

Delfi Noorte Hää?

M14: Jah.

Kas sa mingeid ajakirju või välismaiseid väljaandeid ei ole *like*'inud?

M14: Ei ole.

Miks sa just Noorte Häält oled *like*'inud?

M14: No sest seal tulevad aeg-ajalt normaalsed, sellised huvitavad uudised.

Kas sa oled kunagi varem mõnda väljaannet *like*'inud, aga selle *like*'i eemaldanud?

M14: Ei ole.

Oled sa kuidagi seadistanud, kui palju sa Noorte Häälelt postitusi soovid saada?

M14: Mkm, ei ole.

Kas sul muidu kodus käib mingeid ajalehti või ajakirju?

M14: Ee Postimees käib.

Loed sa ka seda?

M14: Mitte eriti.

Kui sa tahad mingeid uudiseid teada saada, siis mis allikat sa üldse peamiselt kasutad, et kuhu kanalile lähed või kust vaatad?

M14: Internetti siis.

Mis väljaannet sa seal kõige rohkem vaatad?

M14: Delfit.

Kui sa neid Delfi uudiseid loed, siis kas sa oled neid ka Facebookis jaganud?

M14: Ei. Väga harva jagan.

Aga oled kunagi jaganud?

M14: Ei.

Aga kui sulle need Noorte Hääle artiklid uudisvoogu tulevad, siis kas sa neid jagad edasi või kommenteerid, *like*'id?

M14: Üritan võimalikult vähe jälgida nagu seda.

Kas sa loed nende jagatud artikleid üldse?

M14: Ikka, mõnda ikka loen.

Kui paljud neist sa loed läbi?

M14: Mm, võibolla üks kümnendik nendest, mis täpselt tuleb.

Kui palju neid Noorte Hääle postitusi sul sinna ööpäevas üldse ilmub?

M14: Ega ma nüüd eriti seal ei oota. Mingi 3-4 tükki, kui ma näen.

Mille järgi sa otsustad, et mida sa loed ja mida mitte?

M14: No teema järgi – mis on huvitav teema ja.

Mis teemad sind huvitavad?

M14: No sellised, nagu öeldakse “õnnetus müüb” ja sellised asjad.

Millised teemad sa pigem kõrvale jätad?

M14: Sellised kuulsuste värgid, et mis kleiti kandis ja.

Kas su sõbrad jagavad Facebookis mingeid artikleid ja uudiseid?

M14: Ikka.

Kui palju sul tuleb neid sinna?

M14: Sinna ikka tuleb omajagu. Võibolla 4-5 tükki ööpäevas.

Kui paljusid neist sa loed?

M14: Võibolla 1 vaatan, siis, kui on hästi huvitav teema.

Mis väljaannetest nad jagavad kõige rohkem uudiseid?

M14: Delfist.

Ja mis teemadel nad kõige enam artikleid jagavad?

M14: Jällegi sellised, mis on Lasnamäega seotud ja sellised.

Kumba sa enne vaataksid, kas mõne sõbra jagatud uudist või väljaande jagatud uudist?

M14: No pigem selle, mis väljaanne on jaganud.

Miks nii?

M14: Sellepärast, et...sest, et ma tean enda kogemusest, et mu sõbralistis olevatel inimestel pole eriti hea maitse (naerab).

Et usaldad pigem väljaannet.

M14: Seda jah, mis ma näen sealt.

Mida su sõbrad Facebookis näiteks viimati jagasid?

M14: Ee see, et Lasnamäel süttis see 60. liini buss, noh see.

Kas sa oled märganud, et sõbralistis tõusevad esile ka need, kes kõige enam postitusi teevad?

M14: Ja, mul on ikka neid jagajaid päris palju seal.

Kas sa mobiiltelefoniga ka uudiseid loed?

M14: Reeglina mitte, ikka kodus õhtul.

Ja siis arvutist?

M14: Jah, arvutist.

Kas sa muidu loetud uudiseid veebikeskkonnas või Facebooki postituse all kommenteerid ka?

M14: Ei, aga aeg-ajalt loen kommentaare.

Küsin televisiooni ja raadio kohta ka. Kas sa oled Facebookis mõnda tele- või raadiokanalit ka *like*'inud?

M14: Enda teada mitte.

Aga mõnda tele- või raadiosaadet konkreetselt?

M14: Ei tule meelde küll, et oleks.

Kas sa muidu telerit vaatad?

M14: Jah ikka, aeg-ajalt.

Mis saateid ja kanaleid sa telerist peamiselt jälgid?

M14: No Fox Crime'ist ja siis selliseid Discovery asju.

Et pigem välismaiseid telekanaleid?

M14: Jah.

Aga Eesti kanaleid?

M14: Aeg-ajalt ikka vaatan, siis, kui midagi põnevat tuleb.

Kas sa internetist ka telesaateid järele vaatad?

M14: Mm..kas siis välismaiseid või?

Jah, ükskõik.

M14: Jah ikka vaatan.

Kas sa välismaiseid teleseriaale või -sarju ka jälgid?

M14: Siis.. defineerige seriaal.

Või telesarju?

M14: No sarju küll jah.

Kas sa mõnda neist oled *like*'inud Facebookis?

M14: Mm, vist mõnda olen.

Milliseid näiteks?

M14: Täpselt ei mäleta.

Kas sa neid telesarju laed omale arvutisse alla või vaatad otse online'ist?

M14: Otse online'ist.

Kas sa raadiot ka kuulad?

M14: Aeg-ajalt, siis, kui kõõki käin. Seal käib kogu aeg.

Mis kanal siis mängib tavaliselt?

M14: Kuku, Raadio Kuku.

Aga millist telekanalit sa Eesti omadest ikkagi eelistad? Või pole eelistust?

M14: Mm, kõige rohkem satun vaatama, ongi vist TV3.

Kas sa telerist uudiseid vaatad?

M14: Harva "Reporterit".

Kas sa oled kunagi ka raadiost või telest nähtud või kuulnud infot Facebookis jaganud?

M14: Ei ole.

Kas su sõbrad jagavad Facebookis mingite saadete või telesarjade kohta infot?

M14: Seriaalide kohta mitte, aga jällegi filmistaaride kohta ja niimoodi.

Ja need on siis võetud kuskilt veebiväljaannetest?

M14: Jah.

Mis allikatest nad neid uudiseid leiavad?

M14: Elu24.

Kas nad kuulsuste kohta ka välismaistest portaalidest leitud artikleid jagavad?

M14: Pole näinud.

Mis sa arvad, millistel teemadel väljaanded üldse võiksid Facebookis postitusi teha ja mis infot jagada? Millist infot sina tahaksid sealt saada?

M14: Ma tean, et igasuguste uuringute kohta jagatakse seal. Et võiks rohkem, ma ei teagi, mida seal võiks rohkem olla...

Kuidas sulle nende väljaannete jagamise sagedus tundub – kas see on piisav või on seda liiga vähe/palju?

M14: Piisavalt jagavad. Rohkem ei oleks vaja.

Aitäh sulle!

Intervjuu 38

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M15):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Muuga

Millal sa tegid endale Facebooki konto?

M15: Kaks aastat tagasi. Ei kolm, kolm aastat tagasi.

Mis põhjusel sa tegid endale toona konto?

M15: Võibolla sellepärast, et teistel oli või. Alguses ma ise väga huvitatud ei olnud, aga ikka tegin.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

M15: No kord päevas ikka, aga mitte väga tihti enam. Et viimasel ajal harvem.

Kui palju sa aega seal veedad?

M15: No päeva peale kokku... Kui ma kellegiga suhtlen, siis võibolla kolm tundi, kui ma räägin temaga midagi pikemalt või niimoodi. Aga muidu ma kuskil 20 minutit kõige rohkem.

Millistele tegevustele sul seal siis kõige enam aega kulub – rääkimisele?

M15: Suhtlemisele.

Kui suur sul seal sõbralistis inimeste arv on?

M15: Eem, mingi 550, umbes niimoodi.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M15: Ee jaa, Twitterit kasutan, siis Instagrami ja rohkem vist ei olnud.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

M15: Vahepeal, harva.

Küsin natuke selle kohta, kas sa meediaväljaandeid jälgid Facebookis. Kas sa oled Facebookis mõnda ajalehte või ajakirja *like*'inud?

M15: Meediaväljaandeid...

Näiteks Postimeest või Päevaleht või..

M15: Ei, mitte neid. Neid ma ei *like*'i. Telegrammi olen *like*'inud. Aga rohkem teisi vist ei ole.

Veebiväljaannet Delfi ei ole?

M15: Ei ole.

Aga meelelahutusportaale nagu Elu24?

M15: *Like*'inud ei ole, aga käin küll vahepeal.

Mingeid välismaiseid ajalehti või ajakirju ei ole *like*'inud?

M15: Mkm.

Aga ega sa mõnelt väljaandelt pole *like*'i eemaldanud, mida kunagi varem *like*'isid?

M15: Meediaväljaannetest ma ei tea. Ei ole vist. Ma ei mäleta.

Kust sa peamiselt üldse uudiseid hangid?

M15: No ma arvan, et nagu suurtest ajalehtedest kõige rohkem ma vaatan Õhtulehte.

Kas sul kodus ka mingeid ajalehti või ajakirju käib nagu trükitud kujul?

M15: Kunagi käis Päevaleht kodus, ema-isa töid, aga enam ei ole.

Aga mingeid ajakirju ei ole tellitud?

M15: Hetkel ei ole.

Kui sa Õhtulehes artikleid loed, siis kas sa neid Facebookis ka jagad?

M15: Olen jaganud, aga mitte väga tihti. Kui on nagu väga selline, mida peaksid teised teadma, siis võibolla, või nagu oleks kasulik äkki teada, siis ma olen jaganud.

Mäletad sa mõnda, mida sa oled jaganud?

M15: Pff...ma ei usu, et viimasel ajal on olnud. Ma ei ole viimasel väga jaganud neid nagu ajakirju või neid ajalehti.

Aga mis teemad need võiksid olla, mida sa pigem jagad või mis vääriskid jagamist?

M15: Ma ei oska liigitada nagu, et võiks olla lihtsalt midagi, mida oleks võibolla vaja kõigil teada või mis on mingi huvitav artikkel. Sellist pigem.

Kas sa muidu mingite väljaannete Facebooki lehekülgi üldse külastad kunagi?

M15: Telegrammi lehel olen käinud, aga...ei Postimehele ma olen ka sattunud. Võibolla on isegi *like*'itud, ma ei tea täpselt lihtsalt. Võibolla mingis loos. Ma ei mäleta lihtsalt. Aga Postimehes olen kindlasti käinud, minu arvates.

Kui sa Telegrammi oled *like*'inud, siis mis sulle nende postituste juures meeldib või ei meeldi?

M15: Ma olen selline, et ma ei ütlegi, et midagi nagu meeldiks või ei meeldiks. Lihtsalt, need on huvitavad ja need pakuvad nagu... Ma ei tea, see on nagu...no kui ma näiteks loen mingit, ütleme ükskõik, mis ajalehte, siis mind nagu, ma vaatan tavaliselt, mis toimub välismaailmas ja, aga ma üritan olla nagu, ükskõik, mida ma loen, siis ma üritan nagu jääda ikkagi oma arvamusele. Ma ei tea, mul ei ole otseselt nii, et mis ei meeldi või mis meeldib. Ma üritan ise leida selle õige või.

Kas su sõbralistis muidu inimesed jagavad Facebookis mingeid uudiseid?

M15: Ja, ma arvan küll.

Kui palju sul neid uudiseid sinna ööpäevas tuleb?

M15: No ikka on olnud. Päris tihti jagatakse erinevaid nagu.

Kui suure osa neist sa läbi ka loed?

M15: Facebookis mitte väga palju. Ma selliseid asju rohkem vaatan ise, kui nagu huvi tekib. No, kui on mingi huvitav selline, siis ma...

Mille põhjal sa otsustad või valiku teed, et mida lugeda?

M15: Ma arvan, et see oleneb täiesti nagu hetkeolukorrast. Et, kui mul nagu tol hetkel, mõtlen, et noh võiks lugeda või no jääb niimoodi kuidagi silm peale. Näiteks tunduvad huvitavad ajalooga seotud asjad, näiteks mõned artiklid – need ma loeks kindlasti läbi. Aga kuidas tuju on.

Kui sa sõbra jagatud artikli oled läbi lugenud, siis kas sa annad talle kuidagi tavaliselt tagasisidet ka – et kommenteerid või *like*’id?

M15: No kui mulle meeldib see postitus või nagu, kui ma arvan sama või noh, ma ei tea, siis, kui ta oli huvitav, siis ma ikka *like*’in jah. Või kui mul on mingi vastuarvamus n-ö, mida on vaja öelda, et tundub vajalik, siis ma kommenteerin.

Mäletad sa, mis artikleid sul sõbrad viimasel ajal jaganud on?

M15: Lähiajal küll lugenud ei ole. Oota, ma mõtlen, võibolla tuleb midagi meelde. Viimati oli vist see, kui oli see suur teema selle Süüriaga sõja asjus või sellega. Siis olid mingid artiklid jah. Neid ma mäletan.

Neid jagati siis?

M15: Noh oli küll jah. See on meeles vähemalt.

Mis teemadel ja millise sisuga artikleid Facebookis tavaliselt üldse jagatakse?

M15: Mm, sporti jagatakse ka päris tihti. Ee, ma arvan, et sport on kõige, sporti päris tihti jagatakse. Ma olen vähemalt näinud, et jagatakse. Mul praegu rohkem ei tule selliseid domineerivaid meelde.

Kas sa oled märganud ka, kes on Facebooki sõbralistis aktiivsemad jagajad?

M15: Ma ei tea, kas nagu...no mõned jagavad lihtsalt erinevaid asju hästi palju. Aga just meediaväljaandeid või neid. A no tegelikult see kõik ongi meedia põhimõtteliselt. Et eks mõni ikka on, kes jagab rohkem, mis talle meeldib. Aga sellist kindlat, kes nüüd ainult spämmiks, seda väga ei ole.

Mõnda sõpra ei ole pidanud piirama, et jagab nii palju?

M15: Ei ole, ei ole.

Kui sul mõni sõber jagab seal Facebookis mõnda artiklit või jagab mõni väljaanne, siis kummale sa enne tähelepanu pööraksid või loeksid?

M15: Ma arvan, et täitsa see, kumb mind rohkem huvitaks.

Et teema järgi?

M15: Jah, teema järgi ikka.

Küsin natuke tele ja raadio kohta ka. Kas sa mingeid tele- või raadiokanaleid oled Facebookis *like*’inud?

M15: Minu arvates ma *like*’isin kunagi Kanal 2 ja raadiost vist...ei, ma ei mäleta, kas ma raadiot olen *like*’inud. A Kanal 2 *like*’isin kunagi küll.

Mäletad sa, mis põhjusel sa Kanal 2 *like*’isid?

M15: Ei mäleta. Lihtsalt vist täitsin seal midagi ja siis vaatasin. Ma ei mäleta ausalt.

Aga konkreetsemalt mingeid raadio- või telesaateid ei ole või seriaale?

M15: Seriaale ikka olen, aga mitte Eesti omasid.

Välismaiseid?

M15: Välismaiseid.

Nimeta mõned.

M15: “How I Met Your Mother”, siis ma ei tea, võibolla oli veel, ma ei mäleta. Noh mingi “Two and a Half Man” näiteks. Sellised komöödiasarjad rohkem.

Kas sa neid vaatad nagu telerist või?

M15: Ei, internetist, jah.

Kui palju sa vaatad telerit üldse?

M15: Väga vähe. Võibolla nädalas ühe õhtu, kui sedagi. Väga vähe.

Kui sa satud vaatama, siis mis telekanaleid või saateid sa satud vaatama?

M15: No tavaliselt ikka Kanal 2 või TV3, mingit filmi või TV6. Aga, ma ei tea, väga ETVd või selliseid ei ole jälginud, aga vahepeal olen sattunud peale. Näiteks, kui ETVst tulid kunagi, ma mäletan, mingid dokumentaalsarjad, siis neid ma vaatasin.

Aga välismaiseid telekanaleid ei vaata telerist?

M15: Fox Life’i ja neid olen ka vaadanud, aga praegu ei vaata.

Kas sa internetist telesaateid vaatad järgi?

M15: Järgi või otse, ma ei tea, vaatan lihtsalt, et kui ma olen nagu hakanud vaatama mingit sarja, tavalist mingit välismaist sarja, siis ma olen lihtsalt hakanud algusest peale vaatama.

Et hooegade kaupa.

M15: Jah.

Millist infot need telesarjad, mida sa oled *like*'inud, Facebookis jagavad?

M15: Väga vaadanud ei ole, aga ma arvan, et lihtsalt kõike seda, mis on seotud selle sarjaga ja siis näitlejatega ja sellega.

Aga mingit infot telesarjade kohta oled jaganud või nende postitusi *like*'inud?

M15: Võibolla postitusi olen *like*'inud, aga ma väga ei külasta neid.

Aga kui sa uudiseid tahad teada saada, siis sa pigem ikka lähed veebiväljaandesse, mitte telerist ei otsi uudiseid?

M15: Mhm, mkm.

Kas sa raadiot muidu kuulad?

M15: No kui ma emaga autoga sõidan, siis küll jah, aga...

Mis raadiojaama sa siis tavaliselt kuulad?

M15: Star FMi kuulame.

Kas sinu sõbralistis inimesed jagavad mingite telesaadete või välismaiste seriaalide või raadio kohta Facebookis infot?

M15: Ma ei tea, ma ei ole kindel. Ma ei ole väga sattunud niimoodi peale. Võibolla on olnud. Ma arvan, et kindlasti on, aga ma ei ole nagu ise tähele pannud.

Aitäh!

Intervjuu 39

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjuueritav (M16):

Sugu: Mees

Vanus: 17

Elukoht: Tallinn, Lasnamäe

Millal sa endale tegid Facebooki konto üldse?

M16: 2011.

Kui tihti sa praegu Facebookis käid?

M16: Mm, üks, üks kord päevas lähen arvutis.

Kui kaua sa seal aega veedad?

M16: Umbes 5-10 minutit korraga.

Millistele tegevustele sul seal kõige enam aega kulub?

M16: Vaatan peamiselt seda, mida sinna postitatud on.

Kui palju sul seal sõbralistis inimesi on?

M16: Mingi 80 millegagi.

Küsin natuke, kas sa oled Facebookis mingeid meediaväljaandeid *like*'inud? Kas sa oled Facebookis *like*'inud näiteks mõnda ajalehte või ajakirja?

M16: Ei, üldse mitte. Ja ei kommenteeri üldse.

Kas sinu sõbrad jagavad Facebookis mingite väljaannete artikleid või uudiseid?

M16: No, ja.

Kas sa need kõik vaatad läbi?

M16: No mitte päris.

Mille põhjal sa otsustad või valid, mida sa avad ja mida mitte?

M16: Need, mis nagu minu jaoks huvitavamad on.

Mis teemad sulle huvitavamad on?

M16: Phhh, ma ei tea. Võibolla kooliga seotud, jah.

Kui sa mingeid artikleid loed, kas sa siis annad jagajale ka mingit tagasisidet – kommenteerid või *like*'id postitust?

M16: Ei, ei, siis lihtsalt vaatan.

Kas sa muidu Facebooki kaudu inimestega suhtled ka, näiteks *chat*'is?

M16: No hästi-hästi harva.

Teised rääkisid, et teil on Facebookis mingi klassigrupp.

M16: Ei tea.

Kust ja kui palju sa uudiseid hangid üldse?

M16: Vahepeal, näiteks Delfis.

Kas sa seal mingeid uudiseid kommenteerid ka kommentaariumis?

M16: Ei.

Aga kas sa uudiseid linkidena privaatsetes vestlustes ei saada?

M16: Ei saada.

Kui tihti sa muidu Delfit külastad?

M16: Äkki mingi 1 kord kuus.

Kas sul kodus ajalehti käib?

M16: Ei.

Kas sa telerit muidu vaatad?

M16: Vaatan.

Kui palju sa vaatad telerit?

M16: Ikka mõned tunnid.

Iga päev?

M16: Jah.

Mis kanaleid ja mis saateid või seriaale sa peamiselt vaatad?

M16: TV3 vaatan, TV6 vahest ka ja. Jah, jah.

Kas sa internetist ka vaatad mingeid telesaateid või –sarju?

M16: Ei vaata.

Kas sa raadiot kuulad?

M16: Kuulan.

Kui tihti sa raadiot kuulad?

M16: Praktiliselt nagu iga hommik.

Mis raadiojaama sa kuulad hommikuti?

M16: Spin FM.

Kas sul sõbrad jagavad Facebookis mingit infot tele- või raadiosaadete või seriaalide kohta?

M16: Vist mitte.

Mis lehekülgedelt nad üldse infot peamiselt jagavad Facebookis?

M16: Üks selliseid lehekülgi on 9GAG näiteks.

Kas sa ise ka 9GAGi loed?

M16: Ei ma olen seal vahest käinud ka. Seal saab nagu nalja ja niimoodi.

Aitäh!

Intervjuu 40

Intervjuu toimumiskoht: Kuristiku gümnaasiumi õppeklass

Aeg: 13. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M17):

Sugu: Mees

Vanus: 17

Elukoht: Jõelähtme

Millal sa endale Facebooki kasutaja tegid üldse?

M17: Millal...eehh...ma väga täpselt ei oska öelda, aga ma arvan, et kaks aastat äkki tagasi. Et selle ma tegin pigem nagu noh sõprade pärast, et nad on seal kogu aeg ja siis, et ma saan nendega rääkida.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

M17: Noh tegelikult ma käin õhtul iga päev, umbes 8-9 ajal. Et ma saaks teada, kas on midagi uut toimunud sõpradega.

Kui palju sa seal aega veedad?

M17: Aega...noh, no oleneb, mida te mõtlete sellega, sest et seal ma tegelikult ise olen umbes 10 minutit, aga see jääb mul nagu taustal käima. Et siis võib mitmeks tunniks minna.

Mis tegevusi sa seal peamiselt teed?

M17: Noh ma suhtlen paari sõbraga, kui nad juhtuvad sees olema, sugulastega, kes elavad nagu kaugemal minust. Ja siis vaatan, mis sõbrad on teinud nagu näiteks nädalavahetusel.

Kui palju sul sõbralistis inimesi on?

M17: Oh, ma ei teagi.

Kas sa mobiiltelefoniga ka käid Facebookis?

M17: Ee... noh jah, Facebookis käin küll, siis, kui pikemad vahetunnid on. Et siis on nagu aega vaadata, mis toimub.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M17: Ei.

Kas sa oled Facebookis mingeid meediaväljaandeid ka *like*'inud? Näiteks suuremaid päevalehti või ka välismaiseid?

M17: Ee noh jah, tegelikult küll. See oli vist see Veerpalu kohta, et see uudis. Siis seal käisin, panin ühe *like*'i ära küll, aga rohkem ei ole olnud.

Mingeid ajakirju ei ole *like*'inud?

M17: Ei.

Kas sul koju on tellitud mingeid ajalehti või ajakirju?

M17: Noh jaa, näiteks see Imeline Teadus käib, siis ajaloo oma käib. Ma loen neid siis, kui need tulevad. Ja siis on Top Gari see, seda on huvitav lugeda.

Kas sa Facebookis oled mõnda nendest lehekülgedest *like*'inud ka?

M17: Ee Top Gari olen küll. Jah.

Kui sa uudiseid tahad hankida, siis kust sa esimesena vaatad?

M17: Ee noh, ma vaatan Delfist, kui ma tahan mitte teaduslikke. Aga kui ma teaduslikke tahan, siis ma vaatan Fortest. Sealt tuleb ka.

Kui sa sealt mingeid artikleid oled lugenud, siis kas sa oled neid Facebookis ka jaganud?

M17: Ei.

Aga *like*'inud ei ole?

M17: Ei.

Kas su sõbrad jagavad Facebookis artikleid?

M17: Ee jaa.

Kui palju sul neid ööpäevas sinna uudisvoogu ilmub?

M17: Noh viimasel ajal tuleb neid päris palju. Ma ei hakkagi neid kokku enam lugema. Ma pigem väldin neid.

Kui suure osa sa neist läbi loed?

M17: Noh, ma avan sellised näiteks teaduslikud, mis puudutavad teemasid, mis mind huvitavad. Et siis, kui ma pole seda varem lugenud, siis ma saan midagi uut teada.

Kui keegi su sõbralistist on midagi jaganud ja sa selle läbi loed, siis kas sa ka kommenteerid või *like*'id seda?

M17: Ei, ma ei kommenteeri.

Mis teemadel sõbrad uudiseid kõige rohkem jagavad?

M17: Noh, pigem selliseid igapäevaseid uudiseid, nagu selliseid, mis levivad palju või mis kestavad pikka aega. Näiteks poliitilisi uudiseid, et neid.

Kas sa oled märganud ka, kes on sõbralistis aktiivsemad ja kes passiivsemad jagajad?

M17: Ei, ma pole sedasi tähele pannud. On nagu, oleneb perioodist...siis, kui näiteks mõni inimene haige on olnud, siis tuleb välja, et ta jagab rohkem, sest et ta on kodus selle aja.

Aga mõnda sõpra ei ole pidanud kuidagi blokeerima või piirama?

M17: Ei, ei ole veel olnud vaja.

Mäletad sa, millist uudist sõbralistis näiteks viimati jagati?

M17: Ei mäleta.

Küsin veel telekanalite ja raadio kohta ka. Kas sa Facebookis mingeid tele- või raadiokanaleid või konkreetsemalt saateid oled *like*'inud?

M17: No ja, telesaateid olen.

Näiteks?

M17: Näiteks "Top Gari", siis paari...nagu näiteks "Simpsonid", "Family Guy", "Cleveland Show" ja siis on palju teisi, aga ma praegu ei oska niimoodi nimetada neid.

Need on kõik välismaiseid sarjad.

M17: Jah.

Kas sa oled vaadanud, millist infot need saated Facebookis jagavad?

M17: Ja, näiteks "Simpsonid", "Family Guy", nagu need saated, siis põhimõtteliselt jagavad, annavad teada, kui neil uus osa tuleb välja või millal see tuleb. Ja siis, kui on näiteks külalisesineja, siis nad annavad teada, et kes seal on.

Kas sa televisiooni vaatad pigem telerist või internetist?

M17: Ee vaatan, või noh tegelikult mõlemast. Ma vaatan neid saateid, mis telekast tulevad, telekast, nagu, kui neid tuleb Eestis. Ja kui ei tule neid, mis mulle meeldivad, siis ma vaatan neid internetist.

Mis telesaateid sa telerist peamiselt vaatad?

M17: Noh, nüüd näiteks käib see nõiasaade, see. Ma vaatan seda, sest et see on päris huvitav. Siis öösiti tuleb "Top Gear" – see on jama, et see öösiti tuleb. Ja ma rohkem ei vaatagi eriti.

Kas sa raadiot kuulad?

M17: Ei.

Aga internetist?

M17: Ei.

Kas su sõbrad jagavad Facebookis mingit infot telesaadete või sarjade kohta?

M17: Tegelikult nad nagu väga ei jaga. Nad kommenteerivad nagu pigem ja siis arutavad nende üle.

Kas sa ka ütled sõna sekka?

M17: Ei, sest et tavaliselt ma pole nagu vaadanud seda, mida nemad vaatavad.

Kust sa üldse saad infot välismaiste telesarjade kohta, mida Eestis ei näidata?

M17: Noh, ee, mõnikord tuleb Facebooki, mõni uudis saadetest näiteks, arutavad seal. Ja siis lihtsalt internetist nagu ringi käies niisama.

Kas sa vaatad niimoodi hooegade kaupa või pigem otse online'ist?

M17: No ma tegelikult alustan vaatamist paari osaga, 1.–10. või niimoodi. Kui see on nagu huvitav ja paeluv, siis ma vaatan edasi nagu lõpuni. Aga muidu ma vaatan paari osa kaupa.

Kas sa muidu telerist mingeid uudistesateid ka vaatad?

M17: Ja, näiteks "Seitsmesed uudised" tuleb, sest et noh meil kodus vaadatakse seda kogu aeg. Aga mitte kogu aeg, aga noh siis, kui telekas aeg on.

Küsin veel seda, et kummale sina enne tähelepanu pöörad või kumba enne loeksid – kas seda uudist, mida jagab mõni sõber või seda, mida mõni meediakanal jagab?

M17: Pigem seda meediaväljaannet, sest et noh, ma ei oska nagu sõbra...ta pigem nagu, ta vahest kirjutab sinna alla veel oma arvamuse, et siis ma väga ei tahaks nagu, sest et ta vahest avaldab arvamust niimoodi, et seda ei tasu enam väga lugeda, sest et ta rikub põhimõtteliselt selle ära oma jutuga seal.

Kas sa pead silmas, et ta jagab valeinfot?

M17: Ei, no see pigem on tema arvamus. Aga kui sa nagu niimoodi loed väga tema arvamust ja siis veel paar inimest sinna kirjutab oma arvamuse, siis see areneb varsti vaidluseks ja siis ma enam ei taha sellest teemast teada rohkem.

Aitäh!

Intervjuu 41

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N24):

Sugu: Naine

Vanus: 18

Elukoht: Tallinn, Nõmme

Millal sa endale Facebooki kasutaja tegid?

N24: 2010. aasta alguses.

Mäletad sa ka, mis põhjusel sa endale konto tegid?

N24: Ma ei mäleta, see muutus nagu populaarseks ja miks mitte, teen ka siis.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

N24: Iga päev ikka.

Ja kui palju sul aega seal kulub?

N24: Muidu ma istun nagu telefonis rohkem, aga arvutis mingi üle 2 tunni kindlasti.

Mis tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

N24: Inimestega suhtlen ja mängi ei mängi, lihtsalt niisama vaatan uudiseid.

Kui tihti sa mobiiltelefoniga Facebooki lähed?

N24: Äkki 3 korda.

Kui palju sul sõbralistis on inimesi?

N24: 205.

Kas sa teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N24: Ei kasuta.

Kas sa mingeid ajalehti oled Facebookis laikinud?

N24: Jah.

Milliseid?

N24: Postimeest näiteks.

Kas midagi on veel?

N24: Ajalehti muid ei ole, on vist ainult Postimees.

Aga ajakirju?

N24: Oma Hobut laigin.

Oskad sa öelda, miks sa just Postimeest oled laikinud?

N24: Postimehe oma internetileheküljel kogu aeg ei käi, aga sealt on siis kohe näha, kui on mingi tähtsam uudis või siis on kommentaare selle kohta.

Oled sa kunagi varem mingeid väljaandeid laikinud, aga siis oled laigi ära võtnud?

N24: Ei ole.

Kas sul muidu kodus käib mingeid ajalehti või ajakirju?

N24: Nõmme Sõnumid vist käib, ma ei teagi, kas tuleb tellida või käib niisama, aga Nõmme leht käib. Enne käis Eesti Ekspress.

Kas sa loed ka neid väljandeid?

N24: Ei, paberajalehti ei loe.

Kui sa soovid uudiseid teada, kust sa siis kõige esimesena lugema lähed või kust sa vaatad?

N24: Postimeest ja siis Delfi, ega rohkem ei olegi.

Kas sa nende väljaannete uudiseid lugedes ise jagad ka neid?

N24: Ei, seda ei ole teinud.

Kui sa Postimehe postitusi vaatad, siis mis sulle nende juures meeldib või ei meeldi?

N24: Kui võrrelda näiteks Delfiga, siis mulle meeldib, et Postimees on nagu rohkem ametlikum. Delfi kasutab näiteks sõnu, mis ei sobi ametlikku konteksti, nagu näiteks prantsatas. Postimees ei kasuta.

Kuidas sulle tundub postitamise sagedus, kas seda on piisavalt sagedalt või võiksid sagedamini postitada?

N24: Minu meelest on seal täiesti piisavalt, vahest tuleb ja vahest ei ole.

Kas sa loed kõik uudised läbi, mis uudisvoos tulevad?

N24: Ei, ikka ainult, mis huvi pakub.

Mille järgi sa otsustad?

N24: Ma ei tea, no kõiki uudiseid ma ei pea vajalikuks läbi lugeda. Kui on mingi loomadega seotud uudis, siis seda ma kindlasti loen. Loomad mulle väga meeldivad, no näiteks kui Kaitseväge võeti uus pommikoer, siis seda uudist ma kindlasti loeksin.

Kui sa neid uudised loed, kas sa neid ka laigid või kommenteerid?

N24: Ma arvan, et ma ei ole Postimehe suhtes nagu piisavalt tark, et midagi seal öelda. Postimees tundub ikka nagu selline haritud inimest leht. Näiteks Õhtulehes ma võiksin midagi kommenteerida, aga ma ei ole teinud.

Kuidas sinu sõbralistis on, kas inimesed jagavad ükskõik mingeid postitusi?

N24: Vahast jagavad jah.

Mis teemadel nemad peamiselt jagavad?

N24: Liiklus peamiselt viimasel ajal, et kes sõidab kiiresti, kes aeglaselt.

Mäletad sa mingeid viimaseid uudiseid, mida nad on jaganud seal?

N24: No näiteks eile seal keegi jagas seda, et, see oli ka liikluse teemaline, et keegi oli liiga aeglane ja siis tahetakse mööda minna.

Kui palju sul neid uudiseid üldse tuleb sinu uudisvoogu?

N24: Kuna sõpru väga palju ei ole, siis tohutut tungi ei ole. Iseenesest piisavalt, ma arvan, aga kindlasti on inimesi, kellel on rohkem.

Kas sa neid sõprade jagatud uudiseid vaatad kõiki või teed mingi valiku?

N24: Ei, ma kõiki ei vaata. Kui on mingi teadusega seotud uudis, siis ma sellel kindlasti klikin.

Mis allikatest nad peamiselt uudiseid võtavad, mis sulle silma on jäänud, mis on kõige popim koht?

N24: Ma üldistada ei oskaks praegu, tavaliselt on need ka välismaised olnud, aga ma neid lehekülgi praegu ei tea öelda.

Kui sul sõbralistis sõber jagab uudist ja siis ka mingi väljaanne jagab uudist, siis kumba sa ennem vaatad?

N24: Ma arvan, et ikka meediaväljaande oma.

Miks nii?

N24: Tundub asjalikum.

Oled sa märganud ka, kes sul sõbralistis on aktiivsem ja kes passiivsem jagaja?

N24: No mõni ei tee üldse midagi seal. Kindlasti on ka neid, kes teevad, tudengid on asjalikumad.

Kas sa mobiilist ka loed uudiseid?

N24: Jah.

Kas sul on mingid äpid alla tõmmatud või sa lihtsalt lähed sellele lehele?

N24: See teine variant.

Kas sa mingeid telekanaleid või raadiojaamu oled laikinud?

N24: Olen, Sky Plus, Radio Maniat laigin. Star FM vist ka. Telekanaleid vist ei olegi.

Aga milliseid saateid?

N24: "Su nägu kõlab tuttavalt" vist, ja rohkem ei olegi.

Kui palju sa muidu üldse kuulad raadiot?

N24: Igapäevaselt, hommikul kogu aeg raadio käib, Kuku raadio enamasti.

Kas sa internetist ka raadiot kuulad?

N24: Ei.

Kui palju sa telekat vaatad?

N24: Üldiselt vähe. Mõnel õhtul lähen teleka ette, mõnel õhtul ei lähe. Tund-poolteist maksimum.

Mis kanalit või mis saateid sa siis vaatad?

N24: Kui on minu valida, siis ma vaataksin National Geographicut, loodussaateid sealt, aga midu on teiste poolt valitud mingi film, siis Eesti kanalid, TV3 või Kanal 2.

Ks sa mingeid välismaised TV sarju ka vaatad?

N24: Ei, otseselt ei jälgi.

Mingeid välismaised kanaleid, Fox Life jne?

N24: Ei.

Kas sa Facebookis ei ole laikinud mingeid välismaiseid sarju?

N24: Ei ole.

Oskad sa öelda, et miks sa just neid raadiokanaleid oled laikinud?

N24: Maania puhul oli see, et tundus selline äge raadiojaam. Sky Plusist tuleb ikka postitusi, kuigi ma seda enam viimasel ajal ei kuula ka.

Mida nad peamiselt postitavad?

N24: Kus nad käivad, mingid välisstuudiod, mängud.

Kas sa oled ise mõnda raadio- või telesaates nähtud infot jaganud?

N24: Ei tule praegu meelde, et oleks.

Aga neid postitusi oled laikinud või mängudes osalenud?

N24: Mingisugused mängud on jah, aga need ei ole just otseselt tele ja raadioga seotud.

Kas sul sõbralistis ka inimesed jagavad infot telesaadete kohta?

N24: Kui nad pilte laigivad, siis ma näen jah, et mis saated on olnud, muidu väga ei ole.
Aitäh sulle!

Intervjuu 42

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N25):

Sugu: Naine

Vanus: 19

Elukoht: Tallinn, Nõmme

Millal sa tegid omale üldse Facebooki konto?

N25: Ma mäletan, et see oli talvel, aasta alguses. See oli äkki 2009. aasta algus.

Mäletad sa, mis põhjusel sa toona tegid Facebooki konto?

N25: Ma arvan, et see oli mu parimate sõbrannade surve, et seal saab nagu suhelda.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

N25: No ikka igapäevaselt.

Kui palju sa aega seal veedad?

N25: Seda on raske öelda, aga tavaliselt pärast kooli ma võtan omale puhkehetke. Ma teen ta lahti, aga ma ei ole seal konstantselt. Ma arvan, et ehk mingi 2 tundi väga ilustatult öelduna, sest ma mingi hetk teen ka koduseid töid, teen koristamise asju ja õhtuti ma enamasti vaatan telekat. Kuna mul seal otsest suhtlust ei toimu, siis selle võrra olen seal ka vähem.

Millistele tegevustele sul seal praegu peamiselt aega kulub?

N25: Kuna ma koolis organiseerin osasid asju, siis selle läbi on seal grupid, kus ma saan inimestega suhelda, nendele kirjutada ja sellist asja ja kuna kõikidel asutustel on oma lehekül, siis ülikoolide ja kõrgkoolide kohta ma saan hästi adekvaatset infot. Lisaks on nii palju asju, mis kõik on huvitav minu jaoks. See ei ole lihtsalt see, et ma vaatan, mida teised inimesed teevad, ma saan omale teadmisi juurde.

Kas sa mobiiltelefoniga ka käid Facebookis?

N25: Ei.

Kas sa kasutad veel lisaks ka teisi sotsiaalsõrgustikke?

N25: Youtube vist läheb sinna alla, ma ei tea, kas Gmail ka, aga rohkem küll ei ole. Orkut on ilmselt, aga ma ei käi seal enam.

Kui palju sul sõpru on Facebookis?

N25: Ma just koristasin ja nüüd on 105.

Sa siis osad sõbrad eemaldasid?

N25: Just. Ma käisin vahetusaastal ja ma sain sealt väga palju sõbralisti juurde, aga ma enam nendega üldse ei suhtle ja ma arvan, et nad ei pea teadma, mida ma teen. Siis ma nagu võtsin nad sealt kõik ära.

Kas sa oled mingeid ajalehti laikinud Facebookis?

N25: Postimees on ja siis on ka alternatiivne Telegramm.

Kas mingeid ajakirju ka on?

N25: Horisont on, aga rohkem vist küll ei ole.

Oskad sa põhjendada ka, et miks sul just need laigitud on?

N25: Postimees on sellepärast, et saada neid üldiseid uudiseid, kuna ma eraldi ei käi ajalehtede või ajakirjade kodulehekülgi lugemas ja no enamjaolt ka uudiseid vaatan, sest TV3 ja Kanal 2 on liiga kommertslikud ja ETV natuke liiga igav, et siis ma sealt ammutan oma uudistevoogu. Telegramm vist oli, enam ma väga ei salligi seda. Nüüd on seal jube kahtlaseks need asjad läinud. Aga see oligi, et vaadata, mis teised inimesed arvavad. Horisont oli sellepärast, et ma eelmisel aastal tellisin seda ja seal nad panevad ka igasuguseid asju ja samuti seda, et millal uus ajakiri ilmub, siis ma tean oodata.

Kas sul koju on ka tellitud mingeid ajalehti või ajakirju?

N25: Horisont oli, aga nüüd ei ole seda ka enam.

Kui sa tahad uudiseid teada või lugeda, siis ma saan aru, et sa esimesena ei lähe selle väljaande kodulehele?

N25: Mul enamjaolt ei ole ka sellist himu nende uudiste järele, sest enamjaolt sealt tuleb kas mingit jura või siis tuleb negatiivset asja, et seda ma ei pea väga oluliseks lugeda. Mis Postimees paneb, seda ma loen ja vaatan, aga muidu rohkem küll mitte. Raadiot ma kuulan hästi palju, sealt saab ka selle peamise kätte.

Kuidas sa neid postitusi hindad, mis on Facebookis? Mis sulle nende juures meeldib või mis ei meeldi?

N25: Telegrammi puhul kohati ongi see, et seal minnakse kohati veidikene absurdseks, et need pealkirjad ja asjad on juba nii-nii teistmoodi, et ma ei suvatse nendesse enam isegi süveneda, sest lihtsalt kuidagi nii teistmoodi. Ma olen ühes sellises grupis ka, kus analüüsitakse ajalehtede pealkirju, Tõlkepärlid ja muud lingvistilised leiud, et seal vahel pannakse sihukesi asju kokku, et uskumatu. Konkreetselt ma ei oska küll öelda, et mis meeldib või ei meeldi.

Uudis on uudis.

Kui sul sinna uudisvoogu väljaannete postitused tulevad, kas sa need kõik loed läbi?

N25: Ma enamjaolt ei avagi, ma loen ainult pealkirju. Tavaliselt seal on mingi pilt ka kõrval.

Aga millised uudised sa avad ja loed lõpuni?

N25: Kuna ma ise olen meditsiinist hästi huvitatud, siis alati see, mis seal maailmas toimub, et seda ma vaatan, aga enamjaolt jah muud ma ei ava.

Et siis põhimõtteliselt teema järgi ka otsustad, mida sa avad või ei ava?

N25: Just.

Kas sa ka nendele uudistele annad tagasisidet, kas sa laigid või kommenteerid või jagad neid?

N25: Enamalt jaolt mitte. Ma vahel loen, mis need teised inimesed seal arvavad, see on meelelahutus täiesti.

Kas sa ise otsid või jagad trükiväljaannete infot?

N25: Ma tavaliselt ikka mõtlen hästi läbi, et mida ma jagan ja mida ma ei jaga. Mis ma jagan, on see, et kui keegi on kuskil kadunud või leitud. Siis ma tavaliselt lähen sinna lehele ja vaatan, et kas on üldse tarvis jagada seda infot, et äkki kõik on juba tehtud, kõik on korras. Kui seda ma ei näe, siis ma tavaliselt ikka jagan seda edasi. Muidu ma rohkem midagi ei jaga.

Kuidas sul sõbralistis on, kas seal jagatakse mingeid uudiseid ja artikleid?

N25: Ma arvan, et seal jagatakse pigem selliseid arvamusküsimusi või siis mingeid blogipostitusi. Siis keegi on jälle oma hinge puhtaks rääkinud nii öelda. Selliseid asju jagatakse, aga uudiseid enamjaolt mitte.

Mis allikatest nad peamiselt võtavad neid, mis blogid need näiteks on?

N25: No ongi just sellised, et kus keegi avaldab oma arvamust või kiidab või kritiseerib kedagi ja siis paljude inimeste arvates on see õigesti öeldud, et siis seda jagatakse. Et need on enamalt jaolt sealt Blogspotist, kus blogisid peetakse. See põhiliselt on või siis.

Kas neid arvamusalaldusi meediaväljaannetest ka võetakse nagu arvamuskirjeldusi?

N25: Ja, ikka tuleb. Postimehes on ju ka oma arvamuskirjeldus ja vot sealt siis tulebki vahel.

Kas on ka mingid valdkonnad või teemad, millest kiputakse palju rääkima või jagama?

N25: Põlis palju on näiteks meeste- ja naistevaheline suhe, et kuidas ühed on seda ja siis teised on seda. Või siis on mingid ühiskonnakriitilised. Ma mäletan, kuidas üks kirjutas, et ülikoolid on täiesti mõttetu asi, et pead hommikul vara tõusma ja siis sa oled seal ja seal on mingi mass inimesi.

Kas sa oma sõprade postitustele annad tagasisidet, et kas sa neid kommenteerid või laigid?

N25: Tavaliselt, kui ma annan tagasisidet, siis nendele, kellega mul toimub regulaarne suhtlus. Need, kes on kõrvalisemad, nii-öelda endised klassikaaslased, seal ma enamalt jaolt ei anna mingit tagasisidet.

Kui mingit uudist jagab väljaanne või mõnda teist uudist jagab sõbralistis olev inimene, siis kumba uudist sa ennem pigem vaatad?

N25: Oleneb inimesest, et kui see on keegi lähedane inimene, siis ma loeksin tema oma ennem. See uudiste oma jääb pigem nagu selliseks formaalseks asjaks ja see, mida sõber jagab, tema

näitab n-ö austuse selle asja vastu ja ju see on siis lugemist väärt, kui tema seda juba ära märgib.

Kas sõbralistis tõusevad ka esile, kes on sellised aktiivsemad jagajad?

N25: Jah, kohe on aru saada, et kes tahab tähelepanu.

Oskad sa öelda ka, kui suur võiks see arv olla, et kes on sellised aktiivsed tegutsejad seal?

N25: Õnneks neid ei ole vast väga palju, enamusest ma olen lahti ka saanud, et on hakanud lihtsalt närvidele käima ja kui enam väga läbi ei käi, siis ma olen lihtsalt ära võtnud. Aga hetkel, kui mul on mingi 100 sõpra, siis paar tükki ehk, mingi 2 protsenti.

Kas sa mingeid tele- või raadiosaateid oled laikinud?

N25: Eeskätt ma vaatan ETVd, et seal siis oma saadetel on need leheküljed, "Mõistlik või mõttetu", "Pealtnägija", "Ringvaade", sellised asjad. Siis ma kuulan Kuku raadiot, seda ma ei ole küll oma meeldivatesse lisanud. Ma ei taha, et mul kogu aeg mingeid mõttetuid asju sinna uudistevoogu tuleb.

Kui palju sa muidu telekat vaatad?

N25: No kui ma alustan "Ringvaatega" ja lõpetan uudistega, siis tuleb ka seal 2 tundi ja peale, aga nädalavahetusel kindlasti rohkem, sest siis on õhtuti filmid ja need on juba üksinda 2 tundi.

Kas sa muidu internetist ka järele vaatad?

N25: Ja, osasid ju kindlasti. ETV-l on ju üleval saadete arhiiv ja sealt saab igasuguseid asju vaadata, aga enamalt ma näen ikka ära kõik, mis ma soovin.

Kas sa mingeid välismaiseid telekanaleid ka veel jälgid?

N25: Ja, ma vahel vaatan BBC Entertainment, sealt tuleb huvitavaid asju ja ma vahel vaatan ka Vene multikate kanaleid, et oma keelt veidikene elavdada, aga ma niikuinii ei saa enamalt jaolt aru. Põhiliselt ma vaatan ikka ETVd ja kui sealt ei tule, siis liigun kuhugi allapoole.

Ja raadiot sa kuulasid?

N25: Kukut.

Kui palju sa kuulad Kuku raadiot?

N25: Põhimõtteliselt kogu selle aja, kui ma ei ole telekat vaatamas või arvuti taga. Hommikul, kui ma ärkan, siis see juba mängib, kui ma kooli lähen, ikka veel mängib. Tulen koju, siis on see jälle töö. Kui ma arvuti taha istun ja klapid pähe panen, siis ma ei kuula. Siis mul on juba oma muusika ja omad asjad.

Saad sa ka põhjendada, miks sa just neid saateid oled laikinud Facebookis?

N25: Kuna nad ka jagavad sellist huvitavat informatsiooni, mis tõesti huvi pakub ja kuna ma neid saateid ka vaatan, siis sellepärast.

Kuidas sulle nende postitused tunduvad, mida nad jagavad?

N25: "Pealtnägija" annab enamalt jaolt tagasisidet neile esitatud lugudele, et kuidas nad on n-ö arenenud. "Ringvaade" jagab seda, et mis täna on, nad teevad sellise treileri. "Mõistlik ja mõttetu" jagab selliseid looduslähedaseid ideid ja mõtteid. Seal saab igasugust huvitavat infot.

Kas sa nende postituste puhul neid kuidagi kommenteerid või laigid?

N25: Ei, lihtsalt võtan teadmiseks.

Kas sa ka mingeid välismaiseid TV show-sid või telesarju vaatad?

N25: Ma vaatan läbi interneti "Grey Anatoomiat" ja siis ma vaatan järgi ka veel "Scoopsi" Ja "Doctor Whod" vaatan ka. Et need neli asja, mis ma vaatan internetist ja siis TVst ma vaatan tavaliselt "Simpsoneid" ja sihukesed meelelahutuslikumad asjad.

Kas sa neid oled ka Facebookis laikinud?

N25: "Doctor Whod" küll ja, "Grey Anatoomiat" ka, aga teisi mitte.

Oled sa vaadanud ka, et mida nemad postitavad?

N25: No sealt tuleb ikka sellist kollast värki, et kellegil seriaalist on sünnipäev. "Doctor Who" jagab, kuna neil on nüüd juubeliaasta, siis kuna seal ee doktor vahetus, siis selle kohta pilte ja siukseid värke. Siuke fännivärk nii öelda.

Ks sa nende laigitud lehekülgi, kas sa külastad neid ka Facebookis?

N25: Ikka harva, siis peab küll ma ei tea, mis põhjus olema. Kui ma otsin sealt mingit postitust, et ma tahan seda kellelegi edasi saata, et siis ma lähen, aga muidu mitte.

Kas muidu selliseid uudiseid ka jagatakse privaatset, et räägid kellegagi ja siis mingeid linke jagatakse?

N25: Ikka, põhiline on mingid naljapildid.

Kas sul sõbralistis jagatakse ka just telesaadete või teles nähtu kohta infot?

N25: Ma pakun, et pigem mitte, midagi markantset küll mitte, et kui, siis üliharva.

Mingite telesarjade kohta ei jagata postitusi?

N25: "Pealtnägija" kohta äkki vahetevahel tuleb, et kui jälle mingi suur asi lahti harutatakse, aga üldiselt küll mitte. See, mis ma rääkisin, see tõlkepärliste kommuun, sinna tuleb küll, et kui keegi on mingit ilusat lausestust jälle kasutanud, kuskil mingi kirjaviga, sinna küll tuleb, aga muidu mitte.

Millist infot sa ise tahaksid, et telesaated võiksid jagada?

N25: Ma ei oskagi nagu konkreetset tahta, võib-olla nagu seal "Doctor Whos" on, et nad hästi palju annavad seda kõõgitoimkonna poolt, võib-olla seda võiks ka Eesti telekanalite puhul rohkem tarvitada. ETV puhul ma küll ei mäleta, et kunagi oleks näidatud, et kuidas seda või teist saadet on tehtud.

Aga trükiväljaannete puhul?

N25: Vist ei oskagi midagi tahta. Kuna mul otseselt mingi ajakiri koju ei käi. Horisonti ma valisin, sest ma olin temaga rahul. Mul on ha meel, et ta oli.

Kui palju sind huvitab see, mis ajakirjanduses kirjutatakse?

N25: See, mis on kollane, see mind ei huvita. Teaduslikud artiklid, leiutised, avastused, kõik, mis loodusteadusi puudutab, see huvitab.

Aitäh!

Intervjuu 43

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M18):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Saku vald

Millal sa tegid oma le Facebooki konto?

M18: 2010.

Mäletad sa, mis põhjusel sa toona oma le konto tegid?

M18: Kuna suht paljud sõbrad olid siis juba sinna koondunud.

Kui tihti sa praegu Facebookis käid?

M18: Ütleme, et kuna ta nutitelefonis on, siis suht tihti.

Kui palju sa seal aega võiksid veeta?

M18: Mingi 2-3 tundi, aga arvutis on ta ka kogu aeg taustal.

Mis tegevustele sa seal kõige rohkem aega kulutad?

M18: Suhtlemisele.

Kui palju sul sõbralistis on inimesi?

M18: 420.

Kui tihti sa mobiiltelefoniga käid Facebookis?

M18: Kogu aeg on sees.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M18: Skype, Twitter, Instagram.

Kas sa Facebookis oled laikinud mingeid ajalehti?

M18: Postimeest ja rohkem ei ole.

Kas sa veebiväljaannet Delfit oled ka näiteks laikinud?

M18: Ei ole.

Mingeid Õhtulehte, Päevalehte?

M18: Ei ole.

Ma sa mingeid toimetusi nagu Elu24 või kohalikke väiksemaid ajalehti ei ole laikinud?

M18: Ei ole.

Ajakirju?

M18: Ei ole.

Oskad sa öelda, miks sa just Postimeest oled laikinud Facebookis?

M18: Kuna ma netis käin ja loen tihti, siis ma ka nagu Facebookis tahtsin, et jälgin seda.

Kas sul muidu koju on ka tellitud mingeid lehti?

M18: Ei.

Kui sul tulevad Postimehe postitused sinna uudisvoogu, kas sa loed nad kõik läbi?

M18: Kui mingi pealkiri hakkab silma, siis vaatan.

Mis teemad või valdkonnad need on, mille kohta sa pigem loed?

M18: Sport ja sisepoliitika.

Kui sa loed uudiseid Postimees.ee-st, kas sa jagad neid ka?

M18: Ei, üldiselt mitte.

Aga oled mingisuguseid jaganud?

M18: Kunagi vist olen.

Kas sa mäletad ka, mille kohta?

M18: Ei mäleta.

Miks sa ei taha jagada neid?

M18: Ma üldiselt jah ei jaga asju.

Kui sa neid Postimehe postitusi vaatad, siis kuidas sa neid hindad? Mis sulle nende juures meeldib või ei meeldi?

M18: Üldiselt asjalikumad kui Elu24 või Delfi.

Kas sul sõbralistis inimesed jagavad artikleid?

M18: Suht tihti jah.

Kui palju sul neid sinna ööpäeva jooksul ilmub?

M18: Kümme korda võib-olla väljaanded.

Kui palju sõbrad jagavad?

M18: Neid on päris palju.

Kui palju sa sõprade jagatud asjadest loed?

M18: Mingi 3-4, siis, kui hakkab silma.

Mis allikaid sõbrad kasutavad peamiselt? Kust nad neid võtavad?

M18: Õhtuleht või Elu24.

Mille kohta nad peamiselt jagavad artikleid?

M18: Põhiliselt on silma hakanud, et millega jälle tegeled? Ja siuksed asjad.

Kumba sa enne asuksid lugema, kui on sõber jaganud mingit uudist või väljaanne?

M18: Pigem, kui sõber on jaganud, siis, kui inimene, keda sa hästi tead, siis tead, et huvid võivad samad olla.

Kas sa mingeid raadiojaamu või telekanaleid oled laikinud?

M18: TV3 ja TV6.

Oskad sa põhjendada ka, miks?

M18: Mitte eriti, ma ei oska.

Kas sa muidu telekat vaatad?

M18: Suht harva.

Mis kanalit või saateid sa vaaatad?

M18: TV3st "CSId".

Kas sa internetist vaatad telesaateid järgi?

M18: Üldiselt ei vaata Eesti sarju, internetis on ju kõik välismaa sarjad kättesaadavad.

Välismaiseid sarju sa vaatad internetist?

M18: Jah.

Kas sa neid oled laikinud ka Facebookis?

M18: "CSI", "Dexter" ja "Simpsonid".

Kas sa nende postitusi ka oled vaadanud, et mida nemad jagavad?

M18: Vahepeal hakkab silma, aga ei süvene.

Kas sa raadiot ka muidu kuulad?

M18: No otseselt, kui ema paneb mängima köögis, siis võib-olla kuulan midagi. Kuku raadio vist on põhiliselt, siis seal on vahepeal mingid arutlused ja teemad. Otseselt niimoodi ei ole, et ma ei paneks raadio mängima.

Kas sul sõbralistis jagatakse telekas nähtu või raadios kuuldu kohta informatsiooni?

M18: Üldiselt mitte.

Aitäh!

Intervjuu 44

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N26):

Sugu: Naine

Vanus: 19

Elukoht: Tallinn, Nõmme

Millal sa Facebooki konto tegid endale?

N26: Ma arvan, et 2009 või 2010, midagi siukest.

Kas sa mäletad ka, mis põhjusel sa tegid?

N26: Mul vend tegi, ta on 5 aastat vanem ja siis tal oli juba olemas ja ma tegin ka.

Kui tihti sa praegu külastad Facebooki?

N26: Igapäevaselt.

Kui palju sa aega seal veedad?

N26: Päris palju, ta on telefonis niikuinii kogu aeg sees ja see on põhiline koht, kus ikka suhtled oma sõpradega ja siis on nagu põhiliselt kogu aeg sees.

Kui tihti sa päeva jooksul mobiiltelefoniga Facebooki vaatad?

N26: Seda on väga raske öelda, sest meil on kõigil kogu aeg, ka koolis telefonid laual. Täpselt nii ongi, et kui keegi kas kirjutab või tuleb sõnum, siis kohe on selge.

Kui palju sul sõbralistis on inimesi?

N26: Kuskil ligi 1000.

Mis tegevustel sul kõige rohkem aega kulub?

N26: Muidu ma kustutakse selle ära, kuna mul ei ole väga palju aega, nagu peale kooli saan sõpradega kokku, siis see on põhiline koht, kus nagu suhtlen ja seal on kõik üritused netis üleval ja sealt on hea vaadata.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

N26: Instagram, Twitter ja siuksed.

Kas sa oled laikinud mingeid Eesti ajalehti?

N26: Ja.

Milliseid?

N26: Postimees, ma olen tavaliselt mingeid välismaa uudisteportaale, lehti..

Tuleb sul meelde, milliseid?

N26: Ei tule küll.

Ajakirju ei ole mingeid?

N26: Ajakirju otseselt niimoodi ei ole.

Oskad sa põhjendada ka, miks sul Postimees on laigitud?

N26: Ikka nagu jälgid, et mis toimub. Ma arvan, et see on selline kõige põhilisem koht, kus jälgitakse n-ö maailmas toimuvat, ma arvan. Minuvanused vaatavad küll päris palju. Kui minna arvutiklassi, siis suht paljudel on Postimees ees.

Kas sul koju on ka tellitud ajalehti või ajakirju?

N26: Postimees ja Õhtuleht, need on tellitud, aga neid ma kodus ei loe, loen ikka internetist.

Kas sa teisi väljaandeid nagu Õhtulehte loed ka veebist?

N26: Ei.

Kas sa mingeid uudiseid jagad ka internetis?

N26: Avalikult ei jaga, aga meil on sõpradega omavahel, nagu jagame alati, kui on midagi.

Näiteks chatis?

N26: Jah.

Mis sulle Postimehe postituste juures meeldib või ei meeldi? Kuidas sulle tundub, millised need postitused on?

N26: Pealkirjad on sellised väga üldistavad ja mööda. Kui hakkad lugema, siis on hoopis teine tekst, tuleb nagu hoopis teistmoodi välja.

Kui palju sul neid Postimehe uudiseid üldse ilmub uudistevoogu?

N26: Ma ei oska niimoodi öelda. Mul on pandud küll, et ta annaks kogu aeg teavitusi, kui tuleb.

Kas sa vaatad neid kõiki?

N26: Ei.

Mille järgi sa otsustad, milliseid sa avad?

N26: Tavaliselt ma vaatan kas majandusega seotud või spordiga, aga mis on mingid peo omad, neid ei vaata. Ei vaata, mis mingid Eesti staarid teevad.

Kas sul sõbralistis inimesed jagavad ka mingeid artikleid?

N26: Ja.

Kui aktiivsed nad on?

N26: Mõndade sein on täis neid uudiseid, et nad avaldavad hästi palju oma arvamust sinna kõrvale, aga on ka neid, kes ei pane absoluutselt. Pigem on neid, kes ei pane. Need, kes panevad, panevad ikka korralikult.

Kas sa neid vaatad alati või loed?

N26: Oleneb inimesest. Kui ma tean, et see inimene on haritud inimene, siis ma ikka teen lahti.

Kui sa oled lugenud, kas sa annad ka mingit tagasisidet, laigid või jagad või kommenteerid?

N26: Laikida võin või siis räägin temaga chatis eraldi, aga otseselt ei hakka oma arvamust sinna peale suruma. Laimamine või hull kiitmine netis, ma ei tea, kas seda on vaja.

Kui Postimees jagab mingit oma uudist, kas sa neid kommentaare loed?

N26: Ei vaata küll väga.

Kumba sa enne vaatad, kui väljaanne jagab või sõbralistis keegi jagab mingil erineval teemal uudist?

N26: Ma arvan millegipärast, et sõbra, sest et sa ikka tunned nagu seda inimest ja tavaliselt pannakse ikka neid, mis on huvitavamad.

Kas sa mobiilist ka loed uudiseid, on sul mingid mobiiläpid?

N26: Postimehe oma ongi. Ma vahepeal ei vaata ainult Facebookist, vaid teen lahti selle lehe.

Kas sa Facebookis lähed Postimehe enda lehele ka?

N26: Postimehe enda lehele lähen ka.

Kas sa mingeid telekanaleid või raadiojaamu oled laikinud Facebookis?

N26: Ei ole.

Kas sa muidu vaatad telekat?

N26: Vaatan, aga ma ei vaata väga Eesti kanaleid, kas sporti või siis kanaleid, kust tulevad mingid sarjad. Hommikuti vaatan Hommikutelevisiooni, loetakse mingeid uudiseid, siis seda vaatan.

Milliseid välismaiseid telekanaleid sa vaatad?

N26: Fox Life ja Viasat Sporti.

Kas sa internetist ka vaatad teleseriaale?

N26: Jah, vaatan küll.

Milliseid sa vaatad inernetist?

N26: Näiteks "Hannibal", "Breaking Bad". Sellised tüüpilised, mida teised vaatavad ka.

Kas sa oled neid Facebookis ka laikinud?

N26: Ja, seal on see, et saad listi panna kõik filmid, mida oled vaadanud.

Kust sa üldse infot saad, et milliseid sarju vaadata?

N26: Sõpradelt, kõik räägivad omavahel ja siis.

Kas sa raadiot ka kuulad?

N26: Hommikuti vahel, kui vanemad panevad, muidu ei kuula. Ka autos sõites.

Kas sõbralistis inimesed jagavad infot teles nähtu või raadios kuuldu kohta?

N26: Ei tea küll, minuealised vist mitte. Ma üldse ei tea kedagi, kes oleks öelnud, et ma raadiost kuulsin.

Aitäh!

Intervjuu 45

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M19):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Laagri

Millal sa tegid oma Facebooki konto?

M19: Kolm aastat tagasi.

Kas sa mäletad, mis põhjusel sa toona tegid oma konto?

M19: Ei mäleta.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

M19: Suhteliselt harva.

Kui kaua sa seal tavaliselt aega veedad?

M19: Mitte väga palju, maksimaalselt tunni päevas.

Millistele tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

M19: Sõpradega suhtlemisele enamuse aega.

Kui palju sul seal sõbralistis inimesi on?

M19: Ei tea, ei kujuta ette.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebooki külastad?

M19: Vahel harva.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M19: Ei kasuta.

Kas sa oled laikinud Facebookis mõnda suuremat ajalehte või ajakirja?

M19: Ei tea, ei meenu.

Aga mõnda veebiväljaannet nagu Delfi?

M19: Võib-olla olen, tõesti ei meenu.

Kas sa ise jagad mingeid artikleid Facebookis?

M19: Vahest harva.

Meenub sulle, et mis teemadel sa oled jaganud või mille kohta?

M19: Praegu küll ei tule ette.

Kas sul kodus käib mingeid ajalehti?

M19: Ja, Postimees, rohkem vist ei käigi.

Kas sa loed ka neid?

M19: Jah, vahest ikka, mitte kogu aeg.

Kui sa uudiseid lugeda tahad, siis kust sa neid kõigepealt otsid?

M19: Oleneb, mida ma teen.

Kas sa pigem vaatad veebilehelt?

M19: Pigem sealt jah.

Kas sul sõbrad jagavad Facebookis uudiseid või artikleid?

M19: Kuidas keegi, mõned jagavad, mõned mitte.

Kas sa neid uudiseid avad ja loed?

M19: Kui see tundub mulle põnev teema, siis jah.

Oskad sa öelda, mis teemad sind rohkem võiksid huvitada?

M19: Ma ei oskagi öelda, pealkiri on see, mis kutsub lugema.

Kui sa oled lugenud mõnda uudist, kas sa kuidagi reageerid sellele? Kas sa laigid või kommenteerid seda postitust?

M19: Vahest harva.

Kas sa mobiilist ka loed uudiseid?

M19: Mitte eriti.

Kas sa mõnda telekanalit või radiojaama oled laikinud Facebookis?

M19: Mõnda vist olen jah.

Tuleb meelde ka, mis see võiks olla?

M19: Sky Plus äkki.

Oskad sa öelda, miks sa seda oled laikinud?

M19: Ei oska.

Kas sa muidu kuulad raadiot?

M19: Jah.

Mis kanalit?

M19: Sky Plus, Star FM.

Kas sa muidu telekat vaatad?

M19: Siis, kui aega on, siis ikka.

Oskad sa öelda, milliseid telekanaleid või saateid sa vaatad?

M19: Seda, mis ette juhtub, TV3 või Kanal 2 näiteks.

Kas oled tähele pannud, et sõbrad mingit telekast nähtut Facebookis jagavad?

M19: Ei ole tähele pannud.

Kas sa muidu internetist ka telekat vaatad?

M19: Ei vaata.

Kas sa mingeid välismaiseid telesarju vaatad?

M19: Vahest ikka.

Oskad sa mõnda nimetada?

M19: "Kättemaks" näiteks.

Kas sa seda oled Facebookis laikinud?

M19: Ei ole.

Kas sa internetist raadiot kuulad?

M19: Ei kuula.

Kas sa ise oled mõne telesaate kohta infot jaganud või postitanud?

M19: Ei ole, vähemalt ei mäleta.

Aitäh!

Intervjuu 46

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M20):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Tallinn, Nõmme

Mäletad sa, millal sa tegid omale Facebooki kasutaja?

M20: Äkki mingis 8. klassis.

Mäletad sa ka, mis põhjusel sa tegid omale toona kasutaja?

M20: Sõpradel kõikidel oli ja sellepärast, et seal oli lahedaid mängu, mingeid mängu mängisin vist.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

M20: Igapäevaselt.

Palju sa aega seal veedad?

M20: Ma ei oskagi öelda, ma räägin seal sõpradega põhiliselt. Mul mingit Skype'i ega Messengeri ei ole.

Kui palju sul seal sõbralistis inimesi on?

M20: Ma ei tea, üle tuhande vist.

Kas sa mobiiltelefoniga ka käid Facebookis?

M20: Ja.

Kui tihti sa telefoniga lähed Facebooki?

M20: Ma arvan, et ma mobiiltelefoniga ainult käingi, ma arvutis ei käi.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutad?

M20: Instagram ja Snapchat.

Kas sa oled laikinud Facebookis mõnda ajalehte või ajakirja?

M20: Kindlasti ja.

Tuleb sul mõni meelde ka?

M20: Delfi peaks olema, Postimees, muud vist ei ole. Mingit korvpalli ajakirja, mingeid siukseid on ka.

Mingeid online-väljaandeid nagu Elu24 või Delfi Publik ei ole?

M20: Delfi Sport.

Mingeid välismaiseid ajalehti ei ole?

M20: Ei.

Miks sa neid väljaandeid oled laikinud Facebookis?

M20: Sest ma igapäevaselt loen Delfi Sporti ja seal on hea, kui jooksevad mingid artiklid vahepeal.

Kas sa oled seda ka kuidagi seadistanud, et kui palju neid väljaannete postitusi sulle uudisvoogu jookseb?

M20: Ei ole.

Kui suure osa sa nendest postitustest läbi loed, mis sulle sinna Facebooki tulevad?

M20: Ma arvan, et vähe. Kui ma päeva ühe korra vaatan arvutisse, siis ma vaatan ka Facebooki ajajoonet, vaatan ühe korra läbi ja rohkem ei viitsi.

Kas sa nende väljaannete enda Facebooki lehele ka lähed?

M20: Ei, eraldi selleks küll ei lähe.

Mille põhjal sa otsustad, et mida sa loed?

M20: Mis huvi pakuvad. Eks ma loen pealkirja läbi ja siis kui tekitab huvi, siis teen lahti.

Mis teemad need võiksid olla, mis sind rohkem huvitaksid?

M20: Sport, loodus, poliitika mingil määral.

Kui sa võtad selle uudise ja loed, kas sa loed teisi uudiseid ka, mis on sarnased?

M20: Võib sattuda küll jah.

Kas sul kodus käib mingeid ajalehti?

M20: Ei, mitte ühtegi.

Kui sa uudiseid tahad lugeda, kust sa kõigepealt lähed lugema, mis kanalit sa kasutad?

M20: Delfi või Postimees.

Kas sa neid uudiseid Facebookis ka jagad ise?

M20: Mõnda, näiteks spordiuudist olen küll jaganud.

Mäletad sa mõnda viimast, mida sa oled jaganud?

M20: Ei mäleta, aa mul vist üks sõber sai Itaalia meeskonda ja seda jagasin.

Mis spordialal?

M20: Korvpall.

Kuidas sulle need postitused üldse tunduvad, kui sa Delfit või Postimeest võrdled?

M20: Ma ei oska nii välja tuua küll.

Aga see sagedus, kuidas nad postitavad, on see piisav?

M20: Piisav.

Kas su sõbralistis inimesed jagavad uudiseid või artikleid?

M20: Ja.

Kui suure osa sa nendest läbi loed või klikid peale?

M20: Oleneb jälle uudisest, kui tundub huvitav, siis ma teen lahti ja loen läbi. Mul tuli praegu meelde, et ma loen Telegrammi ka.

Oskad sa öelda ka, miks sa selle oled valinud või laikinud?

M20: Seal on sellised huvitavad faktid ja teistsugused lood, kui Delfis või Postimehes, sellised elulisemad rohkem.

Kui sa neid väljaande postitusi loed, kas sa neid ka kommenteerid või laigid?

M20: Pigem laigin, kommenteerimist ma küll ei tee.

Kui palju sul sõbrad jagavad artikleid? Kui palju sul ilmub sinna?

M20: Ma arvan, et ööpäevas ehk parimal juhul 1.

Kui suure osa sa nendest vaatad?

M20: Ma ei tea, kui iga päev tuleb mingi üks, siis nädalas loen 3 läbi, siis pooled umbes.

Mis teemadel sõbrad kõige rohkem jagavad?

M20: Siuksed elulised teemad ja sport.

Mis allikaid nad põhiliselt kasutavad?

M20: Nagu ma tähele olen pannud, siis sama ehk Delfi ja Postimees peamiselt. Õhtulehte on ka vist natuke.

Kumba sa ennem vaataksid, kui sul sõber jagab mingit uudist või väljaanne?

M20: Ma ei teagi, ma ei oska sellele vastata.

Kas sa mobiilist ka loed uudiseid?

M20 Jah.

On sul mobiiliäpid?

M20: Ja.

Kas sa Facebookis mingeid telekanaleid või raadiojaamu oled laikinud?

M20: Ma ei tea, kas telekanali alla läheb NBA ka?

Kui palju sa muidu üldse telekat vaatad?

M20: Kooli ajal vaatan vähem, aga kui on vaheaeg siis ikka vaatan.

Mis kanaleid või saateid siis?

M20: Kooli ajal vaatan AK kindlasti ära, Kanal 2 ja TV3 pealt mingeid filme ja sporti vaatan Viasat Sport Baltic ja TV6-st.

Kas sa internetist ka vaatad järgi?

M20: TV3 omasid olen vaadanud küll, sest seal on nagu mugav vaadata. Kanal 2-l ei olnud nii mugav.

Kas sa konkreetset mingeid telesaateid ka oled laikinud Facebookis?

M20: Ei ole.

Kas sa välimaiseid teleseriaale ka vaatad?

M20: Praegusel hetkel ei vaata, aga muidu vaatan "Blue Mountain State'i".

Neid ei ole Facebookis laikinud?

M20: Ei.

Kas sa raadiot ka muidu kuulad?

M20: Harva, siis kui ma autoga sõidan, autos olen, siis.

Mis kanalit siis?

M20: Spin FM, Power Hit Radio, Raadio 2. Siukseid jutusaateid ei vaata eriti.

Kas sa oled mingite tele- või raadiosaadete kohta teinud postitusi Facebooki?

M20: Olen ikka jah. Näiteks, kui mingi korvpallivise on, siis ma olen jaganud küll, postitanud ise.

Kuidas sul sõbralistis on, kas inimesed on ka jaganud?

M20: On ikka jah.

Meenub mingeid, mida on jagatud?

M20: Praegu mul endal tuleb kohe meelde Armands Škele imevise selja tagant.

Aitäh sulle!

Intervjuu 47

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N27):

Sugu: Naine

Vanus: 18

Elukoht: Tallinn, Nõmme

Millal sa endale Facebooki kasutaja tegid?

N27: Ma arvan, et umbes 2 aastat tagasi.

Mäletad sa, mis põhjusel sa tegid?

N27: Sest kõigil teistel klassis oli, siis oli mul ka vaja.

Kui tihti sa Facebooki külastad?

N27: Päevas umbes tund aega.

Mis tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

N27: Peamiselt teiste postituste lugemine.

Kui palju sul sõbralistis in inimesi?

N27: Alla 100 vist kuskil, 80 midagi.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

N27: Jah.

Kui tihti sa mobiiltelefoniga käis Facebookis?

N27: Nädalas võib-olla korra.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutad?

N27: Ei kasuta.

Kas sa oled laikinud Facebookis mõnda suuremat ajalehte või ajakirja?

N27: Ei ole.

Kas sul koju on tellitud mingeid ajalehti?

N27: Postimees oli vist ja äkki oli Ekspress ka ja Nõmme leht ka vist.

Kas sa neid loed ka paberi pealt?

N27: Siis, kui midagi huvitavat on, mõni artikkel jääb silma, siis.

Kust sa peamiselt uudiseid loed, kui sa midagi teada tahad saada?

N27: Internetist, Delfi või Postimees.

Kas sa mingeid uudiseid ka Facebookis jagad?

N27: Ei.

Kuidas su sõbralistis on, kas inimesed jagavad uudiseid?

N27: Jah.

Mis teemadel nad kõige rohkem artikleid jagavad?

N27: Kooliga seotud ja päevakajalisi või neid huvitavaid, mis silma hakkavad kõige rohkem.

Mäletad sa ka mingeid viimaseid uudiseid või artikleid, mida on jagatud?

N27: Üks oli see Keskerakonna ettepanek, et eksamipunktid uuesti 20ni.

Kui palju sul üldse tuleb neid, mida inimesed jagavad? Kui paljusid neist sa loed või klikid peale ja vaatad, mis seal on?

N27: Arvuliselt ei oskagi öelda, päevas paar tükki ikka tuleb. Ma ei oskagi vastata, need mis on huvitavamad, need ikka loen.

Mille põhjal sa otsustad, mida sa vaatad edasi?

N27: Mis tundub kõige huvitavam või mida just hetkel on vaja teada.

Kui sa midagi loed läbi, kas sa sellele jagajale annad tagasisidet ka, et laigid seda jagatud uudist või kommenteerid seda?

N27: Eriti mitte.

Kas sa oled sõbralistis märganud ka, kes on aktiivsemad jagajad?

N27: Jah.

Kui sõber jagab mingit uudist või väljaanne, siis kumba sa pigem esimesena loed?

N27: Ma arvan, et sõbra oma.

Mis põhjusel?

N27: Mul on sõpradega sarnane maitse.

Kas sa mobiilist ka loed uudiseid?

N27: Mitte eriti, internetist on huvitavam.

Ks sa oled Facebookis mingeid telekanaleid või raadiojaamu oled laikinud?

N27: Ei.

Kas sa muidu vaatad telekat? Mis kanalit ja mis saateid sa peamiselt vaatad?

N27: Kanalitest meeldivad Eesti kanalid, ETV, Kanal 2, TV3, Kanal 11 ja Fox Life. Saadetest seriaale võib-olla.

Kas siis kodumaiseid või välismaiseid?

N27: Välismaiseid ja siis neid saateid, mis eestlased teevad, reisisaated ja uudiseid.

Mis kanali uudiseid sa tavaliselt vaatad?

N27: TV3.

Kas sa mingeid päevakajalisi saateid ka telekast vaatad?

N27: "Ringvaadet" mõni päev, mitte iga päev.

Kas sa internetist ka vaatad saateid järgi?

N27: Harva, mitte eriti.

Kas sa internetist mingeid välismaiseid sarju vaatad?

N27: Ei.

Kas sa raadiot kuulad?

N27: Harva, siis, kui keegi kõrval kuulab, siis.

Mis kanalite peale sa kõige rohkem satud?

N27: Mu isa kuulab Vikerraadiot ja siis ma paratamatult kuulen ka sama.

Kas sa oled Facebookis teles või raadios nähtut-kuuldut jaganud?

N27: Ei ole.

Aga sõbralistis oled märganud, et keegi jagab?

N27: Raadiosaateid vist ei ole.

Aitäh sulle!

Intervjuu 48

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M21):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Tallinn, Nõmme

Millal sa oma Facebooki kasutaja tegid?

M21: See oli vist 2010 suvi.

Mäletad sa ka, mis põhjusel sa seda tegid?

M21: Informatsiooni saamiseks, malevaga seoses oli vaja teha.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

M21: Iga päev ikka.

Kui palju sul aega seal kulub?

M21: Oleneb, pool tundi-tund.

Mis tegevusi sa seal Facebookis teed?

M21: Ma kõige rohkem ikka vaatan, mida inimesed on jaganud, samuti reklaame ka.

Kui palju sul sõbralistis on inimesi?

M21: Vist mingi 750 vist äkki.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid? Kui tihti?

M21: Jah, paar korda päevas ikka.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M21: Twitter, Instagram, rohkem küll mitte.

Kas sa oled mingeid ajakirju ja ajalehti Facebookis laikinud?

M21: Olen küll.

Milliseid?

M21: Postimees, Eesti Päevaleht.

Kas sa Õhtulehte või Delfit ka oled laikinud?

M21: Delfi on küll, aga Õhtulehte ei ole.

Kas mingeid ajakirju ka veel oled laikinud?

M21: Imeline Ajalugu vist oli. Ma täpselt peast ei oska öelda, mis mul seal on.

Oskad sa põhjendada ka, et miks sa just neid väljaandeid oled laikinud?

M21: Neid ma kõige rohkem loen ja siis näeb nagu kohe ära, kui seal mingi uus uudis on.

Mis ajalehed sul koju käivad, kas sul on koju mingeid lehti tellitud?

M21: Otseselt tellitud ei ole, aga vanematel käib töö juurde.

Mis ajalehed neil käivad?

M21: Eesti Päevaleht, Eesti Ekspress ja Postimees.

Kas sa paberi pealt ka neid loed?

M21: Ei, paberilt ei loe.

Kui sa uudiseid tahad teada, kust sa siis lähed neid hankima?

M21: Kõige rohkem Delfist ikkagi.

Kas sa muidu nende väljaannete Facebooki lehekülge ka külastad?

M21: Paar korda olen vist käinud, mitte eriti tihti.

Kas sa ise ka mingeid uudiseid või artikleid jagad?

M21: Oleneb, igatahes väga harva.

Mäletad, sa mis teemadel või milliseid sa oled jaganud?

M21: Peast küll ei oska öelda niimoodi.

Mis sulle nende väljaannete postituste juures meeldib, mida sa oled laikinud?

M21: Pärisküsimus, ma ei oska sellele kohe vastata.

Kui suure osa sellest, mis väljaanded jagavad, sa läbi loed?

M21: Pealkirja järgi, need, mis huvitavad, need vaatan järgi. Muidu kõiki küll ei loe.

Mis teemad need on, mis sind kõige rohkem huvitavad?

M21: Välismaa, Ameerika uudised ja poliitika ja krimiuudised ja kõik siuke asi.

Kas sul sõbralistis inimesed jagavad artikleid?

M21: Paar ikka on.

Mis teemadel nad kõige rohkem uudiseid jagavad?

M21: Ma ei oska täpselt öelda, ma ei mäleta neid.

Mis allikaid nad selleks kasutavad?

M21: Enamus on ikka Delfi.

Kas sa need uudised vaatad läbi, mis sõbrad jagavad?

M21: Tavaliselt vaatan, et kui pealkiri huvitab, siis vaatan läbi ja kui ei huvita, siis ei võta.

Kas sa sellele uudisele tagasisidet ka annad, et kas sa laigid või kommenteerid seda?

M21: Minu arust ma mingi eriline kommenteerija seal küll ei ole, ma ei näe sel mõtet eriti.

Kas sa väljaannete puhul loed kommentaare?

M21: Uudise all vahest ikka loen.

Ise ei kommenteeri?

M21: Ise ei ole kommenteerinud.

Kas sa oled seal Facebookis ka märganud, kes on aktiivsemad jagajad ja kommenteerijad?

M21: Jah, olen küll.

Kui suur osa nendest on aktiivsemad või passiivsemad?

M21: Uudiseid jagavad päris vähesed, aga muid asju jagavad.

Kui sõber jagab mingit uudist ja samas kõrval ka väljaanne mingit teist uudist, siis kumba sa ennem vaatad?

M21: Vast sõbra oma.

Kas sa mobiilist ka uudiseid loed?

M21: Oleneb, enamuses tahvelarvutist, arvutit ei viitsigi kasutada selleks.

Kas sa mingeid telekanaleid või raadiojaamu ka oled laikinud Facebookis?

M21: Kanal 2 ja TV3, raadiotest Sky Plus.

Oskad sa ka öelda, miks sa just neid kanaleid oled eelistanud?

M21: Raadiojaamu just sellepärast, et neid ma kuulan ja telekanaleid...ma viimasel ajal ei vaata absoluutselt televiisorit.

Mis kanalit või telesaateid sa üldse vaatad?

M21: Viimased kuu aega ma ei ole üldse televiisorit vaadanud, ma ei tea, äkki TV3.

Kas sa internetist ka vaatad telerit?

M21: Ikka vaatan jah, sealt ma vaatangi.

Mida sa internetist vaatad?

M21: Rohkem uudistesaaeid ja neid vaatan sealt järgi.

Mis kanalit?

M21: Enamus ikka TV3 omad, kuna teistel ei ole seda mobiilset, Kanal 2-l.

Kas sa muidu mingeid kodumaiseid teleseriaale või sarju ka vaatad?

M21: Eesti kanalitelt ma küll ei vaata mingit seriaali hetkel, rohkem vaatan ikka internetist.

Mingeid välismaiseid vaatad?

M21: Televiisorist otseselt ei vaata, arvutist ikka.

Kas sa mingeid seriaale oled laikinud Facebookis?

M21: Minu arust Eesti omadest ma küll ei ole laikinud, aga välismaa omadest vist olen.

Kas sa muidu raadiot ka kuulad?

M21: Kui autoga sõidan, siis kuulan. Muidu Sky Plus või Power Hit Radiot.

Kas sa interneti kaudu ka kuulad raadiot?

M21: Telefoni kaudu ikka vahest.

Kas sa telekast mingeid välismaiseid kanaleid vaatad?

M21: Olen ikka vaadanud, History Channel ja TV1000.

Kas sa Facebookis teles nähtud või raadios kuulnud infot ka oled jaganud?

M21: Ei ole.

Aga kuidas sul sõbralistis on?

M21: Ei ole küll meenunud, et oleks midagi selle kohta jagatud.

Kui sa vaatad neid telekanaleid, siis mis infot nad üldse Facebookis jagavad?

M21: Kanal 2-l oli nende sarjade kohta, "Reporterit" uudiste kohta, aga ma ei ole täpselt seda nende lehekülge seal vaadanud, et ma ei tea.

Kas sa need uudised loed läbi või vaatad, mis nad kirjutavad?

M21: Kanal 2 omasid ma olen väga harva vaadanud, kui ma arvutis olen. Nendel on seal player, et mobiiliseadmete pealt ei saagi vaadata.

Mis sa arvad, millist informatsiooni nad võiksid seal Facebookis jagada?

M21: Ega ma ei ole nagu hetkel kursiski, mida nad jagavad seal. Ma ei ole nende lehekülgi nagu vaadanud, aga minu meelest viimasel ajal on seal suht vaikus olnud.

Kuidas sulle üldse väljaannete postitamise sagedus tundub? Kas see on piisav või vähe?

M21: Ei, see on päris piisav. Delfist peaaegu iga minut midagi lisatakse juurde.

Oled sa kuidagi seadistanud ka, et piiranud mõnda väljaannet?

M21: Ei ole piiranud.

Aitäh sulle!

Intervjuu 49

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M22):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Tallinn, Nõmme

Millal sa tegid omale Facebooki kasutaja?

M22: See võis olla 2009. aasta lõpp.

Mäletad sa ka, mis põhjustel sa toona omale konto tegid?

M22: Orkutis oli inimesi juba vähe, pooled oli Orkutis ja pooled Facebookis ja mõtlesin, et prooviks ka ära. Tegin omale Facebooki kasutaja. Alguses ma seda ei kasutanud, aga mida aeg edasi, siis kasutasin seda rohkem.

Kui tihti sa Facebooki külastad?

M22: Praegu on nii, et ma külastan päevas võib-olla korra, sest mul tuleb ikka suht palju suhtlust läbi Facebooki, üritused. Sinna tuleb minu jaoks nii palju tähtsat informatsiooni, et suht võimatu on olla ilma selleta.

Kui palju aega sa seal veedad päevas?

M22: Suht oleneb päevast. Eile ma ei olnud üldse, täna ma olen olnud 15 minutit, aga keskmiselt ma arvan, et päevas mingi tund aega.

Mis tegevustele sul seal kõige rohkem aega kulub?

M22: Ma arvan, et kõige rohkem kulubki suhtlemisele, vahetevahel vaatan pilte ka, aga enamasti suhtlemine.

Palju sul sõbralistis on inimesi?

M22: 1100, natuke alla selle.

Kas sa mobiiltelefoniga ka Facebookis käid?

M22: Mul oli enne iPhone, siis ma käisin rohkem, aga ma tegin endale, et end võõrutada natuke mobiiltelefonist. Siis netivaba kuu. Siis see tähendab, et midagi peale helistamise ja sõnumite telefoniga ei tee.

Kas sa teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutad?

M22: Mitte eriti, Google account on ka selline suht sotsiaalne võrgustik. Läbi selle tuleb mingi *news feed* Youtube'ist ja piltide näol ka, kui kellelgi on mingi album, siis ma näen ka.

Kas sa mingeid ajalehti oled laikinud Facebookis?

M22: Minu meelest ma Postimeest ja Ekspressi olen laikinud, aga enamasti on sellised välismaised teadusajakirjad või psühholoogia. Need just pakuvad huvi, selle kohta, kuidas inimene käitub.

Kus sa leidsid need välismaised ajalehed?

M22: Põhiliselt on ikka see, et sõbrad on jaganud või kui keegi laigib seda, siis minu *news feed* ile tuleb ka see, et siis ongi.

Kas sul koju on tellitud või käivad mingid ajalehed?

M22: Mu emal käivad igasugused haljastusajakirjad, ta on haljastaja ja Pere ja Kodu. Isa tellib Ekspressi ja Nõmme leht käib ka kodus. Rohkem vist ei käi.

Kas sa neid loed ka?

M22: Ma Ekspressi vahetevahel loen. Ajakirjad ei ole vist väga minu maitse, aga Ekspressi ma vahetevahel ikka loen.

Kui sa tahad uudised lugeda, kuhu sa esimesena lähed?

M22: Ma arvan, et Postimees.ee on kõige esimene, sellepärast, et Ekspressil sa pead ostma, et üldse näeksid. Postimehe netiväljaanne tundub kõige normaalsem.

Miks sa otsustasid neid ka Facebookis laikida?

M22: Sellepärast, et vahetevahel seal on huvitavad artiklid ja kui sealt juba tuleb midagi huvitavat ja selleks, et saada neid artikleid oma *news feed* ile, ma peangi laikima.

Kui sa loed uudiseid veebist, kas sa neid ise ka jagad?

M22: Vahetevahel, ma olen suhtkoht kriitiline nende suhtes, mida ma loen. Kui ma ise ei ole saanud midagi revolutsioonilist, siis ma tavaliselt ei jaga seda. Ma ei jaga väga palju üldse Facebookis. Põhiliselt ma kasutan ikka suhtluse jaoks seda.

Kas sa mäletad mingeid artikleid, mida sa oled jaganud?

M22: Kuna ma pole viimasel ajal nii väga niimoodi käinud, siis võib-olla oli 10 harjumust, mida edukad inimesed teevad selleks, et mis eristab neid teistest.

Kas sa äkki saad nimetada ka, mis need välismaised olid?

M22: Ma ei mäleta, mul on kujutluspilt silme ees, aga mul praegu ei tule meelde.

Kas neid, mida sa oled Facebookis laikinud, kas sa käid ka nende Facebooki konto lehel või pigem vaatad ainult seda, mis sul uudisvoogu jookseb?

M22: Pigem jah uudisvoogu ja siis, kui ma lähen sinna pärislehele, siis seal kõrval on ka mingi artikkel ja siis sealtkaudu lähen ka.

Oled sa muidu kunagi seadistanud, kui palju sa mingeid postitusi mingilt väljaandelt saada tahad?

M22: Ma mäletan, et ma kunagi seadistasin seda, et ma näeksin kõikide sõprade infotulvasid, sest mul parimate sõprade infot ei tulnud üldse Facebooki ja siis ma seadistasin selle, et kõik info tuleb, aga nüüd ma olengi hakanud täheldama, et see, mis mulle ei meeldi, seda ma olen *unlike* inud ja siis need minu *news feed* 'ilt kaovad ära.

Kas sa mõne väljaande puhul ka mäletad, et sa oled laigi ära võtnud?

M22: Mulle nooremana meeldisid midagi nagu Elu24, taolised asjad. Võib-olla mingi üks huvitav artikkel oli, siis ma mõtlesin, et ma laigin, aga siis ma nägin, et midagi väga huvitavat enam ei ole.

Kuidas sulle üldse need postitused tunduvad, mis sulle tulevad, kuidas nad meeldivad sulle?

M22: Meeldivad ikkagi. Ma olen hästi avatud õppimise suhtes, just koolivälistes asjades. Kui tundub vähegi huvitav artikkel, siis ma loen läbi.

Mis sa arvad, kui suure osa neist, mis seal jagatakse, sa võiksid läbi lugeda?

M22: Ma arvan, et see on suht väike, kuna alati ei satu nende peale, ei scrolli sinna alla nii kaugele, et näeksid kõiki postitusi. Ma arvan, et see võib olla mingi 20-25%.

Mis need teemad on, mis sulle huvi pakuvad?

M22: Mis mulle meeldib, on põhiliselt haridus, midagi, mis puudutaks minu elu ka. Poliitika on muidugi ka hästi huvitav teema, põhiliselt ongi need ja muidugi uued leiutised ka.

Kui sa neid uudiseid oled lugenud, kas sa ka kommenteerid või laigid või jagad neid edasi?

M22: Ma põhiliselt laigin, kommenteerimises ma väga mõtet ei näe. Keegi neid kommentaare minu meelest väga ei loe, vähemalt ma ise ei loe.

Kas sul sõbralistis inimesed jagavad artikleid?

M22: Ja, täitsa palju jagatakse. Enamus lehed ongi tulnud sõpradelt.

Kui suure osa sa nendest läbi loed, mis sõbrad jagavad?

M22: Tegelikult täiega oleneb sõbrast. Meil on sellised tasemed, et kui see on kõrgem ja see inimene on juba midagi head postitanud, siis palju suurema tõenäosusega ma loen tema seda uuesti, aga see olenebki sõbrast.

Milliseid allikaid need sõbrad kasutavad või kust nad kõige rohkem võtavad, mida jagavad?

M22: Ma arvan, et enim tulevadki Eesti ajakirjadest või Noorte Häälel on üks selline, ma olen tähele pannud, mida on jagatud. Seal on ka sellised päris asjalikud artiklid. Muidugi on ka sellised mitte just ajakirjad, aga kellegi blogipostitused või siuksed nagu poliitblogid või midagi siukest.

Oled sa märganud ka, kes on sõbralistis aktiivsemad jagajad, kas nad nagu tõusevad esile?

M22: Ma arvan, et see on ikka nagu mingid inimesed, keda sa teatud asjadega mäletad, et tema paneb kogu aeg mingeid pilte ülesse ja tema postitab staatuseid ja tema jagab kogu aeg seda ja seda. Kindlasti on selliseid inimesi, kes paistavad aktiivsetena. Passiivsemad inimesed ei satugi pildile, kui ta ei anna endast märku, siis sa ei mõtlegi sellele. Ta ei tule sinu mõttessegi isegi sellise passiivse inimesena.

Kui uudist jagab keegi su sõbralistist ja mõni väljaanne, siis kummale sa pigem ennem tähelepanu pöörad?

M22: Pigem ma loen sõbra oma, sest väljaanne jagab kõike, mis sealt väljaandest tuleb, aga see sõber, ma tean, et ta on selle läbi lugenud enda hindava pilguga ja see temapoolne hinnang annab ka selle kinnitava märgi.

Kas sa mobiilist ka loed uudiseid?

M22: Kunagi suht palju lugesin. Mobiilis on need vahelehed. Mul oli pidevalt Postimees oli üks vaheleht, et sai kohe vaadata.

Kas sa mingeid telekanaleid või raadiojaamu ka oled Facebookis laikinud?

M22: Facebookis ma olen Spin FM laikinud ja Powerit äkki. Need on raadiod, mida ma kuulan. Ma raadiot kuulan peamiselt muusika kuulamise eesmärgil. Laupäeviti kuulan ka Kuku raadio keskpäevatundi, aga muidu sellised raadisaated on minust kõrvale jäänud ja telekanalitest on TV6 ja võib-olla Kanal 2 ka ja TV3.

Kui palju sa telekat vaatad?

M22: Ma vaatan võib-olla nädalas korra. Sellise asja jaoks lihtsalt ei ole aega, kui sa tahad elust võtta, mis võtta annab, siis sellise asja jaoks jääb aega väga väheseks.

Kui sa satud telekat vaatama, siis mida sa vaatad?

M22: Põhiliselt ongi, kuna mul on filmikanalid ka, siis ma põhiliselt vaatan kas telesarju, „Kobra 11“ või siis mingid filmid TV1000 vahendusel.

Kas sa internetist ka vaatad mingeid saateid järgi?

M22: Suvel vaatasin, kuna ma suht palju olen vaadanud. Ma filme olen vaadanud kuskil paari tuhande kanti. Enne magamaminekut ma tavaliselt vaatan 1 filmi, aga teleseriaale ma pole viimasel ajal vaatama hakanud, sest ma tean, et kui vaatama hakkad, siis see võtab täiega palju aega. See on ka nagu mõneti sõltuvus, et sa ei suuda peatada, siis vaatad päevade kaupa.

Kas sa oled ka ise Facebookis jaganud mingit infot telesaadete või teleseriaali kohta?

M22: Ma arvan, et ikka. Üks mu lemmikuid sarju on „The 70s Show“. Ma arvan, et selle kohta ma olen jaganud paar korda ja „How I Met Your Mother“ oli ka, mida ma vaatasin, nüüd ma enam ei vaata ja selle kohta ma jagsin ka.

Kas sa oled neid laikinud ka Facebookis?

M22: Ja, olen küll.

Oled sa vaadanud ka, mida nad jagavad seal Facebookis?

M22: Põhiliselt on nende näitlejate kohta artiklid, et mida nad on teinud ja kuidas see sari on neid mõjutanud.

Kas sa loed neid ka tavaliselt?

M22: Oleneb artiklist, aga enamasti ma ikkagi ei loe neid. Minu jaoks see ikkagi ei seostu selle sarjaga, ei vii seda sarjaga kantud emotsiooni edasi, pigem just taandab seda läbi selle, et ma loengi mingit uut infot selle näitleja kohta ja tekitab minus tema kohta mingi uue emotsiooni või uue mulje.

Kas sa kunagi jagad ka sellist infot või kommenteerid?

M22: Väga harva, ma arvan, võib-olla aastas korra. Laikimise koha pealt ma laigin suht paljusid asju, aga ei kommenteerin.

Kust sa üldse leiad infot, et millist teleseriaali vaadata?

M22: Enamuses on sõprade kaudu, kõik vaatavad mingeid erinevaid asju ja siis sa välistad need, mis sulle üldse ei meeldi. Mulle näiteks ei meeldi üldse draamasarjad, õudussarju mulle ka ei meeldi vaadata. Krimisarjad ja komöödiasarjad ja sealt ma filtreerin ka need välja, et mis peaksid head olema. Ma teen kolme osa testi, et 3 osa vaatan ära ja kui meeldib, siis vaatan edasi.

Kas Facebookis jagatakse telekanalite või raadiote infot?

M22: Põhiliselt on staatuste läbi, näiteks jõuluajal liikus hästi palju staatuseid, et TV3s on "Üksinda kodus", et kõik vaatama!

Kas sa oled vaadanud, et mis need Eesti telekanalid üldse jagavad seal Facebookis?

M22: Nad jagavad ka päris palju uudiseid, et mis nende uudisteprogrammis tuleb õhtul. Telekanalitel vist ongi see, et uudised on kõige vaadatamad, aga jagatakse ka uusi seriaale, mis tulevad hooaja alguses või lõpus.

Atäh!

Intervjuu 50

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M23***):

Sugu: Mees

Vanus: 18

Elukoht: Tallinn, Nõmme

Millal sa endale Facebooki kasutaja tegid?

M23: Mingi 4 aastat tagasi.

Mäletad sa, mis põhjusel sa tegid?

M23: Ma ei mäleta, eks ilmselt ikka kooli pärast, et kogu klass oli seal.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

M23: Kui keegi kirjutab, siis ma vaatan, päris tihti ikka. Kui vanasti oli MSN suhtlusvahend, siis nüüd on Facebook.

Kas sa mobiiltelefoniga ka käid Facebookis?

M23: Jah.

Kui palju sul sõpru on Facebookis?

M23: Üle 500 kuskil.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M23: Ei kasuta.

Kas sa oled laikinud mingeid suuremaid ajalehti või ajakirju?

M23: Kui, siis oli Postimees. See oli ka nii ammu, et praegusel hetkel ma ei viitsiks seda teha.

Kas sul kodus käib mingeid ajalehti või ajakirju?

M23: Jah, kuna mul on, ma räägin kodus vene keelt, siis käib Molodjož Estonii.

Kui sa uudiseid tahad lugeda, siis kuhu sa esimesena lähed vaatama?

M23: Delfi.

Kas sa ka ise mingeid uudiseid või artikleid jagad?

Ei.

Kas su sõbralistis inimesed jagavad?

M23: Kui mingeid veidrusi on, siis jah. Mingisugused, mis pakuvad inimestele huvi.

Kas sa alati loed läbi, mis sõbrad jagavad?

M23: Tavaliselt on mingi kriminaalne asi või autoavarii. Mingi action käib kuskil.

Kas sa neid jagatud uudiseid ka laigid või kommenteerid?

M23: Ei.

Kui palju sul neid jagatud uudiseid tuleb sinna *news feed*’ile?

M23: Paar korda päevas ikka tuleb.

Kas sa oled märganud ka, kes on sul sõbralistis sellised aktiivsemad jagajad?

M23: Osad on jah, neil ei ole mitte midagi muud teha.

Kui sõber jagab mingit uudist ja mingil teisel teemal jagab väljaanne, siis kumba sa enne loed?

M23: Oleneb. Ma arvan, et isegi ühtemoodi. Loen pealkirja ära, siis vaatan, kui on huvitav.

Kas sa mobiilist ka uudiseid loed?

M23: Siis, kui väga igav on, siis küll jah.

Kas sa oled Facebookis laikinud mingeid tele- või raadiojaamu?

M23: Ei.

Kas sa muidu telekat vaatad?

M23: Ma vaatan ainult õhtul, siis, kui midagi huvitavat tuleb.

Mis kanaleid või saateid sa vaatad?

M23: Sealt, kust tuleb mingeid filme.

Kas sa internetist vaatad?

M23: Mingeid kordusi? Siis, kui midagi põnevat on.

Kas sa mingeid välismaiseid telesarju vaatad näiteks internetist?

M23: Jah, vahel küll.

Aga kas sa oled mingeid ka laikinud?

M23: Ei.

Kas sa raadiot kuulad?

M23: Jah.

Mis kanalit?

M23: Ma kuulan ainult muusikat, ega ma uudiste peale nagu ei satu.

Uudiste saamiseks lähed peamiselt Delfisse?

M23: Jah.

Kui tihti sa päevas Delfit külastad?

M23: Kord päevas.

Kas sul sõbralistis inimesed jagavad mingit teles nähtut infot?

M23: Kui, siis äkki “Reporter“.

Neid sa siis vaatad ka?

M23: Jah.

Aitäh!

Intervjuu 51

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M24)***:

Sugu: Mees

Vanus: 19

Elukoht: Tallinn, Nõmme

Millal sa tegid oma Facebooki kasutaja?

M24: 4 aastat tagasi.

Mis põhjusel sa konto tegid?

M24: Sellepärast, et teistel oli ka ja oli juba lihtsam suhelda, kui MSNis.

Kui tihti sa praegu Facebooki külastad?

M24: Peale kooli ja õhtul peale trenni.

Kui palju aega sa seal veedad?

M24: Maksimum pool tundi.

Mis tegevustele sul seal peamiselt aeg kulub?

M24: Põhiliselt suhtlemisele, siis meil on klassigrupp ka, kus kõik asjad on üleval, siis käin seal ära ja rohkem ei kasutagi.

Kui palju sul Facebookis sõbralistis sõpru on?

M24: Mingi 600.

Kas sa muidu mobiiltelefoniga ka käid Facebookis?

M24: Ei käi.

Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

M24: Ei.

Kas sa oled Facebookis laikinud mingeid suuremaid Eesti ajalehti või ajakirju?

M24: Ei ole, aga ma olen suuremaid lehekülgi või inimesi, sportlasi või muid tuntud avaliku elu tegelasi.

Aga mingeid veebiväljaandeid nagu Delfi või Telegramm ei ole laikinud?

M24: Enda arust küll mitte.

Kas sul kodus käib ajalehti või ajakirju?

M24: Postimees ja Eesti Päevaleht.

Kas sa neid ka loed paberi pealt?

M24: Jah.

kui sa uudiseid lugeda tahad, siis kuhu sa tavaliselt esimesena lähed?

M24: Tavaliselt lähen Delfisse, vaatan sealt kiirelt ära ja ongi kõik.

Kui tihti sa niimoodi käid vaatamas?

M24: Päevas korra-kaks.

Kas sa ka jagad mingeid uudiseid, mida sa loed veebist?

M24: Ei jaga, mitte kunagi.

Kas su sõbralistis inimesed jagavad uudiseid?

M24: Ja.

Kui palju sul neid sinna ööpäevas tuleb?

M24: Ma arvan, et 10 küll kuskil.

Kui suure osa sa neist läbi vaatad?

M24: Null.

Sa ei loe ühtegi?

M24: Ei, ma ei viitsi.

Aga mispärast?

M24: Sellepärast, et ma vaatan pealkirja, et kas see huvitab mind ja kui ei huvita, siis ma ei vaata. Võib-olla jah, nädalas korra loen mingi asja läbi.

Mis teemad need on, mida nad peamiselt jagavad?

M24: Näiteks, et kus see oli, kas Soomes või Rootsis, et 48 põhjapõtra jäi rongi alla. Ma ei hakka sellist asja lugema.

Mis allikat nad olid kasutanud?

M24: Enamus kasutabki Delfit.

Kui sa mõne loed läbi, kas sa kommenteerid või laigid neid?

M24: Ei, ma lihtsalt loen, kui loen.

Kas sa oled ka märganud, kes on aktiivsemad jagajad, kes tõusevad esile?

M24: Jah, olen ikka märganud, et on paar, 2-3 aktiivsemat, need jagavad kõige rohkem.

Kui Facebookis mõni sõber jagab mingit uudist ja ka mõni väljaanne jagab mingit teist uudist, siis kumba sa ennem vaatad?

M24: No ikka seda, mida ma olen laikinud, see lehekülg.

Miks nii?

M24: Sest kui ma laigin midagi, siis see peab mulle huvitav olema.

Kas sa mobiilist ka uudiseid loed?

M24: Ei.

Kas sa Facebookis telekanaleid või raadiojaamu oled laikinud?

M24: Ei ole.

Kas sa telekat muidu vaatad?

M24: Vaatan.

Kui palju sa päevas telekat vaatad?

M24: Päevas tund-kaks, oleneb, mis saated või filmid õhtul on.

Mis kanalit või saateid sa peamiselt vaatad?

M24: Kõike, absoluutselt kõike. Ma vaatan oma 10-15 kanalit läbi ja valin sealt parema saate või asja.

Kas sa välismaiseid kanaleid vaatad ka?

M24: Jah.

Kas sa internetist ka vaatad saateid järgi?

M24: Ei, niimoodi ma ei vaata. Ma vaatan näiteks korvpallimänge või spordiülekandeid.

Kas sa mingeid välismaised sarju ka vaatad veebist?

M24: Ei vaata.

Kas sa raadiot ka kuulad?

M24: Harva, aga vahest ikka kuulan.

Mis kanalit siis?

M24: Spin FM, Sky Plus, Power Hit Radio.

Kas Facebookis ka mingite raadio või telesaadete kohta infot jagatakse?

M24: Tähele küll ei ole pannud, saadete kohta kindlasti mitte.

Aitäh!

Intervjuu 52

Intervjuu toimumiskoht: Nõmme gümnaasiumi klassiruum

Aeg: 15. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M25***):

Sugu: Mees

Vanus: 17

Elukoht: Tallinn, Õismäe

Millal sa endale Facebooki kasutaja tegid?

M25: Üks aasta tagasi.

Kas sa mäletad ka, mis põhjusel sa tegid?

M25: Rohkemaks suhtlemiseks oma klassikaaslastega.

Kui tihti sa praegu käid Facebookis?

M25: Kaks korda päevas.

Kui palju sul seal ajaliselt aega kulub?

M25: Maksimum pool tundi päevas.

Mida sa seal peamiselt teed?

M25: Vaatan uudiseid ja kirjutan ise ka.

Kui palju sul sõbralistis inimesi on?

M25: 200.

Kas sa mobiiltelefoniga ka külastad Facebooki?

M25: Ei külasta.

Kas sa teisi sotsiaalvõrgustikke ka külastad?

M25: Ja, see on üks venekeelne võrguleht, VKontakte.

Kas sa oled Facebookis laikinud mingeid suuremaid ajalehti või ajakirju?

M25: Ei ole.

Kas sul kodus käib mingeid ajalehti?

M25: Ei ole.

Kui sa mingeid uudiseid tahad lugeda, siis kust sa neid loed?

M25: Uudiseid ei loe üldse.

Kas ei ole huvi üldse?

M25: Huvi ei ole.

Kas sul sõbrad sõbralistis jagavad mingeid uudiseid?

M25: Kui mingi suurem uudis tuleb, siis jah.

Kas sa mäletad, mida viimati jagati?

M25: Sellest Riia Maxima õnnetusest.

Kas sa loed need artiklid läbi ka, mida jagatakse?

M25: Kui huvi on, siis küll.

Mille järgi sa otsustad, mida sa tahad lugeda ja mida mitte?

M25: Ei tea, pole nagu eriti kriteeriume olemas. Lihtsalt mõnikord on huvi ja mõnikord ei ole.

Kas sa neid uudiseid, mida on jagatud, kuidagi kommenteerid ka või laigid?

M25: Ei kommenteeri.

Mis teemadel neid uudiseid peamiselt jagatakse?

M25: Üldiselt Euroopas elavate inimeste omavahelistest suhetest.

Kas sa mingeid telekanaleid või raadiojaamu ka oled laikinud?

M25: Televiisorit ma ei vaata üldse.

Kas sa internetist ei vaata mingeid telesaateid järgi?

M25: Ei.

Aga mingeid saateid või sarju?

M25 "Conan".

Kas sa tõmbad selle alla ja vaatad hooegade kaupa või vaatad otse?

M25: Hooegade kaupa, vaatan järjest lihtsalt.

Kas sa seda ei ole Facebookis laikinud?

M25: Ei ole.

Kas sa raadiot kuulad?

M25: Ei kuula.

Oled sa tähele pannud, et Facebookis jagab keegi mõne tele- või raadiosaate kohta infot?

M25: Ei ole.

Aitäh!

Intervjuu 53

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 16. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M26):

Sugu: Mees

Vanus: 34

Elukoht: Tallinn

Haridus: Keskeriharidus

Töövaldkond: Kindlustusspetsialist

Millal Te endale Facebooki konto tegite?

M26: Äkki 3-4-5, 6 aastat tagasi.

Mis põhjusel Te endale kasutaja tegite?

M26: Suhtlusvõrgustik, et leidsin oma klassivennad üles ja sõjaväekaaslased. See oligi peamine põhjus.

Kui tihti Te praegu Facebooki külastate?

M26: Päevas korra kindlasti.

Ja kui kaua Te aega seal veedate?

M26: 5-10 minutini, oleneb, kas keegi on midagi kirjutanud, küsinud. Tööalaselt kasutan ka Facebooki, et samal ajal.

Kas Te mobiiltelefonis ka Facebooki kasutate?

M26: Ja, enamuse töö aja ma olengi mobiiltelefoniga.

Millistele tegevustele Teil peamiselt seal aeg kulub?

M26: Ee tegevusi...suhtlengi inimestega ja reklaamin ennast.

Kui suur Teil sõbralistis inimeste arv on seal?

M26: Ligi 1000.

Ma uurin natuke ka inimeste meedia tarbimist Facebooki kaudu. Kas Te olete Facebookis mingeid ajalehti/ajakirju või veebiväljaandeid laikinud?

M26: Ma pigem olen ise jaganud. Ei laigi seal väga midagi.

Te jagate ise ka mingeid meediaartikleid?

M26: Kui see artikkel mulle meeldib, siis ma jagan jah tavaliselt. Ee ilmselt, kui see puudutab tervist ja toitumist ja midagi sellist.

Mis allikatest Te neid artikleid leiате?

M26: Delfi on peamine allikas.

Kui tihti Te selliseid artikleid Facebooki postitate?

M26: Nädalas 3-4 korda ikka, ma arvan.

Kuidas teised sõbralistis sellele reageerivad?

M26: Kes kommenteerib, kes laigib ja keda jätab üldse külmaks. Et on kolm leeri põhimõtteliselt.

Kas Teil koju on tellitud paberversioonil mingeid ajalehti või ajakirju?

M26: Ei, ei-ei.

Kust Te peamiselt infot ja uudiseid üldse hangite?

M26: Enamjaolt on Delfi ja siis töö juures Äripäev.

Kui palju Te näiteks telerit vaatate?

M26: Aina vähem. Aega ei ole. Et see on, minu arvates on see aja raiskamine. Ainuke asi, mida ma kindlasti tahan vaadata, on "Aktuaalne kaamera" ja need spordiuudised ka seal, aga ülejäänud ei ole oluline.

Aga kui palju Te raadiot kuulate?

M26: Hommikuti kuulan – see aitab mul üles ärgata.

Milliseid raadiojaamu Te kuulate?

M26: Sky Plus ja Power Hit Radio, et sealt tuleb seda mõla palju ja mulle see nagu hommikuti meeldib.

Kas Te Facebookis olete mõnda telekanalit või raadiojaama laikinud, mida Te jälgite?

M26: Ei niimoodi ei ole.

Kas Teie sõbralistis inimesed jagavad mingit infot, mis nad massimeediast on leidnud?

M26: Jagavad küll jah, samamoodi. Olenevalt inimesest, et milline artikkel neile nagu ee hinge läheb ja mis on neile nagu oluline.

Kui suure osa Te neist ka avate ja läbi loete?

M26: Kui see käib minu valdkonna alla, siis ma tavaliselt loen.

Kas Te annate ka postitajale mingit tagasisidet, et kommenteerite või laigite seda postitust?

M26: Ei, ma tavaliselt ei ole kommenteerinud.

Aitäh!

Intervjuu 54

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 16. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M27):

Sugu: Mees

Vanus: 37

Elukoht: Tallinn ja Lõuna-Eesti

Haridus: Keskeriharidus

Töövaldkond: Kaubandus/müük

Millal Te endale Facebooki kasutaja tegite?

M27: Oi, ma ei mäleta, kolm aastat järsku tagasi.

Miks Te endale konto tegite?

M27: Mis Te ise arvate? Kõigil on, siis peab endal ka olema. Ei no huvi pärast.

Kui tihti te praegu Facebooki külastate?

M27: No iga päev. Tööalaselt ka juba noh n-ö vajalik.

Kui palju Te seal aega veedate?

M27: Seda on raske öelda, täitsa oleneb, täitsa oleneb. Ma ei oska öelda. Ajaliselt mõtlete vä? No, kui tööasjad kokku võtta, vast ma pakun mingi tund-poolteist päevas. Võibolla kaks.

Millistele tegevustele Teil Facebookis kõige rohkem aega kulub?

M27: Meil on selle firma, noh enda omaga, siis on ka firma ju see n-ö Facebooki konto. Et kõik see kogu moos kokku.

Kui palju Teil seal sõbralistis inimesi on?

M27: Ma võin eksida, aga pakun kuskil, ma ei tea (mõtleb), 405 või 410, midagi niimoodi.

Kas Te mobiiltelefoniga ka Facebooki külastate?

M27: Ee harva, väga harva.

Kas Te kasutate mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke?

M27: Ei, ei.

Küsin meedia tarbimise kohta veidi, et kas Teie olete Facebookis mõnda ajalehte või ajakirja laikinud?

M27: Ei, ei.

Mis põhjusel?

M27: Ei taha, et pärast seda jama sinna seina peale tuleb.

Et postitusi tuleb liiga palju?

M27: Väga üksikuid lehti n-ö moodsas keeles siis *like*'in, sest ei taha seda jama sinna seina peale.

Ma saan aru, et mõnda olete siiski laikinud.

M27: No just neid spordialasid võibolla.

Kas Te koju olete tellinud mingeid ajalehti või ajakirju?

M27: Eesti Ekspress, Imeline Ajalugu, Imeline Teadus. Kõik.

Kas Te neid ka loete?

M27: Loen, otsast otsani.

Kui Te soovite uudiseid hankida, siis kust Te esimesena üldse otsite?

M27: Netist lehtedelt, noh Postimees, Õhtuleht, Delfi ka vahel.

Neid ei ole niimoodi Facebookis laikinud?

M27: Ei, ei.

Kas Te ise Facebookis ka jagate mingit meediasisu – uudiseid, artikleid?

M27: Ei tule meelde küll, võibolla. Ju siis väga-väga harva. Ei, pigem ei.

Kas Teie sõbralistis inimesed jagavad mingeid artikleid?

M27: Ja-ja-ja.

Kui palju nad neid artikleid postitavad?

M27: No putru on palju.

Kui suure osa Te neist läbi loete?

M27: Ei, no millel on väga põnev pealkiri.

Et pealkirja järgi otsustate?

M27: Jah.

Mis teemad need võiksid olla, mis Teid rohkem huvitavad?

M27: Noh võibolla ongi sellised noh spordiga seoses, ee....spordiga ja ütleme siis, noh kui on mõni eriti kuum teema siin üldse elus. Rohkem nagu ei tule ausõna meelde. Ma ei süvene sinna. Võibolla sellised, noh ütleme sellised, n-ö selline leht on nagu see telegram.ee – vot sealt mingeid selliseid põnevaid lugusid jah. Jah, need.

Millised võiksid need teemad olla, mis üldse ei huvita?

M27: Kõiksugu selline poliitiline jama, kõik need ee, kuidas ma ütlen, poliitiline jama, siis kellel kui hästi või halvasti läheb, onju, kui paha on Eesti riigil ja kui hästi ja kõik selline jama, noh. Selline jumps.

Kas Te Facebookis teiste jagatud postitusi kommenteerite ka või laigite?

M27: Ei, ei, üldse mitte. Ei, ei.

Kui palju Te telerit vaatate?

M27: No õhtuti. Õhtuti ütleme nüüd lähen koju.

Kui kaua Te vaatate tavaliselt?

M27: Pakun välja 8st kuskil 11ni.

Milliseid kanaleid Te tavaliselt vaatate?

M27: Eesti kanaleid ja siis jah, National Geographic, History.

Kas Te vaatate uudistesaaeteid, seriaale vms?

M27: Kui, siis "AKd". Vahel, kui satub "Reporterit" peale, aga enamasti sellel ajal kuskil ära.

Kas Teil sõbralistis ka tele või raadio kohta mingeid postitusi jagatakse?

M27: Eks mingeid neid videoid, mis mingi põnev video on, neid pannakse sinna vist ikka jah.

Kas Te neid vaatate ka?

M27: Ei vaata (muigab). Mul ei ole aega selle jaoks.

Kas Te ise ei ole jaganud tele või raadio kohta mingit infot või kas Te laigite mõnda kanalit Facebookis?

M27: Ei, ei huvita.

Aitäh!

Intervjuu 55

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 16. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N28):

Sugu: Naine

Vanus: 41

Elukoht: Tallinn

Haridus: Keskeriharidus

Töövaldkond: Väikeettevõtja

Millal Te endale tegite Facebooki konto?

N28: Eelmine aasta.

Ja mis põhjusel?

N28: Sellepärast, et minu laps küsis mu käest, et kuidas sa mõtled müüa oma asju, kui sul ei ole Facebookis firma kontot. Aga firma kontot ei saanud teha ilma enda kontot tegemata.

Kui tihti Te praegu Facebooki külastate?

N28: No ma ikka päevas korra viskan pilgu peale, et kas firma lehel käib keegi.

Kui palju Te aega seal umbes veedate?

N28: Mingi kümnekond minutit, ma ei tea, päeva peale kõige rohkem.

Ma saan, et peamine tegevus on siis firma lehe haldamine.

N28: Jah, jah, jah.

Kui palju Teil Facebookis sõbralistis inimesi on?

N28: Mul üks tore treener saatis mulle palju sõpru. Ma arvan, et mingi paarikümne ringis äkki vä.

Kas Te mobiiltelefoniga käite Facebookis?

N28: Ei käi.

Kas Te mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke kasutate või on Teil kuskil veel kasutaja?

N28: Ei...aa Skype on. See vist läheb ka selle alla. Skype on, sellega ma suhtlen.

Küsin natuke selle kohta, et kas Te Facebooki kaudu ka mingit meediat jälgite. Kas Te olete Facebookis mingeid ajalehti või ajakirju laikinud?

N28: Ei, ei-ei.

Aga olete Te mingeid uudised kunagi ise Facebookis jaganud?

N28: Ei.

Kas Teie sõbralistis inimesed jagavad või postitavad mingeid uudiseid?

N28: Nead jagavad midagi ja. Ei, meediat ei ole, ikka rohkem sellised isiklikud postitused.

Aga mingeid artikleid?

N28: No artikleid mõnikord ikka on jah, aeg-ajalt.

Kas Te olete need ka avanud ja läbi lugenud?

N28: Paari olen vaadanud (naerab).

Mis teemadel need on olnud?

N28: Spordi teemadel jaa.

Kas Te neid postitusi ka laigite või kommenteerite?

N28: No mõnikord olen mingit asja laikinud jah, kommenteerinud ei ole.

Miks Te ise ei jaga seal mingeid artikleid ja uudiseid?

N28: Minu arvates on see niivõrd tüütu. Tähendab minule on nii tüütu, kui ma teen jälle lahti ja seal on sada asja ja siis igaks juhuks vaatad üle. Et ma lihtsalt ei taha teisi tüüdata. Noh, kui ma jagan, siis ma jagan jah mingeid firma asju, et jube soodsalt saad, et noh, aga see on ka kõik.

Et soovite infomüra vältida.

N28: Jah.

Kas Teil koju on muidu tellitud mingeid ajalehti või ajakirju?

N28: Ja.

Milliseid?

N28: Postimees ja Äripäev käivad kodus.

Loete Te ka neid?

N28: Ja, loen.

Kas Te ka online-meediat jälgite?

N28: Hästi vähe.

Kui palju Te telerit vaatate?

N28: Noh eks ta ikka õhtul jah niimoodi taustaks on, aga ma jään magama enne. No mingeid asju seal ikka vaatan.

Milliseid kanaleid ja saateid või seriaale Te peamiselt vaatate?

N28: Uudised on ja siis mingeid erilisi saateid ei ole.

Kui palju Te raadiot kuulate?

N28: Hommikuti kuulan raadiot.

Milliseid kanaleid Te kuulate?

N28: See käib mul niimoodi vaheldumisi. Et seal tavaliselt on Mania, Sky Raadio ja Uuno Raadio vahel, et siis kuna nad kordavad ennast pidevalt, et siis nädal aega üks ja nädal aega teine.

Aitäh!

Intervjuu 56

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 16. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N29):

Sugu: Naine

Vanus: 39

Elukoht: Raplamaa

Haridus: Keskeriharidus

Töövaldkond: Müügivaldkond

Millal Te endale tegite Facebooki konto?

N29: Ma arvan, et 2010 vä.

Mis põhjusel Te endale konto tegite?

N29: Kõik tegid (naerab). Ma ei tea...teiste järgi vist. Kutse tuli e-mailile. See oli, mingi Orkut oli ka veel, mingeid kutseid tuli jah.

Kui tihti Te praegu Facebooki külastate?

N29: Nädalas paar korda.

Kui palju Te seal aega veedate?

N29: Ma ei olegi nii Facebooki sõber. Ma vaatan uudised üle. See on nagu see Õhtuleht – mis kellegagi, mis, kes, kus. Et seal sees ma ei istu jah.

Kui palju Teil Facebookis sõbralistis inimesi on?

N29: 400 vä, niimoodi kuskil.

Kas Te mobiiltelefoniga ka Facebooki külastate?

N29: Ei, ei.

Uurin oma lõputöös meedia tarbimist Facebooki kaudu. Küsin, et kas Teie olete Facebookis mõnda ajalehte või ajakirja laikinud või näiteks veebiväljaannet?

N29: Mhm. Jah, jah, jah, olen ikka.

Nimetage, milliseid väljaandeid Te olete laikinud.

N29: Ongi, Äripäev, Postimees, Õhtuleht. Ainult väljaanded vä?

Jah, tegelikult kõiki meediakanaleid. Sealhulgas telekanalid ja raadiojaamad.

N29: Ma ei teagi siis, mis seal on. Kodu&Aeda, Delfit. No enam-vähem niimoodi sinnakanti.

Miks Te just neid olete laikinud?

N29: Ma käin ka nendes, sellepärast. Buduaaris on lihtsalt, mina ei tea. Delfist loen uudiseid kogu aeg.

Kui suure osa Te nende kanalite jagatud uudistest ka läbi loete?

N29: Kui on mingi huvitav pealkiri, siis ühesõnaga.

Mis teemad Teid ennast rohkem huvitavad?

N29: Ütleme, et kultuur ja-ja siis on noh, mis juhtus midagi maailmas või nii edasi. See oleneb pealkirjast, kas lihtsalt noh enam-vähem, kui midagi nii konkreetset ei ole.

Kas Te neid postitusi ka laigite või kommenteerite või jagate?

N29: Ei, ei, ei.

Kas Te ise olete Facebookis mingeid artikleid jaganud?

N29: Ei jaga. Neid, kes abi vajavad, neid nagu abipalveid jagan. Rohkem ei jaga midagi jah.

Kas sõbralistis inimesed jagavad mingeid artikleid vms?

N29: Jah, on ikka jah.

Mis teemadel nad artikleid peamiselt jagavad?

N29: Mina ei tea, leitud, kaotatud, varastatud. Noh nii edasi, sel teemal.

Kas Teil koju on tellitud mingeid ajalehti või ajakirju?

N29: Eeh, Eramu&Korter ja Aed&Kodu, kuna ma maal olen.

Millised online-meediakanaleid Te praegu jälgite?

N29: Tegelikult piisab täitsa praegu Delfist. Vaatan selle läbi ja mingeid ajakirju, kui midagi kuskil midagi huvitab, siis lappan, aga muidu Delfist enam-vähem vaatan kõik ära.

Kui palju Te telerit vaatate?

N29: No vot ei jõua. Nädalavahetusel põhimõtteliselt, õhtuti uudiseid.

Milliseid kanaleid Te vaatate peamiselt?

N29: Kaks (Kanal 2), kolm (TV3) ja ETV tegelikult jah.

Ikka Eesti kanaleid.

N29: Jah, jah, jah, tegelikult ikka jah. Mul pole teiste jaoks aega. Ma ei tea üldse, mis SATi pealt tuleb, ma ei vaatagi.

Kas Te internetist ka telesaateid ja seriaale vaatate näiteks järele või otse?

N29: Ei, mkm. Ee, kui midagi kuskil tundub tuttav, siis vaatan, aga muidu ei vaata.

Kui palju Te raadiot kuulate?

N29: Autos jah.

Milliseid raadiokanaleid Te kuulate?

N29: Tegelikult on erinevaid, et Sky Raadio ja Uuno vä. Vahest lappan lihtsalt, et kuskilt midagi tuleb. Et isegi Vikerraadiost vahest tuleb igast uudiseid ja muud huvitavat. Et isegi sellist kanalit ka. Mul on pikamaa sõidud, et tänu sellele.

Aga ma saan aru, et Facebookis Te ei ole otseselt mingeid telekanaleid või telesaateid ja raadiokanaleid laikinud?

N29: Olen ikka, kolme (TV3) ja "Siin me oleme" ja filme ja mis seal olid seal. No need, mis ette tulevad. Siis, kui meeldib, siis laigin ja. Niimoodi küll jah.

Olete Te kunagi piiranud seda, kui palju Te oma uudisvoogu postitusi tahate?

N29: Ei ole. Neid mängu, need mängud ajavad närvi. Muud ei ole.

Aga inimestele ei ole piiranguid pannud?

N29: Ei ole. Me oleme ikkagi vanem generatsioon, ei postita. Sellessuhtes ei ole. Ja noored, need ei julge. Neil on seal, ma ei tea, mingid piirangud. Ma poissi jälgin ikka vahest, aga vaatan, see vait on kuidagi.

Kui palju Teil neid sõprade jagatud uudiseid või artikleid sinna uudisvoogu ilmub?

N29: Issand, ma isegi vaatan, kui ma paari tunni pärast...käin ära, paari tunni pärast lähen, siis

juba ma ei viitsi lapata, sest nii palju on neid tulnud. Et ma ei oskagi, niimoodi ei oska öelda. Et noh, kui ma seda nagu sinna, kus ma pooleli jäin, sinna ma ei viitsigi minna. Et neid ikka on päris palju.

Kui suure hulga Te neist avate ja loete läbi?

N29: See, mis ette juhtub, neid vaatan. Et päris niimoodi ma ei otsi.

Kumba Te pigem eelistate Facebookis avada ja vaadata, kas sõbra jagatud või meediakanali jagatud meediasisu?

N29: Tegelikult, kui...olenevalt sõbrast. Kui on ikka selline tõsine sõber, siis ta midagi seal on, siis ma arvan, et see on noh. Noh, mõni lihtsalt lappab seal igast tottuseid, aga noh enamus ikka, no siis pakub huvi, et misasja ta saadab. Et niimoodi. Ma ei oskagi öelda. Pealkirjast ikka oleneb, et kui huvitav see on ja mis teemal.

Milliseid teemasid Te Facebooki kaudu kunagi ei ava, mis Teid ei huvita?

N29: Eeh, neid mulle ei meeldi, need...issand, mis need on, need videod ja-ja need loomadest ja kus piinatakse ja mingeid õnnetusi või selliseid, mingeid avariisid ja neid ka ei taha vaadata. No ühesõnaga, ma ei oskagi öelda, ülejäänud ikka vist.

Aitäh!

Intervjuu 57

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 16. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N30):

Sugu: Naine

Vanus: 39

Elukoht: Raplamaa

Haridus: Kõrgharidus

Töövaldkond: Fotograaf

Millal Te endale Facebooki kasutaja tegite?

N30: Millal tegin...ma tegin mingi sama aeg, 2009 või 2010 või...ma ei mäleta.

Ja mis see põhjus oli, ka kutse kelleltki?

N30: Jaa.

Kui tihti Te praegu Facebookis käite?

N30: Iga päev.

Kui palju Te aega seal veedate?

N30: Noh palju...palju. Noh põhimõtteliselt on ta kogu aeg lahti, sest ma teen kodus arvutiga tööd ja ta on kogu aeg lahti.

Aga kui Te seal aktiivselt sees olete, siis mis tegevustele Teil kõige rohkem seal aega kulub?

N30: Räägin teiste inimestega (naerab).

Kas siis chati kaudu?

N30: Jah, jah.

Kui palju Teil seal sõbralistis sõpru on?

N30: Mingi üle, 700, üle 700. Küsimus, kas ma tunnen kõiki, siis vastus on ei (naerab).

Kas Te mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke veel kasutate?

N30: Mkm.

Aga kas Te mobiiltelefoniga käite ka Facebookis?

N30: Jah.

Uurin meedia tarbimist Facebooki kaudu. Küsin, et kas Teie olete Facebookis laikinud mingeid meediaväljaandeid, näiteks ajalehti või ajakirju?

N30: Mkm.

Üldse mitte? Ka mitte mingeid telekanaleid või telesaateid, raadiokanaleid ja saateid?

N30: Eeh...mingisuguseid paari ajakirja, aga noh nii...

Kas Te koju olete tellinud mingeid ajalehti või ajakirju?

N30: Ja, koduajakirjad käivad kodus.

Kui Te uudiseid soovite hankida, siis mis kanalist või väljaandest Te esimesena vaatate?

N30: Ei vaatagi, ei loegi eriti, ausalt.

Kas Te ise olete Facebookis kunagi mingit meediasisu, artikleid jaganud?

N30: Jah.

Mis teemade kohta Te olete midagi jaganud?

N30: Eeh, mingid sellised, mis...et ma jälgisin seda Telegrammi. Siis loen mingisuguseid neid, ma ei tea, mis, kas see on Postimehe arvamus või lihtsalt ongi eraldi see. Ja siis need valdkonnad, kui sõbrad mingist teatud valdkonnast mingeid artikleid, kui seal on midagi sellist huvitavat, siis. Aga väga harva, väga harva, väga harva.

Aga mäletate midagi konkreetset, mida Te ise olete jaganud?

N30: Ei, ei viitsi. Ma niigi ei jaga eriti, ei. Ma olen kõik ära blokinud, kes võida, jaga ja võida mängu jagavad.

Kui aktiivselt sellist meediasisu sõbrad Facebookis jagavad?

N30: Eeh phh, oleneb inimesest. On noh, et selles mõttes, kõik need, kes jagavad selliseid asju igapäevaselt, mis mulle üldse ei meeldi, need ma olen kõik nagu heh-heh-heh, kõik kõrvaldanud. Aga osad on küll sellised, et ma tean, et see on see inimene, kes jagab selliseid asju, siis see inimene on see, kes jagab mingisuguseid nalju, siis see inimene on see, kes jagab mingisuguseid, noh mingisuguseid mind huvitavaid asju, siis ma tean, et...

Millised teemad Teid rohkem huvitavad?

N30: A no tööalased ja. Põhimõtteliselt jah, enamuse tööalaseid asju ikka.

Millised teemad Teid pigem ei huvita, mida Te Facebookis ei soovi, et jagatakse?

N30: Ei no kõik need, kes “jaga ja võida” ja kõik need, kes igasugust kräppi jagavad või siis need, kes “läksin peldikusse”, “hakkasin sööma”, sellist iba. “Oi, söök on maitsev, mis ma nüüd teen”, “olen kurb”, “olen rõõmus”.

Kui palju Te telerit vaatate?

N30: No ikka, mingi tunnikese ikka iga päev.

Mis kanaleid ja mis saateid Te peamiselt vaatate?

N30: Ss...mingi, kas mingit filmi või mingit seriaali, aga noh selles mõttes, et kõik on lindistatud. Et mitte niimoodi, et siis, kui ta telekast tuleb, et siis vaatan, et öösel ühesõnaga.

Kas Te internetist ka televisiooni järele vaatate või otse?

N30: Ei, ei.

Olete Te Facebookis ka mingeid telesaateid või seriaale, filme laikinud?

N30: Ei...üks kord olen umbes, et seal läksin sinna, kus on “mis seriaale sa vaadanud oled”, siis panin sinna linnukesi ja siis oli “mis filme sa näinud oled”, panin ka linnukesi. Ei, nii küll ei ole.

Kui palju Te raadiot kuulate?

N30: Autos kogu aeg, mõnikord kodus ka.

Mis raadiokanalit Te peamiselt kuulate?

N30: Äm, kui ma ei taha, et ta mind segaks, siis ma kuulan Retro FMi ja kui ma pean sõitma öösel ja pikalt, siis ma kuulan sellist, kus räägitakse ja räägitakse Vikerraadios ja Sky Plusis.

Kui palju teil Facebooki sõbralistis raadios ja teles nähtu või kuuldu kohta mingeid postitusi tehakse?

N30: Mitte eriti. Vanemad inimesed (naerab).

Mis allikat üldse peamiselt kasutatakse, kui tahetakse mingit meediasisu jagada?

N30: Ei ma ütlengi, et mingit Telegrammi või mingeid välismaa mingisuguseid artikleid või või mingit. Keegi mingit TV3 mingit saadet küll ei jaga.

Kas Te ise mingit välismeediat ka Facebookis tarbite? Kas Te loete välismaiseid lehti või vaatate väliskanaleid?

N30: Ee mingeid fotoalased ikka tulevad sealt, aga noh põhiliselt ikka neid pildimaterjali.

Aga olete Te kunagi pidanud piirama, et kui palju Teile neid jagatud postitusi tuleb?

N30: Ja-ja.

Olete Te mõne sõbra seetõttu päris ära kustutanud ka?

N30: Ei, uudisvoost lihtsalt eemaldanud.

Aitäh!

Intervjuu 58

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 16. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M28):

Sugu: Mees

Vanus: 36

Elukoht: Viimsi

Haridus: Kõrgharidus

Töövaldkond: Ehitus

Millal Te endale Facebooki kasutaja tegite?

M28: Pakuks umbes neli-viis aastat tagasi.

Mis põhjusel?

M28: Ee seal sõbrad hakkasid, et üritusi organiseerima, et läbi selle.

Kui tihti Te praegu Facebookis käite?

M28: Kui arvuti taga olen, siis ütleme mingi paar korda päeva jooksul.

Kui palju Te aega seal veedate?

M28: Öö no maksimum 15 minutit järjest.

Millistele tegevustele Te seal peamiselt aega kulutate?

M28: Vaatan, mida teised kirjutanud on.

Kui palju Teil seal sõbralistis inimesi on?

M28: Kahe-kolmesaja vahel umbes.

Kas Te mobiiltelefoniga ka Facebooki külastate?

M28: Ei.

Küsin natuke meedia kohta. Kas Te olete Facebookis laikinud mõnda meediaväljaannet, näiteks mõnda ajalehte või ajakirja?

M28: Ei ole.

Aga kas Te jagate seal mingeid uudiseid või artikleid?

M28: Ei jaga.

Mis põhjusel?

M28: Ei viitsi.

Aga miks Te ei ole näiteks laikinud mõnda väljaannet?

M28: Ma ei näe põhjust.

Kust Te muidu üldse peamiselt uudiseid hangite?

M28: Mm kuulan raadiost päeval ja õhtul vaatan telekast.

Kui palju Te telerit vaatate?

M28: Vähe, tund umbes.

Mis kanaleid Te vaatate?

M28: ETVd.

Ja mis saateid või seriaale?

M28: Ee uudiseid põhiliselt ja kui on mingi, no mingit kindlat žanrit ei ole.

Kas internetist vaatate seriaale või telesaateid?

M28: Ei.

Kui palju Te raadiot kuulate?

M28: Ee päeval töö juures mängib.

Mis kanalit Te siis kuulate?

M28: Ee Raadio 2.

Küsin, et kas Teil sõbrad Facebooki sõbralistis jagavad mingeid uudiseid või muud meediasisu?

M28: Jagavad.

Kui palju neid postitusi Teil sinna tuleb? Kui suur see uudisvoog on?

M28: Ee ei ole suur. No heal juhul 1 artikkel päevas.

Ja kui paljud Te nendest läbi loete?

M28: Ee heal juhul pooled või pakuks veerand.

Mille järgi Te valite, mida avada ja lugeda?

M28: Kui teema huvitav on, siis loen.

Mis teemad Teid ennast rohkem huvitavad?

M28: Ei noh ma võin kõike lugeda, aga kui just midagi tundub põnevat olevat, sel juhul loen ainult. Aga see võib ükskõik, mis teemal olla.

Mäletate mingeid viimaseid uudiseid, mida Facebookis jagati?

M28: See oli äkki...rongisõidust midagi!

Kui Te mingeid artikleid loete, siis kas Te ka kuidagi neid kommenteerite või laigite kuidagi?

M28: Ei, ei.

Mis põhjusel?

M28: Ei näe põhjust, et kommenteerida.

Ega Te olete mingeid telekanaleid või saateid laikinud?

M28: Ei ole.

Aga kas Teie sõbralistis jagatakse mingit infot, kus viidatakse mõnele telesaatele või raadiost kuuldule?

M28: Ei.

Aitäh!

Intervjuu 59

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 16. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M29):

Sugu: Mees

Vanus: 40

Elukoht: Tallinn

Haridus: Keskkharidus

Töövaldkond: Metallitööstus

Millal Te tegite endale Facebooki konto üldse?

M29: Vast 2011.

Ja mis põhjusel Te endale konto tegite?

M29: Jah, seoses oma spordialaga oli lihtsalt vaja, et seal liigub rohkem infot nagu.

Kui tihti Te praegu Facebooki külastate?

M29: No korra päevas lihtsalt vaatan üle ja.

Ja kui palju Te seal aega veedate sees?

M29: Minuteid 10.

Kas Te mobiiltelefoniga ka Facebookis käite?

M29: Ei, ei käi.

Millistele tegevustele Teil seal peamine aeg kulub?

M29: Vaatangi põhimõtteliselt oma neid spordi huvialasid, noh, millega ma tegelen, spordiga. Siis selle uudised vaatan läbi ja see ongi kõik.

Kui palju Teil seal sõbralistis inimesi on?

M29: Mingi 100 ringis.

Kas Te olete Facebookis ka mingeid meediaväljaandeid laikinud nagu Postimees,

Õhtuleht, Delfi?

M29: Ei olegi, ei.

Aga mingeid ajakirju?

M29: Mkm.

Aga mingeid telekanaleid või saateid, sarju või filme, raadiokanaleid ja -saateid?

M29: Ei, ei, ei, ei.

Kas Teie sõbralistis jagavad mingite meediaväljaannete infot – artikleid vms?

M29: Ja, ja, ja, ja.

Kui palju Teil sellise sisuga postitusi tuleb sinna?

M29: Ikka päris palju.

Kui paljud Te neist läbi loete ja vaatate?

M29: Üksikud.

Mille järgi Te otsustate, et mida vaatate?

M29: Mis pakub endale huvi nagu ja ongi kõik nagu. Ma ei oskagi nagu põhjendada, mille järgi ma neid nagu valin. Et noh moment tundub see asi huvitav ja ja, kui aktuaalsuse järgi võibolla, et mis on nagu muidu meedias aktuaalne.

Mis teemavaldkonnad Teid rohkem huvitavad?

M29: Sport huvitab, see on põhiline.

Kas Teil koju on muidu mingeid ajalehti või ajakirju tellitud?

M29: Ei.

Kust Te peamiselt uudiseid ja infot üldse hangite?

M29: Esimene allikas...vast Postimees, veebiväljaanne. Ja edasi on õhtused uudised televiisorist.

Kas Te ise olete kunagi Facebookis jaganud mingeid uudiseid või muud meediasisu?

M29: Ei, ei, ei.

Miks?

M29: Ma ei tea, ma ei näe põhjust. Ma arvan, et inimesed leiavad selle vast ise üles, kui nad tahavad. Et seda liigub niivõrd palju, et ma ei näe põhjust, miks mina peaksin veel omakorda veel nagu seda edasi nagu jagama.

Ma saan aru, et Te pole sel põhjusel ka Facebookis mingeid meediakanaleid laikinud?

M29: Jah, jah. Just, just. Et noh see, mis mind huvitab, see muu müra nagu siis lihtsalt katab selle nii palju ära, et noh ma endale vajalikku enam kätte ei saa sealt. Ma selle pärast juba ei taha, et seda nii palju sinna tuleb, seda kõike.

Küsin veel veidi üldise meediatarbimise kohta. Kui palju Te telerit vaatate?

M29: No ma pakun tööpäeval äkki mingi tund-poolteist õhtul.

Mis kanaleid ja saateid Te rohkem vaatate?

M29: Vaatan tegelikult rohkem sellist ee Discoveryt ja-ja selliseid kanaleid ja meie uudiseid, mis tulevad. Et noh põhimõtteliselt igal päeval ikka on ETV ja Kanal 2, TV3.

Kas Te vaatate televisiooni või mingeid saateid ka interneti vahendusel?

M29: Eih, ei.

Kui palju Te raadiot kuulate?

M29: Paaegu üldse ei kuula. Nüüd enam peaaegu mitte. Et varasemalt, kui autoga sõitsin, siis kuulasin rohkem, siis autos. Aga praegult peaaegu üldse ei kuula.

Kas Teil Facebookis sõbralistis inimesed mingite telesaadete või raadio kohta on mingit infot jaganud?

M29: Ei oska küll praegu sedasi kommenteerida, ei ole tähele pannud nagu küll.

Olete Te kunagi ka pidanud Facebooki infotulva kuidagi mingite meetmetega piirama?

M29: Jah, ma olen teatud inimesed nagu, kes liiga palju mingisuguseid asju jagavad, massiliselt, siis lihtsalt need inimesed blokeerin lihtsalt ära. Et ma ei taha nende seda saada, et igasugused mängud ja-ja noh, ma ei tea, seal teinekord tuleb nagu järjest, midagi jagatakse, et noh täiesti valimatult. Lihtsalt blokeerin need inimesed ära nagu.

Aitäh!

Intervjuu 60

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 17. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M30):

Sugu: Mees

Vanus: 31
Elukoht: Tallinn
Haridus: Kõrgharidus
Töövaldkond: Ehitusalane müük/kaubandus

Millal Te endale Facebooki kasutaja tegite?

M30: Aasta siis oli mingi kolm, ei rohkem äkki. Ma arvan, ma ei tea, no neli aastat tagasi umbes.

Mis põhjusel Te endale konto tegite?

M30: Sellepärast, et Orkuti jätsid kõik maha.

Et sõbrad kolisid ümber.

M30: Ja, ja, ja. Siis ma tundsin ennast nii üksikuna.

Kui tihti Te praegu külastate Facebooki?

M30: Kaks korda päevas, hommikul ja õhtul.

Ja kui palju aega seal kulub?

M30: Tund hommikul, tund õhtul umbes. Jah.

Ja mis tegevustele seal aega peamiselt kulub?

M30: Mängin mängu (hakkab naerma). Hoian kursis ennast, ma ei tea, sõprade tegevustega vä. Noh jälle, keegi teeb midagi, käib kuskil, paneb pildi üles, et siis on hea n-ö kursis hoida ennast. Vot selline asi.

Kas Te mobiiltelefoniga ka Facebookis käite?

M30: Ja, käin.

Kui tihti?

M30: Paar korda nädalas äkki, harva.

Kas Te mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutate?

M30: Ei, ei kasuta.

Kui palju Teil Facebookis sõbralistis inimesi on?

M30: Vaatame...(uurib oma sülearvutiast). Sõpru mul on eee 407, aga ma ei tea, kust seda leiab, et millal ma konto tegin (uurib kontot). Aga okei, ma arvan, et alates 2010 siis jah. Siis väga puusse ei pannudki, kolm-neli aastat. Jah.

Küsin natuke selle kohta, et kas Te olete Facebookis mingeid meediakanaleid laikinud, näiteks mingeid ajalehti..?

M30: Jaa, Diplomaatiat, Sõdurilehte ja rohkem vist ei tule praegu.

Mingeid suuremaid päevalehti ei ole laikinud?

M30: Ei, ei, ei.

Postimeest, Delfit, Õhtulehte?

M30: Ei, ei, ei.

Miks Te just neid nimetatud väljaandeid olete Facebookis laikinud?

M30: Sest need on selle valdkonna lehed, mis mind huvitavad n-ö: diplomaatia ja sõjandus. Selle pärast. Kuna ma koolis õppisin ka rahvusvahelisi suhteid, et siis nagu on suht südamelähedane.

Kas Te nende väljaannete postitusi vaatate ja loete ka seal Facebookis?

M30: Jah, loen nende omi.

Kas Te ise ka olete Facebookis mingit meediasisu jaganud?

M30: Aeg-ajalt küll. Aga no kohe vaatame, mis ma siin viimased asjad olen jaganud. Nii, üks paks poiss sai ruttu kõhnaks. Enda eputused. Sõber avas pruulikoja, ostsin poest esimese õlle, muidu ta andis neid tasuta mulle alati. No sellist sarkasmi natukene, et mis asi on uusaasta lubadus – tegevusplaan jaanuari esimeseks nädalaks (muigab). Siis töö, vunts...

Mis allikatest need mingid välismaa asjad võetud on?

M30: See vä? See on mingi Youtube'i mingi video. Siis on sellist, lihtsalt kihvte ütlemissi ja fraase, kihvte ütlemissi ja fraase. Vaatan, et ma siin ei olegi väga jaganud eriti midagi. Ja-ja, võibolla, kui laigid, siis ta vist su lehele ei tule vä. Et ma mingi väga suur jagaja ei ole.

Aga kas Te laikinud olete mingeid artikleid?

M30: Ja, ja, ja, kindlasti-kindlasti. Nad vist ei tule jah minu seinale n-ö, nad ei kajastu.

Kas Te laigite pigem neid uudiseid, mis Teile Facebookis uudisvoogu jooksevad või pigem meediaväljaande artikli all?

M30: Ei pigem uudisvoo pealt, ja, ja. Et kui, kas keegi on laikinud või sheerinud, siis noh tuleb mul üles, et minu sõber tegi, panen *like*. Pigem nii.

Kas Teie sõbralistis jagatakse mingeid artikleid?

M30: Ja, ja, ja.

Mis teemadel nad peamiselt uudiseid jagavad?

M30: Kuule selline noh huumor vä. Jälle mingi lahe selline naljapilt või mingi artikkel või mingi video ja-ja siis paned ka *like* ja siis keegi jälle sheerib ja kommenteerib, et jah inimesed on ikka naljakad.

Kui suure osa Te nendest artiklitest jms läbi vaatate, mida uudisvoos jagatakse?

M30: Suhteliselt vähe, mingi paarkümmend protsenti umbes.

Ja mille järgi Te oma valiku teete ja otsustate?

M30: Esma selle mulje järgi või siis, kui liiga palju juba, paljud sõbrad n-ö sama asja jagavad, siis ma “ooh, järelikult on midagi huvitavat”, siis peab, muidu ei tea, millest homme rääkida. Peab vaatama. Vot.

Kas Te nendele sõpradele nende jagatud postituste kohta mingit tagasisidet ka annate, et kommenteerite vms?

M30: A aeg-ajalt küll ja, aeg-ajalt küll. Kui mul tuleb selline mingi hea ja originaalne naljakas n-ö vastus või kommentaar, tuksatab n-ö, siis ma ikka jagan seda teistega.

Mis teemad Teid ennast rohkem ja millised vähem huvitavad?

M30: Tavaliselt vaatan kõike, mis on seotud mingi militaarteemaga või ja rohkem vist polegi väga. Või siis mingi huumor, lihtsalt selline huumori valdkonnast. Et selline kerge meelelahutus n-ö.

Mäletad, mida näiteks viimati palju jagati Facebookis?

M30: Kogu aeg jagatakse mingit pagana madu, kes sööb inimest (naerab). Ma pole nagu viitsinud süveneda sellesse. See on mingi jälle “Indias sõi madu purjus inimese ära” ja noh *so what* noh.

Aga olete Te selle avanud ja seda videot vaadanud?

M30: Ei ole, ei ole. Ma jah, ei ole minu teema.

Kas Teil muidu koju on mingeid ajalehti või ajakirju paberkandjal tellitud?

M30: Ja, Diplomaatia käib mul. Vahitorn (naerab) – seda ma ei telli, aga see käib ikka.

Aga loete seda?

M30: Ma viin vanaemale, vanaema on väga rahul. Aga muidu rohkem...kunagi tellisin Päevalehte, siis, kui mingid raamatud kaasas käisid, aga praegu ei, praegu mitte.

Kust Te peamiselt uudiseid üldse hangite?

M30: Internetist.

Ja mis lehekülgedelt?

M30: Delfi, Postimees, Päevaleht. Päevaleht muidugi tahab raha saada. Pealkirja saad ära lugeda, siis tahab juba euro saada (muheleb), aga jah, põhimõtteliselt on Delfi ja Postimees kaks sellist põhilist.

Aga kas Te ise ei jaga mingeid artikleid, mida olete näiteks Postimehest või Delfist lugenud?

M30: Ei, ei.

Küsin natuke tele ja raadio kohta ka. Kas Te olete Facebookis laikinud mingeid telekanaleid või raadiokanaleid või konkreetsemalt saateid või sarju?

M30: Ei, ei ole.

Kui palju Te telerit vaatate muidu üldse?

M30: Palju. No koju lähen, panen käima, magama lähen, siis lülitan välja. A noh tihti ta mängib taustaks n-ö, et ma nagu ei-ei jälgi teda. Aga noh mis ma mingi 6st koju, kui mul trenn on, no mingi 3-4 tundi päevas ikka. 3-4 tundi päevas umbes jah, aga see ei ole n-ö pidev vaatamine. Mõnikord ta ongi lihtsalt taustaks, jah.

Mis kanaleid ja saateid Te telerist peamiselt vaatate?

M30: Hah (kekitab) “Army Wives”, siis on noh igast Foxi pealt, Fox Life’ist, kõik need väliskanalid n-ö. Ja siis on noh ETV, Kanal 2, TV3, Eurosport. Tavaliselt taustaks mängibki

Eurosport. Kui naine koju tuleb, siis muidugi paneb ära. Aga muidu mul on jah Eurosport on taustaks, hea uni tuleb ka.

Kas Te uudistesasteid ka vaatate?

M30: Jah, "Reporterit" vaatan. Iga kord vaatan ja kirun, mõtlen, et peaks ära lõpetama. Selline mõttetu, vähe uudiseid ja palju sellist meelelahutust vä. Et palju mõttekam oleks vaadata mingeid teisi uudiseid, kust sa saad nagu sama ajaga saad oma uudise kätte ja on olemas. Seal on jälle trillalla-trullallaa, Kihnu Virve jälle käis kuskil. Issand jumal, no mind ei huvita see. Aga iga kord ma vaatan ja mõtlen, et viimast korda, aga no järgmine päev vaatan jälle (itsitab).

Kas Te muidu internetist ka televisiooni vaatate?

M30: Ei, ei, ei vaata.

Aga mingeid välismaiseid telesarju ei vaata internetist?

M30: Ei vaata.

Facebookis ei laikinud näiteks "Army Wivesi" vms?

M30: Ei ole, ei ole, ei ole.

Küsin raadio kohta. Kui palju Te raadiot kuulate?

M30: Kui autoga sõidan, siis ma kuulan ja kui kontoris olen, siis ta mängib lihtsalt taustaks. Ja no tavaliselt ma olengi kas kontoris või autos. Et ütleme, et...

Milliseid raadiojaamu Te kuulate?

M30: Hommikul ma kuulan Sky Plusi kuni kümneni. Peale seda kuulan Raadio 2, jah.

Miks Te näiteks neid ei ole Facebookis laikinud?

M30: Ma ei tea, ma nagu ei näe otsest vajadust, et jee, nüüd jälle laigin ja-ja siis no ma olen päris palju oma sõpru ära kustutanud, kes nagu reostavad liialt palju. Umbes, et vaata, ma pildistasin seent ja vaata, nüüd teine seen ja oi ilus seen. Issand jumal, kamoona noh. Et siis ma lihtsalt, noh sorri. Mul pole vaja seda oma seinale reostama seda, et-et siis ma lihtsalt mõned oma tuttavad olen ära kustutanud. Et siis ma nagu ei näe vajadust, et ma igat asja pean laikima. Pole noh...kui mul on midagi öelda konkreetset, siis või-või, siis ma nagu jah sheerin ja laigin, aga muidu ma väga mitte.

Aga näiteks Diplomaatial ja neil ei ole pidanud piirama seda postituste arvu?

M30: A ei, ei. See on täitsa, kuna see huvitab mind, võibolla sellepärast. Et see, nagu ikka loen ja niimoodi, et siis ei ole nagu...

Et liiga palju nad ei jaga postitusi.

M30: Jah, jah, jah. Et see on niimoodi täitsa mõistlik, siia maani vähemalt, et ei ole nagu vastu hakanud mulle.

Suur aitäh!

Intervjuu 61

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 17. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M31):

Sugu: Mees

Vanus: 41

Elukoht: Tallinn

Haridus: Kõrgharidus

Töövaldkond: Ehitus

Millal Te tegite endale Facebooki konto?

M31: Ma võin vaadata isegi. Ma ei mäleta, ikka mitu aastat tagasi, aga mitte väga ammu. Esimeste hulgas ma kindlasti ei olnud. Peaks vist siit ajajoonelt vaatama. Ütleme nii, et ma arvan, et kolm aastat tagasi.

Mis põhjusel Te endale kasutaja tegite?

M31: Sellepärast, et keegi nagu ilmselt soovitas, ma arvan. Mingi surve oli nagu selline.

Kui tihti Te praegu Facebooki külastate?

M31: Ma arvan, et ee, no ütleme nii, et keskmiselt ikkagi, ma arvan, et kord tuleb päevas kindlasti ära. Kui teine kord paar kolm korda.

Kui palju te seal aega veedate?

M31: No vähe. Näiteks praegu ma tuln siia trenni, ma ootan sõpra onja ja tõmbasin ka telefoni lahti, et korra vaatan üle. Ütleme, kui ma sisse lähen, siis ma arvan, et ma kulutan mingisugune minuti heal juhul.

Mis tegevusi Te seal Facebookis kõige rohkem üldse teete?

M31: No ütleme ma vaatan selle, need uudised läbi ja-ja ongi suht kõik, ega muud ma ei teegi. Kellelgi on sünnipäev, soovin õnne ja.

Kui tihti Te mobiiltelefoniga käite Facebookis?

M31: Ütleme ongi, põhiliselt on, kui ma näiteks siin ootan midagi, siis ootamise ajal näiteks, vot siis. Aga muidu ei käi. Ikka laua tagant arvutist üldiselt.

Kui palju Teil sõbralistis on inimesi?

M31: Ma arvan, et mingisugune, ütleme 180 umbes.

Kas Te mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutate?

M31: Ei, ei kasuta.

Küsin natuke meediatarbimise kohta Facebookis. Kas Te olete Facebookis laikinud mõnda sellist väljaannet, ajalehte või ajakirja näiteks?

M31: Põhimõtteliselt ma üldse nagu ei laigi väga.

Miks nii?

M31: Et kui ma laigin, siis ma laigin nagu sellepärast, et mulle tegelikult ka meeldib. Ma lihtsalt niisama neid ei vajuta. Et-et näiteks võibolla mingi Postimeest, ma võisin vajutada *like*, või-või Delfit, aga niimoodi nagu täitsa lambist nagu ei laigi midagi. Et miinimum selles mõttes. Ma tean, et sealt hakkab ju kohe jooksmas kõike. Lõpuks hakkab see noh, et läbi kerida see asi, siis ma ei tea, kui palju selleks aega vaja on. Sellist tühja infot ma nagu ei taha sinna.

Olete Te seal kuidagi ka piiranud seda uudisvoogu veel, et näiteks midagi ära kustutanud?

M31: Ma mõtlen, ma mõtlen...tegelikult ega väga nagu ei ole. Ma olen lihtsalt nagu tuima näoga neid edasi kerinud ja niimoodi nagu *unlike* inud ei ole jah.

Kas Te ise jagate Facebookis mingit meediasisu?

M31: Väga harva.

Aga kunagi midagi olete jaganud.

M31: Kunagi mingit paari asja olen jaganud võibolla.

Mille kohta Te jagasite?

M31: Mingid sotsiaalsed, võibolla mingid probleemid, tõenäoliselt.

Kas Teie sõbrad jagavad seal mingit meediasisu?

M31: Ikka jagavad, sõltub kes. Et mõni jagab nagu väga hoolega. Aga sõltub inimesest.

Kui suure osa Te nendest läbi loete, mida sõbrad jagavad? Vaatate kõik?

M31: Ei, ei (muheleb). Ei, ma ei, üldjuhul ma ei loe ja ma ei kuula. Et kui keegi laigib mingisugust muusikat või midagi noh. Selles mõttes, ma nagu ei hakka nagu uurima, mis see nüüd on. Ma lihtsalt nagu lasen sellel sedapidi vaadata.

Aga mingit osa Te neist ikka vaatate?

M31: Ma vaatan lihtsalt, et pealkirjad või midagi üle, aga rohkem mitte midagi. Niimoodi nagu sisse ma sinna ei lähe, sest see mulle tundub nagu aja raiskamisena.

Kas Te neid teiste inimeste postitusi ka kommenteerite või laigite?

M31: Sõltub kes. Et kui mingisugune lähem ringkond on, ütleme vend, õde, kes iganes, no siis küll. Aga niimoodi, niimoodi ma nagu ei kiirusta väga kommenteerima kaugemate inimeste nagu postitusi. No see on vastastikkune selline, et ikka mingi lähiringkond vastastikku kommenteerib, et.

Kas Teil koju paberkandjal on mingeid ajalehti või ajakirju tellitud?

M31: Ei.

Kust Te muidu üldse uudiseid hangite?

M31: Ütleme, võibolla järjekorras Eesti Ekspress, ee Postimees. Ütleme tegelikult teistpidi: Äripäev, Eesti Ekspress, Postimees.

Küsin veel tele ja raadio kohta ka. Ega Te mingeid telekanaleid või saateid ja raadiot ei ole Facebookis laikinud?

M31: Ei.

Kui palju Te telerit vaatate üldse?

M31: Õhtuti vaatan ikka.

Ja mis kanaleid?

M31: Üks on ETV ja võibolla TV1000.

Kas Te uudistesaaeteid vaatate?

M31: Ikka, ikka. Aga üldjuhul neid filme ja asju ma ei vaata, sellepärast et ma ei suuda neid reklaame ära vaadata seal. See lihtsalt häirib päris kõvasti.

Kas Te internetist vaatate televisiooni järele või otse?

M31: Ei. Aga ma olen vaadanud, kui ma olen kuskil praamis, kuskil ootan kedagi, et siis, siis ma olen vaadanud. Aga muidu mitte.

Kui palju Te raadiot kuulate?

M31: Autos.

Mis kanaleid Te kuulate?

M31: Retro FM, Sky Plus, internetiraadiot – need on põhilised jah.

Kas inimesed Facebookis ka mingite tele- või raadiosaadete kohta infot postitavad?

M31: Eem telesaadete kohta... Üldiselt nagu väga ei ole. Ütleme, et poliitikud küll, ma tean.

Kui nad kuskil on esinenud, siis loomulikult jagatakse onju. Pannakse mingisugune nupp sinna, et umbes vaadakse seda onju või klipp onju, et umbes ma olin kuskil saates või.

Niimoodi küll, kui keegi ise on nagu esinenud, levitab. Aga niimoodi nagu päris, et noh...ma eriti ei ole nagu ausalt öeldes näinud, et keegi oleks mingit filmi kuskil niimoodi levitanud.

Millistel teemadel neid artikleid kõige rohkem võiks leida Facebookist?

M31: Ütleme niimoodi, et mis kedagi huvitab, et väga erinev. Keegi jagab seal mingisuguseid koerte asju ja-ja kes jagab kasside asju onju ja kes jagab mingeid sotsiaalseid-poliitilisi – see on niivõrd erinev tegelikult

Mis Teid ennast rohkem huvitab, mida Te Facebookis vaataksite või mis Teid üldse ei huvita?

M31: No üldse ei huvita...no ütleme laikimised tegelikult üldse ei huvita. Keegi laigib mingisuguseid, mingeid kingi või ma ei tea, mida iganes. See on nagu selline mõttetu teema minu arvates. Aga ülejäänu kohta ma ei oskagi nagu väga öelda. See on ka nagu nõme, et keegi nagu vaatab mingit klippi ja-ja laigib seda, et noh. Hästi palju levib ka selliseid asju, et tegelikult on mingisugune atraktiivne pilt onja, klikkad sellele peale onja ja siis ongi sisuliselt niimoodi, et sa nagu ei teagi, et sa tegelikult levitasid seda onja. Et ee selliseid asju on. See on ka nagu, sellest on kohe aru tegelikult saada.

Aitäh!

Intervjuu 62

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 17. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N31):

Sugu: Naine

Vanus: 38

Elukoht: Tallinn

Haridus: Kõrgharidus

Töövaldkond: Logistika

Millal Te endale umbes Facebooki konto tegite?

N31: 2008 vä.

Mis põhjusel Te endale kasutaja tegite?

N31: Sest et kõikidel oli, sellepärast.

Kui tihti Te praegu Facebooki külastate?

N31: Iga päev.

Ja kui palju aega seal veedate?

N31: No ütleme, et liiga palju (naerab).

Aga umbes?

N31: Ei tea, ma pole...käid ju korra vaata sees, lähed jälle minema nagu, et. Ma ei tea, tund aega äkki, kui kokku võtta kõik.

Et mitu korda käite sees, aga korraga pole tavaliselt nii pikalt.

N31: Jah, jah.

Mis tegevustele Teil seal peamiselt aeg kulub?

N31: Mm sõprade info, mida nad jagavad. Siis need mängud on seal näiteks, mida ma mängin hea meelega. Ja rohkem polegi nagu.

Kui palju Teil sõbralistis on inimesi seal?

N31: Mingi 110 vist vä. Neid ma kõiki tunnen ka kusjuures, mitte kedagi võõrast ei ole seal.

Kas Te mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutate?

N31: Ei.

Kas Te mobiiltelefoniga ka Facebookis käite?

N31: Ikka.

Kui tihti Te käite telefoniga seal?

N31: Iga päev ikka, aga harvem. Siis, kui näiteks arvutit ei ole kaasas, et siis.

Küsin siis natuke meediatarbimise kohta. Kas Teie olete oma Facebookis laikinud mõnda ajalehte või ajakirja või mingit meediaväljaannet?

N31: Ei.

Mis põhjusel?

N31: Lihtsalt...

Kas Te muidu koju olete tellinud mingeid ajalehti või ajakirju?

N31: Ei, need on netis olemas ju. Miks seda paberit vaja on veel?

Milliseid väljaandeid Te veebist peamiselt loete?

N31: Mm Delfi, Postimees.

Kas Te mingeid artikleid, mida olete veebiväljaandest lugenud, olete ka ise Facebookis jaganud?

N31: Jaa.

Näiteks mida?

N31: Pigem mingeid naljaartikleid. Et mingeid ee eriti idiootlikke nagu väljendusi või mingeid siukseid.

Kas siis nagu vigu selles artiklis või...?

N31: Ütleme, et teema on idiootlik nagu.

Mäletate mingit näidet mõne uudise kohta, mida olete jaganud?

N31: Ega kohe praegu ei tulegi kohe meelde, mis see viimane võis olla tegelikult. Mida ma viimati jagasin, oli see "Tujurikkuja", need klipid nagu. See oli viimane, aga rohkem ma ei mäleta.

Mis lehekülgedelt Te neid kõige rohkem leiate, mida jagada?

N31: Pigem Delfi on vist põhiline, kust nagu siis saab infot võtta.

Kas Teie sõbrad ka nendele postitustele kuidagi reageerivad, et kommenteerivad või laigivad?

N31: Ikka (muigab).

Kas Teie sõbrad panevad ka Facebookis mingeid artikleid vms meediasisu üles?

N31: Ikka tuleb.

Kui suure osa Te nendest postitustest läbi vaatate?

N31: Ikka vaatan läbi, kui on väga nõme selline noh, heas mõttes nõme selline.

Aga oskate öelda, kui suure osa neist jagatud postitustest Te avate?

N31: Kui...ütleme, et kui ma nagu märkan ikkagi, siis ma ikka teen lahti, sest et nalja peab ju saama! Või naerda peab saama (muheleb).

Kas Te seejärel ka kommenteerite või laigite seda postitust?

N31: Ei ma väga võibolla ei kommenteeri, võibolla mõne sõna võibolla mõni kord, aga noh lihtsalt avan ja nagu loen läbi.

Mis teemadel Teil sõbralistis inimesed jagavad rohkem meediasisu?

N31: Meediasisu...

Või artikleid ja muud sellist.

N31: Mmh, kuna ma ise olen nagu koeranimene, siis meil on tõuühing. Ja siis tõuühingu sees

me jagame päris tihti sellist infot ja nagu ja noh see võib ka meedia alla käia, ma ei oska öelda. Koguaeg on nende artiklite jagamine ja selles mõttes, pigem see teema nagu väljaspool.

Kui inimesed jagavad mingeid artikleid või uudiseid, siis mis teemad ja valdkonnad Teid ennast rohkem huvitavad? Või mis Teid üldse ei huvita?

N31: No ütleme, et kogu info saab ikkagi Delfist nagu kätte põhimõtteliselt, noh uudiste mõttes. Aga mida ma kindlasti hea meelega avan, ongi selline kõhutäis naeru artiklid nagu. Need ma teen kindlasti lahti, neid ise jagaksin ka hea meelega.

Aga millised teemad pigem ei huvita?

N31: Ütleme, et, ma ei tea, poliitika – väga ei ava neid asju. Neid on nagu liiga palju juba.

Küsin natuke tele ja raadio kohta ka. Kui palju Te muidu telerit vaatate?

N31: Ikka, ikka pärast tööd ikka. Tead ta on vahest kas või taustakski nagu muliseb seal selles mõttes.

Mis telekanaleid ja saateid Te peamiselt vaatate?

N31: Eem neid seebiseriaale ma ei vaata, üldse nagu. Ma ei vaata ka Eesti neid seriaale nagu. Pigem mingid filmid, mingid History pealt meeldib mulle vaadata põnevaid ja-ja siis mingi krimi kanal on ka, mida ma praegu ei saa praegu öelda. Ei tule praegu meelde see nimetus. Ta oli vist Investigation Discovery vist vä. Natuke põnevust, natuke laipu ja mõrvu (muigab).

Kas Te mingeid telekanaleid ka olete Facebookis laikinud?

N31: Ei, aa jaa, Historyt. Jah.

Mida nemad üldse Facebookis jagavad?

N31: Ega väga pole tähelepanu pööranud sellele.

Kas Te internetist ka telesaateid järele vaatate või otse?

N31: Emm, väga-väga harva, väga-väga harva.

Aga mingeid välismaiseid teleseriaale ei vaata interneti kaudu?

N31: Mkm.

Kui palju Te raadiot kuulate?

N31: Ega ma teda ei kuula põhimõtteliselt. Pigem ta ongi mul tööl kuskil taustaks lihtsalt. Hommikul, kui kohvi joon, on taustaks mingi muusika või lihtsalt mingi rahulik muusika ja väga sealt uudiseid ei kuulagi.

Mis raadiokanalit Te peamiselt kuulate?

N31: Raadio Retro FM.

Kas Facebookis Teie sõbralistis jagatakse mingit teles nähtud või raadios kuulnud infot?

N31: Vahest on olnud, vahest on olnud.

Mida Teil näiteks viimati jagati, mis televisiooni või raadiot puudutas?

N31: Ei mäleta tegelikult. Nii et nii tihti ei ole olnud.

Kas Te olete kunagi piiranud mõne sõbra aktiivsust Facebookis, et näiteks vähendanud postituste arvu, mis uudisvoos temalt ilmub?

N31: Ei, ei.

Küsin veel juurde, et kas Te ka ise mingeid artikleid seal edasi jagate?

N31: Jaa.

Mäletate, mida Te viimati niimoodi edasi jagasite?

N31: Tegelikult ei mäleta, aga ma olen jaganud küll niimoodi, mida keegi on enne veel jaganud.

Ma saan aru, et pigem Te jagate Facebookis selliseid humoorikaid postitusi.

N31: Pigem jah, pigem jah sellist.

Kas on mingeid teemasid, mille kohta Te pigem jagate postitusi?

N31: Ei saa öelda niimoodi, et mingi kindel teema on. Lihtsalt, mis parasjagu nagu tuleb sealt. Aga ikkagi, mida ma jagan, on nagu naljaka sisuga ja koomilised.

Aga Te ei lähe Facebooki väljaannete lehekülgedele, vaid pigem ikka loete uudiseid väljaande enda koduleheküljelt?

N31: Jah, jah, just, just.

Kas Te tahaksite, et Teile uudisvoogu jookseksid väljaannete uudised?

N31: Ei.

Miks?

N31: Liiga palju rämpsü vöibolla, kui neid saab nimetada. Facebook ei ole nii primaarne nagu, et selles mõttes.

Suur aitäh!

Intervjuu 63

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 17. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N32):

Sugu: Naine

Vanus: 35

Elukoht: Tallinn

Haridus: Kõrgharidus

Töövaldkond: Jurist

Millal Te tegite endale Facebooki konto?

N32: Umbes kolm aastat tagasi.

Mis põhjusel Te kasutaja tegite?

N32: Sõbrad tegid (muigab).

Kui tihti Te praegu Facebooki külastate?

N32: Ee korra päevas midagi.

Ja kui palju Te seal aega veedate?

N32: Kolm minutit.

Kas Te mobiiltelefoniga külastate Facebooki?

N32: Ei.

Mis Te teete seal peamiselt?

N32: Vaatan kirju või noh ma näen, kui keegi on kirjutanud, siis ma loen, mis ma talle vastan siis selles mõttes.

Kui palju Teil sõbralistis on seal inimesi?

N32: Ei tea, ei tea üldse.

Kas Te olete Facebookis laikinud mõnda meediaväljaannet, näiteks mõnda ajakirja või ajalehte nagu Postimees, Öhtuleht, Eesti Päevaleht?

N32: Ei usu.

Ja mis põhjusel?

N32: Pole silma hakanud. Ei tea, ei oska öelda, ei ole silma hakanud.

Kas Teil muidu koju on tellitud mingeid ajalehti või ajakirju paberkandjal?

N32: Sirp, siis on ee Akadeemia, Maksumaksja. Rohkem ei ole.

Kas Te loete ka neid?

N32: Jaa, kõike loen.

Kui Te uudiseid soovite hankida, siis kust Te esimesena n-ä vaatate?

N32: Internetist ikka.

Mis väljaandeid või lehekülgi?

N32: Äripäeva ja siis Delfit.

Kas Te ise olete Facebookis mingeid artikleid kunagi jaganud?

N32: Ei usu.

Miks?

N32: Ei tea. Ei oska öelda. Pole ilmselt, pole näinud, mida jagada. Äkki, kui väga meeldiks, siis ma... Kuna ma väga ei vaata, mis seal liigub igapäevaselt, siis...siis...nii ongi.

Kas Te muidu veebiväljaandeid loete igapäevaselt?

N32: Äripäeva ja siis Delfit, aga muud mitte.

Kas Teie sõbralistis inimesed jagavad mingeid artikleid vms?

N32: Ma arvan küll, aga ma ei tea.

Te ei vaata neid?

N32: Ei vaata, ma väga ei vaata jah.

Aga kunagi olete ikka vaadanud neid jagatud artikleid?

N32: Kui jääb silma niimoodi. Aga ma arvan, et ma pole nagu, otseselt ei mäleta, aga ma eeldan, et keegi kindlasti midagi jagas.

Küsin, et kui palju Te muidu telerit vaatate?

N32: Tunde päevas...ütleme, ma arvan, pool tundi päevas. Mõni päev natuke rohkem, mõni päev üldse mitte. Nädalavahetustel põhimõtteliselt üldse mitte.

Mis telekanaleid ja saateid Te peamiselt vaatate?

N32: Ee ETVd, "Aktuaalset kaamerat" ja siis mingi kanal, mille nimi on TLC, mingi tõsielusaadete kanal mingisugune.

Kas Te mingeid telesaateid ka interneti kaudu vaatate?

N32: Ee ja, kõiki neid Eesti, ETV saateid kõiki.

Kas Te Facebookis olete mingeid telekanaleid või saateid laikinud või hoopis raadiot?

N32: Ei, kindlasti. Seda ma tean.

Kui palju Te raadiot kuulate?

N32: Igapäevaselt. Ee hommikuti Kuku raadiot ja siis õhtuti Retro FMi.

Kas Te olete kunagi piiranud mõne inimese ligipääsu või postituste arvu?

N32: Ja (muheleb). Sellised inimesed, kes on tuttavad, keda paar korda olen näinud, siis nende infovälja olen piiranud.

Aitäh!

Intervjuu 64

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 17. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M32):

Sugu: Mees

Vanus: 46

Elukoht: Tallinn

Haridus: Keskkharidus

Töövaldkond: Tööstus

Millal Te tegite endale Facebooki konto?

M32: No paar aastat tagasi järsku.

Mis põhjusel Te tegite kasutaja?

M32: Ei, eks ma siis tegin, kui see üldse noh, kui ta tuli ja-ja huvi, ütleme siis lihtsalt.

Kui tihti Te praegu Facebooki külastate?

M32: Mm personaalselt kasutan... Mul on kaks tükki tegelikult, kaks kontot. Üks on oma spordiklubi konto – seda ma kasutan mingi paar korda nädalas. Enda oma umbes kuskil paar korda nädalas. Siis käin vaatamas, mis seal toimub.

Kui palju Te siis seal aega veedate ja kas te mobiiliga ka käite?

M32: Ei lühidalt, umbes ikka mingi 15 minutit ehk. Umbes nii, aga sõltub noh olukorrast. Ei, ei käi.

Kui suur Teil seal sõbralistis inimeste arv on?

M32: Auh, oi mingi, kas ta on mingi 30 vä, midagi niimoodi.

Küsin natuke meedia kohta. Kas Teie olete Facebookis mingeid ajalehti või ajakirju laikinud?

M32: Ei.

Miks nii?

M32: Ma ei tea, ei ole vist lihtsalt huvi pakkunud. Või ma ei tea, siis, noh vaata, kuna ma olen nii harv käija eks, et siis ma ei ole sellel laikimisel mingit pointi näinud nagu lihtsalt. See on põhjus.

Kust Te peamiselt uudiseid hangite?

M32: No netist ka ikkagi. Arvuti on mu ajaleht.

Mis väljaandeid Te peamiselt loete ja jälgite?

M32: No Eestist on Postimees ja Delfit ja Äripäev. Välismaalt, Soomest on MTV3, Yle ee, siis inglisekeelsetes portaalides ma nii väga...või jah inglisekeelsetes ma nii väga ei käi. Et siis Eesti ja Soome peaaegu nagu on kindel. Muidu ei jõuagi ära hankida, muidu jäädkki lugema (muheleb). Aga erialast asja ma vaatan muidugi inglisekeelset või noh seda, mis nagu töö juurde puutub, need on ikka enamuse inglisekeelsed. Jah.

Kas Te koju olete mingeid ajalehti või ajakirju paberkandjal tellinud?

M32: Jah, meil Ekspress käib jah, jah.

Kas Te loete ka seda?

M32: Ikka-ikka, jah, jah. Jamh. See on ainuke paber, mis järgi on jäänud. Et ülejäänud nagu lehed pakuvad küll ennast kõvasti, aga need saab kõik noh netist kätte tegelikult. Ma ei näe põhjust osta.

Kui suur telerivaataja Te olete?

M32: Sõltub. Eem “Aktuaalset kaamerat” nagu üritaks järjekindlalt vaadata ja siis on mõningad lemmiksaated, võibolla seal “Vabariigi kodanikud”, võibolla eeh mis veel...ja siis mingid jutusaated ühesõnaga.

Kas Te mingeid välismaiseid telekanaleid ka vaatate?

M32: Ikka jaa...ei noh Soome uudiseid. Hommikune uudistevärk ongi niimoodi, et niimoodi plöksid nagu Eesti uudiseid, Soome uudiseid, mõnikord ka Vene uudiseid. Kui midagi huvitavat juhtunud on, siis loomulikult CNN ja BBC eks. Et-et, aga ütleme telerivaatamine seostub kõige rohkem võibolla hoopiski mingite seriaalide, filmidega – sinna kulub see telerivaatamise aeg nagu rohkem.

Milliseid seriaale Te näiteks vaatate?

M32: Ei no siis on jah Ameerika toodang kõik.

Kas Te internetist muidu ka mingeid telesaateid vaatate järele või otse või ka teleseriaale ja sarju?

M32: Ja, ja hästi palju. Ma tegelikult kuulan raadiot hästi palju järgi ja vaatan ka ee telesaateid järgi jah, mida ma siis nagu väga...vot jälle nende samade uudiste nagu üle, uudistesaadete puhul ma spetsiaalselt nagu ei säti. Või siis, kui olen juhuslikult, siis vaatan ja kui ei ole, siis vaatan järgi.

Mida Te näiteks olete järele kuulanud või vaadanud?

M32: Kui ma kuulan järele, noh siis on....see list on päris pikk. Aga muidugi esmajärgus need eestikeelsed ee, alates “Digitunnist”, “Kahvlit” ee, siis ee see “Olukorrast riigis”, “Keskpäevatund”, “Rahvateenrid” jne jne. Need, mis see spordisaade seal Kukus oli, see eem...
“Mehed ei nuta”.

M32: “Mehed ei nuta” täpselt ja-jah, veel, ühesõnaga nii palju. Et Podcastid on eestikeelsed enamasti jah.

Kas Te mingeid välismaiseid USA teleseriaale ka internetist alla tõmbate ja vaatate niimoodi?

M32: Ma olen, vanasti tõmbasin, aga nüüd on nagu ju need *stream*’imise variandid on juba olemas, et ei ole vaja, ei ole põhjust tõmmata. Kõvaketas on nüüd vabastatud nagu.

Kas Te Facebookis olete laikinud mõnda telekanalit või raadiojaama või mõnda saadet?

M32: Ei ole kusjuures jah. Ma ei ole võibolla enda jaoks lihtsalt avastanud seda varianti. Et ma nagu käitun lihtsalt selle oma malli järgi, kuidas ma nagu neid asju... Ma tean, et Youtube’is on need kanalid, eks. Ja-ja ütleme, et üks, mis see Motors24 all on või mis see on see TehnikaTV, et selle olen ma nagu Youtube’i kanalitest ära n-ö no *subscribe*’inud endale. Ja siis on, ERR jookseb mulle ka nagu Youtube’i kanalitest. Aga rohkem...ma lihtsalt võibolla ei ole nagu avastanud enda jaoks seda veel. Aga Facebookis küll mitte kahjuks.

Kas Teie sõbralistis inimesed jagavad mingit meediasisu Facebookis?

M32: Eem, ei. Nad pigem on sellised mingisugused, et laigi ja siis osaled mingis loosimises, nagu midagi sellist jah. Aga ütleme, et artikleid ikka. Ma ise olen ka muideks, noh kui ma... Mis see oli viimane artikkel, mida ma jagasin, oli see Allan Martinson, kui ta ironiseeris seda ee maksumuudatuste asja, siis seda ma näiteks ise jagasin, ja-ja siis jagasin ka ükskord seda Sten Tamkivi mingit “Mis oleks kui”, oli üks artikkel tal. Ja vot sellist asja. Ja siis, kui keegi jagab, siis ma loen ka loomulikult huviga, eks, aga ütleme, et selline prosta, selline, et jah laigi mind ja siis on mingi võidud pesupulbrit, sellist asja. See mind ei huvita, siis ma jätan selle

kõrvale. Ja igasugust noh nagunii loosimise tüüpi nagu, need asjad mind ei huvita nagu lihtsalt, nendest ma lähen mööda.

Kui palju Te ise Facebookis artikleid jaganud olete?

M32: No ma ei oska öelda, et nädalas ühegi oleks, aga see on, kui satub, eks. No, kui satub, siis tahad seda teistele ka, noh nagu oma sõpradele jagada ja siis.

Mille järgi Te otsustate, et mis artiklit jagate?

M32: No vot see, mis mulje artikkel mulle endale jätab, eks. Et kui ma tunnen, et see on hästi kirjutatud, et mulle läheb nagu väga hästi peale, siis ma nagu panen sinna oma kommentaari juurde ja panen sinna Facebooki lingi ka üles, et minu arvates nagu hea, et lugege.

Kas teised inimesed on mingit tagasisidet ka andnud nendele jagatud artiklitele?

M32: Ikka. Jah see, need...kuna mu see list on noh nagu ta on, kui suur ta on, aga ei, tuleb. Kes siis lihtsalt laigivad või kes siis kirjutavad midagi sappa sinna. Et on ikka, ikka on.

Mis teemadel sõbralistis inimesed Facebookis kõige rohkem artikleid jagavad?

M32: Noh seal on, üks on üldiselt seda Eesti elu puudutav. Teine on selline eetika pool nagu siis, kui meil mõni poliitikust mingisuguse, jälle mingi n-ö tarkusega on hakkama saanud. Selliseid asju jagatakse. Ee ja noh inimesed jagavad ka oma hobisid. Kes on seal näiteks väga kõva pildistaja ja tahab oma mingeid pilte ja-ja siis paneb üles ja mis tema arvab, ja noh igasuguseid selliseid asju.

Kas Te neid postitusi ka kuidagi ise kommenteerite või laigite?

M32: Kui on põhjust, siis muidugi, jah. Et kui neil on vahvad pildid, kui seesama, kes teeb pilte, on pannud tõesti ilusad pildid üles, siis ma laigin vähemalt. Kui keegi on kommenteerinud kuidagi mingisuguseid päevasündmusi ja see mulle ka korda läheb, siis ma kas laigin või ka kommenteerin. Et ikka jah sellist asja.

Suur aitäh Teile!

Intervjuu 65

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 17. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M33):

Sugu: Mees

Vanus: 51

Elukoht: Tallinn, Nõmme

Haridus: Kõrgharidus

Töövaldkond: Kütuseäri

Ma saan aru, et Te ei ole tegelikult ikka üldse Facebooki kasutaja.

M33: Noh, kõik on, ma ei ole siis.

Lihtsalt seetõttu?

M33: Mul on töö, sõbrad ja mul ei ole vaja selles mõttes Facebooki. Et mul on isiklik kontakt, ma helistan või saame kokku. Ma ei tunne, et ma täna sellega võidan. Naine ja laps tegid küll. Naine kasutab kõige rohkem.

Uurin seda, kuidas inimesed Facebooki kaudu meediat tarbivad. Kust Teie üldse hangite informatsiooni, millistelt kanalitelt?

M33: Vaatan "Aktuaalset kaamerat". Mõnikord raadiost ka ma kuulan mingit kas siis Raadio 2st, mõnikord mingit huvitavat teemat poliitikast, kui on aktuaalne, või siis ee noh nii palju, kui sealt uudiseid tuleb. No tihti, iga tunni aja tagant tulevad need uudised. Ja Soome telekast vaatan ka mõnikord uudiseid, eksole, tunduvad paremad, noh nagu õigemad.

Mis telesaateid Te veel vaatate?

M33: Ma vaatan ee natuke Eurosporti, nagu praegu (viitab Sotši olümpiamängudele), eksju, siis ee mõned Eesti sarjad ma vaatan täitsa ära. Kui ma õhtul kodus olen, siis koos naisega me vaatame neid, mõned 3-4 sarja ütleme nädalas. Siis vaatan öösi mõned filmid, kui on midagi, tuleb. Kui naine magab, siis ma midagi vaatan, aga üldjuhul ei ole. Ja kinos käin.

Kas Te internetist ei vaata mingeid telesaateid või sarju?

M33: Ei vaata.

Kas Te mingeid ajalehti või ajakirju olete koju tellinud?

M33: Ei, pole 10 aastat käinud. Ei.

Miks nii?

M33: No sellepärast, et kunagi ükskord üks tark poliitik ütles, ma nõustun temaga, et kui sa tahad maailma asjadega nagu kursis olla, sa pead ajalehte lugema. Aga kui sa oled ajalehte lugenud, siis sa ei tea poolt tõde.

Kas Te veebist loete mingeid väljaandeid?

M33: Ee mõnikord, kui midagi hästi huvitavat on või keegi juhib ka tähelepanu, eks, või midagi. Üldiselt väga harva.

Aga kas Te mobiilist loete uudiseid?

M33: Ei-ei.

Milliseid väljaandeid Te peamiselt sel juhul satute vaatama või mida Teile kõige rohkem soovitatakse?

M33: No ma ei oska öelda. Mõnikord mingeid tehnilisi ajakirju ja-ja selles mõttes nagu, et ega ma muud sealt eriti ei vaata.

Aga mida Te lapse või naise käest teate, et mida seal Facebookis peamiselt tehakse või mis koht see on?

M33: No see on selles mõttes, eksju, see on siis, ma arvan, kas mõnele on vist esimene või siis mõnele on teine peale seda telefoni käsitlust või arvuti käsitlust, eks. Muud asjad, noh ma ei mõtle Facebooki, mingid muud nagu vahendid, eks. Et-et ma arvan, et suht positiivselt, et saab kiiresti kätte ja-ja kõik saavad infot kätte – see on vist nagu nende kõige selline – kiire, ütleme reaalaajas toimiv kogu aeg. Et mõni ei saa sealt väljagi. Reaalaega nagu ei saagi, see ongi seal.

Kas Te raadiot muidu kuulate?

M33: Ja, ikka kuulan.

Milliseid kanaleid peamiselt?

M33: Raadio 2. Ja autoga ma palju sõidan, et siis ma natukene mõnikord Sky Plusi, kui on ee jah ja siis mõnikord võibolla Radio Maniat õige õrnalt ja, ja-ja seal, mis siis on. Isegi mõnikord nädalas võibolla Energyt ma panen mingi 15 minutiks või midagi, aga kõik sõltub, mis lood tulevad (muigab).

Aga ei ole mõelnud endale Facebooki kontot teha?

M33: Ei, ma kasutan arvutit ilgelt vähe, selles on küsimus. Mhm. Mul on õhtul mingid trennid, siis ma saan sõpradega kokku, siis mul on tööd ja muud värgid. Ma ei leia, et mul peaks seda ega veel olema. Jah.

Suur aitäh Teile!**Intervjuu 66****Intervjuu toimumiskoht:** Sparta spordiklubi

Aeg: 17. jaanuar 2014

Intervjueeritav (M34):

Sugu: Mees

Vanus: 31

Elukoht: Pärnu

Haridus: Keskeriharidus

Töövaldkond: Ehitus

Millal Te endale Facebooki konto tegite?

M34: Hah! Mina ei teinudki. Mulle tehti, mulle tehti.

Ja mis põhjusel see konto siis Teile tehti?

M34: Mmm suhtlemise pärast võibolla rohkem. Et ei olnud vist Messengeri omal ajal ja siis tegime Facebooki ja siis nagu seal sai nagu suhelda.

Kui tihti Te praegu Facebooki külastate?

M34: Väga harva.

Aga umbes?

M34: No ütleme niimoodi, nädalas võibolla mingi...oleneb. Ma käin Facebookis ainult, ütleme

siis Facebooki messengeris inimestega suhtlemas, aga ei midagi. Ei mingit sellist noh kedagi jälgida või laikida või...absoluutselt null, täiesti. Minu jaoks on ta lihtsalt, ongi täiesti ainult messengeri jaoks.

Kui Te käite seal sees, siis kui palju Te korraga seal keskkonnas aega veedate?

M34: No kui läheb kellegagi rääkimiseks, siis vahest on tund-kaks. No ta on mul sees, et ütleme niimoodi, et ta on mul telefonis või iPadis on ta mul sees. Ja siis, kui keegi kirjutab, siis ma lihtsalt kirjutan vastu. Aga mind nagu ei huvita, mis seal toimub.

Ja kasutate telefonis ka Facebooki?

M34: Jah.

Kui palju Teil seal sõbralistis on inimesi?

M34: Ee vist üle 200.

Kas Te mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutate?

M34: Mkm.

Ma saan aru, et Te ei ole väga Facebookis laikinud midagi.

M34: Ei.

Aga ma küsin, et ega Te Facebookis mingeid meediaväljaandeid, näiteks ajalehti, veebiväljaandeid ei ole seal laikinud?

M34: Ee ühte olen. See vist oli, et siis, kui see Andrus Veerpalu dopinguskandaal oli. Seda vist laikisin siis.

Aga niimoodi Postimeest või Delfit ei ole Facebookis laikinud?

M34: (raputab pead).

Aga olete Te vaadanud, kas Teie sõbrad jagavad Facebookis mingit meediasisu, näiteks artikleid vms?

M34: (muheleb). Ütleme niimoodi, et see sõbralist on selline, et ega ma ise ei ole kedagi sõbraks võtnud. Mind on nagu sõbraks võetud ja siis ma lihtsalt olen ta kinnitanud, aga ega mind eriti ei huvita, millega nad tegelevad. Et ütleme oma sõbrad, kellega me suhtleme, siis selleks on telefon. Siis me räägime omavahel, kui midagi on. Aga et sellist nüüd, noh vahest on jah, võibolla keegi näiteks oma huviringkonnas näiteks paneb mingi artikli üles, et siis vaatan. Sõber tegeleb surfiga, siis ta on pannud näiteks surfi kohta mingi artikli üles. Näiteks mingi, et noh et, õppige enne, kui hakkate tegema, et siis nagu näitab. Aga see on, ma ei tea, kolme aasta jooksul ühe korra vist.

Et üldiselt Te seda uudisvoogu niimoodi ei loe, et mida inimesed jagavad.

M34: Ei. Vahest noh lähed sisse, siis võibolla sirvid, lihtsalt niimoodi silmadega käid üle, aga ei sellist asja nüüd ei ole, et ahah-ohoh. Et ei huvita absoluutselt.

Kas Teil koju on tellitud mingeid ajalehti või ajakirju paber kandjal?

M34: Jah. Ee Eesti Ekspress ja Maaleht.

Kas Te veebist ka mingeid väljaandeid loete?

M34: Selle ma nüüd lõpetasingi ära. Noh tegelikult ma nagu igapäevaselt loen absoluutselt kõik Eesti ajalehed läbi meedias.

Siis veebi kaudu?

M34: Jah. Noh ütleme siis nii palju, kui nüüd mitte, no ütleme seal Postimees, Delfi, ee Õhtuleht, mis seal veel on...Äripäev. Noh praegu mul käib Ekspress kodus, siis ma nagu loen paber kandjana ta läbi, Maalehe samamoodi paber kandjana läbi. Et tavaliselt mul läheb mingi, noh ikka tunnike läheb kindlasti nende sirvimiste peale ja lugemiste peale.

Aga ise ei ole kunagi Facebookis mingit artiklit vms jaganud?

M34: Eih, eih. Olen, valetan! Ma ei ole artiklit jaganud, vaid ma, lihtsalt ee oli üks mingisugune Youtube'i mingisugune video, mida ma lihtsalt soovitasin. Nagu selline, see vist oli Jason Dunhami (mõtleb Jeff Dunham – L.V.) mingi show. See on see kõhuraäkija. Et siis ma panin selle nagu üles, et näitasin, kes nagu tahab vaadata. Et see oli nagu noh, kes tahtis vaadata, see vaatas. See on ainuke, mida ma teinud olen. Aga selle ma kustutasin ka ruttu ära.

Miks Te ei jaga ise artikleid näiteks Facebookis?

M34: Absoluutselt ei ole nagu mõelnud selle peale, et seda peaks tegema. Et mul on rohkem see, et ma loen ta läbi. Kui ta on huvitav, siis ma ei tea, eks ma siis ütlen kellelegi. Aga ei, sellist asja küll mitte, et hakkaks kellelegi nüüd aahhaa...

Pigem siis arutad kellegagi.

M34: Jah. Noh selle jaoks võibolla ongi see, et vahest oled lihtsalt, ongi, kas sul on see Facebook nagu sees ja siis, kui noh näed, et sõber on sees, siis kirjutad. Ja siis on mingisugune artikkel, siis võibolla lihtsalt arutad seda asja lihtsalt omavahel ja siis on kõik. Ei, sellist asja, et paned nüüd üles ja kõik loevad, et see...

Kui Te veebis uudiseid loete, kas Te neid ka seal kunagi kommenteerite?

M34: Ei.

Aga loete kommentaare?

M34: Väga harva. Ma...see on nagu huumor seal. Ma ise vahest vaatan seda.

Kui palju Te muidu telerit vaatate?

M34: Vaatasin rohkem, aga kuna hakkasin tegelema uuesti nagu spordiga, siis on nagu väga minimaalseks muutunud see teema.

Mis kanaleid ja saateid Te praegu veel vaatate?

M34: Mmm History Channel, Discovery, Eesti omadest...(mõtleb) Hea küsimus, ma ei tea.

Aga uudistesaaeid näiteks ei vaata?

M34: Vaatan, kui satun peale.

Kas Te internetist vaatate mingeid telesaateid järele või otse?

M34: "Pealtnägijat".

Aga välismaiseid sarju?

M34: Ei, ei.

Kui palju Te raadiot kuulate?

M34: Kusjuures siis, kui autoga sõidan, siis kuulan. Muidu, jah, töö juures ka on, kogu aeg raadio mängib. Et ee see oleneb ka. Ma ei tea, praegu millegipärast on Power Hit Radio periood (muheleb).

Aga olete Te kunagi mõnda sõpra Facebookist ka kustutanud või kuidagi piiranud seda, kui palju postitusi Te temalt uudisvoos näete?

M34: Seda saab teha vä? (naerab) Ma räägin, minule on Facebook, on täiesti must maa. Minule on see, et ta minu jaoks on ta, lihtsalt ongi see, et näen, inimene suhtleb minuga. Ei, mina ei loe, ei laigi. Noh, vahest jah võibolla laigid mõnda tõesti, kui näed, et mingil sõbral on äge pilt, et siis paned laik. Ja-ja et nüüd mingil tundmatul hakkaks seal – pole minu teema.

Suur aitäh!

Intervjuu 67

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 17. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N33):

Sugu: Naine

Vanus: 30

Elukoht: Harjumaa, Rae vald

Haridus: Kõrgharidus

Töövaldkond: Optometrist

Millal Te tegite endale Facebooki konto?

N33: Ma tegin 2011 äkki.

Mis põhjusel Te tegite endale konto?

N33: Ee sõbrad-sugulased.

Kas nad kutsusid Teid?

N33: Ei, ise läksin.

Kui tihti Te praegu Facebooki külastate?

N33: Ee igapäevaselt.

Kui palju Te seal aega veedate?

N33: Eh sõltub, mis ma teen. Et kui mul on nagu eem, noh, kuidas ma ütlen siis, no ma arvan, et mingi selline pool tundi päeva jooksul, ma arvan.

Mida Te seal seal peamiselt teete?

N33: Vaatan, mis keegi midagi üles on pannud ehk siis uudiseid sealt ja siis ma suhtlen n-ö oma klientidega ja sõpradega.

Kui palju Teil seal sõbralistis inimesi on?

N33: Ee no sõpru on vähe, tuttavaid on kuskil 500 umbes.

Kas Te mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutate?

N33: Eih.

Kas Te mobiiltelefoniga ka Facebookis käite?

N33: Ainult sellega põhimõtteliselt käingi.

Küsin natuke meediatarbimise kohta Facebookis. Kas Te olete Facebookis mõnda meediaväljaannet laikinud, näiteks mõnda ajalehte nagu Postimees või veebiväljaannet nagu Delfi vms?

N33: Mm vist ei ole, vist mitte.

Oskate öelda, miks Te ei ole laikinud?

N33: Ma ei tea, ma ei loe neid sealt. Et pigem mitte.

Kas Teil kodus paberkandjal käib mingeid ajalehti või ajakirju?

N33: Ei käi.

Aga loete Te veebist mingeid väljaandeid?

N33: Ee aeg-ajalt.

Mis väljaandeid Te veebist loete?

N33: Eh Delfist põhimõtteliselt. Seal on kõik koos nagu.

Kas Te olete kunagi mingeid uudiseid või muid artikleid jaganud Facebookis, mida olete sealt lugenud?

N33: Mm jaa, ma arvan, et ma olen.

Mäletate, mida Te seal olete näiteks jaganud?

N33: Konkreetset mitte, aga tõenäoliselt tervise teemal või siis näiteks mingi selline huumori teema.

Kas Teie sõbralistis jagatakse mingeid artikleid vm meediasisu?

N33: Ee osad jagavad, osad mitte. Pigem sheeritakse igasuguseid võiduvõimalusi.

Et igasuguseid kampaaniaid?

N33: Mhm.

Kas Te ise ka nendes osalete?

N33: Ei.

Aga kui mingeid artikleid jagatakse, siis mis teemadel need valdavalt on?

N33: Mm no viimasel ajal võibolla ilma teemast, õnnetustest võibolla või siis, kui välismaal on midagi sellist ee uut huvitavat.

Kas Te tavaliselt ka need jagatud uudised avate ja loete läbi?

N33: Ee 90 protsenti mitte.

Mille järgi Te otsuse langetate?

N33: Pealkirja.

Mis teemad Teid rohkem huvitavad või millele tähelepanu pöörate?

N33: Mm ma ei tea, loomad näiteks.

Kas Te neile postitustele ka kuidagi reageerite – kommenteerite või laigite?

N33: Mm kommenteerima ma ei kipu, mõnikord võibolla laigin jah.

Küsin natuke tele ja raadio kohta ka. Kas Te mõnda tele- või raadiojaama olete laikinud või saadet?

N33: Mkm.

Kui palju Te telerit vaatate?

N33: Eeh tundides?

Umbes...

N33: No vähe. Ma arvan, et nädala jooksul võibolla selline 2-3 tundi, kui sedagi.

Mis kanaleid või saateid Te peamiselt vaatate?

N33: Pigem filme, mõnikord uudiseid.

Ja mis kanalilt näiteks?

N33: Mm uudiseid näiteks ETVd ja TV3e. Ja mm noh filme, ma ei tea, Silver võibolla vist on üks ja Universal.

Kas Te internetist vaatate mingeid telesaateid või näiteks sarju?

N33: Mingeid teatud saateid järele, kui näiteks keegi sõber on kuskil olnud või-või tuttav või miskit.

Kus kanalilt need on peamiselt?

N33: Ee ERRi, ütleme siis pigem sealt neid. Seal on nagu vähe, ütleme niimoodi, et kvaliteetsemad asjad.

Kui palju Te raadiot kuulate?

N33: Ainult siis, kui sõidan tööle või koju.

Autoga siis?

N33: Autoga jah.

Ja mis raadiokanaleid Te kuulate?

N33: Retro.

Kas Te olete märganud, et Facebookis ka tele või raadio kohta mingit infot jagatakse?

N33: Mm väga ei ole.

Kas Te olete kuidagi piiranud oma infovoogu, näiteks mõne sõbra kustutanud või blokeerinud? Olete Te üldse märganud, et mõni teistest enam jagab?

N33: No osad jagavad küll rohkem, aga kui ma ei taha seda lugeda, siis ma ei loe seda lihtsalt. Las ta siis paneb, et vahet ei ole nagu selles mõttes.

Et kerite niisama edasi.

N33: Just.

Aitäh!**Intervjuu 68**

Intervjuu toimumiskoht: Sparta spordiklubi

Aeg: 17. jaanuar 2014

Intervjueeritav (N34):

Sugu: Naine

Vanus: 30

Elukoht: Tallinn

Haridus: Keskeriharidus

Töövaldkond: Büroojuht

Millal Te endale Facebooki kasutaja tegite umbes?

N34: 2009.

Mis põhjusel endale Facebooki konto tegite?

N34: Huvi kaugemal elavate sõprade käekäigu järgi.

Kui tihti Te Facebooki praegu külastate?

N34: Kaks-kolm korda nädalas.

Kui pikalt seal tavaliselt korraga aega veedate?

N34: Mingi 15-20 minutit.

Millistele tegevustele Teil seal kõige rohkem tavaliselt aega kulub?

N34: Staatuste lugemisele ja piltide vaatamisele.

Kui suur on Teie Facebooki sõbralistis olevate inimeste arv?

N34: Ca 280.

Kas külastate Facebooki ka mobiiltelefoniga?

N34: Ei.

Kas Te kasutate ka teisi sotsiaalvõrgustikke?

N34: Ei.

Küsin natuke üldise meediatarbimise kohta. Millisest meediaväljaandest ja kanalist Te esmalt uudiseid hangite? Näiteks veebist delfi.ee või postimees.ee või telerist "Aktuaalne kaamera" jne.

N34: "Terevisioon" ja "AK".

Kas Teil on koju tellitud paberkandjal ka ajalehti või ajakirju?

N34: Tehnikamaailm ja töö juures Äripäev.

Kui tihti Te veebiväljaandeid loete?

N34: Väga harva ja ainult siis, kui on midagi väga intrigeerivat juhtunud.

Kui palju Te vaatate telerit?

N34: Rohkem ETV ja ETV2 dokumentaalid põhiliselt. Samas ka teatud seriaalid nagu "Grey's Anatomy", "Two and a Half Men" jne.

Kui palju Te raadiot kuulate?

N34: Suvel kuulan rohkem, kuna sõidan jalgrattaga ja ainult Spin FMi.

Kas Te olete Facebookis laikinud mõnda meediaväljaannet – ajalehte, telekanalit, telesaadet, raadiojaama vms?

N34: ETVs olen laikinud ENSV seriaali, et näha pilte, mis on minulegi nostalgilised.

Millist infot ENSV seriaal Facebookis jagab?

N34: Pilte ja vanu lugusid.

Kui suure osa Te nende jagatud postitustest avate ja läbi loete?

N34: Loen ja vaatan ca 50 protsenti nendest läbi.

Kas Te olete jaganud Facebooki kaudu meediasisu, näiteks artikleid või infot mõne telesaate jms kohta? Mida Te viimati näiteks jagasite?

N34: Olen, ja arvamusartikkel majandusest oli.

Miks Te seda jagasite?

N34: Huvitava sisu pärast jagasin.

Kas Teie sõbrad jagavad Facebookis artikleid vm meediasisu?

N34: Vahest jagavad.

Millist infot nad jagavad?

N34: Rohkem kas vastuolulist või selliseid arvamusi, mis kardinaalselt erinevad nende endi omast.

Kui suure osa Te sellest läbi loete?

N34: Võibolla ainult 30 protsenti.

Mille järgi Te valite, mida loete?

N34: Otsustan selle järgi, kui tuttav või sõber on kuidagi huvitavalt kommenteerinud jagatavat artiklit.

Kas Te neid postitusi ka laigite ja kommenteerite?

N34: Vahest jah.

Millal?

N34: Kui ma olen kas täiesti teisel arvamusel või siis arvan, et jagaja on sisust ehk veidi liiga ühekülgsest aru saanud.

Kas Te olete kunagi piiranud mõne meediaväljaande või sõbralistis olevate inimeste jagatud postituste arvu?

N34: Olen küll.

Ja mis põhjusel?

N34: Mõni on liiga vulgaarne ja labane.

Kas pigem loeksite sõbra jagatud uudist või meediaväljaande jagatud uudist?

N34: Pigem sõbra, sest meediaväljaande jagatud uudis oleks eeldatavasti kuidagi kommertslik. Sõber tavaliselt ei jaga reklaami eesmärgil.

Aitäh!

Intervjuu 69

Intervjuu toimumiskoht: Tallinna kesklinna büroohoone

Aeg: 10. märts 2014

Intervjueeritav (N35):

Sugu: Naine

Vanus: 47

Elukoht: Tallinn

Haridus: Kõrgharidus

Töövaldkond: Turism, osakonnajuhataja

Millal Te tegite endale Facebooki konto?

N35: Ma tegin, ma isegi umbes mäletan, ma tegin Facebooki kasutaja endale aastal 2010, sügisel kuskil.

Ja mis põhjusel?

N35: Ma tegin selle pärast, et ma olin juba...mul oli palju sõpru Facebookis ja siis mulle tundus, et võiks ka liituda.

Kui tihti Te Facebooki praegu külastate?

N35: Iga päev.

Ja kui palju Te seal aega veedate?

N35: Ma käin seal, ma käin Facebookis mitu korda päevas, aga korraga olen hästi lühidalt. Ma ainult vaatan, et mis seal kes on midagi saatnud, kas on mingeid kirju mulle tulnud, mingeid teateid vahel keegi kirjutab. Ja siis vahel on kellelgi sünnipäev, siis saadan sinna õnnitlusi. Nii et ma olen korraga 5-10 minutit, aga ma olen mingi 3-4 korda kindlasti päevas, lähen sinna sisse.

Kui palju Teil sõbralistis on inimesi?

N35: 128.

Kas Te mingeid teisi sotsiaalsõrgustikke ka veel kasutate?

N35: Ei.

Kas Te mobiiltelefoniga ka Facebookis käite?

N35: Väga harva, väga harva, aga vahel.

Küsin natuke meediatarbimise kohta Facebookis. Kas Te olete Facebookis mingeid ajalehti või ajakirju laikinud?

N35: Ja, olen.

Milliseid?

N35: Postimeest, siis Postimehest eraldi Tarbijat, siis laikisin Eesti Ekspressi. Rohkem ei ole. A Päevalehte olen ka laikinud. Päevaleht on ka ja.

Aga mingeid ajakirju ei ole?

N35: Ajakirju minu meelest ei ole. Minu meelest ei ole. Minu meelest.

Ega Te ka veebiväljaannet Delfit pole laikinud?

N35: Ei ole. Delfit ma üldse ei ole harjunud lugema.

Aga mingeid välismaiseid väljaandeid?

N35: Ei ole.

Miks Te just neid väljaandeid olete laikinud?

N35: No sellepärast, et need on minu meelest sellised Eesti meediamaaastiku kõige põhilisemad tegijad, Postimees eelkõige, Eesti Päevaleht ka. Ja noh nädalaleht Eesti Ekspress. Nad on kõige usaldusväärsemad ja nende nagu infot mina usaldan.

Kas Te liitusite mõne väljaandega ka kampaania käigus?

N35: Mm ei usu, ei olnud minu arvates.

Kas Teil on koju tellitud mingeid väljaandeid paberil?

N35: Postimees, Postimees. Vahepeal tellisin ma iPadi ka Eesti Ekspressi digilehte, digiversioon mul käis.

Kas Te veebist loete uudised?

N35: Ee jah, loen.

Milliseid väljaandeid Te loete?

N35: Postimeest kõige rohkem. Jah, jah.

Kas Te olete kuidagi ka seadistanud seda, kui palju postitusi mõnelt väljaandelt oma uudisvoogu soovite?

N35: Ei ole. Ei.

Kui palju neid postitusi väljaannetelt Teie uudisvoogu ilmub?

N35: Nagu iga päev vä? Iga päev ikka tuleb jah mingisugune...ma numbrit ei oskagi öelda. Tarbija klippe tuleb mul ja Postimehe klippe. Ma ei tea, kõik kokku järsku mingi 10 vä.

Kui suure osa Te neist ka avate ja läbi loete?

N35: Ma arvan, umbes kolmandiku võibolla.

Mille järgi Te otsuse langetate?

N35: Ma vaatan, et kas see teema, mida käsitletakse, tundub mulle huvitav.

Ja mis teemad Teid rohkem huvitavad?

N35: No näiteks sellised, noh ka poliitilised sündmused, mis on hästi päevakajalised just antud hetkel. Ja no üldse igasugused uudised, mis on nagu hästi aktuaalsed ja kui ma näen, et midagi uut sellest kirjutatakse, siis noh tahangi lugeda. Või mõnikord ka eluolu, inimeste eluolu puudutavad teemad, mingid sotsiaalsed probleemid – need ka huvitavad mind.

Kas Te ka nende laigitud väljaannete Facebooki lehekülgi külastate?

N35: Ei käi, ei käi.

Et kui soovite uudiseid lugeda, siis kas lähete esmalt pigem veebilehele endale?

N35: Ja, siis lähen veebilehele endale, mitte Facebooki lehele. Tavaliselt jah.

Kas Te olete ise Facebookis mingeid artikleid kunagi jaganud?

N35: Olen, Tarbija artikleid. Ja mitte ainult. Ja siis olen ka jaganud paar korda näiteks Andrus Kivirähki kolumni ja siis veel mingisuguseid...jah ja üldse mingisuguseid kolumne, mis mulle on meeldinud. Vot neid, mõned olen veel jaganud. Alles hiljuti jagasin veel ühte sellist kolumni näiteks. Lembit Ulfsaki kolumn või mingi lugu oli. Seda ma jah jagasin Facebookis.

Miks Te näiteks seda Ulfsaki artiklit Postimehest jagasite?

N35: Ma ei tea, ma siis...ma üldiselt ei ole üldse eriti selline väga suur jagaja ausalt öeldes, ma pean ütlema. Et paljud inimesed ju väga jagavad kõiki asju seal ja noh. Mina väga ei jaga, aga kui mulle tundub, et see on nagu väga hästi kirjutatud või seal on väga häid mõtteid, siis mul nagu tuleb tahtmine, et noh et teised ka näeksid seda. Kes nagu muidu võibolla ei näe. Ja no siis tihti, kui inimesed midagi jagavad, siis ma ikkagi klõksan lahti neid asju küll. Mitte kõiki, aga kui ma näen, et keegi midagi jagab ja vaatan, mis pealkirja, millest nagu juttu on, siis ma olen neid lugenud.

Kui Te jagate midagi, kas Te siis pigem nõustute sellega või vaidlete vastu?

N35: No pigem kindlasti nõustun, muidu ma ei jagaks.

Kui tihti Te midagi jagate?

N35: Noh vähe, ma ei tea. Keskmise jagamise sagedus on võibolla korra kuus.

Kuidas Te üldiselt nende väljaannete jagatud postitusi hindate – mida nad seal jagavad ja kuidas?

N35: Ehh...ee vot seda mul on isegi raske öelda, et mille järgi nad jagavad. Tegelikult ma ei oska isegi seda isegi välja tuua ausalt öeldes. Aga no mulle tundub, et no kindlasti kiputakse jagama mingit natuke, kus on sensatsiooni maiku või mingit šokeerivat uudist või midagi sellist, mis laiadele massidele võiks korda minna. Et noh neid, mulle tundub, et kindlasti jagatakse. Ja neid võibolla jagavad ka Facebooki kasutajad juba omakorda ise edasi. Aga muidu mingi teema järgi...ma ei oskagi seda öelda. Minu meelest on seinast seina, on seal väga erinevaid asju. Et minu meelest ei ole, et mingeid kindlaid asju seal jagatakse. Seda ma ei ole nagu täheldanud.

Millist infot Teie tahaksite, et need väljaandeid Teile seal jagaksid?

N35: Mm, ma ei teagi. Tegelikult jah, ma ei saaks öelda, et ma oleksin nüüd ilgelt millestki ilma jäänud, et miks nad ei jaga mingeid asju. Et ma seda nagu ei ütle. Tegelikult, mis mind hästi huvitavad, on igasugused kolumnid ja sellised pikemad kirjutised ja mingid mõttearendused ja kellegi huvitavad mõtted ja vot neid mulle meeldib endale ka lugeda ja võibolla noh, võibolla võisk rohkem niisuguseid valdkonna lugusid olla. Mingid esseed, mingid huvitavad. Noh ühesõnaga, noh võibolla siis midagi sellist.

Kas Teie sõbralistis inimesed jagavad mingeid artikleid?

N35: Vahel. Vahel jaa ja siis ma olen ka lugenud, et mida nad jagavad. Mõnikord olen päris huvitavaid asju sattunud niimoodi lugema.

Mis teemadel peamiselt uudiseid jagatakse?

N35: Tegelikult, mida on popp jagada, on minu meelest hästi palju igasugused tervise ja vot selliseid teemasid. Tervis ja ilu ja mingi igavene noorus ja saledaks saamine (muigab) ja mingeid selliseid asju on päris palju jagatud.

Kui suure osa Te nendest teemadest läbi vaatate?

N35: Neid ma ikka vaatan. Võibolla isegi järsku mingi pooled, ligi pooled. Ja mõne korra olen mingeid päris kihvte asju ka leidnud.

Mida näiteks viimati Facebookis jagati?

N35: Täheandab see, mis mulle nagu õudselt meeldis lugeda, oli super hästi kirjutatud, oli hoopis, keegi jagas kellegi blogi nimelt hoopid, blogi kirjutist. Kui üks inimene oli lugenud “50 halli varjundit”, vot sellist raamatut oli lugenud üks inimene, ja siis ta kirjutas sellest blogis. Ja miks ta luges – sellepärast, et see on selline kõmuline raamat ja umbes paljud räägivad ja siis ta tahtis, et ta loeb siis juba ainuüksi sellepärast, et aru saada, miks inimesed seda loevad ja mis nad sealt leiavad. Ja vot nüüd ta kirjutaski, ta oli selle raamatu ära lugenud, kirjutas oma arvamuse. Ja see oli niivõrd hästi kirjutatud blogi, et lihtsalt super hästi.

Kes selle arvustuse kirjutas?

N35: Ta ei olnudki mingi ajakirjanik ega kirjanduskriitik, ma ei teagi, kes ta oli. Igaljuhul tema sõnaosavus oli muljetavaldav ja mõtted nii huvitavad ja kihvtid.

Kas Te üldiselt annate sellele jagajale mingit tagasisidet ka, et kommenteerite või laigite seda või jagate hoopis ise edasi?

N35: Ei, vot seda kommet mul ei ole. Ei kommenteerin, jah laikinud, äärmisel juhul võibolla olen laikinud mõned korrad, aga pigem isegi ka seda mitte.

Ja mis põhjusel?

N35: Ma ei tea, ma ei ole nagu harjunud. Ma ei ole selline väga suur kommenteerija ja laikija üldiselt.

Aga kas Te näiteks veebiuudise all loete kommentaare?

N35: Ja, loen kusjuures. Vanasti üldse ei lugenud, aga nüüd olen hakanud lugema vahel. Aga ainult loen ja mitte kunagi ei kirjuta. Mitte ühtegi kommentaari ma ei ole kunagi kirjutanud.

Siis Te ei kommenteerin ka väljaannete postitusi Facebookis, ma saan aru.

N35: Mitte kunagi, ei-ei.

Aga neid ka loete?

N35: Hästi vähe, mõni jääb silma ka. Spetsiaalselt ei loe, ei loe.

Kas Te olete märganud, kes on sõbralistis aktiivsemad jagajad?

N35: Olen küll märganud, ikka. Tahes-tahmata näed seda. Ja, kindlasti.

Kas saab välja tuua, et mingi osakaal on aktiivseid ja osa mitte?

N35: Ja, on küll nii. Osad inimesed on tõesti minu selles ka, mitte väga suures sõbralistis on mõned, kes peaaegu alati, kui ma sinna lähen, jälle midagi on, nendelt nagu tuleb. Pilte või midagi on nad jaganud ja noh neid on ikka vähe. Ja siis on mõned minu sõbralistis, kes ainult seal listis vist ongi, et ma peaaegu mitte kunagi mitte midagi neist ei kuule ega näe. Niisuguseid aktiivseid on, no ütleme järsku üks kümmekond protsenti, kes peaaegu alati on niimoodi. Artikleid jagavad ja siis nad jagavad hästi palju ka igasuguseid linke, mingeid noh imelikke juhtumisi elust a la mingeid jälle, erinevaid. Need on Youtube’is avanevad, mingid klipid igasugused, neid ma tihti ei klikki lahti isegi mitte. Ma ei vaata. Ma tihti, ma näen, et see on mingi jama ja ma ei viitsi selliseid asju vaadata.

Küsin tele ja raadio kohta. Kas Te olete Facebookis mõnda telekanalit, raadiojaama või telesaadet konkreetselt näiteks laikinud?

N35: Jaa, olen.

Milliseid?

N35: “Klassikatähed” ja “Ringvaade” ka.

Kas rohkem ei ole?

N35: Rohkem ei ole, aga “Klassikatähed” ja “Ringvaade”, neid ma laikisin.

Mis põhjusel Te näiteks “Klassikatähti” laikisite?

N35: Sest see tundus mulle, kui ma seda vaatama hakkasin, nii äge asi ja igasmõttes, saade oli äge ja-ja targad ja tublid noored inimesed, muusikud, kunstnikud. Et seda ma kohe tundsin, et pean laikima. Vat siis, kui ma vahel tunnengi, et mingi asi on tekitanud sellise tugeva emotsiooni, siis ma nagu tahan seda nagu teistega jagada, ütleme nii.

Ehk ma saan aru, et Te tahate näidata, et see Teile meeldib.

N35: Jaa, et jah, et öelda, et mulle meeldis. Just.

Kas Te olete ka vaadanud, et mida see “Klassikatähed” seal Facebookis jagab?

N35: Nüüd küll enam ei ole. Nüüd noh vahel tuleb küll mulle siinamaani noh seda infot. Aga spetsiaalselt ma ei ole käinud niimoodi vaatamas nende lehel ja väga ei ole nüüd enam jälginud, ütleme nii.

Kui palju Te telerit vaatate?

N35: No ikka iga päev ma vaatan, aga ma ei ole selline väga suur telekavaataja. Mul tihti mängib telekas rohkem taustaks. Vahel on üldse kinni. Aga ma ikka iga päev, kui palju ma võiks vaadata...no mul on mingi keskmine, ma tegelikult arvan, ma vaatan vähem kui tund. No võibolla tund, jah.

Ja milliseid kanaleid ja saateid Te peamiselt vaatate?

N35: Oi vaieldamatult minu number 1 kanal on ETV ja siis võibolla number 2 on ETV2.

Milliseid saateid Te sealt kõige enam vaatate?

N35: Mina vaatan sealt, mulle meeldib...noh uudiseid ma vaatan ja siis ma vaatan mingeid häid filme, kui tuleb. Ka dokumentaalsaateid meeldib mulle vaadata ja mm sarju ma nagu nii väga ei, sealt ei tulegi eriti mingeid sarju. “Kuritegu” ma vaatan küll ETV2 pealt.

Kas Te ka välismaiseid mingeid telekanaleid vaatate?

N35: Klõksan vahel, ja klõksan, aga mul ei ole oma kindlat lemmikut. Ee vahel jään vaatama midagi National Geographicust ja vahel aa Travel Channel näiteks mulle meeldib suhteliselt palju. Et kui ma niimoodi ETV pealt ja ETV2 pealt ei tule midagi parasjagu meeldivat, vot siis näiteks vaatan kas Travelit vahel, on liigub huvitavates kohtades ja sealt midagi, vahel vaatan Mezzo kanalit ja siis vahel ka täitsa suvaliselt. Ah siis need Sony Turbo või mis need seal iganes on. Aga mul ei ole nagu väga kindlat sellist lemmikut ei ole siiski, et ma niimoodi rohkem otsin nende vahel.

Kas Te telesaateid ka interneti vahendusel arvutist kordusena või otse vaatate?

N35: Ja, tegelikult vaatan küll iPadist. Jaa, vaatan, jaa. Sealt ma saan jälle vaadata ETVd ja ETV2. Et ERRi lehelt n-ö. Vahel olen vaadanud ja, näiteks uuesti mõnda filmi olen vaadnud ja või noh mingit osa uuesti olen vaadanud järelvaatamisest arhiivist.

Aga kas Te teleseriaale ka internetis alla laete ja arvutist vaatate?

N35: Ei, mkm, üldse mitte.

Kui palju Te raadiot kuulate?

N35: Raadiot ma tegelikult kuulan vähe. Tegelikult ma kuulan alati raadiot hommikuti. Ka nii vabal päeval hommikul ja eriti tööpäeva hommikul. Siis päeval tegelikult mul töö küll raadio mängib, aga see on absoluutselt niimoodi taustaks, et ega ma väga üldse ei kuulagi, mis sealt tuleb. Aga noh, ta tegelikult mul mängib tööl iseenesest jah, seda võib öelda, et ikka mängib. Aga kui ma koju tulen, vot siis ma raadiot üldse ei kuula enam. Siis mul on ainult telekas. Ja siis mul telekas tihti küll mängib taustaks, aga ma mõnikord teen muid asju ja ei vaata üldse. Niimoodi keskendunult ma tõesti vaatan, no ma arvan, tund aega, mitte võibolla rohkem päevas. No muidugi, kui mõni film õhtul tuleb, siis läheb kauem, aga mõni päev jälle ma ei vaata ka tundi aega.

Milliseid raadiojaamu Te kuulate?

N35: Hommikul ma kuulen, Vikerraadio hommikut kuulan ja siis ka mulle meeldib veel Raadio 2 ja siis mulle meeldib Retro FM – need on kolm põhilist.

Kas Te raadiot interneti kaudu ka kuulate?

N35: Mm ei kuula.

Kas Te mingeid raadiosaateid ei ole laikinud?

N35: Raadiosaateid ei ole laikinud.

Aga raadiokanaleid?

N35: Ei.

Miks mitte?

N35: Ma ei tea, ei ole nagu, ei ole nagu leidnud vajadust selle järele.

Aga miks mitte ka näiteks eelistatud telekanalit ETV?

N35: Jah, vat ma ka ei ole, ei ole nagu mõelnud. Ma ei ole seda pidanud nagu vajalikuks otseselt, et seda kanalit laikida.

Kas Teie sõbralistis inimesed on jaganud mingit infot telesaadete või raadio kohta?

N35: Ei ole jaganud vist.

Küsin veel juurde, et kui näiteks Facebookis mõni sõbralistis olev inimene artiklit jagab ja väljaanne midagi jagab, siis kummale enne tähelepanu koondub või mida pigem vaatate?

N35: Ma ei tea, eks ma arvan, et võibolla isegi sellele, mida sõbrad saadavad, ikka neid rohkem vaatan millegipärast. No mulle tundub, et kui ma praegu niimoodi ennast tagasi nagu mõtlen, et siis ma võibolla neid, mis sõbrad saadavad, isegi rohkem vaatan, sest et siis mul alati tekib nagu selline tunne, et ta on nagu midagi sealt leidnud, eksju. Vaata väljaanne saadab lihtsalt niisama, aga kui keegi on juba leidnud, siis on seal järelikult midagi on, et midagi tasuks vaadata.

Suur tänu Teile!

Intervjuu 70

Intervjuu toimumiskoht: Tallinna kesklinna büroohoone

Aeg: 10. märts 2014

Intervjueeritav (N36):

Sugu: Naine

Vanus: 27

Elukoht: Tallinn

Haridus: Kõrgharidus

Töövaldkond: Koolitusjuht

Ma kõigepealt küsisin, et millal Te Facebooki kasutaja konto tegite?

N36: Ma ei läinud kaasa selle päris esimese lainega, kui ta tuli, nii et paar aastat hiljem, aga nüüd ta on mul juba 5 aastat olnud.

Mis põhjusel Te toona tegite konto?

N36: Seetõttu, et enamus inimesi oli sinna juba ära kolinud. Kõiksugu muud portaali olid ennast juba ammandanud. Kuigi alati öeldakse, et ma ei lähe sinna uude portaali, siis lõpuks ikka jõudsin Facebooki.

Kui tihti Te praegu Facebooki külastate?

N36: Tööpäevadel igapäevaselt, nädalavahetustel mitte. Tööpäevade sees arvatavasti mitu korda päevas. Mul võib minna ka niimoodi, et ma ei lähe sinna pikalt sisse.

Kui palju aega Te seal kulutate?

N36: Ma ei ole selles suhtes väga aktiivne kasutaja, et ma ise väga palju postitusi ei tee. Ma hoian silma peal, et mis toimub ja mis üritused on, siis ehk mingi tunni päevas. Võibolla 5 tundi nädalas või veidi vähem, ma ei tea, kas ma päeva jooksul seal päris tundi olen.

Mis tegevused need peamiselt on, millele aeg kulub?

N36: Põhiliselt ongi, et vaatad, kes millega toimetab, kas on mingeid põnevaid uudiseid, asju. Minu vanusegrupp juba pigem jagab selliseid huvitavaid artikleid ja siis nagu lihtsalt suhtlus sõpradega.

Kui palju Teil sõbralistis on inimesi?

N36: Kuskil 400-500 vahel.

Kas Te mobiiltelefoniga ka käite Facebookis?

N36: Käin, aga pigem harva.

Mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutate?

N36: Sellisel kujul ei ole. Muidugi ma kasutan Skype'i.

Kas Te olete laikinud Facebookis mingeid ajalehti või ajakirju?

N36: Ma ei ole väga suur laikija. Ma isegi arvan, et ma ei jälgi ühtegi ajakirja ega ajalehte. Midagi ma kindlasti laigin, aga need on siis pigem mingid firmad, kellel ongi ainult Facebooki info. Mingi kitsama valdkonna kaubandus, mis mind huvitab ja kus mujalt infot ei saa ja ei tule ka mujalt välja, et mida ma tahan vaadata, kas mingisugusied õpitubasid või Rahvaülikooli, aga meediat just mitte.

Aga mis põhjusel just meediat mitte?

N36: Sellepärast, et mulle ei meeldi, kui mu Facebook on liiga üle risustatud ja teiseks ma arvan, et ma vaatan Postimeest oluliselt tihedamalt kui ma vaatan Facebooki. Mul ei ole teda

otseselt vaja laikida. Ma ei ole selline hull laikija, sheerija. Ma lähen ise otse algallika juurde ja vaatan, mida ma tahan. Aga kui keegi teine ükskõik mis lugu, näiteks Eesti Ekspressilt, kelle kodulehte ma otseselt ei jälgi, siis selle kaudu ma küll satun sinna ka.

Kas Te olete ka kuidagi piiranud postituste arvu, mida Te sõpradelt saate või olete eemaldanud laigi mõnelt firmalt, keda ennem olete laikinud?

N36: Sõpru ei ole piiranud, seda, mis ma olen ise laikinud, kui kunagi noorest peast sai laigitud mingit X kodutute varjupaika, siis kui sealt tuleb ikka liiga palju igasuguseid kiisu pilte, siis ilma, et ma selle infoga midagi teeksin. Siis jah mingil hetkel ma vaatan üle ja korrigeerin vastavalt vajadusele.

Kust Te peamiselt infot hangite? Kui Te uudiseid soovite teada, siis mis kanalitest Te kõige rohkem vaatate?

N36: Kui selliseid üldiseid uudiseid, siis ma arvangi, et Postimehest, see on põhiline koht, mida ma vaatan ja kõik need tema võimalikud lisad, a la Tartu Postimees ja Naised. Vahel harva Delfi. Kui meedia, siis Postimees, kui üldse mingit infot, siis Google.

Kas Teil kodus käib ajalehti või ajakirju?

N36: Käib vanaemal, kelle ajaleht jõuab ka minu diivaninurga peale, aga ise otseselt ei ole tellinud.

Mis ajalehte ta tellib?

N36: Öhtulehte.

Kas Te ise olete Facebookis jaganud mingeid artikleid?

N36: Ma ei saa öelda, et ma kunagi ei ole, aga mulle näiteks ei meenu praegu. Pigem, kui ma olen jaganud, siis olen jaganud, ma olen erinevates noorteorganisatsioonides olnud, pigem nagu sihtotstarbeliselt, et meil ongi näiteks vaja saada. Aga üldjuhul ma ütleks, et väga harva.

Sain aru, et sõbrad jagavad Facebookis igasuguseid artikleid?

N36: No kuna neid on nii palju, et kes on sõbrad ja kes on tuttavad Aga sealt tuleb jah igasugust infot. Pluss see muu reklaam, mida Facebook ....

Kui palju neid artikleid tuleb, mida sõbrad jagavad? Kui palju neid koguneb ööpäevas?

N36: Ma ei oska üldse hinnata. Ma ei tea, kas ma jälgin seda Facebooki nii tihedalt, et ma võiks öelda, et ma olen ketranud sinnamaani, kus ma eelmine kord pooleli jäin. Kui ma lähen reedel poolest lõunast ära ja esmaspäeval teen Facebooki uuesti lahti, siis ma vaatan, et kas mul jääb seal eespool midagi silma või kui palju mul aega on, et kas ma üldse tahangi süveneda. Et see on pigem nagu see, et kui sul on parasjagu vaba aega, et kui tahad veidikene puhata ja ennast tööst välja lülitada.

Kui keegi midagi jagab, kas Te alati ka vaatate, klikite peale sellele ja ka loete?

N36: Ainult siis, kui see pakub mulle sisuliselt huvi.

Kui suure osa sellest, mida seal jagatakse, Te vaatate läbi?

N36: Ma arvan, et julgelt alla 10%. Selles mõttes, et hästi palju on reklaami. Kui see ei ole just nagu rusikas silmaauku, et näiteks ma olen otsinud diivanit ja keegi seal pakub diivaneid, siis ma lähen tõesti ja vaatan. Aga üldjuhul selliseid asju mitte, et pigem on nad sisulist laadi, mingit huvitavat lugemist. See on nagu üks koht, kust saada huvitavat lugemist.

Mis kanalid need on, mida peamiselt jagatakse või kust neid leitakse?

N36: Need ongi sellised saidid, mida ma võibolla ei osakagi kohe öelda. Aga kuna ma olen ise olnud Erasmusega seotud, siis päris suure osa moodustavad ka välistudengid, kes on aastatega kogunenud. Tuleb päris palju välismeediat sisse, mida ma ise ei jälgi, aga vahest loen ka selliseid a la naljakaid pilte ja ma ei kujuta ette, mis saitidelt need isegi on või kas see on turvaline või nii.

Kui Te avate, kas Te jääte ka edasi sinna keskkonda, et vaatate, mis seal varem on jagatud?

N36: Pigem mitte. Pigem ma vaatan ära selle ja panen kinni ja ongi meelelahutused läbi. Ma ise ei viitsi väga süveneda.

Kas Te jagajale ka tagasisidet annate, et kommenteerite või jagate seda postitust?

N36: Pigem mitte. Facebook hakkab minu jaoks selles mõttes ammenduma, et kuna ma ise ei pane sinna kogu aeg pilte, et kus ma olen ja mida ma teen. Ma panen siis tavaliselt pilte, kui ongi mingisugune üritus olnud. Tihti peale ma olen selline hobifotograaf, olen midagi

jäädvustanud, et siis jagan selle seltskonna vahel seda. Aga muidu ma olen jah selline hall hiireke, kes teiste tehtut tarbib, aga ise midagi eriti ei tee.

Kui tihti Te veebist Postimeest loete?

N36: See oleneb täpselt päevast. Kui on väga tihe tööpäev, siis ilmselgelt ei satu sinna ja kui mul on näiteks õhtused koolitused, siis mul on veel paar tundi siin vaja olla ja siis mul on rohkem aega ja ma vaatan. Kui mõelda jälle ajaliselt, siis olenevalt päevast, aga mingi tunnike võibolla. Oleneb ka muidugi sellest, et kas seal on midagi.

Kas seda on ka märgata või tuleb see esile, et kes on sellised aktiivsemad jagajad?

N36: Selles suhtes, et kindlasti on välja kujunenud, et kes jagab aktiivsemalt oma pilte ja oma tööd. On selliseid, kes sellist infot kunagi ei pane, pigem jagavadki mingisuguseid arvamusi. Kes jagab niisama, kes avaldab oma arvamust või tahab tekitada justkui diskussiooni. Võib öelda küll, et mõnelt inimeselt tulevad oluliselt sisulisemad asjad või oluliselt huvipakkuvad asjad kui mõnelt teiselt.

Kui Facebookis jagab mingi väljaanne mingit uudist ja siis jagab sõber mõnda teist uudist, siis kumba Te pigem esimesena loete?

N36: Pigem ikka sõbra kaudu. Kui on näha, et on selline üldine reklaam, ma saan aru, et nad justkui lisavad sulle sinna kogu aeg. Ma ei ole väga aktiivne nende avaja. Ma ei oska öelda, kas ma olen midagi kindlasti avanud või ma ei ole. Aga pigem ikka, kui tuleb mingilt konkreetset inimeselt. Kui on selline huvitav pealkiri ja. Võibolla see ka, et kui see tuleb nagu lihtsalt reklaamina, siis ta ongi reklaamina, et see ajakiri soodsalt, aga kui see tuleb konkreetset inimeselt, siis see ei ole reklaam, et tule sinna poodi või telli seda ajakirja, sest see on hea diil. Siis ta on nagu pigem sisulist laadi.

Kas Te olete Facebookis mingid telekanaleid, raadiojaamu, telesaateid- või sarju laikinud?

N36: Ei.

Kui palju Te üldse muidu telerit vaatate?

N36: No ilmselgelt ta mängib päevast ikka mingi 2-3 tundi. Kui palju ma nüüd otseselt vaatan...võibolla on õhtu jooksul tunni jagu selliseid saateid, mida ma tahaksin näha, aga oleneb muidugi päevast. Taustaks on ta muidugi rohkem.

Mis telekanaleid ja saateid Te peamiselt vaatate?

N36: Mul ei ole mingisugust eriti jõhkrat paketti, põhiliselt vaatan Eesti telekanaleid. Jah, ma olen see, kes vaatab kodumaiseid seriaale ja mingeid siukseid asju. Aga ma kardan, et see on järsku vanusega, aga aina enam vaatan ETVd. Seal on palju selliseid sisukaid asju, et kui hoian end uudistega kursis, siis tunduvad selleteemalised arutelud ka huvitavamad.

Aga mingeid kodumaiseid või välismaiseid seriaale ei ole Facebookis laikinud?

N36: Ei.

Kas Te interneti kaudu ka telesaateid vaatate?

N36: Vaatan ikka. Samamoodi need Eesti seriaalid, et kui ma ei satu kodus olema, et siis vahest vaatan järgi.

Kui palju Te raadiot kuulate?

N36: Kuulmine ja kuulamine on kaks erinevat asja. Hommikul ma tulen tööle ja panen raadio käima, aga ma ei saaks öelda, et ma selle raadiojaama ühtegi saadet teaksin. Sky Plusis on hommikuprogramm, kui ma hommikul tööle sõidan, aga muid saateid, ma ei oska öelda, et ma jälgiksin mingeid konkreetseid saateid.

Internetist ei kuula?

N36: Ei, pigem siis Youtube'ist mingeid oma kanaleid.

Kas sõbralistis inimesed jagavad mingeid tele- ja raadiosaateid, mida nad on vaadanud?

N36: Ma ütleks, et mitte väga. Pigem on nagu konkreetseid videod, "Reporterit" mingeid videoid vahel ikka sinna satub või lihtsalt mingi TV3 seriaal.

Suur aitäh Teile!

Intervjuu 71

Intervjuu toimumiskoht: Tallinna kesklinna büroohoone

Aeg: 10. märts 2014

Intervjueeritav (M35):

Sugu: Mees

Vanus: 44

Elukoht: Tallinn

Haridus: Kõrgharidus

Töövaldkond: Jurist

Millal Te lõite Facebooki konto?

M35: Facebooki konto ma tegin endale 2011. aastal. Isegi 2010 vist.

Mis põhjusel tegite Facebooki konto?

M35: Ma tegin sellel põhjusel, et mulle tundus see asi huvitav ja pigem suhelda tuttavatega ja teada saada, kuidas neil läheb. Tavaelus ju ei kohta, aga ma tean, et inimesed Facebookis on olemas.

Kui tihti Te praegu Facebookis käite?

M35: Ma käin Facebookis iga päev, aga peamiselt telefoni kaudu. Arvuti kaudu ma väga tihti ei käi, kuivõrd Facebook jookseb mulle otse telefoni. Seal on ju näha, kui mulle mingeid asju saadetakse ja ma loen ka uudiseid.

Kui palju aega võiks seal umbes kuluda?

M35: Terve päeva peale võibolla maksimaalselt pool tundi.

Mis tegevused need peamiselt on, millega seal tegelete?

M35: Esiteks ma vaatan uudiseid ja samamoodi ma loen neid asju, mis on minule nagu saadetud minu sõprade poolt. Rohkem ma nagu suuremaid asju ei tee. Oma sõbrad, kes sulle saadavad pilte ja värke, neid ma vaatan ja siis loen ka uudiseid, mis mulle otse siia tulevad.

Kui palju Teil sõbralistis on inimesi?

M35: Ma vaatan kohe päris täpselt, siin ükspäev oli 555, nüüd on 556.

Mobiiltelefoniga olete põhimõtteliselt kogu aeg ühenduses?

M35: Ja, kogu aeg on sees.

Kas Teil tuleb mingi teade, kui keegi...?

M35: Jah.

Kas ta hakkab siis helisema?

M35: Ei, helisema ei hakka, aga siia tuleb number, kui mul on lugemata asju.

Kas Te mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka veel kasutate?

M35: Ei.

Kas olete laikinud mingeid meediaväljaandeid?

M35: Aeg-ajalt, aga mitte eriti, sest ma pigem loen neid lehti otse äppidega. Mul on olemas ka tõmmatud äpid, Delfi ja Postimees, Päevaleht vist ei ole ja ma loen neid läbi äppide. Kui sealt tuleb mingit uudist, siis ma loen, aga ma ei ole aktiivne nende Facebooki jälgija.

Kas Te ise olete Facebookis jaganud mingeid artikleid?

M35: Olen, aga üldiselt vähe. Kui ma pean oluliseks, siis ma olen jaganud.

Mõni näide, mis Te olete jaganud?

M35: Võibolla pigem iseendaga seotud asju. Võibolla mitte selliseid üldharivaid. Viimane, mis ma võibolla võiks öelda, ma jagasin Vilniuse tenniseturniiri tulemuste tabelit. Kuna see tuli mulle, siis ma jagasin seda edasi.

Aga niimoodi ei ole laikinud, et oleks Facebookis Postimehe jälgijaks pannud ennast?

M35: Ei ole. Mul on küll mingeid erinevaid, Estonian Air, aga mulle tundub, et mul ei ole nagu Postimeest. ERR on vist küll. Aga mul on pigem need äpid. Ühtepidi võibolla sellepärast ka, et seda infot tuleb muidu liiga palju. See muudab keeruliseks minu suhtlemise minu enda sõpradega. Mul enamus inimesi, kes mul seal nagu on, on mul tuttavad ja kui mul tuleb tohutult palju uudiseid, siis ma võibolla minetan oma sõbrainfo ära.

Kas muidu need äpid ka teatavad, kui on mingeid uudiseid?

M35: Jah, kõige olulisemad uudised tulevad mulle siia ekraanile kohe.

Kas Teil kodus käib mingeid ajalehti?

M35: Päevaleht, mulle õudselt meeldib lehti lugeda paberi pealt. Ma loen külla ka netist, aga mulle eriti meeldib just hommikul lugeda paberi pealt. Ei käinud aasta aega, aga tundsin sellest puudust. Hommikul on nii tore minna ja postkastist võtta.

Kui palju Te ajaliselt kulutate sellele lugemisele, kui tihti Te loete?

M35: Päris tihti. Kui mul on vaba aeg, siis ma reeglina loen. Eriti palju loen õhtuti. Kui ma vaatan telekat, siis mul on iPad või mingi asi kõrval. Ma arvan, et ka näiteks restoranis ja oodates toitu, siis ma reeglina loen uudiseid. Ma arvan, et mingi 2 tundi päevas. Ma loen päris palju, sõltub muidugi sündmustest ka.

Kas Te neid uudiseid kommenteerite ka?

M35: Ei kommenteeri.

Kas sõbrad Facebooki listis jagavad mingeid artikleid?

M35: Ja, jagatakse.

Mis asju nad peamiselt jagavad ja mis teemadel?

M35: Üldiselt aktuaalsed teemad. Täna näiteks Ukrainaga seotud teemad on väga olulised ja jagamisobjektid. Samamoodi tänane valitsus, ma ei julge seda kriisiks pidada, ja uued läbirääkimised. Väga palju informatsiooni tuleb ka sellest.

Kas neid sõprade jagatud uudiseid loete alati?

M35: Kui mulle tundub atraktiivne pealkiri, siis ma reeglina loen läbi.

Kas annate ka mingit tagasisidet, et kommenteerite seda jagatud uudist või laigite?

M35: Mis puudutab ülduudiseid, Delfi, Postimees või ERR, siis sellest ei anna. Ma annan tagasisidet nendest uudistest, mis on seotud inimeste endiga. No näiteks, et kes seal võitis mingi turniiri ära või kes sai mingi hea töökoha või kes sõitis aastaks Austraaliasse.

Kui palju Te telekat vaatate?

M35: Vaatan, uudiseid ikka vaatan iga päev. Filmide osas ei ole metsik fänn. Ma arvan, et võibolla kuskil paar tundi päevas. "Seitsmestest uudistest" hakkab pihta. Ma vaatan ka AK ära, sinna vahele mingid telesaated.

Peamiselt uudiseid vaatate?

M35: Uudised ja mul on mingid telesaated ka. Filmid tulevad nii hilja õhtul, et tegelikult on see probleem. Peab enne magama minema.

Mingid kindlad telesaated on ka, mida alati vaatate?

M35: Mis mulle meeldis, oli „Su nägu kõlab tuttavalt“. Siis mulle meeldib see Eestimaa mäng, mis reedeti TV3st tuleb. "Kaks kanget" näiteks, kui nad Venemaal ja Indias käisid, mulle väga meeldis. Üldiselt ma selle teleka järgi võibolla ei jookse. Peamiselt ma üritan TV3 uudised ja ERRi 9-sed uudised ära vaadata.

Kas Te mingeid välismaiseid telekanaleid ka vaatate?

M35: Välismaistest telekanalitest ma vaatan Eurosporti ja rohkem ei vaatagi.

Kas Te internetist vaatate mingeid telesaateid järele?

M35: Ei vaata.

Kui palju Te raadiot kuulate?

M35: Tööl ma kuulan vähe, võiks isegi kuulata. Kodus ma kuulan raadiot, hommikuti näiteks. Autos kuulan ka. Peaasjalikult sellist muusikaraadiot. Sügavaid teemasid, v.a siis, kui ma ise raadios esinen, ma ei viitsi kuulata. Uudised, mis sealt vahelt tulevad, siis ma ära ei keri.

Kas Facebookis inimesed jagavad mingit tele- ja raadiosaadete kohta infot?

M35: Jah, aga ma julgen väita, et peaasjalikult jagavad seda infot isikud, kes ise on sellega mingit pidi seotud. Eriti poliitikute puhul on seda tunda, et kui nad kuhugi saatesse lähevad, siis nad üritavad selle info lisada juba listi, et inimesed saaksid võimalusel jälgida. See puudutab nii raadiot kui telet.

Te olite ERRi laikinud?

M35: Minu arust olen.

Olete vaadanud ka, et mida nad seal jagavad?

M35: Ma olen, aga ma ei oska nii väga öelda. No viimane uudis, mis oli, et Nurmsalu sai suusahüpetes 6. koha, et seda siis jagati.

Ise olete jaganud mingit raadio või teleinfot?

M35: Ma arvan, et ma olen, aga ma teen seda üldiselt väga vähe. Ma näiteid vast ei oska tuua. Minu enda artikleid on küll jagatud. Seda jagab ka meie enda liidu Facebooki leht, et kui mina kuskil kirjutan või mult on mingi intervjuu võetud. Ütleme nii, et ma olen, aga see ei ole mingi minu suur eesmärk.

Mis teemad need on, mis nagu üldiselt rohkem huvitavad?

M35: Mulle väga meeldivad inimestega seotud oma teemad. Inimesed on erinevad, et kellel seal sünnivad lapsed ja kes on spordi midagi saavutanud või midagi sellist. Mulle väga meeldivad oma sõpradega seotud asjad. Kui tulevad uudised, siis ma vaatan pealkirjast lähtuvalt, kuna ma käin päeva jooksul nii palju ka nendest erinevates portaalides, siis selline suurem pilt uudistest on mul endal olemas.

Kuigi Teile meeldib paberilt lugeda, siis miks Te ikkagi loete veebist?

M35: Kuidagi saab kiiremini ja seal onlines tuleb nii palju uudiseid peale, jälle uued asjad, uued asjad, et sellepärast. Lehte loed ühe korra. Teist korda ei viitsi, sest oled juba läbi lugenud, aga portaali mõte ongi selles, et ta on onlines ja kogu aeg toodetakse värskeid asju peale. Üldiselt ma olen selline kõva uudiste inimene, ma loen hästi palju.

Aitäh!

Intervjuu 72

Intervjuu toimumiskoht: Tallinna kesklinna büroohoone

Aeg: 10. märts 2014

Intervjueeritav (N37):

Sugu: Naine

Vanus: 48

Elukoht: Rae vald

Haridus: Rakenduskõrgharidus

Töövaldkond: Personalitöö

Millal Te tegite endale Facebooki konto?

N37: Mina olen väga noor kasutaja. Ma tegin 20. jaanuaril. Ma tegin tegelikult siis kohe, kui ta väga aktuaalne oli. Mõtlesin, et olen ka kaasaegne, aga siis ma unustasin parooli ära ja siis ma ei saanud sisse. Aga nüüd ma mõtlesin, et kõik räägivad, kõik noored ja ma tahan ka kursis olla, mis räägitakse.

Kui tihti Te praegu külastate Facebooki?

N37: Iga päev.

Kui palju aega seal umbes veedate?

N37: Oleneb olukorrast, vahest 5 minutit ja vahest 15 minutit ja vahest ka 30 minutit, kui on midagi põnevat vaadata.

Kas mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutate?

N37: No üldiselt ma vaatan Delfis neid pealkirju. Tihtipeale ma vaatan ajalehed kõik läbi, Õhtulehe ja Päevalehe. See töö ei ole siin nii, et ma 8 tundi, et ikka netis vaatan ka.

Kui palju Teil sõbralistis sõpru on?

N37: Mul on seal 80 sõpra. Need on kõik need, keda ma tean. Ei ole niimoodi, et on kuskilt. Ma just vaatasin, et 15 on välismaalt. Sellest tekkiski, kuna kaks sugulast on Austraalias, siis on Soomes, Rootsis, Miamis ja Lõuna-Aafrika Vabariigis. Need 15 inimest on väga huvitavad. Küll ikka paneb sinna Lõuna-Aafrikast, mida ta seal tegi, siis ma tahan näha seda. Põhiline ikka sellepärast, et ma saan seal nendega suhelda. See Facebook on ikka suhtluseks, mitte kodune pildialbum.

Teil endal on palju seal sugulasi?

N37: Enamus jah, aga siis ma vaatangi, et ega minuvanuseid sugulasi väga Facebookis ei ole. Kui ta on avaliku elu tegelane, siis ta on kindlasti seal.

Mida inimesed peamiselt jagavad?

N37: Ma olen ka selline, et vahel mõni paneb mingi täidetud munadega pildi ja siis ma leian, et kas ta ikka peaks selle panema. Aga noh tema on koka erialalt, siis ta võibolla tõesti peab seda tegema. Sealsamas koduperenaine, kui sul mingit teemat ei ole, siis võibolla tema jaoks on see kõige tähtsam, see täidetud muna. Kuigi ma jah leian, et mina ise ei paneks neid sinna. Kui ma leian midagi väga huvitavat Eestimaalt või välismaalt, siis ma tahan, et kõik näeksid seda.

Kas Te olete laikinud mingeid meediaväljaandeid – ajalehti või ajakirju?

N37: Seda kindlasti, aga ei mäleta täpselt, milliseid lehti. Aga mul on siin mitmeid tuttavaid ajakirjanikke. Kossar ja need on sellised huvitavad tuttavad, kes panevad sinna siis midagi sellist, mida ma tahan jälgida.

Kui jagatakse mingeid uudiseid või artikleid Facebookis, kas Te alati ka avate need ja loete läbi või pigem mitte?

N37: Avan ikka, aga kui mind väga ei huvita, siis sõidan ülevalt alla, ühe lõigu vaatan ära ja kui on tõesti nii huvitav, et ei saagi kinni panna, et sa pead selle kõik ära vaatama. Alles hiljaaegu oli see Kaja Tampere, ta läks ära Soome ja siis kuidas ta seal Soomes oli siis ja võttis oma pere ka sinna ja seal vanadekodus kuidas nende hooldamine oli seal. Ta väga üksikasjaliselt kirjutas seal, nii et ei saanud ühtegi lõiku vahele jätta.

Kas seda jagas Facebookis siis keegi Teie tuttav?

N37: Jah.

Kui palju Te uudiseid loete või mis kanalist Te esimesena uudiseid hangite?

N37: Esimene on ikka ETV. Kommertsi ma vaatan ka, Kanal 2 ja TV3 ja TV6. Tallinna oma ma üldse ei vaata, sest mul pole aega, võibolla mees vaatab vahel korvpalli. Kuku raadiot ka, aga ma ise olen Sky Plusi fänn, nad hommikuti räägivad sellist kergemat teemat.

Kas Teil kodus käib ka ajalehti või ajakirju?

N37: Jah, meil käib Elukiri, Kodu & Aed, Kodutohter, Imeline Teadus. Vahepeal oli Õhtuleht, Päevaleht ja Postimees, aga praegu käib üks, Postimees.

Kas Te loete ka veebist uudiseid? Milliseid lehekülgi Te loete?

N37: Üldiselt sõidan ikka kõik läbi, mis on ikka aktuaalne. Kui ikka mingi lennuk kukub alla, siis ma tahan kõike teada, samamoodi, kui on poliitika.

Ma saan aru, et ajaliselt see vist erineb?

N37: Jah, ega ma väga põhjalikult neid ei loe.

Kas Te mobiilist ka loete?

N37: Ei-ei ole seda harjumust.

Mis teemad need on, mille vastu Te rohkem huvi tunnete?

N37: Vähem ma vaataksin selliseid kodu puudutavaid teemasid, rohkem selliseid üldisi teemasid ja poliitilisi teemasid. Siis ma saan kaasa mõelda, et kas ma teeks ise ka nii või teistmoodi.

Kui inimesed mingeid artikleid Facebookis jagavad, siis mis teemadel need on?

N37: Ühest äärmusest teise. Kui ta on mingi eriala inimene, siis ta ikka jagab oma valdkonna asju. Mul tuttav töötab Kaubamaja ilumaailmas, siis tema paneb oma asju. Tütar on Swedbankis, siis tema paneb oma asju. Kui on kellelgi oma tantsugrupp, siis ta paneb neid ülesse. Oma tegevusi ja need on huvitavad tegevused.

Kui inimene on jaganud mingit artiklit, kas Te annate talle ka tagasisidet, et mis Te sellest arvate? Kas Te kommenteerite artiklit või ka laigite ?

N37: Seda ja teist. Ma kommenteerin ka, aga seda ühe lausega või nii. Et väga tubli või nii. Pikka juttu ei kirjuta, võibolla paar lauset.

Kui palju Te telekat vaatate?

N37: Üldiselt vähe, ma arvan. Ega ma väga, et ma istun kodus ja, meil on köögis telekas, ma lihtsalt panen ta käima. Kui ma ta pühapäeva hommikul teksti TV peale käima panen, siis see ei tähenda, et ma nüüd seal loeksin. Tihtipeale ta on mul lihtsalt taustaks.

Mis saateid peamiselt või kõige rohkem?

N37: "Pilvede all", „Kodus ja võõrsil“, see on täpselt sel ajal, kui ma köögis olen, "AK".

Mingeid muid saateid ei ole, mida kogu aeg vaatate?

N37: Nüüd ma vaatan väga hoolega pühapäeva hommikul on see Aunaste saade, reedeti ma vaatasin ka Aunaste saadet, mis mul väga meeldis. Rohkem ei ole. "Pilvede all", seda ma nüüd olen hakanud vaatama ja „Sajandi armastus“, ega ma neid Eesti sarju ei tea, mis „Heeringas veenuse õlal“ ja „Kerge elu“, keegi räägib. Ma ei vaata, lihtsalt aega ei ole.

Kas Te mingeid välismaiseid telejaamu või telesaateid ka vaatate?

N37: Üldiselt ei vaata. Mees vaatab vahel Eurosporti, aga enamuse on ikka Eesti omad.

Mingeid telesaateid või raadiosaateid või kanaleid ei ole Facebookis laikinud?

N37: Ei, niimoodi küll ei ole.

Kui palju Te raadiot kuulate?

N37: Ikka kogu aeg. Täna millegipärast ei mängi, muidu meil ikka raadio mängib.

Mis kanalit?

N37: Kuku, Vikerraadio, Sky Plus. Vahel panen Star FM.

Kas olete ise mingite raadio või telesaadete kohta Facebookis mingit infot jaganud?

N37: Ei, ega ma suur kommenteerija ei ole. Elus ma olen vist kommenteerinud kaks korda.

Kas olete Facebookis jaganud, et vaadake seda saadet või artiklit?

N37: Jah, seda ma olen. Viimane oli, mis see oli, Postimees oli.

Suur aitäh!

Lisa 5. Lisaküsimused kahele väljaandele

Postimehe peatoimetaja asetäitja Aivar Reinapi vastused

Miks Postimees kasutab Facebooki kontot?

1. Selleks, et uudised ei jõuaks suurema hulga inimesteni. Paljude jaoks on Facebook peamine infokanal.

2. See on hea võimalus lugejatega otse suhtlemiseks.

Millist mõju sellise kanali kasutamine väljaande loetavusele annab?

Teatud lood saavad väga suure hulga lugejatest Facebookist. Kuna otsekülastajate arv ja ka Google'ist jm tulijate arv nii väga kiiresti ei muutu, kui uudiseid ei ole, siis Facebookis mõne üldhuvitava või põneva loo, pildi, videoga on võimalik saavutada suuri muutusi lugejanumbris.

Kes otsustab, mida Postimees Facebookis jagab ja mida mitte?

Mina ja osaliselt ka esilehe toimetaja. Õigused on ligi kümnel inimesel, kuid oleme pigem piiranud postitajate arvu, sest spämmida ei tahaks – sellega võib kaotada nii lugejaid kui ka Facebook võib seda karistada.

Mille alusel ja kuidas valitakse, mida Postimees peaks/ei peaks Facebookis jagama?

Olulisuse alusel ning ka teadmisel, et mis töötab veebis, töötab tõenäoliselt ka Facebookis. Samas on viimasel ajal Facebook loonud süsteemi, mis ei näita paljusid postitusi peaaegu kellelegi. Sa võid küll olulisi valitsusk koalitsiooni uudiseid Facebooki panna, aga neid näeb vaid mõni üksik inimene. Samuti näiteks Postimehe peatoimetaja vahetumise uudist näitas Facebook vaid mõnele üksikule. Samas kui panna teatud töötavad lood Facebooki, siis näitab süsteem ka töötavate lugude puhul seda värviga ning näitab ka seda laiemale hulgale. Ehk sisuliselt sunnib Facebook ka Postimeest pigem postitama kollasemaid lugusid.

Kuidas on organiseeritud see, kes artikleid Facebooki kontrol jagab?

Nagu ütlesin, et ise jagan ja ka esilehe toimetaja. Oluline on, et neid ei jagaks palju, et spämmiks ei muutuks. Teatud uudised, kus on suurem lugejate reaktsioon-ehk meeldimiste ja kommentaaride arv, on Facebooki poolt soositud. Need on teatud spordiemotsioonid, Eesti Laulu ja Eurovisiooni emotsioonid jms.

Mis valdkonna ja žanri artikleid Postimees kõige enam Facebookis jagab?

Keeruline öelda – eks vaata ise. Mingeid reegleid ei ole.

Kas on paika pandud mingi juhend, kuidas peab artikleid postitama?

Hea oleks, kui ei jagaks lugu ilma tekstita. Hea oleks jagada ka pildiga, kui hea pilt. Hea oleks, kui oleks originaalne tekst, kuid hädaga kõlbab ka sissejuhatus.

Kas on määratud, kui palju artikleid peaks nt päevas Facebooki riputama?

Ei ole. Eks see sõltub pigem uudistest ja lugudest. Pigem vähem kui rohkem.

Millistele artiklitele lugejad Facebookis kõige aktiivsemalt reageerivad (milliseid nad edasi jagavad, kommenteerivad, like'ivad)?

Eesti Laul, Eurovisioon, Ukraina sõja mingid spetsiifilisemad uudised, pensionikalkulaator, Facebookiga seotud lood, näiteks see joomamäng.

Õhtuleht.ee toimetuse juhataja Martin Šmutovi vastused

Miks Õhtuleht kasutab Facebooki kontot?

Õhtuleht on alati pürganud olla ajaleht, kes on seal, kus on inimesed, ja räägib teemadest, mis inimestele huvi pakuvad. Seega, kui inimesed on Facebookis, oleme seal meiega. Ja üks Facebookist näeb teemasid, mis inimesi puudutavad, või mõtteid, mida jagatakse.

Millist mõju sellise kanali kasutamine väljaande loetavusele annab?

Iga inimene, kes meie kanali leiab, on meile rõõmuks ja loodame selle inimese enda püsilugejaks kinnitada.

Kes otsustab, mida Õhtuleht Facebookis jagab ja mida mitte?

Otsustus on jagatud päevatoimetaja ja osakonnajuhataja vahel, kuigi rõhuga esimesele.

Mille alusel ja kuidas valitakse, mida Õhtuleht peaks/ei peaks Facebookis jagama?

Teemasid ja viise on arutatud, kuid sisulise valiku teeb antud hetkel vastutav isik.

Kuidas on organiseeritud see, kes artikleid Facebooki kontol jagab?

Kordab tegelikult esimest küsimust ja vastus sama. Ehk otsustaja ja panija on sama isik.

Mis valdkonna ja mis žanri artikleid Õhtuleht valdavalt Facebookis jagab?

Ei julgeks öelda, et mingi kindel valdkond on rõhuvas enamuses. Sporti on ehk teistest teemadest (melu, uudised, välismaa vms) vähem, kuid seda seetõttu, et spordil on enda kanal.

Kas Õhtulehel on paika pandud mingi juhend, kuidas peab artikleid postitama?

Viisidega katsetame ja päevatoimetajatel on enda stiilid, kuidas vormistatakse. Lugejatega oleme suhelnud ja seda võiks ehk olla rohkem, kuid peitub teatud oht, sest konto nimeks on Õhtuleht, mis viitab tervele organisatsioonile ehk ei vasta lihtsalt kasutaja või toimetaja Martin või Priit. Seetõttu peab Õhtulehe nime alt postitatud vastusõnum olema väga selgelt läbi mõeldud.

Kas on määratud, kui palju artikleid peaks nt päevas Facebooki riputama?

Ei ole määratud.

Millistele artiklitele lugejad Facebookis kõige aktiivsemalt reageerivad (milliseid nad edasi jagavad, kommenteerivad, *like*'ivad)?

Võib üldjoontes öelda, et selleks on ikkagi universaalsed teemad, mis niikuinii on antud päeval kuumad, kuid leidub ka vahvaid sähvatusi, mida poleks osanud prognoosida, kuid mis on päevatoimetajat, kes valiku teeb, kuidagi puudutanud.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Liis Velsker

(sünnikuupäev: 11.09.1990)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose
”Kontaktid traditsiooniliste meediakanalitega Facebooki kaudu”,
mille juhendaja on Ragne Kõuts (PhD)
  - 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil,
sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse
tähtaja lõppemiseni;
  - 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu,
sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja
lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega
isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 26.05.2014